

UNIVERSITATEA "ATHENAEUM" DIN BUCUREȘTI

**SESIUNILE CERCURILOR ȘTIINȚIFICE
STUDENTEȘTI ALE
FACULTĂȚILOR DE ȘTIINȚE ECONOMICE ȘI
ADMINISTRAȚIE PUBLICĂ
București, 19 mai 2023**

VOLUMUL CONFERINȚEI

**Coordonatori:
Prof.univ.dr. Emilia Vasile**

Conf.univ.dr.Brîndușa Radu

Lect.univ.dr.Gheorghe Radu

București – 2023

LICENȚĂ	
INTERNETUL ÎN VIAȚA TINERILOR - STUDIU DE CAZ: FACEBOOK - Țaga Marian, Coordonator științific: Lector univ. dr. Lect.univ.dr. Radu Gheorghe	3
DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN ROMÂNIA - STUDIU DE CAZ: STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A PATRIMONIULUI IMOBIL AL STATULUI - Vlad Alexandru Decebal, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela	27
PRINCIPIUL UTILIZĂRII EFICIENTE A FONDURILOR ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE - Viziru Daniela, Coordonator științific: Lect. univ. Dr. Manea Liliana	42
TENDINȚE NOI ÎN PROFESIONALIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE PERSOANELOR VÂRSTNICE - Titirișcă Florin Nicușor, Conducător Științific: Lector univ. dr. Radu Gheorghe	61
MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ A POPULAȚIEI – EFECTE SOCIO-ECONOMICE DATORATE PANDEMIEI DE COVID-19 - Alexe Costin George, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela	76
PARTICULARITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE DE SPECIALITATE - Neamțu Cristina Adina, Coordonator științific: Lector univ. dr. Luciana Bezeriță	98
MUNCA DE ECHIPĂ – ELEMENT GENERATOR DE PERFORMANȚĂ A PERSONALULUI - Dumitriu Alexandru Doru, Coordonator științific: Lect. univ. dr. Țucmeanu Alin	122
ANALIZA SISTEMELOR DE EVALUARE A PERFORMANȚELOR PROFESIONALE - Nichifor Nicolae Claudiu, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Dorina Poanta	142
MASTER	
ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA AUDITULUI INTERN ÎN ENTITĂȚILE PUBLICE - Nicola Elena, Coordonator științific: Prof. univ. dr. Emilia Vasile	165
ÎNDRUMARE ȘI CONTROL ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE - Găină Andrei, Coordonator științific: Lect.univ.dr. Matei Ducu	176
NOI TENDINȚE PRIVIND MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI ÎN ROMÂNIA ȘI LA NIVEL MONDIAL - Murgă Stelian, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela	181
ERORI ȘI ABATEA DE LA LEGALITATE ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE - Țaga Adriana, Coordonator științific: Lect.univ.dr. Matei Ducu	196
RISCURI ȘI NECONFORMITĂȚI ÎN ACHIZIȚII PUBLICE - Țucmeanu Thalida, Coordonator științific: Lect.univ.dr. Matei Ducu	207
REGLEMENTĂRI ȘI PRACTICI PRIVIND INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE - Frîncu Răzvan Cristian, Conducător științific: Lector. univ. dr. Luciana Bezeriță	215
EVALUAREA FUNCȚIONARILOR PUBLICI - Nicolescu Elena, Coordonator științific: Lect.univ.dr. Mircea Valentin Cârlan	230
IMPLICATII CONTABILE SI FISCALE PRIVIND FRAUDA TVA ÎN CADRUL TRANZACȚIILOR INTRACOMUNITARE - Anton Tereza Maria, Cordonator științific: Lect. Univ. dr. Manea Liliana	243
SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE – SURSĂ DE ÎNFORMAȚIE PENTRU ANALIZA ECONOMICO – FINANCIARĂ - Teodor Valentin, Coordonator științific: Prof. Lect. Dr. Manea Liliana	253
EFECTELE PROCESULUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ ȘI MĂSURI MENITE SĂ GESTIONEZE ACEST FENOMEN LA NIVELUL INSTITUȚIILOR PUBLICE - Ivanciu Ramona, Coordonator științific: Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela	275
PARTICIPANȚI DIN EXTERIOR	
POLITICI PUBLICE PRIVIND INSERTIA ABSOLVENȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR PE PIAȚA MUNCII - Drd. Oana Ștefania Coșa, Universitatea Valahia din Târgoviște	293

LICENȚĂ

INTERNETUL ÎN VIAȚA TINERILOR STUDIUL DE CAZ: FACEBOOK

Țaga Marian

*Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică*

Coordonator științific:
Lect.univ.dr. Radu Gheorghe

Abstract: În lucrarea de licență intitulată „Internetul în viața tinerilor”, încercat a descrie atât beneficiile oferite de internet în viață noastră cât și dezavantajele acestuia.

În primul rând am descris viața tinerilor la nivel mondial, în ziua de astăzi, este strâns legată de existența internetului. O zi din viața unei persoane este în mare parte ocupată de internet deoarece acesta este folosit pentru a comunica cu alte persoane, pentru a face cumpărături și chiar pentru a-și putea desfășura activitatea la locul de muncă.

În al doilea rând am vorbit despre internet, despre modul în care a apărut și viteză cu care s-a dezvoltat.

În al treilea rând, pentru studiul de caz am ales „Facebook”, deoarece, la momentul actual este una dintre cele mai utilizate rețele de socializare. În acest capitol am încercat să cuprind cât mai multe informații despre acest site web numit „Facebook”, precum: apariția acestuia, modul în care a luat amploare și numărul foarte mare de utilizatori, avantajele și dezavantajele utilizării lui, influență politică și utilizarea Facebook-ului de către populația României.

În final am prezentat câteva concluzii și sugestii pentru că aplicația/site-ul web „Facebook” să fie o zonă mai sigură.

Facebook este un site web de tip rețea de socializare din Internet, creat de către Mark Zuckerberg în anul 2004 pentru a oferi posibilitatea de a contacta persoane apropiate, dar și persoane încă necunoscute. În acest moment Facebook este una dintre cele mai răspândite rețele sociale din lume. Utilizatorii pot intra în această rețea din orice loc unde există acces la Internet pe baza unei parole, stabilite inițial odată cu completarea formularului de înscriere conținând o serie întregă de întrebări personale.

În noiembrie 2015 site-ul Facebook avea circa 1.44 mild. membri în toată lumea. Apiciat a fi al doilea site social mondial după google.com, luat după numărul de vizite, facebook face parte din fenomenul recent denumit Web 2.0.

Creat inițial la Harvard, SUA, facebook era la origine o rețea socială cu circuit închis pentru studenții acestei universități; ulterior ea s-a deschis și altor universități americane. La început verificarea apartenenței la universitate se făcea prin adresa de poștă electronică (e-mail) a studentului, dar începând din septembrie 2006 rețeaua este deschisă tuturor. Imediat rețeaua Facebook a devenit foarte populară dar și controversată, fiind interzisă în câteva țări din Orientul Mijlociu. De asemenea, prin intermediul acestei rețele au fost provocate și coordonate unele manifestații protestatere din Republica Moldova și Iran.

În primele nouă luni din anul 2010 Facebook a înregistrat un profit net de 355 de milioane de dolari la venituri de 1,2 miliarde de dolari.

În România facebook avea 0,5 milioane de utilizatori în ianuarie 2010 și 2,4 milioane în ianuarie 2011. În septembrie 2011 România avea peste 3,7 milioane de utilizatori de facebook.

• Culegerea și vânzarea de informații personale către terți

Încă de la crearea să Facebook a făcut obiectul unei controverse privind respectarea vieții private a utilizatorilor. Aplicația utilizează informațiile personale ale utilizatorilor cu scopul de a introduce anunțuri publicitare adaptate profilului fiecărui utilizator în parte și chiar de a vinde

aceste informații unor întreprinderi private, așa cum și este menționat în cartă facebook cu privire la viața privată. Această cartă indică pe de altă parte că Facebook poate recolta informații despre membrii săi și din surse exterioare rețelei, cum ar fi ziarele, bloguri sau orice alte surse din cuprinsul Internetului.

Informațiile despre utilizatori sunt colectate de către Facebook pentru ameliorarea continuă a bazei sale de date și pentru a permite clienților săi (plătitori) să adreseze mesajele lor publicitare cu mai mult succes, cunoscând comportamentul de consum al utilizatorilor. Grație reclamelor de la Facebook site-urile terților pot folosi informațiile adunate de facebook pentru a trimite publicitate țintită în funcție de profilul utilizatorului: aceste mesaje pot face uz, de exemplu, de date despre sexul, nivelul studiilor, opiniile politice, religia, locurile de muncă sau posturile ocupate de utilizatori.

Consecințele divulgării vieții private

Încă de la crearea să facebook a făcut obiectul unor controverse privind respectul vieții private a utilizatorilor. Cele mai mari nemulțumiri sunt legate de ușurința cu care datele personale ale membrilor rețelei pot ajunge pe mâna oricui. Utilizatorii pot intra în această rețea din orice loc unde există acces la Internet, pe baza unei parole, stabilite odată cu completarea formularului de înscriere, ce conține mai multe întrebări personale. Din acest motiv, în 2010, peste 30.000 de persoane au renunțat într-o singură zi la contul lor de pe rețeaua de socializare, fiind nemulțumite de problemele de securitate și de confidențialitate. „Că să fi avut impact, decizia de renunțare ar fi trebuit luată de zeci de milioane de consumatori”, au afirmat însă inițiatorii mișcării de protest.

• Mișcări și instrumente de lupta contra invadării vieții private

Secretul unei bune gestionări a confidențialității pe Facebook constă în abilitatea fiecărui utilizator de a determina în ce măsură vrea să oamenii să știe despre el și / sau activitățile sale și gradul de interacțiune cu ei. Pornind de aici, un utilizator informat își poate alege propriul nivel de confidențialitate, conform preferințelor sale. În schimb, un utilizator mai puțin informat poate cădea pradă unor riscuri precum divulgarea involuntară de informații din profilul personal sau încălcarea sferei intime (prin fotografii, videoclipuri, comentarii, etc.).

În cadrul rețelei sociale Facebook se găsesc însă și grupuri de utilizatori care acționează împotriva încălcării vieții lor private (de exemplu: „Damn, Facebook, Stop Stalking Me Group” sau „STOP! Do not get into my private life. No personal questions!! Group”)

• Influență facebook asupra relațiilor sociale

Modul în care oamenii se întâlnesc a fost influențat de amploarea pe care a luat-o fenomenul Facebook. Mulțumită acestei rețele de socializare putem invita sau putem fi invitați la diferite evenimente, începând de la zile de naștere sau întâlniri de lucru și până la nunți și alte evenimente sociale de amploare sau întâlniri de afaceri. Avantajul constă în faptul că se pot trimite invitații la un număr mare de persoane, incluzând persoane care nu ar fi putut fi invitate în alt mod. Acum putem participa la evenimente despre care altfel nu am fi știut.

Relațiile romantice au fost, de asemenea, afectate de această rețea de socializare. Modul de a anunța relația ta sau lipsa ei este doar începutul. Un studiu realizat de un grup de psihologi de la Universitatea din Guelph, Canada, a demonstrat o puternică legătură între utilizarea Facebook și gelozia sau suspiciunea în creștere în rândul cuplurilor.

Gelozia în cadrul cuplului, care apare datorită tuturor informațiilor obținute prin această metodă, a dus la terminarea multor relații între tineri în ultimii ani. Există mai mulți factori diferiți care fac să apară aceste sentimente negative.

Fotografiile, acceptarea de noi prieteni, comentarii din partea utilizatorilor, declarații ale persoanelor despre starea lor emoțională sunt, printre altele, elemente ce pot determina că o

relație să fie afectată. Facebook permite accesul partenerului la informații la care altfel acesta nu ar avea acces.

Fiecare cultură are propriile sale modalități de a începe, de a dezvoltă și încheia o relație de cuplu. Cu toate acestea, în ultimii ani, aceste protocoale au fost modificate și într-o anumită măsură omogenizate, prin participarea tot mai activă a tehnologiei în aspectele sentimentale ale vieții tuturor.

Principala caracteristică a unei relații amoroase în stilul Facebook este că deciziile luate cu privire la începerea sau terminarea unei relații sunt comunicate tuturor celor interesați (sau neinteresați), prin intermediul rețelei sociale

1. Scandal Facebook – La nivel internațional

O firmă specializată în analiza datelor online implicată în campania președintelui SUA Donald Trump și în cea pro-Brexit a exploatat în scop electoral datele de pe Facebook a zeci de milioane de cetățeni americani în ceea ce un membru al echipei lui Steve Bannon a numit drept "război psihologic"

Un activist pentru transparență, Christopher Wylie, a dezvăluit pentru publicațiile The New York Times și Observer că firma Cambridge Analytica, deținută de miliardarul specializat în tranzacții speculative Robert Mercer și condusă la acea vreme de Steve Bannon, a participat la campania electorală a lui Donald Trump folosind fraudulos profilurile Facebook a milioane de alegători americani pentru a construi un puternic program software în scopul anticipării și influențării preferințelor electorale.

Aceeași companie de analize a fost implicată în campania pentru ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană (Brexit). Steve Bannon a devenit în august 2017 director al echipei de campanie a lui Donald Trump.

Firma Cambridge Analytica a utilizat date sustrate în 2014 din conturile Facebook pentru a stabili profilurile alegătorilor americani și a le trimite reclame politice personalizate.

Christopher Wylie, care a colaborat cu un profesor de la Universitatea Cambridge pentru obținerea datelor, a declarat pentru publicația Observer: "Am exploatat platforma de socializare online Facebook pentru a obține milioane de profiluri ale alegătorilor. (...) Această a fost baza pe care a fost construită compania".

Documente obținute de publicația Observer și confirmate de Facebook relevă că, până la sfârșitul anului 2015, compania Cambridge Analytica colecta date online la un nivel fără precedent. Facebook nu avertizase încă utilizatorii și luase doar măsuri limitate pentru securizarea datelor a peste 50 de milioane de persoane.

Potrivit cotidianului The New York Times, copii ale datelor sustrate de firma Cambridge Analytica încă sunt online. Informațiile au fost colectate printr-o aplicație numită "thisisyourdigitallife", creată de profesorul Aleksandr Kogan în mod independent de activitatea sa de la Universitatea Cambridge. Prin intermediul companiei sale, Global Science Research (GSR), în colaborare cu firma Cambridge Analytica, sute de mii de utilizatori Facebook au fost plătiți să facă teste de personalitate sub pretextul folosirii datelor pentru studii academice. Însă aplicația colecta și datele din listele de "prieteni" ale celor care au acceptat testele, astfel că au fost obținute profilurile a zeci de milioane de persoane, potrivit cotidianului The Guardian.

Camera Comunelor l-a convocat pe Mark Zuckerberg, directorul general al platformei de socializare online Facebook, pentru a fi audiat în anchetă privind activitățile companiei de analize politice implicată în campania electorală a președintelui SUA Donald Trump și în cea pro-Brexit.

Damian Collins, un membru al Camerei Comunelor, i-a trimis o scrisoare oficială lui Mark Zuckerberg prin care îl invită să fie audiat de Comisia pentru Activități Digitale, Cultură, Media și Sport.

"Comisia parlamentară a formulat în mod repetat solicitări adresate Facebook privind modul în care diverse companii obțin și utilizează datele din conturile rețelei de socializare

online; principala întrebare este dacă au fost folosite date fără acceptul utilizatorilor. Răspunsurile oficiale au subestimat în mod consistent acest risc, iar Comisia parlamentară a fost indusă în eroare", se arată în scrisoarea adresată directorului general al Facebook.

După apariția informațiilor privind activitățile companiei de analize politice Cambridge Analytica, Guvernul britanic, instituții ale Uniunii Europene și membri ai Congresului SUA au anunțat intenții de a lansa investigații.

Pe fondul disputelor generate de criticile privind presupusă implicare a rețelei de socializare online Facebook în campanii pentru dezinformare, directorul responsabil de securitate al companiei, Alex Stamos, a decis retragerea din funcție, informează cotidianul The New York Times. Alex Stamos pledase pentru transparență în legătură cu interferențele Rusiei și pentru măsuri de securitate, dar întâmpinase opoziție din partea colegilor. În contextul disputelor, atribuțiile lui Alex Stamos au fost încredințate altor persoane în decembrie 2017, dar el urmă să rămână oficial în funcție până în august 2018.

Christopher Wylie a vorbit despre ceea ce a numit "instrumentul de război psihologic al lui Steve Bannon". El a explicat că Steve Bannon și Robert Mercer au avut ideea de a utiliza printr-o metodologie militară megadate și rețele de socializare online pentru "operațiuni informaționale" asupra electoratului din Statele Unite. Christopher Wylie a contribuit cu idei și s-a ocupat de aplicarea proiectului, înainte de a deveni, în primăvara anului 2017, denunțatorul proiectului. De asemenea, Wylie s-a numărat printre sursele care au furnizat informații pentru un articol scris în 2017 de publicațiile Guardian / Observer intitulat "Marele jaf britanic Brexit", un material care a realizat conexiuni între campania pentru ieșirea din UE, alegerea lui Donald Trump în funcția de președinte al SUA și activitățile Rusiei.

"Pentru acești oameni, regulile nu contează. Pentru ei, este vorba de un război și totul este corect. Vor să poarte un război cultural în Statele Unite ale Americii. Firma Cambridge Analytica trebuia să furnizeze arsenalul pentru acest război cultural", a explicat, pentru NYT, Christopher Wylie.

Compania Facebook a anunțat că a decis suspendarea conturilor firmei Cambridge Analytica, al lui Christopher Wylie și Aleksandr Kogan, un profesor ruso-american. "Este vorba despre o înșelătorie. Vom lua toate măsurile necesare pentru ștergerea datelor sustrase, vom iniția acțiuni judiciare contra autorilor activităților ilegale", a declarat Paul Grewal, vicepreședintele Facebook. Firma Cambridge Analytica este investigată în Marea Britanie de Parlament și de autoritățile de reglementare sub acuzația unor activități ilegale în campania privind referendumul pe tema apartenenței țării la Uniunea Europeană.

2. Fake news

Știrile false propagate pe Facebook nu au început în 2016, ci odată cu dezvoltarea rețelei, dar în anul 2016 ele au fost foarte vizibile cu ocazia alegerilor prezidențiale din Statele Unite. În acel moment, mass-media și actorii politici au făcut din fenomenul "fake news" principalul subiect de discuție. Lucrurile au degenerat atunci când au apărut dovezi ale implicării Rusiei în alegerile americane și când Congresul Statelor Unite a chemat la raport cei trei giganți Facebook, Twitter și Google.

Din acel moment, pe piață au fost aruncate tot felul de metode prin care Facebook încerca să lupte împotriva fenomenului "fake news". A apărut opțiunea prin care utilizatorii raportează știrile false, ba chiar mai multe extensii pentru browsere prin care erau detectate "fake news". Încercările de depistare a știrilor false a născut discuția perfect legitimă – ce numim "fake news". Încadrăm opiniile în categoria "fake news"? Aceste întrebări, pe fondul alegerilor americane sau a Brexit-ului, au făcut că luptele politice să definească spațiul online. Politică a părăsit epoca dezbaterii și a aterizat în era conflictului direct. Polarizarea obligă la o poziționare iar fiecare tabără își alege un erou și un anti-erou. În acest context, "fake news" se transformă într-o luptă a opiniilor care sunt greu de verificat în logică fake news – real news.

Prin mesajul postat de fondatorul rețelei pe 12 ianuarie, acesta încearcă să atenueze fenomenul "fake news" prin limitarea ponderii site-urilor de știri sau a paginilor cu acest profil. Mișcarea lui Zuckerberg este prezentată ca o mișcare în interesul utilizatorului dar, de fapt, este o mișcare prin care Facebook se protejează. În 2017, rețeaua a fost prinsă între Congresul american și Comisia Europeană deoarece Facebook a devenit prea puternic în influențarea politică a votanților din SUA și UE. Astfel, Zuckerberg duce Facebook într-o zonă neutră pentru a nu fi supus reglementărilor dorite de autorități.

În ultimele luni, rețeaua socială se confruntă cu presiuni pentru găsirea unei soluții în vederea stopării fenomenului "fake news" după îngrijorările legate de impactul acestora în alegerile din Statele Unite și Europa și al temerilor potrivit cărora acestea ar putea afecta încrederea furnizorilor de publicitate în Facebook.

Luni, 8 mai 2017, Facebook a anunțat o nouă strategie pentru contracararea știrilor false în Marea Britanie, cu numai o lună înainte că britanicii să meargă la urne. Potrivit companiei, a fost introdusă o tehnologie care permite o mai bună identificare a conturilor care răspândesc mesaje tip spam sau știri false — printre metodele folosite numărându-se depistarea tiparelor celor care publică în mod repetat aceleași lucruri — și că răspuns au fost șterse "zeci de mii" de conturi.

De asemenea, compania a anunțat retrogradarea articolelor considerate suspecte prezente pe site-ul său și în aplicații astfel încât utilizatorii să le poată vedea mai rar în fluxul de știri.

Compania testează tehnologia care poate indica dacă persoanele citesc un articol însă nu îl distribuie prietenilor, acest lucru sugerând că acesta ar putea fi înșelător. Începând cu data de 8.05.2017 schimbarea va fi aplicată în Marea Britanie și va fi însoțită de articole cuprinzând sfaturi pentru depistarea știrilor false.

Facebook a raportat cu o săptămână în urmă, 1-7 mai 2018 o creștere a profitului cu 76% și a încasărilor obținute din publicitate, acest lucru sugerând faptul că scandalul "fake news" nu a afectat compania, precizează sursă citată. Însă, factorii politici au avansat ideea de a reglementa sau de a amenda compania dacă eșuează în rezolvarea acestei probleme. Germania a amenințat să amendeze site-urile social media cu până la 50 de milioane de euro pentru răspândirea de conținut fals și a lansat în acest sens o anchetă cu privire la acest fenomen.

"Oamenii vor să vadă pe Facebook informații corecte, la fel și noi", a declarat directorul de politici pentru Marea Britanie al companiei, Simon Milner. "De aceea facem tot ce putem pentru abordarea acestei probleme a știrilor false", a mai spus el.

Compania a anunțat de asemenea parteneriate cu Full Fact și First Draft, organizații non-profit de verificare a faptelor pentru combaterea fenomenului "fake news" înaintea alegerilor naționale din 8 iunie.

Directorul executiv al Facebook, Mark Zuckerberg, a încercat inițial să minimizeze problema știrilor false susținând că acestea reprezintă doar o fracțiune din ceea ce apare pe site. Însă în lunile recente a introdus o serie de inițiative, inclusiv restricționarea reclamelor la site-uri "fake news", furnizarea de ponturi utilizatorilor privind depistarea știrilor false și amplasarea unor alerte în dreptul subiectelor controversate.

Îngrijorările privind știrile s-au iscat în preajma alegerilor prezidențiale din Statele Unite când s-a avansat ideea că grupurile de extremă dreapta au răspândit minciuni legate de candidată Hillary Clinton pentru a influența procesul votului. Acest lucru a contribuit la creșterea îngrijorărilor cu privire la alegerile prezidențiale din Franța și a celor din iunie, din Marea Britanie, dar și din Germania.

Guvernul britanic va crea o nouă unitate pentru a combate "știrile false" ("fake news") și pentru a încerca să descurajeze campaniile de dezinformare ale altor state, a afirmat marți un purtător de cuvânt al premierului Theresa May.

"Trăim într-o epoca a știrilor false și a relațiilor divergente", a declarat presei purtătorul de cuvânt, potrivit Reuters și AFP. "Guvernul va răspunde cu o utilizare mai bună și mai intensă a comunicațiilor de securitate națională pentru a combate aceste provocări complexe interconectate", a adăugat el.

Anunțul a fost făcut după o reuniune a Consiliului Național de Securitate, din care fac parte miniștri și oficiali din domeniul securității și care a aprobat rezultatele preliminare ale unei analize ample privind capacitatea Marii Britanii de a răspunde la toate tipurile de amenințări. "Vom porni de la capacitățile existente prin crearea unei unități speciale privind comunicațiile de securitate națională. Această va avea ca sarcină combaterea dezinformării din partea unor actori statali și a altor tipuri de actori. Îi va descuraja în mod mai sistematic pe adversarii noștri și ne va ajuta să facem față priorităților noastre de securitate națională", a mai spus purtătorul de cuvânt.

El nu a oferit detalii despre cum va funcționa această unitate și despre locul unde își va avea sediul. Theresa May a acuzat anterior Rusia de amestec în alegeri și presă rusă de răspândirea de știri false și de imagini modificate în încercarea de a submina instituții occidentale.

Rusia neagă acuzațiile că s-ar fi implicat în scrutine din alte țări, cum a fost Referendumul din iunie 2016 din Marea Britanie privind Brexit-ul și alegerile prezidențiale din SUA din același an.

Și Comisia Europeană a ales 39 de experți care să facă parte dintr-un grup al cărui scop este combaterea fenomenului știrilor false și dezinformării online. Grupul este format din reprezentanți ai societății civile, mass-media și persoane din mediul academic, unul dintre ei fiind profesor universitar în România. Prima întâlnire a experților a avut loc pe 15 ianuarie 2018.

Facebook mai face un pas important pentru combaterea răspândirii știrilor false ("fake news"), prin implementarea unei funcții de recomandări, care va afișa utilizatorului știri pe aceeași temă, dar prezentate dintr-o altă perspectivă.

În acest mod, cea mai mare rețea socială din lume încearcă să spargă eventuală "bulă" ce se poate crea în jurul unui utilizator, astfel încât acesta să aibă acces și la alt gen de știri decât cele pe care preferă să le citească, dar și să aibă posibilitatea de a citi și alte păreri legate de temele de interes pentru el.

Potrivit TechCrunch, funcția se numește "Related Articles" și e disponibilă deocamdată în SUA, Germania, Franța și Olanda. Ea va afișa în timeline-ul utilizatorului articole similare cu ceea ce acesta vrea să citească, dar care prezintă unghiuri de abordare diferite. Astfel, dacă va vedea că există abordări total opuse, atunci Facebook speră că utilizatorul să nu mai dea cu atâta ușurință share la știrile false și să identifice mai ușor care sunt informațiile reale.

"Nu suntem și nici nu vrem să fim arbitru adevărului. Există persoane și algoritmi care verifică informațiile (fact checkers), iar aceștia pot să atragă atenția dacă o știre este adevărată sau falsă"[3], spune Tessa Lyons, un reprezentant al rețelei de socializare.

3. Influență alegerilor în SUA

Va întrebați cum s-au folosit rușii de Facebook pentru a influența alegerile din SUA ?

„Atunci când opiniile se formează prin grupurile de pe Facebook și în hangarele mediilor de socializare, manipularea unor alegeri din străinătate se face ușor”, e nevoie doar de recrutarea unor tabere și grupuri pe care să le asmuți unele împotriva celorlalte, scrie publicația britanică „The Times“.

„Nu știm încă dacă Rusia a mutat munții din loc. Știm doar că a făcut o încercare a naibii de reușită”, subliniază „The Times“ care explică ancheta procurorului special Robert Mueller care relevă că „operațiunea“ a început în 2014, cu un buget lunar de peste 1 milion de dolari și că, deși protagoniștii au venit și în misiuni de recunoaștere în Statele Unite, cele mai multe dintre acțiunile lor s-au desfășurat online, în general prin Facebook.

Agenții ruși se infiltrau în comunități de alegători dinainte stabilite, exploatarea vederi politice comune pentru a radicaliza taberele. Astfel, strecurări printre grupurile de „patrioți” și susținători ai republicanilor, ei puneau în circulație incitări și spoturi publicitare în sprijinul lui Trump sau cereau trimiterea la închisoare a lui Hillary Clinton.

Infiltrați în grupurile de americani negri sau musulmani, ei cereau boicotarea alegerilor. Ascunși printre activiști, ei i-au sprijinit înaintea alegerilor pe Bernie Sanders și pe Jill Stein și au încurajat demonstrațiile anti-Trump de după alegeri.

- **Folosirea grupurilor**

Folosirea grupurilor de pe Facebook însemna că acești agenți ruși erau văzuți mai ales de oameni deja pe cale să îi aprobe. Nu te alături unui grup cu o anumită identitate politică pentru că vrei să ataci tocmai această identitate. Te alături că să fi membru, că să simți că ești în consensul just.

Alte opinii, de îndată ce sunt considerate provocatoare, devin enervante, apoi apoi demne de dispreț, după care sunt respinse cu totul. Treptat, politică poate deveni mai dură, poate fi reglată. Și asta, fără că aceste grupuri să-i menționeze măcar pe oamenii lângă care se află de fapt, oameni pe care îi ignoră în timp ce „le susură” în căști“, notează publicația britanică.

- **Probele procurorului Muller**

„The Economist” remarcă faptul că emailurile aparținând uneia dintre persoanele care au lucrat, pentru o vreme, în fabrică de troli a lui Vladimir Puțin sunt cât se poate de relevante. Este vorba despre Irina Viktorovna Kaverzina.

Ea a creat identități multiple, fals americane și a postat mesaje menite să aprofundeze diviziunile rasiale și partizane și să sădească neîncrederea americanilor în democrație. Kaverzina a lucrat în cadrul Agenției de Cercetare a Internetului, organizație finanțată de un oligarh din apropierea președintelui Vladimir Puțin.

"FBI ne-a făcut ceva probleme (nu, nu glumesc), așa că am avut mai mult de lucru, împreună cu colegii, pentru a ne atinge obiectivele. Am creat toate aceste imagini și postări, iar americanii au crezut că au fost scrise de ai lor”, povestea ea într-unul dintre mesaje.

La o primă analiză, șochează perfidia. La o analiză mai profundă, fragmentul ne oferă o privire rară asupra instrumentelor de care dispune echipa Mueller, notează „The Economist”.

Se pare că echipa a avut acces, cu doar câteva luni în urmă, la e-mailurile scrise de agenți ruși, chiar și după ce aceștia au aflat că acțiunile lor erau în curs de investigare.

Publicația „The Intercept” compară operațiunea Rusiei cu un „act de război” echivalent cu Pearl Harbor sau 11 septembrie, două din cele mai devastatoare atacuri din istoria SUA, și se întreabă care va fi reacția Americii.

Efectele scandalului Facebook asupra managementului

La închiderea de vineri, 16 martie 2018, prețul unei acțiuni la Facebook era de 185,09 dolari, iar în urmă dezvăluirilor fostului angajat al Cambridge Analytica, acestea practic au plonjat, până la închiderea de marți înregistrând o scădere de mai bine de 9 procente, prin această valoarea companiei Facebook scăzând cu aproape 54 mld. dolari.

Scăderea acțiunilor este o urmare a unor posibile anchete în UE și SUA privind folosirea datelor personale, Cambridge Analytica folosind datele personale a peste 50 de milioane de utilizatori Facebook în scop electoral, conform Reuters.

Șeful Facebook, Mark Zuckerberg, a fost convocat la audieri de către o comisie parlamentară pentru a oferi explicații privind vânzarea datelor personale, potrivit BBC.

Însă, acțiunile Facebook au crescut cu 7% miercuri, 25.02.2018 după închiderea bursei din New York, în urmă raportării unei creșteri surprinzătoare de 63% a profitului, și a unui număr mai mare de utilizatori, fără să existe vreun semn că afacerile companiei ar fi fost afectate de scandalul legat de gestionarea nepotrivită a datelor personale, transmite Reuters, conform news.ro.

După ce datele au depășit cu ușurință estimările analiștilor de pe Wall Street, acțiunile Facebook au urcat cu 7,1%, la 171 dolari pe unitate, recuperând din declinul declanșat de

dezvăluirea făcută în martie, potrivit căreia firma de consultanță politică Cambridge Analytica a colectat datele personale a milioane de utilizatori.

”Toată lumea vorbește despre cât de prost stau lucrurile la Facebook, dar acest raport financiar mi se pare foarte bun și reiterează că Facebook stă foarte bine și va depăși această problemă”, a spus Daniel Morgan, manager de portofoliu la Synovus Trust Company.

5. Facebook – Fabrica de narcisism

Volumul de față nu este unul facil. Este vorba despre un eseu de amplă respirație intelectuală, scris într-o limbă voit elevată, plină de cuvinte dificile, unele de-a dreptul incomprehensibile pentru utilizatorul standard de *Facebook*. Se regăsesc și mai vechi teme și obsesii baconschiene, scurte experiențe personale, referințe la locurile în care a trăit și profesat, toate ambalate ingenios – capitolele „eclozează” unul din celălalt, se trag unele pe altele, că niște piese de domino - ceea ce face că, odată începută, cartea să fie cu greu lăsată din mână.

Primele piese ale „dominoului” pomenit anterior conțin mai multe referințe la sociologia și antropologia mediului virtual. Se aduce în discuție „funcția compensatorie” a *Facebook*-ului după decenii de comunism, marcate de izolare și neîncredere, diferențele generaționale majore în ceea ce privește modul de utilizare efectivă a rețelei. Tineri *versus* bătrâni, cu toate că în „Virtualia”, „bătrân” este orice individ care a trecut de 26-28 de ani sau, rezumat, „pe *FB* se intră, nu se stă”, după cum a tranșat sec dilema dependenței unul dintre copiii autorului, „*creșcut digital*”, după celebra de acum expresie a sociologului american Don Țapscott. Pe lângă analiză interacțiunii dintre generații (pe ecran și în afară acestuia), am găsit multe referințe la diferențele mari de dezvoltare regională a României, egalitatea de șanse, accesul la rețea. Plus alte descrieri foarte realiste ale eșecului politicilor locale din multe colțuri ascunse ale țării, ceea ce arată că efectul numeroaselor turnee politice prin țară asupra intelectualului Teodor Baconschi a fost pozitiv, de trezire la realitatea imediată, altă decât a bibliotecii sau a platourilor de televiziune. Altminteri, găsim multe pagini critice la adresa societății actuale (lapsus freudian, era cât pe ce să scriu „orânduiri” actuale, *horribile dictu!*), a capitalismului ultraliberal etc. Iar autorul nu este altul decât creștin-democratul Teodor Baconschi, ceea ce marchează o deschidere către realitate și o schimbare subtilă, care pe mine personal m-a bucurat foarte mult.

Pe măsură ce piesele dominoului cad una după altă, cititorul este atras să reflecteze asupra unor teme naționale complicate, delicate, inoxidabile, amplificate și în același timp uzate intensiv de către „fabrică” *Facebook*. „*Termopanizarea României*”, formulă memorabilă, care descrie un proces repetat la infinit în istoria noastră, acela de „modernizare fără modernitate”. Poate că nu vă așteptați să găsiți interogații geopolitice profunde într-o carte despre *Facebook*, dar Teodor Baconschi lovește exact acolo unde doare mai rău, în rana deschisă a „*bovarismului geocultural*”: asemănarea noastră profundă cu „sufletul” rus. Dilemele (ne)ășezării noastre istorice, pendularea continuă între Vest și Est, obsesiile identitare, fractura dintre elite și mase sunt în mare parte aceleași cu ale rușilor, dar, citez, „*reduse la scară balcanică*”. Veșnica dispută dintre „slavofili” și „occidentalizanți”, Homiakov *versus* Ceaadaev, nu s-a stins.

Urmează alte interogații asupra schimbărilor aduse de *Facebook* mediului și stilului nostru de viață. Marea mutație: pentru primă oară în istoria culturală a omenirii, imaginea „bate” cuvântul. De la consumatori de imagine, am devenit devoratori de pixeli organizați în imagini. „*Cuvântul pare greoi în comparație cu puterea sintetică a reprezentărilor virtuale*.” Moartea lentă a efortului intelectual, provocată de falsul sentiment că toată Cunoașterea Universală se află doar la un clic distanță. „*Biciuirea senzorială*” a simțurilor dată de refugiul nostru în lumea digitală este permanentă, amplificată de supraexpunere la Imagine. Prezentul continuu în care trăim, delicată soartă a arhivelor digitale, posteritatea nulă a autorilor de *Facebook* sunt și ele aduse în discuție. Pentru că fiecare dintre cei care sunt în rețea lasă în urmă o „operă” virtuală. Personal, de multe ori m-am întrebat cum ar fi arătat pagina de *Facebook* al lui I.L. Caragiale. Sau a lui Păstorel Teodoreanu. Acesta din urmă și-ar fi fotografiat formidabilele rețete culinare? O altă mare provocare: cine posedă cu

adevărat *autoritate* pe Internet? Cum se poate defini? Sau, după cum scrie Teodor Baconschi, avem de ales între *Bibliotheca Teubneriana* și *Wikipedia*, ultima fiind o alcătuire care „*consacră triumful cunoașterii vulgarizate și desfide mitul specialistului*”.

Spre final, *Facebook* este părăsit, acesta devine doar un cap de pod pe care debarcă desantul critic al autorului, care atacă în forță derivatele și „*nebunia*” lumii căreia i-am dat naștere, iresponsabili ucenici vrăjitori. Nu este uitată corectitudinea politică dusă la extrem, orbirea intelectualilor occidentali care nu mai pot vedea realitatea de dincolo de zidurile (bine păzite) ale campusului universitar. Secularizarea avansată a societății în care trăim este rodul creștinismului, maturizarea să *în lume*, și nu un proces impus din exterior. I se recunosc meritele, așa cum le vede și teologia postmodernității. Numai că „*secularizarea gândită ca proiect împotriva lui Dumnezeu a dus la cu totul alte rezultate*”. Dintr-o perspectivă creștină, Teodor Baconschi furnizează și „soluții” de supraviețuire a Europei: „*asumarea trecutului, cultură înaltă, viziunea creștină, revenirea liberă și moderată la valorile țări*”. Ambițios program, plăcut de citit pe hârtie, *hélas!* iluzoriu, imposibil de transpus în practică, ținând seama de schimbările iremediabile care s-au produs.

Portretul final pe care-l schițează autorul lumii noastre nu este unul care să inspire la optimism. Supraviețuirea *doar pe Facebook, pentru Facebook* e un semnal de alarmă, o iluzie mortală. Trebuie să revenim la valorile morale, spirituale, politice care au dus la nașterea acestei minunate Europe, atât de disprețuită în acest moment. „*Am dat naștere unei lumi care răstoarnă valorile pentru a le reinventa fără rost.*”

6. Facebook în România

În România, Facebook a început să vadă vârful muntelui digital în 2009. Până atunci, Hi5 a fost „vedetă”. Declinul s-a produs în momentul când Facebook a atins cota de 400.000 de utilizatori. Începutul a fost greoi, rețeaua adunând, până în luna ianuarie 2010, 100.000 de utilizatori în plus. Din acel moment însă cifrele au explodat. Un an mai târziu, rețeaua socială era populată de 2.4 milioane de români. Nouă luni mai târziu, pe Facebook România erau activi 3.7 milioane de utilizatori.

În 2017, Facebook este principala platforma socială pentru 9.600.000 de români, împărțiți egal pe sexe, 50% femei, 50% bărbați, conform statisticilor. La 1 ianuarie 2016, la ultima numărătoare a populației, în România erau 22.241.718 de locuitori.

Cei mai activi utilizatori ai rețelei sociale sunt tineri, cu vârste cuprinse între 25 și 34 de ani. Aceștia dețin ponderea cea mai mare în fiecare dintre primele trei orașe din România cu cele mai multe conturi active de Facebook.

7. Numărul de conexiuni în România

Numărul de conturi de Facebook ale utilizatorilor români a crescut astfel cu 15,66% față de începutul anului 2016 și cu 9,09% față de sfârșitul lunii septembrie 2016 când atinsese 8,8 milioane.

“Estimasem anul trecut că la începutul lui 2017 am putea avea 9 milioane de conturi de utilizatori de Facebook în România, evoluția cifrei totale a fost chiar peste așteptări în a două parte a anului și este din nou posibil că în 2017 să atingă 10 milioane”[1], a declarat Ionuț Oprea, fondator și manager al serviciilor Facebrands.

Evoluția numărului de conturi ale utilizatori români de Facebook în ultimii 6 ani:

Ianuarie	2011	2.405.920	conturi
Ianuarie	2012	406.580	conturi
Ianuarie	2013	5.593.480	conturi
Ianuarie	2014	7.000.000	conturi
Ianuarie	2015	7.600.000	conturi
Ianuarie	2016	8.300.000	conturi
Ianuarie 2017		9.600.000	conturi

Facebrands prezintă și numărul actualizat de conturi de utilizator înregistrat la începutul anului 2017 pentru fiecare regiune istorică, județ și oraș din România prin facilitatea lansată în 2016 de Facebrands.ro.

• **La nivel regional**

Pentru fiecare din cele 9 regiuni istorice, cifrele de conturi de Facebook ale utilizatorilor români înregistrate în ianuarie au fost următoarele (ordonate descrescător):

Tabelul nr. 2.8.1

	Regiune	Nr conturi ian 2017
1	Transilvania	1.807.910
2	Muntenia*	1.655.580
3	Moldova	1.246.500
5	Oltenia	725.360
6	Banat	526.690
7	Dobrogea	439.760
8	Crișana	42160
9	Bucovina	367.140
10	Maramureș	312.540

Sursă: <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

*Cifra de conturi de utilizator pentru Muntenia nu o include pe cea pentru București, monitorizată separat (Capitală a înregistrat 1.760.660 conturi în ianuarie 2017, cifra compusă Muntenia + București fiind de 3.426.240 conturi)

• **La nivel județean**

Județele care au înregistrat cei mai multe conturi de utilizator de Facebook în ianuarie 2017, primele 10 fiind:

Tabelul nr. 2.8.2

	Județ	Nr conturi Ian 2017
1	Cluj	426.540
2	Timiș	407.310
3	Iași	39350
4	Constanța	36110
5	Prahova	318.290
6	Ilfov	295.260
7	Brașov	273.230
8	Dolj	260.260
9	Argeș	243.020
10	Suceava	237.400

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

• **La nivel local**

Capitala are în continuare cei mai mulți cei mai mulți utilizatori ai rețelei Facebook în România, 1.759.500 – 19% din total

Top 10 orașe din România cu cele mai multe conturi de utilizatori de Facebook.

Tabelul nr. 2.8.3

	Oraș	Județ	Nr conturi Ian 2017
1	București	N/A	1.760.660
2	Cluj-Napoca	Cluj	300.000
3	Iași	Iași	290.200
4	Timișoara	Timiș	290.000
5	Constanța	Constanța	202.990
6	Craiova	Dolj	200.810
7	Brașov	Brașov	180.090
8	Galați	Galați	170.200
9	Ploiești	Prahova	140.000
10	Oradea	Bihor	137.200

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Pe lângă Cluj Napoca, Iași, Timișoara, și Constanța, pe lista orașelor cu peste 200.000 conturi de utilizatori de Facebook a intrat și Craiova (200.810 conturi)

Alte orașe care au înregistrat peste 100.000 de conturi de utilizatori de Facebook în ianuarie 2017: Brașov, Galați, Ploiești, Oradea, Arad, Bacău, Pitești, Sibiu și Brăila.

Numărul de pagini românești create pe Facebook a crescut în cursul anului 2016 cu 7611 (23,42%), ajungând la 40.102 la începutul anului 2017.

Evoluția numărului de pagini românești creat pe Facebook în ultimii 6 ani:

Ianuarie	2012	15600	pagini	românești	de	Facebook
Ianuarie	2013	19.788	pagini	românești	de	Facebook
Ianuarie	2014	23.755	pagini	românești	de	Facebook
Ianuarie	2015	26.785	pagini	românești	de	Facebook
Februarie	2016	32.489	pagini	românești	de	Facebook

Ianuarie 2017 40.102 pagini românești de Facebook

La începutul anului 2017, cele mai multe pagini românești de Facebook sunt în următoarele categorii: Afaceri locale (4331), Sănătate & îngrijire personală (2792), Magazine online (2482) , Artă și Cultură (2157), Cântăreți și trupe (1671), Bloguri (1581), Comunități (1529), Educație (1440), Companii și firme (1376), Divertisment (1178).

8. Analiza utilizatorilor facebook pe sexe/vârste

- Regiunea Muntenia

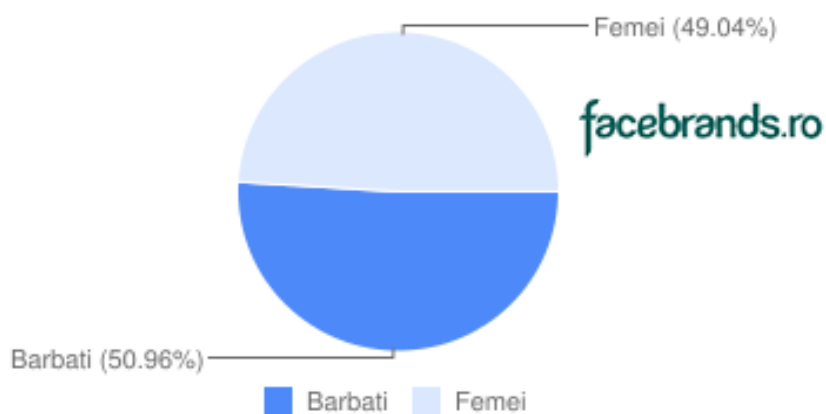
Figura nr : 1

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 2

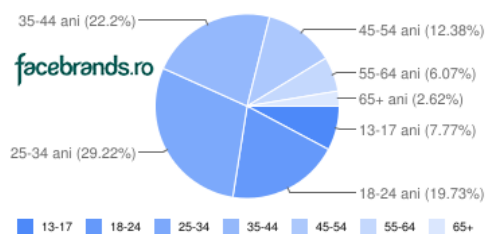
Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 3

Vârsta

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

□ Regiunea Transilvania

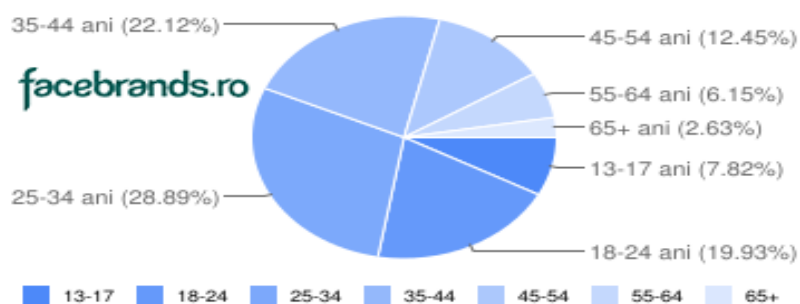
Figura nr. : 4

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 5

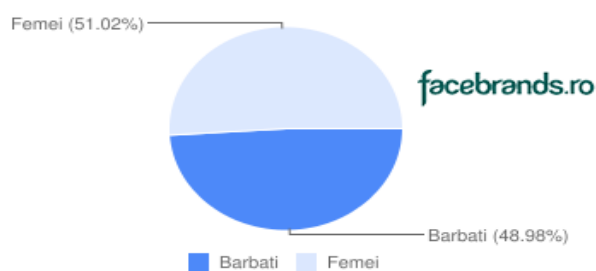
Vârsta

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 6

Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

□ Regiunea Moldova

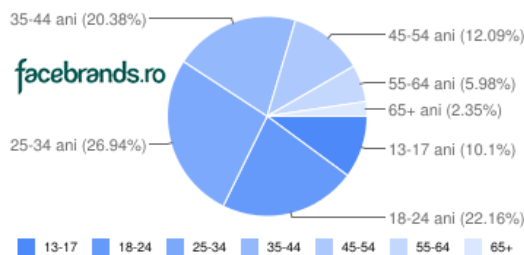
Figura nr. : 7

Sursă: <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 8

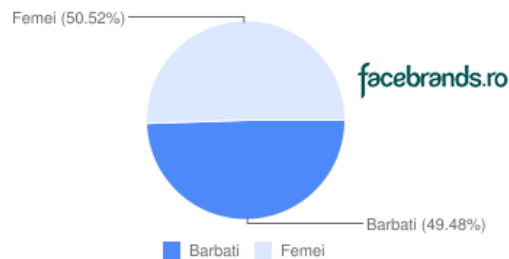
Vârsta

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 9

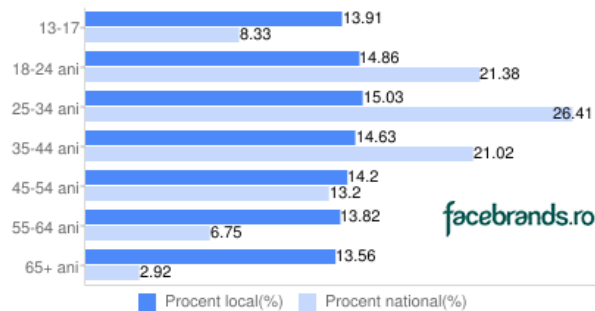
Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr.: 10

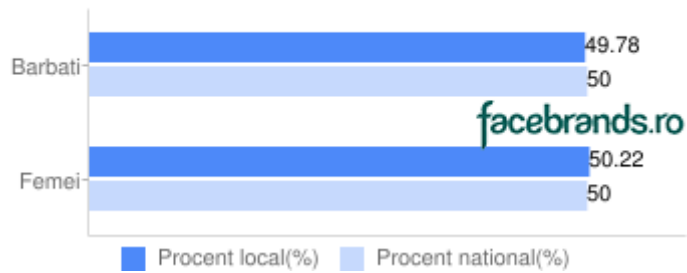
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 11
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

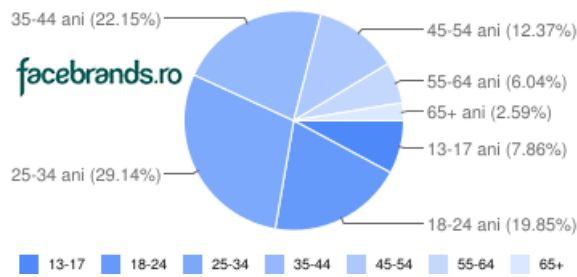
□ Regiunea Oltenia

Figura nr.: 12

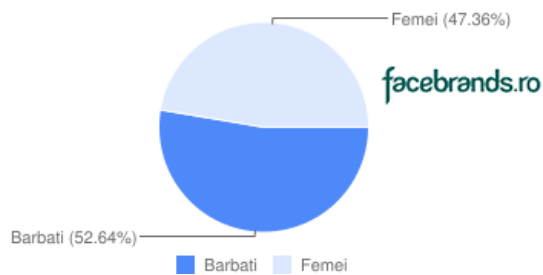
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr.: 13
Vârstă

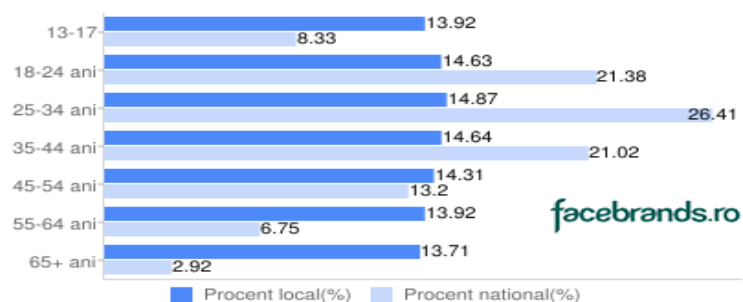
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr.: 14
Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr.:15
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 16
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

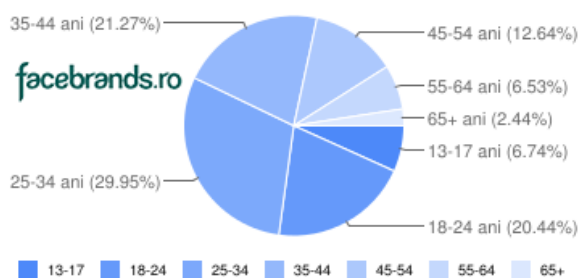
□ Regiunea Banat

Figura nr. : 17

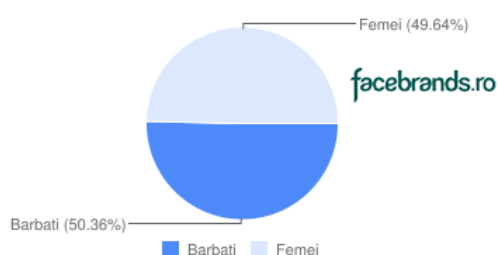
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 18
Vârsta

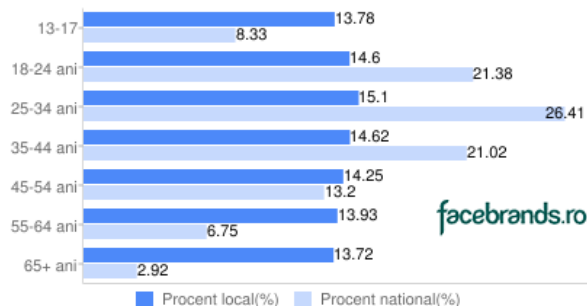
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 19
Sex

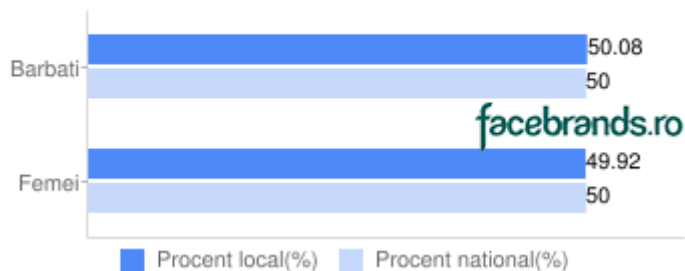
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 20
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 21
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

□ Regiunea Dobrogea

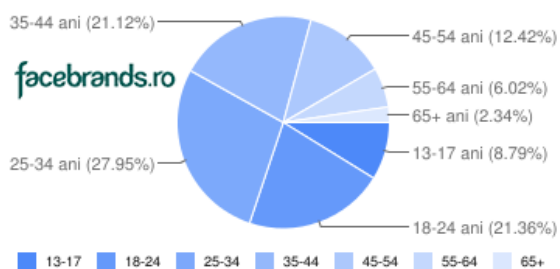
Figura nr. : 22

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 23

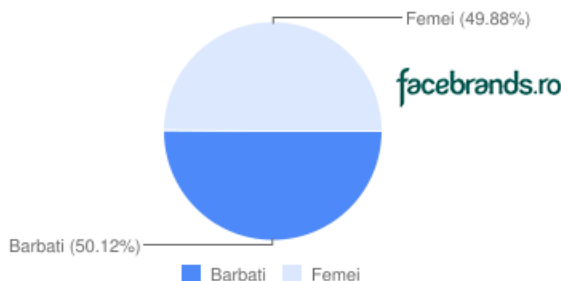
Vârsta

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

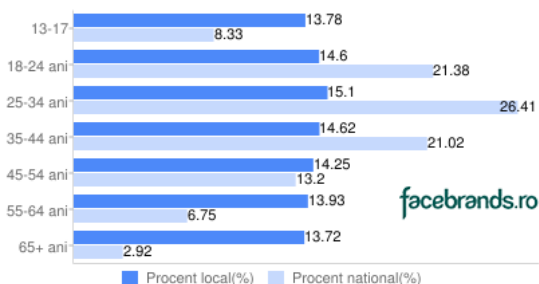
Figura nr. : 24

Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 25
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 26
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

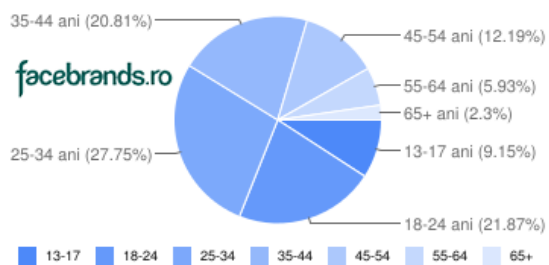
□ Regiunea Crișana

Figura nr. : 27

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

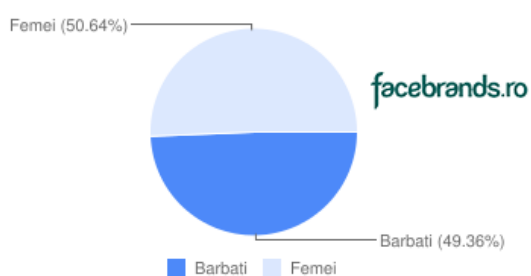
Figura nr.: 28
Vârsta

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 29

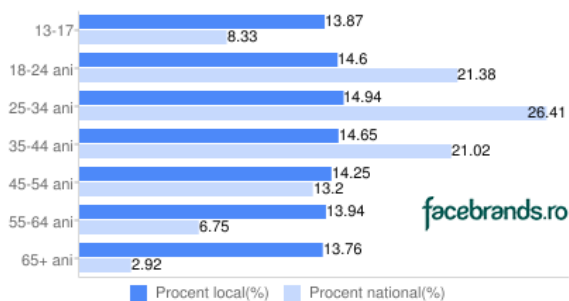
Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 30

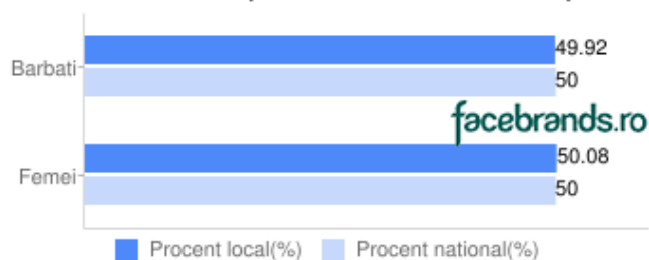
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 31

Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

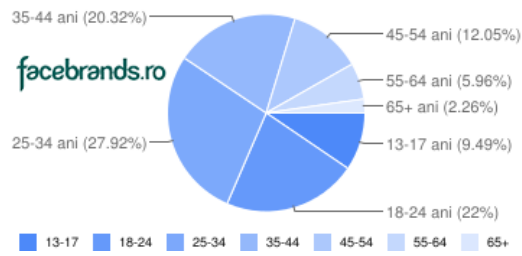
□ Regiunea Bucovina

Figura nr. : 32

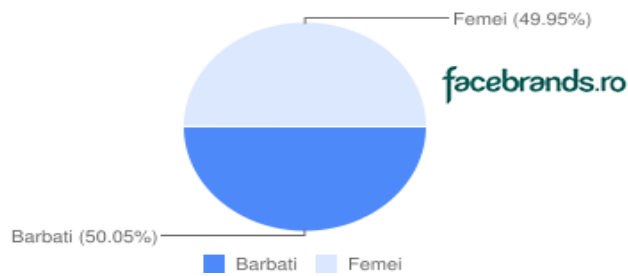
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 33
Vârsta

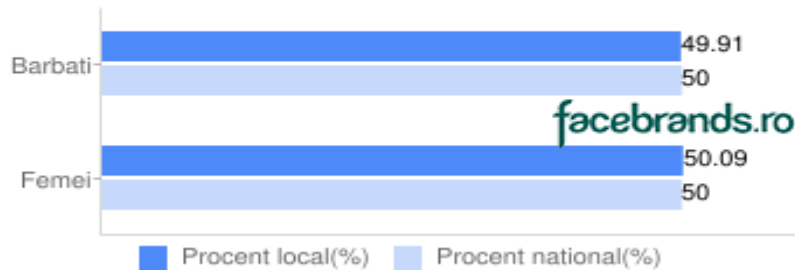
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 34
Sex

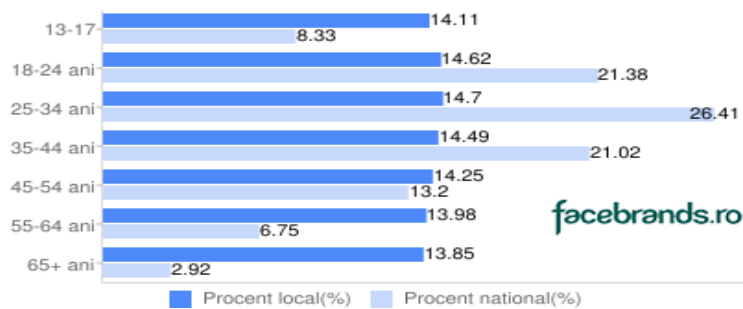
Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 35
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 36
Vârsta (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

□ Regiunea Maramureș

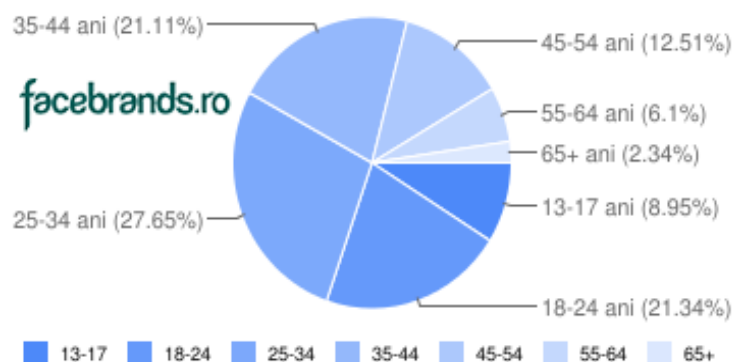
Figura nr. : 37

Sursă: <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 38

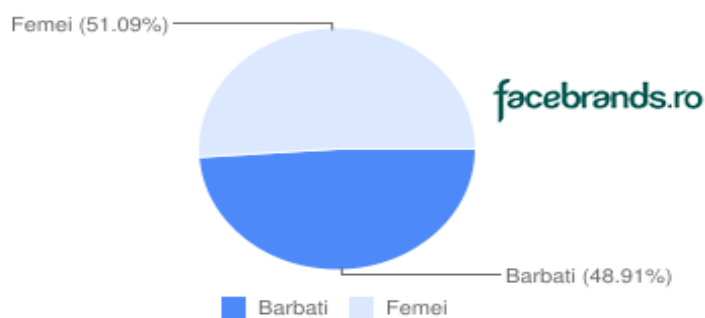
Vârstă

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 39

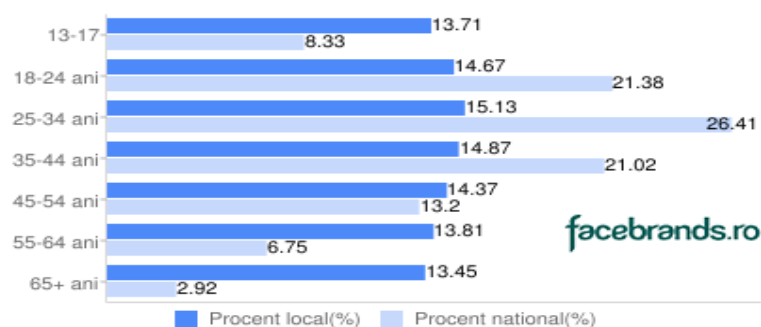
Sex

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

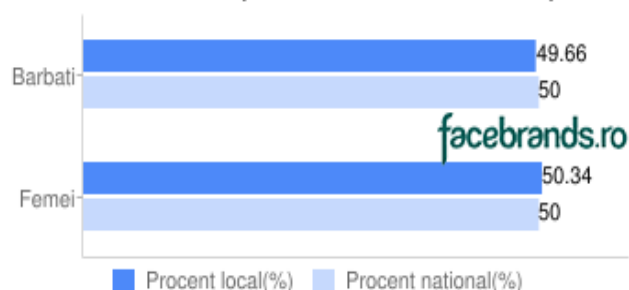

Figura nr. : 40
Vârstă (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Figura nr. : 41
Sex (local vs national)

Sursă : <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>

Concluzii

În concluzie, am redactat lucrarea de licență cu numele „Internetul în viață tinerilor,, marcând 3 capitole: Viață tinerilor, internetul și studiul de caz.

Pe baza primului capitol putem trage concluzia că tinerii din ziua de astăzi sunt foarte atrași de mediul on-line, devin dependenți de internet . Această concluzie reiese atât din materialele expuse cât și din viață de zi cu zi . Dacă ne uităm în jurul nostru , principala activitate a tinerilor este navigarea on-line .

În cel de-al doilea capitol încerc să marchez evoluția foarte rapidă a internetului . În nici 100 de ani , de la calculatoare cât o camera am ajuns să avem totul pe un notebook sau chiar pe un telefon . Internetul este folosit intens pentru comunicare și pentru activitățile zilnice de la locul de muncă sau pentru studiat . Internetul are avantaje și dezavantaje . Principalul avantaj este că ne ușurează muncă și ne oferă acces la comunicare , însă principalul dezavantaj este că produce dependență și , nu întotdeauna informațiile găsite pe internet sunt adevărate .

Pentru studiul de caz am ales Facebook deoarece este un subiect foarte interesant despre care nu se spun foarte multe . Concluziile privind rețeaua de socializare Facebook sunt că această ne ajută să ținem legătură cu persoane apropiate , să promovăm ușor diverse lucruri , dar ne oferă și informații eronate precum fake news sau altele . Din punctul meu de vedere, pentru a deveni o rețea de socializare mai sigură, Facebook ar trebui să beneficieze de legi stricte pentru că cei care încalcă aceste legi/reguli să poată fii trași la răspundere .

În final pentru a concluziona în totalitate lucrarea de licență menționez că atât internetul cât și Facebook-ul ne oferă nouă , tinerilor , moduri nemărginite de cunoaștere însă trebuiesc utilizate în siguranță .

BIBLIOGRAFIE

1. Baconschi, Teodor, „Facebook – fabrica de narcisism „, Editura Humanitas, Bucuresti, 2015
2. <https://www.historia.ro/sectiune/general/articol/o-mica-istorie-a-internetului>
3. <https://www.scribd.com/doc/71876129/Tinerii-Si-Preocuparile-Lor>
4. <http://www.ziare.com/internet-si-tehnologie/retele-sociale/dependentia-de-facebook-o-tulburare-psihiica-care-sunt-simptomele-1304495>
5. <http://www.descopera.ro/capcanele-internetului/9594234-ce-este-internetul-si-cum-a-aparut>
6. https://ro.wikipedia.org/wiki/Istoria_Internetului
7. <http://ziarullumina.ro/diferenta-dintre-socializare-si-comuniune-16333.html>
8. <http://www.mediafax.ro/life-inedit/doua-treimi-dintre-romani-folosesc-internetul-pentru-serviciile-de-socializare-16696295>
9. <https://florina10novac.wordpress.com/2008/06/04/comunicarea-prin-intermediul-internetului/>
10. https://ro.wikipedia.org/wiki/Re%C8%9Bea_de_socializare
11. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Facebook>
12. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Flickr>
13. <https://ro.wikipedia.org/wiki/LinkedIn>
14. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Instagram>
15. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Pinterest>
16. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Twitter>
17. <https://ro.wikipedia.org/wiki/YouTube>
18. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Google%2B>
19. <https://ceicunoi.wordpress.com/2012/02/17/avantaje-dezavantaje-internet-p2-pericolele-internetului-probleme-riscuri-net5/>
20. <https://ro.wikipedia.org/wiki/Facebook>
21. <http://www.zf.ro/business-international/donald-trump-in-mijlocul-unui-nou-scandal-datele-a-milioane-de-utilizatori-facebook-folosite-in-razboiul-psihiologic-al-campaniei-electorale-17069037>
22. https://www.dcnews.ro/tiri-false-facebook-mii-de-conturi-inchise_542232.html
23. <http://www.zf.ro/profesii/scandalul-cambridge-analytica-il-costa-scump-mark-zuckerberg-fondatorul-facebook-convocat-parlamentul-britanic-ancheta-privind-utilizarea-ilegala-datelor-milioane-utilizatori-retelei-socializare-17072014>
24. http://adevarul.ro/international/statele-unite/cum-s-au-folosit-rusii-facebook-influenta-alegerile-sua-1_5a8d72dcdf52022f75cf5813/index.html
25. <http://www.zf.ro/profesii/actiunile-facebook-sunt-in-cadere-libera-in-urma-scandalului-cambridge-analytica-17073553>
26. https://www.stiripesurse.ro/lovitura-de-teatru-in-scandalul-cambridge-analytica-cu-cat-au-crescut-ac-iunile-facebook-dupa-inchiderea-bursei-din-new-york_1262018.html
27. <http://www.facebrands.ro/blog/2017/01/9-6-milioane-conturi-utilizator-facebook-romania/>
28. <http://www.facebrands.ro/map.html>
29. <https://www.revista22.ro/facebook--ul-lui-teodor-baconschi-55336.html>
30. <https://www.linkedin.com/pulse/top-15-cele-mai-populare-site-uri-si-aplicatii-pentru-grigorescu>
31. https://adevarul.ro/tech/retele-sociale/facebookcontraataca-1_5a5ca6e0df52022f7586f617/index.html

DEZVOLTAREA DURABILĂ ÎN ROMÂNIA STUDIU DE CAZ: STRATEGIA DE DEZVOLTARE DURABILĂ A PATRIMONIULUI IMOBIL AL STATULUI

Vlad Alexandru Decebal
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela

Abstract: De la apariția civilizației și până în ziua de astăzi identitatea personală și națională a fost un punct de reper al dezvoltării omului ca individ ce trăiește într-o societate ("Noi nu putem trăi singuri într-un spațiu gol..." - Socrate)¹, dar și a societății civile ca nivel de dezvoltare a societății și a culturii materiale, respectiv starea vieții sociale, economice și culturale a unui popor sau a unei epoci. Astfel, dezvoltarea urbană a adus la un loc masele sociale și așezându-le pe o scară ierarhică din punct de vedere intelectual, social sau material.

Dar dezvoltarea omului, ca entitate, ce face parte dintr-o societate urbana, a adus în fața acestuia necesitatea construirii unui cămin, identificarea unor bunuri materiale care să le sporească confortul vieții. Odată cu trecerea timpului, odată cu dezvoltarea social culturală a omului, bunurile construite sau create de om, bunuri cu valoare materială și culturală, au intrat în vizorul istoricilor și au început să fie conservate în vederea constituirii unui patrimoniu cultural al unei societăți.

În România actuală patrimoniul cultural a fost lăsat de izbeliște și putem argumenta afirmația și numai, dacă privim în jurul nostru și vedem cum imobile cu o arhitectură superbă sunt în plină degradare, cum imobile ce adăpostesc întregi istorii, începând de la personalitățile care au locuit în acestea și terminând la ceea ce a rămas în urma lor, în respectivele imobile, se auto-demolează în fața nepăsării autorităților sau chiar cum bunuri de valoare culturală (cărți, tablouri, piese de mobilier) sau chiar mergând mai departe la amprente culturale (poezii, cântece, scrieri importante), sunt lăsate să se piardă în negura timpurilor.

Din acest motiv am încercat să îmi îndrept atenția spre un subiect foarte mediatizat în ultima vreme, și anume conservarea și restaurarea patrimoniului cultural în contextul proiectelor de dezvoltare durabilă , proiecte ce au loc atât la nivelul țării noastre cât și la nivel mondial.

STRATEGIA DE DEZVOLTARE A PATRIMONIULUI IMOBIL AL STATULUI: PARCUL BAZILESCU DIN SECTORUL 1

Potrivit actului normativ nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul, zona protejată se definește astfel: ” zonă naturală ori construită, delimitată geografic și/sau topografic, determinată de existența unor valori de patrimoniu natural și/sau cultural a căror protejare prezintă un interes public și declarată ca atare pentru atingerea obiectivelor specifice de conservare și reabilitare a valorilor de patrimoniu. Statutul de zonă protejată creează asupra imobilelor din interiorul zonei servituți de intervenție legate de desființare, modificare, funcționalitate, distanțe, înălțime, volumetrie, expresie arhitecturală, materiale, finisaje, împrejmuiri, mobilier urban, amenajări și plantații și este stabilit prin documentații de urbanism specifice aprobate.”²

Acestea se împart în două categorii:

a) zone naturale protejate, instituite pentru protejarea și punerea în valoare a patrimoniului natural cu valoare deosebită;

¹ Socrate (greacă: Σοκράτης Sōkrátēs; n. 469 î.Hr., Alopeke(d), Antiochis(d), Atena clasică – d. 15 februarie 399 î.Hr., Atena, Atena clasică) a fost un filosof din Grecia antică.

²Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul Publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 373 din 10 iulie 2001

b) zone construite protejate, instituite pentru salvarea, protejarea și punerea în valoare a patrimoniului construit, cu valoare istorică, culturală sau memorialistică deosebită.

În București se cunosc aproximativ 98 de zone de protecție, fiecare fiind unică în felul ei, fiecare având o identitate vizuală și culturală deosebită, și care sunt rezultatul unei evoluții istorice coerente, nu neapărat unitare. De altfel, unitatea de imagine care, în fond, e de natură să inducă monotonie, nu este ceea ce conferă calități acestor zone și cu atât mai puțin unui oraș întreg.

Majoritatea sunt concentrate în mijlocul orașului și fie că este vorba de o zonă construită, fie că este vorba de o zonă neconstruită, fiecare aduce plus valoare zonei respective, începând de la construcții și terminând la felul în care sunt plantați copacii într-o zonă verde.

Parcelarea Bazilescu a fost clasată monument istoric la începutul anului 2004. Zona Bucureștii Noi a aparținut inițial comunei Băneasa, iar în jurul anului 1940 a fost inclusă în cartierul feroviar Grivița. În anul 1950, cartierul a fost integrat municipiului București, fiind inclus în raionul Grivița Roșie, iar mai apoi, între 1968 și 1979, în sectorul 8. După 1980, prin noua împărțire administrativă a sectoarelor capitalei, cartierul a intrat în sectorul 1. Zona încă mai păstrează caracteristicile parcelării făcute în anul 1898, având străzi lungi, care cad perpendicular pe principalele artere de circulație (Șoseaua Chitilei, bulevardele Bucureștii Noi, Laminorului și Gloria, străzile Jiului și Cireșoaiei etc).

Figura nr. 1.9.³ - Complexul „Înfrățirea Între Popoare”

La sfârșitul anilor 1950, a început construcția de blocuri, acțiunea desfășurându-se în două etape. În prima etapă au fost ridicate blocurile care se găsesc pe partea dreaptă a bd. Bucureștii Noi (între strada Cireșoaia - bd. Gloria și strada Subcetate). A doua etapă a fost demarată la sfârșitul anilor 1960 când au fost construite blocuri atât pe partea dreaptă, cât și pe cea stângă a bd. Bucureștii Noi, până la Parcul Bazilescu, cu un trai în comun în care buletinul de București devenise o prioritate. Într-un mod cu totul deloc întâmplător, în Bucureștii Noi, există încă reminiscențe ale începuturilor sale care se întrepătrund cu arhitectura comunistă aservită noii puteri de la Kremlin. Tot în perioada 1950-1960 au fost construite cinematograful "Înfrățirea între Popoare" - ulterior a fost sediul Teatrului Masca - și Teatrul de Vară din Parcul Bazilescu.⁴

Despre Parcul Bazilescu se poate povesti mult. Atestarea lui apare cu mult înainte de amenajarea sa. După cum spune numele, parcul, dar și întregul cartier Bucureștii Noi au fost amenajate după ce înstăritul Nicolae Bazilescu a achiziționat aici o moșie în anul 1898, cu gândul de a amenaja un cartier organizat după modelul celor americane. Moșia se numea

³ Complexul „Înfrățirea Între Popoare” de pe Bulevardul Bucureștii Noi, de N. Porumbescu, D. Bacalu și T. Stănescu, 1954-1958 ^ a b Celac, Carabela & Marcu-Lapadat 2017, p. 217. Tulbure, Irina (2016). Arhitectură și urbanism în România anilor 1944-1960: constrângere și experiment. Simetria. p. 220. ISBN 978-973-1872-41-4.

⁴ Foto- Parcul Bazilescu din Capitală, 2020/CRISTIAN NISTOR / AGERPRES FOTO

Măicânești – Grefoaicele, aceasta fiind documentată încă din vremea voievodului Mihnea, în jurul anului 1852.

În anul 1898, Nicolae Basilescu își dorește să creeze un oraș model, bazat pe ideea de cooperatiune. Basilescu parcelează terenul în tarlale de câte 9000 mp, vinde jumătate dintre loturi la vânzare, la prețul de 1 leu metrul pătrat, cealaltă jumătate fiind donată primăriei. Se vindeau și parcele mai mici, chiar și de 300 de metri pătrați. A trasat străzile, drepte și largi de 12 metri, a destinat locuri pentru piețe, pentru cimitir, pentru biserică.

În anii 1899-1902 țara a cunoscut o teribilă criza, care a afectat și îndrăzneța sa încercare; 50.000 de oameni au fugit din București, lăsând-l pustiu, peste 600 de case au fost vândute de Creditul Urban într-un an, iar falimentele și sinuciderile s-au ținut lanț. Mulți dintre cei ce arvuniseră loturi de casă la Basilescu le-au abandonat.

În 1898 Basilescu pune piatra de temelie a bisericii cu același nume, terminând-o un an mai târziu cu fonduri proprii, înconjurând-o încă de atunci cu un splendid parc de 20.000 mp și încredințează pictarea bisericii pictorului danez Exner, biserică în care, în 1900 este înmormântată Ecaterina Basilescu.

Tot atunci obține autorizarea de a construi o linie de cale ferată normală pentru a uni viitorul oraș (Bucureștii Noi) cu Capitala și cu rețeaua CFR. Exploatează această linie cu cai, cu motor cu abur, cu motoare cu benzină, ajungând în câțiva ani ca pe aceasta să funcționeze un tramvai electric, simbol al dreptului original, plătiți de către S.T.B.

Mai mult decât atât se construiește fabrica de cărămidă, fabrica de bere și de malț, pe care însă nemții au distrus-o în totalitate, fabrica de cazane, fabrica de vagoane Vulcan, o fabrica de uleiuri vegetale, precum și fabricile de țesătorie de pe moșia Dămăroaia.

În anul 1943 urmașii familiei Basilescu donează Patriarhiei Române biserica și parcul din jur. Până acum toate lucrările de restaurare au fost realizate numai din contribuția enoriașilor.

În anul 2004, parcelarea Bazilescu a fost clasată monument istoric.

Parcul Bazilescu este cunoscut mai ales pentru vegetația rămasă, copacii făcând parte din cunoscuta zona Codrii Vlăsiei.⁵

În parcul Bazilescu se regăsește Teatrul de Vară, edificiu realizat cu ocazia Festivalului Tineretului din 1953 (al III-lea Congres Mondial al Tineretului și al IV-lea Festival Mondial al Tineretului și Studenților). Teatrul este construit în capătul aleii principale și se încadrează discret în vegetația înconjurătoare. Fațada principală, corespunzând anexelor scenei, este marcată de frontonul încununat cu o liră, construit după planurile arhitecților Paul Emil Miculescu, Dan Virgil Marinescu (coautor), Victor Aslan și Paul Bortnowski (colaboratori);

Figura nr. 1.10. - Imagine de la începutul construcției Teatrului de vară Nicolae Bălcescu

⁵ Legenda Noului Orășiu Bucureștii Noi. Discursul D-lui Profesor Nicolae Basilescu la Marea Întrunire din Bucureștii Noi din 3 februarie 1935. Tipografia Carmen Sylva', Strada Campinean-a No. 18-1 9 3 5

Figura nr. 1.10.1-Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu 1953 versus 2019

Imobilul face parte din patrimoniul statului român prin Municipiul București, acesta din urmă fiind titularul dreptului de proprietate asupra bunurilor deținute de către statul român, potrivit art. 95 alin (1), art. 96 alin (1), art. 100 din OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare: *”unitățile administrativ teritoriale sunt persoane juridice de drept public, cu capacitate juridică deplină și patrimoniu propriu.”*⁶

Potrivit punctului de vedere al Prefectului Municipiului București nr. 27534/2021,⁷ *”Municipiul București are calitatea de persoană juridică de drept public care are capacitate juridică deplină și este titularul dreptului de proprietate publică asupra bunurilor ce se află în patrimoniul acestuia cu acest titlu”*.

Ținând seama de faptul că bunurile patrimoniale ale Municipiului București sunt răspândite pe raza administrativ teritorială a sectoarelor ce sunt componente directe ale acestuia, bunul imobil situat în parcul Bazilescu, a fost transmis în administrarea Sectorului 1 al Municipiului București, prin hotărâre de consiliu general, în vederea re consolidării, reabilitării și exploatării în scopuri de interes public.

Teatrul de Vară a fost realizat cu ocazia Festivalului Tineretului din 1953, cu destinația de clădire de cultură, amplasat în aer liber, cu caracter de teatru de stradă ce a găzduit spectacole, concerte și piese de teatru. Acesta face parte dintr-un ansamblu de dotări construite în aceeași perioadă pe Bulevardul Bucureștii Noi.

Amfiteatrul are puternice accente arhitecturale inspirate de antichitatea greco-romană și de cea renescentistă, aspect pe care îl poți vizualiza de îndată ce ajungi acolo (vezi coloanele principale). Cu toate acestea, o bună parte din materialele folosite aici se pare că ar fi fost de proastă calitate. Pe vremuri, teatrul acesta avea o capacitate de 2.000 de locuri și era locul perfect pentru spectacole în aer liber, piese de teatru, filme etc.⁸

Legende urbane spun că printre coloanele clădirii se aud zgomote stridente, dar și tusea înfiorătoare a unui bărbat. Mulți internați susțin că spiritul care așteaptă o nouă stagiune în Teatrul de Vara ar fi al juristului Basilescu, cel care a donat terenul pe care a fost ridicat parcul. De altfel, bustul acestuia este amplasat la doar câțiva pași de Teatrul de vară.

Imobilul se află în patrimoniul Municipiului București și în administrarea Consiliului Local al Sectorului 1, potrivit Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 295/2019⁹ privind transmiterea imobilului Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu, situat în Parcul Bazilescu, sector 1, din administrarea Consiliului General al Municipiului București în administrarea Consiliului Local al Sectorului 1.

⁶ OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ publicat în MONITORUL OFICIAL nr. 555 din 5 iulie 2019

⁷ Adresa Instituției Prefectului Municipiului București nr. 27534/2021

⁸ Țara cu Balauri.

⁹ Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 295/2019

Figura nr. 1.11. - Teatrul de vara Nicolae Bălcescu

- Construcția Teatrul de Vară "Nicolae Bălcescu" este o construcție cu un nivel de înălțime S+P+3E cu o suprafață construită de 2.667 mp și un teren adiacent cu o suprafață de 5.269 mp inclusiv construcții.

Imobilul Teatru de vară Nicolae Bălcescu, în prezent, este într-o stare avansată de degradare, un imobil de o splendoare deosebită, cu o arhitectură greco-romană și renescentistă, *"inspirat de opere similare ale antichității, Teatrul din parcul Bazilescu, deși conceput ca operă arhitecturală în sine, pare mai degrabă o realizare de scenografie urbană, de expresie anacronică, proiectat bine, dar realizat cu materiale de modestă calitate care nu au avut perenitatea celor din vechime care au învins timpul. Ca dovada, acum, aproape toate teatrele de vară realizate în anii '50 sunt într-o stare jalnică, degradate și neîntreținute corespunzător, deși ele sunt monumente ale unei perioade care, deși sinistră, este o parte din istoria arhitecturii noastre. Când se realizează un edificiu din cărămidă de proastă calitate, iar coloanele și capitelurile, în loc să fie făcute din piatra perenă, sunt din cărămidă tencuită, rezultatul în timp este cel pe care îl vedem astăzi"*¹⁰

Figura nr. 1.12.-Teatrul de vară Nicolae Bălcescu-stagiune 1953

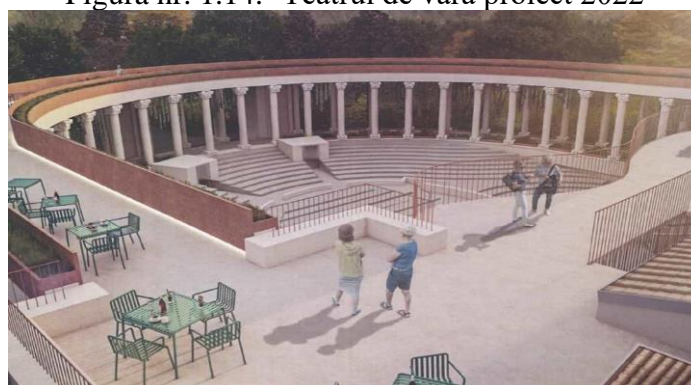
¹⁰ Arhitectul Sorin Vasilescu-Bucureștiul atunci și acum

Figura 1.13. -Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu anul 2023

Figura nr. 1.14. -Teatrul de vară proiect 2022

Teatrul de vară din parcul Bazilescu a fost declarat monument istoric acum mai bine de 70 de ani. *”Una dintre construcțiile realizate cu ocazia Festivalului a fost un teatru de vară, proiectat de către Paul Emil Miclescu, arhitect provenit dintr-o veche familie boierească, având deci un dosar negru, și care a trebuit să accepte proiectarea în parcul Bazilescu din Bucureștii-Noii a unui mare teatru în aer liber, de factura neoclasică. Cu toate că viziunea sa arhitectonică era de factura modernistă, Uzinele Ford din București fiind una dintre cele mai importante realizări de arhitectură industrială din perioada interbelică, distinsul arhitect a trebuit să facă, pentru a supraviețui, un compromis, rezultatul fiind din punct de vedere stilistic similar cu cel de la Teatrul de operă și balet al R.P.R., de la teatrul din complexul sportiv 23 August și cel din Parcul de cultură și odihnă I. V. Stalin de la Herăstrău. Toate aceste opere, deși realizate de mari arhitecți, au ascultat de noua „poruncă a vremii”, care obliga la o servilă replică a arhitecturii sovietice, total tributară unicei metode de creație admise, cea a realismului socialist, care nu era nici realist și nici socialist, iar din punctul de vedere al expresiei artistice, de un neo-clasicism anacronic și retrograd”¹¹*, explica arhitectul Sorin Vasilescu, doctor în arhitectură.

Clădirea cuprinde zona de scenă și anexele aferente acesteia dar și zona de amfiteatru, cu o capacitate de aproximativ 1400 de locuri (1100 în gradene și 300 în porticul adiacent gradenelor).

În prezent, imobilul degradat în proporție de 90%, are ambele scări de acces ale imobilului cu treptele și balustradele aferente, deteriorate, pereții prezintă fisuri ce necesită reparații; instalațiile de iluminat ale sistemului de siguranță în caz de evacuare și panică sunt subdimensionate; curtea interioară prezintă contra-pante ape pluviale, trebuie nivelată prin lucrări de săpătură, turnare șapă, asfaltare și realizare pantă de scurgere la canalizarea interioară

¹¹ Arhitectul Sorin Vasilescu-Bucureștii atunci și acum

și la cea stradală; spațiul preluat nu deține senzori pentru avertizare în caz de incendiu, nu există rezervă intangibilă de stins incendiu și gospodărie de apă; coloana de alimentare cu apă a hidranților, pe ambele scări de acces, este nefuncțională.

Pentru reintegrarea în circuitul cultural al clădirii este necesară realizarea consolidării, modernizării și a restaurării obiectivului, precum și conformarea acestuia cu normele și normativele în vigoare.

Pentru restaurarea imobilului este obligatoriu necesar a se întocmi o documentație tehnico-economică, planuri de execuție, scenariii privind modul de execuție a lucrărilor de restaurare, conservare și utilizare a imobilului.

Pentru realizarea acestor indicatori primul aspect care trebuie realizat este obținerea avizului Ministerului Culturii ținând cont de faptul că imobilul se află într-o zonă de protecție și mai mult este declarat monument istoric. Acesta trebuie să emită un punct de vedere cu privire la lucrările ce urmează să fie realizate asupra unui monument istoric, ce modificări sau adăugiri de pot aduce imobilului în cauză, emiterea avizului fiind condiționată de respectarea normelor Legii nr. 50/1991 cu modificările și completările ulterioare, cum ar fi finisajele interioare și exterioare, reparațiile și înlocuirile de tâmplărie interioară și exterioară sau reparațiile la acoperișuri, cu condiția să nu modifice structura de rezistență și/sau aspectul arhitectural al construcțiilor.

Ținând cont de prevederile Hotărârii Consiliului General al Municipiului București nr. 295/2019, Sectorul 1 al Municipiului București a adoptat o Hotărâre de Consiliu Local pentru *"aprobarea documentației tehnico-economice, și a indicatorilor tehnico-economici ai obiectivului de investiții "Consolidare, modernizare și restaurare a imobilului Teatrul de Vară „Nicolae Bălcescu” situat în Parcul Bazilescu, strada Olteniei nr. 4, Sector 1, București"*.

Conform documentației au fost analizate două scenarii:

-primul scenariu este reprezentat de realizarea lucrărilor de modernizare, consolidare și restaurare, respectiv propusă transformarea porticului la partea superioară în cursivă accesibilă publicului ce va găzdui (la ultimul nivel) o cafenea/bar și legarea acesteia cu cele 2 terase de la ultimul nivel. Astfel, din punct de vedere tehnico-economic, se creează mai multe locuri pentru spectatori și o funcționare mai îndelungată a spațiului, transformându-se din caracter sezonier ocazional (doar pe perioada spectacolelor) în permanent (pe toată durata anului).

Această intervenție va propune totodată reorganizarea circulațiilor verticale și a accesibilității la nivelele superioare a publicului - spațiu rezervat până acum doar artiștilor (pentru cele 2 terase de la ultimul nivel).

Estimare locuri generate - spectatori: locuri gradene 1.300, locuri cursivă 250, rezultând un număr total de locuri spectatori 1.550.

-al doilea scenariu este reprezentat de realizarea lucrărilor de modernizare, consolidare și restaurare fără a transforma învelitoarea porticului în cursivă. Astfel, din punct de vedere tehnico-economic, numărul de locuri pentru spectatori se diminuează, iar clădirea își păstrează caracterul sezonier ocazional (doar pe perioada spectacolelor). Totodată, indiferent de acoperirea porticului cu terasă circulabilă, este necesară reorganizarea circulațiilor verticale și a accesibilității la nivelele superioare a publicului, precum și toate intervențiile de baza identificate sunt necesare.

Estimare locuri pentru spectatori: locuri gradene 1.300, locuri cursivă 0, rezultând un număr total de locuri spectatori 1.300.

Principiile care au stat la baza elaborării documentațiilor tehnico-economice de consolidare și re-funcționalitate a imobilului, s-au axat pe aspecte precum realizarea unei construcții tehnico- arhitecturale capabilă să răspundă exigenței de modularitate, iar soluțiile adoptate să permită o evoluție în timp a funcțiunilor, în paralel cu evoluția tehnologiei și serviciilor culturale.

De asemenea, se va obține un obiectiv accesibil inclusiv persoanelor cu dizabilități, conform legislației în vigoare, realizându-se un total maximal de 8 locuri pentru persoanele cu dizabilități, cu posibilitatea suplimentării lor în caz de nevoie.

Pentru a se putea îndeplini activitățile preconizate, printre care cele mai importante sunt:

-realizarea de grupuri sanitare pentru public; realizarea goluri necesare pentru funcționalizarea optimă a spațiilor de la subsol; conformarea spațiilor interioare pentru a corespunde nevoii programului - “spațiu pentru desfășurarea spectacolelor” - cabine pentru artiști, spații pentru decor, spații regrupare, grupuri sanitare pentru personal și artiști, spații administrative, etc; conformare cu normativele în vigoare privind protecția la foc, eficiență energetică, norme de accesibilitate în clădiri publice; reconfigurare gradene, actualmente în stare avansată de degradare, aplicând un unghi de panta și unghiuri de vizibilitate conforme; reconfigurarea acoperirii porticului, dispărut aproape în totalitate în prezent, prin înlocuirea șarpantei în două ape cu un sistem de terasă circulabilă, realizându-se astfel un balcon circular.

-realizarea a două scări exterioare, metalice, în conformitate cu normele de siguranță în exploatare, care vor asigura accesul la gradene, precum și accesul la cele două terase circulabile existente și la circulația realizată deasupra porticului. Totodată se vor reface în totalitate toate tipurile de instalații existente și realizarea instalațiilor noi necesare unei bune funcționări a acestui tip de imobil.

Prin implementarea investitei, se vor genera de asemenea locuri de muncă, precum și venituri proprii obiectivului, prin administrarea judicioasă a acestuia (venituri din evenimente, venituri din chiria spațiului pentru evenimente, venituri din chirii permanente pentru administrarea spațiului de tip bar/cafenea).

Anterior începerii consolidării, restaurării și conservării imobilului este necesar a se proceda la expertizarea construcției, din punct de vedere al siguranței construcției, de expertizare a fundației și rezistenței construcției, a structurilor cu caracter arhitectural amplasate în interior sau alipite zidăriei construcției, din punct de vedere al stării de degradare, în vederea restaurării sau înlocuirii acestora.

Din punct de vedere arhitectural, clădirea respectă forma vechilor colosseum-uri, a teatrelor antice, realizate pe structura de amfiteatru, cu scenă largă în mijloc și scaune etalate pe nivele de înălțime, în formă de cerc sau semicerc, în curbe (poligonale), astfel încât oamenii din rândurile de mai sus puteau vedea acțiunea în orchestră și pe scenă fără ca viziunea lor să fie ascunsă de oamenii de sub ei. Curba a urmat forma orchestrei, astfel încât în cazul în care orchestra a fost dreptunghiulară, cum ar fi fost prima, scaunele orientate spre față ar fi și rectilinie, cu curbele laterale. (Thorikos, Ikaria și Rhamnus ar fi putut avea orchestre rectangulare). Acest lucru nu este prea diferit de sălile într-un auditoriu modern - cu excepția faptului că este afară.

Pentru a ajunge la locurile superioare, au fost scări la intervale regulate. Acest lucru a condus la formarea de pană a scaunelor care este vizibilă în teatrele antice.

Pe lângă un design care permite mulțimilor să vadă artiștii, teatrele grecești au excelat în acustică. Oamenii de sus au putut auzi cuvintele rostite mai jos.

Clădirea arc cuprinde zona de scenă și anexele aferente acesteia, și zona de amfiteatru, cu regim de înălțime S(parțial)+P+3E, pe o suprafață desfășurată supraterană și înălțimea maximă în zona anexelor și a scenei este de 15m, iar în zona porticului amfiteatrului de 7,50m.

Exteriorul format din pereți zidiți, cu fante realizate pentru amplasarea de statuete reprezentative vremurilor, fante sculptate în marmură albă și încadrături reliefate, în straturi.

Figura nr. 1.15. –Fațadă Teatrul de Vară

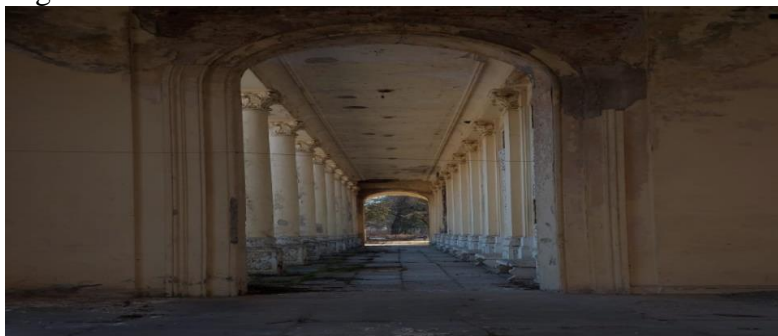
Coloanele ce însoțesc coridoarele luni și arcuite, dar și fațada construcției, cu înălțimi colosale, scot în evidența măreția construcției, făcând-o impunătoare și grandioasă. Atât la baza cât și la capătul fiecărei coloane se regăsesc sculpturi reprezentative. Coloanele bizantine au evoluat de-a lungul timpului, iar în multe structuri a fost posibil să se aprecieze modul în care elementele culturii romane tradiționale au început să fie folosite. De fapt, a fost reluată și metoda bisericilor mai alungite și necentralizate, pe măsură ce stilul arhitectural a avansat.

Figura nr. 1.16. -Coloane coridoare Teatru de Vară Nicolae Bălcescu

Coridoarele impresionante, cu o înălțime de peste 7 m aduc cu sine o acustică deosebită, asemeni amfiteatrului, dar pe lângă aceasta aduc și nota de mister ce trebuie să se regăsească în fiecare imobil arhitectural.

Figura nr. 1.17. -Coridoare Teatru de Vară Nicolae Bălcescu

De asemenea, fațadele sunt ornate cu basoreliefuli sculptate în marmură și aplicate la nivelul tencuiei, ca formă de artă a vremurilor evidențiate.

Geamurile exterioare și interioare, cu formă alungită, de mare înălțime, dar contractiei grandioase, iar vitraliile colorate pun în evidență sculpturile și coloanele impunătoare, la fel

putând să spunem și de ușile montate teatrului, înalte și largi, ce deschid săli largi, cu volum extins.

Scena exterioară, asemeni amfiteatrelor antice, este amplasată în centrul arcului de cerc, scenă impunătoare, pe 3 nivele, din lemn masiv, situată în interiorul clădirii, accesul către scaune făcându-se prin lateralele acesteia, pe scări ce dau din culoarele lungi, prin porți de acces în formă de boltă.

La momentul construcției holul de acces în teatrul de vară era acoperit cu șindrilă, dar în prezent, după restaurare și reamenajare, pe acoperișul holurilor de acces vor fi realizate terase de pe care spectatorii vor putea urmări spectacolele organizate.

Deși la acest moment nu deținem informații cu privire la amenajarea interioară a Teatrului de Vară Nicolae Bălcescu, cu privire la mobilierul existent la momentul construcției sau la momentul la care teatrul nu a mai fost utilizat, ne putem imagina că mobilierul în stil renescentist, cu fotolii masive în zona de așteptare și cea a cabinelor actorilor cu șezutul tapițat cu materiale valoroase ca mătasea, tapiseriile sau pielea. Există atât varianta fixă, cât și cea pliabilă, dantesca fiind o variantă fixă, cu brațe, pentru cei înstăriți, cu mese și budoar-uri din lemn masiv, bogat sculptate și ornate mesele pătrate sprijinite pe picioare mari strunjite, scaunele înalte cu șezut pătrat și picioare strunjite, lăzile de zestre decorate devenite piese de mobilier (cassone) foarte decorate, scaunele cu picioarele încrucișate, de inspirație romană (Dante sau Savonarola), paturile cu baldachin.

Figura nr. 1.18. -fotoliu perioada renescentistă

Piesele de mobilier erau decorate cu sculpturi asemănătoare cu scenele pictate pe tavane și pereți, cu măști, figuri umane, gargui, capete de leu, muluri, pilaștrii sau cariatide și se sprijineau pe labe de leu. Uneori erau pictate sau aurite, iar blaturile de masă puteau fi din marmură.

Lemnul folosit pentru mobilierul ce umplea atât scena cât și sălile teatrului era de nuc, mai prețios și mai nobil, acesta devenind lemnul specific perioadei. Acesta putea fi încrustat cu fildeș, pietre prețioase, aur, marmură sau alte materiale prețioase. Era bogat sculptat, iar pentru a pune în evidență sculptura se folosea tehnica de aurire.

Ar fi frumos să credem că în prezent, restaurarea imobilului ar putea duce și la readucerea în plin plan al acestui mobilier, deși existența acestui mobilier este din ce în ce mai rară și din păcate, piesele de mobilier antice sunt din ce în ce mai greu de restaurat, din lipsa specialiștilor în domeniu cât și a prețurilor mari a materialelor ce urmează a fi folosite.

Pentru a putea readuce la viața acest imobil arhitectural de mare valoare, este necesar a identifica în primul rând gradul de degradare al construcției. Din păcate, acest imobil a fost distrus în mare parte, dar se încearcă totuși găsirea unor soluții de păstrare a tuturor elementelor de arhitectură originale.

În urma lucrărilor propuse, clădirea aferentă Teatrului de Vară “Nicolae Bălcescu” va avea următoarele caracteristici tehnice și parametri specifici:

a) *Caracteristici tehnice ale clădirii Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu*

Tabel nr. 1.1.- Caracteristici tehnice ale clădirii Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu

• Regim de înălțime:	S+P+3E;
• Suprafața construită clădire:	2667,00 m ² ;
• Suprafața construită desfășurată clădire:	3650,50 m ² ;
• Suprafața utilă (incluzând gradene):	2535,10 m ² ;
• Suprafața amfiteatru:	960,87 m ² ;

• Acoperirea clădirii va fi realizată prin învelitoare de tip șarpantă (restaurare), precum și din terase circulabile, extinse prin proiect; I «

• Panouri solare fotovoltaice pentru acoperirea parțială a consumului electric pentru iluminat — 64 panouri care vor fi amplasate pe acoperișul clădirii.

• Două scări exterioare metalice care conectează accesul de la subsol, parter și terasele circulabile.

b) Indicatori financiari, socioeconomic, de impact, de rezultat/operare

Tabel nr. 1.2.- Indicatori

• Număr locuri spectatori gradene - estimare:	1300
• Număr locuri spectatori cursivă circulabilă - estimare:	250
• Total locuri spectatori - estimare:	1550 din care 8 locuri specifice pentru persoanele cu dizabilități
• Total locuri de muncă generate:	permanente 6, sezoniere 15

c) Indicatori financiari, socioeconomic, de impact, de rezultat/operare, stabiliți după caz

• Cost specific

Tabel nr. 1.3. - costuri

Cost specific investiție:	805.901 lei/mp (fără TVA)
Cost specific C+M:	600.990 lei/mp (fără TVA)

• Recuperarea investiției se va face în 7,97 ani

d) Eșalonarea investiției - în ani

Investiție anterioară (DALI)

Anul I (Proiectare și Execuție)

Anul II (Execuție)

Anul III (Execuție)

Total raportat la total general de 27.241.291,88 lei

Etapele parcurse în pregătirea proiectului:

- Analiza cadrului legal.

- Stabilirea măsurilor urgente de punere în siguranță a imobilului și demararea execuției acestora în regim de urgență;

- Realizarea Expertizei Tehnice, a Studiului geotehnic și a Studiului topografic în conformitate cu dispozițiile și prevederile actelor normative specifice.

- Realizarea Studiului privind utilizarea unor sisteme alternative cu eficiență energetică ridicată în funcție de fezabilitatea acestora din punct de vedere tehnic, economic și al mediului înconjurător - potrivit art. 9 din Legea nr. 372/2005 privind performanța energetică a clădirilor, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

- Realizarea studiului acustic arhitectural preliminar

Elaborarea Documentației de Avizare a Lucrărilor de Intervenție și a documentațiilor tehnice conexe, necesare pentru fundamentarea scenariului optim recomandat, pentru

determinarea indicatorilor tehnico-economici, precum și pentru o abordare corectă și eficientă a investiției, fiind totodată documentații obligatorii potrivit HG nr. 907/2016.

Schimbările preconizate prin propunere:

Propunerile de intervenție sunt îndreptate asupra consolidării, modernizării și restaurării imobilului Teatrului, prin intermediul cărora se urmărește conformarea spațiului în concordanță cu normativele și cerințele în vigoare ale legislației specifice.

De asemenea, prin conformarea optimă a Teatrului de Vară, se va obține un obiectiv accesibil inclusiv persoanelor cu dizabilități, conform legislației în vigoare, realizându-se un total maximal de 8 locuri pentru persoanele cu dizabilități, cu posibilitatea suplimentării lor în caz de nevoie.

Conform normativelor existente în vigoare, sunt necesare lucrări de reconfigurare și recompartimentări interioare, completând planimetria existentă, pentru a se putea îndeplini activitățile preconizate, printre care cele mai importante sunt:

- Realizarea de grupuri sanitare pentru public;

Realizarea goluri necesare pentru funcționalizarea optimă a spațiilor de la subsol

Conformarea spațiilor interioare pentru a corespunde nevoii programului - "spațiu pentru desfășurarea spectacolelor" - cabine pentru artiști, spații pentru decor, spații regrupare, grupuri sanitare pentru personal și artiști, spații administrative, etc.

Conformare cu normativele în vigoare privind protecția la foc, eficiență energetică, norme de accesibilitate în clădiri publice se vor realiza:

- Reconfigurare gradene, actualmente în stare avansată de degradare, aplicând un unghi de panta și unghiuri de vizibilitate conforme

- Reconfigurarea acoperirii porticului, dispărut aproape în totalitate în prezent, prin înlocuirea șarpantei în două ape cu un sistem de terasă circulabilă, realizându-se astfel un balcon circular.

Figura nr. 1.19 -Scară interioară degradată

- realizarea a două scări exterioare, metalice, în conformitate cu normele de siguranță în exploatare, care vor asigura accesul la gradene, precum și accesul la cele două terase circulabile existente și la circulația realizată deasupra porticului

Totodată se vor reface în totalitate toate tipurile de instalații existente și realizarea instalațiilor noi necesare unei bune funcționări a acestui tip de imobil.

Prin implementarea investiției, se vor genera de asemenea locuri de muncă, precum și venituri proprii obiectivului, prin administrarea judicioasă a acestuia (venituri din evenimente, venituri din chiria spațiului pentru evenimente, venituri din chirii permanente pentru administrarea spațiului de tip bar/cafenea).

Prin realizarea lucrărilor de investiții propuse, instituția Sectorului 1 va contribui la revitalizarea unui reper cultural încă prezent în memoria colectivă a cetățenilor sectorului și va contribui la susținerea și promovarea actelor artistice la nivelul orașului.

Estimare locuri generate - spectatori: locuri gradene 1.300, locuri cursivă 250, rezultând un număr total de locuri spectatori 1.550.

De asemenea, pentru întreținerea și buna funcționare a spațiului se vor crea locuri de muncă permanente și sezoniere după cum urmează:

Tabel nr. 1.4. - Situația locurilor de muncă rezultate:

Personal permanent administrativ	6
Personal permanent întreținere și curățenie	5 / eveniment
Personal control acces și pază evenimente	10 / eveniment
Estimare anuală nr. evenimente	476
Personal necesar funcționare bar/cafenea	20

Lucrările de intervenție propuse și execuția acestora, în ambele variante, au un impact minim asupra factorilor de mediu și a biodiversității, luându-se următoarele tipuri de măsuri:

- în cadrul șantierului se vor amplasa grupuri sanitare ecologice. Pe teren nu se vor deversa ape rezultate din procesul de preparare al lianților.

- la nivelul solului, zona adiacentă desfășurării lucrărilor de șantier este betonată (trotoare și căi de acces) și spațiu verde. Se va evita amplasarea containerelor de colectare a deșeurilor în zona verde.

- se va pune la dispoziție un număr suficient de containere selective (pentru moloz, metale, plastic, gunoi menajer) și va asigura evacuarea deșeurilor pe toată durata lucrărilor. În acest scop se va încheia un contract cu o societate specializată.

Totalitatea lucrărilor de reabilitare se vor realiza cu ajutorul unor firme specializate care vor pune la dispoziția lucrătorilor cele mai bune materiale, care să sprijine eficiența muncii depuse, care să asigure valoarea necesară finalizării proiectului de execuție.

Realizarea finisajelor de mare valoare, a picturilor, stucaturilor și a statuetelor, a basoreliefurilor și a altor lucrări de mare finețe vor fi realizate de artiștii în domeniu, de sculptori și pictori aleși cu grijă din prisma lucrărilor realizate până în prezent.

Materialele pentru cortină, pentru scaunele de tip fotoliu, au fost alese cu mare grijă, păstrând linia, forma, culoarea și în mare parte calitatea avută la construcție, în anul 1953.

Încadraturile geamurilor și ușile se vor realiza din lemn de nuc, în culori intense, în nuanțe de mahon, lemn masiv, cu sculpturi fine, în relief, minuțios realizate.

Odată cu finalizarea proiectului de reamenajare, conservare și dare în folosință a Teatrului de Vară Nicolae Bălcescu se dorește readucerea pe scenă a proiectelor culturale organizate la inaugurarea acestuia, în anul 1953.

Odată cu restaurarea și echiparea cu instalații pentru susținerea spectacolelor și pentru proiecția de film, se dorește a se aduce în fața publicului istoria filmului de la primele apariții și terminând cu cele mai noi filme apărute în cinematografe. Pentru a celebra festivalul anului 1953, prima proiecție cinematografică ce va avea loc pe ecranului Teatrul de Vară Nicolae Bălcescu va fi *"Intrarea unui tren în gară la Ciotac"*, un film de scurt metraj, de 50 de secunde, documentar francezesc din 1895, alb-negru și mut, regizat și produs de Auguste și Louis Lumière. Filmul arată intrarea unui tren tras de o locomotivă cu aburi în gara La Ciotat, gara din orașul francez de coastă La Ciotat. Nu există o mișcare aparentă intenționată a camerei, iar filmul constă dintr-o filmare continuă în timp real.

Figura nr. 1.20.- Filmare din 1895 a fraților Lumière-”Intrarea unui tren în gară”

Festivalul va aduce și pe scena realizată pentru teatru, o scenetă ce va reprezenta o prima piesă de teatru în limba română a fost jucată pe data de 27 decembrie 1816 intitulată „Mirtil și Hloe”. Acest festival se încadrează perfect în proiectul de Dezvoltare Durabilă iar rezultatul bun obținut în protejarea și evaluarea patrimoniului culturale prin cadrul multidimensional stabilit pentru protejarea, păstrarea și promovarea sustenabilității patrimoniului, ar putea fi îmbunătățită prin investiții mai mari în educația artistică care vor contribui la conștientizarea tinerilor și a întregii comunități locale pentru a păstra patrimoniul, iar pe termen lung, vor contribui la dezvoltarea sectorului, crescând numărul angajaților și încurajând conținutul cultural de înaltă calitate. Rezultatul foarte bun al educației în cultură în nivelul terțiar va ajuta sectorul cultural să își atingă potențialul de dezvoltare la nivel maxim, oferindu-le studenților oportunități adecvate pentru a-și dezvolta creativitatea în timpul anilor cheie de formare, ceea ce va duce la urmărirea unei cariere profesionale în acest sector, precum și la explorarea sectorului pentru propriul consum, plăcerea și exprimarea personală.

Activităților culturale arată un nivel scăzut de participare culturală în România, cu numai 24% din populație care a participat cel puțin o dată la activități culturale în ultimul an. Vizitele la un parc istoric sau cultural sau la un obiectiv de patrimoniu (monumente, locuri istorice sau artistice, situri arheologice) au cel mai mare nivel de participare în timp ce participarea la un concert sau un spectacol muzical are cel mai mic nivel. Este important de observat că vizitele la muzeu, la o galerie de artă sau la o expoziție de artizanat sunt egale cu prezența la cinema/festival de film.

Acest festival de cultură ce ar urma să fie organizat în edificiul nostru cultural, ar sprijini dezvoltarea spiritului cultural, posibilitatea de creștere a interesului față de cultură, de educație culturală, în școli, universități, atât în mediul rural cât și urban.

CONCLUZII

Patrimoniul cultural este o comoară care trebuie protejată, ansamblul de valori materiale și spirituale, ce merită toată atenția întregii societăți și mai ales atenția conducătorilor acestei țări. Pierderea culturii străvechi, a edificiilor culturale, a bunurilor ce ne atestă valoarea ca națiune și ca individ, un patrimoniu unic ca valoare culturală, ar duce la pierderea identității naționale și implicit a valorii acesteia.

Proiectele inițiate pentru protejarea acestor valori, atât la nivel internațional dar mai ales la nivel național, concentrate în strategii pe termen lung, denumite în continuare proiecte de dezvoltare durabilă, vin în întâmpinarea celor care încearcă să păstreze amintirea vie a tot ceea ce înseamnă istorie culturală a neamului românesc.

Prin această lucrare de licență am încercat să aduc în fața dvs. un fragment al istoriei culturale și patrimoniale, întoarcerea în timp și recunoașterea valorilor aduse de bunurile imobile de importanță deosebită ce se regăsesc pe teritoriul țării noastre dar și a faptului că poporul

român încearcă păstrarea tuturor amintirilor ce pot să facă legătura dintre viața actuală, populația actuală și începuturile noastre ca civilizație.

Strategia de dezvoltare durabilă pentru protejarea și conservarea patrimoniului cultural este un proiect ce vizează un număr impresionant de bunuri materiale și imateriale ce vor fi readuse la viață, care implică forțe impresionante ale oamenilor de știință în istorie, cultură, arhitectură, pictură, sculptură dar și a oamenilor ce lucrează în domeniul construcțiilor, de la ingineri și terminând la simplii constructori.

Această strategie este un proiect de viitor ce presupune o mare aplicare asupra lui, ce conduce la noi cercetări și care poate fi actualizată dacă, în timp, apar și alte valori ce merită atenția de restaurare și conservare.

BIBLIOGRAFIE:

1. OUG nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, cu modificările și completările ulterioare- Editura Hamangiu, anul apariției 2023;
2. Legea nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil;
3. Studii de drept al patrimoniului cultural si natural. Patrimonium. In Honorem Augustin Lazar - Mircea Duțu;
4. Clasarea cărților în patrimoniul cultural național - o 'radiografie' a bibliotecilor românești -Dr. Elena Chiaburu, Biblioteca Facultății de Economie și Administrarea Afacerilor din cadrul Univ. „Al. I. Cuza”, Iași.
5. Socrate-Maestrul filosofiei și al vieții de Beatrice Collina- Data publicării:2021, Editura Litera;
6. Strategia națională privind protejarea monumentelor istorice 2022-2032, site- Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrație Publice; Strategia națională privind protejarea monumentelor istorice 2022-2032 Proiectul „Monumente istorice – planificare strategică și politici publice optimizate” SIPOCA 389/SMIS 115895.<http://www.cultura.ro/sites/default/files/inlinefiles/Strategia%20nationala%20privind%20protejarea%20monumentelor%20istorice.pdf>
7. Raportul Brundtland din 1987 al Comisiei mondiale pentru mediu și dezvoltare, intitulat „Viitorul nostru comun”. Report of the World Commission on Environment and Development;
8. Ordinul ministrului culturii nr. 2.828/2015, pentru modificarea anexei nr. 1 la Ordinul ministrului culturii și cultelor nr. 2.314/2004 privind aprobarea Listei monumentelor istorice, actualizată și a Listei Monumentelor Istorice dispărute, cu modificările ulterioare din 24.12.2015. Ordinul a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 113 bis, 15.02.2016;
9. Procedura de clasare a bunurilor imobile | Normă metodologică Parte integrantă din Ordin 2260/2008-Lege5;
10. „Revista muzeelor și monumentelor” 2, 1986, pp. 9-12;
11. Legea nr. 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul-Lege 5;
12. Legenda Noului Orașiu Bucureștii Noi. Discursul D-lui Profesor Nicolae Basilescu la Marea Întrunire din Bucureștii Noi din 3 februarie 1935. Tipografia Carmen Sylva', Strada Câmpineanu No. 18-1 9 3 5;
13. Carabela & Marcu-Lapadat 2017, p. 217. Tulbure, Irina (2016). Arhitectură și urbanism în România anilor 1944-1960: constrângere și experiment. Simetria. p. 220. ISBN 978-973-1872-41-4;
14. Adresa Instituției Prefectului Municipiului București nr. 27534/2021;
15. Hotărârea Consiliului General al Municipiului București nr. 295/2019-Primăria Municipiului București-www.pmb.ro.

PRINCIPIUL UTILIZĂRII EFICIENTE A FONDURILOR ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE

Viziru Daniela

Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Lect.univ.dr. Manea Liliana

Abstract: Problematika achizițiilor publice este una de actualitate, datorită existenței unei legislații deosebit de complexe, prin transpunerea directivelor europene în normativul național. În acest sens, se impune tot mai mult pregătirea unor specialiști în achiziții publice, care să cunoască aspectele metodologice ale unei bune utilizări a fondurilor publice, ținând cont de evoluția societății din ultimele decenii și a posibilelor evoluții viitoare ale economiei.

Armonizarea cu acquis-ul comunitar implică cunoașterea în detaliu a acestuia, adaptarea sa la realitățile românești și asigurarea unei concurențe loiale la nivelul sectorului privat implicat în contractele de achiziții publice.

Adoptarea noii legislații a avut ca scop nu numai transpunerea acquis-ului comunitar în domeniu dar și crearea unui cadru administrativ care să asigure aplicarea acestei legislații printr-un sistem eficient de achiziționare a produselor, serviciilor și lucrărilor, sistem care are la bază un set de principii generale. Aceste principii generale vizează asigurarea liberei concurențe, tratamentului egal, transparenței și, nu în ultimul rând, utilizării eficiente a fondurilor publice văzute ca o prioritate, mai ales pentru autoritățile contractante.

Prin urmare, este esențială promovarea unui sistem eficient de achiziționare de produse, servicii și lucrări în domeniul achizițiilor publice, obiectiv urmarit și prin prezenta lucrare de licență.

1. Monitorizarea respectării principiului utilizării eficiente a fondurilor publice în derularea unui contract de achiziție publice de servicii de deratizare

Utilizarea eficientă a fondurilor reprezintă atribuirea contractelor de achiziție pe baze competiționale și utilizarea unor criterii de atribuire având ca scop reflectarea avantajelor de natură economică ale ofertelor în vederea obținerii raportului optim între calitate și preț, inclusiv prin luarea în considerare a obiectivelor sociale, etice și de protecție a mediului ¹².

Principiul utilizării eficiente a fondurilor publice presupune deci aplicarea, în cadrul sistemului concurențial, a criteriilor economice pentru atribuirea contractului de achiziție publică. Acest principiu este cunoscut și sub numele de „valoare pentru banii investiți”. Pe scurt „valoare pentru banii investiți” înseamnă obținerea cantității dorite, la un nivel calitativ considerat corespunzător, plătind un preț considerat corespunzător, la momentul oportun și în locul oportun.

Toate procesele și procedurile reglementate cu privire la achizițiile publice sunt gândite pentru a asigura cea mai mare eficiență a cheltuirii banilor publici în scopul oferirii unor servicii publice de calitate cetățenilor. Cel mai important test pentru evaluarea eficienței unei achiziții este acela de a compara beneficiile și costurile pe toată durata vieții produsului, serviciului sau lucrării respective. Costul în sine al produsului, serviciului sau lucrării nu poate indica cheltuielile reale ale autorității contractante, iar oferta cu prețul cel mai scăzut nu reprezintă în mod necesar cea mai eficientă folosire a banilor publici.

Exemple de aplicare în practică a principiului eficienței în cadrul etapelor achizițiilor publice:

- Planificarea, identificarea, evaluarea și prioritizarea nevoilor trebuie făcută cu foarte multă atenție, implicând în cea mai mare măsură posibilă toți actorii interesați din cadrul autorității contractante și a comunității;

¹² Extras din HOTĂRÂRE nr. 901 din 27 octombrie 2015 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice, Publicată: Monitorul Oficial nr. 881 din 25 noiembrie 2015

- Estimarea valorii achiziției publice se va face luând în considerare costurile de-a lungul vieții pentru produsul, serviciul sau lucrarea ce urmează a fi achiziționată;
- În funcție de costurile estimate se realizează determinarea tipului de contract (produse/servicii, servicii/lucrări). Determinarea procedurii se va face luând în considerare eficiența investiției;
- Se poate alege alăturarea mai multor contracte referitoare la același produs/serviciu/lucrare în scopul eficienței (de exemplu, contract de achiziționare a unui copiator, a consumabilelor pentru un an de zile și a service-ului aferent).
- Se pot realiza acorduri pentru formarea de asociații contractante între mai multe autorități contractante, în scopul realizării de economii prin creșterea valorii contractului;
- Se vor face eforturi pentru cunoașterea cât mai bună a pieței în scopul redactării unor documente cât mai competitive (folosind în acest sens și datele adunate în cadrul autorității contractante privind contractele derulate anterior sau recurgând la consultanță de specialitate din afara autorității contractante);
- Deși nu este expres reglementat, se poate alege opțiunea unui contract-cadru, ca o modalitate eficientă de contractare, în conformitate cu legislația română în vigoare;
- Pot fi luate în considerare încheierea, ca urmare a procedurii de achiziție publică, a unor contracte de concesiune sau parteneriat public-privat, dacă acestea servesc mai bine interesul public în cauză.
- Aplicare procedurii: *comunicarea, după caz, cu potențialii prestatori, furnizori sau executanți va avea ca scop informarea acestora pentru a putea înainta oferte optime pentru autoritatea contractantă.*
- Atribuire contract : *oferțele vor fi evaluate într-un mod profesionist, luând în considerare criteriile stabilite, va fi luată în considerare și analizată capacitatea furnizorilor, prestatorilor sau executanților, se va analiza compatibilitatea ofertelor cu cerințele autorității contractante, se vor evalua riscurile, se va urmări evitarea costurilor inutile, contractul va cuprinde o reflectare corectă a drepturilor și obligațiilor părților, corelarea principiului eficienței cu celelalte principii ale achizițiilor publice, libera concurență reprezintă o premisă pentru cheltuirea eficientă a banului public.*

În vederea consolidării principiului utilizării eficiente a fondurilor publice s-a pus în vedere, încă din cuprinsul Directivei 2014/24/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind achizițiile publice, introducerea de „activități de achiziție centralizate”. Aceste activități trebuie să fie desfășurate în mod permanent, în una dintre următoarele forme: achiziționarea de produse și/sau servicii destinate autorităților contractante; atribuirea de contracte de achiziții publice sau încheierea de acorduri-cadru pentru lucrări, produse sau servicii destinate autorităților contractante.

Activitățile de achiziție centralizate vor fi întreprinse de un „organism central de achiziție” însemnând o autoritate contractantă care oferă activități de achiziție centralizate. Această autoritate trebuie să folosească mijloace electronice de comunicare.

Scopul înființării unor astfel de organisme centrale de achiziție este de a obține economii de scară, de exemplu scăderea prețurilor și a costurilor tranzacțiilor, și de a îmbunătăți și profesionaliza gestionarea achizițiilor. Acest obiectiv poate fi atins prin concentrarea achizițiilor fie în funcție de numărul de autorități contractante implicate, fie în funcție de volum și valoare în timp a achizițiilor. Alte avantaje ar fi că managementul procedurilor și a resurselor umane fiind mai ușor de realizat într-un model centralizat, publicul ar avea un control mai larg asupra eficienței și oportunității cu care se cheltuie banii publici, ar fi o continuitate în achiziționarea produselor/serviciilor/lucrărilor, calitatea lor ar fi una uniformă. Cu toate acestea, agregarea și centralizarea achizițiilor ar trebui monitorizate cu atenție, pentru a se evita concentrarea excesivă a puterii de cumpărare și înțelegerile anticoncurențiale și pentru a menține transparența și concurența, precum și posibilitățile de acces la piață pentru IMM-uri.

La nivel național, Guvernul României a adoptat OUG Nr. 46/2018 din 31 mai 2018 privind înființarea, organizarea și funcționarea Oficiului Național pentru Achiziții Centralizate¹³. Așadar, s-a înființat Oficiul Național pentru Achiziții Centralizate ca unitate de achiziții centralizate (ONAC), cu sediul în București, instituție publică cu personalitate juridică, în subordinea Ministerului Finanțelor Publice, finanțată integral de la bugetul de stat prin bugetul Ministerului Finanțelor Publice.

Rolul ONAC este de a încheia acorduri-cadru și de a administra sisteme dinamice de achiziții în numele și pentru utilizatori. Acordurile-cadru și sistemele dinamice de achiziții prevăzute au ca obiect exclusiv produsele și serviciile achiziționate în sistem centralizat. Utilizatorii încheie contracte subsecvente în baza acordurilor-cadru semnate de ONAC în nume propriu și pentru aceștia sau contracte de achiziții în cadrul sistemelor dinamice de achiziții gestionate de ONAC, în condițiile legii.

La solicitarea utilizatorilor, ONAC poate semna acorduri-cadru de lucrări. Scopul înființării ONAC este de a optimiza condițiile și procesul de achiziții pe bază de criterii economice și de calitate și în condițiile asigurării securității juridice, prin agregarea necesităților utilizatorilor, de a crește transparența și achizițiile publice, asigurând îmbunătățirea, profesionalizarea sistemului de achiziții publice, asigurarea disponibilității produselor și serviciilor achiziționate în sistem centralizat pentru utilizatori.

2. Modul de transpunere a principiului utilizării eficiente a fondurilor publice în procedura de achiziție publică a unor servicii de deratizare

Scopul studiului de caz:

Acest studiu de caz are în vedere parcurgerea unor etape în desfășurarea procesului de achiziție, pentru a atinge obiectivele pe care ni le-am propus.

Obiective propuse:

Unul din obiectivele propuse este **de a urmări modul în care a fost respectată legislația națională și cea europeană prin raportare la achiziția de servicii pe baza utilizării eficiente și eficace a fondurilor publice.**

Pentru aceasta, s-au avut în vedere adoptarea unor măsuri specifice care să se concretizeze în rezultatele așteptate vizând întregul eșafodaj de achiziție a unor servicii de deratizare de calitate și la un cost cât mai bun.

Metodologia de lucru:

În conformitate cu legislația în vigoare s-au avut în vedere următoarele etape:

I. PREGĂTIREA ȘI PLANIFICAREA ACHIZIȚIEI

1. Direcția inițiatoare:

- elaborează referatul de necesitate și estimează valoarea,
- transmite către compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor publice referatul de necesitate și o solicitare de modificare/introducere în PAAP a achiziției,
- întocmește caietul de sarcini.

2. Compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor publice:

- verifică existența în Programul anual al achiziției care urmează să fie atribuită,
- modifică PAAP-ul și introduce achiziția care urmează să fie atribuită,
- verifică existența surselor de finanțare,
- întocmește documentația de atribuire (DUAE și instrucțiunile către ofertanți, modelul de contract și formularul de ofertă financiară, strategia de contractare).

II. ÎNIȚIEREA PROCEDURII SIMPLIFICATE

1. Compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor publice:

- publică în SICAP anunțul de participare simplificat și stabilește termenul limită de depunere a ofertelor după cum urmează:

---

¹³ Publicată: Monitorul Oficial nr. 476 din 8 iunie 2018

- 10 zile, în cazul în care se are în vedere atribuirea unui contract de achiziție publică de servicii sau produse;
  - transmite în SICAP, dacă este cazul, erată la anunțul de participare ce modifică/completează informațiile publicate în anunțul de participare înainte cu 3 zile lucrătoare de data stabilită pentru depunerea ofertelor,
  - transmite în SICAP declarația pe propria răspundere a reprezentantului legal ce va conține datele de identificare ale persoanelor ce dețin funcții de decizie în cadrul autorității contractante,
  - răspunde la solicitările de clarificări înainte cu 3 zile lucrătoare de depunere a ofertelor.

III. ORGANIZAREA PROCEDURII ȘI ATRIBUIREA CONTRACTULUI

1. Conducătorul autorității contractante

- emite actul administrativ de constituire a Comisiei de evaluare a ofertelor și stabilirea atribuțiilor comisiei de evaluare.

2. Comisia de evaluare a ofertelor

- întocmește nota justificativă privind cooptarea de experți externi, dacă este cazul.

3. Comisia de evaluare a ofertelor

- completează o declarație privind confidențialitatea și imparțialitatea, pentru evitarea conflictul de interese,

- vizualizează și evaluează ofertele depuse,

- stabilește oferta câștigătoare conform criteriului de atribuire și în termenul stabilit prin anunț,

- solicită clarificări ofertanților,

- întocmește raportul procedurii,

- transmite către ofertanți comunicarea privind rezultatul procedurii și căile de atac împotriva rezultatului procedurii,

- anulează procedura dacă nu au fost depuse oferte admisibile,

- transmite către ofertanți în 3 zile de la data anulării comunicarea cu privire la decizia de anulare.

Consiliul Național de Soluționare a Contestațiilor (CNSC)/instanța de judecată

- soluționează contestațiile.

5. Conducătorul autorității contractante

- semnează contractul de achiziție publică.

6. Compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor

- transmite spre publicare anunțul de atribuire, în cel mult 15 de zile de la data încheierii contractului de achiziție publică/acordului-cadru în urma finalizării procedurii de atribuire, conform Art.105 din H.G. nr. 395/2016.

IV. EXECUTAREA CONTRACTULUI

1. Operatorul economic

- constituie garanția de bună execuție a contractului

2. Autoritatea contractantă

- urmărește îndeplinirea obligațiilor asumate prin contract cu sprijinul direcției inițitoare,

- efectuează recepția produselor,

- pune în aplicare ALOP-ul (anagajament, lichidare, ordonantarea de plată și plata efectivă),

- eliberează garanția de bună execuție a contractului.

3. Direcția inițitoare

- întocmește documentul constatator care conține informații referitoare la îndeplinirea obligațiilor contractuale de către contractant, eliberează un exemplar operatorului economic și depune un exemplar la dosarul achiziției publice.

Compartimentul intern specializat în domeniul achizițiilor

- publică un exemplar în SICAP, după expirarea termenelor de contestare prevăzute de Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, în conformitate cu prevederile art.166 alin. (5) din H.G. nr. 395/2016

- întocmește dosarul achiziției publice, arhivând toate documentele care au condus la atribuirea contractului de achiziție publică și îl predă la depozitul de arhivă spre păstrare 5 ani de la finalizarea contractului.

Obiectul achiziției publice

Plecând de la aspectele mai sus descrise, am raportat studiul de caz la achiziția publică de furnizare servicii ce are ca **obiect** “**Achiziționarea de servicii de deratizare**”.

2.1. Pregătirea și planificarea achiziției. Întocmire documentație de atribuire Obiectul contractului

Autoritatea contractantă intenționează să achiziționeze **servicii de deratizare** prin procedura de atribuire, procedura simplificată.

Valoarea estimată a contractului: **183 000,00 lei fără TVA**

A. Se va complete DUAЕ în concordanță cu solicitările din strategia de contractare.

Ofertanții pot descărca DUAЕ de pe adresa de internet dedicată - <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd/filter>. sau prin intermediul paginii de Internet (www.anap.gov.ro) și portalului SICAP (www.e-licitatie.ro).

B. Instrucțiuni către ofertanți/candidați

SECȚIUNEA I: AUTORITATEA CONTRACTANTĂ

I.1) DENUMIRE, ADRESĂ ȘI PUNCT (E) DE CONTACT

Denumire oficială: Primăria Buftea, Ilfov

Adresă: Buftea

Localitate: Oras Buftea, judet Ilfov

În atenția: Biroului Achiziții Publice

Adresa/Adresele de internet (dacă este cazul): <http://primariabuftea.ro>

Adresa profilului cumpărătorului (URL): www.e-licitatie.ro

SECȚIUNEA II: OBIECTUL CONTRACTULUI

I.1) DESCRIERE

Autoritatea contractantă intenționează să achiziționeze servicii de deratizare. prin procedura de atribuire, procedura simplificată.

Valoarea estimată a contractului: 183 000,00 lei fără TVA

SECȚIUNEA III: DETALII REFERITOARE LA FORMALITĂȚILE CE TREBUIE ÎNDEPLINITE ÎN LEGĂTURĂ CU PROCEDURA DE ATRIBUIRE

III.1) Conform Legii 98/2016 privind achizițiile publice, cu toate modificările și completările ulterioare, art. 9/OUG 107/2017¹⁴.

III.2) Fără a i se diminua răspunderea în ceea ce privește modul de îndeplinire a viitorului contract, ofertantul are dreptul să invoce suportul unor terți dovedind susținerea de care beneficiază prin prezentarea unui angajament ferm prin care se confirmă faptul că acesta va pune la dispoziția ofertantului/candidatului resursele invocate (resurse tehnice și resurse financiare). De asemenea ofertantul are dreptul de a include în propunerea tehnică și posibilitatea de a subcontracta cu obligația precizării părților din contract pe care urmează să le subcontracteze. Subcontractanții pe a căror capacitate ofertantul/candidatul se bazează pentru demonstrarea îndeplinirii anumitor criterii de calificare și selecție sunt considerați și terți susținători în cazul în care acordul de subcontractare reprezintă în același timp și angajamentul ferm, conform art.41 din Hotărâre nr.419/2018 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 98/2017 privind funcția de control ex ante al procesului de atribuire a contractelor/acordurilor-cadru de achiziție publică, a contractelor/acordurilor-cadru sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, pentru modificarea

---

¹⁴ orice operator economic are dreptul de a participa la procedura de atribuire în calitate de ofertant sau candidat, individual ori în comun cu alți operatori economici, inclusiv în forme de asociere temporară constituite în scopul participării la procedura de atribuire

Hotărârii Guvernului nr. 34/2009 privind organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor Publice, pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 634/2015 privind organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Achiziții Publice, precum și pentru modificarea și completarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 394/2016, a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 și a Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 867/2016.

II.3) Ofertantul/candidatul va elabora oferta în concordanță cu prevederile documentației de atribuire și va indica motivat în cuprinsul acesteia care informații din propunerea tehnică și/sau din propunerea financiară sunt confidențiale, clasificate sau sunt protejate de un drept de proprietate intelectuală.

În cazul în care ofertantul/candidatul nu indica motivat în cuprinsul ofertei caracterul confidențial al informației, se prezumă că autoritatea contractantă nu este ținută de obligația prevăzută la art.123, alin.1) din HG 395/2016 cu modificările și completările ulterioare.

Până la data și ora limită de depunere a ofertelor, operatorul economic va depune:

1. **oferta** (propunerea tehnică și propunerea financiară),
2. **DUAЕ**,
3. **instrumentul de garantare** care trebuie să prevadă că plata garanției de participare se va executa necondiționat, respectiv la prima cerere a beneficiarului, pe baza declarației acestuia cu privire la culpa persoanei garantate/viramentul bancar/documentul emis de o societate de asigurări,
solicitările de clarificări/răspunsurile la solicitările de clarificări,
5. **o declarație pe proprie răspundere** privind neîncadrarea în situațiile potențial generatoare de conflict de interese, așa cum sunt acestea definite la art. 59-62 din Legea nr. 98/2016,
6. **acordul de asociere**,
7. **acordul de subcontractare/angajamentul ferm de susținere a terțului**.

Documentele se vor depune numai prin mijloace electronice, în SICAP. Toate aceste documente se semnează cu semnătură electronică extinsă, bazată pe un certificat calificat, eliberat de un furnizor de servicii de certificare acreditat, reprezentând documente originale.

În situația în care dovada constituirii garanției de participare va fi confirmată printr-un document emis de o societate de asigurări, se vor atașa în SICAP până la data și ora limită de depunere a ofertelor și documentele anexe aferente poliței din care cel puțin contractul de asigurare, condițiile de asigurare, dovada plății primei de asigurare și, după caz, dovada constituirii garanției colaterale solicitate de societatea de asigurări. Documentele precizate vor fi atașate în SICAP semnate electronic cu semnătură electronică extinsă până la data și ora limită de depunere a ofertelor.

În afară de ofertă și DUAЕ, ofertanții/candidații au obligația depunerii și a altor documente însoțitoare ofertei precum:

8. **Opisul conținând indexul documentelor** depuse cu precizarea numărului paginii unde se regăsește fiecare document în parte.
9. **Împuternicire legală** - semnată de către administrator/reprezentantul legal, sau un alt document legal echivalent, în cazul în care semnatarul ofertei este altcineva decât administratorul/reprezentantul legal al firmei (original/traducere autorizată și legalizată). În acest sens, cerința referitoare la documentele suport care se prezintă în susținerea situației persoanele a candidatului sau ofertantului din prezența documentație se va proba atât la nivelul operatorului economic cât și cel puțin, pentru administratorul care semnează oferta ori care eliberează

împuternicirea pentru persoana respectivă. Prin împuternicire se va autoriza semnatarul ofertei să angajeze ofertantul/entitatea participantă în procedura pentru atribuirea contractului.

10. Modelul de contract însușit - Clauzele contractuale obligatorii vor trebui să aibă mențiunea "Am citit și suntem de acord fără rezerve cu termenii și condițiile contractuale prevăzute în Documentația de Atribuire și consimțim ca, în cazul în care oferta noastră este stabilită ca fiind câștigătoare să semnăm contractul de achiziție publică în conformitate cu prevederile din Documentația de atribuire și cu necesitățile autorității contractante". Eventualele propuneri cu privire la clauzele obligatorii ale contractului se vor formula în scris, sub formă de clarificări, până la termenul limită stabilit pentru depunerea ofertelor, la secțiunea „Întrebări” sau se vor prezenta în cadrul ofertei sub formă de propuneri de amendamente.

Eventualele propuneri cu privire la clauzele specifice contractuale se vor formula în scris sub formă de clarificări, înainte de data limită stabilită pentru depunerea ofertei, la secțiunea "Întrebări" sau se vor prezenta în cadrul ofertei sub formă de propuneri de amendamente.

11. Grafic de lucrari

II.4) Pentru participarea la procedură, operatorii economici au obligația constituirii garanției de participare și a garanției de bună execuție.

Garanția de participare se constituie prin:

- virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis de o instituție de credit din România sau din alt stat sau de o societate de asigurări, în condițiile legii.

Garanția de participare trebuie să fie constituită în sumă și pentru perioada de valabilitate prevăzute în documentația de atribuire.

Garanția trebuie să fie irevocabilă.

Valoarea garanției de participare va fi de 1% din valoarea estimată a contractului de achiziție publică, fără TVA și va avea o valabilitate de 60 de zile.

III.5) **Garanția de bună execuție** se constituie:

- de către contractant în scopul asigurării autorității contractante de îndeplinirea cantitativă, calitativă și în perioadă convenită a contractului de achiziție publică.

- prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară sau de o societate de asigurări, care devine anexă la contract, prevederile art. 36 alin. (3)

- (5) aplicându-se corespunzător, conform art. 40, alin. 1) și HG 395/2016 cu modificările și completările ulterioare.

- se poate constitui și prin rețineri succesive din sumele datorate pentru facturi parțiale, în acest caz contractantul are obligația de a deschide un cont la dispoziția autorității contractante, la o bancă agreată de ambele părți, suma inițială care se depune de către contractant în contul de disponibil nu trebuie să fie mai mică de 0,5% din prețul contractului de achiziție publică.

- în termen de 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului de achiziție publică.

Valoarea garanției de bună execuție va fi de 10% din prețul contractului, fără TVA.

SECȚIUNEA IV. PREZENTAREA OFERTEI

IV.1. Modul de prezentare a propunerii tehnice.

Propunerea tehnică va fi elaborată astfel încât aceasta să respecte în totalitate cerințele impuse prin documentația de atribuire. În cazul în care pe parcursul îndeplinirii contractului, se constată faptul că anumite elemente ale propunerii tehnice sunt inferioare sau nu corespund cerințelor prevăzute în documentația de atribuire prevalează prevederile acesteia din urmă.

Propunerea tehnică va fi depusă în SICAP cu semnătură electronică extinsă.

IV.2. Modul de prezentare a propunerii financiare.

Propunerea financiară trebuie să se încadreze în fondurile care sunt disponibilizate pentru îndeplinirea contractului și trebuie să fie corelată cu propunerea tehnică pentru a evita executarea defectuoasă a contractului.

Propunerea financiară va fi elaborată astfel încât aceasta să furnizeze prețul fără T.V.A. pentru produsele respective. Achizitorul nu va accepta majorarea prețului contractului pentru plata unor servicii conexe.

Ofertanții vor depune "Formularul de ofertă" completat cu datele solicitate de achizitor, în SICAP cu semnătură electronică extinsă.

Conform prevederilor art. 60 alin. (2) și (3) din Hotărârea Guvernului nr. 395/2016 pentru aprobarea normelor de aplicare ale Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice valoarea totală a propunerii financiare se criptează în SICAP. Toate documentele de fundamentare a valorii se depun prin mijloace electronice, fiind încărcate la secțiunea dedicată a portalului SICAP astfel încât conținutul acestora să fie vizibil comisiei de evaluare doar după decriptarea propunerii financiare.

Până la data și ora limită de depunere a ofertelor, ofertanții/candidații au dreptul să solicite clarificări asupra documentației de atribuire cu respectarea termenului limită stabilit de autoritatea contractantă în anunț.

Autoritatea contractantă va răspunde la solicitările de clarificări asupra documentației de atribuire cu 3 zile înainte de termenul limită de depunere a ofertelor.

SECȚIUNEA V. CRITERIUL DE ATRIBUIRE

Prețul cel mai scăzut prin compararea prețurilor prezentate în cadrul ofertelor admisibile. Clasamentul ofertelor se stabilește prin ordonarea crescătoare a prețurilor respective, oferta câștigătoare va fi cea clasată pe primul loc respectiv cu prețul cel mai scăzut. În cazul în care două sau mai multe oferte sunt situate pe primul loc, autoritatea contractantă va solicita ofertanților o nouă propunere financiară iar contractul va fi atribuit ofertantului care va prezenta ofertă cu cel mai mic preț.

SECȚIUNEA VI. CRITERII DE CALIFICARE

V.1. Criteriile de calificare se referă la:

a) motive de excludere

b) criterii privind capacitatea

V.1.a) Motive de excludere:

Situația personală a candidatului sau ofertantului

Cerința nr. 1: Ofertanții, terții susținători și subcontractanții nu trebuie să se regăsească în situațiile prevăzute la art. 164, 165 și 167 din Legea nr. 98/2016. În acest sens, operatorii economici vor completa câte o declarație pe proprie răspundere că nu se află în situațiile prevăzute la art. 164, 165, 167 din Legea 98/2016.

Cerințele stabilite de autoritatea contractantă la această secțiune rezidă din obligațiile de excludere a operatorilor economici participanți la procedura de atribuire Secțiunea a 6-a Criterii de calificare și selecție Paragraful 2 Motive de excludere a candidatului/ofertantului din Legea nr. 98/2016.

Modalitatea de îndeplinire:

Ofertanții/candidații, terții susținători, subcontractanții, asociații vor completa DUAE cu informațiile aferente situației lor.

Documentele care probează îndeplinirea celor asumate prin completarea DUAE sunt:

1. Certificate constatatoare/Certificate de atestare fiscală privind lipsa datoriilor restante cu privire la plata impozitelor, taxelor sau a contribuțiilor la bugetul consolidat (buget local, buget de stat, etc.) la momentul prezentării.

2. Cazierul judiciar: cazierul judiciar al operatorului economic și ai membrilor organului de administrare, de conducere sau de supraveghere al respectivului operator economic, sau a celor ce au putere de reprezentare, de decizie sau de control în cadrul acestuia, așa cum rezultă din certificatul constatator emis de ONRC / Actul constitutiv. după caz, documentele prin care se demonstrează faptul că operatorul economic poate beneficia de derogările prevăzute la art. 17 din Hotărârea nr. 419/2018, art. 167 alin (2), art. 171 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, alte documente edificatoare, după caz.

Aceste documente se vor prezenta la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Cerința nr. 2

Declarație pe propria răspundere privind neîncadrarea în situațiile potențial generatoare de conflict de interese, așa cum sunt acestea definite la art. 59-62 din Legea nr. 98/2016.

V.1.b) Criterii privind capacitatea

Capacitatea de exercitare a activității profesionale

Cerința nr. 1- Forma de înregistrare

Prezentarea certificatului constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Teritorial, din care să rezulte domeniul de activitate principal/ secundar, codurile CAEN aferente acestora. Informațiile din certificatul constatator trebuie să fie REALE/ VALIDE LA DATA PREZENTĂRII ACESTUIA

Obiectul contractului trebuie să aibă corespondent în codul CAEN din Certificatul Constatator emis de ONRC. În cazul persoanelor fizice autorizate se va prezenta autorizația de funcționare sau alte documente echivalente din care să rezulte competența acestora de a realiza activitățile care fac obiectul prezentului contract.

Solicitarea acestei cerințe rezidă din obligațiile autorității contractante de a verifica respectarea de către operatorii economici a cerințelor privind stabilirea condițiilor, termenelor și procedurilor de acordare, suspendare și retragere a autorizațiilor de funcționare sau alte documente echivalente din care să rezulte competența acestora de a realiza activitățile care fac obiectul prezentului contract.

Totodată, un astfel de document oferă autorității contractante informații cu privire la sediul social al ofertantului, sediile/punctele de lucru secundare, persoane împuternicite, structura acționarilor, obiectul de activitate, modul de organizare și funcționare al operatorului economic în vederea asigurării îndeplinirii cerințelor documentației de atribuire.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAЕ urmând ca documentele justificative, respectiv certificate ONRC/Autorizația de funcționare/pentru ofertanții străini documente emise în țara de rezidență, să fie prezentate la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Capacitatea tehnică și/sau profesională

Cerința nr.1 Subcontractarea/suținerea terțului

Se vor completa informații privind subcontractanții/terții susținători

Ofertantul are obligația de a cuprinde în oferta sa denumirea subcontractanților/terților susținători și datele de contact ale acestora, partea/ părțile din contract care urmează a fi îndeplinite de către subcontractanți, valoarea la care se ridică partea/ părțile respective, precum și acordul subcontractanților cu privire la aceste aspecte. Autoritatea contractantă va verifica existența unei situații de excludere prevăzute la art. 164, 165 și 167 în legătură cu subcontractanții/terți susținători propuși.

În cazul în care este identificată o situație de excludere, cu aplicarea în mod corespunzător a dispozițiilor art. 171 din Legea nr. 98/ 2016, autoritatea contractantă va solicita ofertantului, o singură dată, să înlocuiască un subcontractant în legătură cu care a rezultat, în urma verificării, că se afla în această situație. Noii subcontractanți au obligația de a prezenta o declarație pe propria răspundere prin care își asumă respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă, aferentă activității supuse subcontractării.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAЕ de către fiecare subcontractant/terț susținător în parte.

Acordul de subcontractare/angajamentul ferm de susținere se va depune odată cu DUAЕ.

Documentele justificative din care să rezulte modul efectiv prin care subcontractanții/terții susținători asigură îndeplinirea obligațiilor asumate, se vor solicita de către autoritatea contractantă doar ofertantului clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Cerința nr. 2: Asocierea

Informații privind asociații

În cazul Asocierii, se va completa Informații privind asocierea” va fi avizat de fiecare membru al asocierii. Se vor depune și următoarele documente:

a) Acord de asociere semnat și ștampilat de către toți asociații, în care să se menționeze că toți asociații își asumă răspunderea colectivă și solidara pentru îndeplinirea contractului, iar liderul asociației este împuternicit să acționeze în numele tuturor asociațiilor. Înțelegerea trebuie să stipuleze, de asemenea ca toți asociații sunt obligați să reamâna în asociere pe întreaga durată a contractului.

b) O declarație semnată și ștampilată de toți asociații, prin care se obliga ca în cazul în care oferta este declarată câștigătoare, vor legaliza asocierea, iar contractul de asociere legalizat va fi prezentat Autorității Contractante înainte de data semnării contractului.

c) Fiecare asociat va completa declarația DUAE.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAE de către fiecare asociat în parte iar documentele justificative care probează îndeplinirea celor asumate prin completarea DUAE urmează a fi prezentate la solicitarea autorității contractante doar de ofertantul clasat pe primul lor în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Acordul de asociere se va depune odată cu DUAE.

Cerința nr.3- Dovedirea experienței similare

Ofertanții vor prezenta o listă a principalelor prestari de servicii în ultimii 3 ani cu indicarea valorilor, datelor și a beneficiarilor publici sau privați la nivelul cărora să se găsească servicii similare a căror valoare cumulată să fie cel puțin la nivelul a maxim 3 contracte.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAE, iar documentele justificative vor fi prezentate la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

ATENȚIE! Ofertanții pot descărca DUAE de pe adresa de internet dedicată - <https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/espd/filter>. sau prin intermediul paginii de Internet (www.anap.gov.ro) și portalului SICAP (www.e-licitatie.ro).

SECȚIUNEA VI. TERMENE PROCEDURALE CE TREBUIE RESPECTATE

Ofertantul va depune oferta, DUAE și documentele însoțitoare în termenul stabilit prin anunțul de participare. Orice ofertă care va fi depusă în afara mijloacelor electronice și după expirarea termenului de depunere va fi respinsă.

Ofertantul va răspunde la solicitările de clarificări după cum urmează:

- pentru eventualele neconcordanțe referitoare la îndeplinirea condițiilor de formă ale garanției de participare precum și la cuantumului sau valabilitatea acesteia într-un termen de 3 zile sub sancțiunea ofertei ca inacceptabilă.

În funcție de volumul și complexitatea contractului ce urmează a fi atribuit, comisia de evaluare va stabili termenul limită pentru răspunsul la solicitările de clarificări, termen care va fi de minim 3 zile lucrătoare.

Ofertantul va constitui garanția de bună execuție în termen de 5 zile lucrătoare de la data semnării contractului de achiziție publică.

SECȚIUNEA VII. CĂI DE ATAC

Conform art.8, alin(1) din OUG 45/2018 pentru modificarea și completarea unor acte normative cu impact asupra sistemului achizițiilor publice " Persoana care se consideră vătămată de un act al autorității contractante poate sesiza Consiliul în vederea anulării actului autorității contractante, obligării acesteia la emiterea unui act sau la adoptarea de măsuri de remediere, precum și pentru recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim, în termen de:

b) 5 zile, începând cu ziua următoare luării la cunoștință despre actul autorității contractante considerat nelegal, în cazul în care valoarea estimată a procedurii de achiziție publică/sectorial

sau de concesiune este mai mică decât pragurile valorice în raport cu care este obligatorie transmiterea spre publicare către Jurnalul Oficial al Uniunii Europene a anunțurilor de participare, potrivit legislației privind achizițiile publice, legislației privind achizițiile sectoriale sau legislației privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii."

Persoana care se consideră vătămată trebuie să constituie în prealabil o cauțiune stabilită în conformitate cu art.61 1 :

(1) Pentru soluționarea contestației formulate în condițiile art. 8 sau art. 49, sub sancțiunea respingerii acesteia, persoana care se consideră vătămată trebuie să constituie în prealabil o cauțiune stabilită după cum urmează:

a) 2% din valoarea estimată a contractului, în cazul în care aceasta este mai mică decât pragurile valorice prevăzute la art. 7 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, art. 12 alin. (1) din Legea nr. 99/2016, cu modificările și completările ulterioare, art. 11 alin. (1) din Legea nr. 100/2016, cu modificările și completările ulterioare, dar nu mai mult de 35.000 lei;

(3) În cazul în care contestația a fost respinsă de către Consiliu, persoana care se consideră vătămată care utilizează calea de atac în condițiile art. 29 sau art. 51 alin. (3), după caz, nu trebuie să constituie o cauțiune suplimentară.

(4) În cazul în care calea de atac reglementată de art. 29 sau art. 51 alin. (3) este utilizată de o altă persoană decât cea care a constituit cauțiunea conform alin. (1), pentru soluționarea plângerii sau recursului, după caz, trebuie constituită în prealabil o cauțiune egală cu 50% din cauțiunea prevăzută la alin. (1).

(5) Cauțiunea depusă se restituie, la cerere, după soluționarea prin hotărâre definitivă a plângerii, respectiv după încetarea efectelor suspendării procedurii de atribuire și/sau a executării contractului.

(6) Cauțiunea se restituie celui care a depus-o, nu mai devreme de 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii sau, după caz, de la data încetării efectelor suspendării procedurii de atribuire și/sau a executării contractului.

(7) Consiliul sau instanța, după caz, se pronunță asupra cererii de restituire a cauțiunii cu citarea părților, printr-o încheiere supusă numai recursului la instanța ierarhic superioară. Recursul este suspensiv de executare.

(8) În situația în care nu sunt aplicabile prevederile de la alin. (5) - (7), cauțiunea se constituie venit la bugetul de stat la împlinirea termenului de 3 ani calculat de la data la care aceasta putea fi solicitată.

Împotriva Hotărârii Consiliului se poate depune recurs conform art.51 alin. 1) - 6) din Legea 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor.

(1) În cazuri justificate, dacă instanța de judecată nu ia hotărârea de îndată, poate dispune amânarea pronunțării pentru un termen de 5 zile.

(2) Hotărârea motivată se redactează într-un termen de 7 zile de la pronunțare și se comunică de îndată părților în cauză.

(3) Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 10 zile de la comunicare. Recursul se judecă de secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel, în complet specializat în achiziții publice.

(4) Prevederile art. 50 alin. (3) sunt aplicabile în mod corespunzător.

(5) În cazul admiterii recursului, instanța de recurs rejudecă, în toate cazurile, litigiul în fond.

(6) Hotărârea pronunțată de curtea de apel este definitivă.

C. Model de contract furnizare

D. Formular de ofertă

E. Strategia de contractare

I. AUTORITATEA CONTRACTANTĂ

Date privind autoritatea contractantă: Primăria Orasului Buftea

Adresa: Localitate: Buftea, Ilfov, Țara: România

În atenția: Biroului Achiziții Publice ,

Adresa/Adresele de internet (dacă este cazul): <http://www.primariabuftea.ro>

Adresa profilului cumpărătorului (URL): www.e-licitatie.ro

I.1) A fost derulat un proces de consultare a pieței: NU

I.1.2) Procesul de consultare a pieței a fost finalizat prin preluarea informațiilor în documentația de atribuire (documente suport anexate): NU

I.1.3) Data finalizării procesului de consultare a pieței: -

Prezenta Strategie de contractare documentează deciziile Autorității contractante din etapa de planificare/pregătire a achiziției publice având ca obiect: Achiziționarea de servicii de deratizare.

În legătură cu:

II. INFORMAȚII SPECIFICE REFERITOARE LA CONTRACT

II.1.1) Denumirea dată contractului/acordului-cadru: Achiziționarea de servicii de deratizare

II.1.2) Tipul contractului acordului-cadru: servicii

Locul principal de furnizare: Cod NUTS: RO363 - Buftea

II.1.3) Anunțul implică: Încheierea unui contract

II.1.4) Informații privind contractul: Contractul de furnizare se va încheia în conformitate cu prevederile Legii 98/2016 cu modificările și completările ulterioare

II.1.5) Descrierea succintă a contractului sau a achiziției/achizițiilor: Contractul are ca obiect achiziționarea de servicii de deratizare

II.1.6. Clasificare CPV (vocabularul comun privind achizițiile): CPV 6023300-8 servicii de curatenie si deratizare, CPV 6023300-6 servicii deratizare.

II.1.7) Împărțire pe loturi: NU

II.2) Cantitatea sau domeniul contractului/acordului cadru

II.2.1) Cantitatea totală sau domeniul: 800 mp suprafata necesara a fi deratizata

II.2.2) Opțiuni: NU

II.3) Durata contractului: Până la 31.12.2022

II.4) Ajustarea prețului contractului: NU

Secțiunea III: CONDIȚII CONTRACT

III.1) Condiții referitoare la contract.

III.1.1) Depozite valorice și garanții solicitate.

III.1.1.a) Garanția de participare: Garanția de participare va fi de 1% din valoarea estimată a contractului fără TVA, respectiv 1.830,00 lei. Conform articolului 35 alin. 3 lit. b) garanția de participare va avea o valabilitate de 60 de zile . Operatorii economici pot constitui garanția de participare în oricare din variantele precizate conform pct. 33 din Hotărârea nr. 419/2018 coroborat cu prevederile articolul 36 din HG 395/2016. Dovada constituirii garanției de participare trebuie atașată în SICAP cel mai târziu la data și ora limită de depunere a ofertelor, conf. pct. 33 din Hotărârea nr. 419/2018. În situația în care dovada constituirii garanției de participare va fi confirmată printr-un document emis de o societate de asigurări, se vor atașa în SICAP până la data și ora limită de depunere a ofertelor și documentele anexe aferente poliței din care cel puțin contractul de asigurare, condițiile de asigurare, dovada plății primei de asigurare și, după caz, dovada constituirii garanției colaterale solicitate de societatea de asigurări.

Documentele precizate vor fi atașate în SICAP semnate electronic cu semnătură electronică extinsă până la data și ora limită de depunere a ofertelor.

Contul garanției de participare este **Garanția de participare va fi de 1% din valoarea estimată a contractului fără TVA, respectiv 1.830,00 lei.**

Conform articolului 35 alin. 3 lit. b garanția de participare va avea o valabilitate de 60 de zile .

Operatorii economici pot constitui garanția de participare în oricare din variantele precizate conform pct. 33 din Hotărârea nr. 419/2018 coroborat cu prevederile articolul 36 din HG 395/2016. Dovada constituirii garanției de participare trebuie atașată în SICAP cel mai târziu la data și ora limită de depunere a ofertelor, conf. pct. 33 din Hotărârea nr. 419/2018.

În situația în care dovada constituirii garanției de participare va fi confirmată printr-un document emis de o societate de asigurări, se vor atașa în SICAP până la data și ora limită de depunere a ofertelor și documentele anexe aferente poliței din care cel puțin contractul de asigurare, condițiile de asigurare, dovada plății primei de asigurare și, după caz, dovada constituirii garanției colaterale solicitate de societatea de asigurări.

Documentele precizate vor fi atașate în SICAP semnate electronic cu semnătură electronică extinsă până la data și ora limită de depunere a ofertelor.

Contul garanției de participare este RO05TREZ70020A050102XXXX

III.1.1.b) Garanția de bună execuție: Garanția de bună execuție va fi de 10% din valoarea contractului fără TVA. Garanția de bună execuție se constituie prin virament bancar sau printr-un instrument de garantare emis în condițiile legii de o societate bancară sau de o societate de asigurări conform art. 40 (1) din HG nr. 395/2016 sau în condițiile art. 39 și art. 40 din H.G. nr. 395/2016 prin rețineri succesive din sumele datorate pentru facturile parțiale, conform art. 40 alin. (3) din H.G. nr. 395/2016. În acest ultim caz, suma inițială pe care o va depune contractantul în contul deschis la dispoziția autorității contractante NU trebuie să fie mai mică de 0,5% din prețul contractului. Ofertantul declarat câștigător are obligația de a constitui garanția de bună execuție a contractului în termen de 5 zile de la data semnării contractului. Autoritatea contractanta va elibera/ restitui garanția de bună execuție conform prevederilor art. 42 din H.G. nr. 395/2016.

III.1.2. Mecanismele de plată. Alocarea riscurilor în cadrul acestuia și măsuri de gestionare a acestora. Autoritatea contractantă nu acordă avans. Ofertantul are obligația de a presta serviciile, în conformitate cu graficul propus. Facturile trebuie să cuprindă următoarele elemente: denumirea completă a produsului/serviciului, prețul unitar și valoarea facturată

Risc 1: Dacă vreunul dintre serviciile executate nu corespunde specificațiilor tehnice, fiind neconforme.

Măsură de gestionare:

Ofertantul are obligația de a presta conform cerințelor impuse prin caietul de sarcini și stipulate în contract.

Autoritatea contractantă sau reprezentantul său are dreptul să respingă unul sau mai multe situații de llucrari, iar ofertantul are obligația, fără a modifica prețul, de a remedia serviciile refuzate în termen de maximum o zi de la comunicarea calității necorespunzătoare.

Risc 2: Schimbări substanțiale în condițiile contractuale pentru a permite mai mult timp de livrare și prețuri mai mari.

Măsură de gestionare:

- Autoritatea contractantă a prevăzut în termeni clari caracterul ferm al ofertei tehnice și financiare, dar și faptul că indiferent de rezultatul unor investigații suplimentare realizate de ofertant în scopul certificării unor presupuneri prealabile (prevăzute la rândul lor de documentație) acesta va fi nevoit să își dimensioneze soluțiile în limitele și condițiile asumate prin contractul de achiziție.

Risc 3: Acceptarea schimbării specificațiilor contractuale sub nivelul standardelor impuse prin documentație.

Măsură de gestionare:

- Autoritatea contractantă a prevăzut în termeni clari caracterul ferm al ofertei tehnice, dar și faptul că ofertantul va fi nevoit să își dimensioneze soluțiile în limitele și condițiile asumate prin contractul de achiziție.

Risc 4: Plata cu întârziere a facturilor, plăți temporare în avans, plăți fără temeii.

- Autoritatea contractantă și-a prevăzut în termeni foarte clari condițiile de efectuare a plăților asumate prin contractul de achiziție.

III.1.3) Forma juridică pe care o va lua grupul de operatori economici căruia i se atribuie contractul: Asociere conform art. 53. din Legea privind achizițiile publice nr. 98/2016.

III.2. Achiziție necesară pentru buna desfășurare a activității: Ca urmare a evaluării interne privind istoricul serviciilor prestate și starea existentă a spațiilor care necesită deratizare a rezultat un necesar de deratizare total de 800 mp.

III.3. Beneficii anticipate a fi obținute: Asigurarea condițiilor optime de lucru pentru personalul angajat.

III. Obiectivul din strategia locală/regională /națională de dezvoltare la a cărei realizare contribuie contractul subsecvent / acordul-cadru respectiv: NU

III.5. Obiectivul / proiectul este aferent infrastructurii de transport transeuropean: NU

Informații juridice, economice, financiare și tehnice

III.6. Valoarea estimată a contractului, fără TVA: 183 000,00 lei fără T.V.A.

III.7. Justificare (cercetare de piață / bază istorică): starea existentă a spațiilor care necesită deratizare și bază istorică conform contractului încheiat anterior (anul 2019).

III.8. Prețuri unitare: Conform contractului încheiat anterior, prețul a fost de 180.000,00 lei fără TVA lei. Diferența de 3.000 lei asigură actualizarea prețurilor cu IPC.

IV. Formulă de ajustare a prețului: NU

V. Clauze de revizuire: cf.pct. 23 din OUG nr. 45/2018 coroborat cu art. 221 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, care anticipează eventualele modificări ce pot interveni în derularea contractelor/acordurilor-cadru: NU

VI. Fonduri maxime alocate: LEI

VII. Sursă finanțare: Poziție bugetară, BUGETUL DE STAT 6501.01.71.01.02

VIII. Poziție PAAP: nr.9

VIII.1. PAAP aprobat: DA (Revizia) - , Nr. 12

IX.A. Managementul procesului de achiziție

Etapa I – Etapa de planificare/pregătire

IX.A.1. Direcție responsabilă: Biroul Achiziții Publice/Direcția Inițiativă.

IX.A.2. Modalitatea de derulare a Etapei I: Întocmirea documentației de atribuire, utilizarea SICAP, procedura se va desfășura ONLINE, într-o singură etapă.

IX.B. Managementul procesului de achiziție

Etapa a-II-a – Organizarea procedurii și atribuirea contractului/acordului-cadru

IX.B.1. Direcție responsabilă: Biroul Achiziții Publice

IX.B.2. Modalitatea de derulare a Etapei a-II-a: Evaluarea ofertelor. Autoritatea contractantă stabilește oferta câștigătoare pe baza criteriului de atribuire. Utilizarea SICAP. Procedura se va desfășura ONLINE.

IX.C. Managementul procesului de achiziție

Etapa a-III-a – Post atribuire contract / acord-cadru, executarea și monitorizarea implementării contractului/acordului-cadru

IX.C.1. Direcție derulatoare contract: Direcția inițiativă

IX.C.2. Modalitatea de implementare a contractului: Autoritatea contractantă efectuează plățile în termenii și condițiile stabilite prin contract (după recepția produselor).

IX.C. Managementul procesului de achiziție

Etapa a-III-a – Post atribuire contract / acord-cadru, executarea și monitorizarea implementării contractului/acordului-cadru

IX.C.1. Direcție derulatoare contract: Direcția inițiativă

IX.C.2. Modalitatea de implementare a contractului: Autoritatea contractantă efectuează plățile în termenii și condițiile stabilite prin contract.(după recepția produselor).

X. Divizare pe loturi: NU

În conformitate cu art.141 din Legea 98/2016, autoritatea nu recurge la atribuirea pe loturi a contractului, apreciind că obiectul contractului presupune o tratare unitară, de ansamblu și indivizibilă. Serviciile post- vânzare sunt afectate negativ dacă produsele nu sunt tratate unitar de la un singur furnizor.

X.1. Număr un singur operator/mai mulți operatori economici: Justificare

Un singur operator economic, cel clasat pe prima poziție, clasamentul ofertelor stabilindu-se prin ordonarea crescătoare a prețurilor respective, oferta câștigătoare fiind cea de pe primul loc, respectiv cea cu prețul cel mai scăzut.

XI. Stabilire penalități: 0.01% pentru fiecare zi de întârziere

XII. ALEGEREA PROCEDURII DE ACHIZIȚIE

XII.1. Procedură: Procedură simplificată

Justificare: Procedura de achiziție conform legii este procedura simplificată, în conformitate cu prevederile art.7 alin. (1) lit. b) și alin (2) din Legea nr.98/2016 privind achizițiile publice, având în vedere că valoarea estimată a achiziției este mai mică de pragul de 648.288 lei conf. pct.2 din OUG nr. 45/2018, prevăzut pentru contractele de achiziție publică de furnizare.

Autoritatea contractantă nu a aplicat parteneriatul pentru inovare, procedurile de negociere competitivă, dialog competitiv, negocierea fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, concursul de soluții, decizia de a reduce termenele în condițiile legii și nici nu a luat decizia de a utiliza împărțirea pe loturi.

Totodată, având în vedere faptul că autoritatea contractantă a stabilit ca și criteriu de atribuire prețul cel mai scăzut, a stabilit că utilizarea licitației electronice ca etapă finală a procedurii nu e necesară.

2.2.2. Desfasurarea procesului de achiziție publică

XV. Modalitate de atribuire: Procedură ONLINE fără etapă licitație electronică.

XVI. Criterii de calificare și selecție:

1. Situația personală a candidatului sau ofertantului.

Motive de excludere

Cerința nr. 1: Ofertanții, terții susținători și subcontractanții nu trebuie să se regăsească în situațiile prevăzute la art. 164, 165 și 167 din Legea nr. 98/2016. În acest sens, operatorii economici vor completa câte o declarație pe proprie răspundere că nu se află în situațiile prevăzute la art. 164, 165, 167 din Legea 98/2016.

Cerințele stabilite de autoritatea contractantă la această secțiune rezidă din obligațiile de excludere a operatorilor economici participanți la procedura de atribuire Secțiunea a 6-a Criterii de calificare și selecție Paragraful 2 Motive de excludere a candidatului/ofertantului din Legea nr. 98/2016.

Modalitatea de îndeplinire:

Ofertanții/candidații, terții susținători, subcontractanții, asociații vor completa DUAE cu informațiile aferente situației lor.

Documentele care probează îndeplinirea celor asumate prin completarea DUAE sunt:

1. Certificate constatatoare/Certificate de atestare fiscală privind lipsa datoriilor restante cu privire la plata impozitelor, taxelor sau a contribuțiilor la bugetul consolidat (buget local, buget de stat, etc.) la momentul prezentării.

2. Cazierul judiciar: cazierul judiciar al operatorului economic și al membrilor organului de administrare, de conducere sau de supraveghere al respectivului operator economic, sau a celor ce au putere de reprezentare, de decizie sau de control în cadrul acestuia, așa cum rezultă din certificatul constatator emis de ONRC / Actul constitutiv, documentele prin care se demonstrează faptul că operatorul economic poate beneficia de derogările prevăzute la art. 17

din Hotărârea nr. 419/2018, art. 167 alin(2), art. 171 din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, alte documente edificatoare, după caz.

Aceste documente se vor prezenta la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Motivație: cerința este solicitată pentru a se asigura că ofertantul poate susține îndeplinirea contractului în cauză și nu există riscul ca datorită datoriei la bugetul consolidat general sau la bugetele locale acesta să fie pus în imposibilitatea de a susține cheltuielile aferente implementării în bune condiții a contractului de achiziție publică.

2. Capacitatea de exercitare a activității profesionale

Cerința nr. 1: *Forma de înregistrare*

Prezentarea certificatului constatator emis de Oficiul Registrului Comerțului de pe lângă Tribunalul Teritorial, din care să rezulte domeniul de activitate principal/ secundar, codurile CAEN aferente acestora. Informațiile din certificatul constatator trebuie să fie REALE/ VALIDE LA DATA PREZENTĂRII ACESTUIA.

Obiectul contractului trebuie să aibă corespondent în codul CAEN din Certificatul Constatator emis de ONRC. În cazul persoanelor fizice autorizate se va prezenta autorizația de funcționare sau alte documente echivalente din care să rezulte competența acestora de a realiza activitățile care fac obiectul prezentului contract.

Motivație: solicitarea acestei cerințe rezidă din obligațiile autorității contractante de a verifica respectarea de către operatorii economici a cerințelor privind stabilirea condițiilor, termenelor și procedurilor de acordare, suspendare și retragere a autorizațiilor de funcționare sau alte documente echivalente din care să rezulte competența acestora de a realiza activitățile care fac obiectul prezentului contract.

Totodată, un astfel de document oferă autorității contractante informații cu privire la sediul social al ofertantului, sediile/punctele de lucru secundare, persoane împuternicite, structura acționarilor, obiectul de activitate, modul de organizare și funcționare al operatorului economic în vederea asigurării îndeplinirii cerințelor documentației de atribuire.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAE urmând ca documentele justificative, respectiv certificate ONRC/Autorizația de funcționare/pentru ofertanții străini documente emise în țara de rezidență, să fie prezentate la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

3. Capacitatea tehnică și profesională

Cerința nr.1: Subcontractarea/susținerea terțului

Se vor completa informații privind subcontractanții/terții susținători

Ofertantul are obligația de a cuprinde în oferta sa denumirea subcontractanților/terților susținători și datele de contact ale acestora, partea/ părțile din contract care urmează a fi îndeplinite de către subcontractanți, valoarea la care se ridică partea/ părțile respective, precum și acordul subcontractanților cu privire la aceste aspecte. Autoritatea contractantă va verifica existența unei situații de excludere prevăzute la art. 164, 165 și 167 în legătură cu subcontractanți/terți susținători propuși.

În cazul în care este identificată o situație de excludere, cu aplicarea în mod corespunzător a dispozițiilor art. 171 din Legea nr. 98/ 2016, autoritatea contractantă va solicita ofertantului, o singură dată, să înlocuiască un subcontractant în legătură cu care a rezultat, în urma verificării, că se află în această situație. Noii subcontractanți au obligația de a prezenta o declarație pe propria răspundere prin care își asumă respectarea prevederilor caietului de sarcini și a propunerii tehnice depuse de către contractant la ofertă, aferentă activității supuse subcontractării.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAE de către fiecare subcontractant/terț susținător în parte.

Acordul de subcontractare/angajamentul ferm de susținere se va depune odată cu DUAE.

Documentele justificative din care să rezulte modul efectiv prin care subcontractanții/terții susținători asigură îndeplinirea obligațiilor asumate, se vor solicita de către autoritatea contractantă doar ofertantului clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Cerința nr.2- Dovedirea experienței similare

Ofertanții vor prezenta o listă a principalelor SERVICII EXECUTATE din ultimii 3 ani cu indicarea valorilor, datelor și a beneficiarilor publici sau privați la nivelul cărora să se găsească servicii similare a căror valoare cumulată să fie cel puțin la nivelul a maxim 3 contracte.

Modalitatea de îndeplinire:

Se va completa DUAE, iar documentele justificative vor fi prezentate la solicitarea autorității contractante doar de către ofertantul clasat pe primul loc în clasamentul întocmit la finalizarea evaluării ofertelor.

Criteriul

Criteriul de atribuire - Prețul cel mai scăzut, prin compararea prețurilor prezentate în cadrul ofertelor admisibile. Clasamentul ofertelor se stabilește prin ordonarea crescătoare a prețurilor respective, oferta câștigătoare va fi cea de pe primul loc, respectiv cu prețul cel mai scăzut.

În cazul în care două sau mai multe oferte sunt situate pe primul loc, autoritatea contractantă va solicita ofertanților o nouă propunere financiară, iar contractul va fi atribuit ofertantului a cărui nouă propunere financiară are prețul cel mai scăzut.

Justificare

Autoritatea contractantă urmărește plata unui preț corect în raport cu ceea ce urmează să fie livrat din punct de vedere al cerințelor autorității contractante privind calitatea respectivelor servicii, prin luarea în considerare a specificațiilor tehnice, așa cum acestea sunt prevăzute în caietul de sarcini. Astfel, având în vedere faptul că, specificațiile tehnice au fost foarte clar stabilite și că prin cerințele minime stabilite prin Documentația de atribuire, referitoare la criteriile de calificare sunt selectați doar acei operatori economici care au capacitatea de a duce la îndeplinire un asemenea contract, autoritatea contractantă nu a identificat elemente suplimentare ce ar putea aduce beneficii și plus-valoare altele decât prețul, prin urmare a dorit doar punctarea prețului. În stabilirea metodologiei concrete de punctare a avantajelor care vor rezulta din propunerile tehnice și financiare prezentate de către ofertanți, autoritatea contractantă a avut în vedere avantajele reale și evidente pe care le poate obține prin utilizarea factorului de evaluare „Prețul ofertei”, în conformitate cu reglementările în vigoare privind achizițiile publice.

Informații administrative:

Limba sau limbile în care poate fi redactată oferta/candidatură/proiectul sau cererea de participare: Română

Moneda în care se transmite oferta financiară: RON

Perioada minimă pe parcursul căreia ofertantul trebuie să își mențină oferta: 60 zile

XVII. Orice alte elemente relevante pentru îndeplinirea necesității autorității contractante:

În afară de garanție de participare, ofertă și DUAE, ofertanții/candidații au obligația depunerii și a altor documente însoțitoare ofertei precum:

1. Opusul conținând indexul documentelor depuse cu precizarea numărului paginii unde se regăsește fiecare document în parte.

2. Împuternicire legală - semnată de către administrator/reprezentantul legal, sau un alt document legal echivalent, în cazul în care semnatarul ofertei este altcineva decât administratorul/reprezentantul legal al firmei (original/traducere autorizată și legalizată). În acest sens, cerința referitoare la documentele suport care se prezintă în susținerea situației personale a candidatului sau ofertantului din prezența documentației se va proba atât la nivelul operatorului economic cât și cel puțin, pentru administratorul care semnează oferta ori care eliberează împuternicirea pentru persoana respectivă. Prin împuternicire se va autoriza semnatarul ofertei să angajeze ofertantul/entitatea participantă în procedura pentru atribuirea contractului.

3. Modelul de contract însușit

Clauzele contractuale obligatorii vor trebui să aibă mențiunea “*Am citit și suntem de acord fără rezerve cu termenii și condițiile contractuale prevăzute în Documentația de Atribuire și consimțim ca, în cazul în care oferta noastră este stabilită ca fiind câștigătoare să semnăm contractul de achiziție publică în conformitate cu prevederile din Documentația de atribuire și cu necesitățile autorității contractante*”.

Eventualele propuneri cu privire la clauzele obligatorii ale contractului se vor formula în scris, sub formă de clarificări, până la termenul limită stabilit pentru depunerea ofertelor, la secțiunea „Întrebări” sau se vor prezenta în cadrul ofertei sub formă de propuneri de amendamente. Eventualele propuneri cu privire la clauzele specifice contractuale se vor formula în scris sub formă de clarificări, înainte de data limita stabilită pentru depunerea ofertei, la secțiunea ”Întrebări”sau se vor prezenta în cadrul ofertei sub formă de propuneri de amendamente.

CONCLUZII:

Au fost analizate principalele etape logice și cronologice ale procesului de achiziție, de la inițiere până la finalizarea contractului, cu scopul de a identifica deficiențele și soluțiile adoptate.

Definirea necesității și prioritizarea achiziției a fost îmbunătățită printr-un număr de măsuri, obiectivul general fiind acela de a mă asigura că **procesul de achiziție a fost unul regulat și de calitate.**

Treptat am trecut de la o abordare axată pe conformitate cu litera legii la **o abordare bazată pe eficiență** destinată să asigure realizarea obiectivului procesului de achiziție și anume de **a obține un raport bun între calitatea produselor achiziționate și cel mai bun preț.**

Prin implementarea acestor măsuri ne-am asigurat că ele acoperă toate fazele procesului de achiziție **și am utilizat principiul separării atribuțiilor** prin împărțirea clară a sarcinilor de la inițierea achiziției, fundamentarea avizelor interne acordate de departamentele economic și juridic, întărirea rolului controlului financiar preventiv prin verificarea legalității și regularității în raport cu operațiunile economice și juridice, până la efectuarea plăților.

De asemenea, au fost luate măsuri pentru prevenirea conflictului de interese pentru menținerea încrederii opiniei publice și protejarea personalului care face parte din comisia de evaluare a ofertelor față de eventualele suspiciuni nejustificate. Reiteriez că, aceste măsuri au vizat în primul rând elementele legate de independență și imparțialitate. Mai mult decât atât, s-a respectat obligația de a-i trata în mod egal și nediscriminatoriu pe operatorii economici participanți la procedura de atribuire și de a acționa într-un mod transparent, tocmai pentru a preveni, detecta și rezolva un potențial conflict de interese.

Un astfel de rezultat a fost obținut prin asigurarea următoarelor condiții prealabile desfășurării procesului de achiziție publică:

- implementarea sistemului de control intern,
- îmbunătățirea și extinderea sistemului de control intern pentru a preveni conflictul de interese.

Concluzionând pe marginea studiului de caz, pot spune că plecând de la ideea de a utiliza cât mai eficient banul public, acest beneficiu a venit în sprijinul ofertanților participanți la procedura de atribuire prin accesul la o piață deschisă competiției și imparțială.

Mai mult decât atât, o astfel de deschidere a fost și în avantajul autorității contractante având în vedere că folosirea unui sistem competițional reprezintă singura posibilitate de a asigura utilizarea eficientă a fondurilor publice.

BIBLIOGRAFIE

1. Alexe I., Sandru L., Legislația achizițiilor publice în România, Editura Universitară, 2021
2. Lăzăroiu P., Ionița C., Popescu M., Cârlan M., Curs de achiziții publice. Aspecte teoretice și aplicații practice, Editura Hamangiu, 2018
3. Ratiu M., Noua legislație privind achizițiile publice, Editura Hamangiu, 2019
4. Revista de achiziții publice – Manpres, 2018-2022
5. <https://www.vasslawyers.eu/ro/articole-de-specialitate/vantul-schimbarii-in-achizitii-publice-bate-dinspre-bruxelles/>, accesat la data de 26.05.2023
6. <http://anap.gov.ro/web/category/legislatie/legislatie-primara/>, accesat la data de 10.06.2023
7. <https://www.achizitiipublice.gov.ro/workflows/view/163>, accesat la data de 29.05.2023
8. <https://www.e-licitatie.ro/pub>, accesat la data de 26.05.2023
9. <https://simap.ted.europa.eu/ro/european-public-procurement>, accesat la data de 26.01.2023
10. <https://harrison.ro/pagina/achizitii-domeniul-public>, accesat la data de 21.02.2023
11. <https://www.just.ro/informatii-de-interes-public/achizitii-publice/>, accesat la data de 21.02.2023
12. <https://legeaz.net/dictionar-juridic/achizitii-publice>, accesat la data de 18.02.2023
13. <https://www.primariabuftea.ro>, accesat la data de 20.01.2023
14. Monitorul oficial al României: Legi, decrete, hotărâri și alte acte, Volumul 27, Romania, Parlamentul României, Adunarea Deputaților, 2021

TENDINȚE NOI ÎN PROFESIONALIZAREA SERVICIILOR SOCIALE DESTINATE PERSOANELOR VÂRSTNICE

Titirișcă Florin Nicușor
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Conducător Științific:
Lector univ. dr. Radu Gheorghe

Abstract: Schimbările majore ce au avut loc în ultimii ani în societatea modernă a zilelor noastre a făcut ca viața tuturor categoriilor sociale să treacă prin schimbări majore ce au influențat într-o anumită măsură calitatea vieții fiecăruia dintre noi. Astfel, în acest context, în țara noastră s-a făcut resimțită în ultimii ani o îmbătrânire a populației pe fondul scăderii natalității și nu în ultimul rând în urma faptului că numeroși concetățeni au ales să plece în străinătate în căutarea unui trai mai bun.

Pot afirma că statutul socio-psihologic al persoanelor vârstnice a fost și continuă să fie una dintre cele mai bine acoperite din punct de vedere al cercetărilor sistematice care s-au făcut, dar și din punct de vedere teoretic. Îmbătrânirea populației reprezintă o problemă socială deosebită, întrucât nu afectează numai persoanele în cauză, ci întreaga societate; cu atât mai mult, statisticile demografice ale ultimilor ani indică, în România o creștere însemnată a numărului de persoane vârstnice și preconizează menținerea acestui proces.

Persoanele care au ales această formă de sprijin social se confruntă în mod real cu probleme de adaptare deoarece s-au rupt de mediul lor obișnuit. În noul mediu, își fac noi prieteni, creează legături de socializare cu personalul medical al centrului unde sunt instituționalizați, etc.

CĂMINUL PENTRU PERSOANE VÂRSTNICE DIN SUBORDINEA DGASPC SECTOR5

Acest Centru are ca obiective:

- acordarea în regim rezidențial de asistență și protecție socială persoanelor vârstnice, prin servicii și prestații sociale constând în oferirea de găzduire și hrană, îngrijire personală și medicală recuperare și readaptare, activități de petrecere a timpului liber, asistență socială și consiliere psihologică;
- să asigure autonomie și siguranță rezidenților săi;
- să permită menținerea capacităților fizice și intelectuale ale persoanelor vârstnice;
- facilitarea și încurajarea legăturilor interumane;
- prevenirea și tratarea consecințelor legate de procesul de îmbătrânire.

Rezidenții au ajuns în situația de a fi sprijiniți social deoarece s-au confruntat:

- cu lipsa familiei (aparținătorii fiind plecați în străinătate sau în alte localități de domiciliu)¹⁵;
- au rămas fără locuință și în imposibilitatea de a-și asigura un minim necesar de trai;
- datorită problemelor medicale nu reușesc să se gospodărească singuri.

Având în vedere cele menționate anterior, persoanele vârstnice ce sunt rezidente ale centrului unde am efectuat partea practică a lucrării, beneficiază din partea personalului specializat de

---

¹⁵ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

consiliere juridică și psihologică, din dorința de a contribui la integrarea socială a acestora în raport cu capacitatea lor psihoafectivă în prevenirea marginalizării sociale.

Scopul cercetării este acela de a încerca să identifice problemele și nevoile cu care se confruntă persoanele vârstnice cărora li se asigură asistență socială în cămin, studierea problematicii asistenței sociale a vârstnicului care dorește instituționalizarea și ceea ce îl determină să se detașeze de familie, de mediul familiar al acestuia, precum și observarea efectelor eficacității unor metode de optimizare a calității vieții pentru asigurarea unei bune integrări în instituție¹⁶.

1. Obiectivele cercetării

Studierea problemelor cu care se confruntă persoanele instituționalizate s-a conturat ca fiind o problemă importantă și în cazul acestei categorii de persoane, care nu-și mai poate asigura un climat de securitate, care să-i asigure existența, resursele elementare minime necesare pentru o viață demnă și o funcționare socială normală. Vârstnicii prezintă o serie de caracteristici modelate de-a lungul vieții, în funcție de experiențele proprii, pentru că îi diversifică „experiența de viață”, obiceiurile și profesiunile, ca și bolile. Îi diversifică capacitățile de compensare, care sunt inegale, toate aceste caracteristici punându-și amprenta asupra personalității acestora, determinând moduri specifice de comportament și acțiune.

În contextul unei vieți sociale reale, schimbarea mediului de viață al vârstnicului prin instituționalizare, ce survine pe fondul devitalizării lui generale, la care se adaugă și celelalte evenimente dureroase (pensionarea, maladiile invalidante, decesul partenerului de cuplu, experiențele de viață, proximitatea morții, nivelul și calitatea legăturilor existente între persoanele vârstnice instituționalizate și familiile acestora, etc.), provoacă de cele mai multe ori o veritabilă criză de adaptare, cu multiple consecințe somato-psihologice.

Astfel, mi-am conturat cercetarea în jurul următoarelor obiective generale, și anume:

1. *Cunoașterea percepției vârstnicilor față de serviciile* asigurate de căminul pentru persoane vârstnice, a măsurii în care instituționalizarea acționează asupra integrității fizice, psihice și psiho-sociale a vârstnicului.

2. *Identificarea nevoilor* care pot fi satisfăcute într-un cămin pentru persoane vârstnice.

Obiective particulare

Având în vedere aspectele prezentate anterior, în cercetarea pe care am întreprins-o am formulat următoarele obiective particulare:

1) *Identificarea cauzelor* care îi determină pe vârstnici să solicite instituționalizarea într-un centru de îngrijire și asistență.

2) *Investigarea modului de percepție a fenomenului instituționalizării* de către vârstnicii solitari, comparativ cu cei proveniți din mediul familial¹⁷.

3) *Identificarea contextului care generează crizele de adaptare* sau alte probleme specifice integrării în cămin (efectele instituționalizării silite).

---

¹⁶ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

¹⁷ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

2. Ipotezele cercetării

În vederea atingerii obiectivelor propuse am formulat următoarele ipoteze:

1. Instituționalizarea silită duce la apariția crizelor de adaptare.
2. Există o probabilitate mai mare de apariție a crizelor de adaptare la bătrânii proveniți din mediul familial decât la cei solitari.
3. Cu cât mediul în care locuiește vârstnicul este mai vulnerabil (boală, lipsa veniturilor și a familiei) cu atât devine mai acută solicitarea instituționalizării.
4. Cu cât lipsa de comunicare cu persoanele vârstnice și membrii familiei se accentuează, cu atât relațiile familiale se degradează.
5. Activitățile organizate în cadrul căminului, terapia ocupațională, precum și serviciile oferite de acesta sunt considerate ca fiind adecvate așteptărilor persoanelor instituționalizate.

3. Metodologia de lucru - descrierea eșantionului

Studiul de față s-a realizat în Căminul pentru Persoane Vârstnice din subordinea Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului. În acest centru de ocrotire sunt instituționalizate 30 de persoane, cu vârstele cuprinse între 62 de ani și 91 de ani. Aceste persoane beneficiază de această măsură de protecție întrucât împrejurările de viață (lipsa unei locuințe, starea de sănătate, crizele din familie sau imposibilitatea familiilor de a-i îngriji) au impus aducerea lor în starea de siguranță¹⁸.

Pentru cercetare am selectat 24 de subiecți instituționalizați (cei 6 subiecți neprezenți au fost excluși din cercetare și datorită vârstei înaintate și prezenței demenței) și 24 de subiecți aparținători sau reprezentanți legali ai acestora.

Tabel nr. 1. Tabel privind subiecții în funcție de vârstă și mediu de proveniență

Sex		Media	N	Abatere standard	Vârsta minimă	Vârsta maximă
Barbati	Celibatari	617	6	2.137	62	67
	Proveniti din mediul familial	70.50	6	764	65	79
	Total	67.33	12	830	62	79
Femei	Celibatate	71.00	6	2.530	68	75
	Provenite din mediul familial	767	6	179	71	82
	Total	72.83	12	3.810	68	82
Total	Celibatari	67.58	12	209	62	75
	Proveniti din mediul familial	72.58	12	795	65	82
	Total	70.08	24	5.098	62	82

¹⁸ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

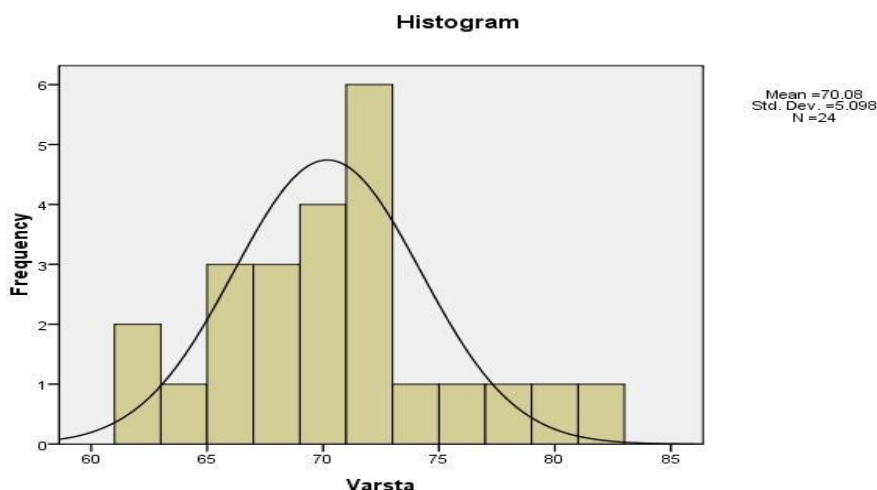

Figura 1. Reprezentarea grafică privind mediul de proveniență. Sursa: Autorul

Ca și metodă de lucru am ales chestionarul de opinie, care mi-a permis obținerea unor informații factuale despre viața individului. Cu ajutorul acestei metode subiectul reflectă aspirații, atitudini, interese, rezonanțe afective, aspecte constante și disonanțe caracteriale¹⁹.

Chestionarul aplicat pe un număr de 48 de persoane (persoane vârstnice asistate și aparținători) și a cuprins un set de 12 întrebări, vizându-se obținerea de date (percepții) privind:

1. Motivația instituționalizării,
2. Adaptabilitatea în instituție,
3. Viața din instituție,
4. Responsabilitatea pentru îngrijirea persoanelor în vârstă,
5. Adaptarea vieții profesionale a copiilor după nevoile părinților,
6. Opțiunea de a-și lua părinții acasă când aceștia nu se mai pot îngriji singuri,
7. Cauze ale instituționalizării în cămin,
8. Relațiile cu ruda instituționalizată,
9. Condițiile din cămin,
10. Îngrijirea la domiciliu (dacă li s-ar oferi o indemnizație suficient de mare),
11. Vizitele,
12. Activitățile organizate în cadrul căminului.

Întrebările utilizate în cadrul chestionarului au fost:

După conținut :

Întrebări factuale – au vizat obținerea de informații privind anumite evenimente petrecute în viața persoanei.

Întrebări de opinie – au vizat accesul la aspectele de ordin subiectiv ale persoanei: atitudini, păreri, noțiuni, interes.

Toate întrebările din chestionar au fost construite adecvat vârstei subiecților.²⁰

¹⁹ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

Chestionarele aplicate în lucrarea de față sunt destinate persoanelor vârstnice asistate și aparținătorilor acestora, care urmăresc să afle contextul în care s-a realizat instituționalizarea, sentimentele legate de aceasta, legătura existentă cu familia și modul în care s-au adaptat sau nu acestei situații, precum și modul în care au răspuns la activitățile de intervenție.

4. Procedura de lucru

După stabilirea lotului de participanți am trecut la aplicarea chestionarelor, atât pentru beneficiari cât și pentru aparținători sau reprezentanți legali. Aplicarea chestionarului s-a efectuat sub auspiciul dialogului, în acest mod evitându-se îngreunarea procesului de culegere a datelor, datorat inconveniențelor specifice vârstei (vedere slabă, neînțelegerea termenilor, etc.). Având în vedere aceste aspecte, chestionarele au fost completate personal, bifând în dreptul fiecărei întrebări varianta de răspuns furnizată de persoana investigată. În ceea ce privește aplicarea chestionarului trebuie specificat că nu am întâmpinat probleme, toți subiecții fiind motivați să răspundă, mai degrabă de dragul socializării decât în ipostaza de testare. Instrucțiunile le-a fost prelucrat verbal, fiecăruia în parte.

Culegerea datelor s-a efectuat de-a lungul a aproximativ două luni, datorită programului existent în cămin. Pe parcursul cercetării am încercat să nu afectez în nici un fel programul și rutina respondenților, prin respectarea programului acestora în cadrul centrului (orele de masă, orele de odihnă, orele de tratament sau consiliere). A fost necesar ca, din când în când, să se recurgă la îndrumări suplimentare din partea personalului specializat al centrului în cazul persoanelor care nu înțelegeau prea bine sarcina impusă de instrument.

Participanții au fost chestionați în mai multe ședințe, individual. Durata unei ședințe a fost între 30 de minute și două ore. Ședințele au fost efectuate între orele 10.00 – 12.00, pentru a nu încurca programul zilnic și pentru a nu suprasolicita subiecții. După ce s-a efectuat chestionarea tuturor participanților s-a trecut la cotearea și interpretarea rezultatelor.

5. Designul și variabilele cercetării

Cercetarea prezentă are scopul de a demonstra existența unei relații între inadaptare și instituționalizare la persoanele de vârstă a treia internate în căminele pentru persoane vârstnice, pe de o parte, și existența unei diferențe semnificative între adaptarea la persoanele solitare, provenite din medii vulnerabile, în raport cu cele provenite din mediul familial.

De asemenea, cercetarea urmărește să surprindă problemele cu care se confruntă persoanele instituționalizate, care nu-și mai pot asigura un climat de securitate, care să le asigure existența, resursele elementare minime necesare pentru o viață demnă și o funcționare socială normală, identificarea nevoilor care pot fi satisfăcute într-un cămin pentru persoane vârstnice (informații privind starea de sănătate și afectiv-emoțională, nivelul și calitatea legăturilor existente între persoanele vârstnice instituționalizate și familiile acestora) și efectele unor planuri de intervenție pentru acoperirea acestor nevoi.

Variabilele independente sunt reprezentate, așa cum reies din ipotezele formulate, de fenomenul instituționalizării silite la persoanele vârstnice, fenomen care aduce cu sine crizele de adaptare. În ceea ce privește fenomenul de inadaptare la persoanele vârstnice expuse fenomenului instituționalizării silite acesta este mult mai intens la persoanele provenite din mediul familial, mediul de proveniență fiind variabila independentă a celei de-a doua ipoteză, variabilă care influențează adaptabilitatea vârstnicului în instituția de ocrotire. În cadrul primei ipoteze care are în vedere lipsa de adaptare acolo unde instituționalizarea a fost făcută fără

---

²⁰ Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani

Rădulescu Sorin, 1994 – *Sociologia vârstelor*, Editura Hyperion, București

Zamfir Cătălin, Vlăsceanu Lazăr, 1993 - *Dicționar de sociologie*, Editura Babel, București

Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

acordul subiecților, este evidențiată variabila independentă. Existența unei diferențe semnificative între adaptarea persoanelor celibatate și cele provenite din mediul familial este evidențiată în ipoteza a doua.

În cadrul primei ipoteze, variabila dependentă este dată de reacțiile beneficiarilor de servicii sociale, specifice inadapării, iar în cadrul celei de-a doua și a patra ipoteze variabilele independente sunt date de diferențele de percepție a fenomenului instituționalizării de către persoanele celibatate și cele provenite din mediul familial, precum și de lipsa de comunicare cu membrii familiei.

Variabila dată de reacțiile de inadaptare poate lua următoarele forme: apariția simptomelor specifice depresiei, anxietății și afectarea relațiilor interpersonale de forma izolării și a relațiilor deficitare.

Variabila independentă dată de diferența de percepție a fenomenului instituționalizării de către persoanele solitare și cele provenite din mediul familial, scoate în evidență că persoanele solitare, prin confortul oferit de instituționalizare, fac ca aceste persoane să fie mult mai echilibrate psihic, pe când cele provenite din mediul familial să prezinte reacții specifice inadapării.

În ceea ce privește ultima ipoteză variabila independentă este reprezentată de facilitățile oferite în forma activităților organizate în cadrul căminului, serviciile oferite de acesta și terapia ocupațională, ca mijloace specifice de favorizare a adaptării (variabilă dependentă).

Multe persoane instituționalizate suferă mai mult din cauza izolării, a marginalizării și lipsei de comunicare cu cei din jur, decât dacă ar suferi de o boală. Bătrânii au nevoie să se simtă parte a unui grup social, simt nevoia de a se exprima și de a comunica, simt nevoia să fie ascultați.

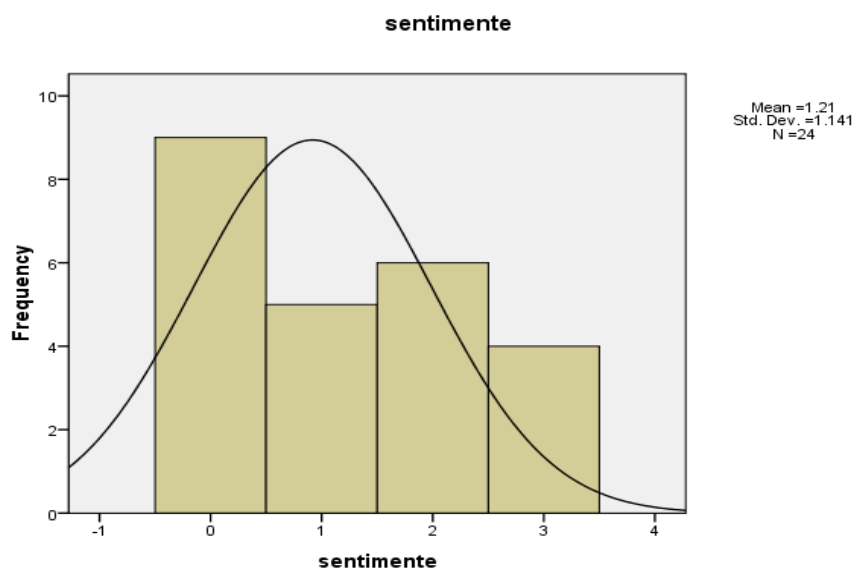
6. Analiza datelor statistice

Studiul de față oferă oportunitatea de a depista problemele și nevoile cu care se confruntă persoanele vârstnice cărora li se asigură asistență socială în cămin, studierea problematicii asistenței sociale a vârstnicului care dorește instituționalizarea și ceea ce îl determină să se detașeze de familie, de mediul familiar al acestuia, precum și observarea efectelor eficacității unor metode de optimizare a calității vieții pentru asigurarea unei bune integrări în instituție.

Specifică prezentei cercetări este perspectiva de cercetare cantitativă bazată pe ancheta sociologică în baza instrumentului chestionar.

Datele obținute în urma aplicării chestionarelor afirmă existența unei corelații semnificative între instituționalizarea silită și inadaptare. Prelucrarea și interpretarea rezultatelor vor fi făcute în funcție de variabila independentă implicată în ipoteză (instituționalizarea silită). Prin aplicarea probelor s-au putut obține rezultate concludente, semnificative pentru lotul de participanți în ceea ce privește fenomenele specifice crizelor de adaptare la instituționalizarea fără acordul vârstnicului.

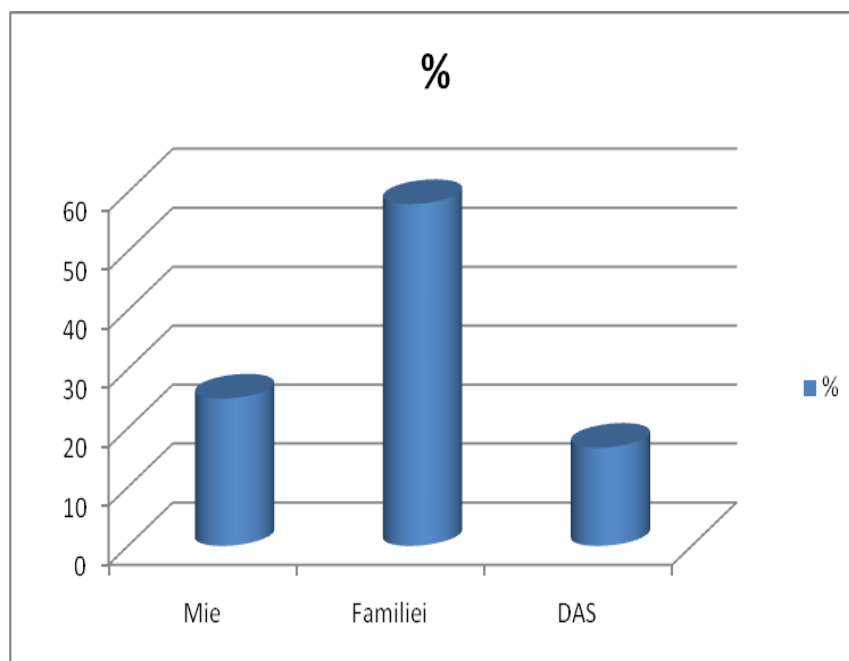
Ipoteza de la care am plecat a fost aceea că între crizele de adaptare și instituționalizarea silită există o corelație, dovedită pe baza răspunsurilor la întrebările chestionarului.

*Figura 2. Reprezentarea grafică privind efectele în plan emoțional
Sursa: Autorul*

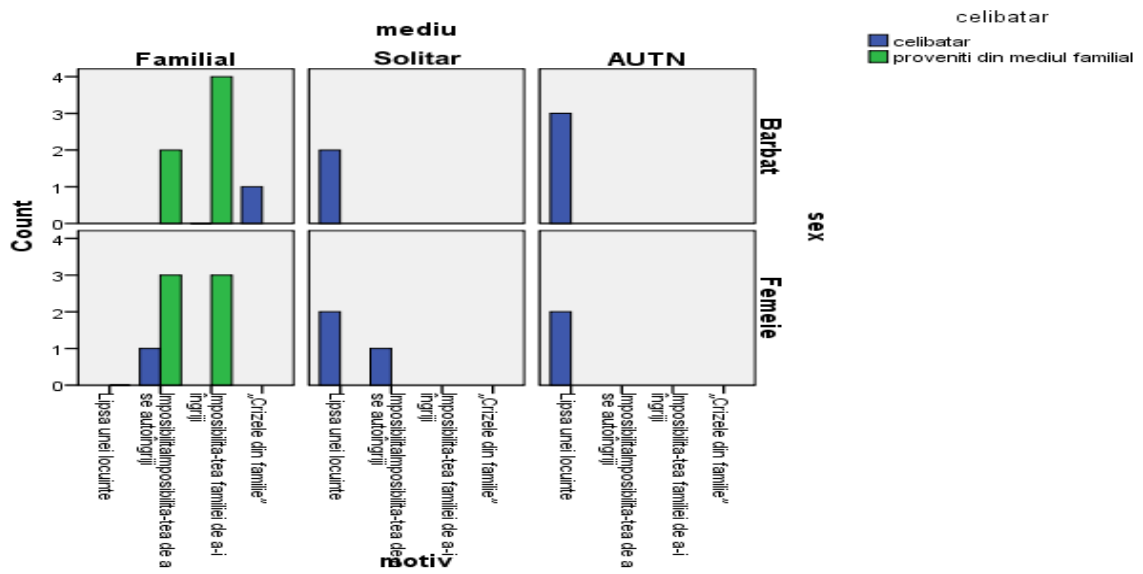
De asemenea, se evidențiază diferențele de acomodare în instituție în funcție de mediul de proveniență, acestea survenind din motivul care a dus la instituționalizare, avută fiind în vedere decizia de instituționalizare. Astfel, rezultatele obținute relevă faptul că acele persoane care au decis singure să fie instituționalizate, s-au integrat foarte bine în instituție, atât cele solitare cât și cele provenite din mediul familial.

Figura 3. Grafic privind decizia de instituționalizare

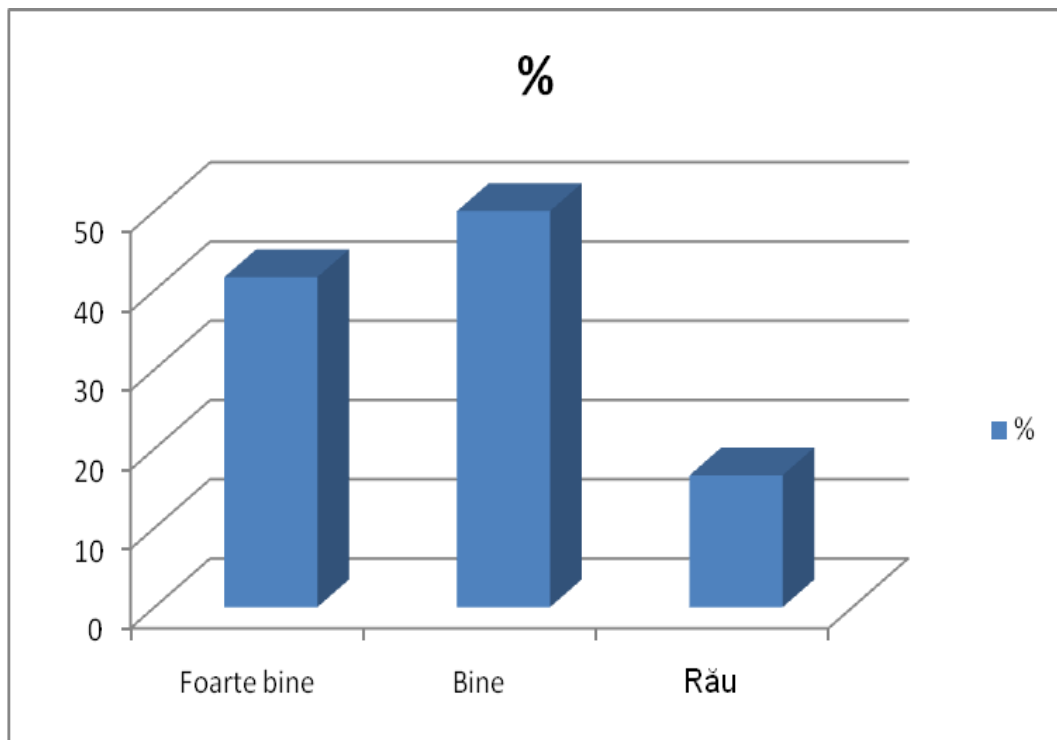
Sursa: Autorul

Figura Situația motivelor care au dus la instituționalizare

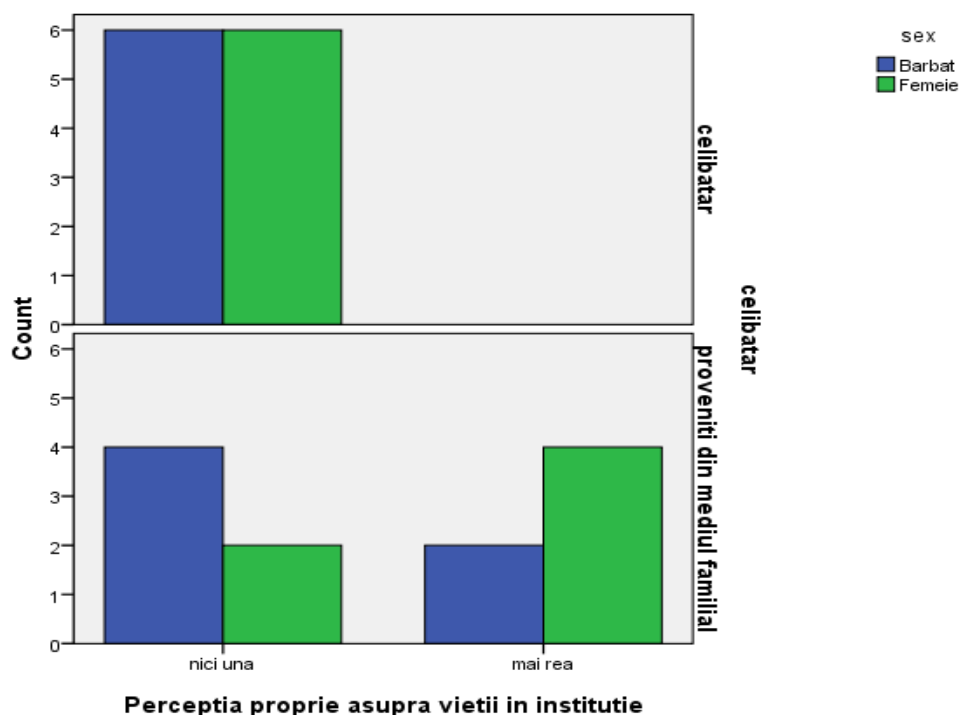
Sursa: Autorul

Figura 5. Situația privind adaptabilitatea în instituție

Sursa: Autorul

Figura 6. Percepția asupra vieții în instituție

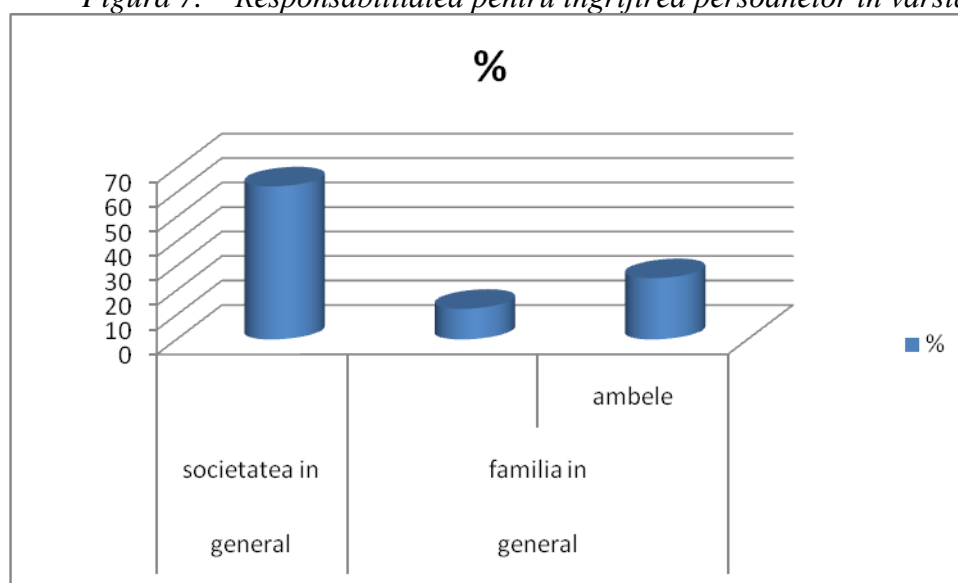

Sursa: Autorul

Instituționalizarea poate constitui o alternativă la crizele existențiale prezente în viața vârstnicului, acest lucru fiind valabil, fără repercusiuni asupra stării psihice, doar în cazul vârstnicilor solitari, care sunt mulțumiți de acest „surogat” de cămin familial. Motivul care a dus la instituționalizare contribuie la prezența sau absența simptomelor specifice inadapării.

La nivelul familiei s-au produs schimbări care determină o permanentă creștere a fragilității acesteia. De aceea, este necesar să cunoaștem cui îi revine responsabilitatea îngrijirii persoanelor în vârstă.

Figura 7. – Responsabilitatea pentru îngrijirea persoanelor în vârstă

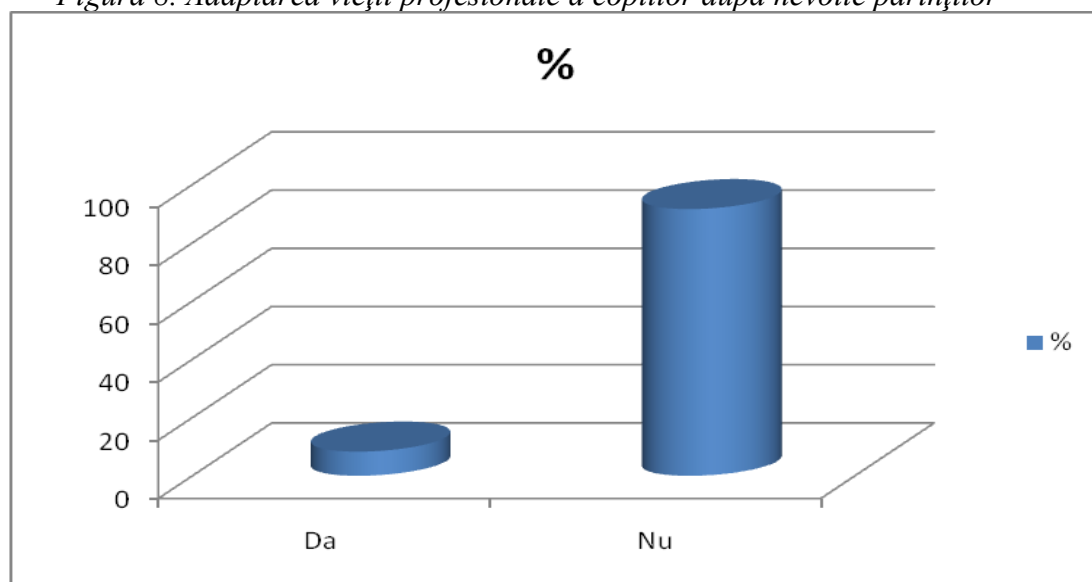
Sursa: Autorul

Din graficul de mai sus se observă foarte clar că subiecții cercetați nu sunt de acord să aibă o responsabilitate prea mare pentru îngrijirea bătrânilor și preferă internarea acestora în cămine. Cei mai mulți dintre respondenți, reprezentând 62,5%, apreciază că familia și societatea trebuie să aibă o responsabilitate la fel de mare în îngrijirea bătrânilor. În spatele acestui procent, se ascunde de fapt imposibilitatea financiară, dar și morală de a susține aceste rude, un fel de a se „spăla pe mâini și de a scăpa de responsabilitate”. Doar un procent de 12,5% consideră că familia are, în primul rând, responsabilitatea de a-și întreține vârstnicii.

Relațiile armonioase în cadrul familiei pot degenera în timp, odată cu creșterea copiilor care, devenind adulți la rândul lor, vor să aibă propria viață și independența necesară. Observăm din graficul de mai jos o puternică reacție a celor chestionați împotriva ideii ca viața lor profesională (profesia în sine, statutul social al acesteia, situație în timp și spațiu, rezultatele din punct de vedere financiar, prestigiu etc.) să fie adaptată nevoilor părinților. Trebuie să ne întrebăm ce poate însemna această adaptare: ajutorul financiar acordat de copii părinților, sprijinul în orice situație dificilă în timp și spațiu, copiii să trăiască în apropierea părinților.

Observăm, din graficul de mai jos, că un procent de 91,6% nu sunt de acord cu ideea acestei adaptări, necesitatea independenței fiind mult mai puternică.

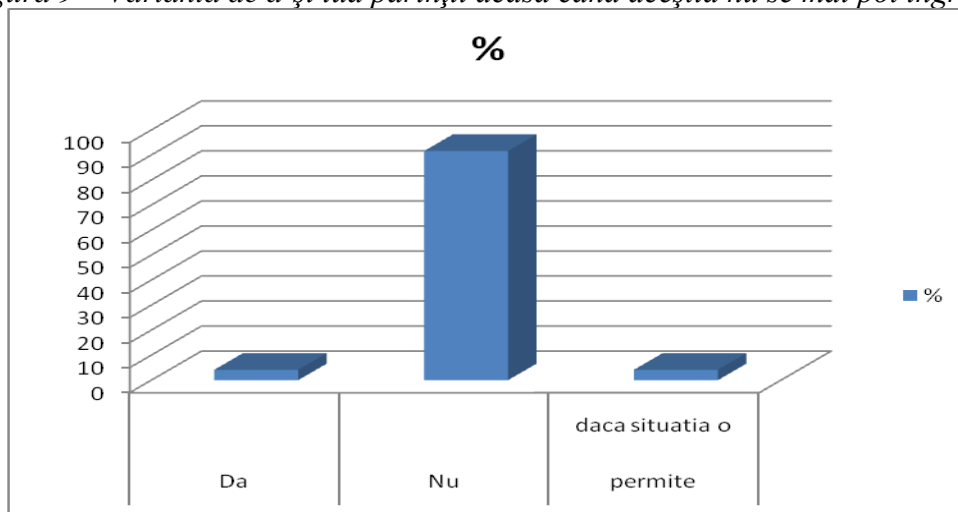
Figura 8. Adaptarea vieții profesionale a copiilor după nevoile părinților

Sursa: Autorul

Trebuie să ne punem întrebarea dacă atitudinea respondenților demonstrează o anumită iresponsabilitate cu privire la îngrijirea părinților de către copii. Transparența acestei atitudini este mai relevantă în graficul de mai jos. Procentul de 91,6% ,care nu percepe obligativitatea de a-i îngriji în situația de incapacitate de autoîngrijire, reprezintă, la rândul lor cazuri sociale, cu venituri mici, frecvent consumatori de alcool și tutun, trăiesc de pe o zi pe alta și nu au un orizont clar al viitorului. Unii din ei s-au exprimat chiar pentru abandonarea locuinței în care stau în favoarea căminului.

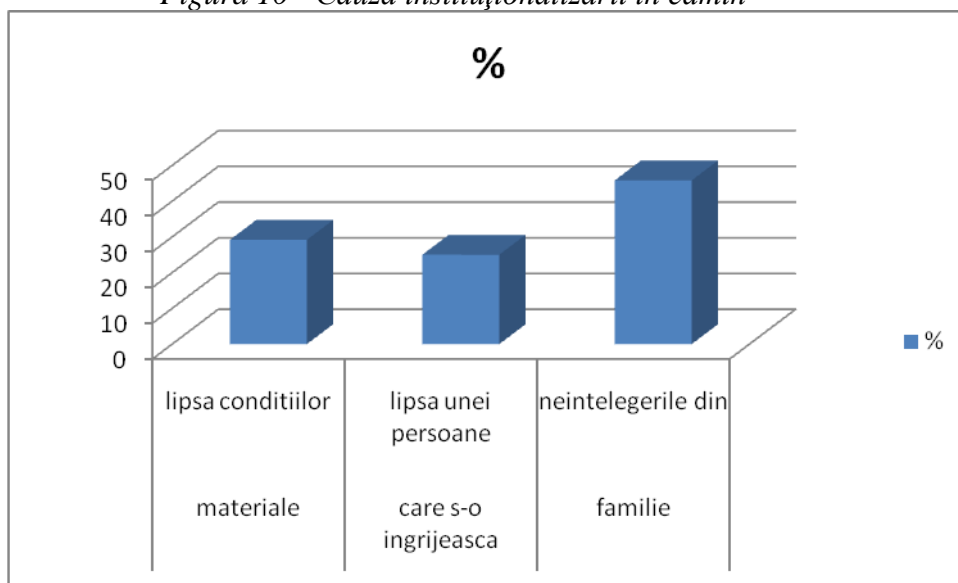
Figura 9 – Varianta de a-și lua părinții acasă când aceștia nu se mai pot îngriji singuri

Sursa: Autorul

În ceea ce privește opinia cu privire la răspunderea generală pe care o au copiii cu privire la îngrijirea părinților, 45,8% au scos în evidență relațiile deficitare, tensionate, un cadru deteriorat de lipsuri materiale, existente în sânul familiei, fapt pentru care există această reacție de respingere.

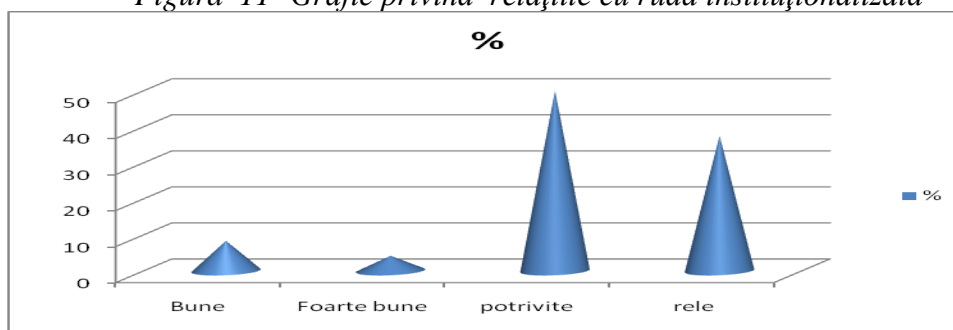
Figura 10 - Cauza instituționalizării în cămin

Sursa: Autorul

Pentru a studia legătura sufletească dintre subiecții chestionați și rudele acestora instituționalizate, am adresat o întrebare legată de relațiile dintre aceștia, obținând astfel, următoarele rezultate: procentul mic al persoanelor între care există relații familiale bune și foarte bune (4,16% respectiv 8,33%,) scoate în evidență faptul că, la nivelul familiei există probleme majore.

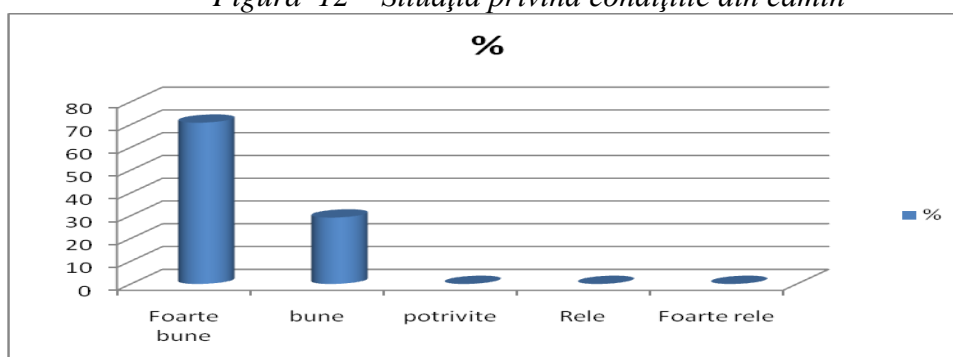
Figura 11- Grafic privind relațiile cu ruda instituționalizată

Sursa: Autorul

În cadrul acestei cercetări, subiecții chestionați (beneficiari și aparținători) și-au exprimat opinia asupra condițiilor existente în cămin, în privința aceasta neexistând nemulțumiri, avându-se în vedere mediul precar din care au venit.

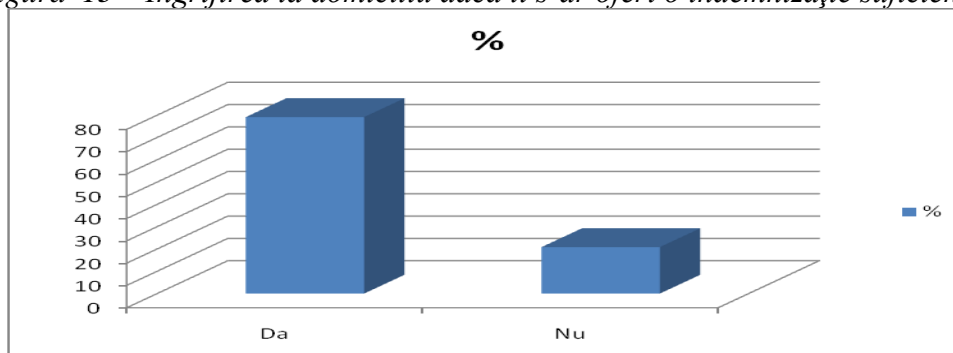
Figura 12 – Situația privind condițiile din cămin

Sursa: Autorul

Din ceea ce am văzut până acum, am constatat că, majoritatea persoanelor nu și-ar lua rudele acasă, nici chiar când aceasta se impune. Situația se schimbă radical, dacă se pune problema unei indemnizații din partea statului în schimbul îngrijirii acestora la domiciliu (conform procentajului din grafic). Apreciez că această opinie se datorează faptului că, la rândul lor, subiecții chestionați au o situație socio-economică precară, indemnizația, probabil că ar rezolva o parte din problemele pe care le au.

Figura 13 – Ingrijirea la domiciliu dacă li s-ar oferi o indemnizație suficient de mare

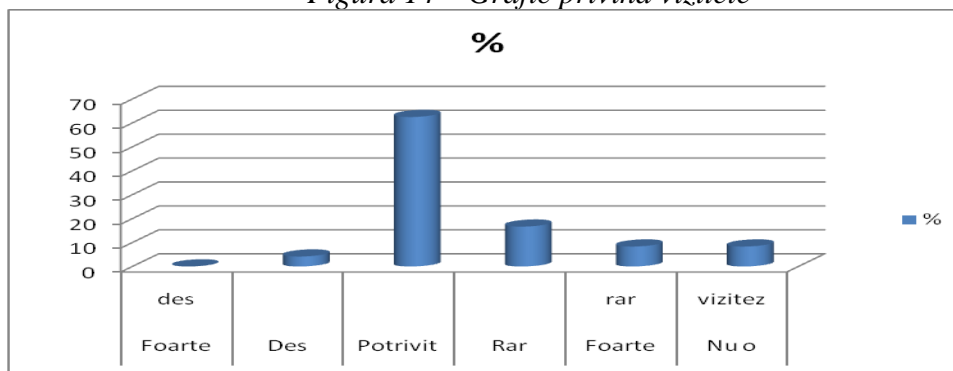

Sursa: Autorul

Pentru a vedea dacă subiecții chestionați au o legătură mai strânsă sau mai slabă cu rudele instituționalizate, le-am adresat o întrebare cu privire la frecvența vizitării rudei la cămin. Observăm că cei mai mulți dintre subiecții chestionați, susțin că-și vizitează rudele potrivit (62,5%), rar (16,66%), foarte rar (8,34%) și deloc (8,34%).

Figura 14 – Grafic privind vizitele

Sursa: Autorul

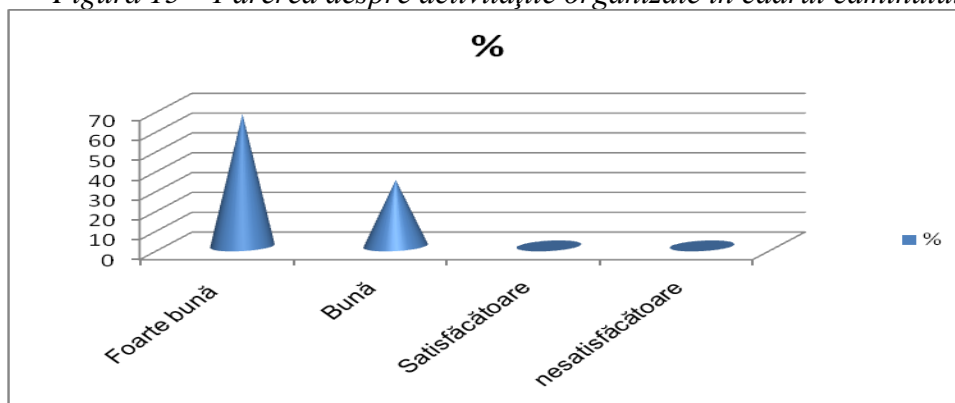
Putem concluziona că persoanele provenite din mediul familial suportă greu instituționalizarea prezentând tulburări de adaptare, comparativ cu vârstnicii celibatari, care s-au adaptat fără probleme majore.

Studiul de față oferă oportunitatea de a depista relația existentă între instituționalizarea silită și crizele de adaptare, precum și asupra diferențelor de adaptare între persoanele solitare și cele provenite din mediul familial. Situația celor care optează pentru instituționalizare, ca ultimă soluție, este extrem de delicată, pentru că prezintă un cumul de pierderi dureroase, cu care bătrânul se confruntă.

Raportarea la condițiile oferite de instituția de îngrijire, persoanele vârstnice au manifestat o acomodare sporită la condițiile oferite de centru, nu neapărat sub aspect material, cât mai degrabă ca și atmosferă generală, ca și relații cu personalul și cu ceilalți asistați. Am identificat un grad mai ridicat de toleranță în legătură cu elementele organizatorice și legate de condițiile de locuit care nu sunt cele mai favorabile.

De asemenea, am identificat o deschidere mai mare spre comunicare, spre exprimarea sentimentelor nu doar cu mine, ci și între ei, având în vedere faptul că, până în acel moment, aceste comportamente nu existau. Au început să vorbească mai mult între ei, să schimbe impresii, să aprofundeze ceea ce s-a povestit în contextul activității de grup. De asemenea, am observat o atitudine de înțelegere, de permisivitate în legătură cu diferitele manifestări ale vârstnicilor față de ceilalți asistați, ca și față de personal. Același lucru mi l-au confirmat și cei care lucrează acolo, care se ocupă de bătrâni și care sunt mai tot timpul la curent cu ceea ce se întâmplă în camerele vârstnicilor, în sensul relațiilor și rețelelor de comunicare care se stabilesc.

Figura 15 – Părerea despre activitățile organizate în cadrul căminului

Sursa: Autorul

În urma implementării activităților de intervenție am observat o îmbunătățire a stării generale a persoanelor în vârstă, care corespunde, de fapt, unui grad mai ridicat de confort psihic pe care acești vârstnici și l-au câștigat în urma participării la activitățile prevăzute prin intervenție.

Din aceste motive, concluzionez că intervențiile desfășurate și-au atins scopul, în sensul realizării unei detensionări și al scăderii gradului de disconfort general al persoanelor vârstnice instituționalizate. Aceasta prin activitățile orientate spre comunicare, spre identificarea și exprimarea sentimentelor, spre crearea de contexte armonioase, confortabile care să le permită acestor persoane să discute liber, cu semenii lor dar și cu alte persoane care pot să le aducă, într-o formă sau alta, alinare. Acest grad mai ridicat de confort psihic pe care acești vârstnici și l-au câștigat în urma participării la activitățile prevăzute prin intervenție reprezintă un mare câștig, în sensul unei adaptări superioare la statutul de persoană instituționalizată, cu toate consecințele sale, pe de o parte, iar pe de altă parte, la efectele pe care bătrânețea și boala le au asupra propriei persoane.

CONCLUZII

Având în vedere complexitatea problematicii vârstnicilor instituționalizați, în general, și în special a celor din România, în prezenta lucrare am încercat să scot în evidență faptul că bătrânețea este un fenomen asociat cu un complex de dificultăți specifice acestui moment al vieții. Odată cu instituționalizarea, se produc o serie de modificări de status și rol, iar unul din lucrurile care îi tulbură cel mai tare pe vârstnici este cascada de situații noi care apar și pe care trebuie să le înfrunte. Zonele problematice pe care le-am identificat prin cercetarea mea nu sunt diferite de cercetările anterioare privind experiențele și trăirile vârstnicilor odată cu intrarea lor într-o instituție de asistență socială.

În lucrarea de față, mi-am propus să identific care este modul de adaptare al vârstnicilor la condițiile din mediu rezidențial, precum și sentimentele acestora legate de situația lor de a fi instituționalizați. Cercetarea mea nu s-a axat prea mult pe nevoile elementare ale vârstnicilor, ci pe modul în care fac față presiunilor de ordin social și relațional și pe îmbunătățirea condițiilor în cadrul instituțional.

De asemenea, această cercetare dovedește că vârstnicii au nevoie de sprijin continuu din partea membrilor familiei și că asistența sociopsihologică este esențială pentru a ajuta la adaptarea vârstnicilor la noile condiții de viață.

Informațiile obținute prin intermediul chestionarelor mi-au furnizat datele necesare pentru fundamentarea unei intervenții orientate spre îmbunătățirea nivelului de adaptare al vârstnicilor la schimbările determinate de vârstă și de situația de dependență, precum și spre stimularea vârstnicilor în direcția unei mai bune interrelaționări, comunicări, precum și sub aspectul implicării în activitățile de grup organizate la centru.

În urma implementării activităților de intervenție, implicarea în activități recreative, am observat o îmbunătățire a stării generale a persoanelor în vârstă, în direcția îmbunătățirii gradului de acomodare la condițiile oferite de centru, mai ales din punctul de vedere al atmosferei generale, ca și relații cu personalul și cu ceilalți asistați. Am identificat un grad mai ridicat de toleranță în legătură cu elementele organizatorice și legate de condițiile de locuit care nu sunt cele mai favorabile.

Din aceste motive, concluzionez că intervențiile desfășurate și-au atins scopul, în sensul realizării unei detensionări și al scăderii gradului de disconfort general al persoanelor vârstnice instituționalizate. Acest grad mai ridicat de confort psihic pe care acești vârstnici și l-au câștigat în urma participării la activitățile prevăzute prin intervenție reprezintă un mare câștig, în sensul unei adaptări superioare la statutul de persoană instituționalizată, cu toate consecințele sale, pe de o parte, iar pe de altă parte, la efectele pe care bătrânețea și boala le au asupra propriei persoane.

Rezultatele obținute permit constatarea faptului că instituționalizarea este un proces care nu decurge identic la toți indivizii. Așa cum am arătat, vârstnicii prezintă o serie de caracteristici

modelate de-a lungul vieții, în funcție de experiențele proprii, pentru că îi diversifică „experiența de viață” și vicisitudinile vieții, obiceiurile și profesiunile, ca și bolile. Îi diversifică capacitățile de compensare, care sunt inegale, toate aceste caracteristici punându-și amprenta asupra personalității acestora, determinând moduri specifice de comportament și de acțiune.

Pericolul oferit de inadaptare constă în posibilitatea de a fi un punct de plecare pentru alte dezechilibre mult mai grave. Reacțiile la schimbarea situației sociale și trauma instituționalizării, ca reacție de inutilitate și neputință, duc la înțelegerea faptului că tulburările psihogene la bătrânii instituționalizați au ca și consecințe modificarea conținutului și formei raporturilor interumane.

BIBLIOGRAFIE

1. Andrioni Felicia 2009 – *Repere metodologice în asistența socială*, Editura Focus, Petroșani
2. Birch Ann, 2000 – *Psihologia dezvoltării*, Editura Tehnică, București
3. Buzducea Doru, 2010 – *Asistența socială a grupurilor de risc*, Editura Polirom, Iași
4. Fontaine Roger, 2008 – *Psihologia îmbătrânirii*, Editura Polirom, Iași
5. Gal, D., 2003 – *Asistența socială a persoanelor vârstnice. Aspecte metodologice*, Ed. TODESCO, Cluj-Napoca
6. Iluț, P., (2005), „Sociopsihologia și antropologia familiei”, Ed. Polirom, Iași
7. Miftode Vasile, 2010 – *Tratat de Asistența Socială. Protecția populațiilor specifice și automarginalizate*, Editura Lumen, Iași
8. Muntean Ana, 2006 – *Psihologia dezvoltării umane*, Editura Polirom, Iași
9. Neamțu George, 2003 – *Tratat de asistență socială*, Editura Polirom, Iași
10. Pleșa Roxana, 2012 – *Aspecte ale calității vieții persoanelor vârstnice pensionate din Valea Jiului*, Editura Universitas, Petroșani
11. Radu Gheorghe “Metode și tehnici de cercetare socială și politică”, Editura ProUniversitaria, Bucuresti, 2012, ISBN 978-606-647-561-7
12. Radu Gheorghe “Sociologie generală”, Editura ProUniversitaria, Bucuresti, 2017, ISBN 978-606-26-0722
13. Sorescu, M. E., 2005 – *Asistența socială a persoanelor vârstnice*, Craiova, Curs universitar
14. Zani Bruna, Palmonari Augusto, 2003 – *Manual de psihologia comunității*, Editura Polirom, Iași

MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ A POPULAȚIEI – EFECTE SOCIO-ECONOMICE DATORATE PANDEMIEI DE COVID-19

Alexe Costin George
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela

Abstract: Studiile și cercetările efectuate în ultimii ani privind migrația și mobilitatea arată că migrația este în mare parte legată de transformările economice, sociale, politice și tehnologice globale care afectează o gamă largă de probleme de înaltă prioritate. Pe măsură ce procesele globalizării se adâncesc, aceste transformări modelează din ce în ce mai mult viața fiecărei persoane: la locurile de muncă, în gospodării, în viața socială și spirituală. Un număr din ce în ce mai mare de oameni pot accesa informații, bunuri și servicii din întreaga lume datorită expansiunii continue a tehnologiilor de micșorare a distanței.

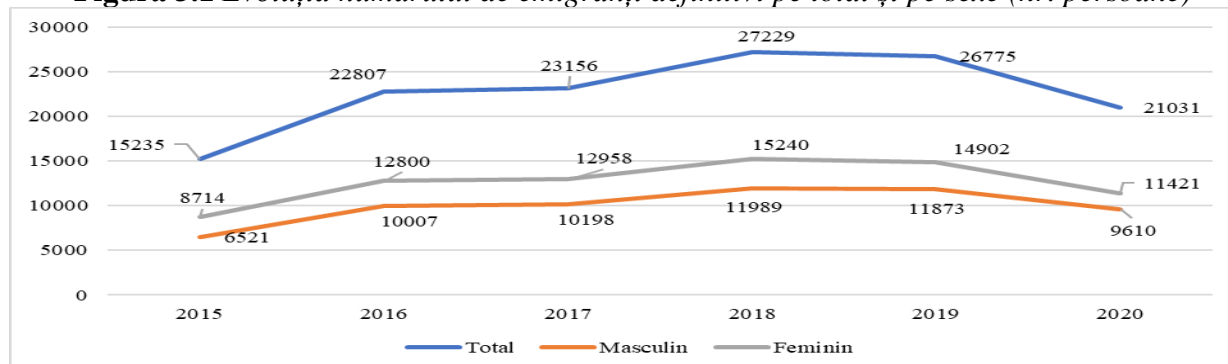
Criza globală atipică generată de pandemia de COVID-19 a afectat toate sectoarele societății, având un impact semnificativ atât din perspectivă economico-financiară, socială, sanitară cât și din punctul de vedere al fenomenului migrației, fie că ne referim la migrația internațională, fie la migrația intra-UE. Declararea stării de pandemie la 11 martie 2020 de către Organizația Mondială a Sănătății a echivalat cu debutul unei crize mondiale mai profunde decât orice alt eveniment similar, în contextul în care, potrivit datelor redat în Tabelul 1, epidemiile sau pandemiile din ultima sută de ani au înregistrat un impact geografic și demografic redus, afectând doar câteva state ale lumii și implicând un procent nesemnificativ al populației raportat la nivel global.

EFECTE SOCIO-ECONOMICE ALE PANDEMIEI COVID-19 LEGATE DE MIGRAȚIA INTERNAȚIONALĂ

3.1 Evoluția migrației internaționale a populației din România

În România, migrația internațională este un fenomen care a produs efecte, atât favorabile, cât și nefavorabile la toate nivelurile societății: al persoanelor, al gospodăriilor, al comunităților locale, dar și la nivel național. În perioada care a urmat după anul 1989, cel mai important și mai vizibil efect al migrației internaționale a fost scăderea populației rezidente și îmbătrânirea populației, prin antrenarea în migrație mai ales a populației tinere, persoanele care sunt în general cele mai active din punct de vedere economic. Impactul migrației internaționale, în special al emigrației se resimte mai ales pe piața muncii: diminuându-se ponderea populației active, crește presiunea asupra celei rămase să susțină populația vârstnică, dependentă, dar are implicații extinse și asupra sistemelor de servicii sociale, de sănătate și educație; de asemenea, migrația a produs schimbări în evoluția fenomenelor demografice, în special asupra fertilității, schimbări în structura pe vârste și sexe a populației și modificări ale componenței familiei. Un alt efect nefavorabil al migrației internaționale a fost depopularea, totală sau parțială, a unor localități, așa numite „bazine de emigrație”.

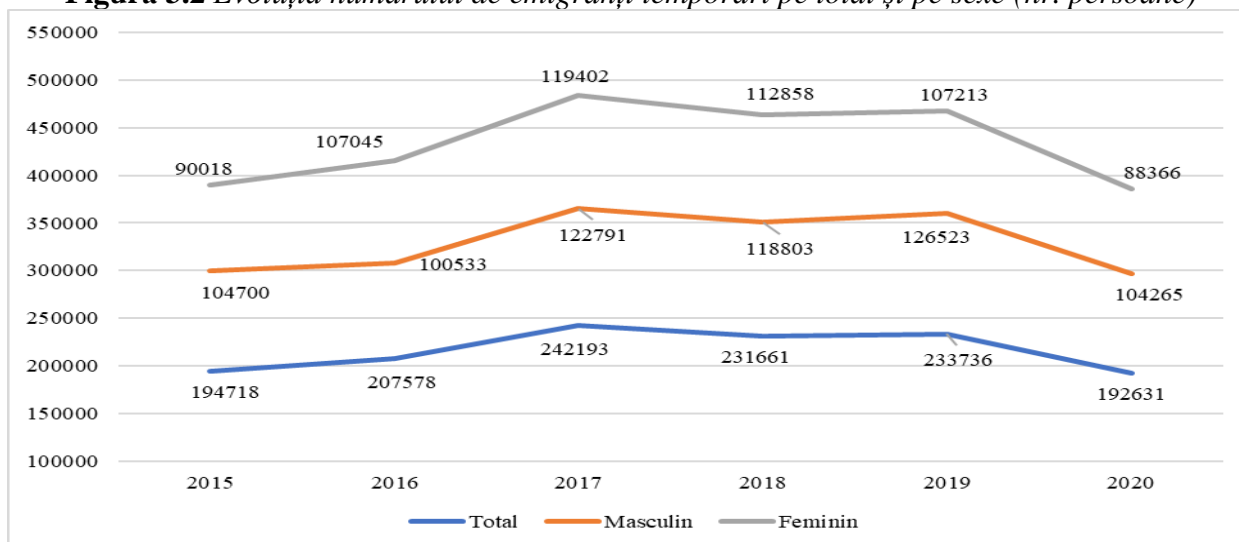
Figura 3.1 Evoluția numărului de emigranți definitivi pe total și pe sexe (nr. persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică, Baza Tempo on-line

Analizând evoluția numărului de emigranți definitivi din România (figura 3.1), constatăm că la nivelul anului 2020, acesta a înregistrat valori mult diminuate față de anii anteriori. Acest fenomen s-a înregistrat atât pe total, cât și pe sexe. Față de anul 2019 această scădere a fost de -21,5% pe total, -19,1% masculin și 23,4% feminin.

Figura 3.2 *Evoluția numărului de emigranți temporari pe total și pe sexe (nr. persoane)*

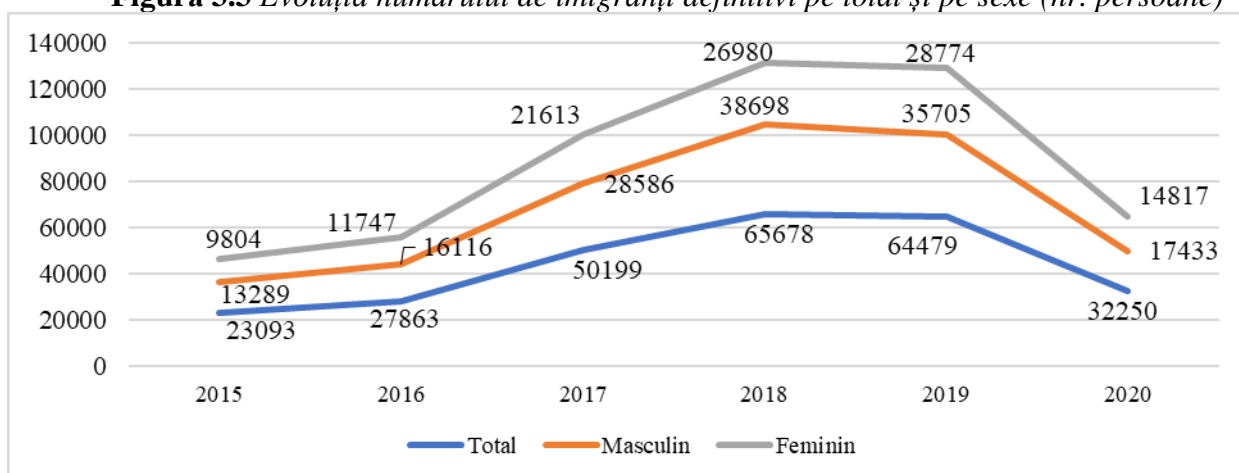
Sursa: Institutul Național de Statistică, Baza Tempo on-line

Fluxul de persoane care au părăsit țara pentru o perioadă de cel puțin 12 luni a înregistrat variații semnificative de la un an la altul, dar în special de la o perioadă de dezvoltare economică la alta, fenomenul migrației internaționale fiind de asemenea influențat și de contextul social și politic național și al comunității europene.

Emigrația temporară a fost de asemenea afectată (figura 3.2), constatăm scăderi de -17,6% pe total, -17,5 la bărbați și -17,7% la femei.

În ceea ce privește evoluția numărului de imigranți (figura 3.3) constatăm că până în anul 2020, România a devenise o țară în care imigranții permanenți au avut o creștere remarcabilă, an de an. În anul 2017 am avut o creștere cu 80% față de anul anterior, după care anul 2020 a adus o scădere cu -50% pe total a numărului de imigranți, -51,2% pe masculin și -48,5% pe feminin.

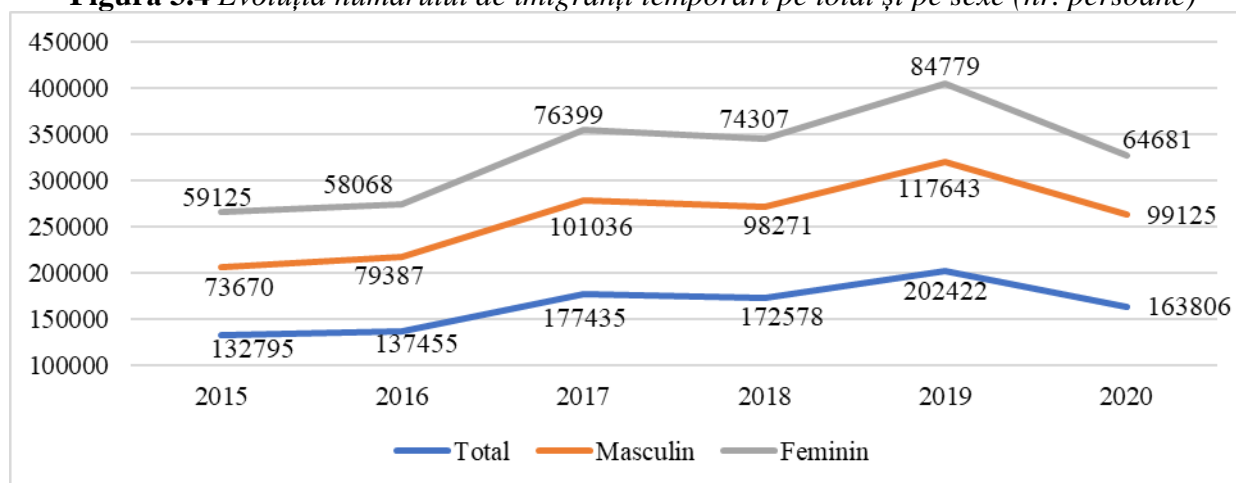
Figura 3.3 *Evoluția numărului de imigranți definitivi pe total și pe sexe (nr. persoane)*

Sursa: Institutul Național de Statistică, Baza Tempo on-line

Evoluția numărului de imigranți temporari pe total și pe sexe (figura 3.4) relevă aceeași situație, însă în proporții mult mai scăzute. După o creștere de 29% în anul 2017, asistăm la nivelul anului 2020 la o scădere cu -19,1% pe total, -17,7 în rândul imigranților bărbați și -23,7% în rândul imigranților femei.

Figura 3.4 Evoluția numărului de imigranți temporari pe total și pe sexe (nr. persoane)

Sursa: Institutul Național de Statistică, Baza Tempo on-line

Migrația constituie în continuare o problemă pentru autoritățile române, aspect relevat atât de statisticile înregistrate la nivel european, cât și de cele stabilite la nivel național. Relevant în vederea luării unor măsuri preventive în acest domeniu este anul 2017, moment în care țara noastră a fost expusă unei presiunii foarte mari atât în ceea ce privește migrația, cât și pe linie de azil. Astfel, în ceea ce privește componenta de migrație legală, în anul 2017, au fost înregistrate 16.103 solicitări de viză depuse de străini la misiunile diplomatice din străinătate și transmise spre avizare Ministerului Afacerilor Externe, constatând-se o creștere de 9% (față de 14.864 de cereri înregistrate în anul 2016).

De asemenea, în ceea ce privește integrarea pe piața forței de muncă a străinilor cu ședere legală, ca o componentă importantă a procesului de integrare, cu impact economic semnificativ, în anul 2017, a fost înregistrată o situație atipică, în sensul că numărul cererilor de eliberare a avizelor de angajare în muncă pentru lucrători permanenți și detașați a depășit numărul de avize aprobat prin contingent pentru anul 2017. Această situație a mai fost întâlnită doar în anul 2008, când contingentul de avize de angajare a fost epuizat, fiind necesară suplimentarea acestuia cu 5000 de avize. Acest fapt a determinat efectuarea demersurilor necesare în vederea suplimentării contingentului de avize de angajare în muncă pentru lucrătorii permanenți și detașați. Această situație s-a datorat, în principal, lipsei acute de forță de muncă pe piața de muncă autohtonă, pe fondul creșterii economice înregistrate de România în anul 2017 și al relansării proiectelor de investiții, atât în infrastructură, cât și pe piața imobiliară.

Integrarea socială reprezintă procesul de participare activă a străinilor la viața economică, socială și culturală a societății românești. Politica privind integrarea socială a străinilor are ca obiectiv oferirea posibilității străinilor care au reședința sau domiciliul pe teritoriul României de a acumula un bagaj minim de cunoștințe și deprinderi, în principal 3 prin cursuri de limba română, programe de orientare culturală și de consiliere care să le permită să acceseze celelalte servicii și politici sociale în condiții asemănătoare cu cetățenii români.

Astfel, integrarea este un proces dinamic, în dublu sens, presupunând pe de o parte, disponibilitatea societății gazdă de a integra, iar pe de altă parte dorința imigrantului de a se integra. Autoritățile publice centrale și locale au rolul de a facilita acest proces. Măsurile prevăzute de lege pentru realizarea integrării se referă la facilitarea accesului la o serie de drepturi economice și sociale, cum ar fi dreptul la muncă, la educație, dreptul la o locuință,

dreptul la asistență medicală și asistență socială și la programele de integrare. Fiecare actor instituțional din cadrul Grupului de coordonare a implementării Strategiei naționale privind imigrația a efectuat demersurile necesare în vederea îndeplinirii atribuțiilor stabilite în acest sens. Astfel, în anul 2017, au beneficiat de programele de integrare 1553 de străini cu o formă de protecție. Având în vedere statisticile înregistrate, precum și caracterul imprevizibil al fenomenului imigrației și azilului, raportat la prognozele europene în domeniu, stabilirea unei politici coerente și a unor direcții de acțiune constituie o prioritate.

3.2 Evoluția remitențelor în perioada pandemiei

Remitențele pot fi definite ca acele transferuri de bani către țara de origine, compensând astfel, efectele negative ale „brain-drain”-ului și migrației forței de muncă. Remitențele contribuie la creșterea veniturilor din surse externe ale țărilor, cu efecte asupra creșterii nivelului de trai pentru persoanele cărora le sunt trimise, au rol în dezvoltarea locală a economiei, și contribuie la scăderea presiunilor exercitate în vederea implementării de reforme economice și sociale.

Pentru țările de origine ale migranților, care, potrivit teoriei economice, sunt țările exportatoare de forță de muncă, printre efectele pozitive ale remitențelor, putem vorbi de:

- creșterea veniturilor pentru populația țării de origine;
- diminuarea sărăciei;
- reducerea urmărilor negative ale globalizării economiilor;
- sursă stabilă de valută străină cu rol de contracarare (parțială) a efectului prociclic al economiei;
- înlocuiesc fluxurile de asistență financiară externă, inclusiv împrumuturile externe;
- contribuie la sporirea încasărilor fiscale;
- contribuie la activizarea dezvoltării economice;
- exercită influențe pozitive asupra investițiilor:
  - o întotdeauna generează efecte pozitive de multiplicare;
  - o sporirea cererilor în ceea ce privește anumite tipuri de servicii și, automat, dezvoltarea ramurilor economiei;
  - o creșterea schimburilor comerciale dintre țara de destinație și țara din care provin migranții, atât sub forma operațiunilor de export, cât și de import;
- cu toate că se constituie ca fonduri private ale populației, remitențele pot să înlocuiască ajutoarele externe.

Remitențele asociate forței de muncă migrante reprezintă o parte semnificativă a totalului fluxurilor de remitențe care sunt transmise de muncitorii migranți, de regulă spre familiile lor sau spre prieteni. Volumul și frecvența fluxurilor de remitențe este determinată de mai mulți factori, cum ar fi: numărul lucrătorilor migranți; salariile; activitatea economică din țara de origine/receptoare; cursul de schimb; riscul politic; facilități pentru transmiterea fondurilor; starea civilă; nivelul de educație a migranților; dacă migrantul este însoțit de soție/copii; durata de când a migrat; nivelul veniturilor familiei; indicele ratei calculat între țara de origine și cea de destinație.

Cercetările în privința modului de utilizare a remitențelor arată că cea mai mare parte este utilizată pentru mâncare, haine și servicii de sănătate, construirea sau reabilitarea locuințelor, achiziții de terenuri ori alte bunuri de folosință îndelungată și doar în mică măsură „investiții productive” (cu efect multiplicator de creare de noi locuri de muncă). Utilizarea productivă a remitențelor reprezintă „orice activitate care are un potențial pentru a genera venituri adiționale, ori pentru a garanta viitoare cheltuieli”. Prima parte a definiției se referă la investiții în sens extins, cum ar fi economii, împrumuturi sau venituri și angajarea în activități antreprenoriale, în timp ce partea a doua se referă la scheme de asigurări sau fonduri de pensii.

Potențialul de dezvoltare al remitențelor poate fi îmbunătățit prin creșterea fluxului total al remitențelor; reducerea costurilor de transfer (comisioane reduse și curs de schimb favorabil),

reducerea riscurilor implicate de aceste transferuri și prin oferirea unor investiții alternative mai atractive. În literatură se arată că este dificilă transformarea lucrătorilor migranți fără experiență în afaceri în antreprenori de succes. Mult mai realist este să se apeleze la intermediarii financiari sau asociațiile de migranți. Din motive metodologice și statistice, indicatorii referitori la impactul remitențelor asupra țării de origine nu pot exprima decât în mică măsură evoluția acestora.

S-a demonstrat în diverse studii că printre principalii factori macroeconomici determinanți ai remitențelor se numără:

- Nivelul veniturii în țara gazdă
- Nivelul veniturii în țara de origine
- Inflația în țara de origine
- Rata dobânzii
- Rata de schimb

În anul 2015 România a fost identificată ca a doua țară, cu cea mai mare creștere a populației diasporei (7,3% pe an), următoarea fiind Republica Arabă Siriană. Chiar dacă o parte din această migrație este legată de mobilitatea forței de muncă din cadrul Uniunii Europene, o parte semnificativă a acesteia este legată de dezvoltarea unor regiuni din România. Aceste regiuni vor continua să fie surse de migrație, ceea ce duce la probleme legate de integrarea migranților în țările gazdă, precum și asigurarea de programe sociale în regiunile de origine. Aceste probleme ar putea fi atenuate prin introducerea de:

- Investiții în infrastructura regiunilor slab dezvoltate
- Asigurarea accesului la finanțare și încurajarea înființării de noi întreprinderi în aceste regiuni slab dezvoltate.

Majoritatea specialiștilor în migrație confirmă faptul că, remitențele dacă sunt direcționate în mod eficient pot ajuta la dezvoltarea zonelor sub-dezvoltate. Așadar pentru a atenua efectele dezvoltării diferențiate a României, printre priorități ar trebui să se numere:

- Asigurarea de metode ieftine, rapide și convenabile de transmitere a remitențelor către aceste zone sub-dezvoltate;
- Educarea populației nebancaizate spre utilizarea surselor disponibile de finanțare
- Încurajarea furnizorilor în dezvoltarea de produse de finanțare specifice populației din aceste zone sub-dezvoltate.

3.2.1 Rolul remitențelor în creșterea economică

Remitențele migranților au început să fie considerate mecanisme de dezvoltare pentru țările ce exportă forță de muncă. Principala caracteristică a remitențelor este aceea că sunt surse externe de fonduri private. Majoritatea remitențelor fiind trimise de migranți direct familiilor din țara de destinație sunt utilizate de către acestea în scopuri private, nu în scopuri precizate de instituțiile guvernamentale din țările respective.

România a primit cele mai mari sume de bani de la românii din străinătate, dintre țările europene și central asiatice (ECA), după Rusia și Ucraina (Figura 2.1), potrivit unui raport publicat luni de Banca Mondială. La nivel global, cele mai mari sume au intrat în India (69 miliarde de dolari), China (64 miliarde de dolari), Filipine (33 miliarde de dolari), Mexic (31 miliarde de dolari), Nigeria (22 miliarde de dolari) și Egipt (20 miliarde de dolari).

Cele mai mari ieșiri au fost din SUA (67 miliarde de dolari) și Arabia Saudită (38 miliarde de dolari). Cele mai mari creșteri ale remitențelor s-au înregistrat în Europa și Asia Centrală (21%) și Africa sub-sahariană (11%). Anul trecut au fost înregistrate remitențe de 466 miliarde de dolari, trimise de cei 266 milioane de migranți către țările emergente și în curs de dezvoltare. Remitențele au crescut prima dată după trei ani de declin. Trei sferturi din fluxul de remitențe în Europa sunt trimise din 6 țări principale: Federația Rusă (USD 20,6 miliarde); Marea Britanie (USD 17,1 miliarde); Germania (USD 14 miliarde); Franța (USD 10,5 miliarde); Italia (USD 10,4 miliarde) și Spania (USD 9,6 miliarde).

Remitențele sunt transferuri, cu caracter personal în mare parte, de la migranți către familie și prieteni. Impactul lor economic depinde în cea mai mare măsură de cum sunt utilizate: pentru investiții, consum, educație, sănătate, etc.

O dată cu izbucnirea pandemiei de COVID 19, pentru a evita răspândirea virusului, majoritatea dintre angajatorii, la indicația autorităților din mai multe țări gazdă, au sistat activitățile economice și, în consecință, pentru cea mai mare parte dintre migranți veniturile obținute din prestarea muncii fie au scăzut fie s-au epuizat, aceștia fiind eligibili pentru suportul „de urgență” pe timp de criză oferit în formă de compensații direct angajaților sau angajatorilor pentru a descuraja concedierile în masă și creșterea exagerată a ratei șomajului. Totodată, un număr mare de lucrători migranți, în special cei iregulari, nu au fost incluși în politicile de protecție a muncitorilor pe timp de pandemie de către țările gazdă și rămânând fără nici o sursă de venit s-au pomenit în situația de a reveni cât mai urgent în țara de origine.

Pentru marea majoritate a migranților, reducerea veniturilor a dus, ca o reacție în lanț, la apariția provocărilor legate de dificultatea sau imposibilitatea de a achita chiriile apartamentelor, serviciile comunale și ratele la ipotecă. Deși autoritățile țărilor gazdă au implementat măsuri care interzic evacuarea locatarilor pe timp de criză medicală, facilități pentru reeșalonarea rambursării creditelor ipotecare și posibilitatea de a amâna achitarea serviciilor de închiriere a locuințelor, urmare a interviurilor cu migranții și exponenții din diasporă, în moment ce veniturile au scăzut sau persoanele au fost concediate, aceste măsuri nu ajută decât pe moment, căci, odată cu finalizarea stării de urgență/carantină, aceste obligații financiare trebuie onorate oricum, chiar într-o măsură mai mare căci datoriile acumulate vor complementa ratele care și așa erau destul de dificil de rambursat pentru multe familii migrante. De asemenea, lucrătorii migranți iregulari, în lipsa unui contract de muncă și/sau locațiune înregistrată, de cele mai multe ori, nu au putut beneficia de prevederile de mai sus și au fost raportate cazuri când aceștia au fost evacuați din locuințele închiriate. Diminuarea volumului remitențelor, ca și consecință directă a scăderii substanțiale a veniturilor remarcate mai sus, este una consistentă.

3.2.2 Evoluția remitențelor în 2020 la nivel mondial

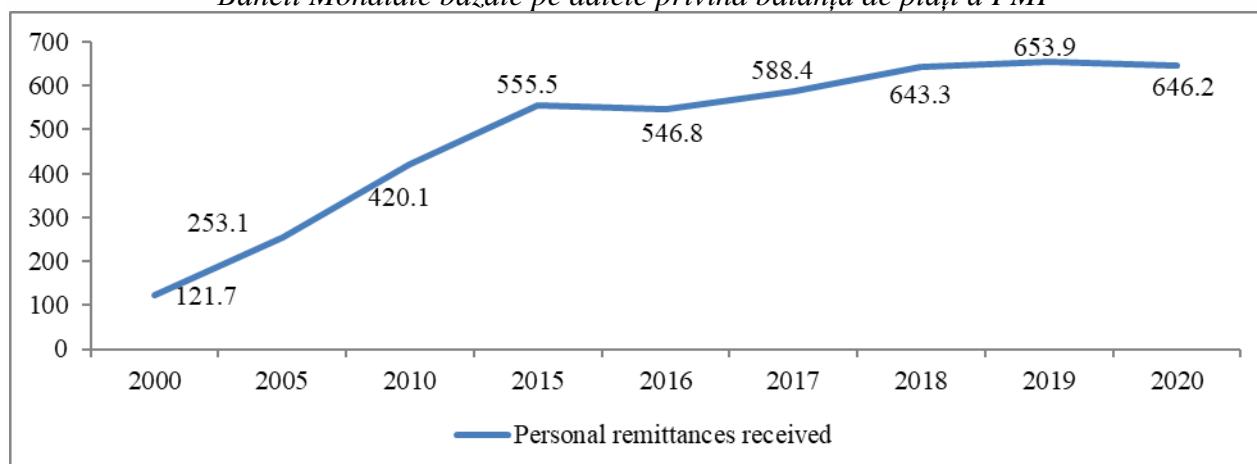
Conform unui raport publicat de către Banca Mondială, remitențele către țările cu venituri mici și medii au scăzut cu numai 1,2% în 2020, până la 646,2 miliarde dolari. În luna aprilie, specialiștii Băncii Mondiale prognozau un declin de 19%. Această scădere, mult mai mică decât se credea inițial a remitențelor în 2020, se explică în parte și prin trecerea de la remitențele informale transportate fizic cu prilejul călătoriilor spre remitențele formale trimise digital, susține Banca Mondială. De asemenea, unii emigranți au putut să acceseze sistemele de transfer de numerar în țările în care lucrează.

În ce privește țara noastră, remitențele trimise în România de către emigranții stabiliți în străinătate au fost de 7,44 miliarde de dolari, adică 3% din PIB, în scădere față de 8,14 miliarde de dolari în 2019, au indicat datele Băncii Mondiale.

În ciuda acestor evoluții, Banca Mondială mizează pentru anul 2021 pe o scădere de 7,5% a remitențelor, până la aproximativ 594 miliarde dolari, comparativ cu estimarea anterioară care prognoza o revenire de 5,6%. Pe regiuni, Banca Mondială se așteaptă ca Europa și Asia de Est să fie cele mai afectate în 2020.

În continuare ne propunem să trecem în revistă evoluția acestor remitențe, pe regiuni ale lumii precum și pe țări. Figura 3.5 prezintă evoluția remitențelor la nivel mondial, începând cu anul 2000. Dacă în anul 2000 remitențele la nivel mondial erau în valoare de 121,7 miliarde dolari, aceste sume au înregistrat creșteri an de an, ajungând să atingă nivelul de 420,1 miliarde în anul 2010. Între anii 2000 și 2010 s-a înregistrat cea mai mare creștere a acestor sume (aproape 300 miliarde). După anul 2016, valoarea totală a remitențelor la nivel mondial a înregistrat creșteri constante până în anul 2019, atingând valoarea de 653,9 miliarde dolari. Între 2019 și 2020 a fost o scădere a valorii totale la nivel mondial de aproximativ 7,7 miliarde dolari, ceea ce a reprezentat o scădere de 1,2% față de anul anterior.

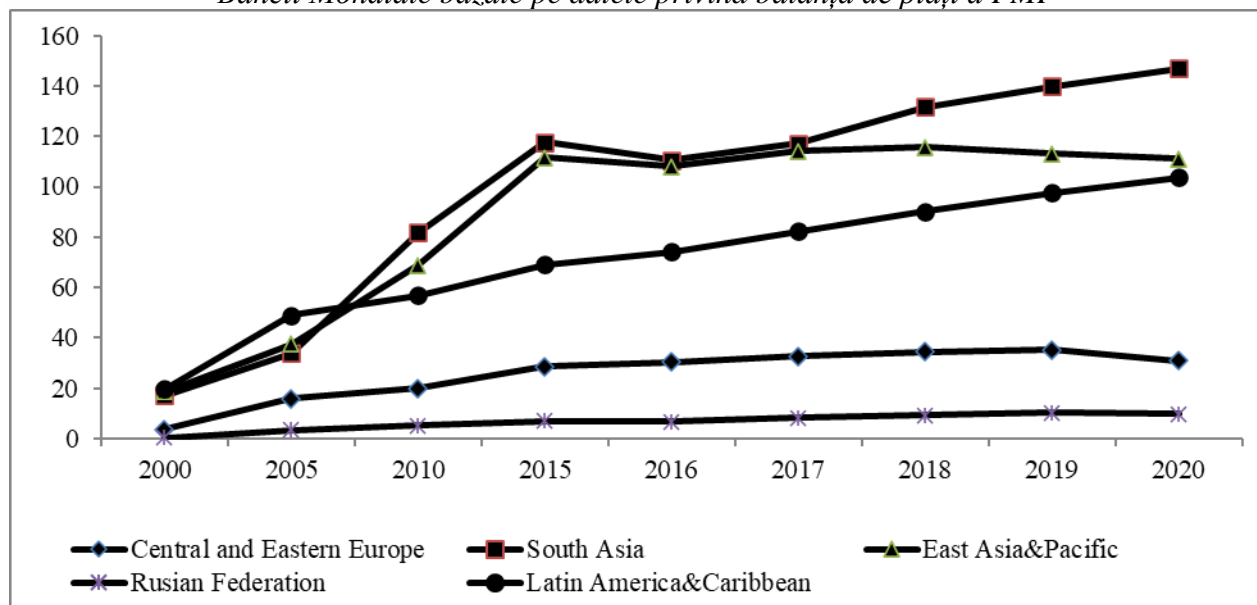
Figura 3.5 Remitențe personale primite - (miliarde USD) - Estimările personalului Băncii Mondiale bazate pe datele privind balanța de plăți a FMI

Sursa: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.CD.DT>

Evoluția acestor remitențe pe principalele zone ale lumii prezintă o evoluție diferențiată, dacă în unele zone ale lumii, aceste remitențe au înregistrat o scădere mult mai accentuată față de media la nivel mondial, alte zone ale planetei au înregistrat chiar creșteri comparativ cu anul 2019 (Figura 3.6). Cea mai mare scădere a remitențelor a fost înregistrată în Europa Centrală și zona Baltică (-12,5%), urmată de Federația Rusă (-5,8%) și de zona Asia de Est și Pacific (-1,9), aceasta din urmă înregistrând scăderi începând cu anul 2018. Creșteri ale remitențelor au înregistrat zona America Latină și Caraibe (+6,1%) urmată de Asia de Sud (+5,2%).

Figura 3.6 Remitențe personale primite pe regiuni (miliarde USD) - Estimările personalului Băncii Mondiale bazate pe datele privind balanța de plăți a FMI

Sursa: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.CD.DT>

În cele ce urmează vom analiza rolul remitențelor și impactul acestora în cadrul general al economiei românești. Remitențele sunt privite ca efecte ale migrației externe și în prezent reprezintă o cotă-parte importantă în veniturile gospodăriilor din România, fiind și sursa principală de active ce urmează a fi acumulate. Discutând despre importanța remitențelor pentru România putem să constatăm că două evenimente importante influențează piața din această țară

odată cu integrarea din 2007, pe deoparte, s-a simplificat circulația românilor spre locurile din străinătate, iar pe de altă parte sumele importante de bani care au fost trimise acasă de imigranți. Veniturile mai ridicate pot induce alte efecte în lanț, determinând creșterea imediată a cererii, ce antrenează creșterea producției și respectiv a cererii către alte firme sau sectoare (Bîrsan et. Al., 2007, p. 60). Veniturile mai ridicate pot reprezenta o sursă de investiție, conducând la creșterea nivelului producție. Pe de altă parte, remitențele pot constitui o sursă națională de valută, facilitând realizarea importurilor de energie, de echipamente de înaltă tehnologie sau la echilibrarea balanței comerciale. Totodată, remitențele pot crea presiuni asupra cursului de schimb, conducând la aprecierea monedei naționale (CE, 2006b, p. 20). Un raport al Băncii Mondiale plasează România pe locul zece într-un clasament mondial privind sumele de bani trimise de imigranți, valoarea expedierilor fiind estimată la 8.38 miliarde de dolari în anul 2010.

România a depășit Polonia în privința sumelor trimise acasă de cetățenii din diaspora, în anul 2018, potrivit ultimelor date Eurostat. În 2018, românii plecați în străinătate au trimis în România aproape 3 miliarde de euro, în creștere față de anul 2017 (2,823 miliarde de euro). Pe de altă parte, tot în 2018, din România au fost trimiși în străinătate peste 250 de milioane de euro de către cetățenii străini care lucrează aici. Rezultă un sold pozitiv de 2,7 miliarde de euro, bani care au intrat în România în anul 2018, ca remitențe.

Astfel, România a urcat pe poziția a doua în topul european al soldului remitențelor, depășind Polonia care a primit peste 2,5 miliarde de euro ca remitențe. Pe primul loc rămâne Portugalia. Sumele trimise de românii din Diaspora, majoritatea plecați la muncă în afara granițelor României, sunt de aproape 4,3 miliarde de dolari, potrivit datelor Băncii Mondiale. Raportat la PIB-ul de 211,8 miliarde de dolari pe care România l-a avut în 2017, suma înseamnă 2,03% din PIB. Este cea mai mare valoare a remitențelor (bani primiți de către familiile celor plecați, de la membri ai gospodăriilor lor, care nu mai au domiciliul în țară) primite de România până acum, în istoria recentă.

Din 2005 și până în prezent, românii care lucrează în străinătate au trimis în țară app. 38.819 miliarde de dolari. După cum se poate observa și în Figura 3.6 sus, cel mai prost an a fost 2015, iar cei mai buni ani 2007 și 2008 după cum reiese și din datele Băncii Mondiale. În 2009 numărul emigranților români era de 2,769 milioane și reprezenta 13,1% din totalul populației. Suma trimisă de aceștia în România a reprezentat 4.4% din PIB spre deosebire de anul 2010 când remitențele au ocupat 4% din PIB-ul României. Sumele trimise în România de cei plecați să muncească în afara țării au atins cel mai mare nivel în anul 2008.[112:11] Conform unui studiu al Băncii Mondiale 9.4 miliarde de USD au luat drumul României în 2008, dar nivelul remitențelor a scăzut brusc în 2009 la doar 4,9 miliarde de USD. O altă constatare a cercetării noastre scoate în evidență faptul că app. două treimi din banii trimiși în țară, în ultimii 10 ani, provin de la români plecați la muncă în Spania și Italia (ANBCC, 2007). Remitențele către România, la fel ca în alte țări, sunt o sursă potențială de economii și investiții pentru formarea și dezvoltarea de capital. Cu toate acestea, în scopul utilizării depline a remitențelor, cele din urmă ar trebui să pătrundă în sistemul financiar al țării. Atragerea recipienților de remitențe în calitate de clienți este o provocare esențială pentru sectorul financiar din România.

Analizând evoluția remitențelor în Europa Centrală și de Est (în care este inclusă și România), zonă ce a înregistrat cea mai mare scădere a remitențelor, la nivel mondial (-12,5%), constatăm că și aici s-au înregistrat scăderi diferențiate la nivelul fiecărei țări (Tabelul 3.1).

Tabelul 3.1 *Evoluția remitențelor migraților pe țările din Europa Centrală și de Est*

	2019 (miliarde US \$)	2020 (miliarde US \$)	Diferență 2020 față de 2019 - %
Central Europe și de Est	35,28	30,96	-12,2
Romania	8,14	7,44	-8,6
Polonia	6,50	5,9	-8,8
Republica Ceha	3,86	4,18	8,3

	2019 (miliarde US \$)	2020 (miliarde US \$)	Diferență 2020 față de 2019 - %
Croatia	4,0	4,0	-1,5
Ungaria	4,71	3,65	-22,5
Slovak Republic	2,09	1,9	-10,0
Latvia	1,14	1,08	-5,3
Bulgaria	2,34	1,0	-59,4
Lituania	1,3	0,79	-39,2
Estonia	0,54	0,5	-5,6
Slovenia	0,61	0,56	-8,2

Sursa: <https://data.worldbank.org/indicator/BX.TRF.PWKR.CD.DT> și calcule autori

Există țări în Europa centrală și de Est care au înregistrat scăderi dramatice ale volumului remitențelor în anul 2020, chiar cele mai mari scăderi înregistrate la nivel mondial, comparativ cu anul 2019. Dintre acestea amintim: Bulgaria (a înregistrat cea mai mare scădere a acestor remitențe: -59,4%), urmată de Lituania (-39,2%) și Ungaria (-22,5%). Celelalte țări (excepție fiind Republica Cehă care a înregistrat o creștere a acestor remitențe +8,3%), au înregistrat scăderi sub media regiunii care a fost de -12,2%: Republica Slovenă (-10,0%), Polonia (-8,8%), România (-8,3%), Slovenia (-8,2%), Estonia (-5,6%), Letonia (-5,3%) și Croația care a avut cea mai mică scădere din regiune (-1,5).

Este necesar de transformat recipienții de remitențe în titulari de conturi bancare, fapt ce continuă să fie o sarcină dificilă. Putem constata că oamenii din sate rareori dispun de conturi bancare. Doar 6,2% din gospodăriile rurale au un cont curent deschis la una din băncile din țară, iar 4,3% din gospodării dispun de conturi de economii (Stan, 2009, p. 26). De asemenea, nivelul de încredere în instituțiile financiare (bănci, asociații de credit și economii, instituții de micro-finanțare, oficii poștale) este mai scăzut în localitățile rurale decât în cele urbane. Populația din zonele rurale este caracterizată printr-un nivel relativ mai scăzut de înțelegere a problemelor financiare. Aproximativ 23,5% din populația de la sate face economii, însă doar 5,7% din ei depun acești bani în conturi curente sau conturi de economii, restul mijloacelor sunt deținute în numerar în valută străină. Aceasta înseamnă că penetrarea mai avansată a instituțiilor financiare în comunitățile rurale, în particular, s-ar putea solda cu o utilizare mult mai eficace a remitențelor din punct de vedere macroeconomic.

Este evident faptul că remitențele pot influența esențial potențialul economic al unei țări sau regiuni, în special în cazul când remitențele sunt suficient de mari. Predilecția de a economisi poate să fie mai redusă în gospodăriile care primesc remitențe mari deoarece acestea sunt, de regulă, mai tinere, mai mari, fapt ce generează cheltuieli (necesități) adiționale de consum. Este pe larg acceptată concepția că remitențele efectuate de către migranți au stat la baza creșterii înregistrate în sectorul bunurilor imobiliare în ultimii câțiva ani. În cazul localităților rurale, ponderea remitențelor în produsul total este cu mult mai mare, fiind o sursă importantă și stabilă de venituri pentru mai mult de 25% din localitățile rurale din regiune. Sumele de orice mărime ale remitențelor sunt, la fel, un factor esențial de prevenire a gospodăriilor să cadă în sărăcie. Pe de altă parte, remitențele către localitățile rurale sunt atât de neproportional distribuite, încât 75% din sumele transferate sunt direcționate spre 25% din gospodăriile recipiente.

Gospodăriile mai nevoiașe cu membri mai în vârstă primesc remitențe mai mici și în cazul dat banii sunt folosiți, îndeosebi, pentru a acoperi necesități vitale ca produsele alimentare, îmbrăcămintea sau serviciile medicale. Pentru această parte din recipienți venitul generat de remitențe este un simplu substituent al lipsei de oportunități de angajare în țară. Gospodăriile mai tinere și mai calificate primesc remitențe mai mari, folosite mai des în scopuri investiționale. Învățământul, renovarea/modernizarea gospodăriei de fermier și a bunurilor imobiliare sunt investițiile principale ale familiilor din localitățile rurale ale țării. Banii obținuți din remitențe

sunt foarte rar utilizați pentru a lansa alte afaceri de antreprenoriat decât cele de agrobusiness. Acesta este un fenomen alarmant ce solicită intervenții urgente pentru a îmbunătăți mediul de afaceri în localitățile rurale din România.

Considerăm că fenomenul migrației reprezintă o realitate a societății contemporane cu mari implicații economice, sociale și politice. În acest moment nu există soluții pregătite pentru o politică de migrație efectivă însă una din posibilele căi de urmat ar putea să fie reprezentată de combinarea migrației pe termen scurt cu anumite stimulente economice pentru revenirea în țara de origine sau pentru o circulație circulară de tip *dute-vino*. Acest lucru le-ar permite imigranților să petreacă scurte perioade în străinătate fără ca numărul migrantilor permanenți să fie afectat. Banca Mondială scoate în evidență și potențialele avantaje ale migrației circulare. Astfel, țările de destinație ar putea să acopere lipsa de forță de muncă, să sporească veniturile și să reducă tensiunile sociale generate de migrația slab gestionată. Țările de origine ar putea să acumuleze capital uman care altfel ar putea fi irosit (Bleahu, 2004, p. 82). În ceea ce privește imigranții aceștia își pot mări venitul propriu, pot să-și constituie capital uman și economii financiare, pot să mențină legături cu familiile lor sau pot să creeze legături de comerț între țări și pot să contribuie la gradul de dezvoltare al regiunii și implicit al țării de origine. Nu putem să nu observăm ca oricât de greu acceptă unele țări acest fenomen al migrației, acesta are și aspecte pozitive.

După cum aminteam imigranții pot să contribuie cu importante sume de bani și capital uman la dezvoltarea economico-socială a unei țări sau, a unei regiuni de dezvoltare. Sporirea numărului de imigranți conduce la dezvoltare economică și nu neapărat la accentuarea șomajului. Muncitorii imigranți sunt acceptați în țara de adopție ca un mijloc de susținere a creșterii economice. Remitențele în România, ca, de altfel, și în alte țări, sunt o sursă potențială de economii și investiții pentru formarea și dezvoltarea de capital. Se pare că asigurarea utilizării productive a sumelor mari de remitențe transferate către România ar trebui să devină una din cele mai importante priorități pentru factorii de decizie din țară. Pentru a realiza acest deziderat este necesar de direcționat o parte mai mare de remitențe către sistemul financiar din țară, în loc să fie păstrate în numerar acasă.

În perioada cu cea mai mare migrație, anii 2007-2008, sumele erau în jurul a 1,6 miliarde de dolari, a urmat apoi un declin care coincide cu perioada de criză financiară și economică ce a cuprins toată Europa și Statele Unite. Apoi nivelul sumelor a început să crească și a ajuns pentru prima dată la peste 4 miliarde de dolari, în 2017, după cum se vede în graficul de mai jos. Suma este echivalentă cu 2% din PIB, adică atât cât a fost bugetul Apărării anul trecut. Dacă am calcula câți bani revin pentru fiecare dintre cei 19,5 milioane de locuitori, înregistrați oficial cu reședința în România la 1 ianuarie 2018 de către Institutul de Statistică, ar reveni 880 de lei pentru fiecare.

Mișcarea populației, mai ales migrația, este un fenomen global. Migranții au o contribuție foarte importantă în ambele țări – atât în cea care-i găzduiește, cât și în țara lor de origine. Românii sunt considerați migranți economici, pentru că au ales să plece voluntar din țara lor și să caute premisele unui trai mai bun, să-și îmbunătățească astfel viitorul lor și al familiilor lor. Bani trimiși acasă de ei influențează creșterea consumului (consum pe care se bazează în cea mai mare măsură creșterea economică din ultimii ani a României), dar și emanciparea socială, dezvoltarea serviciilor, dezvoltarea atitudinii civice (remitențe sociale). ”Statisticile din 2015 indică faptul că aproape 5 milioane de români lucrează în străinătate. Dintre aceștia 68% trimit bani familiilor lor. Principalele țări de destinație ale românilor sunt: Italia, cu peste 1 milion de migranți români, Spania cu peste 650 mii migranți români și Germania cu 590 mii migranți români. În 2014, remitențele în România au reprezentat 1,7% din PIB”, potrivit unui studiu publicat în Revista Română de Statistică.

”Volumul crescut al remitențelor a fost observant de-a lungul timpului și impactul acestora în creșterea economică a unei țări a fost studiat de specialiști în economie, s-a demonstrat că efectul remitențelor în dezvoltarea economică a unei țări depinde de cum sunt

acestea folosite în țara de destinație: investiții, consum, educație, sănătate, etc. Un efect pozitiv al remitențelor a fost observat și în reducerea sărăciei. Migranții și familiile acestora sunt expuși unui risc mai mare al sărăciei, datorită lipsei istoricului financiar, exclușiunii financiare și a veniturilor mici”, mai notează autorii studiului citat.

Multe țări emergente/țări în tranziție din Europa și din întreaga lume primesc anual miliarde de USD/EUR ca remitențe din partea cetățenilor țărilor respective care au decis să emigreze și să lucreze în străinătate. Acesta este și cazul României și al Republicii Moldova. Remitențele au avut, și cel mai probabil vor continua să aibă, un rol pozitiv major în formarea Produsului Intern Brut (PIB), în măsură mai mare sau mai mică în funcție de trăsăturile individuale ale fiecărei țări, dinamica fluxurilor valutare, structura și mărimea grupurilor de trimitători, reglementările mai mult sau mai puțin permissive ale țărilor gazdă, precum și mulți alți factori istorici, logistici, bancari și socio-culturali. Atât cazul României, cât și cel al Moldovei sunt interesante din multe puncte de vedere. Între cele două țări merită a fi făcută o scurtă paralelă.

România a cunoscut un exod masiv al populației după revoluția din decembrie 1989. În prezent, nu există date oficiale publicate în legătură cu numărul românilor care au emigrat începând din 1990, dar potrivit unor estimări ale analiștilor care se ocupă de problemele economiei românești, acum în străinătate locuiesc circa 5 milioane de români. Numărul este impresionat. Mass-media românească vorbește chiar de cea mai mare migrație pe timp de pace dintr-o singură țară. Comparația cu Siria este adesea făcută în defavoarea României. Dar ceea ce este și mai alarmant este structura pe vârste a acestui masiv grup de români. Este vorba în special de tineri. Acest simplu fapt are repercusiuni macro-economice dramatice, așa cum s-a prezentat în articolul menționat. Și mai îngrijorător este trendul actual în care mulți tineri părăsesc România imediat după finalizarea studiilor liceale. Plecarea la studii în străinătate nu este ceva negativ ca atare (în istoria țării acest fapt s-a înregistrat în permanență, însuși marele poet național Eminescu fiind un produs intelectual al unei educații în străinătate), dar cel mai dramatic este faptul că cei mai mulți nu se mai întorc acasă.

Bineînțeles, există și un impact macro-economic favorabil al acestor transferuri. Tabelul 1 este ilustrativ în acest sens. În medie, în ultimul deceniu, România a primit anual circa 3,4 miliarde euro sub formă de remitențe. Contribuția remitențelor la formarea PIB-ului românesc de la aderarea României la Uniunea Europeană (UE) (în medie 2,35%) nu mai are nevoie de nici o prezentare, mai ales în situația acestei țări care a acumulat o datorie externă foarte mare (98 miliarde euro la 30 septembrie 2018). Pe de altă parte însă, ceea ce ar trebui să îngrijoreze autoritățile românești este trendul acestui influx de valută. Figura 2.3 este evident ilustrația pentru o situație îngrijorătoare. Remitențele scad vizibil, de la an la an (cu mici excepții), iar analiza strategică a acestui trend nu este optimistă. Intrările de valută din străinătate vor continua să scadă drept rezultat al unei multitudini de factori. Situația economică și geopolitică a țărilor gazdă este doar unul dintre acești factori. Mai nou, începând din martie 2019, ieșirea Marii Britanii din UE va avea în mod clar un impact negativ asupra intrărilor de remitențe la balanța de plăți externe a României.

Ponderele Marii Britanii nu este majoritară în volumul total al remitențelor primite, dar în prezent în Regatul Unit minoritatea românească este una dintre cele mai mari și mai active. Deocamdată, viitorul acestor români în Regatul Unit nu este cert. O ieșire a Regatului Unit din UE fără aranjamente adecvate va avea consecințe negative asupra remiterilor de valută în România. Mai mult, în afara impactului direct asupra remitențelor, Brexit-ul va avea și o altă consecință mai dramatică decât cea menționată mai sus. Practic, în funcție de aranjamentul la care se va ajunge, UE va avea mai puțin GBP 8,6 miliarde la bugetul comunitar care reprezintă contribuția anuală netă a Marii Britanii. În mod firesc, fondurile comunitare se vor reduce, iar accesul la fondurile structurale ale noilor membri, printre care și România, va fi diminuat în mod corespunzător.

Până în prezent, România nu a reușit să absoarbă fondurile structurale la care era îndreptățită pentru că nu a prezentat proiecte la UE, așa cum au făcut de exemplu Polonia și Slovenia. Marile proiecte de infrastructură de care România are atâta nevoie nu au primit practic atenția necesară. Până în prezent prioritățile Guvernului României au fost mai mult în domeniul justiției decât în ceea ce privește infrastructura țării și promovarea investițiilor.

3.2.3 Efectele economice și sociale ale remitențelor

Migrația reprezintă componenta esențială și inevitabilă a creșterii economice și sociale, în beneficiul individului și societății. Importanța crescândă a fenomenului migrației a transformat abordarea și gestionarea acestuia, dintr-o preocupare conjuncturală, de răspuns la “crize/condiții specifice”, într-un domeniu de analiză, gestiune, prognoză și coordonare prin politici și strategii la nivel național, regional și internațional. Deși fluxurile migrației sunt relativ modeste ca dimensiune la scara planetară (cca.3% din populația lumii), pentru unele zone și țări ale lumii a devenit o variabilă complexă și permanentă de macroechilibru, un factor de bază al ofertei pieței muncii.

De asemenea, mobilitatea inter-țări a lucrătorilor migranți, însoțiți sau nu de familie, pe o perioadă scurtă sau mai lungă de timp (de la câteva luni la câțiva ani) joacă un rol important în tranferurile interculturale dintre state, în apropierea modelelor de muncă (relații industriale) și a celor sociale, accentuează dinamica tranferurilor și a progresului tehnologic și nontehnologic, dezvoltă noi modele de viață și cetățenie la nivel local, noi comportamente de muncă și conviețuire care valorifică valorile contemporane de protecție a mediului, de comuniune și armonie pentru păstrarea echilibrelor eco-economice și socio-culturale. Prin urmare, societatea de azi și de mâine nu poate să integreze în armonie și performant economic și social aceste fluxuri de mobilitate a capitalului uman fără să promoveze strategii și politici integratoare.

În contextul integrării României în UE și a globalizării, analiza multidimensională a fenomenului migrației pentru muncă reprezintă un demers necesar și posibil, facilitate de dezvoltarea de politici migrației comune, a studiului amanunțit ca impact a rutelor mondiale a populației și lucrătorilor migranți. Migrația pentru muncă, într-o anumită proporție și în condiții specifice, favorabile se poate transforma în migrație definitivă, în naturalizarea migranților și dezvoltarea generației a doua de populație migrantă în fapt, cetățeni deja adoptați de comunitatea gazdă, ceea ce face ca analiza stocului de populație migrant să crească în importanță comparativ cu simpla gestionare a fluxurilor, așa cum s-a practicat în deceniile și secolele trecute. Impactul economic și, în ultimele decenii cel demografic sunt principalele argumente care au deschis practic comunitățile locale și statele naționale pentru lucrătorii migranți și au dezvoltat politici de integrare în comunitatea gazdă, ca soluție de echilibrare a deficitelor de capital uman necesare dezvoltării.

✚ Efectele migrației asupra țării de origine

Procesul migrației este unul complex cu efecte multiple și variate nu doar la nivel comunitar. Unul dintre efectele cele mai vizibile, cu impact mare asupra fluxurilor de migrație este evoluția pieței forței de muncă.

Migrația forței de muncă nu are doar efecte negative, fenomenul fiind benefic atât pentru țările de origine cât și pentru cele de destinație. Între cele două categorii are loc o diseminare a cunoștințelor și a metodelor moderne de lucru. Se dobândesc experiențe cu efecte pozitive asupra dezvoltării ulterioare a indivizilor.

Pentru țările de origine, efectele migrației sunt pozitive în primul rând în domeniul protecției sociale prin reducerea numărului șomerilor și crearea unui echilibru pe piața muncii ducând la creșterea salariilor. Diminuarea deficitului de forță de muncă se realizează prin angajări de muncitori din țări cu nivel de trai scăzut, care obțin salarii mai mari decât în țara lor de origine, în funcție de pregătirea, aptitudinile și respectul acestora pentru muncă.

Avantaj pentru țările de origine este și fluxul de valută al migranților (chiar dacă o mare parte este destinat consumului imediat), factor de creștere economică, care contribuie la

micșorarea presiunii asupra deficitului contului curent și balanței de plăți externe al acestora. Două treimi din banii trimiși în țară vin de la românii plecați la muncă în Italia și Spania. Transferurile bănești din străinătate au efect imediat de creștere a calității vieții gospodăriilor și familiilor emigranților. România ocupă locul zece în lume, într-un clasament al remitențelor întocmit de Banca Mondială, și pe locul doi în UE.

Efectele pozitive pentru creșterea economică provin și din faptul că o parte din veniturile provenite de la emigranți sunt economisite în sistemul bancar .

Exportul temporar de forță de muncă s-a demonstrat a fi mult mai eficient decât investițiile străine.

În situația falimentelor firmelor sau a reducerilor de personal, forța de muncă se orientează spre locuri de muncă mai prost plătite, însă stabile, devenind “salvatori” ai sistemului și factori ai stabilizării economice.

Experiența de leadership și calificările îmbunătățite dobândite de grupurile de repatriați contribuie, de asemenea, la creșterea economică a țării respective . Aceștia transferă know-how-ul și standardele înalte putând deveni angajatori pentru o parte din semenii lor. Companiile au ajuns la concluzia că experiența acestora este mult mai utilă decât a angajaților străini care au fost transferați în țările de destinație pe bani mulți. În vederea împiedicării emigrării specialiștilor, cu efecte asupra reducerii dezvoltării tehnologice, există modalitatea de a-i motiva prin crearea de rețele între aceștia și cei din alte țări.

Moderarea creșterilor salariale din ultimele luni, atât de evidentă nu numai în România, confirmă tentația diminuării cheltuielilor cu forța de muncă . La venituri mai mici ale populației, se reduce și consumul, iar în fața cererii diminuate, vânzătorul își ieftinește produsele, fie ele mărfuri sau servicii. În așa zisele „economii de scală”, cu cât costurile fixe se împart la un număr mai mare de mărfuri și servicii vândute, cu atât productivitatea sporește .

Un management al performanței bine stăpânit, oferă șansa angajărilor mai avantajoase în perioade de încetinire a ritmului economic, dacă angajatorul dispune de fondul de salarii necesar.

Pentru dezvoltarea economică, în țara de origine, s-ar putea utiliza migrații și abilitățile lor prin încurajarea unei migrații circulare. Migrația circulară ar diminua exodul de “creiere” pentru că absența ar fi temporară și ar oferi recompense pentru întoarcerea în țara de origine atunci când nu mai poate sta în țara de destinație .

Migrația are consecințe economice profunde pentru țările de origine - multe dintre ele folositoare, altele mai îngrijorătoare. Explorarea acestor consecințe a devenit un obiectiv major în dezbaterile actuală din jurul globalizării. În multe țări în curs de dezvoltare, migrarea este o strategie de familie care vizează nu numai îmbunătățirea perspectivelor imigrantului, dar și pe cele ale familiei ramase în țara de origine. În schimbul sprijinirii mutării, familia poate aștepta remitențe financiare atunci când migrantul este stabilit în țara de destinație-transferurile care de obicei depășesc cu mult cheltuielile inițiale sau venitul ce ar fi putut fi câștigat în țara de origine. Aceste transferuri pot fi la randul lor folosite pentru finanțarea unor investiții majore, dar pot fi folosite și pentru nevoile imediate de consum. În ciuda acestor recompense financiare, separarea este de obicei o decizie dureroasă ce implică costuri emoționale ridicate atât pentru cel ce se muta cât și pentru cei rămași în urmă.

Faptul că atât de mulți părinți, soții și parteneri sunt dispuși să suporte aceste costuri dă o idee de cât de mare este percepția lor în legătură cu recompensele pe care o să le primească. Remitențele financiare sunt vitale în îmbunătățirea mijloacelor de subsistență a milioane de oameni din țările în curs de dezvoltare. Multe studii empirice au confirmat contribuția pozitivă a remitențelor internaționale bunăstării gospodăriilor, nutriției, produselor alimentare, de sănătate și condițiile de viață, în locurile de origine. Observăm că migrația internațională și problemele ce decurg de aici se află în centru atenției organizațiilor internaționale și a guvernelor din lumea întreagă. Avem de a face cu un dezacord între statele care vor să-și protejeze piața internă a

muncii, pe de o parte, și drepturile individului care își alege să migreze pentru a avea un nivel de trai decent. În ceea ce privește țările de origine ale migranților, ce sunt privite țări exportatoare de forță de muncă, enumerăm următoarele efecte pozitive ale migrației cu scop de muncă:

- scăderea presiunii șomajului asupra pieței forței de muncă, căci exportul forței de muncă prezintă și export de șomaj în momentul în care persoanele care pleacă la muncă în străinătate nu aveau un loc de muncă convenabil și remunerat în țară, sau, în cazul în care erau angajate în muncă, locurile de muncă eliberate pot fi suplinite de șomerii rămași în țară;
- cea mai mare parte a efectelor pozitive ale migrației se referă la efectele ce se materializează în remitențe, care au incidențe și pot fi precizate prin impactul pozitiv asupra consumului, economiilor, a investițiilor, a creșterii economice și altor fenomene prin intermediul consumului;
- familiarizarea migranților cu noi tehnologii și proceduri tehnice aplicate în țara de destinație,
- investițiile migranților în țara de origine, finanțate din veniturile din muncă de peste hotare, efectuate de către migranți la întoarcere sau în perioada în care aceștia se află peste hotare, efectuate de către membrii familiilor migranților;
- investițiile străine directe ale investitorilor din țările de destinație ale migranților, în al căror mecanism de atragere sunt implicați migranții etc.

În șirul efectelor pozitive ale remitențelor, se aliniază:

- sporirea veniturilor populației țării de origine, dat fiind faptul că o parte din veniturile private ale migrantului, încasate din muncă desfășurată peste hotare remitențele, se transferă pe adresa membrilor familiei acestuia - cetățeni ai statului de origine al migranților;
- reducerea proporției persoanelor care trăiesc în sărăcie și chiar sărăcie extremă, prin acoperirea cererii de consum a familiilor recipiente. Este important să remarcăm faptul că fluxurile de remitențe sunt responsabile și pentru reducerea sărăciei rurale. De asemenea, considerăm important să menționăm că migrația economică externă, cu caracteristicile complexe ale ei, contribuie, în sens larg, la eradicarea sărăciei conform conceptului de sărăcie umană promovat de Națiunile Unite, care analizează sărăcia ca o componentă a sărăciei veniturilor, accentuând că echitatea, incluziunea socială, abilitarea femeilor și respectul pentru drepturile omului sunt importante pentru reducerea sărăciei.
- acoperind cererea de consum a familiilor recipiente, remitențele ajung să fie economisite, astfel conduc la creșterea economiilor populației. Însă, din motive de diversă natură, preponderent din motive psihologice, doar o parte din economii ajung să fie economisite în sectorul bancar.
- exercită influență pozitivă asupra contului curent al balanței de plăți externe. Influxurile importante de remitențe compensează deficitul contului curent al balanței de plăți externe, reducând astfel probabilitatea crizei balanței de plăți. Creșterea producției în țară se poate atinge, în condițiile unei politici active de stat, prin investirea remitențelor în economia națională. Însă, chiar și în situația în care cererea solvabilă suplimentară alimentată din remitențe este acoperită din importuri, efectul de multiplicare există, însă se propagă într-un mod mai specific și anume: consumul suplimentar al populației, alimentat din importuri, conduce la sporirea încasărilor din impozitele indirecte în bugetul de stat – taxe de import, taxa pe valoarea adăugată ș.a. În același timp, șirul efectelor economice negative ale migrației externe pentru muncă asupra țărilor exportatoare de forță de muncă este cu mult mai lung.

Efectele negative ale migrației economice externe la nivel macroeconomic sunt determinate de:

- Migrația împreună cu scăderea natalității a dus la o scădere masivă a populației după anul 1990;
- pierderea de P.I.B. din cauza reducerii cantitative a forței de muncă disponibile din țară. Exercițiile de descompunere a creșterii economice pe contribuțiile factorilor de producție, întâlnite în majoritatea modelelor de creștere economică, arată că reducerea ofertei de forță de muncă compromite potențialul de creștere economică;
- scăderea P.I.B.-ului datorită reducerii potențialului de muncă și a resurselor intelectuale ale națiunii, care au o mare influență asupra nivelului și ritmului dezvoltării unei economii, deoarece se exprimă, prin gradul de instruire, capacitatea de cercetare științifică, prin valorile științifice, etc. În toate statele exportatoare de forță de muncă, se observă diminuarea ratei populației active ocupate în totalul populației, în economia autohtonă, pornind de la motivul că datele statistice atestă că peste 60% dintre emigranți au vârsta cuprinsă între 20 și 40 de ani. Aici se include și scăderea P.I.B.-ului datorită pierderii creativității și neutralizării capacității de muncă a celor ce pleacă la lucru în străinătate sau chiar scăderea competitivității economiei naționale, ca rezultat a scăderii caracteristicilor calitative ale resurselor de muncă;
- sporirea costului forței de muncă pe piața internă datorită reducerii ofertei forței de muncă autohtone;
- pierderea de capital uman și intelectual, care a emigrat, precum și nerecuperarea de către stat a investițiilor în capitalul uman și intelectual, realizată prin sistemul educației, finanțat din surse bugetare (investițiile de stat în capitalul uman) ;
- fenomenul de „exod al inteligenței”;
- erodarea capitalului uman din punct de vedere calitativ, prin pierderea calificării avute, deoarece migranții nu sunt angajați în țările de destinație conform calificării deținute, deoarece, ocuparea unui loc de muncă în străinătate fie se face pe un post mai slab calificat decât pregătirea lui profesională obținută în țara de origine, fie se întâlnește tendința de polarizare a locurilor de muncă ocupate de lucrătorii migranți. Aici întâlnim super-calificării, pe de o parte, acel „exod al creierelor”, iar pe de altă parte, în proporție foarte mare, pe cei care ocupă locuri de muncă slab remunerate, slab calificate, refuzate de forța de muncă autohtonă, asociate cu o lipsa a protecției sociale sau una care lasă de dorit;
- pierderea netă de venituri rezultată din subevaluarea muncii emigranților în țara de destinație;
- creșterea fiscalității în urma scăderii ponderii populației active în totalul populației, deoarece emigrează populația activă și, respectiv, emigrează contribuabilii, deci, în acest context, am putea vorbi despre un „export de contribuabili”;
- creșterea dezastruoasă a importurilor. Înclinația înaltă spre consum a populației, care a trăit o perioadă de sărăcie, trebuie să încurajeze extinderea puternică a sectorului productiv, însă companiile locale, deseori, sunt prea lente pentru a răspunde la semnalele cererii. Drept urmare, cererea se acoperă cu bunuri și servicii importate. Importurile cresc cu ritmuri galopante, depășind semnificativ exporturile, ajungându-se la deficite comerciale grave;
- aprecierea cursului de schimb al monedei naționale, ce conduce la diverse dezechilibre în economie, în primul rând, la frânarea exporturilor. În mod normal, aprecierea monedei trebuie să se bazeze pe creșterea de productivitate în economie, în caz contrar, aprecierile nefondate ale monedei naționale pot provoca dezechilibre periculoase, ca dezindustrializarea sau apariția de diverse explozii corective în economie sau de instabilitate, din alte motive, a monedei naționale;
- existența unei cantități sporite de monedă națională în economie, injectată în circulație, în urma intervențiilor băncii centrale pe piața valutară, precum și cererea mare pentru

anumite bunuri (terenuri și case), conduce la creșterea artificială a prețurilor acestora și, în ansamblu, alimentează presiunile inflaționiste;

- înrăutățirea situației pieței naționale a muncii, ce are drept cauză reducerea din punct de vedere cantitativ și calitativ a ofertei naționale de forță de muncă.

Piețele naționale ale muncii, prin atributele lor, nu pot reține forța de muncă necesară, aflându-se în dezavantaj, comparativ cu piețele din țările dezvoltate, precum UE, care oferă venituri ridicate; apariția unei situații ridicole caracterizată de existența paralelă a unei rate înalte a șomajului și unei cereri de muncă neacoperită la majoritatea categoriilor ocupaționale, și încetinirea formării unei culturi a muncii adecvată noului context – al globalizării: la populația rămasă, preponderent cu vârstă mai înaintată, deprinderile de muncă se conservă, și nu se adaptează la modelul occidental mai performant. În cazul migrației externe, comportamentul lucrătorului poate să se modeleze în funcție de mediul în care lucrează, să se adapteze în cazul muncii în străinătate și, poate fi conservator în cazul activității desfășurate pe piața muncii autohtone. Activitățile desfășurate la nivel național pot fi eficientizate prin comportamente impuse. Există și excepții naționale, însă acestea nu sunt suficiente pentru a schimba stilul de muncă. Decalajele importante de performanță între țări, în ceea ce privește productivitatea, nivelul tehnic se vor menține și în viitorul apropiat.

La nivel microeconomic (individ, familii, gospodării/menaje) – pentru lucrătorul-emigrant și familia lui, efectele sunt diverse, însă soldul este pozitiv. Cele mai semnificative câștiguri la nivel microeconomic constau în:

- câștigul unui venit, care să asigure reproducția forței de muncă a lucrătorului și a familiei sale, venit pe care migrantul, nu l-ar fi obținut în țara de origine, datorită nivelului mult mai redus al salariilor pentru același gen de activitate sau chiar a lipsei locului de muncă;
- partea de venituri transferată către familia rămasă în țară – remitențele, permite ridicarea substanțială a nivelului de viață al beneficiarilor de remitențe, acoperind financiar necesitățile lor primare (pentru hrană, mărfuri de larg consum, îmbunătățirea condițiilor de trai, studii, etc.), ceea ce contribuie la reducerea sărăciei;
- crește capacitatea de a economisi și de a investi a populației, în bunuri de folosință îndelungată (locuință, electrocasnice, mașini agricole etc.), sau pentru lansarea unei afaceri. În orice situație, prin investiții se contribuie la sporirea avuției naționale și/sau la crearea unor noi locuri de muncă;
- sporesc investițiile în educarea copiilor emigranților, cu veniturile de peste hotare, multe familii obțin posibilitatea să-și înscrie copiii la universități și să plătească taxele de studii. Copiii, pe viitor, pot să se angajeze în diferite sectoare ale economiei și pot contribui la prosperitatea economiei naționale;
- câștiguri în plan profesional, cunoștințe, deprinderi, comportament, disciplină a muncii, securitate a muncii. La acestea, se adaugă sporul calitativ în planul relațiilor interumane, spiritul civic, implicarea în viața comunității.

Migrația în scop de muncă este o sursă importantă de venituri prin transferurile bănești direcționate către membrii familiilor, rămași acasă. Remitențele reprezintă resurse importante ce produc efecte mixte asupra bunăstării populației, dar și economiei țării în general. Pe de o parte acestea contribuie la reducerea sărăciei și la acumulare de capital care poate fi transformat în resurse investiționale. Pe de altă parte, însă, acestea dezvoltă dependența gospodăriilor și favorizează creșterea economică bazată pe consum. Această dependență a gospodăriilor migranților de remitențe conduce la o tendință de renunțare a populației în vârstă aptă de muncă de a fi prezentă pe piața muncii, diminuând esențial șansele de dezvoltare economică a țării.

Studiile recente efectuate în domeniu arată că, cu fiecare an trăit de către migrant în țara de destinație, în conștiința acestuia se produce o modificare a intențiilor din migrare temporară spre cea permanentă. Aceasta influențează structura și volumul cheltuielilor migrantului, începând a fi consumate mai multe resurse pentru acele domenii ale vieții, care nu erau prioritare

în condițiile unei migrații temporare. De asemenea, în ultimii ani, este observată și o intensificare a tendințelor de reintegrare a familiilor migranților moldoveni, când nu numai soțiile / soții, dar și copiii, și părinții migranților sunt transferați cu traiul în țara gazdă pentru o emigrare permanentă. În consecință, aceștia au mai multe rude în țara gazdă decât în cea de origine, ceea ce determină schimbarea frecvenței și volumului mijloacelor bănești trimise în țară.

3.2.4 Migrația și creșterea economică

Cea mai importantă consență a mișcării populației, din punct de vedere al activității economice a unei țări, o reprezintă remitențele. În situația în care principalul motiv pentru care migrantul a ales să plece din țara natală este de a-și susține familia și de a-i acoperi nevoile primare (hrană, casă, îmbrăcăminte, etc.), acesta decide să trimită familiei periodic o sumă de bani, astfel încât aceste nevoi să fi e satisfăcute și calitatea vieții membrilor familiei să se îmbunătățească. În multe cazuri, migrantul alege să transmită bani familiei pentru sănătatea și susținerea educației copiilor. În cazul familiilor cu un venit volatil se ia decizia ca un membru al familiei să fi e trimis într-o altă țară pentru a sustine fi nanciar gospodăria. Astfel costul de a migra într-o altă țară este suportat initial de întreaga familie, în schimbul obținerii unui venit din remitențe pe o perioada temporară. Migranții pot alege să plece din țara de origine doar pentru a economisi veniturile obținute în străinătate, ca mai apoi să le investească fi e în țara de destinație, fi e în țara de origine. Astfel, remitențele trimise de migranți nu se folosesc în consum, ci fac parte dintr-un comportament strategic al migrantului pe termen lung și anume acela de a face o investiție. Decizia de a investi în țara de origine sau cea de destinație este influențată de factori ca: nivelul infl ației, stabilitatea macroeconomică, mediul propice sau nu de a investi, nevoia unei investiții în piața respectivă. Aceste sume duc în final la creșterea economică a țării de origine a migrantului.

Cercetările empirice arată că, odată ce necesitățile de consum ale gospodăriilor sunt satisfăcute, restul resurselor (din remitențe și economii ale migranților) sunt economisite și ar putea fi transformate în resurse investiționale. Totuși, analizele efectuate arată că, modelul investițional bazat pe remitențe nu poate fi considerat unul durabil. Vulnerabilitatea acestuia este determinată de dinamica incertă a acestor transferuri, care sunt dependente de evoluțiile economice și politice din statele în care lucrează migranții, ceea ce influențează volumul acestor transferuri.

Creșterea mobilității forței de muncă poate conduce la creșterea performanței economice a țărilor sursă întrun mod mai eficient comparativ cu alte mixuri de politici asociate globalizării. Țările recipiente beneficiază de migrație deoarece populația îmbătrânită și sporul natural negativ trebuie compensat cu forță de muncă din exterior, în special forță de muncă tânără și educată (fenomenul brain drain pentru țările de origine). Guvernul trebuie să aibă abilitatea de a menține controlul asupra volumului și compoziției fluxurilor migraționiste, însă de exemplu în România acest control al imigrației este destul de redus (având în vedere și fluxurile de imigranți care sunt destul de mici). Există în interiorul UE diferențe semnificative la nivelul produsului intern brut și al venitului pe locuitor, iar fluxurile migraționiste pot contribui la reducerea inegalității globale tocmai prin creșterea mobilității în interiorul UE. În această analiză se consideră efectele aderării la UE în 2007, dar și ridicarea restricțiilor de muncă pe teritoriul uniunii. De asemenea, trebuie avute în vedere efectele crizei financiare globale și a crizei datoriilor suverane în contextul unei inerții mari a fluxurilor migraționiste.

Mecanismele de selecție diferă (în special selecția educațională) în funcție de inițiativele economice, existența politicilor de imigrare, dar și de existența restricțiilor în privința admiterii migranților pe o anumită piață. În acest context trebuie reconsiderată importanța selecției chiar în situațiile unor diferențe mari de venit; efectele pozitive ale rețelelor în țara de destinație; impactul costurilor de migrație, existența barierelor și a fenomenului migrației ilegale; importanța selectivității migrației pe țări și intervale de analiză; rolul educației în contextul sărăciei – analize cost beneficiu irelevante; diferențele culturale, afinitățile lingvistice, distanța geografică, ca factori cheie în selecția și compoziția la destinație

Consecințele mișcărilor de capital uman pentru țările de origine ”externalități” vizează:

- “migrația creierelor”/”brain drain” – afectează negativ, cel puțin în prima fază, performanțele economice ale țării de origine;
- forța de muncă educată este un factor de atragere a fluxurilor ISD și de dezvoltare prin cercetare-dezvoltare R&D (externalitate tehnologică);
- ponderea mare a forței de muncă cu nivel redus de calificare – conduce la inegalități mai mari în țara de origine;
- efectul pozitiv al remitențelor, revenirea în țară sau participarea în afaceri/antreprenoriat sau rețele științifice.

Migrația este un important ingredient în integrarea economică globală. Crearea rețelilor de migranți facilitează schimbul de informații (angajare, cazare, căutare slujbă), bunuri și idei. Există două efecte de rețea: unul dintre acestea încurajează comerțul, investițiile străine directe (ISD) și difuzia tehnologică, respectiv rețele care încurajează migrația. Există o literatură tot mai bogată în domeniul creării de rețele de afaceri și comerț (”diaspora externality”). Rețelele existente joacă un rol important în explicarea volumului și structurii fluxurilor migraționiste. Rezultă beneficii nete pentru viitorii migranți prin reducerea costurilor de asimilare (canalul ‘self-selection’ pondere 1/4) și creșterea probabilității potențialilor migranți de obținere a vizei prin programe de reîntregire a familiei (canal ‘immigration policy’ pondere 3/4).

Migranții educați au un rol activ în crearea rețelilor de migranți, în rețelele de afaceri, dezvoltarea premiselor de atragere ISD. Pe termen scurt, migrația forței de muncă educate reprezintă o pierdere netă pentru țara de origine. Cohortele succesive se adaptează mai bine, iar deciziile privind educația reprezintă de fapt un posibil câștig pe termen lung la nivelul sistemului educațional din țara de origine, care formează resursa umană de calitate și în acest mod se compensează fenomenul de brain drain.

Principalele rezultate se referă la:

- creșterea presiunii migraționiste și schimbarea compoziției imigranților în țările din Europa de Vest;
- efecte de rețea, de regulă semnificative, dar diferă considerabil atunci când se analizează pe perechi de țări sursă/destinație;
- rata optimală a migrației în funcție de nivelul de dezvoltare al țării sursă, care se prezintă sub forma de U inversat;
- în România, sistemul național de educație are o componentă semnificativă finanțată de stat, cu implicații asupra pierderilor înregistrate, iar o taxă de tip Bhagwati ar putea să aducă beneficii doar în anumite situații ale restricției de lichiditate la nivelul investițiilor în educație;
- există o rată optimală de migrație a populației educate; dacă s-ar impune restricții la nivelul mobilității rezidenților educați pe baza argumentului investiției publice pot rezulta implicații complicate;
- este esențială proiectarea de politici calitativ selective cu efect diferențiat care să nu distorsioneze întregul sistem de migrație, prin inițiative/facilități de întoarcere a migranților și promovarea cooperării internaționale în sensul circulației forței de muncă educate;
- proiecțiile demografice anticipează presiuni la nivelul sistemului public de pensii, iar creșterea preferinței de imigrație în rândul persoanelor tinere are efect net pozitiv doar pentru economiile cu populație tot mai vârstnică (există critici care susțin impactul negativ asupra pieții forței de muncă, finanțelor publice și condițiilor sociale, însă efectele pe termen lung nete sunt clar în favoarea țărilor de destinație);
- schimbarea recentă a caracteristicilor fluxurilor migraționiste datorită impactului mișcărilor la nivelul salariilor relative, a oportunităților de angajare este netezită prin efecte de rețea (în acest caz se compensează chiar și efectele de ‘distanță’).

Referitor la ISD/IP trebuie remarcate efectele benefice ale ISD care au atins valori maxime, dar și unele efecte adverse legate de instabilitatea la nivelul balanței de plăți, reducerea ratei interne de economisire/investiție, respectiv implicații la nivelul politicii ratei de schimb și a

politicilor monetare. În studii recente pe fluxurile menționate în contextul DD la nivelul țărilor CEE s-a arătat că la fiecare punct procentual de creștere a remitențelor rezultă o apreciere a ratei cu 4%, în timp ce la fiecare punct procentual la nivelul ISD aprecierea ratei este de 1,7%; impactul punctului de creștere a ajutoarelor implică însă o apreciere de 5% a ratei reale.

Există efecte negative la nivelul deciziilor legate de barierele comerciale în sensul accentuării dezechilibrelor export-import în special după criza globală, cu impact asupra deprecierei leului. Apare un efect pozitiv la nivelul cheltuielilor guvernamentale datorită efectului de provizionare a asistenței sociale și a fondurilor de pensii, cu beneficii suplimentare la nivelul gospodăriilor cu venituri mici. Alt efect, de această dată negativ, se referă la numărul de noi locuri de muncă create prin efectul de “mișcare a resurselor”. Efectele acestui fenomen sunt foarte dificil de estimat și depind de contextul de atragere a fluxurilor, volumul acestora, dinamica, destinația, abilitatea decidenților politici de control a acestor efecte în sensul compensării proactive (fonduri de stabilizare, ajutoare de stat special concepute pentru creșterea competitivității sectoarelor lucrative). Trebuie remarcat că deși a existat o neliniaritate și chiar o volatilitate a acestor fluxuri, iar stabilirea unor politici de compensare este dificilă, BNR a reușit, printr-o politică monetară și valutară adecvată, stabilizarea (sterilizarea lichidității, controlul capitalului, intervenții în sistemul bancar, controlul inflației prin țintire). Se poate afirma că în cazul ISD nu există probleme deosebite de stabilizare în contextul unei țări de mărime medie ca România.

În concluzie, analizele și evaluarea politicilor în cazul rețelelor, trebuie să aibă în vedere importanța acordată celor două efecte ale constituirii rețelelor, respectiv menținerea tendinței de limitare a emigrației pe această cale.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

România se situează în primele 20 de țări ale lumii în ceea ce privește migrația externă, cu o pondere ridicată a migranților pentru muncă și a tinerilor cu înaltă calificare. Analiza datelor statistice referitoare la evoluția orașelor mari din România și a numărului de imigranți sau a migranților interni spre mediul urban evidențiază faptul că nu se poate stabili o interdependență între expansiunea orașelor și migrație.

Pandemia COVID-19 a impus restricții fără precedent asupra călătoriilor, comerțului și activității economice, declanșând, pe lângă criza sanitară și una economică la nivel mondial. În doar câteva luni, COVID-19 a schimbat lumea. Pandemia a blocat simultan țările și economiile de pe glob. Acest virus a generat o „pandemie economică” globală, o criză care amenință mijloacele de trai și veniturile și are potențialul de a trimite câteva milioane de oameni în sărăcie extremă. În acest context, este de așteptat ca lucrătorii migranți să înregistreze o scădere substanțială a salariilor și a locurilor de muncă, ceea ce va însemna și o reducere substanțială a remitențelor lor către țările de origine. Banca Mondială a estimat că în anul 2020, remitențele internaționale au scăzut cu aproximativ 20%. Gospodăriile care se bazează pe remitențe sunt expuse riscului de a-și vedea nivelul de trai deteriorat și este posibil ca și investițiile în educație și sănătate să scadă. Acest lucru va agrava condițiile sociale și economice din țările beneficiare. Va crește presiunea asupra Guvernelor naționale deja suprasolicitate de a răspunde la efectele pandemiei, fie prin programe mai mari de protecție socială, fie prin furnizarea altor servicii publice.

Criza epidemiologică legată de COVID-19 a adus cu sine o serie de provocări pe lângă cele de natură medicală, printre altele, a generat o scădere a migrației internaționale a populației (mai ales în scopuri pentru muncă) fapt ce a condus și la o scădere a remitențelor la nivel Mondial în anul 2020.

În ultimele două decenii, remiterile au constituit o sursă importantă pentru veniturile gospodăriilor din țările care sunt generatoare de migrație. Drept urmare, dinamica consumului

gospodăriilor, dar și a întregii economii, este puternic corelată cu evoluția remiterilor. Măsurile întreprinse la nivel global contra răspândirii virusului COVID-19, ce țin de restricționarea activității umane a determinat o înrăutățire a perspectivelor economice. Este evident că acest fapt a avut un impact semnificativ asupra emigrării și remiterilor.

Măsurile restrictive impuse de carantină, scăderea veniturilor, pierderea locurilor de muncă, dar și incertitudinea economică au descurajat cetățenii să trimită bani acasă. Specialiștii sunt de părere că, în condițiile în care remitențele constituie o importantă sursă pentru țările generatoare de migrație, o reducere a acestora are importante implicații socio-economice.

Conform raportului „World Bank Remittance Report 2020” publicat de către Banca Mondială, remitențele către țările cu venituri mici și medii au scăzut cu 7,2% în anul 2020, până la 508 miliarde dolari cu toate că în luna aprilie, specialiștii Băncii Mondiale prognozau un declin de 19,7%. Această scădere mai mică decât se credea inițial a remitențelor în 2020 se explică în parte și prin trecerea de la remitențele informale transportate fizic cu prilejul călătoriilor, spre remitențele formale trimise digital, susține Banca Mondială.

Banca Mondială prognozează și pentru anul 2021, o nouă scădere cu 7,5% a remitențelor, până la 470 miliarde dolari. Pe regiuni, Banca Mondială se așteaptă ca Europa și Asia de Est să fie cele mai afectate în 2021, cu o diminuare a remitențelor de 16%, respectiv 11%. Remitențele sunt o sursă vitală de finanțare externă pentru țările cu venituri mici și medii. În anul 2019 aceste remitențe au atins un nivel record ajungând la 548 miliarde dolari, nivel mai mare decât investițiile străine directe care au fost de 543 miliarde dolari și asistența externă pentru dezvoltare în valoare de aproximativ 166 miliarde dolari.

Criza COVID a generat inițial o creștere a fluxurilor de intrare în țară, comparativ cu cele de ieșire. În această perioadă au revenit în țară, pe lângă cei care se aflau în afara granițelor pentru scurte perioade de timp din motive de ordine personal, profesional sau medical, lucrătorii sezonieri ai căror contracte s-au încheiat sau au fost suspendate din cauza stării de urgență.

La nivel internațional migrația forței de muncă este un fenomen cu mare potențial în primul rând pentru dezvoltarea statelor în curs de dezvoltare reducând sărăcia și determinând creșterea investițiilor în capitalul uman. Ea reprezintă serioase provocări și pentru țările dezvoltate care concurează în atragerea de imigranți pentru a-și acoperi nevoile economice.

În ceea ce privește evoluția variabilei remitențe din punct de vedere statistic adică al creșterii acestora, s-a desprins concluzia că emigrarea unei părți din forța de muncă are atât efecte negative cât și pozitive asupra evoluției social-economice a României. Vorbind de aspecte negative avem în vedere că în marea masă a emigranților se încadrează și un număr mare de specialiști din domeniile IT, al sănătății, medical, al educației și chiar în domeniul inovării precum și altele. Așadar, forța de muncă rămasă în țară este ușor destabilizată, în sensul că în domenii prioritare și pentru economia noastră lipsesc forțele, cadrele care pot fi utilizate la realizarea unor proiecte naționale.

În următoarele decenii, migrația internațională rămâne ca proces real și poate varia, ținând cont de schimbările politice și economice, modificările inovative tehnologice și sociale, dezechilibrul demografic în creștere, efectele schimbărilor climatice și tendințele globalizării.

Pentru a mări efectele pozitive și a minimiza efectele negative în domeniul migrației forței de muncă pot fi identificate următoarele aspecte: stimularea migrației de reîntoarcere și a migrației circulare de muncă; crearea condițiilor favorabile pentru afacerile migranților reîntorși și dezvoltarea IMM-urilor în regiuni; adaptarea politicilor educaționale naționale la necesitățile pieței de muncă; implicarea mai activă și efectivă a diasporei în politicile de dezvoltare.

România a fost și este țară de origine sau de tranzit în fluxurile de migrație. Intrarea acesteia în grupul țărilor membre UE coroborat cu creșterea veniturilor va duce în mod sigur la o schimbare în această situație. Având drept exemplu țări ca Spania sau Italia iar mai nou Polonia, Ungaria sau Slovacia după ce au aderat în 2004 la UE, România va deveni în același timp atât o

țară sursa cât și de destinație pentru ca apoi numărul emigranților să fie depășit de cel al imigranților.

Unul dintre efectele cele mai vizibile, cu impact mare asupra fluxurilor de migrație este evoluția pieței forței de muncă. Atât migrația masivă pentru muncă, cât și procesul de îmbătrânire a populației afectează în prezent oferta de forță de muncă. Ponderea covârșitoare a celor ce migrează se situează în grupa de vârstă a populației active, urmată de populația sub 18 ani. Cu alte cuvinte asistăm la fenomenul de emigrare a întregii familii.

România a devenit după anul 2001 o țară din ce în ce mai atractivă pentru imigrație, în special al imigrației în scop de muncă, cionstatându-se o creștere accentuată a contractelor de muncă a acestei categorii.

BIBLIOGRAFIE

1. Ailenei, D., (2009), *Diminuarea inegalităților – condiție esențială a coeziunii economice și sociale*, <http://www.coeziune.ase.ro/files/Lucrare%20faza%203.pdf>;
2. Albu, Alexandru (2007), *International Labor Migration*, Encyclopedic, Bucharest;
3. Allison J. Petrozziello, (2013), *Gender on the move working on the migration-development nexus from a gender perspective. Manual training*, Santo Domingo, Dominican Republic;
4. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.G., Popovici, M. (2016), *Resursele umane: rolul și dezvoltarea lor în economia națională / Human resources: their role and development in the national economy*, Romanian Statistical Review Supplement, Issue 4/2016, pp. 51-58/59-65
5. Burian C., (2009), *The phenomenon of migration in Europe: Legal and economic perspectives*, Moldovan Journal of International Law and International Relations, Nr. 4;
6. C. Gorter, P. Nijkamp and J. Poot (Eds.) (1998), *Crossing Borders: Regional and Urban Perspectives on International Migration*, Aldershot: Ashgate Publishing Ltd;
7. Carlos Vargas-Silva, Shikha Jha, Guntur Sugiyarto, (2009), *Remittances in Asia: Implications for the Fight against Poverty and the Pursuit of Economic Growth*;
8. Constantinescu, Monica, (2002), *Teorii ale migrației internaționale*, <http://www.scribd.com/doc/58660994/Sr2002-Teorii-Ale-Migratiei>;
9. Dietmar Meyer, Adela Shera, (2016), *The impact of remittances on economic growth: An econometric model*”;
10. Dilip Ratha, Sonia Plaza, and Ervin Dervisevic, (2016), *Migration and remittances Factbook 2016*, third edition, World Bank;
11. El Mouhoub Mouhoud, Joel Oudinet, Elif Unan, (2008), *Macroeconomic determinants of Migrants’ Remittances in the Southern and Eastern Mediteranean Countries*;
12. Flavia Piperno, (2014), *Migration and Development in the policies of the European Union: trends toward a cosmopolitan approach*”;
13. The World Bank, “Migration and Remittance Flows: Recent Trends and Outlook, 2013-2016”, October 2013
14. United Nations, (2015), *Trends in international migration, 2015*;
15. European Commission - Cohesion Policy 2014-2020 – Investing in growth and jobs, Luxembourg: Publications Office of the European Union. Disponibil on-line la http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/official/regulation/pdf/2014/proposal/regulation2014_leaflet.pdf;
16. http://ier.gov.ro/documente/studiideimpactPaisII_ro/Pais2_studiu_5_ro.pdf.
17. World Bank (2019), *Migration and Remittances*, <https://www.worldbank.org/en/topic/labormarkets/brief/migration-and-remittances>;
18. EUROSTAT (2019), <http://ec.europa.eu/eurostat/statistics>;
19. Roumanie - National Institute of Statistics (2022), http://www.insse.ro/cms/sites/default/files/com_presa/com_pdf/poprez_ian2022r.pdf.

PARTICULARITĂȚILE ADMINISTRAȚIEI PUBLICE CENTRALE DE SPECIALITATE

Neamțu Cristina Adina
Facultatea de Administrație Publică
Specializarea Administrație Publică

Coordonator științific:
Lector univ. dr. Luciana Bezeriță

Abstract: "Etimologic, cuvântul administrație provine din latină: ad- la, către și minister - servitor, supus. Pornind de la sensul etimologic, și de la experiențele de-a lungul vremii, i s-a stabilit un prim înțeles noțiunii de administrație, respectiv serviciul (activitate subordonată, sub comandă), celui supus. Această din urmă definiție din latină a pătruns, s-a răspândit în toate limbile de circulație internațională.

Literatura de specialitate adaugă că etimologia acestui termen ca fiind din minister - servitor, are legătură cu magister ce îl desemnează pe stăpân căruia i se subordonează servitorul și pe care trebuie să-l slujească; astfel aceasta devenind o administrație particulară, distinctă de administrația publică, ambele reprezentând genuri ale administrației, fiecare, la rândul lor, având mai multe specii.

Procesul de constituire al acestor autorități este legat de cel al apariției Consiliului de Miniștri sau, după caz, a Guvernului. În unele țări întâi au apărut miniștrii și ministerele și apoi Guvernul; în altele procesul a fost invers, dar oriunde plecând de corpul de sfetnici - curia regis – elitele și sfătuitoarii regilor absoluți. un corp specializat, formând casta marilor dregători, a marilor funcționari, a miniștrilor.

Administrația publică românească a cunoscut în ultimii treizeci și patru de ani un proces de transformare, de la o administrație publică specifică unui regim totalitar, la o administrație publică potrivită unui regim democratic.

Au fost înființate, organizate și reglementate noi instituții și cu ajutorul fondurilor de pre-aderare ale Uniunii Europene dar și ulterior, după aderarea României la Uniunea Europeană în data de 1 ianuarie 2007, fonduri alocate în scopul de a restructura administrația și de a o eficientiza.

Instituțiile statului au înregistrat progrese notabile în modernizarea fundamentelor legislative și administrative ale funcționării sectorului public, astfel statul devenind pregătit să-și asume obligațiile de stat membru al Uniunii Europene”²¹.

STUDIUL DE CAZ: MINISTERUL SPORTULUI

S-a vorbit foarte mult, din cele mai îndepărtate timpuri, despre beneficiile pe care sportul le aduce asupra sănătății dar și pe plan competițional, medical, educațional, spiritual, emoțional, tehnic, economic, moral, organizațional și social.

Institutul Național Patrimoniu a publicat o carte numită Patrimoniul Sportului, Baze Sportive urbane de secol XX, în care a descris cel mai precis dar și cel mai amplu, întreaga manifestare a fenomenului numit sport în România.

Așa cum au subliniat cercetătorii și experții care au contribuit la realizarea acestui mare proiect, sportul a fost practicat încă din comuna primitivă când se organizau competiții rudimentare de agerime sau forță, iar pentru confirmarea acestor afirmații stau la bază desenele și picturile rupestre descoperite pe zidurile multor peșteri, dar și scrierile vechi descoperite de-a lungul timpului. Încă de atunci, începeau să se perfecționeze echipamentele, instalațiile și ansamblurile necesare pentru practicarea unor ramuri sportive, pornind de la mici obiecte din piatră sau metal, săgeți etc.

Tot de atunci, sportul a avut o mare influență întâi pentru dezvoltarea așezărilor omenești, consolidarea reputației, a urbanismului, arhitecturii, artei și tehnicii.

---

²¹<https://administrare.info/domenii/administra%C8%9Bie-public%C4%83/15174-administra%C8%9Bie-public%C4%83-etimologie-%C5%9Fi-no%C5%A3iune>, accesat la 26.12.2022, ora 19:00

Până în secolul XX când sportul a început să se dezvolte major, a fost practicat o lungă perioadă de timp doar pentru menținerea condiției fizice și sănătății, pentru disciplinare, socializare și distracție.

Sportul este caracteristic pentru epoca modernă și contemporană, alături de artă și digitalizare. Pentru promovarea sportului, a contribuit și simpla plăcere de mișcare în aer liber, dar și dorința tot mai accentuată a oamenilor de a arăta bine, de a se simți mai sănătoși și mai puternici, pe plan social și psihologic. Sportul evoluează de la structuri și procese sociale care stabilesc locul și modul desfășurării mișcării sportive, până la structuri și procese sociale care stabilesc tehnica și organizarea sportului la nivel instituțional.

Binențeles că dacă facem referire la sport, acest fenomen implică totodată o adevărată industrie. Fabrici nenumărate în lume produc echipamente sportive, aparate, instalații mecanice și electronice, materiale de construcții pentru săli de sport, cluburi, stadioane, hangare, piste și altele și nu în ultimul rând trebuie să apreciem locurile de muncă ocupate în acest domeniu.

Pe lângă aceste elemente, de asemenea se înregistrează creșteri spectaculoase de încasări atunci când se găzduiește o competiție internațională atât pe plan imobiliar, al transporturilor dar și turistic, deoarece aceste competiții atrag turiști susținători ai sportivilor sau echipelor, galerii numeroase din întreaga lume.

În România sportul a cunoscut cea mai semnificativă amploare în secolul al-IX-lea și tot atunci au fost înființate primele *Asociații Sportive*. În perioada interbelică, sportivii români au câștigat renume internațional, acest fapt conducând la dezvoltarea dotărilor bazelor și ansamblurilor sportive din orașele mari și până la nivel de comunități locale.

Binențeles că nu numai sportul de performanță contribuie la înregistrarea creșterii economice prin industria pe care o implică, ci și atunci când reprezintă o activitate de plăcere pentru amatori, deoarece necesită de asemenea accesorii și echipamente specifice, abonamente și altele.

Sportul contribuie serios la bugetul de stat și patrimoniului sportului ar trebui să i se ofere o mai mare importanță, să fie mai atent cercetat, evaluat, exploatat, modernizat și valorificat.

În Strategia Națională pentru Sport și Tineret în România pentru perioada 2016-2032 se pune accentul pe calitatea slabă și insuficiența infrastructurii, rămasă la un procent de 75% încă din anii '80. Este imperios necesară modernizarea bazelor sportive la standardele europene și ale Federațiilor Internaționale pentru a putea efectua antrenamente profesionale care atrag performanța sportivă.²²

• Istoria sportului pe plan internațional și național

Jocurile Olimpice au început încă din antichitate, când se desfășurau în *Olimpia* și erau dedicate lui *Zeus*, în anul 776 î.c., iar cerințele și categoriile erau încă de pe atunci clare. Participau doar bărbați și se pune accent pe aptitudinile fizice, forța, curajul și competiția corectă, dar în anul 393 î.c. împăratul Teodosiu I le-a interzis declarându-le pagâne.

Cei mai mari filozofi ai tuturor timpurilor, în secolul al XVIII-lea au recunoscut exercițiile fizice ca fiind educaționale și necesare unei minți sănătoase, ceea ce a condus la formarea unor sisteme de practicare a sportului : german, francez, englez și suedez.

În linii mari, aceste sisteme se referă la un program prestabilit de antrenamente, la alimentația potrivită, la controalele medicale regulate, la diferențierea efortului în raport de grupe de vârstă, sex și greutate, la dotările necesare fiecărei ramuri sportive.

Întemeietorul Jocurilor Olimpice moderne a fost **Baronul de Coubertin Pierre Fredy** care și-a dedicat întreaga activitate pentru promovarea sportului în Franța, considerînd că sportul pe lângă că îmbunătățește sănătatea și stimulează intelectul, sporește forța și rezistența armatei.

---

²² Prelucrat, sursa :

https://www.academia.edu/33273144/Patrimoniul_sportului._Baze_sportive_urbane_de_secol_XX, accesat la 12.01.2023, ora 20:30

Baronul de Coubertin Pierre Fredey, datorită faptului că dispunea de toate mijloacele materiale și relaționale, a reușit în perioada 1880-1930 să relanseze Jocurile Olimpice într-o variantă modernă față de Jocurile Olimpice Antice, și a creat Federațiile pentru fiecare ramură sportivă în parte, lucru ce a condus la creșterea popularității sportului și dezvoltarea infrastructurii sportive.

În aceeași perioadă, în Grecia se pornise restaurarea și consolidarea stadionului Panatinaiko pentru desfășurarea Jocurilor Olimpice, la care s-au înscris 14 țări cu 241 de sportivi, printre care și românul **George Plagino** la proba de talere din ramura sportivă **Tir Sportiv**.

În România, de asemenea sportul lua amploare și se institua **Comitetul Internațional Olimpic** la conducerea căruia au fost aleși George G. Bibescu și apoi George Plagino, prin prisma pasiunii lor și experienței dobândite.

Tot în perioada 1880-1930, mai precis la Jocurile Olimpice din anul 1912 desfășurate la Berlin, călărețul român **Henri Rang** a cucerit o medalie de argint, lucru ce a încurajat și a favorizat înființarea a numeroase alte cluburi și entități în domeniul sportului, dar și hipodroame.

În școli s-au introdus orele de educație fizică, considerate benefice pentru sănătate, mobilitate, energie, rezistență, spirit de competiție, personalitate și atitudine.

În România, printre primele sporturi care a avut succes a fost **Ciclismul** practicat inițial pe *velociped*. Astfel, s-a întemeiat o școală în parcul Cișmigiu care a înregistrat mulți adepți și a favorizat apoi crearea altor școli, la Podul Mogoșoia și Arcul de Triumf și s-au organizat concursuri pe distanțe lungi. **Luigi Cazzavillan** a avut o implicație majoră în dezvoltarea condițiilor optime pentru practicarea și promovarea ciclismului.

O altă ramură sportivă care s-a bucurat de un mare succes în România a fost **Scrima**, după ce a fost introdusă în anul 1896 la Jocurile Olimpice moderne de la Atena și s-a reușit introducerea spada ca și armă de sală. Horia C.A. Rosetti a publicat *Alfabetul Scrimii* și *Codul duelului* și la competițiile din 1910-1911 reprezentanții României au ocupat locul I., iar Dinu Cessianu, George Bibescu, George Plagino și Alexandru Davila făceau parte din Comitetul Olimpic Român.

Tenisul a cunoscut o mare expansiune în România începând cu anul 1964 când a apărut primul club în București, fiind urmat de Galați în anul 1898. În continuare, în anul 1907 s-a înființat *Tenis-Sport-Club* în zona Teatrului Național de astăzi, contribuind la sporirea interesului față de acest sport. La primul Campionat Național din 1911, s-au înscris 15 sportivi și titlul de campion național a fost câștigat de **Mișu Stern**.

Handbalul a fost practicat la început cu echipe formate din 11 jucători. A fost foarte promovat la Sibiu în anul 1922 și apoi s-a răspândit în celelalte orașe, ulterior modificându-se și structura echipei. Actualmente, echipa de Handbal a României este una dintre cele mai de succes selecționate de handbal masculin ale lumii, câștigând patru titluri mondiale, între anii 1961 și 1974, și a medaliilor de argint la Jocurile Olimpice din 1976.

Un alt sport care s-a bucurat de succes și a înregistrat succese a fost **Baschetul**, apărut în România după Primul Război Mondial, urmând apoi evenimente remarcabile la întâlnirile de **Fotbal** și **Box**.

Amploarea în continuă creștere a sportului în România favorizează instituirea a două mari organizații, respectiv *Federația Societăților Sportive din România* în anul 1912 și *Comitetul Olimpic Român* în anul 1914, entitate afiliată *Comitetului Internațional Olimpic*. Totuși, cele mai populare sporturi practicate la acea vreme au fost sporturile elegante precum *întregerile hipice*, *tenisul de câmp* și *patinajul*.

Totuși, foarte popular încă din acea perioadă a fost **Fotbalul**, sportul care i-a înfiribântat cel mai mult pe suporterii din toate păturile sociale. Mai mult decât atât, necesitatea înființării *Federației Române de Fotbal* în anul 1930 l-a proclamat drept *regele sporturilor*, având cei mai numeroși și fanatici suporterii. Trebuie recunoscut faptul că, rezultatele excepționale ale echipelor de fotbal profesionale din alte țări, care au transformat fotbalul în artă, i-au motivat pe sportivii români să își dorească să devină aproape la fel de celebri și talentați.

În anul 1945, prin instituirea *Organizației Sportul Popular*, se obțin cele mai multe înscrieri ale sportivilor amatori, care oficial s-au antrenat pentru a reprezenta țara la concursuri internaționale și pentru a obține rezultate performante. La momentul acela, existau deja 15.000 de sportivi legitimați oficial și în următorii ani numărul a crescut exploziv, pe măsură ce sportul a început să se bucure de prioritate, ținând cont că România a organizat evenimente internaționale precum *Jocurile Mondiale Universitare de Iarnă* la Brașov în anul 1951 și *Festivalul Mondial al Tineretului și Studenților* la București în anul 1953.

Datorită acestor evenimente, s-a înregistrat un nou interes față de sport și au început finanțările pentru amenajarea, restaurarea și dezvoltarea numeroaselor spații dedicate practicării sportului, numărul lor aproape s-a dublat, iar evenimentele sportive naționale și internaționale au căpătat proporții tot mai mari și au atras după sine cheltuieli dar și beneficii tot mai mari.

De atunci, România a format zeci de sportivi care au urcat pe cele mai înalte trepte ale podiumului la concursuri și campionate interne, dar și internaționale de talia celor europene și mondiale sau *Jocurile Olimpice*.

România a fost totdeauna un adversar puternic pentru multe țări foarte evolute, în care antrenamentele și hrana sportivilor reprezintă o prioritate, infrastructura sportivă se realizează într-un mod ideal la nivelul tehnologiilor și digitalizării vremii actuale, iar îngrijirile medicale acordate sportivilor constau în intervenții non-invazive de cea mai înaltă calitate.

Deși condițiile de antrenament, dieta, îngrijirile medicale sau utilizarea sălilor de antrenament au fost întotdeauna inferioare celor din occident, sportivii noștri au găsit motivație și au devansat cele mai promițătoare echipe, astfel că numele țării noastre a fost rostit într-un mod pozitiv de mai multe ori decât în multe alte situații.²³

• **Ministerul Sportului ca și componentă a Administrației publice centrale de specialitate**

Când ne referim la Ministerul Sportului ca și componentă a Administrației publice centrale de specialitate, trebuie luat în considerare sportul de performanță practicat de sportivii legitimați care reprezintă România în competițiile internaționale, lucru care atrage după sine cheltuieli și remunerări după caz, conform legilor în vigoare.

Astfel, instituția are structuri proprii, instituții județene subordonate și finanțate, Federații Sportive Naționale finanțate, legislație, ierarhie, organizare și regulamente specifice, tehnologie și personal calificat, autorizare de acordare de avize și aprobări de funcționare a unor entități din domeniul sportului și idealul sportiv este recunoașterea potențialului României prin clasarea pe primele locuri ale podiumului la *Jocurile Olimpice*.

Fondat în 1989 după Revoluție, a fost numit pentru prima dată *Ministerul Sporturilor*, înainte de a fi redenumit Ministerul Tineretului și Sportului în iunie 1990.

Instituția a trecut prin numeroase transformări și a funcționat o perioadă de timp sub titulatura de *Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret*, conform H.G. nr. 141/2010 cu modificări și completări ulterioare.

În iunie 2003, a fost fuzionat cu Ministerul Educației înainte de a deveni din nou un minister cu drepturi depline în decembrie 2008, dar a fost fuzionat din nou cu Ministerul Educației din 2009 până în 2012.

Prin publicarea în Monitorul Oficial nr. 42/19.01.2013 a Hotărârii de Guvern nr. 11/09.01.2013, *Ministerul Tineretului și Sportului* s-a înființat ca și instituție administrativă centrală, abrogându-se *Autoritatea Națională pentru Sport și Tineret*.

23

Prelucrat, sursa :
https://www.academia.edu/33273144/Patrimoniul_sportului._Baze_sportive_urbane_de_secol_XX, accesat la 13.01.2023, ora 20:00

Pentru îndeplinirea obiectivelor sale, *Ministerul Tineretului și Sportului* a avut obligativitatea să îndeplinească atribuțiile prevăzute la Art. 18 din Legea Educației Fizice și Sportului nr. 69/2000 și totodată avut de îndeplinit o serie de obiective strategice, conform Regulamentului de Organizare și Funcționare - ROF.²⁴

La începutul anului 2022, după divizarea parțială a Ministerului Tineretului și Sportului, activitățile precum și patrimoniul corespunzător din domeniul tineretului au fost preluate de Ministerul Familiei, Tineretului și Egalității de Șanse.

*Conform Hotărârii de Guvern nr. 25/05.01.2022 (Anexa 3) privind organizarea și funcționarea Ministerului Sportului publicată în Monitorul Oficial nr. 20 din data de 06.01.2022, s-a organizat MINISTERUL SPORTULUI funcționând ca organ de specialitate al administrației publice centrale, cu personalitate juridică, în subordinea Guvernului, având rol de sinteză și de coordonare a aplicării strategiei și politicilor Guvernului în domeniul sportului.*²⁵

MINISTERUL SPORTULUI a hotărât să înceapă, în perioada 2016-2032, un proces ambițios de dezvoltare a infrastructurii sportive. **Numai în perioada 2016-2021 au fost finalizate deja 152 de săli de sport, complexuri sportive, bazine de înot și patinoare artificiale atât în mediul urban cât și în mediul rural, prin intermediul Companiei Naționale de Investiții.**

Una din măsurile luate a fost înființarea unui *Registru Național al Bazelor Sportive*, ca instrumentul cu rol de evidență și clasificare/omologare a spațiilor destinate pentru sport, aceasta fiind cea mai vastă evidență a bazelor sportive de până acum.

În același sens, în urmă cu multă vreme, proiectul cultural *Patrimoniul sportului. Baze sportive urbane de secol XX* și-a propus să inventarieze și să analizeze bazele sportive care au posibilitatea de a se constitui ca parte a patrimoniului cultural sportiv din România.

Scopul de atunci a fost de a atrage atenția că pe lângă suportul fizic al desfășurării activităților sportive, datele sunt foarte complexe și au potențialul de a conduce către beneficii de natură culturală, socială, media, diplomatică și economică.

Apropierea acestor beneficii sunt în strânsă corelație cu demersurile unei multitudini de mijlocitori, respectiv de la autorități publice locale până la organizații neguvernamentale și administratorii bazelor și cluburilor sportive.

La nivel european, conform *Cărții Albe a Sportului* elaborată de către Uniunea Europeană, *Sportul* reprezintă toate formele de activități fizice care, printr-o participare mai amplă sau mai puțin organizată, au drept obiectiv îmbunătățirea condiției fizice și psihice a persoanei conducând implicit la un randament mai bun în muncă, dezvoltarea relațiilor sociale, creșterea încrederii în sine și dobândirea unor rezultate pozitive în competițiile de toate rangurile.

Legea nr.69/2000, Legea Educației Fizice și Sportului, actualizată 2023 (Anexa 2), oferă o definiție pe plan național, care prevede că prin educație fizică și sport se înțelege *toate formele de activitate fizică menite, printr-o participare organizată sau independentă, să exprime sau să amelioreze condiția fizică și confortul spiritual, să stabilească relații sociale civilizate și să conducă la obținerea de rezultate în competiții de orice nivel.*

Din punct de vedere al activităților, educația fizică și sportul cuprind următoarele segmente departamentale : educația fizică practică îndeosebi în unitățile de învățământ, sportul pentru toți, sportul de performanță, exercițiile fizice practicate cu scop de întreținere și exercițiile fizice practicate cu scop profilactic sau terapeutic.

---

²⁴ Prelucrat, sursa :

<https://sport.gov.ro/wp-content/uploads/2017/02/ROF-al-MTS-01.09.2017.pdf>, accesat la 13.01.2023, ora 22:00

²⁵ Prelucrat, sursa :

<https://sport.gov.ro/wp-content/uploads/2017/02/ROF-al-MTS-01.09.2017.pdf>, accesat la 13.01.2023, ora 22:00

Avându-se în vedere necesitatea unui organism care să supravegheze și să administreze toate activitățile sportive desfășurate prin instituții și companii abilitate în România, Guvernul a hotărât să departajeze domeniul sport, separându-l de cel de tineret.

Astfel, în anul 2022, potrivit Art. 108 din Constituția României și Art. 3 alin. (1), alin. (2) lit. b), alin. (4) și Art. 8 alin. (1) din O.U.G. nr. 121/2021 privind stabilirea unor măsuri la nivelul Administrației centrale, Guvernul a adoptat Hotărârea nr. 25/05.01.2022 care prevede organizarea și funcționarea Ministerului Sportului, și atribuțiile generale exercitate în funcție de necesitatea atingerii obiectivelor prevăzute în Programul de Guvernare 2021-2024.

Urmare acestui fapt, Ministerul Sportului i s-au atribuit următoarele obiective :

- Coordonează programul de punere în aplicare a Programului de Guvernare în domeniul sportului;
- Elaborează, fundamentează și înaintază Guvernului Proiecte de politici în domeniul sportului;
- Inițiază și avizează după caz, proiecte de Acte Normative în domeniul sportului;
- Coordonează buna administrare a bunurilor din proprietatea publică și privată încredințate de către stat, pentru desfășurarea activităților sportive gestionate de direcțiile pentru sport subordonate;
- Asigură actualizarea inventarului centralizat al bunurilor din domeniul public și privat al statului și al instituțiilor subordonate;
- Reprezintă România pe plan intern și internațional în domeniul sportului;
- Asigură aplicarea legii și controlul aplicării legii în domeniul sportului;
- Colaborează cu alte instituții și organe de specialitate ale Administrației publice centrale, cu autoritățile locale și alte instituții de drept public sau privat, române sau străine;
- Se angajează să asigure aplicarea acordurilor internaționale în domeniul sportului;
- Încheie tratate internaționale sau inițiază demersurile în condițiile Legii nr. 590/2003²⁶ privind tratatele sau Legii nr. 276/2011²⁷ privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre;
- Duce la îndeplinire obligațiile atribuite României în domeniul sport, ca stat membru al Uniunii Europene prin prisma faptului că în 11 iulie 2007, Comisia Europeană a adoptat *Cartea Albă* privind sportul și preocuparea comisiei formată din specialiști a fost de a oferi un cadru orientativ pentru elaborarea de politici active în domeniul educației fizice și a sportului în Uniunea Europeană;
- Încheie documente de cooperare internațională în domeniul sportului și se consultă permanent cu Ministerul Afacerilor Externe privind participarea la competițiile internaționale a sportivilor români.

În ceea ce privește domeniul absorbției fondurilor europene și internaționale, Ministerului Sportului i s-au impus atribuții specifice, care se referă la :

- Redefinirea cadrului legislativ în domeniul sportului, care necesită modificări după apariția unor situații în contextul politic, economic și social atât la nivel național cât și internațional;
- Transformarea și optimizarea sistemului de specializare a antrenorilor în acord cu vremurile și legislația internațională, îndeosebi prin crearea unui sistem de performanță prin care vor fi obligați să se perfecționeze permanent;
- Prioritizarea sportului de masă având ca scop atragerea de cât mai mulți practicanți și studierea posibilităților de finanțate, atât din surse publice, cât și private, pe teritoriul Uniunii Europene;

---

²⁶ *Legea nr. 590/2003 privind tratatele, emitent Parlamentul României, publicat în Monitorul Oficial nr. 23 din 12 ianuarie 2004*

²⁷ *Legea nr. 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre, pe de o parte, și state terțe sau organizații internaționale, pe de altă parte, emitent Parlamentul României, publicat în Monitorul Oficial nr. 876 din 12 decembrie 2011*

- Stabilirea unor noi modalități de finanțare în domeniul sportului pentru a se evita interesul scăzut pentru sport al românilor datorită situației precare a infrastructurii sportive, costurilor ridicate pentru practicarea unui sport sau susținerea financiară dezechilibrată a statului;
- Promovarea activităților fizice și a sportului pentru sănătate la nivelul unităților școlare și centrelor medicale, atât pentru copii, tineri și adulți, cât și pentru vârstnici;
- Promovarea și aplicarea unui cadru legislativ modern și a politicilor publice pentru sportul de masă și sportul de performanță;
- Reorganizarea sistemului sportiv pentru sportul paralimpic prin încurajarea persoanelor cu dizabilități să practice sport acest lucru atrăgând după sine formarea continuă a specialiștilor din sport pentru a antrena persoane cu nevoi speciale, să sprijine persoanele cu dizabilități în accesarea echipamentelor și a tehnologiilor pentru practicarea activității fizice și să se asigure accesibilitatea infrastructurii sportive pentru persoanele cu dizabilități, să se dezvolte sportul de performanță pentru persoane cu dizabilități în cadrul federațiilor sportive naționale pe ramuri paraolimpice, și să se stabilească o finanțare pentru structurile sportive în cadrul cărora funcționează secții sportive pentru persoane cu dizabilități;
- Susținerea polivalentă a sportului de performanță în scopul obținerii de performanțe sportive deosebite și clasarea în primele locuri la competițiile sportive internaționale, dar mai ales reprezentarea României la Jocurile Olimpice;
- Crearea și dezvoltarea de proiecte naționale în vederea sporirii numărului de sportivi cu potențial legitimați și implicit a șanselor de obținere a înaltelor performanțe pe plan internațional;
- Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii sportive, prin investiții susținute pentru construirea de noi săli și centre de sport, dar și prin amenajarea, consolidarea, utilizarea și modernizarea celor deja existente;
- Reforma finanțării sportului, atât din bugetul public cât și privat, care se poate realiza prin îmbunătățirea cadrului legislativ pentru a facilita finanțarea sportului prin sponsorizări importante;
- Digitalizarea domeniului sport, prin crearea și implementarea de sisteme informatice integrate pentru managementul activității sportive, prin creșterea nivelului de digitalizare a serviciilor publice pentru sport, fiind necesară o bună comunicare de lucru între partea guvernamentală și partenerii internaționali, dar și cu colaboratorii de rangul cluburilor sportive, asociațiilor sportive, federațiilor, și altor instituții publice și private.²⁸

• Organizare și funcționare - Ministerului Sportului

Conform Hotărârii de Guvern nr. 25/05.01.2022 care prevede organizarea și funcționarea **Ministerului Sportului**, s-a stabilit că sediul principal al instituției este în Municipiul București, Strada Vasile Conta nr. 16, sector 2, dar desfășoară o parte din activitatea specifică și în Strada Eremia Grigorescu nr. 26 din sectorul 1.

Din punct de vedere organizațional, Ministerul Sportului funcționează astfel :

- Personalul Ministerului și Sportului este format din doi Secretari de Stat și un Subsecretar de Stat numiți prin Decizia Primului-Ministru, cabinetele aferente, un Secretar General, Doi Secretari Generali Adjuncți, Directori Generali, Șefi de Serviciu, Șefi de Birou, Șefi de Compartimente, funcționari publici și personal contractual, conduși de un Ministru care are și atribuția de Ordonator Principal de credite;
- Ministrul, Secretarii de Stat și Subsecretarul de Stat sunt funcții de demnitate publică;
- Secretarul General și Secretarii Generali Adjuncți sunt Înalți Funcționari Publici, numiți deasemenea prin Decizia Primului-Ministru;

²⁸ Prelucrat, sursa : <https://sport.gov.ro/noutati/comunicat-de-presa-21/>, accesat la 15.01.2023, ora 18:00

- A fost aprobat un număr maxim de posturi de 161, dintre care doar 100 sunt ocupate, exclusiv cabinetele demnitarilor;
  - Regulamentul de Organizare și Funcționare a Ministerului Sportului, dar și numărul de posturi pentru fiecare direcție internă de specialitate respectiv Statul de funcții, se stabilesc prin Ordin de Ministru;
  - Atribuțiile, sarcinile și obligațiile personalului se stabilesc prin Fișa postului, aprobată de Ministru;
  - Încadrarea și salarizarea personalului se efectuează conform legilor în vigoare și cu respectarea regimului juridic pentru fiecare categorie;
  - Ministrul sportului reprezintă Ministerul Sportului în raporturile cu celelalte instituții de stat sau private, organe și organisme interne și internaționale;
  - Programul de lucru al Ministerului Sportului este de cinci zile lucrătoare/săptămână, între orele 08:00-16:30 și vinerea între orele 08:00-14:00;
  - Toate documentele adresate Ministerului Sportului se depun la Registratura instituției, unde sunt înregistrate și distribuite la fiecare direcție internă competentă în vederea analizării și soluționării;
  - Tot prin Registratura instituției se transmit documentele ministerului către alte instituții, cu Poșta Militară către instituțiile publice din țară și cu Poșta Română către companiile private.
- În exercitarea atribuțiilor sale, Ministrul sportului emite Ordine și instrucțiuni cu caracter normativ și individual :
- Atribuțiile Ministrului sportului sunt prevăzute în Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 57/2019²⁹ privind Codul Administrativ, Art. 56 alin. (1), cu modificările și completările ulterioare
  - Ministrul sportului probă și semnează documentele privind domeniul sportului, dar și pe cele privitoare la angajații instituției;
  - Ministrul numește și eliberează din funcție personalul din aparatul propriu al ministerului și pe directorii instituțiile subordonate care exercită funcția pe o perioadă limitată de timp;
  - Ministrul Sportului stabilește atribuțiile Secretarilor de Stat, cărora le poate delega unele dintre atribuțiile sale;
  - Ministerul sportului are în subordinea sa și finanțează 104 instituții subordonate, mai exact : 42 de Direcții Județene pentru Sport, 11 Complexuri Sportive Naționale, 48 de Cluburi Sportive, Muzeul Sportului, Institutul Național pentru Cercetare în Sport și Centrul Național pentru Formare și Perfecționare a Antrenorilor, și semnează Organigramele, Statele de funcții ale acestora, bugetele, cererile de deschidere credite bugetare, numirile și suspendările din funcții ale directorilor, Fișele de post, investițiile, achizițiile, cheltuielile de personal, calendarele sportive etc. ;
  - Numărul maxim de posturi aprobat pentru instituțiile publice din subordinea Ministerului Sportului este de 2.207, iar repartizarea numărului de posturi, structura organizatorică și Statele de funcții se aprobă de către Ministrul sportului;
  - Ministerul Sportului are în dotare un parc auto la dispoziția persoanelor cu funcții de conducere, care efectuează delegații în țară și în străinătate și participă la diverse ședințe și comisii din cadrul Guvernului și Parlamentului.³⁰
- În ciuda faptului că Ministerul Sportului a suferit o serie de modificări organizatorice și administrative, obiectivul principal a fost promovarea sportivilor români și asigurarea participării lor la cele mai prestigioase competiții.

²⁹ *Ordonanța de Urgență nr. 57/2019 privind Codul administrativ Monitorul Oficial, Partea I nr. 555 din 05 iulie 2019, actualizată în 2023*

³⁰ Prelucrat, sursa : <https://sport.gov.ro/noutati/comunicat-de-presa-21/>, accesat la 17.01.2023, ora 21:00

Sportivii români au avut un suport masiv din partea **Federațiilor Sportive Naționale** și **Cluburilor Sportive** care, indiferent de finanțarea obținută din bugetul Ministerului și Sportului, au obținut fie și cu întârziere, fondurile necesare pentru afirmarea acestora.

Spre deosebire de celelalte instituții, Ministerului Sportului i s-a acordat o mai mică importanță la rectificările bugetare față de alte ministere, însă chiar și în aceste condiții, s-au făcut eforturi pentru găsirea unor soluții pentru ca resursele financiare să fie suficiente pentru ca sportivii români să poată cuceri cele mai înalte poziții în clasamente, făcând cunoscută România mai mult decât au reușit diplomații de carieră în decenii.

Pentru fiecare rezultat premiat cu medalie de aur, argint sau bronz, sportivii și colectivele tehnice au primit recompense materiale, înfime însă față de cheltuielile reale suportate de aceștia, și de cele mai multe ori întârziate din pricina birocrăției existente. Talentul și pasiunea acestor sportivi au fost suficient de puternice pentru a continua.

Chiar și doamna **Camelia Potec**, campioană olimpică la Athena și Președinte al Federației Sportive Naționale de Natație și Pentatlon Modern, a reamintit în urmă cu puțin timp că în anul 2022, federația aștepta finanțarea în timp ce Campionatele Europene de juniori erau în plină organizare.

Pe plan opus, una dintre cele mai mari realizări a fost **Strategia Națională pentru Sport**, care vizează trei obiective mari, și anume sportul de performanță, sportul școlar și sportul de masă.

Astfel, Programul **Hercules**, destinat segmentului de *sport școlar*, se desfășoară în timpul vacanțelor școlare în peste 35 de județe din țară, având scopul de a atrage copiii cu vârste cuprinse între 6-14 ani către sport, în vederea creșterii bazei de selecție și de performanță. Pentru realizarea acestui proiect, *Direcțiile Județene pentru Sport* și *Federațiile Sportive Naționale* și peste 150 de antrenori au o implicare imensă și disciplinele diferă în fiecare zonă în funcție de resursele umane și infrastructura sportivă existentă pe plan local.

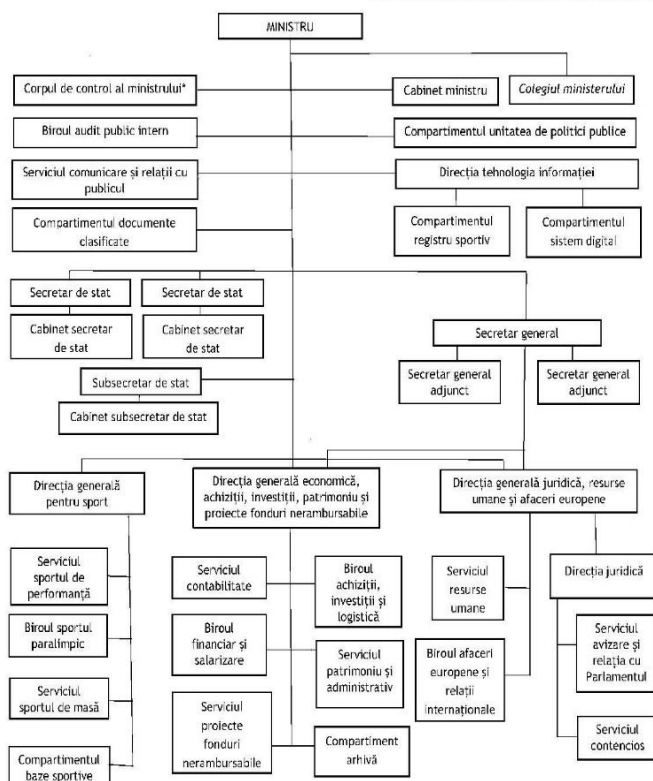
Cea mai mare realizare a acestui proiect a fost atragerea către sport a copiilor cu oportunități reduse socio-economic, dar mai ales a copiilor cu dizabilități.

Foto 2, sursa: <http://www.proiectulhercules.ro/>, accesat la 17.01.2023, ora 22:30

Dealtfel, în altă ordine de idei, putem considera că totodată *funcționarii publici din cadrul Ministerului Sportului*, deși în număr mic, sunt parte integrantă din acest proces, o extensie a colectivului tehnic, executând toate procedurile necesare îndeplinirii obiectivelor.

Organigrama Ministerului Sportului, după divizarea parțială de domeniul tineretului, a fost aprobată în următoarea formă :

* Se organizează la nivel de birou.

Fig. 4.1, sursa: cnsport.ro/mts-hotararea-de-guvern-privind-organizarea-si-functiionarea-ministerului-sportului-a-fost-adoptata/, accesat la 17.01.2023, ora 23:00

• Particularitățile Ministerului Sportului, atribuții și obiect de activitate

Dintre cele mai importante sintagme folosite în domeniul sportului, merită să fie amintite următoarele :

- ❖ *Susținătoare de efort* – substanțe admise de Agenția Mondială de antidoping (WADA), aprobate pe plan național de Agenția Națională Anti-Doping (ANAD);
- ❖ *Ramură de sport* – specialitatea de sport, de exemplu : gimnastică, natație, baschet, karate, handbal, box, etc.;
- ❖ *Sportiv de performanță* – sportiv legitimat în condițiile legii de către Federația Sportivă Națională pe ramura de sport respectivă;
- ❖ *Sportiv de înaltă performanță* – sportiv de performanță care îndeplinește condițiile de participare la concursuri și competiții internaționale oficiale, inclusiv Jocurile Olimpice, și dobândește această calitate prin Ordin al Ministrului Sportului;
- ❖ *Antrenor sau colective tehnice* – orice echipă de sportivi români este însoțită la campionate de antrenori, medici, asistenți, cercetători, metodiști, kinetoterapeuți, psihologi, coregrafi și alți specialiști după caz, stabiliți de Federațiile Naționale;
- ❖ *Organizații Sportive* – persoane juridice de drept public sau privat, fără scop patrimonial, înregistrate în Registrul Sportiv, cum ar fi cluburile sportive, asociații sportive școlare su universitare, ligi profesioniste pe ramură de sport, direcții județene pentru sport și Comitetul Olimpic și Sportiv Român;
- ❖ *Contract de activitate sportivă* – convenție pentru o activitate cu caracter sportiv, încheiată între structurile sportive și sportivi;
- ❖ *Program sportiv* – reprezintă etapele activității sportive pentru un sezon competițional, începând cu selecția, promovarea, pregătirea sportivă, competițiile sportive, alte acțiuni sportive;
- ❖ *Finanțare bugetară* – Fonduri alocate de la bugetul de stat sau local;
- ❖ *Finanțare nerambursabilă* – alocare de fonduri cu titlu nerambursabil ;

- ❖ *Indemnizație de sezon* – indemnizație lunară alocată sportivilor și colectivelor tehnice, prevăzută în contractul de activitate sportivă;
- ❖ *Indemnizație sportivă* – indemnizație lunară alocată sportivilor și colectivelor tehnice pentru asigurarea hranei recomandate pentru obținerea unui randament ridicat;
- ❖ *Indemnizația de merit* – indemnizație lunară pe toată durata vieții, acordată de Ministerul Sportului după analiza Comisiei pentru acordarea Indemnizației de Merit, pentru antrenori de înaltă performanță;
- ❖ *Rentă Viageră* – remunerație lunară acordată pe toată durata vieții, acordată de Ministerul Sportului, după analiza Comisiei pentru acordarea Rentei Viagere, pentru sportivii care au obținut primele trei locuri la Jocurile Olimpice;
- ❖ *Certificat de Identitate Sportivă* – înregistrarea unei instituții de stat sau privat în Registrul Sportiv, respectiv autorizația de funcționare având ca obiect de activitate sportul;
- ❖ *Utilitate Publică* - orice activitate care se desfășoară în domenii de interes public general sau al unor colectivități și oricare din persoanele juridice de drept privat fără scop patrimonial (asociație sau fundație) poate dobândi statutul de Utilitate Publică, prin Hotărâre a Guvernului.
- ❖ *Comitetul Olimpic și Sportiv Român* – C.O.S.R., asociație de interes național care se organizează și funcționează în baza statutului propriu elaborat în conformitate cu prevederile Chartei Olimpice și legislației române în vigoare, promovează principiile fundamentale ale Olimpismului la nivel național, și sprijină crearea unor instituții care se dedică Educației Olimpice. Această instituție sprijină sportul de înaltă performanță și are obligația de a alcătui Echipa României care participă la Jocurile Olimpice, să organizeze și să conducă delegațiile sale atât la Jocurile Olimpice cât și la alte competiții internaționale patronate de Comitetul Internațional Olimpic.³¹

De asemenea, în afară de cele 104 instituții subordonate, Ministerul Sportului finanțează aproximativ 70 de Federații Sportive Naționale în urma analizării cererilor și criteriilor și în baza contractelor de finanțare aprobate de Ministrul sportului, anual.

- Federația Română de AIKIDO;
- Federația Română de ALPINISM ȘI ESCALADĂ;
- Federația Română de ARTE MARȚIALE;
- Federația Română de ARTE MARȚIALE DE CONTACT;
- Federația Română de ATLETISM;
- Federația Română de AUTOMOBILISM SPORTIV;
- Federația AERONAUTICĂ ROMÂNĂ;
- Federația Română de BADMINTON;
- Federația Română de BILIARD POOL;
- Federația Română de BASCHET;
- Federația Română de BASEBALL ȘI SOFTBALL;
- Federația Română de BOB ȘI SANIE;
- Federația Română de BRIDGE;
- Federația Română de BOX;
- Federația Română de BRIDGE;
- Federația Română de CANOTAJ;
- Federația Română de CICLISM;
- Federația Română de CULTURISM ȘI FITNESS;
- Federația Română de CRICKET;
- Federația Română de CHANBARA;

---

³¹ Prelucrat, sursa : https://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2018/05/v7nxyf_rc30d914mbst6.pdf, accesat la 19.01.2023, ora 19:00

- Federația Română de SPORT COLUMBOFIL;
- Federația Română de DARTS;
- Federația Română de DANS SPORTIV;
- Federația ECVESTRĂ Română;
- Federația Română de FOTBAL;
- Federația Română de FOTBAL TENIS C.A.J.;
- Federația Română de GIMNASTICĂ;
- Federația Română de GIMNASTICĂ RITMICĂ;
- Federația Română de GO;
- Federația Română de GOLF;
- Federația Română de HALTERE;
- Federația Română de HANDBAL;
- Federația Română de HOCHEI PE GHEAȚĂ;
- Federația Română de HOCHEI PE IARBĂ;
- Federația Română de JUDO;
- Federația Română de KARTING;
- Federația Română de KAIK-KANOE;
- Federația Română de KYOKUSHIN;
- Federația Română de KYOKUSHIN IKO 2;
- Federația Română de KARATE;
- Federația Română de KARATE TRADIȚIONAL;
- Federația Română de KARATE WKC;
- Federația Română de KEMPO;
- Federația Română de LUPTE;
- Federația Română de MODELISM;
- Federația Română de MOTOCICLISM;
- Federația Română de NATAȚIE ȘI PENTATLON MODERN;
- Federația Română de OINĂ;
- Federația Română de ORIENTARE;
- Federația Română de PANGRATION ATHLIMA;
- Federația Română de PATINAJ;
- Federația Română de PESCUIT SPORTIV;
- Federația Română de POLO;
- Federația Română de POPICE ȘI BOWLING;
- Federația Română de POWERLIFTING;
- Federația Română de RADIOAMATORISM;
- Federația Română de RUGBY;
- Federația Română de SCHI BIATLON;
- Federația Română de SCRABBLE;
- Federația Română de SCRIMĂ;
- Federația Română de SAMBO;
- Federația Română de SNOOKER;
- Federația Română de SPORTUL PENTRU TOȚI;
- Federația Română de ȘAH;
- Federația Română de TABLE – BACKGAMMON;
- Federația Română de TAEKWONDO WTF;
- Federația Română de TAEKWONDO ITF;
- Federația Română de TENIS;
- Federația Română de TENIS DE MASĂ;
- Federația Română de TIR SPORTIV;
- Federația Română de TIR CU ARCUL;

- Federația Română de TRIATLON;
- Federația Română de VOLEI;
- Federația Română de VOVINAM VIET-VO-DAO;
- Federația Română de YACHTING;
- Federația Română de SQUASH;
- COMITETUL NAȚIONAL PARALIMPIC.³²

Finanțarea Federațiilor Sportive Naționale de către Ministerul Sportului reprezintă sprijinul pentru obținerea celor mai înalte rezultate.

Ministerul Sportului stabilește propunerile pentru cuantumurile de finanțare a Federațiilor Sportive, în conformitate cu Ordinul Ministrului sportului pentru aprobarea programelor sportive de utilitate publică și a metodologiei privind finanțarea Federațiilor Sportive Naționale de către Ministerul Sportului, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 30, din 11.01.2023.

Se instituie o Comisie formată din experți în domeniul sportului, pentru analizarea, evaluarea și decizia alocării sumelor pentru fiecare Federație Sportivă Națională în parte.

În acest sens, Comisia instituită predă Raportul de analiză și evaluare a cererilor de finanțare Ministrului sportului, care aprobă contractele de finanțare după caz, pentru care ulterior se încheie Acte Adicionale.

În România sunt recunoscute aproximativ 75 de **Federații Sportive Naționale**, dintre care un număr de 65 sunt actualmente finanțate de la bugetul de stat.

Privind finanțarea programelor sportive realizate de structurile sportive de *Utilitate Publică*, se realizează pe următoarele programe :

➤ Programul *Redescoperă oina*, și au ca scop valorificarea aptitudinilor individuale într-un sistem organizat de selecție, pregătire și competiție care să asigure autodepășirea continuă, realizarea de recorduri naționale și internaționale, precum și obținerea victoriei prin ocuparea primelor locuri pe podium la concursurile naționale și internaționale;³³

Foto 3, sursa: <https://spotmedia.ro/stiri/sport/oina-a-devenit-oficial-sportul-romaniei-si-are-si-zi-nationala-iohannis-a-promulgat-legea>, accesat la 17.01.2023, ora 22:30

- Programul *Întreținerea și funcționarea bazei materiale sportive*;
- Programul *Promovarea sportului de performanță*;
- Programul *Sportul pentru toți*.

Ministerul Sportului gestionează evidența structurilor sportive existente pe teritoriul României prin **Registrul Sportiv**, atribuind fiecărei structuri un număr de autentificare și eliberând **Certificatul de Identitate Sportivă**.

³² Prelucrat, sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Lista_federa%C8%9Bilor_sportive_din_Rom%C3%A2nia, accesat la 19.01.2023, ora 22:00

³³ Prelucrat, sursa : <https://sport.gov.ro/noutati/ministerul-sportului-a-stabilit-propunerile-pentru-cuquantumurile-de-finantare-a-federațiilor-sportive-naționale-pe-anul-2023/>, accesat la 25.01.2023, ora 24:00

**MAI PUȚINE
DRUMURI,
MAI MULT TIMP
PENTRU SPORT!**

MINISTERUL SPORTULUI

Foto 4, sursa: <https://cugetliber.ro/stiri-sport-ministerul-sportului-procedura-simplificata-pentru-transmiterea-certificatelor-de-identitate-sportiva-458676>, accesat la 25.01.2023, ora 22:00

Criteriile de recunoaștere a practicării oficiale a unei ramuri de sport în cadrul unei entități din domeniul sportului în România, sunt următoarele :

- existența unui cadru competițional între două sau mai multe echipe sau indivizi ;
- ansamblu de exerciții fizice complexe sau probe sportive, specializate printr-o tehnică distinctă și un profil propriu de efort ;
- reguli de concurs specifice și o performanță de un anumit gen, evaluată după un anumit cod și printr-un sistem de unitați de măsură proprii.

Pentru recunoașterea unei structuri sportive, se obține *Certificatul de Identitate Sportivă* depunând următoarele documente :

- ✓ Statut;
- ✓ Actul constitutiv;
- ✓ Hotărâre judecătorească definitivă și irevocabilă;
- ✓ Certificat de înscriere a persoanei juridice fără scop patrimonial;
- ✓ Dovada de sediu;
- ✓ Dovada de patrimoniu;
- ✓ Dovada disponibilității denumirii.³⁴

Comisia de analiză și verificare a cererilor de recunoaștere oficială a practicării ramurilor de sport este un organism de specialitate juridică, ce funcționează în cadrul ministerului, constituită prin ordin al ministrului și formată din specialiști și experți ai sportului.

Scopul unui *Club Sportiv* este primordial acela de a desfășura activități sportive într-una sau mai multe ramuri de sport, începând cu selecția, inițierea și pregătirea de sportivi în aceste domenii, precum și participarea la competiții sportive interne și internaționale.

Ministerul Sportului are în subordine 48 de Cluburi Sportive în București și în fiecare județ al țării.

Obiectivele Cluburilor Sportive reies deasemenea din reglementările federațiilor sportive Naționale, dar și din reglementările și regulamentele Federațiilor Sportive Internaționale.

Cluburile, prin antrenorii săi, descoperă și selecționează tinerele talente, le legitimează și le pregătesc pentru competiții și concursuri. Așa au pornit către medaliile de aur la Jocurile Olimpice sportive precum Elisabeta Lipă, Nadia Comăneci, Ivan Patzaichin și alții.

Un Club Sportiv își menține activitatea atât prin venituri proprii, cât și prin colaborarea ori asocierea cu alte organisme din țară și străinătate, cu firme și asociații economice, în limita legislației în vigoare.

³⁴ Prelucrat, sursa : https://www.infiintari-firme-romania.ro/servicii_doc_56_certificatul-de-identitate-sportiva_pg_0.htm, accesat la 25.01.2023, ora 22:30

Clubul Sportiv poate avea în administrare și în folosință baze sportive, care includ terenuri, săli de antrenament, birouri, instalații specifice, spații de cazare și masă, precum și alte dotări, dar are posibilitatea să completeze cu fonduri, bunuri mobile sau imobile fie din cotizații, donații, voluntariat, precum și din ajutoare, colaborări ori sponsorizări primite de la alte organizații sportive din țară și din străinătate, de la instituții sau organisme de stat ori internaționale.

Complexurile Sportive Naționale sunt Instituții Publice de Interes Național și funcționează sub propriul Regulament de Organizare și Funcționare, aprobat de către Ministrul Sportului.

Obiectivul Complexurilor Sportive Naționale este acela de a pregăti loturile Olimpice și Naționale ale României, de a organiza competiții sportive la nivel național și internațional.

Complexurile Sportive Naționale sunt dotate și utilizate corespunzător pentru una sau mai multe ramuri sportive și pun la dispoziția Federațiilor Sportive Naționale baza materială și toată infrastructura pentru antrenarea și efectuarea controalelor antidoping ale sportivilor, dar totodată sprijină măsurile ce se iau pentru prevenirea și combaterea violenței în cadrul activităților desfășurate.

Ca un exemplu, **Complexul Sportiv Național Snagov** din Izvorani-Snagov, care a primit numele mării campioane olimpice Elisabeta Lipă, găzduiește și pregătește lotul național de canotaj, care a câștigat numeroase medalii de aur la Campionate Europene, Campionate Mondiale și Jocurile Olimpice. În anul 2020, La Jocurile Olimpice de la Tokyo, România a cucerit o medalie de aur la canotaj în proba feminină de dublu vâsle, aceasta fiind a 20-a medalie de aur cucerită de canotajul românesc la Jocurile Olimpice.

Lacul Snagov pe malul căruia se află Complexul Sportiv Național Snagov este propice pentru antrenamentele sportive ale canotorilor, dar și pentru kaiak-kanoe și alte sporturi de apă.

Un mare **Complex Sportiv Național** este "**Lia Manoliu**", aflat în București, ocupând o imensă suprafață, împărțită pe zone pentru numeroase ramuri sportive și unde se antrenează de asemenea loturile naționale și olimpice ale României.

Muzeul Sportului, aflat în incinta Comitetului Olimpic Sportiv Român a fost **înființat la data de 7 mai 1971** și este deținătorul unui adevărat tezaur de bunuri culturale, obiecte care au aparținut multor sportivi și trofee, prezentând istoria sportului românesc din cele mai îndepărtate timpuri și dovedind vechimea și importanța acestui fenomen numit *sport*.

Institutul Național pentru Cercetare în Sport, aflat în subordinea Ministerului Sportului, activează în scopul desfășurării activităților de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică, asistență tehnică, consultanță și expertiză în domeniul educației fizice și sportului, realizează obiectivele științifice și tehnologice ale Planului Național pentru Cercetare-Dezvoltare și Inovare.

Institutul Național pentru Cercetare în Sport, participă totodată prin propuneri, la elaborarea strategiei de cercetare și dezvoltare a domeniului sportiv pentru extinderea și crearea condițiilor necesare desfășurării sportului de performanță.

Centrul Național pentru Formare și Perfecționare a Antrenorilor, aflat în subordinea Ministerului Sportului, formează și perfecționează antrenori sportivi, fiind cea mai performantă școală pentru antrenori sportivi din România.

Sportul românesc reprezintă una dintre puținele activități prin care România este recunoscută în străinătate, dovada fiind aceea că numele *Hagi*, *Nadia Comăneci*, *David Popovici* și altele sunt mai cunoscute decât ale tuturor politicienilor sau diplomaților români din întreaga lume.

Dintre activitățile Ministerului Sportului, acordarea unei **Rente Viagere** sportivilor români care au obținut rezultate importante la probele individuale sau pe echipe la Jocurile Olimpice sau Campionatele Europene și Mondiale de seniori, se realizează conform prevederilor Legii Educației fizice și Sportului nr. 69/2000³⁵ în vigoare, actualizată în 2023.

În urma cererii depuse de sportiv, Ministerul Sportului transmite Federației Sportive Naționale, care în termen de 3 zile trebuie să ateste :

---

³⁵ *Legea nr. 69 din 28 aprilie 2000, publicat în Monitorul Oficial nr. 200 din 9 mai 2000*

- Retragerea din activitatea competițională a sportivului în cauză;
- Performanțele re realizate ale sportivului care solicită renta viageră.

Pentru a obține Rentă Viageră, sportivul trebuie să fi împlinit vârsta de 18 ani la momentul înregistrării performanței și să fie cetățean român, de asemenea.

Cererea, însoțită de nota Federației Sportive Naționale, se înaintează Comitetului Olimpic și Sportiv Român, care deasemenea, în termen de 3 zile, atestă dacă performanța a fost obținută într-o probă olimpică.³⁶

Foto 5, sursa: <https://trofeu.ro/>, accesat la 05.02.2023, ora 18:00

Renta Viageră se stabilește în funcție de cel mai recent câștig salarial mediu brut pe economie publicat de Institutul Național de Statistică și reprezintă echivalentul a 1,5 salarii medii brute pe economie.

Renta Viageră se acordă începând cu data de 1 ianuarie, după retragerea sportivului din activitate, dar se întrerupe în cazul în care sportivul alege să revină în activitatea activă, competițională.

La ora actuală, conform datelor furnizate de Ministerul Sportului, beneficiază de Rentă viageră un număr de 462 de sportivi din multe ramuri de sport, iar în funcție de medalia obținută, suma este cuprinsă între 3.493 lei și 16.635 lei.

Renta Viageră se acordă lunar, pe durata întregii vieți a sportivului care a dobândit-o și nu se transmite urmașilor după decesul titularului.

Acordarea Rentei Viagere încetează atunci când sportivul beneficiar încetează din viață.

Doamna **Deputat Aura Vasile din Grupul Parlamentar al Partidului Social Democrat**, a afirmat la o dezbatere că sportivii români, folosesc indemnizațiile sau premierile pentru rezultate deosebite pentru a completa lipsurile enorme la nivel de Federație pentru pregătirea lor.

Doamna Deputat a mai subliniat faptul că sportivii români trebuie să plătească din venituri personale taxe, să cumpere echipamente, să plătească transporturi și cazări pentru a putea participa la Competițiile Naționale, Europene, Mondiale și Olimpice, în așteptarea fondurilor și remunerărilor oficiale, care sunt veșnic întârziate din cauza birocrăției existente.

De asemenea, doamna Deputat Aura Vasile a menționat că în legea inițială au fost cuprinși doar sportivii olimpici, că Jocurile Olimpice se organizează la fiecare 4 ani, dar sportivii și colectivele tehnice trebuie să se pregătească în toți acei 4 ani pentru a putea înscrie rezultate remarcabile.³⁷

³⁶ Prelucrat, sursa : <https://www.pensiata.ro/pensii-publice/pensia-pentru-sportivii-de-performanta/>, accesat la 05.02.2023, ora 20:00

Ministerul Sportului, acordă de asemenea, **Indemnizații de Merit** pentru sportivii care au obținut rezultate deosebite, dar și pentru membrii colectivelor tehnice care au contribuit la obținerea acestora.

Astfel, pot beneficia de Indemnizația de Merit :

- Sportivi;
- Antrenori;
- Cadre medicale și cercetători;
- Arbitri;
- Alte persoane care au participat la promovarea imaginii României pe plan internațional.

Indemnizația de Merit se acordă în urma analizării dosarelor solicitanților, de către *Comisia Națională pentru acordarea Indemnizației de Merit*, în baza unor criterii de atribuire prevăzute de lege.

Pentru a beneficia de Indemnizația de Merit, persoanele trebuie să fi împlinit vârsta de 60 de ani, deoarece această indemnizație se acordă pentru întreaga activitate în domeniul sportului.

Numărul maxim al beneficiarilor de Indemnizației de Merit este 117, și din păcate, locul în listă se eliberează doar în cazul decesului unui beneficiar. În această situație, *Comisia Națională pentru acordarea Indemnizației de Merit* reevaluează dosarele aflate în așteptare și desemnează noul beneficiar.

La fel ca în cazul Rentelor Viagere, acordarea Indemnizației de Merit este lunară, pentru tot restul vieții, încetează la decesul beneficiarilor și nu se transmite moștenitorilor acestora.

O altă susținere a Ministerului Sportului pentru ca sportivii să obțină performanțe înalte este o remunerare în formă de **Indemnizație Sportivă** și se acordă loturilor naționale de seniori.

Astfel, atât sportivii loturilor naționale de seniori cât și membrii colectivelor tehnice primesc pe perioada pregătirii pentru competiții în cadrul Cluburilor Sportive, o indemnizație lunară de până la 80% din nivelul indemnizației de lot național, iar criteriile de acordare a acestor Indemnizații Sportive sunt stabilite de Ministerul Sportului, la propunerea Federațiilor Sportive Naționale.

Privitor la aspectul acordării Indemnizației Sportive, doamna **Deputat Aura Vasile din Grupul Parlamentar al Partidului Social Democrat** a pledat în favoarea sportivilor români menționând că aceștia sunt cei mai buni ambasadori ai țării, prin prisma faptului că atunci când tricolorul se ridică pe unul din catarge însoțit de Imnul de stat, România obține expunere, recunoaștere și apreciere mai mult decât oricând.

Doamna Deputat a mai adăugat în pledoaria sa că trebuie înțeleasă situația acestor sportivi de performanță în contextul economic din ultimii ani din țara noastră, deoarece Federațiile sportive Naționale și corpurile loturilor olimpice sau loturile naționale se confruntă cu lipsuri care nu le permit să ofere condiții optime de pregătire a sportivilor, fiind nevoie constant de o hrană deosebită, de vitamine, de stimulente de efort, de îngrijiri medicale, de infrastructură sportivă adecvată secolului XXI.

Nu în ultimul rând, doamna Deputat Aura Vasile din Grupul Parlamentar al Partidului Social Democrat, a accentuat că banii pe care îi primesc sportivii români sub formă de indemnizații sau premii sunt folosiți de aceștia tocmai pentru a acoperi aceste lipsuri.

Indemnizația de sezon prevăzută în contractul de activitate sportivă încheiat între structura sportivă, sportivii de performanță și antrenorii acestora precum și alți membri ai colectivelor tehnice, se poate plăti din subvenții și alocații bugetare în limita prevederilor bugetare aprobate, și este stabilită prin Ordin de Ministru al Ministerului Sportului.

Această Indemnizație de de sezon nu se asimilează Indemnizației de lot național.³⁸

---

³⁷ Prelucrat, sursa : *deputat Aura Vasile, din partea Grupului parlamentar al PSD* - <https://www.cdep.ro/pls/steno/steno.stenograma?ids=7064&idm=5&idl=0>, accesat la 05.02.2023, ora 23:00

³⁸ Prelucrat, sursa : http://sgglegis.gov.ro/legislativ/docs/2018/05/v7nxyf_rc30d914mbst6.pdf, accesat la 12.02.2023, ora 19:00

Foto 6, sursa: <https://occidentul-romanesc.com/cinci-medalii-de-aur-o-medalie-de-bronz-si-locul-i-pe-natiuni/>, accesat la 07.02.2023, ora 21:00

În cazul competițiilor sportive, pentru calificarea echipelor sportive la concursuri internaționale, atât Ministerul Sportului cât și Comitetul Olimpic și Sportiv Român pot acorda sportivilor și colectivelor tehnice **premierii și recompense în bani** în limita bugetului aprobat și a sumelor prevăzute de lege, în funcție de valoarea performanței, de importanța competiției, de contribuția fiecăruia în parte.

În acest fel, premierile pentru recordurile olimpice se plătesc din bugetul Comitetului Olimpic și Sportiv Român, iar cele pentru recordurile europene și mondiale se plătesc din bugetul Ministerului Sportului.

Federațiile Sportive Naționale suportă din propriul buget, plata premierilor pentru recordurile naționale.

Copiii și juniorii legitimați la cluburi sportive și care participă la competiții sportive oficiale naționale și internaționale ar fi trebuit să poată beneficia lunar, din acest an, de un stimulente financiar sub forma unor bonuri de valoare, denumite **Tichete de sportiv**, potrivit Legii 322/2022, în scopul sprijinirii acestora.

Un rol important în atragerea, menținerea și evoluarea performanțelor sportive și a tuturor condițiilor implicite în domeniul sportului, îl joacă **Programele de finanțare din fonduri nerambursabile europene**.

Un astfel de program, de pildă **ERASMUS+**, are ca scop mobilitatea personalului sportiv, calitatea, incluziunea, creativitatea, inovația la nivelul organizațiilor sportive și al politicilor din domeniul sportului, pentru promovarea parteneriatelor de cooperare și încurajarea evenimentelor sportive non-profit, dar și pentru atragerea opiniei publice de partea sportului prezentând beneficiile de tip social, medical, psihologic, educațional, organizațional, egalitate între șanse, schimb de bune practici, fairplay, tranziția verde și digitală, influențarea tinerilor privind viața democratică.

Programul ERASMUS+ totodată sprijină sportul și prin prisma rezultatelor de creștere economică durabilă, crearea de noi locuri de muncă, coeziunea socială, stimularea inovării și consolidării identității europene.

Ministerul Sportului a preluat de curând calitatea de Organism Național de Coordonare (ONC) al Săptămânii Europene a Sportului pentru perioada 23-30 Septembrie 2022 și 23-30 Septembrie 2023, când au loc cele mai ample manifestări sportive pentru acomodarea, atragerea și implicarea populației față de fenomenul sport.

Un deosebit succes în domeniul sportului l-a avut evenimentul sportiv Săptămâna Europeană a Sportului din septembrie 2022, care s-a derulat pe tot teritoriul României pe o perioadă de șapte zile, având 50 de parteneri, 24 de ambasadori ai sportului printre care s-au numărat campioni mondiali, europeni și olimpici, sute de voluntari, și s-a desfășurat în 280 de

locații din 33 dintre județele României, însumând peste 1.450 de activități sportive din multe ramuri de sport și a însumat un număr de peste 100.000 de participanți direcți sau indirecti la nivel național.

Evenimentul se va organiza și în anul 2023, așteptările fiind mult mai mari după experiența acumulată în anul anterior.

Săptămâna Europeană a Sportului se desfășoară la inițiativa Comisiei Europene și are scopul de a promova sportul și educația fizică în Europa prin conștientizarea sportului ca făcând parte din stilul de viață sănătos, sub motto **#BeActive**.

Conform Comisiei Europene, sportul și orice activitate fizică contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate, la îmbunătățirea stimei de sine, la creșterea energiei, la disciplină, la dezvoltarea spiritului competițional, la coectitudine, la îmbunătățirea atitudinii și toate acestea implicit la bunăstare și longevitate.

Startul evenimentului *Săptămâna Europeană a Sportului*, în anul 2022 s-a dat în România la popularul *Complex Sportiv Național Sala Polivalentă* din București, acesta fiind chiar o instituție subordonată a Ministerului Sportului, unde au putut fi întâlnite cele mai mari personalități ale sportului românesc.³⁹

Președintele Asociației Comitetelor Olimpice Europene (EOC), domnul **Spyros Capralos**, a avut un mesaj la începutul evenimentului, prin care i-a încurajat pe oameni să fie activi (**#BeActive !**), menționând faptul că Europa are șansa de a fi activă prin însușirea unui mod de viață activ și sănătos.

S-a amintit de asemenea că evenimentul din 2021 a înregistrat participarea a peste 11 milioane de oameni în Europa, iar atenția se va focusa în continuare asupra tineretului care a pierdut multe dintre obiceiurile bune, devenind sedentar, îndeosebi în timpul pandemiei.

Domnul Spyros Capralos a insistat asupra beneficiilor pe care le aduce mișcarea în general, sub orice formă de activitate fizică și sport, și a stării de mulțumire oferite de acestea.

Totodată, a subliniat faptul că *Săptămâna Europeană a Sportului* va fi promovată intens, inclusiv prin intermediul rețelelor de socializare sau cu ocazia competițiilor sportive din 2023.⁴⁰

Ministerul Sportului a avut întotdeauna o colaborare fructuoasă și onestă cu **Comitetul Olimpic și Sportiv Român**, ambele fiind instituții consacrate sportului de până la cel mai înalt rang.

Comitetul Olimpic și Sportiv Român, este o entitate de interes național aparținând Mișcării Olimpice, organizată conform unui Statut propriu elaborat în temeiul *Chartei Olimpice*, dar și legislației române în vigoare.

Comitetul Olimpic și Sportiv Român respectă și aplică principiile fundamentale ale *Olimpismului* național și este dedicat Educației Olimpice, creând și sprijinind instituțiile destinate acestui domeniu, promovând sportul de înaltă performanță.

Comitetul Olimpic și Sportiv Român alcătuiește Echipa României care participă la Jocurile Olimpice, și o însoțește prin delegații săi la toate competițiile internaționale patronate de Comitetul Internațional Olimpic.

În pagina sa de prezentare, Comitetul Olimpic și Sportiv Român a oferit un istoric al Jocurilor Olimpice, pentru ca meritele sportivilor și mai ales ale celor români să nu fie uitate.

Astfel, aflăm că Jocurile Olimpice au fost reluate în anul 1896 după o întrerupere de 1.500 de ani și acest fapt se datorează *Baronului Pierre de Coubertin* și lui *Evanghelie Zappa*.

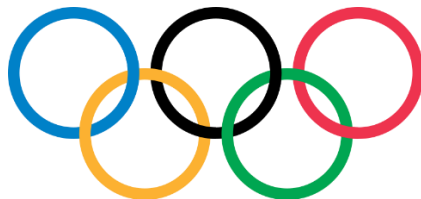
Reluarea Jocurilor Olimpice a avut un asemenea răsunet încât numărul participanților a crescut de la 241 din 14 țări în anul 1896, la 11.000 din 209 țări în anul 2004, la Atena. Chiar și în cazul

³⁹ Prelucrat, sursa : <https://oportunitati-ue.gov.ro/erasmus/>, accesat la 15.02.2023, ora 20:30, accesat la 15.02.2023, ora 20:00

⁴⁰ Președintele Asociației Comitetelor Olimpice Europene (EOC) Spyros Capralos

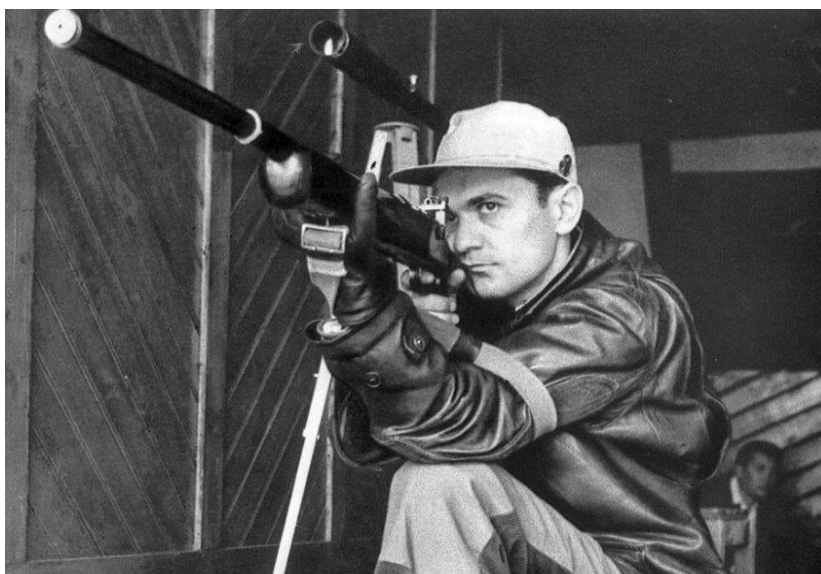
Jocurilor Olimpice de Iarnă unde numărul participanților este mai mic, s-au înregistrat în anul 2006, 2.633 de sportivi din 80 de țări.⁴¹

Tot din pagina de prezentare a Comitetului Olimpic și Sportiv Român, aflăm date importante despre primii participanți români și medaliați la Jocurile Olimpice.

Foto 8 sursa: https://ro.wikipedia.org/wiki/Jocurile_Olimpice accesat la 16.02.2023, ora 23:30

Astfel, prima medalie de aur cucerită de un român a fost înregistrată în anul 1952, la Jocurile Olimpice de la Helsinki, unde **Iosif Sârbu** a devenit primul campion olimpic român la **Tir Sportiv**, proba de pistol.

Foto 9, sursa: <https://www.gsp.ro/gsp-special/>, accesat la 16.02.2023, ora 20:30

La Sporturile Olimpice de Iarnă care s-au desfășurat în Franța în anul 1968, tandemul **Ion Panțuru-pilot** și **Nicolae Neagoe-frânar** au cucerit medalia de bronz ocupând locul 3 la **Bob**.

De remarcat este faptul că până în prezent aceasta a fost singura medalie olimpică românească înregistrată la Jocurile Olimpice de Iarnă.

---

⁴¹ Prelucrat, sursa : <https://www.cosr.ro/stiri/2022-09-23/start-sptmna-european-a-sportului-2022-beactiv>, accesat

la 16.02.2023, ora 19:30

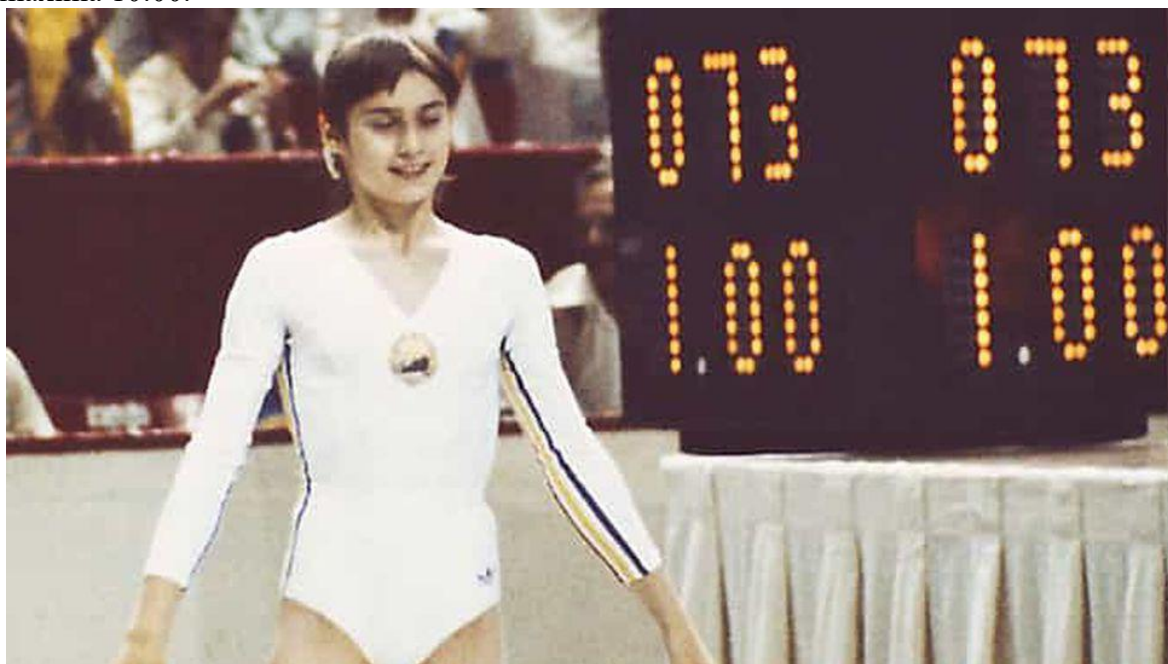

Foto 10, sursa: <https://www.cosr.ro/despre-noi/istoric>, accesat la 16.02.2023, ora 20:30

Un eveniment care dăinuiește în inima Românilor și prin originalitatea în care comentatorul sportiv *Cristian Țopescu* și-a manifestat bucuria de la fața locului, a fost obținerea primei note olimpice de 10 de către *Nadia Comăneci*, la *Gimnastică*, la Jocurile Olimpice de la Montreal, în anul 1977.

Mai mult decât atât, tabela electronică nu a putut afișa decât nota 1:00, nefiind adaptată pentru nota maximă 10:00.

Foto 11, sursa: <https://www.impact.ro/46-de-ani-de-la-prima-nota-de-10-primita-de-nadia-comaneci-la-montreal-cine-este-primul-gimnast-care-a-primit-calificativul-maxim-la-jocurile-olimpice-389626.html>, accesat la 19.02.2023, ora 19:30

Conform datelor oferite de Comitetul Olimpic și Sportiv Român în pagina sa de prezentare, cea mai bună clasare a României la Jocurile Olimpice s-a înregistrat în anul 1984 la Los Angeles,

când România a ocupat locul 2 în lume, cu 53 de medalii, dintre care 20 de aur, 16 de argint și 17 de bronz, aferente ocupării locurilor I, II și III pe podium, după Statele Unite ale Americii.⁴²

În anul 2020, din cauza pandemiei care a afectat toată planeta provocând suferința și moartea a milioane de oameni, Jocurile Olimpice de la Tokyo au fost decalate un an, astfel că au avut loc în anul 2021, cu respectarea tuturor restricțiilor pandemiei.

Sportivii de la Canotaj și Scrimă au fost la înălțime cucerind medalii de aur și de argint, ocupând locurile I și II pe podium.

În anul 2014, la 15 aprilie, a avut loc Aniversarea a 100 de ani de la înființarea Forului Olimpic Român, și nu putem decât să sperăm că performanțele sportivilor români vor continua și de acum înainte, că vom fi concurenți puternici la Jocurile Olimpice, că Imnul național se va auzi în nenumărate competiții pentru toate ramurile de sport.

De asemenea, nu putem decât să sperăm că poporul român va fi în continuare susținătorul moral al acestor eroi, care sunt asociați cu numele României peste hotare.

Foto 10, sursa: <https://www.mesajeurarifelicitari.com/imagini-pentru-evenimente-sportive-f-176-i-35340.html>, accesat la 19.02.2023, ora 19:30

CONCLUZII

Referitor la importanța Administrației publice centrale de specialitate, se poate afirma că aceasta este motorul întregii activități a României și oricărei alte țări, din toate domeniile, fiind denumită și *Administrația de resort*.

Administrația publică centrală de specialitate asigură nevoile și condițiile necesare pentru o dezvoltare armonioasă și echilibrată a teritoriului și crează cadrul în care toate instituțiile și companiile să își exercite competențele la parametrii de eficacitate și eficiență în vederea satisfacerii nevoilor cetățenilor, dar și mediului de afaceri.

Administrația publică centrală de specialitate oferă temeiul legal pentru funcționarea corectă a tuturor ramurilor de activitate, aceasta încercând să păstreze un coeficient decent al inflației și să diminueze efectele unei eventuale crize financiare și efectele propagate în fiecare specialitate în parte, depunând mari eforturi pentru încadrarea în plafoanele bugetare și luarea unor măsuri concrete de eficientizare a activității, pentru consolidarea finanțelor publice și a stabilității financiare.

⁴² Prelucrat, sursa : <https://www.cosr.ro/despre-noi/istoric>, accesat la 20.02.2023, ora 20:00

Astfel, Administrația publică centrală de specialitate are ca obiectiv principal orientarea cheltuielilor spre proiecte de investiții cu rol în dezvoltarea economică pentru fiecare domeniu de activitate în parte prin absorbția eficientă a fondurilor structurale nerambursabile adecvate, diminuarea cheltuielilor cu bunurile și serviciile, efectuarea planificării cadrului de cheltuieli pe termen scurt și lung, consolidarea și continuarea reformelor structurale, perfecționarea politicii de administrare fiscală.

Totodată, prin emiterea de proiecte de acte normative Administrația publică centrală de specialitate veghează ca regulile de finanțare și legislația națională aplicabilă să fie simplificate, conectate și armonizate astfel încât să permită o aplicare accesibilă și sustenabilă, care să contribuie la dezvoltarea capacității beneficiarilor și la eficientizarea tuturor activităților.

Administrația publică centrală de specialitate urmărește o mai bună folosire a resurselor, un grad crescut de transparență față de cetățeni pentru utilizarea banilor publici oferindu-le accesul la informații, monitorizarea continuă a performanțelor instituției publice, identificarea și gestionarea riscurilor, responsabilizarea managementului și a personalului de execuție.

Alte obiective ale Administrației publice centrale de specialitate sunt abordarea unei strategii la nivel național privind orientarea serviciilor spre client prin reducerea duratei de așteptare, diversificarea modalităților de prestare a serviciilor publice în funcție de nevoile prestatorilor și clienților, inclusiv prin extinderea serviciilor publice furnizate on-line.

Administrația publică centrală de specialitate, prin funcționarii săi aleși, numiți sau de execuție, duc la îndeplinire obiectivele trasate instituției.

Privind Organizarea și funcționării ministerelor, este cert că acest fapt joacă un rol primordial în funcționarea a însăși Guvernului și al întregului mecanism de organizare al unei țări și a unei națiuni.

Din punct de vedere legislativ, economic, industrial, social, cultural și spiritual, orice acțiune la nivel general sau individual necesită o atență și continuă analiză și perfecționare, iar fiecare perioadă de timp suferă schimbări care pot afecta domeniul respectiv și implicit nivelul de trai al cetățenilor sau imaginea țării în exterior.

Ministerele, reprezentând interfața dintre stat și cetățean, mediul de afaceri sau chiar reprezentanții altui stat, trebuie organizate astfel încât să funcționeze eficient, luându-se în considerare toate situațiile și rezultatele existente și precedente.

Deși domeniile de specialitate ale ministerelor sunt diferite, în ansamblu formează un tot unitar și evoluția poate fi sprijinită chiar și cu ajutorul fondurilor nerambursabile oferite de către Uniunea Europeană.

Obiectivele pot fi astfel atinse prin implementarea unor tehnologii performante, cu software complete și integrate care să îmbunătățească coordonarea activității prin reducerea pierdelor și creșterea profitabilității, dar și prin acoperirea posturilor de conducere cu persoane competente în fiecare domeniu de activitate.

De asemenea, este necesară perfecționarea celor care ocupă posturile de execuție și care îndeplinesc la propriu sarcinile, acest lucru presupunând și identificarea necesarului, evaluarea, angajarea, promovarea și salarizarea personalului potrivit, dar și responsabilizarea acestuia, chiar dacă responsabilitatea este o trăsătură care izvorăște din conștiința individului, și care are un grad mai scăzut sau mai ridicat.

De foarte multe ori, de-a lungul timpului, ministerele au fuzionat, au fost desființate sau nou-create și astfel, s-a urmărit permanent acoperirea sferelor de interes național și asigurarea progresului și stabilității lucrurilor deja realizate satisfăcător.

Privind domeniul de activitate al Ministerului Sportului, se poate spune că din cele mai îndelungate vremuri și până în zilele actuale, România a format zeci de sportivi care au urcat pe cele mai înalte trepte ale podiumului la concursuri și campionate interne, dar și internaționale de talia celor europene și mondiale sau Jocurile Olimpice.

Deși condițiile de antrenament, dieta sau utilarea sălilor de antrenament au fost întotdeauna inferioare celor din occident, sportivii noștri au găsit motivație și au devansat cele mai

promițătoare echipe, astfel că numele țării noastre a fost rostit de mai multe ori decât în multe alte situații.

Deși Ministerul Sportului a suferit o serie de modificări organizatorice și administrative și indiferent sub ce formă a s-a aflat, a avut ca obiectiv principal promovarea sportivilor români și asigurarea participării lor la cele mai prestigioase competiții, unde să reprezinte România.

Sportivii români au avut un suport masiv din partea federațiilor și cluburilor sportive care, indiferent de bugetul alocat ministerului, au obținut finanțările necesare pentru afirmarea acestora și a țării pe plan internațional.

Spre deosebire de celelalte instituții, Ministerului Sportului i s-a acordat o mai mică importanță la rectificările bugetare, însă chiar și în aceste condiții, s-au găsit resursele financiare pentru ca sportivii români să cucerească cele mai înalte poziții în clasamente, făcând cunoscută România mai mult decât au reușit diplomații de carieră în decenii.

Pentru fiecare rezultat premiat cu medalie de aur, argint sau bronz, sportivii și colectivele tehnice au primit recompense materiale, înfime însă față de cheltuielile reale suportate de aceștia, și de cele mai multe ori întârziate din pricina birocrăției existente.

Dealtfel, putem considera că totodată *funcționarii publici din cadrul Ministerului Sportului*, deși în număr mic, sunt parte integrantă din acest proces, o extensie a colectivului tehnic, executând toate procedurile necesare îndeplinirii obiectivelor.

Faptul că acest minister are doar o treime din numărul angajaților față de celelalte ministere și finanțează 104 instituții subordonate și aproximativ 70 de federații sportive, îl propulsează pe primele locuri din topul celor mai solicitante ministere, ca volum de muncă.

Ministerul Sportului sprijină toate demersurile spre înalta performanță, acordând din bugetul alocat, fonduri pentru cheltuieli de personal, bunuri și servicii, achiziții, investiții și cheltuieli indemnizații sportive, indemnizații de sezon, vouchere, premii pentru competițiile europene, mondiale și olimpice, indemnizații de merit, rente viagere.

Ministerul Sportului poate fi comparat cu o *Academie de diplomați*, ținând cont că numele sportivilor români care au făcut istorie pe plan internațional au rămas în memoria lumii întregi asociate cu numele țării noastre.

BIBLIOGRAFIE

1. Antonie Iorgovan, *Tratat de Drept Administrativ*
2. Ion Deleanu, *Instituții și proceduri constituționale*, București, Edit. C.H.Beck, 2006, p. 652
3. J.Ziller, *Administrations comparees. Les systemes politicoadministratifs de l' Europe des Douze*, Editions Montchrestien, Paris, 1993, p.314
4. J.Ziller, *Administrations comparees. Les systemes politicoadministratifs de l' Europe des Douze*, Editions Montchrestien, Paris, 1993, p.329
5. *Constituția României*, republicată, publicată în *Monitorul Oficial al României*, Partea I, nr. 767 din 31.10.2003
6. *Codul Administrativ aprobat prin Ordonanță de Urgență a Guvernului nr. 57/019 privind Codul Administrativ*, publicată în *Monitorul Oficial* nr. 555 din 5 iulie 2019
7. *Legea nr. 590/2003 privind tratatele*, emitent Parlamentul României, publicat în *Monitorul Oficial* nr. 23 din 12 ianuarie 2004
8. *Legea nr. 276/2011 privind procedura prin care România devine parte la tratatele încheiate între Uniunea Europeană și statele membre, pe de o parte, și state terțe sau organizații internaționale*, pe de altă parte, emitent Parlamentul României, publicat în *Monitorul Oficial* nr. 876 din 12 decembrie 2011
9. *Legea nr. 69/2000 a Educației Fizice și Sportului*, emitent Parlamentul României, Publicat în *Monitorul Oficial* nr. 200 din 9 mai 2000.

MUNCA DE ECHIPĂ – ELEMENT GENERATOR DE PERFORMANȚĂ A PERSONALULUI

Dumitriu Alexandru Doru
Facultatea de Științe Economice
Specializarea Management

Coordonator științific:
Lect. univ. dr. Țucmeanu Alin

Abstract: *În prezent, organizațiile nu reușesc să dezvolte munca în echipă într-un mod optim, generând astfel că lucrătorii nu împărtășesc eforturi coordonate pentru atingerea obiectivelor și scopurilor comune, nu există cooperare sau colaborare, comunicarea este deficitară și nu există armonie în realizarea activităților; producând o performanță scăzută în muncă, întrucât nu ating obiectivele comune ale organizației. Această situație nu diferă în cadrul S.C Elan Impex S.R.L*

Lucrătorii își desfășoară activitățile individual, acordând puțină importanță sau interes muncii în echipă. Lipsa eforturilor coordonate și integrate care să conducă la realizarea obiectivelor comune nu permite lucrătorilor să se identifice cu acestea și nu este posibil să se profite de diversele abilități și abilități pe care fiecare persoană le are de contribuit.

Comunicarea redusă între membri și între diferitele zone ale instituției face ca informațiile să nu fie partajate la toate nivelurile, prin urmare, nu toți lucrătorii sunt identificați cu obiectivele, de asemenea activitățile sunt slab coordonate și există puțină interacțiune între angajații;

Colaborarea redusă între colegi în desfășurarea activităților, funcțiilor și proceselor duce la individualism. Prin lipsa de schimb de informații între lucrători, se generează pierderi de ore de lucru și neîncredere între aceștia, astfel încât relațiile de muncă sunt adesea negative.

RELAȚIA DINTRE MUNCA ÎN ECHIPĂ ȘI PERFORMANȚA LA LOCUL DE MUNCĂ ÎN S.C ELAN IMPEX S.R.L.

Studiul a fost de tip corelațional, deoarece a fost determinată relația dintre Munca în echipă și performanța la locul de muncă în S.C Elan Impex S.R.L.

Obiectivele propuse și pentru a analiza certitudinea ipotezelor formulate, designul cercetării a fost neexperimental, tranzacțional și corelațional.

Neexperimental, deoarece variabilele de studiu nu au fost manipulate în mod deliberat. tranzacționale, deoarece datele au fost colectate într-un singur timp pentru a descrie variabilele munca în echipă și performanța lucrătorilor și pentru a analiza relația acestora la un moment dat. Corelațional, deoarece au fost descrise relațiile dintre variabilele Munca în echipă și performanța la locul de muncă.

Populația supusă studiului pentru acest studiu de cercetare a fost un total de 76 de angajati din S.C Elan Impex S.R.L.

Pentru că este o populație relativ mică, am lucrat cu cei 76 de angajati ai S.C Elan Impex S.R.L. Tehnica utilizată a fost ancheta, iar instrumentul chestionarul. Colectarea datelor a fost aplicată eșantionului de studiu care are legătură cu variabilele cercetării. Această sarcină a fost realizată prin cercetări de teren și prelucrare statistică.

Odata cu finalizarea fazei de colectare a informațiilor, variabilele au fost codificate și tabulate în foaia de calcul Microsoft Office Excel, toate datele culese în chestionare considerate valabile (consistența și fără omisiuni) pentru care vor fi folosite următoarele programe de calculator.

Introducere informații: Excel din Microsoft Office 2013. Prelucrarea datelor: Programe: SPSS v. 22. Odată încheiată faza de colectare a informațiilor considerate consecvente și fără omisiuni, variabilele care sunt Munca în echipă și performanța muncii a lucrătorilor S.C Elan Impex S.R.L. au fost codificate și întabulate în foaia de calcul Microsoft Office Excel. Odată ce datele au fost codificate, procesarea datelor a continuat în programele SPSS V.22.

Pentru tratarea informațiilor s-a folosit analiza Bivariată pentru a determina gradul de corelație dintre variabilele calitative ale studiului. La fel, pentru a contrasta ipotezele cercetării, a fost folosit testul de corelație al lui Spearman.

• **Analiza rezultatelor**

Acest subcapitol prezintă rezultatele variabilelor de cercetare și acestea sunt prezentate în tabele descriptive și încrucișate. Rezultatele provin din aplicarea chestionarului aplicat lucrătorilor din S.C Elan Impex S.R.L.

➤ Performanța muncii în S.C Elan Impex S.R.L.

Această secțiune prezintă rezultatele descriptive ale variabilei Performanța muncii în S.C Elan Impex S.R.L.de la tabelul 1 la tabelul 14.

Tabelul 1

Lucrătorul oferă răspunsuri rapide la nevoile Utilizatorului

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	39	51.3
Intodeauna	29	38.2
Uneori	6	7.9
Niciodata	1	1.3
Aproape niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 1 arată că 51,3% dintre lucrători dau răspunsuri rapide „aproape întotdeauna” la nevoile utilizatorului, urmate de un procent semnificativ de „întotdeauna”, la fel și răspunsurile „uneori” sunt de proporție mai mică și „niciodată” și „aproape niciodată”. ” au un răspuns limitat.

Tabelul 2

Tratamentul personalului cu utilizatorii este atent și prietenos.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	39	51.3
Aproape întotdeauna	34	44.7
Uneori	3	3.9
Total	76	100.00

După cum se poate observa în Tabelul 2, 51,3% Tratează întotdeauna utilizatorul cu atenție și amabilitate, urmat de Aproape întotdeauna cu un procent semnificativ și într-o măsură mai mică. Uneori, tratamentul personalului cu utilizatorii este atent și prietenos.

Tabelul 3

Am observat îmbunătățiri ale personalului în serviciul pentru utilizatori

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	37	48.7
Aproape întotdeauna	31	40.8
Aproape niciodată	4	5.3
Uneori	4	5.3
Total	76	100.00

Tabelul 3 arată că 48,7% dintre lucrători au observat întotdeauna îmbunătățiri în serviciul utilizatorilor și doar 5,3% au observat aproape niciodată și niciodată îmbunătățiri ale personalului în serviciul utilizatorilor.

Tabelul 4

Personalul este dispus să ajute Utilizatorii

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	40	52.6
Aproape intotdeauna	24	31.6
Uneori	7	9.2
Niciodata	3	3.9
Aproape niciodată	2	2.6
Total	76	100.00

Tabelul 4 arată că 52,6% consideră că personalul este întotdeauna dispus să ajute utilizatorul și doar 2,6% nu dorește aproape niciodată să ajute utilizatorul.

Tabelul 5

Personalul îi însoțește pe Utilizatori cu promptitudine și cu atenție

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	35	46.1
Intodeauna	34	44.7
Uneori	7	9.2
Total	76	100.00

Tabelul 5 ne arată că 46,1% dintre lucrători Aproape Întotdeauna se adresează prompt și atent la utilizator și 9,2% dintre lucrători Uneori nu.

Tabelul 6

Comunică eficient; cooperează cu ceilalți; Menține relații pozitive la locul de muncă.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	49	64.5
Aproape intotdeauna	20	26.3
Uneori	4	5.3
Niciodata	2	2.6
Aproape niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 6 arată că 64,5% dintre lucrători comunică întotdeauna eficient și mențin relații pozitive la locul de muncă și doar 1,3% nu întrețin aproape niciodată relații pozitive la locul de muncă.

Tabelul 7

Ordonăți sarcinile în funcție de prioritatea corespunzătoare; evaluează cu acuratețe situațiile și determină acțiunile adecvate

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	38	50.0
Aproape intotdeauna	25	32.9
Uneori	9	11.8
Niciodata	3	3.9
Aproape niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 7 arată că 50% dintre lucrători aproape întotdeauna prioritizează și determină în mod corespunzător sarcinile și doar 1,9% nu au ca lucrătorul să prioritizeze și să stabilească sarcinile de dezvoltat.

Tabelul 8

Produce o calitate acceptabilă a muncii în timp util, cu cât mai puține erori posibil

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	42	55.3
Intodeauna	22	28.9
Uneori	10	13.2
Aproape niciodată	2	2.6
Total	76	100.00

Acest tabel 8 ne arată că majoritatea lucrătorilor din S.C Elan Impex S.R.L. cu un 55,3% că Aproape Întotdeauna munca este acceptabilă și oportună, ceea ce se înțelege că Aproape Niciodată nu se dezvoltă un loc de muncă prost.

Tabelul 9

Produce un produs și/sau serviciu acceptabil

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	35	46.1
Intodeauna	30	39.5
Uneori	10	13.2
Aproape niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 9 indică faptul că 46,1% dintre lucrători produc întotdeauna un produs și serviciu acceptabil și doar 1,3% dintre cei chestionați cred că lucrătorii aproape niciodată nu produc un produs și/sau serviciu acceptabil.

Tabelul 10

Posedă cunoștințe adecvate despre post; rămâne bine informat despre muncă; înțelege semnificația tuturor fazelor de lucru.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	37	48.7
Întotdeauna	30	39.5
Uneori	4	5.3
Aproape niciodată	3	3.9
Niciodată	2	2.6
Total	76	100.00

Din sondajele efectuate se observă că 48,7% au aproape întotdeauna cunoștințe adecvate despre job și 2,6% consideră Niciodată.

Tabelul 11

Demonstrează un comportament pozitiv; este util, cooperant; abordează profesional situații dificile.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	38	50.0
Întotdeauna	31	40.8
Uneori	4	5.3
Aproape niciodată	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 11 arată că 50% dintre lucrători Aproape Întotdeauna manifestă profesionalism și comportament pozitiv în situații dificile și doar 3,9% dintre lucrători Uneori nu manifestă profesionalism și comportament pozitiv în situații dificile.

Tabelul 12

Este automotivat, plin de resurse; caută modalități de a îndeplini sarcinile mai eficient; lucrează la un nivel adecvat de independență.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Întotdeauna	36	47.4
Aproape întotdeauna	29	38.2
Uneori	7	9.2
Niciodată	2	2.6
Aproape niciodată	2	2.6
Total	76	100.00

După cum se poate observa în Tabelul 12, că 47,4% dintre lucrători caută aproape întotdeauna modalități de a îndeplini sarcinile mai eficient și doar 2,6% dintre lucrători Niciodată și Aproape Niciodată nu caută modalități de a îndeplini sarcinile mai eficient, nu lucrează la un nivel adecvat de independență.

Tabelul 13

Demonstrează dedicare față de cerințele postului; obiective complete; respectă termenele limită.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	37	48.7
Aproape intotdeauna	25	32.9
Uneori	10	13.2
Aproape niciodată	4	5.3
Total	76	100.00

Tabelul 13 arată că 48,7% dintre lucrătorii S.C Elan Impex S.R.L. manifestă întotdeauna dedicare față de cerințele locului de muncă, respectă obiectivele și termenele limită și doar 5,3% dintre lucrători Aproape niciodată nu manifestă dedicare față de cerințele muncii, îndeplinește obiectivele și termenele limită.

Tabelul 14

Arătați conformitate și respect față de normele Instituției

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Intodeauna	34	44.7
Aproape intotdeauna	29	38.2
Uneori	8	10.5
Aproape niciodată	3	3.9
Niciodata	2	2.6
Total	76	100.00

După cum se poate observa în Tabelul 14, 44,7% dintre lucrători manifestă întotdeauna respect și respect față de reguli și doar 2,6% dintre lucrători nu manifestă niciodată respect față de regulile organizației.

➤ Munca în echipă la S.C Elan Impex S.R.L.

Iată rezultatele descriptive ale muncii în echipă de la tabelul 15 la tabelul 40.

Tabelul 15

Membrii echipei primesc sprijin în timp util de resurse și informații de la conducerea din care fac parte.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Câteodată	26	34.2
Aproape intotdeauna	24	31.6
Rar	14	18.4
Niciodata	6	7.9
Intodeauna	6	7.9
Total	76	100.00

Tabelul 15 arată că 34,2% primesc uneori informații în timp util de la Conducerea de care aparțin și într-o măsură mai mică Niciodată cu 7,9% și 7,9% care primesc întotdeauna informații în timp util.

Tabelul 16

Membrii echipei au echipamentul adecvat pentru a-și face treaba.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	31	40.8
Câteodată	21	27.6
Rar	12	15.8
Intodeauna	9	11.8
Niciodata	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 16 arată că 40,8% dintre membrii echipei au aproape întotdeauna echipamentul adecvat pentru a-și desfășura activitatea și 3,9% dintre membrii echipei nu au niciodată echipamentul adecvat pentru a-și desfășura activitatea.

Tabelul 17

Conducerea echipei este împărtășită și lucrează spre un obiectiv comun

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	33	43.4
Intodeauna	21	27.6
Câteodată	15	19.7
Rar	6	7.9
Niciodata	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 17 arată că 43,7% au aproape întotdeauna conducere și lucru în echipă cu un scop comun și doar 1,3% dintre membrii echipei nu lucrează niciodată la un obiectiv comun.

Tabelul 18

Membrii echipei cunosc și sunt de acord cu responsabilitățile asumate.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	38	50.0
Intodeauna	26	34.2
Câteodată	8	10.5
Rar	3	3.9
Niciodata	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 18 arată că 50% dintre membrii echipei aproape întotdeauna cunosc și sunt de acord cu responsabilitățile asumate în fiecare domeniu și doar 1,3% dintre membrii echipei nu știu sau sunt niciodată de acord cu responsabilitățile asumate.

Tabelul 19

Membrii echipei împart volumul de muncă în mod egal.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	33	43.4
Intodeauna	28	36.8
Câteodată	8	10.5
Rar	4	5.3
Niciodata	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 19 arată că 43,4% dintre membrii echipei împart aproape întotdeauna volumul de muncă în mod echitabil și doar 3,9% nu împart niciodată sarcina de lucru în mod echitabil.

Tabelul 20

Membrii echipei lucrează într-un climat de încredere interpersonală.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	41	53.9
Intodeauna	23	30.3
Câteodată	7	9.2
Rar	4	5.3
Niciodata	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 20 arată că 53,9% dintre membrii echipei lucrează aproape întotdeauna într-un climat de încredere interpersonală și doar 1,3% dintre membrii echipei nu lucrează niciodată într-un climat de încredere interpersonală.

Tabelul 21.

Membrii echipei cooperează cu alți membri pentru a îndeplini obiectivele pe care le au la locul de muncă.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	36	47.4
Intodeauna	20	26.3
Câteodată	12	15.8
Rar	6	7.9
Niciodata	2	2.6
Total	76	100.00

În tabelul nr. 21, se observă că 47,4% dintre membrii echipei cooperează aproape întotdeauna cu ceilalți membri pentru îndeplinirea obiectivelor și doar 2,6% dintre membrii echipei nu cooperează niciodată cu ceilalți membri.

Tabelul 22

Subconducerea Resurse Umane evaluează periodic eficacitatea comisiilor de lucru.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Niciodată	30	39.5
Câteodată	16	21.1
Aproape întotdeauna	13	17.1
Rar	10	13.2
Intodeauna	7	9.2
Total	76	100.00

Tabelul 22 arată că 39,5% din Sub-Managementul Resurse Umane nu evaluează niciodată periodic eficacitatea lucrătorilor și doar într-o proporție mai mică de 9,2% că Sub-Managementul Resurse Umane evaluează întotdeauna periodic eficacitatea lucrătorilor.

Tabelul 23

Grupul Management Resurse Umane recompensează membrii echipei pentru performanța obținută.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Niciodată	41	53.9
Aproape întotdeauna	11	14.5
Rar	9	11.8
Câteodată	8	10.5
Intodeauna	7	9.2
Total	76	100.00

Tabelul 23 arată că Managementul Resurse Umane nu recompensează aproape niciodată performanța realizată de membrii echipei cu 53,9% și doar 9,2% recompensează întotdeauna performanța realizată de membrii echipei.

Tabelul 24

Mărimea echipelor este adecvată și răspunde naturii sarcinii atribuite.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	37	48.7
Câteodată	15	19.7
Intodeauna	12	15.8
Rar	7	9.2
Niciodată	5	6.6
Total	76	100.00

Tabelul 24 arată că 48,7% dintre echipe sunt Aproape Întotdeauna adecvate și doar 6,6% dintre echipe nu sunt niciodată adecvate și nu răspund la natura sarcinii atribuite.

Tabelul 25

Membrii echipei au abilități tehnice și de rezolvare a problemelor.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	43	56.6
Intodeauna	20	26.3
Câteodată	7	9.2
Niciodată	3	3.9
Rar	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 25 arată că 56,6% au aproape întotdeauna abilități tehnice pentru a rezolva probleme și doar 3,9% dintre membrii echipei declară că nu au niciodată și rareori abilități tehnice și de rezolvare a problemelor.

Tabelul 26

Pentru formarea echipei se iau în considerare preferințele individuale, aptitudinile și personalitatea.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	30	39.5
Câteodată	18	23.7
Intodeauna	16	21.1
Rar	7	9.2
Niciodată	5	6.6
Total	76	100.00

Tabelul 26 arată că 39,5% dintre membrii echipei iau aproape întotdeauna în considerare preferințele individuale, aptitudinile și personalitatea și doar 6,6% nu iau niciodată în considerare preferințele, aptitudinile și personalitatea individuale.

Tabelul 27

Membrii echipei au personalități diferite care îi conferă echilibru și putere.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	42	55.3
Intodeauna	17	22.4
Câteodată	11	14.5
Rar	5	6.6
Niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 27 arată că 55,3% dintre membrii echipei au aproape întotdeauna personalități diferite care le conferă echilibru și putere și doar 1,3% dintre membrii echipei nu au niciodată personalități care să le dea echilibru și putere.

Tabelul 28

Membrii își asumă roluri diferite în funcție de nevoile echipei de lucru.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	37	48.7
Intodeauna	21	27.6
Câteodată	13	17.1
Rar	3	3.9
Niciodata	2	2.6
Total	76	100.00

Tabelul 28 arată că 48,7% dintre membri își asumă aproape întotdeauna roluri diferite în funcție de nevoile echipei de lucru și doar 2,6% membri nu își asumă niciodată roluri diferite în funcție de nevoile echipei de lucru.

Tabelul 29

Membrii echipei de lucru au fost selectați pentru a acoperi toate rolurile solicitate.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	36	47.4
Intodeauna	21	27.6
Câteodată	11	14.5
Rar	6	7.9
Niciodata	2	2.6
Total	76	100.00

Tabelul 29 arată că aproape întotdeauna au fost selectați 47,4 membri ai echipei de lucru pentru a acoperi toate rolurile necesare și doar 2,6% membri ai echipei de lucru nu au fost niciodată selectați pentru a acoperi toate rolurile necesare.

Tabelul 30

Membrii echipei sunt formați din profesioniști din diverse specialități.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	29	38.2
Intodeauna	28	36.8
Câteodată	13	17.1
Niciodata	5	6.6
Rar	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 30 arată că 38,2% dintre membrii echipei Almost Always sunt formați din profesioniști din diverse specialități și doar 1,3% dintre membrii echipei Never sunt formați din profesioniști din diverse specialități.

Tabelul 31

Echipele de lucru se concentrează pe asemănările și nu pe diferențele dintre membrii lor.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	36	47.4
Câteodată	15	19.7
Intodeauna	15	19.7
Rar	6	7.9
Niciodată	4	5.3
Total	76	100.00

Tabelul 31 arată că 47,4% dintre echipele de lucru se concentrează aproape întotdeauna pe asemănările și nu pe diferențele membrilor lor și doar 5,3% dintre echipele de lucru nu se concentrează niciodată pe asemănările și nu pe diferențele dintre membrii săi.

Tabelul 32

Membrii echipei își pot dezvolta munca în mod liber.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	39	51.3
Intodeauna	23	30.3
Câteodată	8	10.5
Rar	5	6.6
Niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 32 arată că 51,3% dintre membrii echipei își pot desfășura munca aproape întotdeauna liber și 1,3% dintre membrii echipei nu își pot desfășura niciodată munca liber.

Tabelul 33

Membrii echipei își pot desfășura munca în mod independent.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	42	55.3
Intodeauna	19	25.0
Câteodată	10	13.2
Rar	5	6.6
Total	76	100.00

Tabelul 33 arată că 55,3% dintre membrii echipei Almost Always își pot desfășura munca în mod autonom și doar 6,6% dintre membrii echipei Rar Uneori își pot desfășura munca în mod autonom.

Tabelul 34

Membrii echipei se identifică cu sarcinile de îndeplinit.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	31	40.8
Întotdeauna	30	39.5
Câteodată	13	17.1
Rar	2	2.6
Total	76	100.00

Tabelul 34 arată că 40,8% dintre membrii echipei aproape întotdeauna se identifică cu sarcinile de îndeplinit și doar 2,6% dintre membrii echipei Rareori Uneori se identifică cu sarcinile care trebuie îndeplinite.

Tabelul 35

Membrii echipei găsesc sens în a-și face munca.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Întotdeauna	32	42.1
Aproape întotdeauna	31	40.8
Câteodată	9	11.8
Rar	3	3.9
Niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 35 arată că 42,10% dintre membrii echipei găsesc întotdeauna sens în realizarea muncii lor și doar 1,3% dintre membrii echipei nu găsesc niciodată sens în îndeplinirea muncii lor.

Tabelul 36

Membrii echipei au scopuri comune în munca de dezvoltat.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	41	53.9
Întotdeauna	22	28.9
Câteodată	7	9.2
Rar	5	6.6
Niciodată	1	1.3
Total	76	100.00

Tabelul 36 arată că 53,9% dintre membrii echipei au aproape întotdeauna scopuri comune în munca de dezvoltat și 1,3% dintre membrii echipei nu au niciodată scopuri comune în munca de dezvoltat.

Tabelul 37

În echipă, membrii s-au angajat în scopuri specifice.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	28	36.8
Întotdeauna	26	34.2
Câteodată	11	14.5
Rar	8	10.5
Niciodată	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 37 arată că 36,8% dintre membrii echipei s-au angajat aproape întotdeauna pentru obiective specifice și 3,9% dintre membrii echipei nu s-au angajat niciodată către obiective specifice.

Tabelul 38

Obiectivele și scopurile propuse au fost atinse în echipă.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	31	40.8
Întotdeauna	25	32.9
Câteodată	9	11.8
Rar	7	9.2
Niciodată	4	5.3
Total	76	100.00

Tabelul 38 arată că 40,8% din echipă a atins aproape întotdeauna obiectivele și scopurile propuse și doar 5,3% din echipă nu a atins niciodată obiectivele și scopurile propuse.

Tabelul 39

S-a identificat că unii membri ai echipei nu aduc contribuții eficiente la muncă.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape întotdeauna	39	51.3
Întotdeauna	17	22.4
Câteodată	14	18.4
Niciodată	3	3.9
Rar	3	3.9
Total	76	100.00

Tabelul 39 arată că 51,3% Aproape întotdeauna au identificat că unii membri ai echipei nu aduc contribuții eficiente la muncă și doar 3,9% Niciodată și Rareori au identificat că unii membri ai echipei nu aduc contribuții eficiente la muncă.

Tabelul 40

În echipa de lucru, responsabilitățile membrilor săi sunt clar stabilite.

	Frecvență absolută	Frecvență Relativă
Aproape intotdeauna	37	48.7
Intodeauna	21	27.6
Câteodată	16	21.1
Rar	2	2.6
Total	76	100.00

Tabelul 40 arată că 48,7% din echipa de lucru Almost Always stabilesc clar responsabilitățile membrilor săi și doar 2,6% din echipa de lucru Rar Uneori stabilesc clar responsabilitățile membrilor săi.

➤ Relația dintre munca în echipă și performanța muncii în S.C Elan Impex S.R.L.

Tabelul 41

Relația dintre munca în echipă și performanța la locul de muncă
Munca in echipa

			Slab	Ridicat	Total
Performant a în munca	Slab	Numar	4	4	8
		% din total	5,3%	5,3%	10,5%
	Ridicat	Numar	5	63	68
		% din total	6,6%	82,9%	89,5%
Total		Numar	9	67	76
		% din total	11,8%	88,2%	100,0%

După cum se poate observa în tabelul 41, 82,9% dintre lucrătorii S.C Elan Impex S.R.L. prezintă o muncă în echipă ridicată, precum și o performanță ridicată la locul de muncă. În schimb, doar 5,3% prezintă munca în echipă scăzută și, la rândul lor, performanță scăzută la locul de muncă.

➤ Relația dintre contextul muncii în echipă și performanța muncii în S.C Elan Impex S.R.L.

Tabelul 42

Relația dintre context și performanța postului

			Context		Total
			Defavorabil	Favorabl	
Performanta în munca	Slab	Număr	6	2	8
		% din total	7,9%	2,6%	10,5%
	Inalt	Număr	20	48	68
		% din total	26,3%	63,2%	89,5%
Total		Număr	26	50	76
		% din total	34,2%	65,8%	100,0 %

După cum se poate observa în tabelul 42, 63,2% dintre lucrători indică faptul că contextul muncii în echipă este favorabil, care la rândul său este legat de performanță ridicată.

➤ Relația dintre componența echipei și performanța muncii în S.C Elan Impex S.R.L.

Tabelul 43
Relația dintre componența echipei și performanța postului

		Compozitia echipei			
			Rea	Buna	Total
Performanta la locul de munca	Slab	Număr	1	6	7
		% din total	1,5%	9,1%	10,6%
	Ridicat	Număr	4	55	59
		% din total	6,1%	83,3%	89,4%
Total		Număr	5	61	66
		% din total	7,6%	92,4%	100,0%

Tabelul 43 arată că 83,3% corespund unei bune compoziții a muncii în echipă și a unei performanțe ridicate la locul de muncă în S.C Elan Impex S.R.L.

- Testarea ipotezelor

- Contrastând Ipoteza Generală

- a) Ipoteza generală

Există o relație pozitivă la un nivel moderat între munca în echipă și performanța în muncă în S.C Elan Impex S.R.L.b) Funcția de testare

Coeficientul de corelație al lui Spearman

c) Calcule

Tabelul 44.

Contrastând ipoteza general

			Performanta la locul de munca	Munca in echipa
<i>Rho-ul lui Spearman</i>	Performanta la locul de munca	coeficient de corelație	1.000	.405**
		Sig. (bilateral)		.000
	Munca in echipa	N	76	76
		coeficient de corelație	.405**	1.000

** Corelația este semnificativă la nivelul 0,01 (2 cozi).

d) Concluzie

Există o relație pozitivă între munca în echipă și performanța la locul de muncă, gradul de relație fiind moderat (40,5%), deci ipoteza cercetării este acceptată.

➤ Testarea ipotezei specifice 1

a) Ipoteza specifică 1

Există o relație pozitivă între contextul muncii în echipă și performanță în S.C Elan Impex

S.R.L.

b) Funcția de testare

Coeficientul de corelație al lui Spearman

c) Calcule

Tabelul 45

Testarea ipotezei specifice 1

			Performanta la locul de munca	Context
	Performanta la locul de munca	Coeficient de corelație	1.000	.295**
<i>Rho-ul lui Spearman</i>		Sig. (bilateral)		.010
	Context	N	76	76
		coeficient de corelație	.295**	1.000

** . Corelația este semnificativă la nivelul 0,01 (2 cozi)

d) Concluzie

Există o relație pozitivă între contextul muncii în echipă și performanța la locul de muncă, chiar și atunci când gradul de relație este moderat spre scăzut (29,5%), deci se acceptă ipoteza specifică 1.

➤ Testarea ipotezei specifice 2

a) Ipoteza specifică 2

Există o relație pozitivă între componența echipei și performanță în S.C Elan Impex S.R.L.

b) Funcția de testare

Coeficientul de corelație al lui Spearman

c) Calcule

Tabelul 46

Testarea ipotezei specifice 2

			Performanta la locul de munca	Componentă a echipei
	Performanta la locul de munca	Coeficient de corelație	1.000	.082
<i>Rho-ul lui Spearman</i>		Sig. (bilateral)		
	Componența echipei	N	76	76
		coeficient de corelație	.082	1.000

d) Concluzie

Există o relație pozitivă între componența echipei și performanța postului, chiar și atunci când gradul de relație este scăzut (8,2%), deci se acceptă ipoteza specifică 2.

Scopul central al acestei cercetări a fost axat pe cunoașterea relației care există între munca în echipă și performanța în muncă a lucrătorilor din S.C Elan Impex S.R.L.. În general, pe baza rezultatelor obținute, am putea afirma că obiectivul anchetei a fost acoperit.

Rezultatele prezentei investigații au fost obținute printr-un chestionar aplicat lucrătorilor. Acest instrument a fost supus criteriilor a trei judecători experți care au observat, analizat și recomandat îmbunătățiri și optimizări pentru a obține rezultate cât mai precise. Tehnicile utilizate au permis efectuarea analizei de fiabilitate corespunzătoare, atestând valabilitatea rezultatelor obținute.

În ceea ce privește relația dintre variabilele de interes, rezultatele arată că există o relație pozitivă între munca în echipă și performanța în muncă a lucrătorilor din S.C Elan Impex S.R.L., ceea ce duce la acceptarea ipotezei generale a investigației, deși gradul de relație este moderată ($=0,405$). Rezultatul este în concordanță cu autorii și cercetările, unde relația dintre variabile și beneficiile muncii în echipă atunci când se îmbunătățesc performanța la locul de muncă încercând să ajunge la un consens asupra problemelor importante, adaptându-se la circumstanțe în schimbare importante și incluzând gestionarea situațiilor de muncă imprevizibile, urgențe și crize sau rezolvarea creativă a problemelor.⁴³

Evident, întrucât cercetarea este de tip corelațional, se poate vorbi doar de o relație între variabile, fără a stabili un sentiment de cauzalitate, adică se poate afirma că atât timp cât munca în echipă este mai mare sau mai mare, vor exista și performanțe la locul de muncă mai mari sau mai ridicate ale lucrătorilor.

De remarcat că și această ipoteză este acceptată, chiar și atunci când gradul de relație este la un nivel moderat scăzut ($=0,295$). Acest lucru este în concordanță cu ceea ce a fost subliniat de Robbins și Judge, care, în rezumat, subliniază că deficitul de resurse scade direct capacitatea echipei de a-și desfășura munca eficient, membrii echipelor trebuie să convină asupra cine va face ceea ce va face și se va asigura că toată lumea împarte volumul de muncă în mod echitabil, încurajează membrii echipelor eficienți să aibă încredere unii în alții și în liderii lor prin facilitarea cooperării și încearcă să schimbe sistemul tradițional de evaluare și recompensă orientat individual, astfel încât să reflecte performanța echipa.⁴⁴

S-a putut observa că indicatorul care a meritat o calificare înaltă a dimensiunii de context a muncii în echipă a fost acela că „membrii echipei împart în mod echitabil sarcina de lucru atribuită ($=0,357$), în timp ce indicatorul „membrii echipei echipei sunt evaluate periodic cu privire la eficacitatea lor în comisiile de muncă”, s-a calificat ca fiind mai scăzută în raport cu performanța în muncă ($=0,056$).

În ceea ce privește a doua ipoteză specifică că există o relație pozitivă între componența echipei și performanța postului în S.C Elan Impex S.R.L., rezultatele arată că aceasta este acceptată, chiar și atunci când nivelul de relație este scăzut ($=0,082$). Aceste rezultate sunt în aceeași direcție cu cele afirmate de Robbins și Judge care, în rezumat, spun că performanța unei echipe depinde de cunoștințele, aptitudinile și abilitățile membrilor ei individuali care stabilesc parametrii a ceea ce membrii săi. sunt capabili de a face și cât de eficient performează într-o echipă.⁴⁵

De asemenea, o echipă cu membri în exces, coeziunea și încrederea reciprocă scad, lenea socială crește; La selectarea membrilor echipei, trebuie luate în considerare preferințele

⁴³ Burchard Brendon, Performanță înaltă: Ce obișnuite te fac un om extraordinar, Editura Act si Politon, 2022, p.74

⁴⁴ Pânișoară Georgeta, Pânișoară, Ion-Ovidiu, Managementul resurselor umane, Editura Polirom, 2016, p.51

⁴⁵ Valentina Zaharia, Mihaela-Mirela Dogaru, Elena David, Viorel Mihalcioiu, Managementul resurselor umane si munca in echipă, Editura Universitară, 2018, p.41

individuale, precum și aptitudinile, personalitățile și abilitățile. Echipele de înaltă performanță sunt formate din oameni care preferă să lucreze ca parte a unui grup.

Prin investigația de față a fost posibil să se determine empiric relația dintre variabilele muncii în echipă și performanța lucrătorilor dintr-o firmă, în special între dimensiunile muncii în echipă, care este cooperarea, și performanța lucrătorilor. În acest sens, se sugerează replicarea acestui studiu în alte firme, care să permită o analiză mai profundă relaționând ambele variabile. În plus, considerăm că este necesar să se efectueze studii corelaționale în care performanța în muncă este legată de alte variabile precum climatul organizațional, cultura organizațională, atitudinile în muncă, printre altele, care pot servi la aprofundarea și clarificarea problemelor precum performanța lucrătorilor. în domeniul sectorului public din țara noastră și îmbunătățirea calității cercetării și a rezultatelor ce urmează a fi obținute.

În cele din urmă, trebuie remarcat faptul că acest studiu este o contribuție la evoluția S.C Elan Impex S.R.L și o contribuție la inițierea mai multor cercetări cu aceleași sau care includ variabile noi în firme.

CONCLUZII

Tragem următoarele concluzii generale:

1. Odată cu analiza datelor obținute prin instrumentul de cercetare, la fel și testele de ipoteză utilizate ne permit să confirmăm că munca în echipă este legată pozitiv de performanța la locul de muncă în S.C Elan Impex S.R.L, această relație fiind de nivel moderat ($=0,405$); Aceasta înseamnă că, cu cât munca în echipă este mai mare, cu atât performanța la locul de muncă este mai mare.

2. De asemenea, s-a stabilit că contextul muncii în echipă este legat pozitiv de performanța la locul de muncă în S.C Elan Impex S.R.L.

3. De asemenea, a fost posibil să se confirme că există o relație pozitivă între componența echipei și performanța în muncă în S.C Elan Impex S.R.L.

Aducem următoarele recomandări:

1. Implementează un proiect de formare a echipelor de lucru, îmbinând în mod optim capacitățile fiecăruia dintre membrii care lucrează pentru îndeplinirea obiectivelor comune propuse. Acest proiect de echipă de lucru s-ar caracteriza prin a avea obiective comune, roluri și sarcini acceptate, menținerea unei comunicări clare și fluide, stabilirea unui sistem de colaborare în care ceea ce este corect este recompensat și ceea ce este incorect este punctat, are norme cu norme clar definite, cine coordonează. și menține bune relații interpersonale, colaborează spontan și se oferă ajutor reciproc, menține afinitatea și identificarea cu grupul. Această formă de muncă ar contribui la îmbunătățirea performanței muncii în S.C Elan Impex S.R.L.

2. Promovarea unui context de lucru în echipă care facilitează ca membrii echipei să primească sprijin în timp util din resursele și informațiile necesare, să convină asupra rolurilor asumate și a volumului de muncă atribuit; care promovează un climat de încredere în rândul membrilor, că aceștia primesc periodic feedback cu privire la performanța lor și că sunt compensați satisfăcător pentru performanța grupului.

3. Instituționalizați componența echipelor de lucru din entitate prin adoptarea unui set de politici de resurse umane care pun accent pe selecția membrilor echipei cu competențe tehnice care includ, printre alte competențe, capacitatea de a rezolva probleme, de a genera și de a lua decizii competente și alegeri; care sunt în ton cu personalitatea membrilor (extroversie, bunătate, responsabilitate, deschidere către experiență și stabilitate emoțională); ca acopera toate rolurile pe care echipa este obligată să le asume, să beneficieze de diversitatea membrilor lor (comunicare fluidă, potențial creativ); dimensionat corespunzător pentru a asigura participarea deplină și a ține cont de preferințele individuale, precum și de aptitudinile, personalitățile și abilitățile. Aceste aspecte vor ajuta la creșterea performanței individuale și a echipei.

BIBLIOGRAFIE

1. Adrian Neculau, Dinamica grupului și a echipei, Editura Polirom, Iași, 2007
2. Adrian Neculau, Dinamica grupului și a echipei, Editura Polirom, 2007
3. Burchard Brendon, Performanță înaltă: Ce obiceiuri te fac un om extraordinar, Editura Act și Politon, 2022
4. Certo Samuel, Managementul modern, Editura Teora, 2002
5. Cioroianu Adrian, Aproape totul despre managementul echipei de vânzări. Editura Evrika, 2019
6. Cristina Manole, Managementul resurselor umane în administrația publică, Editura Polirom, 2022
7. Gheorghe Aradavoaiță, Liderul și munca în echipă, Editura Antet, 2008
8. John C. Maxwell, Cele 17 legi ale muncii în echipă, Editura Amaltea, 2004
9. John Whitmore, Coaching pentru performanță. Principii și practici pentru coaching și leadership, Editura Publica, 2019
10. Michael A. West, Lucrul în echipă. Lecții practice, Editura Polirom, 2005
11. Oana Dănilă, Performanța în muncă și satisfacția maritală. Conflict, facilitare sau haos?, Editura Al.I. Cuza" din Iași, 2016
12. Pânișoară Georgeta, Pânișoară, Ion-Ovidiu, Managementul resurselor umane, Editura Polirom, 2016
13. Tampu Diana Larisa, Managementul Resurselor Umane, Editura Artifex, 2021
14. Valentina Zaharia, Mihaela-Mirela Dogaru, Elena David, Viorel Mihalcioiu, Managementul resurselor umane și munca în echipă, Editura Universitară, 2018
15. Viorel Lefter, Alexandrina Deaconu, Ludmila Pascari, Sebastian Văduva, Cristian Marinaș, Ramona Igret, Irinel Marin, Adrian Cioară, Carmen Sass, Daniel Neagoie, Managementul resurselor umane, Editura Economica, 2017
16. Zaharia Valentina, Management, performanță și risc, Editura Universitară, 2012.

ANALIZA SISTEMELOR DE EVALUARE A PERFORMANTELOR PROFESIONALE

Nichifor Nicolae Claudiu
Facultatea de Stiințe Economice
Specializarea Management

Coordonator științific:
Conf.univ.dr. Dorina Poanta

Abstract: *Evaluarea performanței profesionale reprezintă procesul prin care este evaluată contribuția unui angajat al unei organizații pe durata unei anumite perioade de timp. Performanța într-un post de muncă poate fi înțeleasă și ca suma sau media performanțelor obținute de către o persoană în activitățile specifice de muncă. Procesul în sine reprezintă cel mai important aspect al vieții organizaționale.*

Motivația este nemijlocit legată de performanță. Și în acest caz trebuie ținut seama de un anumit nivel de cointeresare, care să garanteze implicarea persoanei în muncă. O motivație slabă are drept răspuns imediat înregistrarea unor performanțe slabe în muncă. Interesele – facilitează activitatea și aptitudinile speciale. Fiind cele care dau valențe noi activității de muncă, interesele asigură și un climat psihologic favorabil.

În lucrarea de față, am realizat o analiză a evaluării resurselor umane din cadrul Spitalul Universitar CFR Craiova, unitate sanitară cu paturi care asigură asistență medicală completă curativă, preventivă și de recuperare a bolnavilor internați. Evaluarea performanțelor profesionale individuale ale cadrelor medicale se realizează de către seful secției/ compartimentului în care acesta își desfășoară activitatea, iar pentru cadrele medicale cu funcții de conducere evaluarea se realizează de către seful ierarhic superior. În cadrul Spitalului CFR Craiova apreciem că nu se poate vorbi despre existența unor politici de management al resurselor umane, reprezentând acele activități desfășurate de compartimentele specializate care să asigure recrutarea, selecția, dezvoltarea și conservarea personalului necesar pentru atingerea obiectivelor. Fiind o instituție publică, administrația se supune dispozițiilor forurilor ierarhice în ce privește schema de organizare și dotare cu personal. Astfel există anumite restricții privind numărul de personal în instituțiile publice din perspectiva generală a reducerii numărului de angajați.

PERFORMANȚELE RESURSELOR UMANE LA SPITALUL CFR

Spitalul Universitar CFR Craiova este unitatea sanitară cu paturi care asigură asistență medicală completă curativă, preventivă și de recuperare a bolnavilor internați. Spitalul acordă asistență medicală de specialitate. În cazuri de urgență, spitalul acordă asistență medico-chirurgicală tuturor persoanelor a căror stare necesită acest lucru. Factorii care influențează indicatorii de internare sunt: dezvoltarea economică; nivelul de trai; efectele poluării; structura pe grupe de vârstă a populației; calitatea mediului; eficiența tratării bolnavilor în sistem ambulatoriu. Elementele de bază care influențează eficiența serviciilor medicale în activitatea spitalului sunt dotarea tehnică și calificarea personalului. Spitalul trebuie să fie prezent în comunitate pentru a aduce aceste servicii de care are nevoie. Acesta, pentru a funcționa are nevoie de resurse financiare, umane și materiale. Sursele de finanțare ale instituției sunt: asigurările sociale de sănătate prin Casa de Asigurări de Sănătate C.S.A.T., transferurile de la buget prin Direcția de sănătate publică, plata directă a serviciilor de către pacienții neasigurați sau în cazul serviciilor oferite la cerere, donații și sponsorizări.⁴⁶

Serviciile medicale efectuate de unitatea sanitară sunt: servicii medicale spitalicești, servicii medicale efectuate în ambulatoriul clinic și servicii medicale paraclinice. Funcțiunea de resurse umane reprezintă ansamblul activităților omogene, complementare sau convergente, orientate asupra exercitării unei sau mai multor tehnici, în scopul realizării unor obiective

---

⁴⁶ Kirkcaldy, B.C. - The influence of type A behaviour and locus of control upon job satisfaction and occupational health, Personality and Individual Differences 33Elsevier Science Ltd., 2017, p. 116

derivate rezultate din obiectivele generale ale întreprinderii, desfășurate cu un personal de o anumită specialitate prin folosirea diferitor metode și tehnici specifice.

Activitatea este ansamblul atribuțiilor omogene, îndeplinite de un personal care posedă cunoștințe de specialitate dintr-un domeniu mai restrâns în vederea realizării obiectivelor secundare (obiective derivate de gradul II). Atribuția formează ansamblul muncilor/sarcinilor executate periodic de un personal cu cunoștințe specifice unui domeniu restrâns, concurând la realizarea unor obiective specifice.⁴⁷ Sarcina este formată din ansamblul operațiilor, fiind o parte elementară a unui proces de muncă complex sau a unui proces de muncă simplu, desfășurat în scopul îndeplinirii unui obiectiv individual. Operația este cea mai simplă componentă a organizării procesuale, fiind executată pe o perioadă determinată de către o persoană la locul de muncă.

Unitatea cuprinde în sistemul său organizatoric și funcțional următoarele: spitalul – organizat din secții clinice, compartimente paraclinice și compartimente funcționale; ambulatoriu de specialitate- având în structură cabinete de specialitate, bază de tratament și laboratoare psihologice; având în vedere structura organizatorică atât personalul din spital, ambulatoriu de specialitate cât și din compartimentele funcționale este subordonat comitetului director alcătuit din: director general, director adjunct medical, director administrativ și contabil șef.

Personalul din cadrul fiecărei secții, laborator din cadrul spitalului este subordonat medicului șef de secție, respectiv șefului de laborator, compartiment. Numărul de posturi prevăzut în fiecare secție, compartiment respectă normativele de personal impuse de legislația în vigoare, pe specialități medicale și raportate la numărul de paturi. Compartimentele funcționale sunt: compartimentul resurse umane, salarizare; compartimentul juridic-contencios; compartimentul achiziții publice; serviciul financiar - contabilitate; serviciul administrativ; serviciul tehnic – întreținere. Personalul din cadrul unității sanitare ocupa funcții de specialitate medico-sanitare în proporție de 85 %, iar personalul tehnic, economic, administrativ, privind activitatea auxiliară, este în proporție de 15 %. Funcțiile de conducere sunt deținute în proporție de 70 % femei și 30 % bărbați.⁴⁸

Tabel 2. Structura de personal pe categorii de funcții

	Număr salariați
Medici, farmaciști, biologi, chimiști	60
Personal sanitar cu studii medii	143
Personal auxiliar sanitar	25
Personal tehnic, economic, administrativ	35
Îngrijitori (oameni de serviciu)	14
TOTAL	277

În graficul de mai sus se observă distribuția salariaților, evidențiindu-se, ca preponderent, personalul sanitar cu studii medii, care se află într-o proporție mai mare de 50 % din totalul angajaților în cadrul Spitalului CFR. Proporția atât de ridicată a personalului sanitar cu studii medii se datorează faptului că Spitalul CFR are încheiat un contract cu Facultatea de Medicină, conform căruia, studenții rezidenți au dreptul la practică în cadrul spitalului nostru. Tot din figura 1, așa cum am menționat anterior, în structura de personal pe categorii, observăm că cea mai mică pondere în totalul angajaților o au îngrijitorii, reprezentând doar 6 % din totalul de personal.⁴⁹

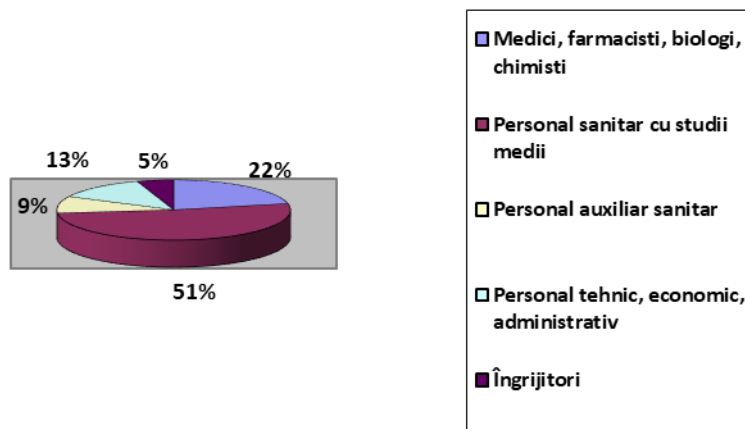
⁴⁷ Laplanche, J.- Vocabularul psihanalizei, Bucuresti, 2020, p. 26

⁴⁸ Lazarus, R.S. - Stres and Emotion, Springer Publishing Comapnz, Inc., New York, NY, 2016, p. 26

⁴⁹ Leonhard, K. – Personalitati accentuate in viata si literatura, Bucuresti, Editura Stiintifica si Enciclopedica, 2019, p. 159

- **Structura de resurse umane**

Fig. 3. Repartiția numărului de salariați

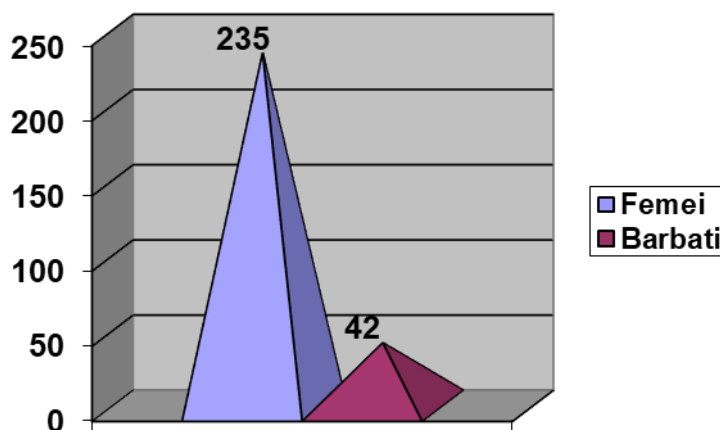
Cererile de angajare și repartiția acestora pe sexe, în cadrul Spitalului CFR se realizează în funcție de un indicator care reflectă răspunsurile primite de organizație la ofertele de angajare, dar și candidaturile spontane, clasificate pe categorii socioprofesionale și pe sexe. Utilizarea lui permite gestionarea eficientă a surselor/metodelor de recrutare a resurselor umane și creează, totodată, imaginea de marcă a unei organizații care răspunde cererilor de muncă. Centralizarea poate fi realizată în funcție de informațiile de care avem nevoie: nivelul de pregătire; domiciliu; cunoștințe de limbi străine; utilizarea computerului etc.

Tabel 3. Structura salariaților pe sexe

	Numar salariați
Femei	235
Barbati	42
TOTAL	277

În tabelul de mai sus observăm o preponderență foarte mare în structura salariaților pe sexe, a femeilor, deținând mai bine de 85 % din ponderea totală a salariaților.

Fig. 4. Numărul salariaților

Elaborarea strategiilor din domeniul resurselor umane din cadrul Spitalului CFR constituie rezultatul unui proces continuu de analiză și diagnosticare a tuturor activităților din cadrul firmei, precum și a direcțiilor în care aceasta se îndreaptă.

Această abordare a strategiilor de personal, necesită, în primul rând, o evaluare generală sau globală a firmei, în al doilea rând, analiza planului de afaceri, iar, în final, identificare problemelor specifice din domeniul resurselor umane.

De aceea, în cadrul Spitalului CFR, observăm o importanță deosebită a concordanței între obiectivele generale ale firmei și obiectivele din domeniul resurselor umane, între strategia Spitalului și strategia de personal, ceea ce presupune: asigurarea resurselor umane necesare pentru realizarea strategiei spitalului; dezvoltarea resurselor umane pentru a permite și realizarea altor strategii ale Spitalului.⁵⁰

În acest context menționăm, de asemenea, faptul că tot mai mulți specialiști în domeniu se pronunță pentru realizarea unei concordanțe cât mai depline între strategiile de firmă și strategiile din domeniul resurselor umane, ceea ce a dus, la apariția de noi concepte, ca de exemplu: « integrarea strategică », « concordanța strategică » sau « MRU strategic »;

O etapă deosebit de importantă a procesului de elaborare a strategiilor de personal o constituie, analiza resurselor umane de care dispune firma la un moment dat, precum și a șanselor și riscurilor specifice domeniului resurselor umane care există sau care pot să apară în cadrul concurenței cu alte spitale.

Scopul analizei la Spitalul CFR este acela de a identifica resursele umane de care dispune spitalul, acela al realizării concordanței acestora cu deciziile strategice.⁵¹

În cadrul analizei resurselor umane în cadrul Spitalului CFR, un instrument recomandat constă în stabilirea unui portofoliu de resurse umane conform căruia personalul este încadrat sau grupat într-o matrice performanță-potential cu următoarele categorii: angajații-problema; angajații cu performanțe previzibile; angajații cu performanțe foarte înalte; semnele de întrebare.

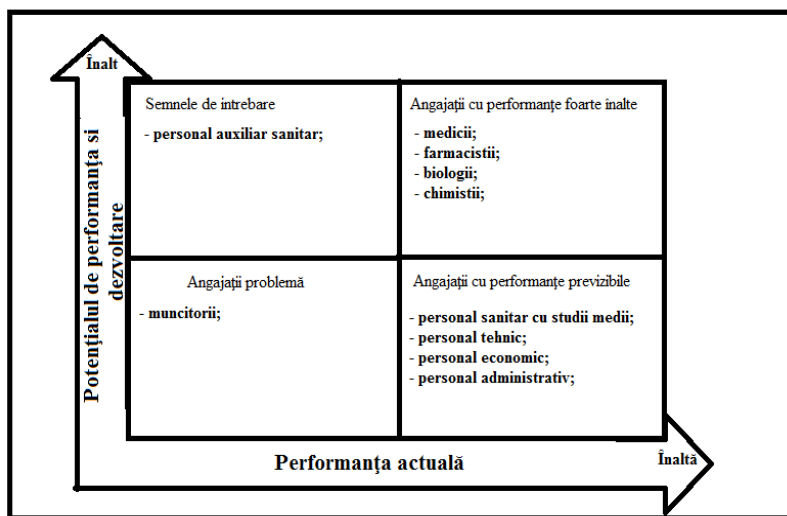

Fig. 5. Matricea portofoliului de resurse umane

• Potențialul de performanță și dezvoltare

Analizând evoluția structurii de personal în ultimii trei s-a constatat o reducere a numărului de posturi ca urmare a încetării raporturilor de muncă a salariaților cauzate de pensionări și într-o

⁵⁰ Minulescu, M. – Chestionarele de personalitate în evaluarea psihologică, București, Garell Publishing House, 2016, p. 64

⁵¹ Muchinsky, P. M., Psychology Applied to Work. An Introduction to Industrial and Organizational Psychology, Brooks/Cole Publishing Company, Pacific Grove, California, 2017, p. 188

mare parte ca urmare a externalizării unor servicii cum ar fi: servicii de curățenie, serviciul de spălătorie și servciul de pază.⁵²

Anterior externalizărilor, aceste activități erau prestate de personal angajat. Că urmare a externalizărilor s-a redus numărul de personal auxiliar și implicit a cheltuielilor de personal, personalul care presta această activitate fiind preluat de firmele prestatoare de servicii.

Timpu de lucru pentru medicii care desfășoară activitate în condiții de muncă normale este de 7 ore / zi structurat diferit pentru medicii din spital față de cei din ambulatoriu. Personalul sanitar mediu și auxiliar desfășoară activitate de 8 ore/ zi lucrând în două ture în cadrul ambulatoriului de specialitate și în trei ture în unitatea sanitară cu pături.⁵³

Atât în graficele de lucru cât și în statele de plată se constată respectarea legislației muncii cu privire la respectarea duratei normale a săptămânii de lucru, a zilelor de repaus, respectiv sărbători legale, precum și prevederile legislației muncii și a legislației specifice referitoare la plata orelor efectuate în zilele de repaus sau de sărbători legale.

În ceea ce privește concediile de odihnă fiecare salariat efectuează integral concediul de odihnă pe tot parcursul anului calendaristic, aceasta desfășurându-se conform planificărilor efectuate pe locuri de muncă.⁵⁴

În cadrul serviciilor medicale paraclinice există condiții deosebite de muncă în cadrul laboratoarelor de radiologie, salariații beneficiind de concediu de odihnă suplimentar, antidot, control medical periodic.

Din raportările efectuate de unitatea sanitară către Casa Județeană de Pensii Dolj și din evidențele înregistrate la compartimentul resurse umane, salarizare, se constată că salariații care dsefasoara activitate de radiologie beneficiază de încadrarea în condirii deosebite de muncă (conform legii nr. 19/ 2000) și angajatorul plătește lunar contribuțiile corespunzătoare.

În perioada auditată nu s-au constatat înregistrări de boli profesionale, accidente de muncă, conducerea unității sanitare fiind preocupată de îmbunătățirea continuă a locurilor de muncă. Acest lucru se constată și din buletinele de expertizare a locurilor de muncă emise de medicii specialiști din cadrul laboratoarelor de medicină muncii.

• **Obiectul de activitate**

Spitalul asigură asistență medicală de specialitate, spitalicească și ambulatorie la circa 300.000 locuitori din orașul Craiova, comunele arondate județului Dolj și județele limitrofe.

Între structură pe secții și specialități pe care o avea spitalul la data intrării în folosință (1971) și cea actuală există unele deosebiri.

Conform Ordinului Ministerului Sănătății și Familiei nr. 331/2003, 398/2003, structura actuală a Spitalului CFR Craiova este următoarea:

- Secția clinică dermato-venerologie - 50 paturi
- Secția clinică medicina muncii - 25 paturi
- Secția clinică diabet zaharat, nutriție și boli metabolice - 35 paturi
- Secția clinică endocrinologie - 30 paturi
- Compartiment clinic hemodializă (Centrul de hemodializă cu 13 aparate) - 13paturi
- Secția clinică medicină internă I, din care:
  - comp. reumatologie 10 paturi
- Secția clinică gastroenterologie -25 paturi
- Secția clinică medicină internă II - 70 paturi
- Compartiment clinic nefrologie - 12 paturi
- Secția clinică neonatologie, din care: - 70 paturi

⁵² Novak, A. – Metode cantitative in psihologie si sociologie, 2020, p. 83

⁵³ Novak, A. – Statistica Sociala Aplicata, Bucuresti, Editura SEAMON & KENRICK – Psychology, New Jersey, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 2012, p. 60

⁵⁴ Popescu-Neveanu, P., Dictionar de psihologie, Editura Albatros, Bucuresti, 2018, p. 37

- comp. prematuri 20 paturi
- Comp. clinică neurologie - 15 paturi
- Secția clinică oncologie medicală - 55 paturi
- Secția clinică pediatrie I - 55 paturi
- comp. oncopediatrie 5 paturi
- Secția clinică radioterapie - 47 paturi
(comp. medicina nucleară - 2 paturi)
- Secția clinică chirurgie generală I - 70 paturi
- Secția clinică neurochirurgie - 25 paturi
- Secția clinică obstetrică ginecologie I, din care: - 80 paturi
- spitalizare de zi 7 paturi
- Secția clinică ORL, din care: - 60 paturi
- comp. ORL copii 12 paturi

TOTAL: 1. 452 PATURI

Blocuri operatorii

Laborator de anatomie patologică

Laborator analize medicale

Laborator explorări funcționale

Compartiment endoscopie

Laborator recuperare, medicină fizică și balneologie

Compartiment de prevenire și control al infecțiilor nozocomiale

Laborator medicină nucleară

Laborator de radiologie și imagistică medicală

- CT

- RMN

- Comp. radiologie dentară

- echografie

Laborator radioterapie

Cabinet diabet zaharat, nutriție și boli metabolice

Cabinet oncologie medicală

Centrul de planificare familială

Cabinet medicina muncii

Farmacii

Compartiment psihiatrie de legătură

Cabinete medicale școlare

Cabinete medicale din Grădinițe nr. 25-27, nr. 28, 39, 41

Cabinet medical - Grădinița Fabricii de confecții

AMBULATORIUL DE SPECIALITATE AL SPITALULUI

Cabinete medicină internă

Cabinet geriatrie și gerontologie

Cabinet neurologie

Cabinet oftalmologie - copii

Cabinet ORL - copii

Cabinet chirurgie și ortopedie pediatrică

Cabinete pediatrie

Cabinete chirurgie generală

Cabinet recuperare, medicină fizică și balneologie

Cabinet dermatovenerologie

Cabinet urologie

Cabinet endocrinologie

Cabinet ortopedie și traumatologie

Cabinet ORL adulți
Cabinet chirurgie plastică - microchirurgie reconstructivă
Cabinet chirurgie maxilo-facială
Cabinet oftalmologie
Cabinete obstetrică ginecologie
Cabinet alergologie
Cabinete protezare auditivă
Cabinete gastroenterologie
Cabinet psihiatrie
AMBULATORIUL DE SPECIALITATE PENTRU SPORTIVI
Cabinet explorări funcționale
Laborator analize medicale
Cabinet medicină internă/cardiologie
Cabinet medicină sportivă
Cabinet ortopedie și traumatologie
Cabinet stomatologie
Laborator radiologie și imagistică medicală
Cabinet oftalmologie
Cabinet medicină sportivă (antropometrie și dezvoltare fizică)
Cabinet medicină sportivă (diagnostic selecție aviz medical)
Cabinete baze sportive
Sală CFM

Ambulatoriul de specialitate stomatologie adulți

Ambulatoriul de specialitate stomatologie copii

În ambulatoriile de specialitate de stomatologie se desfășoară activitate de învățământ. La nivelul spitalului funcționează Centrul Clinic Județean de Diabet Zaharat, Nutriție și Boli Metabolice. Laboratoarele și compartimentele sunt unice, deserving atât secțiile cu pături cât și ambulatoriul de specialitate al spitalului.

• Integrarea organizațională a resurselor umane

Schimbarea unui loc de muncă sau încadrarea într-o nouă activitate presupun o perioadă în care noul angajat trebuie să se integreze în noua organizație. Spitalul CFR reprezintă, pentru noul angajat, un teritoriu cu o cultură proprie, dar și un ansamblu de relații profesionale și umane noi. Din momentul încheierii procesului de selecție și până la angajarea propriu zisă a salariatului se pun bazele relațiile formale și informale care îl implică atât pe salariat, cât și Spitalul CFR. Integrarea socio-profesională este un proces complex atât de adaptare a noului angajat la noua organizație, cât și de pregătire a organizației să accepte și să valorifice cunoștințele tacite și explicite ale angajatului. Integrarea profesională este un proces compus din procesul de profesionalizare și cel de socializare. Concomitent cu procesul de profesionalizare, noul angajat este implicat și într-un proces de socializare care este un proces prin care salariații învață normele și rolurile care sunt necesare pentru a-și îndeplini îndatoririle din cadrul Spitalului CFR.

Scopul activității de integrare profesională este acela de a asigura acceptarea și asimilarea noului angajat de către un grup astfel încât să nu se distrugă unitatea grupului. Spitalul CFR urmărește aspectele legate de compatibilitatea dintre capacități și abilități versus responsabilitățile postului, iar salariatul se focalizează pe echilibrul dintre nevoile proprii versus climatul necesar realizării lor. Etapa de integrare profesională este importantă deoarece Spitalul CFR este alcătuit din oameni cu valori și cunoștințe diferite și în fiecare secție climatul de muncă este diferit. În etapa de integrare noul angajat trebuie să-și însușească elementele culturii Spitalului CFR și procedurile specifice de lucru. Încheierea unui contract de muncă individual îi oferă salariatului o serie de drepturi, dar mai ales obligații pe care trebuie să le respecte în noua

organizație. Contractul individual de muncă este unul dintre primele acte care se încheie între salariat și Spital. Contractul individual de muncă poate să cuprindă, pe lângă paragrafele prevăzute de lege, elemente discutate și stabilite pe parcursul interviului, dar nu reprezintă o garanție fermă a faptului că aceste elemente nu se pot modifica pe parcursul derulării activității. Orice modificare intervenită în contractul individual de muncă trebuie să fie adusă la cunoștința angajatului în termen de maxim o lună.⁵⁵

Angajatului trebuie să i se aducă la cunoștință salariul brut, salariul net, diferitele sporuri de care poate. Instructajul de securitate a muncii este obligatoriu pentru fiecare nou angajat, astfel, salariatul va cunoaște condițiile de muncă și eventualele pericole la care poate să fie expus. În procesul de integrare noul angajat trebuie să-și găsească locul în spital și să-și accepte rolul în cadrul grupului de muncă. Pentru ca nici spitalul și nici angajatul să nu se confrunte cu un eșec trebuie ca angajatul să-și cunoască foarte bine responsabilitățile și obligațiile. De aceea, fișa postului trebuie să fie foarte clară și concisă, astfel încât să-i furnizeze angajatului informațiile referitoare la: postul ocupat, șeful ierarhic, colaboratorii, responsabilitățile și drepturile sale.

• Structura organizatorică

Realizarea obiectivelor întreprinderii este posibilă cu ajutorul componentelor organizării procesuale care este formată din două părți distincte: structura de conducere sau funcțională și structura de producție sau operațională. Structura de conducere (funcțională) reprezintă ansamblul membrilor de conducere și al compartimentelor (tehnice, economice și administrative), modul de constituire și grupare al acestora, precum și relațiile dintre ele, necesare desfășurării corespunzătoare a procesului managerial și de execuție. Structura de producție (operațională) reprezintă ansamblul unităților de producție, control și cercetare (secții, ateliere, formații de lucru, locuri de muncă), mărimea și amplasarea lor pe teritoriul întreprinderii și legăturile ce se stabilesc între ele.⁵⁶

În cadrul Spitalului CFR structura organizatorică pe secții și compartimente spitalicești se prezintă în felul următor: Secția Boli Interne pentru afecțiunile acute, cardiace, digestive, respiratorii, neurologice; Compartiment Pediatrie, pentru toată sfera afecțiunilor acute ale populației (0-18 ani); Compartiment Boli Infecțioase, pentru afecțiunile respiratorii, digestive, urinare cu potențial de transmitere interumană; Secția Obstetrică-Ginecologie -35 paturi din care Compartiment Neonatologie 10 paturi, pentru afecțiuni obstetricale, patologia ginecologică și acordare de îngrijiri medicale nou-născuților; Secția Pneumologie (30 paturi din care 20 paturi TBC) pentru toată patologia respiratorie; Compartiment Primire Urgențe; Serviciul de Anatomie patologică

Compartiment de primire urgențe

În Compartimentul de Primire Urgențe se asigură asistență medicală pentru urgențe medico-chirurgicale și pediatrice.⁵⁷ În funcție de gravitatea cazurilor pacienții sunt fie preluați de medicii specialiști din Ambulatoriul de Specialitate și internați pe secțiile spitalului sau li se asigură asistență medicală în cabinetele respective după care pot părăsi spitalul urmând tratament la domiciliu sub supravegherea medicului de familie, fie li se administrează tratament în Compartimentul de Primire Urgențe și sunt ținuți sub supraveghere în cadrul Salonului de observație. În acest salon pacienții sunt consultați după primele tratamente și în funcție de evoluție se hotărăște asistența medicală ulterioară pentru rezolvarea cazurilor. Există o colaborare foarte bună între Compartimentul de Primire Urgențe și Laboratorul Clinic și Laboratorul de

⁵⁵ Kirkcaldy, B.C. - The influence of type A behaviour and locus of control upon job satisfaction and occupational health, Personality and Individual Differences 33Elsevier Science Ltd., 2017, p. 42

⁵⁶ Lazarus, R.S. - Stres and Emotion, Springer Publishing Comapnz, Inc., New York, NY, 2016, p. 22

⁵⁷ Leonhard, K. – Personalitati accentuate in viata si literatura, Bucuresti, Editura Stiintifica si Enciclopedica, 2019, p. 94

Radiologie, datorită căreia pacienții beneficiază de primele investigații paraclinice și orientarea spre un diagnostic cât mai precis.

- **Strategii de integrare profesională**

Strategiile formale sunt acelea prin intermediul cărora integrarea organizațională a noilor angajați urmează programe standardizate, după o planificare bine definite. Desigur, în funcție de noii angajați - poziția și pregătirea lor - programele prezintă anumite limite în cadrul cărora se pot modifica: pot exista programe specifice de integrare pentru cei cu funcții manageriale, pentru cei din producție, pentru cei cu funcții specifice - pază și protecție, CTC etc.⁵⁸

Socializarea informală are loc în cursul desfășurării sarcinilor de serviciu, neexistând un program prestabilit, fără a fi operate „scoateri din producție; de asemenea, nu există o durată delimitată. Fiecare dintre cele două tipuri de strategii are avantaje proprii: integrarea formală, se desfășoară după un program stabilit, poate cuprinde mai multe informații, oferite înainte de a apărea probleme rezultate din necunoașterea unor aspecte organizaționale; integrarea informală se desfășoară iară scoaterea din producție, deci individul începe mai repede să realizeze sarcinile pentru care a fost angajat; în plus, dacă va exista o relație de tip mentor - discipol, noul angajat va primi cu siguranță informațiile necesare, într-o manieră deschisă și fără constrângeri.

Socializarea individuală se asigură pentru un singur angajat, în funcție de necesitățile fiecăruia și conform experiențelor și pregătirii sale anterioare (acestea din urmă corelate cu necesitățile slujbei).⁵⁹ Uneori, la un anumit moment, se angajează o singură persoană (mai ales în organizațiile mici). Atunci departamentul de resurse umane sau o persoană desemnată din organizație va transmite noului angajat informațiile necesare îndeplinirii sarcinilor, precum și pe cele necesare integrării în colectiv. În oricare dintre cazuri se remarcă necesitatea existenței unui plan cu informațiile necesare în perioada de început privitoare la sarcini, responsabilități, palori, nivel decizional sau stil de muncă etc.

- **Motivarea angajaților**

Spitalul CFR ca de astfel și majoritatea organizațiilor acestor timpuri sunt caracterizate de schimbări ireversibile, de priorități adesea conflictuale, de presiuni pentru obținerea rezultatelor. Nici un domeniu de activitate nu rămâne imun în condițiile crizei economice actuale. Managementul modern trebuie să micsoreze costurile, să fie permanent informat asupra progreselor tehnologice și să înțeleagă dinamica rapidelor schimbări ale pieței și ale cerințelor clienților. Activitatea de conducere nu a fost niciodată mai solicitată ca în momentul actual al crizei economice. Succesul sau eșecul Spitalului CFR sunt intrinsec legate de modul în care acționează angajații acestuia. Managerii pot fi tentați să se retragă în aparență siguranță a buncărului lor de unde să emită ordine. Însă ei trebuie să fie conștienți că nu se mai pot folosi de autoritate și coerciție așa cum se întâmpla odinioară.⁶⁰

De aceea, cuvântul care desemnează soluția aplicabilă în acest nou context este implicarea. Managerii trebuie să-și motiveze angajații, insuflându-le angajament și dorință de acțiune și încurajându-le creativitatea; trebuie să exploateze experiența, energia și aptitudinile. Rolul motivației nu este doar acela de a-i face pe oameni să muncească, ci de a-i face să muncească bine, de a-i determina să-și utilizeze integral resursele fizice și intelectuale. Acolo unde există motivație, există productivitate și performanță, iar oamenii sunt mulțumiți. Cu alte cuvinte, toată lumea câștigă. Motivația este crucială în succesul privit nu doar în cadrul unui departament al Spitalului CFR, ci și la nivelul oricărui departament, proiect sau plan și, indiscutabil, reprezintă unul din cele mai importante domenii de responsabilitate ale unui

---

⁵⁸ Linton, R. - Fundamentul cultural al personalității, Editura Științifică, București, 2015, p. 179

⁵⁹ Meili, R. - Motivation, Emotion and Personalit, Kegan Publishing, NY, 2018, p. 56

⁶⁰ Menachem Ben-Ezra - Trauma in antiquity: 4000 year old post-traumatic reactions?, Stres and Health 20, John Wiley & Sons, 2014, p. 156

manager. Rezultă că la baza conduitei resursei umane se află întotdeauna un ansamblu de mobiluri care susțin realizarea anumitor acțiuni și care sensibilizează diferit persoana la influențele externe, făcând-o mai mult sau mai puțin permeabilă la ele. Astfel, una și aceeași influență externă produce efecte diferite la persoane diferite sau la aceeași persoană în momente diferite ale existenței sale.

În funcție de elementul generator, motivația poate îmbrăca mai multe forme. De regulă, acestea se clasifică în perechi opuse, două câte două. Motivația pozitivă este produsă de laudă, încurajare și se soldează cu efecte benefice asupra activității sau relațiilor interumane, cum ar fi angajarea în anumite activități sau preferarea unor persoane etc. Motivația negativă este produsă de folosirea amenințării, blamării sau pedepsirii și se asociază cu efecte de abținere, evitare, refuz. Reprezintă un tip primitiv de motivație, însă, cu anumite precauții, poate face parte din instrumentarul motivațional.

Tabel 4. Absența condițiilor pentru buna desfășurare a activității la secția de boli transmisibile și cronice din Spitalul CFR Craiova, Județul Dolj

Obiectiv general:	Îmbunătățirea condițiilor la secția de boli transmisibile și cronice a Spitalului CFR Craiova, județul Dolj
Obiective specifice:	I. Dotarea secției cu echipamente medicale adecvate (ustensile, aparatură medicală specifică)
	II. Pregătirea profesională a medicilor la nivelul standardelor Uniunii Europene
	III. Îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare
Activități:	I.1 măsurarea disponibilului de echipamente și stabilirea necesarului de aprovizionare în urma unei cercetări prealabile în cadrul secției (în funcție de numărul pacienților)
	I.2. măsurarea disponibilului de echipamente și stabilirea necesarului de aprovizionare în urma unei cercetări prealabile în cadrul secției (în funcție de numărul pacienților)
	II.1 existența unor traininguri specifice în domeniul sănătății destinate specializării personalului
	II.2 pregătirea personalului în domeniul informaticii pentru o mai bună administrare a bazei de date (documente, conectarea tuturor furnizorilor de servicii medicale)
	III.1 crearea de băi proprii fiecărui salon
	III.2 îmbunătățirea condițiilor igienico-sanitare

În cadrul măsurării disponibilului de echipamente și stabilirea necesarului de aprovizionare în urma unei cercetări prealabile în cadrul secției se poate previziona următorul rezultat: se va realiza un studiu în spital pentru a se identifica numărul de aparate disponibile, apoi se va analiza numărul pacienților și în funcție de aceste caracteristici se va identifica de câte aparate mai are nevoie spitalul respectiv. Pentru ca acest rezultat propus să fie cât mai concret se va face un studiu în amănunt în decursul a 4 zile la care vor participa 2 medici primari și 4 asistenți medicali. Studiul constă în numărarea exactă a aparatelor disponibile, apoi informarea medicilor și asistenților asupra aparaturii de ultimă generație, și în funcție de numărul de pacienți ai spitalului și de posibilitățile acestuia se vor achiziționa aparatele respective.

În cadrul în care se va dota spitalul cu aparatură medicală de ultimă generație, toată această aparatură trebuie să corespundă standardului Uniunii Europene astfel încât să satisfacă un număr cât mai mare de pacienți. Existența unor traininguri specifice în domeniul sănătății destinate specializării personalului vor avea ca rezultat demararea unui program de training în vederea perfecționării medicilor și de asemenea se va face schimb de experiențe cu doctorii de

peste hotare. În vederea pregătirii personalului în domeniul informaticii pentru o mai bună administrare a bazei de date (documente, conectarea tuturor furnizorilor de servicii medicale), în cadrul spitalului se vor începe niște cursuri speciale în domeniul informaticii la care va participa tot personalul din cadrul spitalului.

Pentru activitățile: vopsit, văruit proaspăt, dezinsecție permanentă se va mări personalul administrativ deoarece se va începe un program de curățenie mult mai strict (dezinsecție permanentă, vopsit etc).⁶¹

Tabel 5. Analiza SWOT a Spitalului CFR Craiova, județul Dolj

PUNCTE FORTE:	OPORTUNITĂȚI:
☐ Gradul de acoperire al serviciilor medicale furnizate de acest spital referitor la o parte a municipiului și județului, în ceea ce privește calitatea și aria geografică	☐ Realizarea unui sistem sanitar la standardele Uniunii Europene
☐ cadre medicale superioare la nivel național	☐ colaborarea cu medii de la nivel internațional
☐ receptivitate la schimbare	☐ inițierea colaborării cu asociațiile profesionale pentru introducerea ghidurilor de practică
	☐ dotarea cu aparatură de înaltă performanță ce conduce la posibilitatea intrării unui sistem puternic concurențial pe piața serviciilor medicale
	☐ obținerea unor resurse materiale din transferuri voluntare, sponsorizări, donații, etc
PUNCTE SLABE:	AMENINȚĂRI:
☐ absența aparatului medicale specializate	☐ pierderea unui segment important de piață datorită lipsei aparatului de înaltă performanță
☐ absența cunostintelor aprofundate a medicilor în domeniu și la noul pe piața	☐ apariția unor societăți medicale private dotate cu aparatură modernă care tinde să acapareze din segmentul care aparține spitalului de stat
☐ sistem informațional unic integrat slab, neactualizat	
☐ imaginea: nu există o reputație de excelență medicală a sistemului medical din oraș și din regiune	
☐ prezența ridicată a bolilor transmisibile și cronice	

După cum se poate observa și în cadrul analizei SWOT o problemă importantă în cadrul spitalului CFR este aceea a lipsei de echipament și aparatură medicală specializată, un sistem informațional unic integrat slab, neactualizat.⁶²

Toate aceste dezavantaje conduc la posibilitatea pierderii unui segment important de piață datorită lipsei de aparatură de înaltă performanță.

De asemenea, o amenințare puternică vine și din apariția unor societăți medicale private dotate cu o aparatură mai modernă care tinde să acapareze din segmentul de piață existent.

⁶¹ Popescu-Neveanu, P., Dictionar de psihologie, Editura Albatros, Bucuresti, 2018, p. 25

⁶² Schiopu, Ursula (coord.), Dictionar de psihologie, Editura "Babeș", Bucuresti, 2017, p. 114

Îmbunătățirea echipamentelor medicale și a aparaturii medicale se poate realiza printr-un contract de finanțare europeană, obținerea unor resurse materiale din transferuri voluntare, sponsorizari, donații, etc.

Tabel 6. Analiză diagnostic

PUNCTE FORTE	CAUZE	EFECTE
☐ Gradul de acoperire al serviciilor medicale furnizate de acest spital referitor la o parte a municipiului și județului, în ceea ce privește calitatea și aria geografică	<ul style="list-style-type: none"> o Spitalul CFR Craiova este așezat în partea de est a orașului o Există mai multe mijloace de transport public local puse la dispoziție pentru a ajunge exact la spital: autobuze, maxi-taxi, diferite curse speciale pentru persoanele din afara localității o un spital mare, are toate secțiile de specialitate 	☐ zona accesibilă tuturor categoriilor de persoane deoarece este aproape de centrul orașului ☐ accesibilitate mare de apelare la serviciile medicale oferite de acest spital ☐ tratarea rapidă a pacienților
☐ cadre medicale superioare la nivel național	☐ În cadrul spitalului există doctori cu pregătire profesională înaltă	☐ diagnosticarea exactă a pacienților și tratarea acestora în mod corespunzător ☐ medici recunoscuți la nivel național pentru bună activitate desfășurată
☐ receptivitate la schimbare	☐ Marea majoritate a personalului este tânără (până în 50 de ani)	☐ sunt persoane deschise la tot ce este nou și tot ce are un efect pozitiv.
PUNCTE SLABE		
☐ absența aparaturii medicale specializate	Insuficientă atenție acordată serviciilor de promovare a sănătății și educație în domeniul Sănătății Aparatura care nu satisface o mare parte din pacienți Anumite boli nu pot fi tratate deoarece nu există aparat pentru aceea boala	aparatura veche care nu este conformă cu standardele Uniunii Europene Spitalul își pierde reputația pacienții orientându-se către spitale cât mai performante Pacienții sunt nevoiți să plece în altă țară pentru a se putea trata
☒ absența cunoștințelor aprofundate a medicilor în domeniu și la noul pe piață	Medicii nu au realizat training-uri de aprofundare a cunoștințelor la nivel internațional, nu au făcut schimb de experiențe	cunoștințe specializate doar la nivel național, aceștia neconformându-se standardelor Uniunii Europene
☒ Servicii de Urgență Reduse care acoperă orașul și mare parte din județ	Spitalul este relativ mic în comparație cu populația Craiovei acesta nefăcând față Serviciului de Urgență	agravarea situației pacienților
☒ Imaginea: Nu există o reputație	Deși Spitalul CFR Craiova	limitează afluxul de

PUNCTE FORTE	CAUZE	EFECTE
de excelență medicală a sistemului medical din oraș și din regiune	este poziționat strategic acesta nu are o reputația de centru medical de excelență	pacienți din județele limitrofe
✓ Lipsa unui sistem informațional unic integrat	Poate sa conectează toți furnizorii de servicii medicale, precum și instituțiile responsabile de îngrijirile de sănătate sistemul va permite o mai bună administrare a fondurilor disponibile va oferi o bază de date modernă	Comunicarea dintre medici este mult mai facila si rapida Administrarea fondurilor mult mai eficienta si lipsita de erori. Munca va fi mult mai usoara si rapida

• Potențialul financiar și informațional din cadrul spitalului

Spitalul CFR Craiova după cum am punctat și în analiza Swot în cadrul punctelor slabe deține un departament It cu un suntem unic integrat dar care nu mai face față cerințelor pieței. Departamentul IT a luat ființă în 1995 obiectivul general al proiectului fiind reprezentat de dezvoltarea infrastructurii Spitalului prin introducerea unui sistem informatic integrat, care să răspundă optim la solicitările complexe reclamate de managementul activității medicale. Din acest an sistemul nu a mai suferit nici o modificare, nici o îmbunătățire. Programele din cadrul sistemului se mișcă încet, se blochează acest lucru îngreunând munca și în același timp nu se mai pot lua decizii rapide și eficiente pe baza informațiilor reale provenite din sistemul condus. Deși există acest departament în cadrul spitalului mulți dintre pacienți și chiar medici susțin că s-ar descurca la fel de bine sau poate și mai bine fără el deoarece acesta nu îi ajută așa cum ar trebui ci din contră, de multe ori rezultă a fi doar o pierdere de timp.⁶³

Avându-se în vedere importanța deosebită a obiectivului în asigurarea asistenței medicale de urgență pentru un număr mare de persoane, funcționarea acestuia în bune condiții este vitală pentru asigurarea serviciilor medicale de calitate pentru populație. Dat fiind faptul că acest obiectiv nu mai este de actualitate în cadrul acestui spital pentru o îmbunătățire care să corespundă standardelor Uninii Europene și să ușureze munca personalului din cadrul spitalului acesta ar trebui să sufere unele modificări și anume:

- Sistem integrat de securitate a datelor
- Folosirea judicioasă a resurselor umane și materiale
- Cunoașterea operativă a veniturilor și cheltuielilor pentru reducerea costurilor
- Posibilitatea de îmbunătățire a serviciilor medicale prin creșterea posibilității de comunicație la nivelul compartimentelor spitalului.
- Definierea, urmărirea și determinarea criteriilor de performanță
- Determinarea evoluției volumului de activitate
- Obținerea rapidă de rapoarte sintetice în mod text și/sau grafic care sunt utile administratorilor spitalului.
- Creșterea eficienței în folosirea resurselor
- Îmbunătățirea relațiilor: medic – pacient; management – personal; unitate sanitară – for tutelar; spital – sursa de finanțare
- Asigurarea accesului la servicii de sănătate
- Acoperirea întregii populații aferente spitalului cu servicii complete
- Stimularea furnizării de servicii eficiente și eficiente

⁶³ Sillamy, N. – Dicționar de psihologie, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2018, p. 166

- Acordarea de servicii corelate cu nevoile de sănătate
- Colaborarea cu alte sectoare care influențează starea de sănătate

Detaliat, prin Sistem Informatic Integrat trebuie avută în vedere urmărirea întregului parcurs al pacientului și înregistrarea tuturor datelor ale acestuia, prin toate etapele intermediare parcurse necesare efectuării actului medical.⁶⁴

Prin urmare toate etapele intermediare parcurse necesare efectuării actului medical sunt:

- înregistrarea datelor pasaportale ale pacientului, a informațiilor privind asigurarea de sănătate (casa de asigurări, carnet de sănătate, medic de familie cod medic de familie, caz social), precum și listarea tuturor formularelor medicale în vigoare: fișă de internare, fișă de consultație, scrisoare către medicul de familie, etc;

- înregistrarea pacientului în spital pe parcursul tuturor etapelor: camere de gardă, internare (secție, salon, pat), transferuri între secții, externare, transfer la alt spital, etc...;

- înregistrarea datelor clinice și păstrarea dosarului electronic al pacientului, cu posibilitatea de vizualizare a informațiilor privitoare la internări anterioare în spital: diagnostice, tratamente, medicație, analize, etc;

- urmărirea costurilor pe pacient și tipărirea notei de plată, atât în momentul efectuării investigației sau consultului, cât și centralizat, la plecarea acestuia din spital (notă de plată reflectă atât costurile directe referitoare la fiecare pacient, cât și costurile indirecte -curent electric, gaze, apă, etc-);

- vizualizarea direct pe secții, în camerele de gardă, în sălile de operație sau AȚI a rezultatelor investigațiilor efectuate în laboratoarele de specialitate;

- posibilitatea vizionării de oriunde există un calculator (pe secții, în gărzi, etc) a imaginilor realizate în cadrul laboratoarelor de imagistică, radiologie și explorări funcționale din spital; totodată să se poate realiza arhiva de CD-uri a tuturor imaginilor generate de aparatele de imagistică precum și posibilitatea de TELEDIAGNOSTIC.

- procesarea tuturor activităților să se realizeze în timp real (de la cerere până la rezultate finale), precum și tipărirea unui buletin centralizat cu rezultatele analizelor direct pe secția de unde s-a făcut cererea de analize;

- să se permită urmărirea activității din ambulatoriu de spital, atât din punct de vedere statistic, cât și clinic (consultații, tratamente, controale, pansamente, etc.)

- să ofere posibilitatea introducerii regimului de masă a pacientului și emiterea foii de masă pentru întreaga secție;

- posibilitatea tipării biletului de externare la ieșirea pacientului din spital precum și posibilitatea revederii foii de observație a acestuia în cazul reîntoarcerii în spital;

- să se permită gestionarea strictă (cantitativ-valoric) a medicamentelor din cadrul farmaciei spitalului (inclusiv a celor de producție proprie), precum și monitorizarea medicației prescrisă și administrată fiecărui pacient;

- permiterea informatizării complete a întregii activități de gestiune, contabilitate și salarizare existente în unitatea sanitară, cu obținerea de: situații ale stocurilor de materiale, centralizatoare bonuri de consum, avize expediție, facturi, balanțe, note contabile, fișe conturi, bilanțuri trimestriale/anuale, etc;

- generarea de rapoarte specifice fiecărui modul – gardă, laborator, secție, imagistică, cabinet de consultație – necesare statisticii interne a spitalului sau pentru raportările către CJAS sau DSP, cât și pentru partea clinică a activității curente a departamentului respectiv;

- accesul la datele medicale să se facă pe bază de parolă individuală, structurat pe niveluri distincte de utilizatori;

⁶⁴ Vroom, H. V., Work and Motivation, John Wiley and Sons, Inc., New York, 2014, p. 11

– programul să permită actualizarea permanentă a tuturor parametrilor (nomenclatorul medicilor spitalului, al utilizatorilor programului, nomenclatorul de medicamente, de proceduri medicale, de analize de laborator, de coduri O.M.S., etc);

– analiza financiară a pornit de la luarea în calcul a tuturor costurilor necesare pentru funcționarea spitalului, în varianta înainte de informatizare cât și în varianta fără informatizare, evidențindu-se astfel contribuția financiară adusă de implementarea proiectului.

– înregistrarea datelor clinice și păstrarea dosarului electronic al pacientului, cu posibilitatea de vizualizare a informațiilor privitoare la internări anterioare în spital: diagnostice, tratamente, medicație, analize, etc.;

– scopul declarat al introducerii unui sistem informatic integrat, a fost acela de a eficientiza actul medical în sine și de a reduce costurile necesare efectuării acestuia prin facilitățile oferite, cu referire directă la micșorarea timpilor necesari prelucrării datelor pacienților, desfășurarea în timp real a monitorizării acestora pe întreg parcursul urmat în cadrul unității sanitare, și reducerea costurilor legate de investigațiile necesare și consumuri în toate etapele parcurse de pacient pe toată durata actului medical.

Remunerarea în cadrul sistemului de sănătate

În cadrul acestui audit s-au analizat indicatorii referitori la drepturile de natură salarială și alte drepturi de care a beneficiat personalul, corelați cu indicatorii de performanță, relevanți activității specifice entității auditate.

Necesitatea acestui studiu a fost determinată de varietatea sistemelor de salarizare, a sporurilor și indemnizațiilor acordate, precum și a altor drepturi de natură salarială aplicate de instituțiile publice.

De asemenea, studiul a urmărit dacă:

– stabilirea salariilor de bază și a celorlalte drepturi de personal s-au efectuat în conformitate cu prevederile legale în vigoare, cu încadrarea în resursele financiare proprii, stabilite anual prin bugetul de venituri și cheltuieli;

– s-a asigurat o corelație între sistemul de salarizare aplicat și performanță activității realizate;

– indicatorii de performanță, obiectivele și criteriile cuantificate privind reducerea creanțelor și plăților restante, stabilite în contractul de administrare/performanță și prevăzute în bugetul de venituri și cheltuieli au fost realizați;

– salarizarea personalului asigură un echilibru cu salariile oferite pe piața forței de muncă pentru activități similare.

– Pentru personalul din instituțiile sanitare, sistemul de salarizare este reglementat printr-un număr foarte mare de acte normative fiind diferențiat în funcție de sursa de finanțare și activitatea prestată, după cum urmează:

– Pentru personalul bugetar din instituțiile sanitare, salarizarea se efectuează astfel:

• În baza Legii nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoane care ocupă funcții de demnitate publică, a cărei aplicare este greoaie, întrucât pentru modificarea și completarea ei au fost emise până la sfârșitul anului 2002 circa 30 de acte normative;

• În baza OUG nr. 115/ 2004, aprobată prin Legea nr. 125/ 2005 privind salariazarea și alte drepturi salariale aplicate personalului din unitățile sanitare

Din auditul performanței sistemului de salarizare referitor la drepturile de natură salarială și alte drepturi prevăzute de lege, precum și la legătura dintre salarizare și performanță au rezultat:

– personal medical (medici) încadrat în unități sanitare (spital). Pentru personalul medico-sanitar (medici) încadrați în unități sanitare salariul de bază brut se stabilește conform prevederilor Legii nr. 154/1998 privind sistemul de stabilire a salariilor de bază în sectorul bugetar și a indemnizațiilor pentru persoanele care ocupă funcții de demnitate publică, cu

modificările și completările ulterioare, între limitele prevăzute pentru funcția, gradul profesional sau treapta profesională respectivă, pe baza evaluării performanțelor profesionale individuale în raport cu cerințele postului. Din auditul efectuat la un număr de 12 locuri de muncă s-au ales spre exemplificare Secția clinică Chirurgie generală și Cabinetul de Chirurgie din Ambulatoriu de specialitate, care prezintă diferența de salarizare, în cadrul domeniului.

Pe lângă salariul de bază, medicii mai beneficiază de sporuri, indemnizații și alte drepturi, dintre care exemplificăm: spor vechime, spor pentru activitate ce solicită o încordare psihică foarte ridicată, spor pentru orele de gardă, salariul de merit, premiul anual, indemnizații clinice. În bază Hotărârii Guvernului nr. 150/1999 privind aprobarea metodologiei pentru stabilirea normelor de evaluare a performanțelor profesionale individuale și de aplicare a criteriilor de stabilire a salariilor de bază între limite pentru personalul de specialitate medico-sanitar și personalul auxiliar sanitar, încadrat în unități sanitare și de asistență socială, salarizarea personalului se efectuează pe baza fișelor de evaluare individuale și a fișelor postului. Deși evaluarea anuală a activității personalului medical (medici) are la bază o serie de criterii: rezultatele obținute, asumarea responsabilității, adecvarea la complexitatea muncii, inițiativă și creativitate, între sistemul de salarizare aplicat și indicatorii de performanță realizați de unitatea sanitară, nu există o legătură directă. Cadrele medicale (medici) sunt salarizați în funcție de gradul profesional, experiență, vechime, conform actelor normative în vigoare, acordarea acestor drepturi nefiind influențată de calitatea serviciilor medicale sub aspectul indicatorilor de performanță specifici activității medicale.

• **Evaluarea performanțelor profesionale individuale**

Procedura de evaluare a performanțelor profesionale individuale se aplica fiecărui cadru medical, în raport cu realizarea obiectivelor individuale stabilite în baza atribuțiilor prevăzute în fișa postului. Evaluarea performanțelor profesionale individuale ale cadrelor medicale se realizează de către șeful secției/ compartimentului în care acesta își desfășoară activitatea, iar pentru cadrele medicale cu funcții de conducere evaluarea se realizează de către șeful ierarhic superior. În perioada stabilită pentru efectuarea evaluării performanțelor profesionale evaluatorii (șefii ierarhici superiori ai celor evaluați) evaluează realizarea criteriilor de performanță la gradul de îndeplinire a obiectivelor prevăzute pentru perioada evaluată.

În vederea completării raportului de evaluare, evaluatorul: analizează îndeplinirea atribuțiilor fixate prin fișa postului; notează criteriile de performanță; stabilește calificativul final de evaluare a performanțelor profesionale individuale; consemnează rezultatele deosebite în raportul de evaluare. La notarea evaluatorul are în vedere: volumul lucrărilor efectuate a serviciilor prestate, calitatea lucrărilor sau serviciilor precum și corectitudinea soluțiilor prezentate în activitatea prestată, interesul de a limita costurile de funcționare a instituției și timpul de execuție a lucrărilor.

Notarea criteriilor de performanță și stabilirea calificativului final de evaluare se face parcurgând următoarele etape: fiecare obiectiv se apreciază cu note de la 1 la 5, nota exprimând gradul de îndeplinire a obiectivului respective; pentru a obține nota acordată pentru îndeplinirea obiectivelor, se face media aritmetică a notelor obținute pentru îndeplinirea fiecărui obiectiv; fiecare criteriu de performanță se notează de la 1 la 5, nota exprimând aprecierea îndeplinirii criteriului în realizarea obiectivelor individuale stabilite; pentru a obține nota acordată pentru îndeplinirea criteriilor de performanță, se face media aritmetică a notelor acordate pentru îndeplinirea fiecărui criteriu

Semnificația notelor este următoarea:

nota 1 – nivelul minim

nota 5 – nivelul maxim

Calificativul final al evaluării se stabilește pe baza notei finale, după cum urmează:

între 1,00 – 1,50: nesatisfacător

între 1,51 – 2,50: satisfacător

intre 2,51 – 3,50: bun
 intre 3,51 – 4,50: foarte bun
 intre 4,51 – 5,00: exceptional

Dupa stabilirea notelor evaluatorul stabileste o intalnire cu cel evaluat care se concretizeaza intr-un schimb de informatii. In cadrul acestui interviu se aduc la cunostinta celui evaluat consemnarile facute de evaluator in raportul de evaluare, daca exista divergente de opinii asupra consemnarilor facute, comentariile celui evaluat se mentioneaza in raportul de evaluare, iar acesta se poate modifica daca se ajunge la un punct de vedere comun, se semneaza si dateaza raportul de evaluare de catre evaluator si de evaluat.

Criteriile de performanta sunt: Gradul de indeplinire a standardelor de performanta, Asumarea responsabilitatii, Adecvarea la complexitatea munci.

Initiativa si creativitate

Fisele de evaluare sunt distribuite celor ce urmeaza a fi evaluati pentru a se autoevalua. Tinand cont de randamentul activitatilor desfasurate, a claritatii muncii a comportamentului a initiativei, a eficientei si creativitatii, acesta este indreptatit sa-si acorde notele pe care le considera corecte.

Evaluarea performantelor profesionale individuale ale cadrelor medicale incadrate cu contract individual de munca se face in scopul:

- pregatirii si perfectionarii personalului
- recrutarii/selectionarii personalului la elaborarea sau realizarea unor programe/proiecte;
- determinarii evolutiei performantelor profesionale individuale in timp;
- distribuirii fondului de salarii, identificat ca sursa pentru diferentieri salariale si stabilirea salariilor de baza individuale intre limite.

Analizind tabelul privind calificativele acordate la nivelul spitalului in perioada 2018-2019, putem trage concluzia ca evaluatorii evita acordarea calificativelor extreme respectiv nesatisfacator, satisfacator sau exceptional, si atribuie, calificative medii in proportie foarte mare.

Tabel 7. Calificativele acordate la nivelul Directiei Generale a Finantelor Publice a Municipiului Bucuresti in perioada 2018-2019

Nr.crt.	CALIFICATIVE	ANUL		
		2017	2018	2019
1	Nesatisfacator	0	0	0
2	Satisfacator	0	0	0
3	Bine	65	55	30
4	Foarte bine	553	430	486
	TOTAL	653	530	516

GRAFICUL EVALUARII PERFORMANTELOR IN PERIOADA 2017-2019

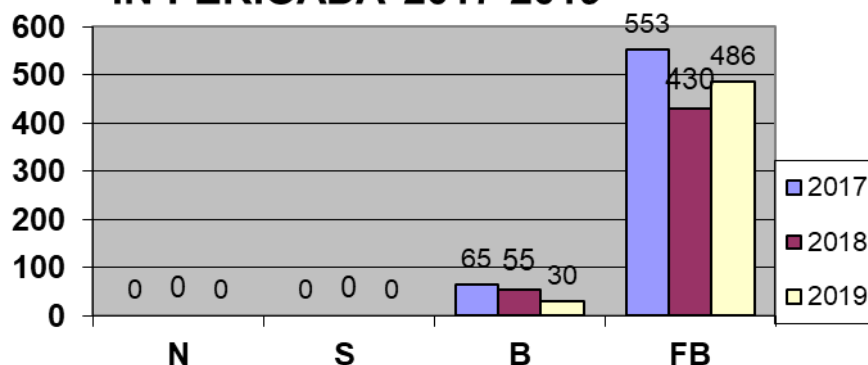

Fig. 6. Evaluarea performanțele

Graficul de mai sus evidentiaza faptul ca exista tendinta ca in acordarea calificativelor evaluatorii sa fie influentati de rezultatele evaluarilor anterioare si conceptia potrivit careia numarul celor evaluati peste medie trebuie sa fie echilibrat de numarul evaluatilor sub medie.

In cadrul Spitalului CFR Craiova apreciem ca nu se poate vorbi despre existenta unor politici de management al resurselor umane, reprezentind acele activitati desfasurate de compartimentele specializate care sa asigure recrutarea, selectia, dezvoltarea si conservarea personalului necesar pentru atingerea obiectivelor. Fiind o institutie publica, administratia se supune dispozitiilor forurilor ierarhice in ce priveste schema de organizare si dotare cu personal. Astfel exista anumite restrictii privind numarul de personal in institutiile publice din perspectiva generala a reducerii numarului de angajați.

Evaluarea performantelor constituie baza sistemului de recompensare/sanctionare a angajatilor in functie de contributia fiecaruia la indeplinirea obiectivelor organizationale. Rezultatele procesului de evaluare a performantelor profesionale individuale permit identificarea acelor resurse umane cu potential de promovare, dar si a celor cu probleme profesionale sau de integrare. Rezultatele procesului de evaluare a performantelor profesionale individuale identifica necesitatile individuale de instruire si perfectionare profesionala ale personalului. Sistemul actual are un caracter oarecum formal, datorita lipsei unui sistem de evaluare specific cadrelor medicale care isi desfasoara activitatea in spital, si mai detaliat de apreciere a performantelor profesionale. Metodologia aplicata in prezent pentru evaluarea performantelor profesionale este una generala care se aplica tuturor angajaților. Spitalul are atributii specifice, pe baza carora, ar trebui sa-si fixeze propriile criterii de evaluare si sa stabileasca ponderea acestora in realizarea fiecărei activitati. Are un caracter anual si devine astfel o activitate de rutina, care trebuie efectuata la intervale periodice, fara a se tine seama de obiectivele care stau la baza acestei activitati si de scopul realizarii ei.

Exista anumite restrictii ale sistemul de evaluare practicat care nu permit posibilitatea de repartizare a personalului pe sarcini, functii sau posturi fiind oarecum rigid in aplicare. Spre exemplu daca la evaluarea performantelor profesionale individuale un angajat a fost evaluat cu calificativul exceptional si ar putea conform legii sa promoveze intr-o treapta superioara, acesta nu va putea daca in institutie nu exista postul respectiv vacant. Inexistenta unei grile de evaluare stabilite pe baze si norme moderne, care sa asigure o mai mare relevanta evaluarii este o problema.

Se folosesc aceleasi criterii de performanta pentru cadrele medicale fara a se face o diferentiere a importantei criteriului respectiv in realizarea atributiilor fiecarui post in parte. Sistemul de evaluare este destul de complex, greoi si dificil de mentinut, datorita modului de

notare și de efectuare a calculelor pentru obținerea calificativului final precum și a multitudinii de criterii de performanță și obiective individuale. Sistemul actual de evaluare a performanțelor resurselor umane pune exclusiv accentul pe judecata managerială responsabilă, pe percepția evaluatorului, care ca orice persoană, are un sistem de valori propriu sau este supus propriilor limite.

Absența unei baze științifice a procesului de evaluare precum și a specialiștilor, care să aplice aceste metodologii pe bazele științei moderne. Considerăm că evaluarea performanțelor profesionale individuale ar avea rezultate considerabil diferite, dacă s-ar efectua de echipe de evaluatori specializate din care să facă parte psihologi, sociologi și alți specialiști din domenii de activitate care studiază comportamentul uman.

Pentru îmbunătățirea sistemului de evaluare a performanțelor profesionale individuale, în cadrul sistemului sanitar, propunem următoarele măsuri care în opinia noastră vor conduce la îmbunătățirea activității astfel:

- Îmbunătățirea cunoștințelor evaluatorilor precum și ale personalului din Serviciul de resurse umane, cu o serie de cunoștințe teoretice și practice, care să le confere abilitatea de comunicare și de evaluare corectă a unor atitudini specifice comportamentului uman. Cunoștințele asimilate trebuie să ajungă direct și nemijlocit la toate nivelele de conducere

- Șefii de secție, care, de regulă, sunt evaluatorii celor subordonați lor, precum și persoanele din Serviciul de resurse umane trebuie să dovedească spirit de inițiativă astfel încât, la nivelul conducerii, să se creeze un climat de lucru și mobilizare în acordarea importanței cuvenite evaluării performanțelor profesionale

Trebuie să se aibă în vedere:

- Actualizarea fișei postului

Motivație

- distribuirea personalului într-o viziune apropiată de optim omul potrivit la locul potrivit, funcție de pregătire, aptitudini, motivații etc. Compatibilizarea autorității personale (cunoștințe, calități și aptitudini profesionale) cu autoritatea oficială (libertatea decizională ce revine postului prin fișă) este o condiție importantă a funcționalității și eficacității la nivel de post.

- Fișele de post trebuie să cuprindă sarcinile serviciilor, iar competențele și responsabilitățile să fie cit mai bine precizate, pentru personalul de execuție.

- Tot în fișele de post trebuie să fie inserate atât obiectivele individuale cât și prioritățile ce revin posturilor

- Eliminarea paralelismelor în exercitarea unor atribuții și sarcini cuprinse greșit în fișele posturilor, va putea evita diluarea responsabilităților, cu implicații grave asupra realizării obiectivelor și motivarea personalului participant la îndeplinirea lor.

- Stabilirea pentru fiecare cadru medical obiectivelor individuale, astfel: să fie cuantificabile

Motivație: prin experiența evaluatorului trebuie ca, plecând de la sarcinile din fișa postului, să definească obiectivele cu o justă durată de realizare măsurabilă și cu termene de execuție realiste; evaluatorul trebuie să găsească mijloace de cuantificare a obiectivului, pentru a elimina subiectivismul în aprecierea și evaluarea realizării obiectivelor

sa fie personalizate

Motivație: obiectivele se stabilesc în baza fișei postului, dar legat și de caracteristicile persoanei care ocupă postul: pregătire specifică, aptitudini, experiență, etc

sa fie concrete și bine definite

Motivație: obiectivele trebuie să fie o redefinire sintetică a unora dintre sarcinile din fișa postului, fără posibilități de interpretare sau ambiguități în exprimare

sa fie astfel definite încât să cuprindă și sarcinile complexe din fișa postului

Motivație: având în vedere pregătirea sa specifică în domeniul resurselor umane și bazat pe cunoașterea sarcinilor de ansamblu ale colectivului și ale fiecărui post în parte, evaluatorul este cel care poate și trebuie să definească obiectivele pentru fiecare post încât să cuprindă toate

sarcinile din fisa postului care concursa direct la realizarea sarcinilor de serviciu si a prestatiei profesionale

- Acordarea unei mai mari importante interviului

Motivatie: exista situatii in care atat evaluatul cat si evaluatorul nu s-au facut intelesi si se vor omite informatii importante despre modul de realizare a obiectivelor, a comportamentului, a relatiilor cu ceilalti membrii ai grupului

- Sa se puna accentul pe trasaturile de personalitate si de comportament ale evaluatului

Motivatie: evaluarea acestor trasaturi presupune analiza unor elemente cum ar fi: dinamismul, inteligenta, creativitatea, increderea in sine, entuziasmul, sistemul responsabilitatii, loialitatea

- Introducerea interviului intermediar

Motivatie: se foloseste pentru a se intelege mai bine importanta interviului, pentru a se cunoaste problemele ce apar pe parcursul anului in activitatea desfasurata, atat de angajat cat si de seful ierarhic

- Respectarea cu strictete a recomandarilor de viitor

Motivatie: managerii trebuie sa faca recomandari privind cursurile de perfectionare ce vor fi urmate de evaluat pentru eliminarea deficientelor constatate in activitatea acestuia

- Numarul de obiective definite de evaluator sa fie flexibil

Motivatie: numarul de obiective nu este bine sa fie limitat deoarece evaluatorul care are o pregatire complexa si cunoaste sarcinile de ansamblu ale colectivului poate sa defineasca numarul obiectivelor pentru fiecare post

- Evaluatorul sa aiba libertatea de a grupa criteriile pe trei clase
  - criterii de performanta profesionala
  - criterii de comportament
  - criterii de potential (abilitati)

Motivatie: evaluatorul va fi mai profund in apreciere, tratand secvential cele trei clase de criterii: evaluatul va intelege mai bine modul de apreciere al evaluatorului; interviul va fi astfel mai usor de pregatit si de sustinut.

- Introducerea unei evaluari partiale pe parcursul anului

Motivatie: pentru a se putea urmari evolutia sa comparativ cu celelalte perioade de timp si obtinerea unei mai bune aprecieri asupra evaluatului

• Introducerea unei fise complementare de apreciere care trebuie avuta in vedere de evaluator la stabilirea finala a calificativului

Motivatie: in cadrul aprecierii personalului, pot fi urmarite o serie de elemente, ca de exemplu: rezultatele obtinute in postul ocupat, orientarea profesionala, potentialul, perspectivele de dezvoltare profesionala

CONCLUZII

Principalul factor motivator îl reprezintă relațiile cu colegii așadar, nevoia de afiliere, de a avea relațiile interpersonale strânse ce oferă oportunitatea comunicării.

Substratul psihologic al acestei nevoi este greu de deslușit. Poate fi vorba de o frustrare și de aici căutarea companiei altor persoane, prezența acestora micșorînd gradul de anxietate și crearea unei serii de compensări prin simpatie și solidaritate.

De asemenea, poate fi vorba de rutină, ceea ce determină creșterea nevoilor de contacte umane. Situarea pe primul loc a acestui factor este pe deplin justificată în contextul cultural românesc. După cum se știe, societatea românească este marcată încă de un puternic colectivism

Siguranța locului de muncă, situată pe locul secund, arată îngrijorarea salariaților față de perspectiva pierderii locului de muncă. Acesta are o importanță deosebită în actuala perioadă de tranziție care a adus, pentru cea mai mare parte a întreprinderilor din România, disponibilizări de

personal. Între o retribuție mai mare și siguranța locului de muncă la un salariu mai mic, majoritatea lucrătorilor preferă siguranța locului de muncă.

Salariul, principala formă de venit a angajaților, nu se află pe prima poziție în ordinea indicată, dar ocupă un loc important deoarece asigură nevoile de existență și posibilitățile de dezvoltare ale salariaților. Nu întotdeauna însă, majorarea salariilor implică creșterea motivației angajaților, mai ales într-un mediu inflaționist.

Condițiile de muncă influențează calitatea funcționării organelor senzitive, starea și dispoziția generală a omului în muncă, în caz de necorespundere avînd un efect vătămător asupra sănătății muncitorilor.

Condițiile de muncă nesatisfăcătoare determină o creștere a oboselii, iar în cele din urmă devin un factor demotivant care va influența negativ calitatea și productivitatea muncii. Putem considera că îmbunătățirea acestor factori nu conduce la o creștere a motivației, însă lipsa lor poate genera nemulțumiri.

Abia pe ultimele locuri, la o detașare evidentă, se află nevoile de putere. Relațiile cu șefii, metodele de conducere, controlul sunt factori care motivează mai puțin oamenii la locul de muncă. De asemenea, numărul angajaților care doresc să ocupe o funcție investită cu o autoritate (putere) mai mare este redus.

Nivelul ierarhic superior, competența în muncă, posibilitățile de promovare, salariul sunt factori ce contribuie la satisfacția în muncă. De asemenea ca angajații satisfăcuți învață sarcini legate de slujbă mai repede.

Cercetările sugerează că cei care sunt mai satisfăcuți în muncă sunt mai bine adaptați și mai stabili emoțional. Satisfacția în muncă e asociată cu caracteristici pozitive de personalitate.

Una dintre dimensiunile esențiale ale slujbei ce duce și la satisfacția, este autonomia. Cu cât mai mult o slujbă depinde de eforturile și inițiativele angajatului cu atât mai mare este simțul responsabilității personale. În slujbele ce prezintă această caracteristică angajații știu că performanța de succes depinde mai mult de ei decât de superiorii lor.

Nevoia înaltă de realizare e cea care face angajatul satisfăcut când această dimensiune este prezentă iar în prezența ei este firesc ca angajații cu locul controlului intern să se simtă mai bine

O asemănare mult mai mare întâlnită în teoria expectanței referitoare la motivație ce afirmă că oamenii fac alegere în privința efortului pe care îl vor depune bazându-se pe expectanța că anumite recompense vor urma dacă se comportă într-un anumit fel (Vroom 1964) Recompensele primite de fapt percepția acestora dacă sunt privite ca echitabile duc la satisfacție. Aici asemănarea este evidentă cu noțiunea de locul controlului.

De altfel acesta e definit de Rotter ca o expectanță generalizată. Vroom se referă la expectanțele specifice rezultate din modelarea comportamentului de către experiențe specifice repetate.

În teoria echității se afirmă că motivația e influențată de percepția indivizilor asupra a cât de echitabil sunt tratați. Porter 1968 și Lawler în modelul lor al reacției dintre satisfacție și performanță afirmă că receptarea recompenselor percepute ca echitabile tinde să creeze puternice convingeri performanță – recompense ce vor duce la efort și performanță în viitor și deci indirect la satisfacție. Perceperea unor legături directe între performanță și răsplată e o convingere specifică locului de control intern

Pentru dezvoltarea unui loc al controlului cât mai intern este recomandată o atenție deosebită asupra eficienței sistemului de plăți, care trebuie să răsplătească performanța bună să fie cât de sensibil posibil la diferențele individului în comportament să comunice condițiile răsplății cât mai clar și să antreneze indivizii pentru a le cunoaște.

Data fiind importanța stării de echitate percepută pentru motivație și pentru satisfacția individului e semnificativă identificarea determinantilor ei. Echitatea se referă la raportul dintre recompensele primite și efortul depus de individ în comparație cu recompensele și eforturile depuse de alții.

Rezultatele acestei comparații implică anumite atitudini față de superiori și față de colegi. În consecință e posibil ca externii care au performanțe mai scăzute ca internii să fie mai preocupați de relațiile cu superiorul și colegii, internii e posibil să fie mai preocupați de munca în sine, având și succese mai mari în muncă. Referitor la salariu și promovare s-a arătat că cei cu locul controlului inter promovează mai repede și câștigă mai mulți bani, Aceasta probabil datorită unei competențe mai mari. În acest caz satisfacția față de aceste dimensiuni pare precisă.

Se poate acorda o atenție mai mare a celor dimensiuni mai sensibile pentru angajați în funcție de locul controlului lor și pot fi îmbunătățite aceste aspecte. Aceste relații duc de asemenea la o reducere de cheltuieli și timp pentru diagnosticarea ariilor din muncă unde apar probleme sub raportul satisfacției.

BIBLIOGRAFIE

1. Allport, G. – Structura și dezvoltarea personalității, EDP, București, 2016
2. Cartwright, S., Cooper, C.L. – Managing Workplace Stres, SAGE Publications, Inc., Theousands Oaks, CA, USA, 2017
3. Ceausu, V., Cunoasterea psihologica si conditia incertitudinii, Editura Militara, Bucuresti, 1978
4. Cooper, C.L. (ed.) – Theories of Organizational Stres, Oxford Universitz Press, Inc., New York, NY, 2019
5. Corsini, R. J. – Concise Encyclopedia of Psychology, New York, John Wiley & Sons, 2014
6. Coteanu, I. - DEX, Dictionarul Explicativ al Limbii Romane, 2020
7. Golu, M. – Dinamica personalitatii, Bucuresti, Editura Geneze, 2013
8. Hare, R. – Psychopathy, University of British Columbia, John Wiley& Sons, 1970
9. Jamal,M., Baba, V.V. - Type A Behavior, Components, and Outcomes: A Study of Canadian Employees, International Journal of Stres Management Copyright, by the Educational Publishing Foundation, 2018
10. Johns, G., Organizational Behavior: Understanding and Managing Life at Work, Fourth Edition, Harper Collins College Publisher, 1996
11. Kirkcaldy, B.C. - The influence of type A behaviour and locus of control upon job satisfaction and occupational health, Personality and Individual Differences 33Elsevier Science Ltd., 2017
12. Laplanche, J.- Vocabularul psihanalizei, Bucuresti, 2020
13. Lazarus, R.S. - Stres and Emotion, Springer Publishing Comapnz, Inc., New York, NY, 2016
14. Leonhard, K. – Personalitati accentuate in viata si literatura, Bucuresti, Editura Stiintifica si Enciclopedica, 2019
15. Linton, R. - Fundamentul cultural al personalității, Editura Științifică, București, 2015
16. Meili, R. - Motivation, Emotion and Personalit, Kegan Publishing, NY, 2018
17. Menachem Ben–Ezra - Trauma in antiquity: 4000 year old post-traumatic reactions?, Stres and Health 20, John Wiley & Sons, 2014
18. Miner, J. B., Industrial Organizational Psychology, McGraw-Hill International Editions, 2018
19. Minulescu, M. – Chestionarele de personalitate in evaluarea psihologica, Bucuresti, Garell Publishing House, 2016
20. Muchinsky, P. M., Psychology Applied to Work. An Introduction to Industrial and Organizational Psychology, Brooks/Cale Publishing Company, Pacific Grove, California, 2017
21. Mullins, L. J., Management and Organizational Behaviour, Pitman Publishing, London, 2016
22. Novak, A. – Metode cantitative in psihologie si sociologie, 2020

23. Novak, A. – Statistica Sociala Aplicata, Bucuresti, Editura SEAMON & KENRICK – Psychology, New Jersey, Prentice Hall, Englewood Cliffs, 2012
24. Popescu-Neveanu, P., Dictionar de psihologie, Editura Albatros, Bucuresti, 2018
25. Schiopu, Ursula (coord.), Dictionar de psihologie, Editura Babei, Bucuresti, 2017
26. Selye, H. - A Syndrome Produced by Diverse Nocuous Agents, The Journal of Neuropsychiatry and Clinical Neurosciences, American Psychiatric Publishing, Inc., vol. 138, 2016
27. Selye, H.– Stress Without Distress, J. B. Lippincott Co., Philadelphia, 2017
28. Sillamy, N. – Dicționar de psihologie, Ed. Univers Enciclopedic, București, 2018
29. Vroom, H. V., Work and Motivation, John Wiley and Sons, Inc., New York, 2014
30. Wolff, H.G. – Stres and Disease, Charles C Thomas, Publisher, Springfield, Ill., 2018
31. Zlate, M. – Eul si personalitatea, Bucuresti, Editura Trei, 2016
32. Zlate, M. – Fundamentele psihologiei, Bucuresti, Editura Hyperion, 2014

MASTER

ORGANIZAREA ȘI FUNCȚIONAREA AUDITULUI INTERN ÎN ENTITĂȚILE PUBLICE

Nicola Elena

*Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică*

Coordonator științific:
Prof. univ. dr. Emilia Vasile

Abstract: Transformarea auditului intern spre o evoluție remarcabilă a fost consecința recesiunii economice, moment în care s-a manifestat insuficiența auditului extern care avea deja responsabilități ample în certificarea conturilor contabile, a bilanțurilor și a tuturor situațiilor financiare, nemaiaivând capacitatea de acoperire a tuturor activităților obligatorii prin care se urmărea identificarea de noi soluții de reducere a cheltuielilor, context în care activitățile mai înainte menționate sunt transferate în sarcina angajaților entităților economice.

După depășirea crizei economice din anul 1929 auditul intern capătă noi dimensiuni ca urmare a faptului că i s-a constatat utilitatea și mai mult decât atât salariații implicați dobândiseră cunoștințe și abilități, însușindu-și de asemenea și o serie de metode, tehnici și instrumente specifice domeniului contabilității.

Lucrarea de față intitulată Organizarea și funcționarea auditului intern în entitățile publice prezintă suficiente elemente care permit înțelegerea completă a conceptului de audit intern și a plusului de transparență raportată în activitatea financiar-contabilă cât și la întregul sistem de control intern din cadrul unei entități de interes public.

EVALUAREA AUDITULUI INTERN DIN CADRUL U.A.T. MUNICIPIUL BUZĂU

Municipiul Buzău se află situat în zona centrală a județului Buzău, fiind așezat pe malul drept al râului Buzău, la 120 km de București, la o altitudine de 101 m față de nivelul mării, la 45° 09' latitudine nordică și 25° 5' longitudine estică, având o suprafață totală de 81,3 km² și o populație de **146.926 locuitori** (la 1 iulie 2001).

Municipiul Buzău se regăsește la arcul Carpaților de Curbură, la confluența drumurilor dintre cele patru mari provincii românești: Transilvania, Moldova, Muntenia și Dobrogea.

Plecând de la denumirea din limba greacă Mpusaios-Mbusaios, istoricul Vasile Pârvan considera că numele Buzăului vine de la forma tracică Bouzeos.

Deasemenea, s-a emis ipoteza că denumirea derivă din radicalul trac " Buzes", la care s-a adăugat sufixul "eu", formă a vechiului "aios" (greco-latin).

Istoricul P.Papahagi susținea în schimb originea românească a numelui Buzăului, care ar fi un antroponim, Buză sau Buzea, cu origine în radicalul budz. Majoritatea specialiștilor dau dreptate lui Pârvan.

S-a descoperit o așezare specifică culturii Gumelnița în parcul Crâng, din mileniul 4 î.Hr. un mormânt aparținând epocii bronzului, cultura Monteoru (2200 – 1100 î. Hr.) tot în Crâng precum și complexe de locuire getodacice în zona industrială Buzău-Sud și în zona străzilor Bucegi- Bistriței.

Prima atestare documentară a Buzăului ca târg cât și ca punct de vamă, într-un înscris intern, este cel emis la 30 ianuarie 1431 de Dan al II-lea (1420-1431) prin care scrie, "târgurilor și vămilo țării" că negustorii români pot cumpăra și vinde mărfuri la Brașov, iar negustorii brașoveni vor putea cumpăra și își pot vinde mărfurile în Țara Românească fără a fi nestingheriți, plătind doar o taxă vamală stabilită de o reglementare anterioară: "Să fie cum a fost în zilele părintelui domniei mele, Mircea voievod (1386 – 1418)".

Primul recensământ al populației orașului are s-a desfășurat în anul 1832. Orașul număra pe atunci 2.567 de persoane, iar după naționalitate se prezintă în felul următor: 99% români, 18 evrei, 1 englez și 1 austriac.

Buzăul a devenit, la acele timpuri, primul oraș de provincie unde s-a organizat și a activat Garda Națională la 18 - 19 iunie 1848. La Divanul ad-hoc din 1857, reprezentanții Buzăului sunt uniuniști. Incepând cu anul 1864, Buzăul este condus de un primar, cel care a ocupat primul această funcție a fost Nae Stănescu.

După această scurtă prezentare a orașului Buzău, voi trece la studiul de caz "**Evaluarea auditului intern din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău**", apreciere a funcției de audit intern din cadrul entității publice și ca instrument de analiză al conformării, dar și al performanței și îmbunătățirea activității prin recomandări.

Evaluarea activității de audit public intern reprezintă aprecierea, pe baze analitice, a funcției de audit intern organizate cât și desfășurate în cadrul entităților publice, și prin care ni se oferă o asigurare cu privire la atingerea obiectivelor, în concordanță cu Standardele internaționale de audit intern.

Evaluarea activității de audit public intern presupune a realiza verificări periodice, cel puțin o dată la 5 ani, în condiții de independență, cu scopul de a examina cu obiectivitate activitățile de audit intern desfășurate în cadrul entităților publice, din punctul de vedere al conformității și performanței.

Misiunea de audit "*Evaluarea activității de audit public intern din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău*" s-a efectuat în conformitate cu Ordinul de serviciu nr. 22916/01.04.2013, cu Planul de audit intern pe anul 2013 al D.G.F.P. Buzău, cu prevederile Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu prevederile Ordonanței Guvernului nr. 119/1999 privind controlul intern/managerial și controlul financiar preventiv, cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 38/2003 pentru aprobarea Normelor generale privind exercitarea activității de audit public intern, cu prevederile *Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 768/2003 privind delegarea de competență a unor atribuții ale U.C.A.A.P.I. în competență serviciilor de control și audit intern ale DGFP județene și a D.G.F.P. a municipiului București*, respectiv cu prevederile Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 252/2004 pentru aprobarea Codului privind conduita etică a auditorului intern.

Prin Ordinul de serviciu nr. 22916/01.04.2013, pentru efectuarea misiunii de audit public intern a fost desemnat în echipa de audit un auditor intern în cadrul DGFP Buzău. Supervizarea a fost asigurată de șeful acestuia din structura de audit de la nivelul DGFP Buzău.

Durata acțiunii de auditare : 15.04.2013 – 30.05.2013.

Perioada supusă auditării : 01.01.2008 - 31.12.2012.

Tipul de auditare: Audit de conformitate/regularitate

Studiul de caz este efectuat pe această misiune din anul 2013, următoarea urmând a se desfășura probabil în 2021 deoarece U.A.T. Municipiul Buzău nu a avut asigurată funcția de audit circa 2 ani.

1. Scopul misiunii de audit

Scopul misiunii de audit a fost de a examina responsabilitățile asumate de către structura evaluată pentru a determina dacă aceasta își îndeplinește obligațiile într-un mod eficient și efectiv, respectiv:

- de a identifica și evalua riscurile semnificative aferente activităților desfășurate la nivelul structurii evaluate;
- de a furniza o asigurare independentă și obiectivă în ceea ce privește funcționalitatea sistemului de control intern atașat activităților desfășurate.

2. Modul de desfășurare a misiunii de audit

Misiunea de audit public intern s-a desfășurat la Compartimentul de audit public intern din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău.

Pentru atingerea obiectivelor stabilite, s-a procedat la colectarea și prelucrarea informațiilor cu privire la activitățile desfășurate la nivelul Compartimentului de audit public intern.

Scopul colectării informațiilor a fost acela de a identifica problemele întâmpinate de auditorul public intern, de a analiza cauzele și consecințele și de a formula recomandări cu un grad de semnificație suficient, din perspectiva efectului previzibil de îmbunătățire a activității structurii auditate.

Pe durata misiunii de audit public intern, reprezentarea structurii auditate, a fost asigurată de auditorul entității, singurul angajat în funcție publică, deși compartimentul respectă prevederile legale cu privire la structură în sensul că are 2 posturi de auditor aprobate și unul singur ocupat.

Anterior acestei misiuni de evaluare a activității de audit public intern biroul de audit public intern din cadrul D.G.F.P. Buzău a efectuat o misiune de audit public intern privind evaluarea activității de audit intern în anul 2007 finalizată prin Raportul de audit nr. 54/24.05.2007.

Pentru eliminarea și prevenirea deficiențelor constatate au fost formulate recomandări care au fost implementate.

3. Obiectivele misiunii de audit

Obiectivele actualei misiuni de audit, menționate și în Ordinul de serviciu , sunt următoarele:

- 1) Modul de organizare a structurilor de audit intern.
- 2) Managementul activității de audit intern.
- 3) Activitatea de planificare a auditului intern.
- 4) Modul de respectare a metodologiei și a procedurilor în derularea misiunilor de audit intern, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern.
- 5) Calitatea rapoartelor de audit intern.
- 6) Urmărirea implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit.
- 7) Organizarea sistemului de raportare a activității de audit intern.

4. Abordarea misiunii de audit

Pentru îndeplinirea obiectivelor misiunii de audit public intern, au fost utilizate tehnici și instrumente de audit conform prevederilor Ordinului Ministrului Finanțelor Publice nr. 445/2004 pentru aprobarea Normelor proprii privind exercitarea auditului public intern în cadrul Ministerului Finanțelor Publice, cu modificările și completările ulterioare, după cum urmează:

- a) tehnici de audit intern:
    - Verificarea - în vederea analizării concordanței cu prevederile legale, prin:
      - examinări având ca scop detectarea erorilor sau iregularităților;
      - comparații în scopul confirmării unor informații după obținerea acestora din două sau mai multe surse.
    - Observarea fizică - în vederea formării unei păreri proprii a auditorilor referitor la elaborarea și aprobarea documentelor;
    - Analiza - elementelor care au stat la baza efectuării unor operațiuni.
  - a) instrumente de audit intern: liste de verificare, chestionar de control intern, chestionare de luare la cunoștință, interviu, FIAP.
- Documente și materiale examinate:
- Cadrul legislativ și normativ specific domeniului de activitate al instituției a cărei activitate de audit a fost evaluată;

- Statul de funcții și fișa postului;
- Regulamentul de organizare și funcționare;
- Planurile de audit public intern și documentația de fundamentare aferentă;
- Rapoarte de audit intern și alte documente elaborate în desfășurarea activității din perioada supusă evaluării.
- Organigrama și statul de funcții;
- Carta auditului intern;
- Codul privind conduita etică a auditorului intern;
- Planurile anuale și multianuale/strategice de audit public intern ale U.A.T. Municipiul Buzău;
- rapoartele anuale privind activitatea de audit public intern;
- dosarele misiunii de audit;
- dosarele cuprinzând actele și documentele în legătură cu activitatea desfășurată;

În raport de obiectivele misiunii de audit public intern, verificarea s-a efectuat prin sondaj procedându-se la constituirea eșantioanelor prin metoda selecției aleatoare.

5. Constatări și recomandări

3.5.1 Modul de organizare a structurilor de audit intern.

3.5.1.1 Progresele înregistrate de la ultima auditare/implementarea recomandărilor

a) Aspecte pozitive

Măsurile dispuse prin raportul de audit public intern încheiat cu ocazia misiunii de audit anterioare privind Evaluarea activității audit intern au fost implementate.

3.5.1.2 Organizarea, atribuțiile, responsabilitățile și independența organizatorică a compartimentului de audit intern.

a) Aspecte pozitive

Compartimentul de audit public intern este organizat și își desfășoară activitatea conform organigramei sub formă de compartiment, în subordinea directă a primarului municipiului Buzău având relații interne funcționale cu toate compartimentele primăriei, relații de control cu primăria municipiului, instituțiile publice subordonate, societățile comerciale la care municipiul este acționar majoritar și regia autonomă a municipiului.

Auditul public intern din cadrul primăriei își desfășoară activitatea în baza Legii nr. 672/2002 privind auditul public intern și Ordinul nr. 38/2003 al ministerului finanțelor publice pentru aprobarea normelor generale privind exercitarea activității de audit intern. Au fost elaborate și aprobate normele de organizare și exercitare a auditului public intern la Primăria Municipiului Buzău, care au fost avizate de D.G.F.P. Buzău prin avizul nr. 11289/2007 în baza prevederilor O.M.F.P. nr. 768/2003 privind delegarea de competență U.C.A.A.P.I. în competența serviciilor de audit public intern din cadrul D.G.F.P. județene.

Auditul intern în cadrul Primăriei mun. Buzău a fost înființat în baza Hotărârii Consiliului local Buzău nr.110/10.08.2000 și funcționează în baza ROF-ului aprobat prin Hotărârea Consiliului local al Municipiului Buzău nr. 298/27 noiembrie 2008, Secțiunea VII – b Compartimentul audit public intern.

În perioada supusă evaluării nu au fost utilizate resurse externe pentru completarea competenței în realizarea misiunilor de audit.

Atribuțiile și responsabilitățile structurii de audit public intern sunt prevăzute în Regulamentul de organizare și funcționare al primăriei.

Conform organigramei aprobate prin Hotărârea nr. 25/25 februarie 2012, la nivelul primăriei au fost aprobate 2 posturi de auditor public intern, din care unul singur ocupat.

a) Aspecte care necesită îmbunătățiri

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă din prezentul raport de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.2 Managementul activității de audit intern

a) Aspecte pozitive

Activitatea de audit public intern este asigurată de un auditor care are competențele necesare îndeplinirii acestei funcții (este absolvent de studii superioare economice de lungă durată, master, expert contabil, evaluator ANEVAR, consultant fiscal).

La nivelul structurii evaluate nu au fost înregistrate cazuri de revocare a auditorilor interni în condițiile prevăzute de Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern.

În perioada auditată auditorul a beneficiat de pregătirea profesională de minim 15 zile/an, așa cum prevede art. 21, pct. (8) din Legea nr. 672/2002 privind auditul public intern, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

b) Aspecte care necesită îmbunătățiri

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă din raportul de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.3 Activitatea de planificare a auditului intern

a) Aspecte pozitive

Auditul intern este prevăzut a se desfășura asupra tuturor activităților din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău care cuprinde, serviciile de specialitate din aparatul propriu al primarului municipiului Buzău, instituțiile de subordonare locale, aflate în coordonare și/sau sub autoritate.:

- ✓ Direcția evidenței persoanelor
  - ✓ Direcția de administrație publică
  - ✓ Direcția de cadastru administrare patrimoniu, fond locativ, transporturi locale.
  - ✓ Direcția tehnică:
    - Gospodărie urbană
    - Investiții, achiziții publice, programe de finanțare externă
    - Administrativ gospodăresc
  - ✓ Direcția economică:
    - Informatică
    - Prelucrare de date și încasări
    - Control, inspecție și facilități fiscale – persoane fizice
    - Control și inspecție fiscală persoane juridice
    - Urmărire, executare și colectare debite fiscale de la persoane fizice
    - Urmărire, executare și colectare debite fiscale de la persoane juridice
    - Relații cu publicul și gestionarea dosarelor fiscale
    - Buget, evidență venituri și cheltuieli
    - Financiar contabilitate
    - Financiar contabil poliția locală
  - ✓ Resurse umane , prognoză, organizare, cooperare instituțională
  - ✓ Protecție civilă și situații de urgență
- Cât și asupra activităților desfășurate de cele 6 instituții publice de subordonare locală:
- Direcția de asistență socială a municipiului Buzău;
  - Cantina de ajutor social;

- Centrul de recuperare, reabilitare și educație specială pentru minori cu handicap Buzău;
- Casa de cultură a municipiului Buzău "Ion Caraion";
- Complexul de servicii pentru persoane vârstnice "Alexandru Marghiloman"
- Centrul de urgență de zi și de noapte pentru persoane adulte fără adăpost din municipiul Buzău.

A celor 7 agenți economici cu capital integral sau majoritar de stat:

- Regia Autonomă Municipală "RAM" are compartiment de audit public intern cu un singur post aprobat și ocupat conform organigramei.
- S.C. PrestCom Serv S.A.,
- S.C. Urbis Serv S.R.L.,
- S.C. Transbus S.A.,
- S.C. Aquafor S.A. (societăți comerciale la care Consiliul local al municipiului Buzău este acționar unic),
- S.C. Compania de Apa S.A.-75.85%, are compartiment de audit public intern cu un singur post aprobat și ocupat conform organigramei.
- S.C. Piețe, Târguri și Oboare S.A.- 99.29%

- 39 unități de învățământ cu personalitate juridică conform Hotărârii nr. 137 adoptată de Consiliul Local al Municipiului Buzău în ședința ordinară din 29 septembrie 2011.

Planul de audit public intern s-a întocmit anual până la data de 30 noiembrie a anului curent pentru anul următor de către compartimentul de audit public intern și a fost aprobat de primarul Municipiului Buzău.

Proiectul planului anual de audit public intern este însoțit de un referat de justificare a modului în care sunt selectate misiunile de audit cuprinse în plan.

De asemeni în situația în care au fost modificări ale planului de audit, acestea au fost efectuate conform prevederilor legale prin referat de justificare privind modificarea planului anual și refacerea planului.

Referitor la analiza gradului de îndeplinire a misiunilor planificate în perioada eșantionată 2010 – 2012 s-au constatat următoarele:

- a) anul 2010 în planul de audit au fost cuprinse 5 misiuni de audit, o misiune de audit intern; 2 referate de opinie întocmite de auditor.
- b) anul 2011 din 8 misiuni de audit s-a efectuat o singură misiune de audit și au fost întocmite 7 referate de opinie.
- c) anul 2012 au fost planificate și efectuate 10 misiuni de audit public intern.

U.A.T. Municipiul Buzău pentru perioada 2010 – 2012 are întocmit plan de audit public intern multianual înregistrat sub nr. 24498/2009.

b) Aspecte care necesită îmbunătățiri

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă din raportul de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.4 Modul de respectare a metodologiei și a procedurilor în derularea misiunilor de audit intern, precum și a Codului privind conduita etică a auditorului intern

a) Aspecte pozitive

Compartimentul de audit public intern din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău a emis Norme metodologice proprii pentru exercitarea auditului public intern, care au fost avizate favorabil de către Biroul de audit public intern din cadrul D.G.F.P. Buzău prin adresa nr. 11289/13.03.2007, cu respectarea Cartei proprii a auditului intern.

Privitor la respectarea principiilor Codului privind conduita etică a auditorului public intern s-au constatat următoarele:

✓ Legislația este cunoscută de către auditor. Dobândirea abilităților și realizarea saltului calitativ s-a înregistrat în timp. Auditorul a participat la cursurile de pregătire profesională la școala de finanțe publice și vamă Focșani.

✓ Auditorul posedă cunoștințele, îndemânarea și competențele necesare pentru desfășurarea corectă a misiunilor de audit public intern și totodată își îmbunătățește cunoștințele și practica profesională.

✓ Din declarațiile de independență a rezultat că nu au existat conflicte de interese și incompatibilități sau alte elemente privind știrbirea independenței auditorilor interni.

✓ Auditorul a avut acces la toate informațiile utile pentru realizarea misiunilor.

b) Aspecte care necesită îmbunătățiri

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă raportul de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.5 Calitatea rapoartelor de audit intern.

a) Aspecte pozitive

Rapoartele de audit public intern au fost elaborate în conformitate cu procedura prevăzută în Normele generale privind exercitarea activității de audit public intern aprobate prin O.M.F.P. nr. 38/2003.

Concluziile și recomandările formulate de auditori și înscrise în rapoartele de audit prezentate, au fost elaborate pe baza constatărilor efectuate și structurate pe domenii auditabile și obiective de audit, având ca scop reducerea riscurilor identificate în activitățile auditate.

Recomandările formulate de compartimentul de audit public intern, au caracter corectiv și nu anticipativ, referindu-se în principal la respectarea legislației în vigoare.

Din analiza rapoartelor aflate în eșantion s-a constatat că recomandările sunt redactate clar, concis pentru fiecare deficiență constatată.

b) Aspecte care necesită îmbunătățiri

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă din prezentul raport de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.6 Urmărirea implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit .

a) Aspecte care necesită îmbunătățiri:

Pentru deficiențele constatate, în vederea eliminării acestora și a îmbunătățirii activității structurii evaluate, s-a întocmit Anexa nr. 1 și Anexa nr. 2, ce face parte integrantă din prezentul raport de audit public intern, în care sunt prezentate cauzele, consecințele și recomandările.

3.5.7 Organizarea sistemului de raportare a activității de audit intern

a) Aspecte pozitive.

Raportul anual privind activitatea de audit public intern desfășurat de către compartimentul de audit public intern la nivelul U.A.T. Municipiul Buzău (inclusiv unitățile subordonate), a fost transmis la Biroul de Audit Public Intern din cadrul D.G.F.P. Buzău , în vederea întocmirii și transmiterii la U.C.A.A.P.I. a Raportului anual privind activitatea de audit public intern a județului Buzău.

CONCLUZII

Activitatea de audit intern este destul de recent implementată, iar înțelegerea necesității unui compartiment de audit intern eficient și eficace este în curs de dezvoltare. Rolul acestuia, așa cum am arătat în lucrarea prezentată, este de a asigura managementul entității că riscurile la care se expune pot fi controlate și diminuate printr-o abordare sistematică și metodică de control și consiliere.

Urmare diversificării nevoilor societății și a tendinței de creștere a nivelului de trai, atât entitățile publice, cât și cele private efectuează activități din ce în ce mai variate, iar aceste activități pot prezenta riscuri care încă nu au fost evaluate sau controlate, de aceea auditul intern vine în sprijinul lor și sfera auditului se extinde asupra întregii activități.

Succesul misiunii de audit este direct proporțional cu profesionalismul echipei de audit.

Studiul de caz prezentat are particularitatea de a fi o misiune de evaluare a activității de audit intern, motiv pentru care cu respectarea cadrului normativ, U.C.A.A.P.I. în atribuțiile căreia intră această evaluare pe care a delegat-o structurilor ministerului de finanțe din teritoriul a elaborat un Ghid metodologic general de evaluare a activității de audit public intern.

Echipa de audit, pe baza testărilor și analizelor efectuate, evaluează activitatea de audit din cadrul U.A.T. Municipiul Buzău, conform grilei :

Nr. crt	OBIECTIV	Evaluarea gradului de conformitate	Evaluarea sistemului de control intern	Grad final de asigurare
1.	Modul de organizare a structurilor de audit intern	mediu	mediu	mediu
2.	Managementul activității de audit intern	mediu	mediu	mediu
3.	Activitatea de planificare a auditului intern	mediu	mediu	mediu
4.	Modul de respectare a metodologiei și a procedurilor în derularea	mediu	mediu	mediu
5.	Calitatea rapoartelor de audit intern	mediu	mediu	mediu
6.	Urmărirea implementării recomandărilor formulate în rapoartele de audit	mediu	mediu	mediu
7.	Organizarea sistemului de raportare a activității de audit intern	mediu	mediu	mediu

*Legenda :

Evaluarea gradului de conformitate cu prevederile legale și cadrul procedural:

Grad de conformitate ridicat	Sunt respectate prevederile legale, procedurale și de bună practică existente
Grad de conformitate mediu	Prevederile legale, procedurale și de bună practică sunt aplicate parțial și/sau nu sunt elaborate integral procedurile necesare desfășurării eficiente a activității structurii auditate .
Grad de conformitate scăzut	Nu se aplică prevederile legale/procedurale/de bună practică și/sau nu sunt elaborate procedurile necesare desfășurării eficiente a activității structurii auditate

Evaluarea sistemului de control intern:

Sistem de control intern corespunzător/funcțional	<ul style="list-style-type: none"> - Conducerea și personalul demonstrează o atitudine constructivă, și există preocuparea de a anticipa și înlătura problemele; - Auditurile anterioare și analiza preliminară nu au identificat probleme semnificative; - Analiza arată faptul că sunt implementate tehnici de control eficiente; - Procedurile sunt bine susținute de documente.
Sistem de control intern mediu/care necesită îmbunătățiri	<ul style="list-style-type: none"> - Conducerea și personalul demonstrează o atitudine cooperantă cu privire la conformitate și păstrarea dosarelor; - Auditurile anterioare sau analiza preliminară au descoperit anumite probleme, dar conducerea a luat măsuri de remediere și a răspuns satisfăcător la recomandările auditului; - Analiza arată că sunt în funcțiune tehnici de control insuficiente.
Sistem de control intern cu lipsuri grave	<ul style="list-style-type: none"> - Conducerea și/sau personalul demonstrează o atitudine necooperantă și nepăsătoare privind conformitatea și păstrarea documentelor - Auditurile anterioare ori analiza preliminară au descoperit probleme deosebite, conducerea neluând măsuri de remediere și nu a răspuns satisfăcător la recomandările auditului; - Analiza dezvăluie că nu sunt funcționale tehnici de control adecvate și suficiente; - Procedurile de control intern lipsesc sau nu sunt utilizate.

Gradul de conformitate ↑	SCĂZUT	REDUS	REDUS	FĂRĂ ASIGURARE
	MEDIU	MEDIU	MEDIU	REDUS
	RIDICAT	REZONABIL	MEDIU	REDUS
		CORESPUNZĂTOR	MEDIU	CU LIPSURI GRAVE
				Evaluarea controlului intern

*Legenda :

	Grad de asigurare corespunzător – asigurări rezonabile
	Grad de asigurare parțial – asigurări medii (procese care necesită îmbunătățiri)
	Grad de asigurare redus
	Grad de asigurare necorespunzător – nu se pot furniza asigurări (procese care necesită a fi implementate/dezvoltate)

Analizând constatările echipei de audit se desprinde concluzia necesității ocupării și a celuilalt post din structura organizatorică pentru ca activitatea să se poată desfășura cu încadrarea în prevederile legale, fapt ce ar asigura și efectuarea supervizării care nu poate fi asigurată fiind un singur post ocupat în cadrul compartimentului. Soluția optimă ar fi aceea de reanalizare a dimensiunii structurii de audit intern și modificarea acesteia în sensul suplimentării numărului de posturi cel puțin la nivel de birou, deoarece sfera activităților auditabile și fondul de timp necesar pentru auditarea acestora justifică cu prisosință acest lucru. Plus valoare poate fi adăugată nu numai prin profesionalismul auditorilor, ci și prin acoperirea nevoii de audit prin mai multe posturi.

BIBLIOGRAFIE:

1. Munteanu V., Zuca M., Zuca St., Auditul intern la întreprinderi și instituții publice, Ed. Welters Kluwer, 2010
2. Standarde internaționale pentru practica profesională a auditului intern (Standarde de audit intern)-IPPF Standards, publicate de IIA, București 2017
3. Ghid privind implementarea standardelor de audit intern, publicate de CAFR și AAIR, București, 2019

4. Ghiduri practice pentru audit public intern online
<http://www.mfinante.ro/audit/domenii>
5. OSGG nr. 600/2018 privind aprobarea Codului controlului intern managerial al entităților publice
6. Ordin de serviciu emis de D.G.F.P. Buzău
7. Notificarea privind declanșarea misiunii de audit intern
8. Declarația de independență a auditorului
9. Chestionar de luare la cunoștință a U.A.T. Municipiul Buzău
10. Chestionar control intern a U.A.T. Municipiul Buzău
11. Lista de verificare pe obiective a U.A.T. Municipiul Buzău
12. Documente de lucru a U.A.T. Municipiul Buzău
13. Proiectul Raportului de audit, minutele ședințelor de deschidere și închidere
14. Raportul de Audit Intern și anexele acestuia.

Legislație

- Constituția României (republicată în 2003);
- Ordinul nr. 1.792 din 24 decembrie 2002 pentru aprobarea Normelor metodologice privind angajarea, lichidarea, ordonantarea și plata cheltuielilor instituțiilor publice, precum și organizarea, evidența și raportarea angajamentelor bugetare și legale, M.O. nr. 37 din 23 ianuarie 2003;
- Ordinul nr. 1.917 din 12 decembrie 2005 pentru aprobarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia M.O. nr. 1.186 din 29 decembrie 2005;
- Ordinul nr. 1.878 din 21 martie 2019 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, M.O. nr. 229 din 26 martie 2019;
- Ordinul nr. 2.876 din 2 septembrie 2019 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, M.O. nr. 729 din 5 septembrie 2019;
- Ordinul nr. 3.391 din 29 octombrie 2019 pentru modificarea și completarea Normelor metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 1.917/2005, M.O. nr. 900 din 7 noiembrie 2019;
- Ordinul nr. 1.802 din 29 decembrie 2014 pentru aprobarea Reglementărilor contabile privind situațiile financiare anuale individuale și situațiile financiare anuale consolidate, MO nr. 963 din 30 decembrie 2014;
- Hotărârea nr. 1.151 din 27 noiembrie 2012 pentru aprobarea Normelor metodologice privind modul de organizare și exercitare a controlului financiar de gestiune, publicată în M.O. nr. 808 din 3 decembrie 2012;
- Legea nr. 500 din 11 iulie 2002 privind finanțele publice, emitent Parlamentul României, publicată în M.O. nr. 597 din 13 august 2002.

ÎNDRUMARE ȘI CONTROL ÎN DOMENIUL ACHIZIȚIILOR PUBLICE

Găină Andrei

Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:
Lect.univ.dr. Matei Ducu

Abstract: Prin sistemul de achiziții publice care are o complexitate ridicată pot fi create premisele necesare pentru asigurarea de creștere economică, contribuie la generarea de noi locuri de muncă și susține inovarea.

Sistemul de achiziții publice se poate constitui ca un instrument extrem de benefic în sens strategic folositor pentru a se asigura o utilizare tot mai bună a fondurilor publice, instrument prin care se propagă buna gestiune financiară, care sprijină în mod cert acțiuni și activități care conduc la realizarea unor obiective politice.

Prin atingerea unor obiective politice cetățenii dobândesc încredere în decidenții politici care reușesc să ducă la îndeplinire promisiunile făcute electoratului dar care au un rol important și pentru economie.

Dintre aspectele importante și foarte utile pentru economie avem în vedere generarea de noi locuri de muncă, înglobarea unor tehnologiilor noi mai ales în domenii strategice, contribuția la promovarea activă a incluziunii sociale dar și participarea la asigurarea unei sustenabilității economice inclusiv de mediu.

IDENTIFICAREA DE NEREGULI ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE

Entitatea publică supusă auditului de conformitate a fost Centrul Medical de Diagnostic și Tratament Ambulatoriu (C.M.D.T.A.).

C.M.D.T.A. este subordonat nemijlocit unei Direcții de specialitate din cadrul unui minister și asigură asistență primară și asistență medicală ambulatorie de specialitate efectivelor aflate în asistență. C.M.D.T.A. asigură organizarea, coordonarea și controlul activităților medico-sanitare umane și veterinare pentru cele 13 unități medicale din subordine (centrele medicale județene: Bacău, Botoșani, Brașov, Brăila, Buzău, Covasna, Galați, Harghita, Iași, Neamț, Suceava, Vaslui și Vrancea).

C.M.D.T.A. este unitate finanțată din:

- subvenții de la bugetul de stat;
- venituri din contractele încheiate cu Casa Asigurărilor de Sănătate a Apărării, Ordinii Publice, Siguranței Naționale și Autorității Judecătorești;
- alte venituri din prestări servicii și alte activități.

1. Analiza riscurilor și obiectivul general al auditului de conformitate și obiectivele specifice

a. *Riscurile de erori și abateri de la legalitate* au fost identificate pe baza unor factori de risc rezultați din analiza specifică asupra unor documente de control și a informațiilor din sistemul electronic de achiziții publice (SEAP).

Analiza efectuată a relevat că raportate la prevederile legale în vigoare, au rezultat următoarele riscuri și indicii privind încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice:

- publicarea în secțiunile dedicate ale SEAP ale programul anual al achizițiilor publice (PAAP) și extrase din acesta (01.01.2021 – 31.12.2022);
- modul de atribuire în anul 2022 a reactivilor de laborator (achiziție directă/proceduri).

Prin urmare, concluzia este că în baza analizei de risc se recomandă efectuarea unei misiuni de audit de conformitate la C.M.D.T.A. în vederea identificării de erori și abateri de la legalitate în achizițiile publice derulate.

b. *Obiectivul general* a fost verificarea aspectelor rezultate din factorii de risc identificați cu privire la încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în perioada 01.01.2021 – 31.12.2022.

c. *Obiectivele specifice*

Pentru a verifica aspectele din riscurile identificate referitoare la C.M.D.T.A., se stabilesc ca obiective specifice referitoare la :

- publicarea în secțiunile dedicate ale SEAP ale programul anual al achizițiilor publice (PAAP) și extrase din acesta (01.01.2021 – 31.12.2022);

- modul de atribuire în anul 2022 a reactivilor de laborator (achiziție directă/proceduri),

În vederea îndeplinirii obiectivului general, se vor avea în vedere următoarele obiective specifice:

Etapa de planificare/pregătire:

i. au fost identificate necesitățile și elaborate referatele de necesitate, inclusiv documentele-suport, precum și justificările privind determinarea valorii estimate a produselor (reactivi de laborator) ce urmează a fi achiziționate?

ii. cum a fost aleasă procedura de atribuire a contractului de achiziție publică de reactivi de laborator?

iii. a fost întocmit programul anual al achizițiilor publice în structura legal aprobată, cu includerea în acesta a achizițiilor de reactivi de laborator și respectarea regulilor de publicitate în cazul acestuia?

iv. a fost întocmită documentația de atribuire: instrucțiunile pentru ofertanți/candidați; caietul de sarcini; formularele necesare prezentării ofertei; formularul de contract ce se încheie?

v. cum a fost numită comisia de evaluare a ofertelor?

Etapa de organizare a procedurii și atribuirea contractului:

vi. a fost publicat anunțul de participare/anunțul de publicitate, care va face cunoscută și procedura de achiziție publică pe care autoritatea contractantă intenționează să o utilizeze?

vii. a fost depusă garanția de participare de către ofertanți?

viii. cum au fost evaluate ofertele?

ix. a fost întocmit procesul-verbal al ședinței de deschidere a ofertelor?

x. cum a fost stabilit rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică și întocmit raportul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică?

xi. a fost comunicat rezultatul evaluării ofertelor tuturor ofertanților, în conformitate cu prevederile documentației de atribuire?

xii. a fost încheiat contractul de achiziție publică?

xiii. au fost returnate garanțiile de participare celorlalți ofertanți?

xiv. a fost întocmit și prezentat la viza de control financiar preventiv propriu proiectul de angajament legal?

xv. a fost publicat anunțul de atribuire/detaliul de atribuire a contractului de achiziție publică?

Etapa de postatribuire a contractului respectiv executarea și monitorizarea implementării contractului:

2. Prevederile legale aplicabile din care au fost extrase criteriile de audit

Aici sunt avute în vedere prevederile din Constituția României, revizuită prin Legea nr. 429/2003 (articolele referitoare la Curtea de Conturi) și din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dar și a altor acte normative care se regăsesc detaliate în *anexa nr. 1*.

3. Sinteza activităților desfășurate în cadrul misiunii de audit și a metodelor utilizate

În vederea îndeplinirii obiectivului general al misiunii de audit, echipa de audit a aplicat proceduri de audit asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a

auditului de conformitate, ca răspuns la riscurile identificate, respectiv au fost utilizate tehnici de audit, teste de detaliu și teste de control.

Pe parcursul misiunii, au fost colectate probe de audit, astfel:

- copii ale documentelor justificative, care să susțină descrierea constatărilor și a concluziilor;

- răspunsuri scrise la solicitările de clarificări, suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor;

- informații obținute din Sistemul electronic pentru achiziții publice (SEAP), administrat de Autoritatea pentru Digitalizarea României.

În conformitate cu prevederile punctului 128 din ISSAI 4000, pe tot parcursul misiunii de audit a fost avută în vedere semnificația (materialitatea), astfel:

- în faza de planificare a auditului, semnificația a fost avută în vedere în identificarea întrebărilor de audit (obiectivelor specifice), care sunt importante pentru utilizatorul raportului de audit;

- în faza de execuție a auditului, semnificația a fost avută în vedere în alegerea procedurilor de audit relevante (semnificative), care au fost utilizate, precum și în evaluarea suficienței și adecvării probelor de audit;

- în faza de raportare, semnificația a fost avută în vedere pentru a determina:

1. dacă a fost atins scopul misiunii de audit;

2. nivelul de neconformitate cu prevederile legale în totalul operațiunilor economice/activităților verificate, în vederea formulării concluziei generale.

4. Concluzia generală în urma misiunii de audit de conformitate

În urma verificării aspectelor referitoare la modul de respectare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, pe baza procedurilor de audit efectuate asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a auditului de conformitate, a rezultat că aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare identificate sunt nesemnificative, confirmându-se parțial astfel aspectele din analiza de risc efectuată.

5. Constatări (erori sau abateri de la legalitate) rezultate în urma misiunii de audit de conformitate efectuată

Concluzia generală se bazează pe următoarele constatări:

Urmare includerii abia în versiunea a treia a Programului anual al achizițiilor publice (PAAP) pe anul 2021, înregistrată cu nr. 1434965/13.07.2021, a achizițiilor de echipamente medicale în valoare mai mare, în fiecare caz, decât pragul valoric menționat la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare, autoritatea contractantă nu a publicat în SEAP vreun extras din PAAP care să conțină aceste achiziții de bunuri, iar ulterior, după atribuirea contractelor de furnizare, a căror valori sunt diferite de valorile estimate din PAAP, nu a fost publicat în SEAP, în termen de 5 zile, un extras din PAAP care să conțină valorile actualizate ale echipamentelor medicale, fiind încălcate prevederile art. 12 alin. (6) lit. a) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare.

Însă, în anul 2022, s-a constatat doar o întârziere de 26 zile în cazul publicării unuia din extrasele din PAAP, peste termenul de 5 zile prevăzut de actele normative în vigoare. Aceasta demonstrează luarea de către conducerea C.M.D.T.A. de măsuri de înlăturare a neregulilor cu privire la programele anuale ale achizițiilor publice aferente perioadei 2018-2020, constatate de Curtea de Conturi cu ocazia misiunii de audit realizată la această entitate publică în perioada mai-iunie 2021.

Cauza principală a neregulilor constatate cu privire la PAAP aferent anului 2021 o reprezintă implementarea necorespunzătoare a Standardelor de control intern/managerial nr. 9

”Proceduri” și nr. 13 ”Gestionarea documentelor”, reglementate de Ordinul Secretariatului General al Guvernului nr. 600/2018, aprobat cu modificările și completările ulterioare.

În urma aplicării procedurilor de audit asupra achizițiilor publice supuse verificării s-a constatat că la nivelul C.M.D.T.A. modalitățile de realizare a acestor achiziții au fost alese în conformitate cu prevederile legale aplicabile domeniului achizițiilor publice. Pe parcursul anului 2022, au existat situații în care autoritatea contractantă și-a utilizat dreptul prevăzut la art. 19 din Legea nr. 98/2016 cu modificările și completările ulterioare, respectiv cel de achiziționa direct produse și de a aplica procedura simplificată pentru atribuirea de contracte de furnizare cu încadrarea în condițiile prevăzute la acest articol.

Astfel, nu se confirmă aspectele rezultate din analiza de risc privind nerespectarea de către entitatea publică a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice referitoare la modul de atribuire în anul 2022 a contractelor de achiziție de reactivi de laborator.

6. Recomandări privind măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entității verificate

Pe parcursul misiunii de audit, conducerea entității auditate a luat măsuri suplimentare celor luate în anul 2021, în vederea înlăturării abaterilor constatate, prin emiterea următoarelor proceduri operaționale:

1. Procedură operațională privind întocmirea și actualizarea Programului anual al achizițiilor publice nr. 1523659/30.01.2023;

2. Procedură operațională privind achiziționarea de produse/servicii/lucrări prin „achiziție directă” nr. 1523660/30.01.2023;

3. Procedura operațională privind organizarea, desfășurarea și atribuirea contractelor/acordurilor cadru de achiziție publică prin proceduri de achiziție publică nr. 1524651/24.02.2023;

4. Procedură operațională privind constituirea, înregistrarea și restituirea garanției de participare și a garanției de bună execuție nr. 1524595/22.02.2023.

Aceste proceduri operaționale au fost aduse la cunoștința persoanelor cu atribuții, sub semnătură.

Deoarece conducerea entității auditate a luat în mod operativ, pe parcursul misiunii de audit, măsuri pentru înlăturarea aspectelor de neconformitate cu prevederile legale identificate, nu s-au mai formulat alte recomandări.

CONCLUZII

În concluzie, se poate spune că domeniul achizițiilor publice atât în plan internațional, cât și la nivel european se bazează pe instrumente (politici, standarde, regulamente, directive, reglementări) ce reprezintă linii directoare în baza cărora se adoptă reguli, se adoptă norme, dar și legislație în plan european și național.

Așadar este foarte important ca în procesul de desfășurare a achizițiilor publice să fie respectate principiile, normele, regulile și legislația specifică.

În cazurile în care legislația este complexă și generează dificultăți în înțelegere se poate utiliza instrumentul de îndrumare metodologică astfel încât abordarea aceluiași probleme să aibă soluții similare. Astfel încurajăm propunem acordarea de îndrumare.

Pentru situațiile în care există indicii cu privire la nerespectarea celor de mai sus trebuie întreprinsă o cercetare și analiză bazată pe risc pentru a fi detectați factorii de risc aferenți.

Pe baza acestora se propune o verificare a factorilor de risc ocazie cu care sunt identificate situațiile de eroare ori abaterile de la legalitate din acest domeniu. Prin urmare se propune o monitorizare a domeniului achizițiilor publice.

După cum s-a putut observa în studiul de caz urmare verificării efectuate au rezultat erori și aspecte de nelegalitate în cadrul procesului de achiziție publică, care după cum s-a putut observa sunt ne semnificative, au fost remediate operativ iar în această situație nu au mai fost formulate recomandări în vedere înlăturării erorilor și abaterilor de la legalitate.

Astfel că propun o monitorizare permanentă a domeniului achizițiilor publice respectiv să se efectueze cercetări și analize de risc de erori și abateri de la legalitate și de fraudă și corupție, iar după caz o verificare atentă al modului de desfășurare a achizițiilor publice având ca scop reducerea riscurilor și eliminarea erorilor și abaterilor de la legalitate din achizițiile publice.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu I. (1994) - Drept civil. Contractul și răspunderea contractuală, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994, p. 22-37
2. Bandeira de Mello C.A, (1994) - Curso de Direito Administrativo, ed. a 5-a, Malheiros Editores, São Paulo, 1994, p. 265
3. Brad I. (2009) - Revocarea actelor administrative, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 29 și 30
4. Beleiu Gh. (2005) - Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 151 și 152
5. Boroi G. (1998) - Drept civil. Partea generală, Ed. All Educațional, București, 1998, p. 166 și 167
6. Costin M.N., (1987) - Drept comercial internațional. Ghid alfabetic, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1987, p. 374-378.
7. Pătulea V., Turianu C., (1994) - Instituții de drept economic și comercial. Practică jurisdicțională, editurile Continent XXI și Universul, București, 1994, p. 260-263
8. Pop L. (1998) - Teoria generală a obligațiilor, Ed. Lumina Lex, 1998, p. 30
9. Ungureanu O. (2005) - Drept civil. Introducere, Ed. Rosetti, București, 2005, p. 107

Reglementări

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/7 al Comisiei din 5 ianuarie 2016 pentru stabilirea formularului standard referitor la documentul unic european de achiziție,
- Directiva 2014/23/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la atribuirea contractelor de concesiune,
- Directiva 2014/24/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile publice dar și de abrogare a Directivei 2004/18/CE,
- Directiva 2014/25/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile efectuate de către entitățile care derulează activitatea în sectoare precum apa, energia, transporturile dar și serviciile poștale și respectiv de abrogare a Directivei 2004/17/CE,
- Directiva 2007/66/CE din data de 11 decembrie 2007 respectiv de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE referitoare la îmbunătățirea eficacității căilor de atac referitoare la atribuirea de contracte de achiziții publice,
- Directiva 92/13/CEE din data de 25 februarie 1992 referitoare la coordonarea actelor care au putere de lege dar și a actelor administrative care privesc aplicarea normelor comunitare privitoare la procedurile specifice de achiziții publice pentru entități care derulează activități din sectoare precum apa, energia, transporturile și telecomunicațiile,
- Directiva 89/665/CEE din data de 21 decembrie 1989 referitoare la coordonarea actelor care au forță de lege și a unor acte administrative referitoare la modul de aplicare a unor proceduri referitoare la căi de atac în ceea ce privește atribuirea de contracte de achiziții publice pentru produse și de contracte publice de lucrări,
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în MO nr. 390/2016;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO nr. 391/2016;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, publicată în MO, nr. 392/2016;
- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de

lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, publicată în MO, nr. 393/2016,

- HG nr. 394/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO, nr. 422 din data de 06.06.2016,

- HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în MO, cu nr. 423 din data de 06.06.2016,

- HG nr. 867/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, publicată în MO, nr. 985 din data de 07.12.2016.

NOI TENDINȚE PRIVIND MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI ÎN ROMÂNIA ȘI LA NIVEL MONDIAL

Murgă Stelian

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:

Conf.univ.dr. Radu Brîndușa Mihaela

Abstract: Studiile și cercetările efectuate în ultimii ani privind migrația și mobilitatea arată că migrația este în mare parte legată de transformările economice, sociale, politice și tehnologice globale care afectează o gamă largă de probleme de înaltă prioritate. Pe măsură ce procesele globalizării se adâncesc, aceste transformări modelează din ce în ce mai mult viața fiecărei persoane: la locurile de muncă, în gospodărie, în viața socială și spirituală. Un număr din ce în ce mai mare de oameni pot accesa informații, bunuri și servicii din întreaga lume datorită expansiunii continue a tehnologiilor de micșorare a distanței.

În ultimii ani au existat evenimente majore de migrație și strămutare, evenimente care au provocat mari greutăți și traume, precum și pierderi de vieți omenești. Cele mai importante au fost strămutările a milioane de oameni din cauza conflictelor (de exemplu cele din Republica Arabă Siriană, Yemen, Republica Centrafricană, Republica Democrată Congo și Sudanul de Sud), a violenței extremă (cum ar fi genocidul Rohingya din Myanmar (fost birmanez, criza forțând peste un milion de rohingya să fugă în alte țări: în Bangladesh, în India, Thailanda, Malaesia și alte părți din Asia de Sud și Sud-Est.), sau a instabilității economice și politice severe (cum se confruntă cu milioane de venezueleni).

De asemenea, a fost recunoscut tot mai mult impactul schimbărilor climatice și de mediu asupra mobilității umane (migrația planificată/relocarea și deplasarea), inclusiv ca parte a eforturilor globale și a mecanismelor politice internaționale pentru a aborda impactul mai larg al schimbărilor climatice. Deplasarea la scară declanșată de pericolele climatice și meteorologice a avut loc în multe părți ale lumii în 2018 și 2019, inclusiv în Mozambic, Filipine, China, India și Statele Unite ale Americii.

În acest context, la nivel global, estimările realizate de diverse organisme internaționale indică că numărul migraților internaționali este de aproape 272 de milioane, aproape două treimi fiind formată din lucrători migrați. Totuși, această cifră rămâne un procent foarte mic din populația lumii (3,5%), ceea ce înseamnă că marea majoritate a oamenilor la nivel global continuă să locuiască în țara în care s-au născut. Dar, numărul estimat și proporția de migrați internaționali depășesc deja unele proiecții făcute pentru anul 2050, când se estima că numărul de migrați internaționali ar fi ajuns la 230 milioane persoane, adică 2,6% din populația prognozată pentru acel an.

MIȘCAREA MIGRATORIE A POPULAȚIEI LA NIVELUL ROMÂNIEI ȘI LA NIVEL MONDIAL

1. Efectele politicilor de migrație asupra fluxurilor migratorii

Deși migrația românească, sub forma în care o cunoaștem astăzi, este una de dată relativ recentă, aceasta a reușit să aibă o influență din ce în ce mai mare asupra societății românești actuale, în ansamblul său. Fie că este vorba de influențe pozitive sau negative, conceptul tinde să devină unul generalizat atât la nivelul percepției, cât și la nivelul experienței. Migrația internațională reprezintă astăzi un fenomen care îmbracă mai multe forme, produce efecte și modelează societățile naționale. O parte semnificativă a acestor schimbări și modelări constă în tranziția înspre comportamentul de tip migrator. Până în anii 1990, migrația a fost limitată la nivel național, în toate țările din regiune. Forma principală de mobilitate a fost circulația forței de muncă, în special înspre marile centre industriale. Migrația internațională a forței de muncă a fost redusă și strict controlată de către guvernele naționale, îndeosebi prin controlul impus la granițe. Au fost înregistrate doar cazuri de migrație din cadrul acordurilor legate de reunificarea familiei, de „repatrieri” a unor persoane aparținând minorităților etnice sau a deplasărilor muncitorilor pentru muncă în străinătate, strict controlate de către stat. Însă, de la începutul anilor 1990, situația s-a schimbat, în sensul creșterii intensității mișcărilor populației sub diferite

forme, mult mai complexe, care nu au existat inițial și anume: migrația forței de muncă prin creșterea mobilității lucrătorilor, migrația de tranzit, migrația forțată (azil și refugiați), migrația membrilor familiilor lucrătorilor plecați anterior, migrația forțată de producerea catastrofelor naturale etc. Astfel, în multe din țările din Centrul și Estul Europei (CEE), au apărut imigranți de statut social diferit, pentru prima dată din timpul perioadei post-război și, de asemenea, a avut loc un transfer dinspre migrația pe termen lung către o mobilitate pe termen scurt, de multe ori ciclică.

O mare importanță o are prezentarea tendințelor actuale ale comportamentului migraționist specific țărilor care au parcurs perioada de tranziție (economică, politică, socială), dar și analiza caracteristicilor actuale ale migrației. Studiarea problemelor migrației impune luarea în considerare a unei serii de probleme: prezentarea și caracterizarea tendințelor actuale ale fluxurilor de migrație din CEE (cu accent pe caracteristica comportamentului migrator), factorii care determină mobilitatea internațională (prin „interpunerea” a trei tipuri de dezechilibre: demografice, economice și politice), estimările privind viitorul migrației.

Datele statistice evidențiază că aproximativ 2,8 milioane persoane au migrat din România în scop de muncă, în timp ce doar circa 60 mii cetățeni străini au venit în România în căutarea unui loc de muncă. Conform datelor ultimului recensământ al populației, populația României este în prezent de aproximativ 18 milioane persoane, pierderea, importantă, datorându-se sporului negativ al populației și fenomenului migrației forței de muncă. Declinul demografic este evident și coroborat cu tendințele, evidențiate de studiile sociologice, de migrație a populației tinere poate avea urmări dintre cele mai drastice dacă nu sunt avute în vedere politici publice coerente pe migrație, demografie etc. O soluție ar putea fi imigrația. După 1990, România a fost practic obligată să pună la punct un sistem de gestionare a migrației. Astfel, în primul val, au plecat inginerii, tehnicienii și medicii în SUA, Canada sau Franța. Au urmat informaticienii, economiștii și profesorii. În ultima perioadă, asistăm și la o migrație masivă a forței de muncă necalificate sau mediu calificate. Principalele țări în care muncesc românii sunt Italia, Spania, Israel, Germania și Marea Britanie. Două treimi din banii trimiși în țară vin de la românii plecați la muncă în Italia și Spania. De exemplu, în anul 2017, aceștia au trimis în țară 6,5 miliarde euro, în creștere față de anul 2016, când remitențele au reprezentat 5,5 miliarde euro. Suma a reprezentat circa 5,7% din PIB, iar România a ocupat locul zece în lume, într-un clasament al remitențelor întocmit de Banca Mondială, și locul doi în Uniunea Europeană. În general, românii care pleacă în străinătate reprezintă o forță de muncă competitivă, bine instruită. Absolvenții de învățământ superior reprezintă circa 10%-12% din totalul persoanelor emigrate legal, 26% dintre emigranții oficiali sunt absolvenți ai învățământului liceal și postliceal, cei cu studii profesionale și tehnice reprezintă aproximativ 9%, în timp ce mai puțin de o treime din totalul emigranților o dețin persoanele care au absolvit doar școala primară sau gimnaziul (Ghețău V., 2017).

Caracteristicile fenomenului în România se referă la faptul că țara noastră a devenit atât țară de origine, cât și de destinație a migrației internaționale, însă statutul este de țară de emigrație netă. De asemenea, a crescut numărul persoanelor care migrează în tranzit teritoriul național, România având responsabilități suplimentare legate de poziționarea la frontiera estică a UE (migrație ilegală, trafic de persoane, migrație voluntară). Există țări care au semnat acorduri bilaterale pe migrație și au elaborat și implementat politici în acest domeniu (Spania), dar și state care nu au luat aceste măsuri (Italia), iar efectele se resimt în dimensiunea efectelor sociale și economice, în principal negative (trafic de persoane, economie subterană, conflicte etnice, efecte negative asupra sistemelor de asigurări sociale etc.). Politica legată de migrație în România a avut în vedere adoptarea de acte normative, înființarea unor instituții cu atribuții în domeniul migrației și cooperarea cu alte state (Stoica, 2011). Literatura de specialitate din România cuprinde informări și anchete sociologice pe bază de chestionar, studii și analize descriptive sau cel mult empirice referitoare la evoluția fluxurilor de migrație, impactul asupra salariilor și ratei șomajului, neexistând însă o bună corelare a acestor cercetări, care să conducă la îmbunătățirea politicilor și strategiilor actuale atât de necesare în România. Singurele cercetări cantitative se

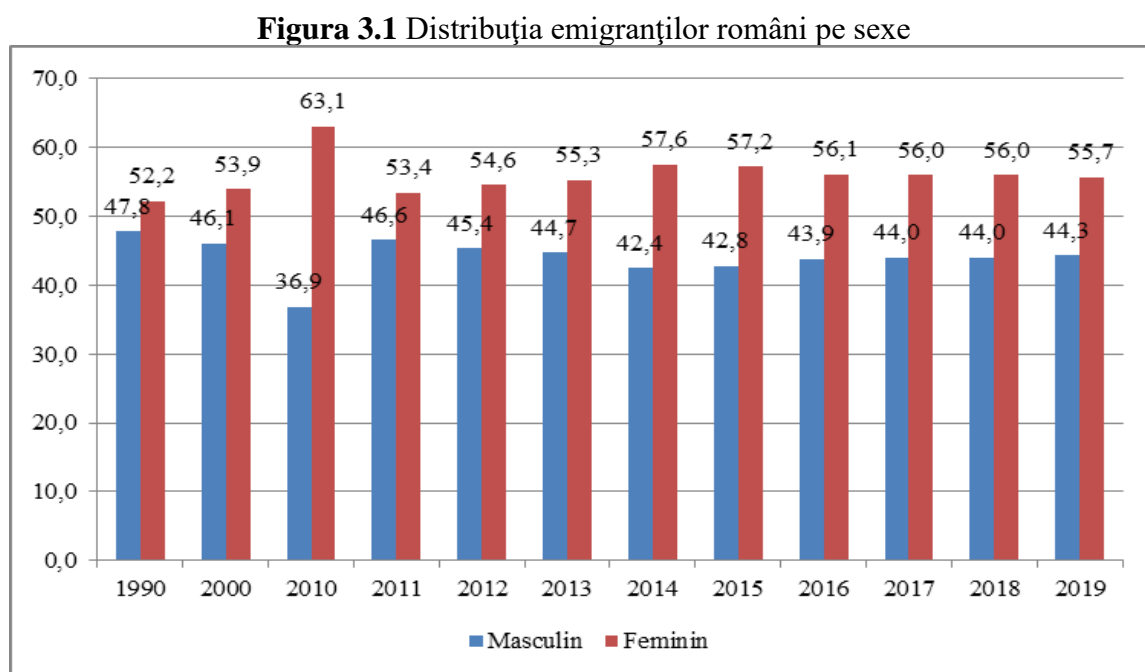
referă la adaptarea modelelor Solow (1956) și Simon (1984), modele de echilibru ale circulației internaționale a forței de muncă, ciclul de viață a circulației internaționale a capitalului uman. Mișcările la nivelul fluxurilor internaționale ale forței de muncă creează distorsiuni pe piața internă a forței de muncă din România (structura, specializare, segmentare), dezechilibre ale structurii demografice cu implicații economice (evoluția indicatorilor macroeconomici, efecte fiscale, remitențe) și asupra sistemului de securitate socială.

Astfel, cercetarea acestor conexiuni și interdependențe extrem de complexe trebuie realizată într-un cadru de analiză nou și în acest mod ar putea fi înțelese modalitățile de acțiune și noua concepție de elaborare a politicilor și strategiilor pentru reducerea dezechilibrelor la nivelul pieței forței de muncă, respectiv la nivel demografic.

2. Mișcarea migratorie a populației în România

În anul 1990, imediat după ce a fost reglementată libera circulație a persoanelor, a existat o emigrare masivă a populației din România către străinătate. Astfel, în 1990, au ales să emigreze de pe teritoriul României 96929 persoane, respectiv 4 persoane din 1000 de locuitori au hotărât să-și schimbe domiciliul în afara țării. În următorii 4 ani, numărul emigranților scade, ajungându-se ca în anul 1994 numărul persoanelor plecate să fie sub 18000 respectiv sub 1 emigrant la 1000 de locuitori, în timp ce în anul 1995, numărul persoanelor ce au emigrat din România a crescut la peste 25000 respectiv la 1,13 emigranți la 1000 de locuitori. De remarcat ar fi că anul 1995 rămâne ca reper în ceea ce privește amploarea fenomenul de emigrație, întrucât până în prezent această valoare nu a fost depășită. Prin urmare, în ultimii 10 ani, per ansamblu, numărul persoanelor ce au hotărât să emigreze în altă țară este din ce în ce mai mic, oscilând în jur valorii de 10000 persoane respectiv 0,5 emigranți la 1000 de locuitori.

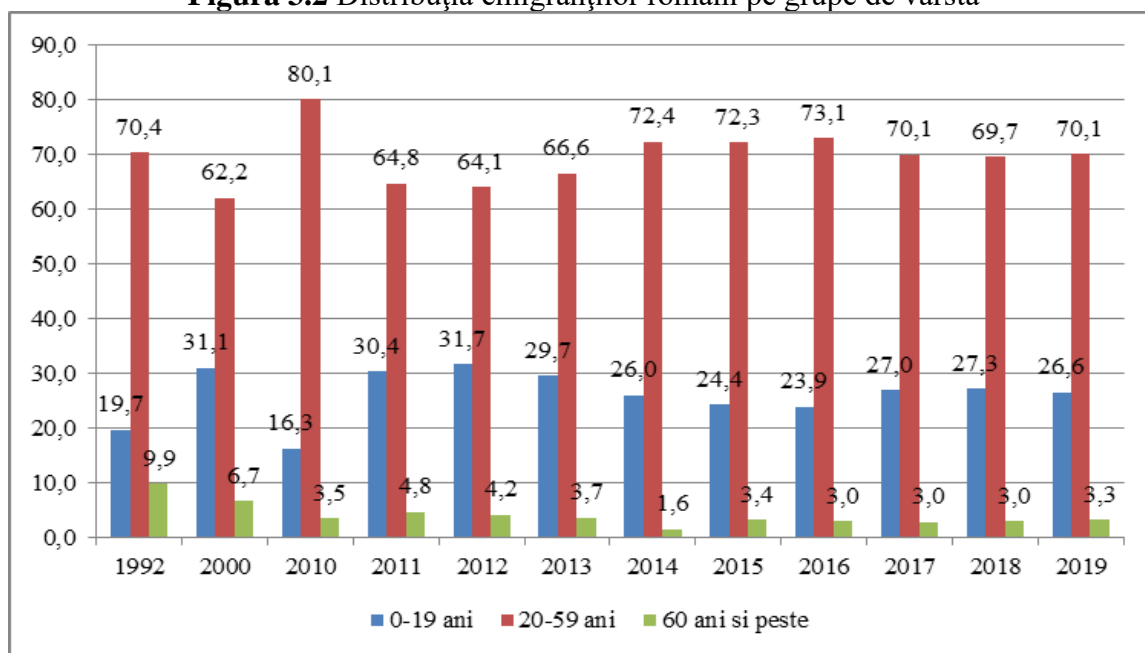
Distribuția pe sexe a emigranților arată că pentru întreaga perioadă analizată predomină migrația externă a populației feminine (excepție fac anii 1992 și 2001, când doar aproximativ 49% dintre emigranți erau femei). Dacă în primii 10 ani după revoluție, ponderea femeilor în totalul persoanelor ce emigrau era de 52,3%, după anul 2000, așa cum se poate observa în Figura 3.1, fluxul de emigrare se caracterizează printr-un grad ridicat de feminizare, ponderea acestora ajungând la 63,1% pentru anul 2010. De asemenea, se mai poate remarca și faptul că ponderea femeilor în totalul persoanelor ce au hotărât să emigreze este în continuă creștere (față de anul 1990).

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

În ceea ce privește repartizarea pe grupe de vârstă a persoanelor emigrante se poate observa că persoanele între 20 - 59 ani sunt cele mai active din acest punct de vedere, în timp ce ponderea populației vârstnice de 60 ani și peste este mult mai mică (Figura 3.2).

Figura 3.2 Distribuția emigranților români pe grupe de vârstă

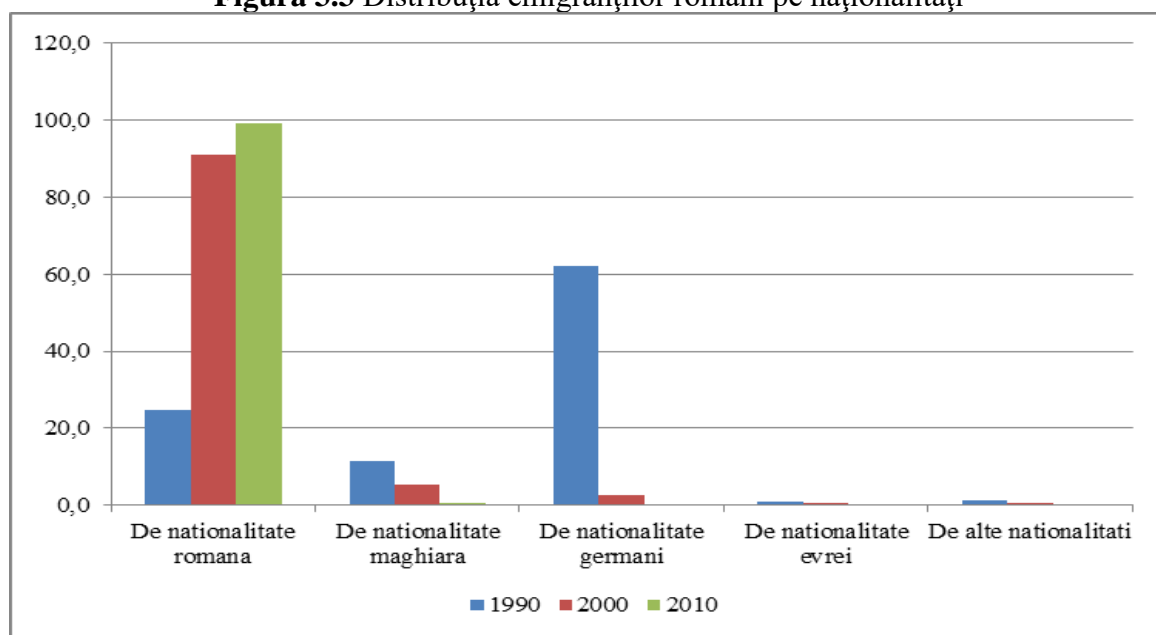
Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

În primii ani după revoluție, populația emigrantă în vârstă de muncă (20-60 ani) reprezintă în fapt familiile tinere întrucât alături de aceștia au ales să emigreze într-o proporție ridicată, de peste 60%, și copiii lor ce fac parte din categoria de populație de sub 19 ani. Acest fenomen de emigrare a întregii familii a fost caracteristic doar perioadei 1990-2000, întrucât după anul 2000 ponderea persoanelor sub 19 ani s-a diminuat (cea mai scăzută valoare înregistrându-se în anul 2010 aceștia reprezentând 16,3%), după are loc o nouă creștere a proporției atingându-se un maxim în anul 2012 (31,7). În ultimii 6 ani valoarea aceasta oscilează în jurul valorii de 25% (Figura 3.2).

Distribuția emigranților pe naționalități relevă faptul că imediat după reglementarea liberei circulație a persoanelor, populația de alte naționalități, în special persoanele de naționalitate germană, au ales să-și schimbe domiciliul, respectiv să plece din România. Astfel, dacă în anul 1990, din cei circa 97 mii emigranți înregistrați, 62,0% erau persoane de naționalitate germană, iar 11,4% de naționalitate maghiară, în timp ce populația de naționalitate română reprezenta 24,6%, **după anul 2010, aproape toți emigranții (peste 99 %) sunt de naționalitate română** (Figura 3.3). Sub raport economic, social dar și cultural plecarea germanilor a avut un impact local evident, structurile sociale ale comunităților din localitățile săsești și șvabe fiind puternic transformate. Locuințele lor au fost achiziționate de români veniți, preponderent din Moldova și Maramureș, sau de alți localnici.

Figura 3.3 Distribuția emigranților români pe naționalități

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

❖ **Persoanele imigrante – pe sexe, grupe de vârstă, țară de plecare**

Imediat după anul 1990, în România, fluxul de imigrări a fost aproape inexistent, numărul persoanelor ce au hotărât să se stabilească legal pe teritoriul României oscilând în jurul valorii de 1500 persoane respectiv 0,05 imigranți la 1000 de locuitori (Tabelul nr.3.1).

Tabelul nr. 3.1 Evoluția numărului total de imigranți stabiliți în România

	Total	Masculin	Feminin
1991	1602	581	1021
2000	11024	5612	5412
2010	7059	4242	2817
2011	15538	9505	6033
2012	21684	12962	8722
2013	23897	13643	10254
2014	36644	20321	16323
2015	23093	13289	9804
2016	27863	16116	11747
2017	50199	28586	21613
2018	65678	38698	26980
2019	64479	35705	28774

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>

După anul 1995, fluxul de imigrări se intensifică treptat, ajungându-se ca în anul 2001 să depășească numărul de peste 15000 de imigranți, aceștia reprezentând în jur de 0,7 persoane la 1000 de locuitori. În perioada următoare evoluția numărului de imigranți continuă să crească, mult mai accelerat după anul 2017, an în care s-a înregistrat un număr aproape dublu față de anul

anterior, în anul 2019 înregistrându-se un număr de 64479 persoane imigrante care s-au stabilit în România.

În primul deceniu post-comunist România a avut un nivel relativ redus al imigrației. Cei care au imigrat în țara noastră în această perioadă au fost în mare parte întreprinzători, în special din Turcia, Siria, Iordania și China. Schimbările economice au determinat creșterea atractivității României pentru antreprenori străini, dar și pentru alte categorii de străini mai puțin specializați. După anul 2000 numărul permiselor de muncă a crescut de la 1580 la 3678 în 2005, ajungând la 7993 la sfârșitul anului 2016. Situația cetățenilor străini care se află în România cu un statut legal diferă de la un an la altul foarte mult.

În 2019 în România își aveau acte de ședere legală 64479 cetățeni străini, originari din: Republica Moldova – 38205 persoane (59,3%), alte țări – 16162 persoane (25,1%) (iar dintre alte țări amintim: China 6124 persoane (9,4%), Siria – 2.505 persoane (4,37%), Tunisia – 1475 persoane (2,58%), Liban – 1443 persoane (2,52%)), Ucraina – 6196 persoane (9,6%), Italia 1123 persoane (1,7%) (Tabelul nr. 3.2). La jumătatea anului 2019 aveau rezidența în România 42953 cetățeni din state UE. Aceștia erau originari din: Italia 9546 persoane (22,22%), Germania 6919 persoane (16,11%), Franța 5319 persoane (12,38%), Ungaria 3448 persoane (8,03%), Austria 2715 persoane (6,32%), Marea Britanie 2263 persoane (5,27%) Bulgaria 2.139 persoane (4,98%), Grecia 1904 persoane (4,43%), Spania 1519 persoane (3,54%), Polonia 1249 persoane (2,91%), alte țări 5932 persoane (13,81%).

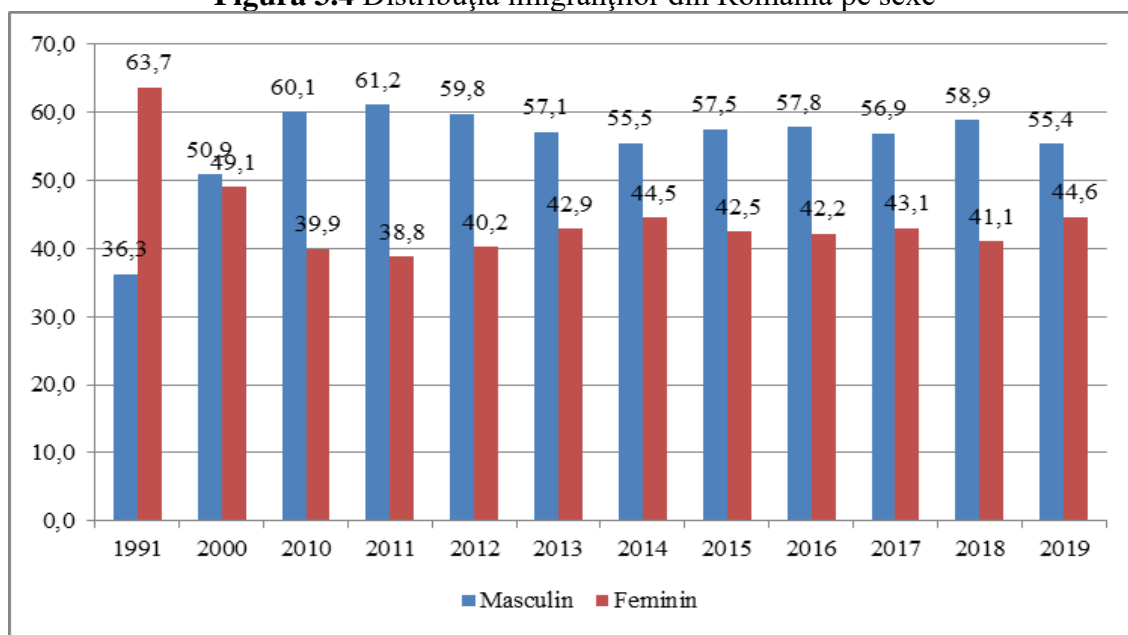
Tabelul nr. 3.2 Distribuția imigranților stabiliți în România, după țara de proveniență

	2000	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Austria	0,8	1,6	0,5	0,2	0,3	0,2	0,6	0,5	0,3	0,3	0,3
Canada	0,5	3,3	1,4	0,6	0,6	0,6	1,3	1,1	0,7	0,5	0,6
Franta	1,0	2,1	0,9	0,4	0,4	0,4	0,9	0,9	0,5	0,4	0,5
Germania	2,1	6,2	2,3	1,3	2,8	0,7	2,0	2,1	1,4	1,2	1,5
Israel	0,5	1,5	0,8	0,3	0,4	0,3	0,6	0,5	0,2	0,2	0,2
Italia	0,6	18,0	4,5	2,2	2,3	2,4	5,7	4,6	2,3	1,6	1,7
Republica Moldova	83,0	28,0	57,4	78,1	84,0	54,9	62,1	63,6	60,8	56,0	59,3
SUA	1,5	6,1	3,1	1,4	1,4	1,0	2,1	2,1	1,1	0,9	0,9
Ucraina	5,9	0,6	6,5	2,3	2,9	3,0	5,3	4,2	9,7	13,8	9,6
Ungaria	1,6	4,2	1,6	0,8	0,7	0,4	1,0	0,8	0,5	0,3	0,3
Alte tari	2,6	28,5	20,9	12,5	4,4	36,1	18,5	19,6	22,6	24,8	25,1

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

Structura pe sexe a imigranților arată că pe întreaga perioadă analizată cei mai mulți dintre cei care imigrează sunt bărbați (excepție face anul 1991, când doar aproximativ 36,3% dintre imigranți erau bărbați). Dacă până în anul 1997, ponderea bărbaților în totalul persoanelor ce au hotărât să se stabilească pe teritoriul României era în jur de 60%, în perioada 1998-2019, așa cum se poate observa în Figura 3.4, ponderea bărbaților mai scade ajungând la aproximativ 55,4%.

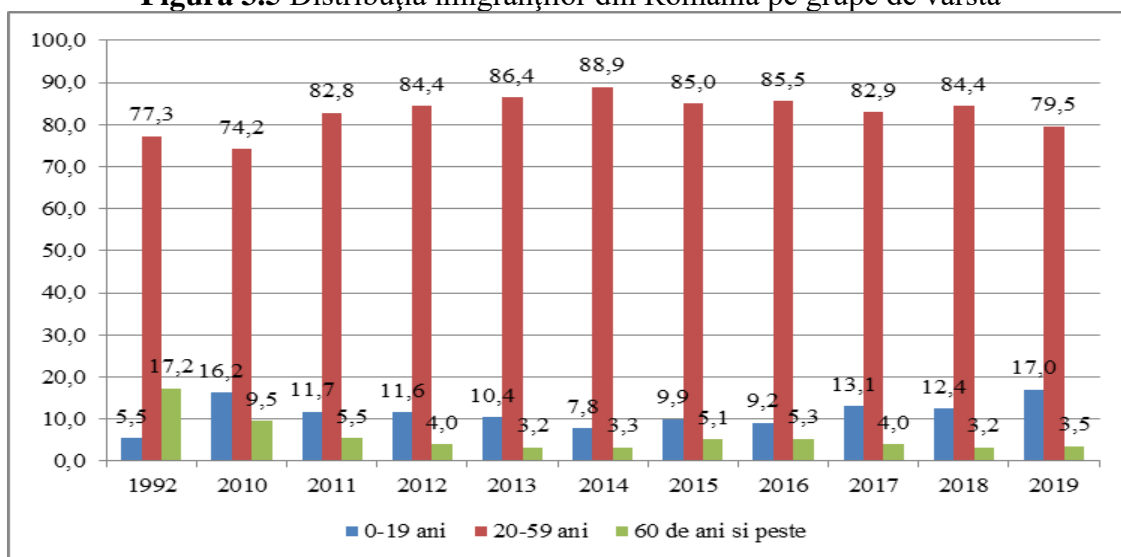
Figura 3.4 Distribuția imigranților din România pe sexe

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

În ceea ce privește repartizarea pe grupe de vârstă a persoanelor imigrante se poate observa că pe întreaga perioadă, persoanele între 20-59 ani sunt cele mai active din acest punct de vedere, în timp ce ponderea populației vârstnice de 61 ani și peste este aproape inexistentă (sub 5%). În anul 1991, populația în vârstă de muncă (20-59 ani) reprezintă, în fapt, familiile tinere cu copii, întrucât alături de aceștia au ales să se stabilească în România într-o proporție ridicată, de aproximativ 80% (această proporție având variații peste această cifră sau puțin sub această cifră), și copiii lor ce fac parte din categoria de populație de sub 19 ani (Figura 3.5).

Figura 3.5 Distribuția imigranților din România pe grupe de vârstă

Sursa datelor: Baza TEMPO on line, <http://statistici.insse.ro:8077/tempo-online>, realizat de autor

Soldul migrației externe pe sexe confirmă că pentru întreaga perioadă analizată predomină la fluxul de imigrație populația de gen masculin, întrucât soldul negativ al migrației externe la femei este mai mare comparativ cu cel înregistrat la bărbați. Dacă în primii 10 ani

diferențele de sold sunt mici (de până la 30%), la femei înregistrându-se doar un ușor avans, după anul 2000 crește soldul migrator negativ la persoanele de gen feminin, în timp ce la bărbați acesta are valori mai mici fiind chiar pozitiv în ultimii 10 ani.

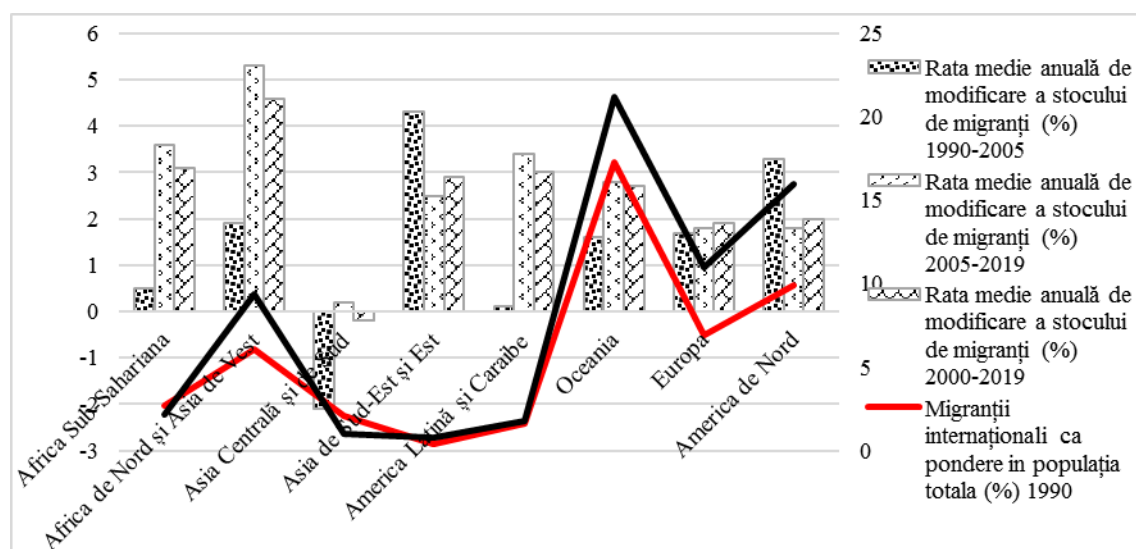
Soldul migrației externe pe grupe de vârstă relevă faptul că, în perioada analizată, structura fluxurilor migrației externe se modifică. Astfel, dacă în anii '90, intensitatea fluxului de migrație spre străinătate este mare la copiii sub 19 ani și la tinerii cu vârsta cuprinsă între 26 – 40 ani (soldul migrației externe este negativ și are valori mari), și pe măsură ce se înaintează în vârstă intensitatea fluxului scade (la persoanele de peste 41 de ani valorile soldului migrator sunt mai mici și apropiate ca valoare), în anul 2019, tendința de a pleca în străinătate este prezentă doar la populația în vârstă de muncă cuprinsă între 26-40 ani, întrucât la celelalte categorii de vârstă, mai ales la populația de peste 41 de ani, numărul românilor ce aleg să emigreze în străinătate este mai mic decât numărul străinilor ce hotărăsc să se stabilească în România.

3. Mișcarea migratorie a populației la nivel mondial

La nivel mondial, în anul 2019, numărul migraților internaționali a ajuns la 271,6 de milioane, din care aproape 56% dintre ei locuiau în țări din regiuni mai dezvoltate. 65% dintre aceștia au migrat în țări cu venituri ridicate, 30% trăiau în țări cu venituri medii, iar 5% erau în țări cu venituri mici.

Dacă în perioada 1990-2005 rata medie anuală de modificare a stocului de migrați la nivel mondial a fost de 1,5%, în perioada 2005-2019 aceasta a crescut la 2,5%, ceea ce evidențiază faptul că în această ultimă perioadă dimensiunea fluxurilor migratorii a fost mai mare, numărul migraților internaționali crescând cu 79,6 de milioane persoane (Figura 3.6).

Figura 3.6 Rata anuală a modificării stocului de migrați și ponderea acestora în populația totală, pe regiuni, în perioada 1990-2019

Sursa: United Nations, Department of Economic and Social Affairs, Population Division and International Organization for Migration (IOM) (2019). *SDG indicator 10.7.2. Number of countries with migration policies to facilitate orderly, safe, regular and responsible migration and mobility of people, Global and regional aggregates*, www.un.org/en/development

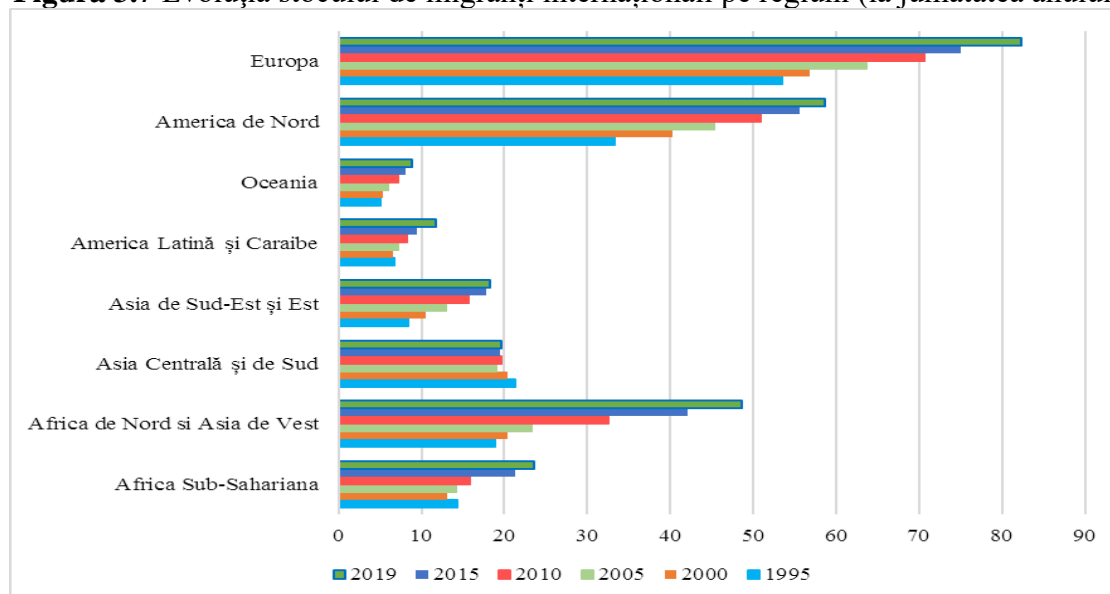
În acest context, în ultimele trei decenii, regiunile mai dezvoltate au primit 69 de milioane de migrați internaționali, în timp ce regiunile mai puțin dezvoltate doar 50 de milioane. Cele mai mari fluxuri migratorii s-au înregistrat în țările cu venituri mari (98 milioane), iar țările cu venituri medii și cele cu venituri mici au adăugat doar aproximativ 20 de milioane la stocul lor de migrați (17 milioane și, respectiv, 3 milioane).

Totuși, migrații internaționale au reprezentat o pondere relativ mică din populația totală a lumii, 3,5% în 2019, în creștere față de anul 1990 când au reprezentat 2,9%.

În regiunile mai dezvoltate, în anul 2019, migrații internaționale au reprezentat 12,0% din populația totală a acestora, în timp ce regiunile mai puțin dezvoltate aceștia reprezentau 1,9% din populația totală.

În anul 2019, 51,9% din migrații internaționale din întreaga lume locuiau în Europa și America de Nord, (30,3% în Europa și 21,6% în America de Nord). Africa de Nord și Asia de Vest au găzduit 49 milioane de migrați internaționali (17,9% din migrații la nivel mondial) (Figura 2), urmate fiind de Africa Sub Sahariană (8,7%), Asia Centrală și de Sud (7,23%) și Asia de Est și de Sud-Est (6,74%). America Latină și Caraibe (11,67 milioane) și Oceania (8,93 milioane) au înregistrat cel mai mic număr de migrați internaționali (Figura 3.7).

Figura 3.7 Evoluția stocului de migrați internaționali pe regiuni (la jumătatea anului)

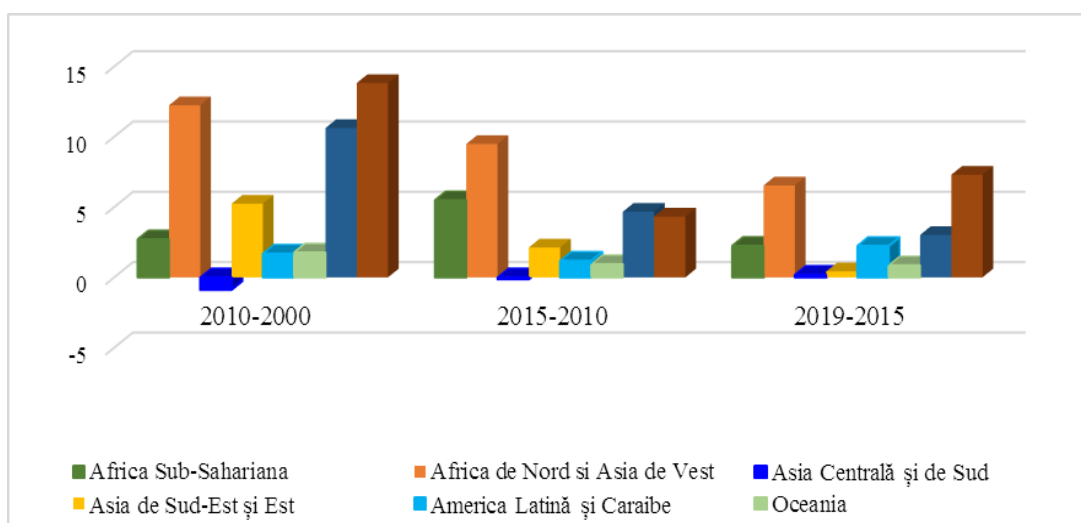
Sursa datelor: Statistici Department of Economic and Social Affairs, Population Division, United Nations

Analiza diagramelor din Figura 1.9 evidențiază faptul că între 1990 și 2019, stocul internațional de migrați a crescut cu 32,7 milioane în Europa, cu 31,04 milioane în America de Nord și cu 30,98 de milioane în Africa de Nord și Asia de Vest. Asia de Est și de Sud-Est și Africa Sub-Sahariană au adăugat fiecare aproximativ 10 milioane de migrați internaționali, în timp ce America Latină și Caraibe și Oceania au adăugat aproximativ 4 milioane fiecare. În schimb, numărul migraților internaționali a scăzut în perioada considerată cu 6,54 milioane în Asia Centrală și de Sud.

De-a lungul timpului, modificarea medie anuală a numărului de migrați internaționali a variat în funcție de regiune. Dacă în primul deceniu al secolului XXI în Europa, Africa de Nord și Asia de Vest și America de Nord populația migraților a crescut cu peste 1 milion pe an, în perioada 2015-2010 și ca urmare a crizei economico-financiare, aceasta s-a diminuat sub 0,7 milioane/an. Excepție a făcut Africa Sub-Sahariană care, în perioada 2015-2010, și-a dublat populația de migrație din perioada 2000-2010 (Figura 1.10). Prin contrast, stocul internațional de migrați a scăzut în Asia Centrală și de Sud cu 0,89 milioane între 2000 și 2010 și cu 1,13 milioane persoane între 2015-2010.

Perioada 2015-2019 se caracterizează printr-o creștere a dimensiunii fluxurilor migratorii în toate regiunile lumii, cele mai mari valori înregistrându-se în Europa (7,3 milioane persoane) și în Africa de Nord și Asia de Vest (6,54 milioane persoane) (Figura 3.8).

Figura 3.8 Evoluția stocului de migranți pe regiuni de destinație, în diverse perioade de timp (milioane persoane)

Sursa datelor: Statistici Department of Economic and Social Affairs, Population Division, United Nations

În anul 2019, în cele mai mari cinci coridoare regionale de migrație s-au înregistrat peste 124 de milioane de migranți internaționali, ceea ce reprezintă 45,65% din stocul de migranți la nivel mondial. Cel mai mare coridor regional de migrație din lume l-a constituit Europa către Europa, cu 41,9 milioane de migranți internaționali născuți în Europa și care au reședința într-o altă țară din aceeași regiune (dintre aceștia, pondere însemnată a fost între țările Uniunii Europene). Atât în primul deceniu, cât și al doilea deceniu al secolului XXI, coridorul de migrație regională dintre Europa și Europa a crescut cu peste 5 milioane de migranți internaționali, o creștere medie anuală de peste jumătate de milion (Tabelul nr. 3.3).

Al doilea cel mai mare coridor de migrație din 2019 a fost coridorul din America Latină și Caraibe către America de Nord, cu un stoc de 26,6 milioane de migranți internaționali. Acest coridor de migrație regională a înregistrat în perioada 1990-2000 o creștere cu 0,9 milioane de migranți pe an, dar în scădere în deceniile secolului XXI: numărul migranților internaționali pe acest coridor a crescut cu o medie de 0,5 și, respectiv, 0,3 milioane persoane pe an.

Al treilea, al patrulea și al cincilea cel mai mare coridor regional de migrație au fost aproape egale ca dimensiune în anul 2019, cu 18,93 milioane de migranți internaționali pentru Africa de Nord și Asia de Vest către Africa de Nord și Asia de Vest, cu 18,52 milioane de migranți pentru Asia Centrală și de Sud către aceași regiune și cu 18,31 milioane migranți pentru coridorul Africa Sub-Sahariana către Africa Sub-Sahariana (Tabelul nr. 3.3). Numărul migranților internaționali din coridorul regional Africa de Nord și Asia de Vest a crescut cu 7,3 milioane între 2010 și 2019, în timp ce coridorul din Asia Centrală și de Sud în Africa de Nord și Asia de Vest a crescut cu 5,4 milioane. Numărul migranților din Africa Sub-Sahariană către aceeași regiune a crescut apoi cu 5,4 milioane între 2010 și 2019.

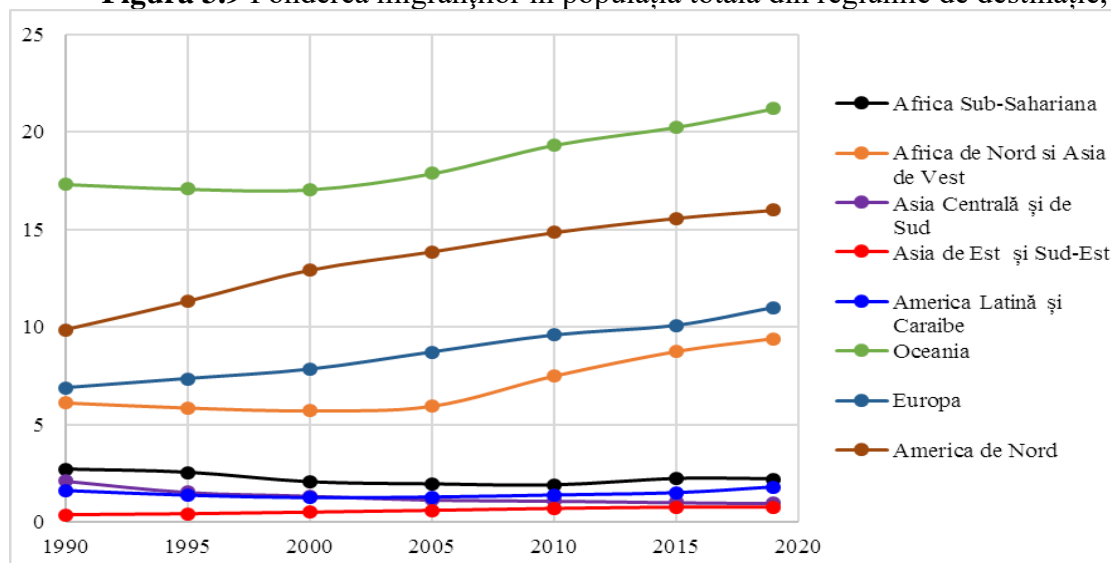
Tabelul nr. 3.3 Numărul de migranți internaționale pe regiuni de destinație și origine, în anul 2019 (milioane)

Regiuni de destinație	Regiuni de origine							
	Africa Sub-Sahariană	Africa de Nord și Asia de Vest	Asia Centrală și de Sud	Asia de Est și Sud-Est	America Latină și Caraibe	Oceania	Europa	America de Nord
Africa Sub-Sahariană	18,31	1,21	0,14	0,09	0,04	0,02	0,76	0,04
Africa de Nord și Asia de Vest	2,07	18,93	18,52	4,27	0,07	0,01	2,58	0,17
Asia Centrală și de Sud	0,00	0,33	11,69	1,97	0,02	0,00	4,49	0,05
Asia de Est și Sud-Est	0,01	0,03	1,90	14,32	0,34	0,08	0,21	0,31
America Latină și Caraibe	0,03	0,10	0,03	0,29	8,24	0,01	1,42	1,24
Oceania	0,48	0,43	1,16	2,30	0,20	1,06	2,89	0,23
Europa	4,94	13,05	11,20	3,60	4,98	0,40	41,86	1,10
America de Nord	2,50	2,79	5,16	10,24	26,58	0,52	6,89	1,37

Sursa datelor: Statistici Department of Economic and Social Affairs, Population Division, United Nations

Dintre toate regiunile, migranții internaționali au reprezentat cea mai mare pondere din populația totală din Oceania (21,2%), America de Nord (16%) și Europa (11%) și Africa de Nord și Asia de Vest (9,4%) (Figura 3.9). În celelalte regiuni migranții au reprezentat între 0,8% și 2,2% din populația totală (Figura 3.9).

Figura 3.9 Ponderea migranților în populația totală din regiunile de destinație, (%)

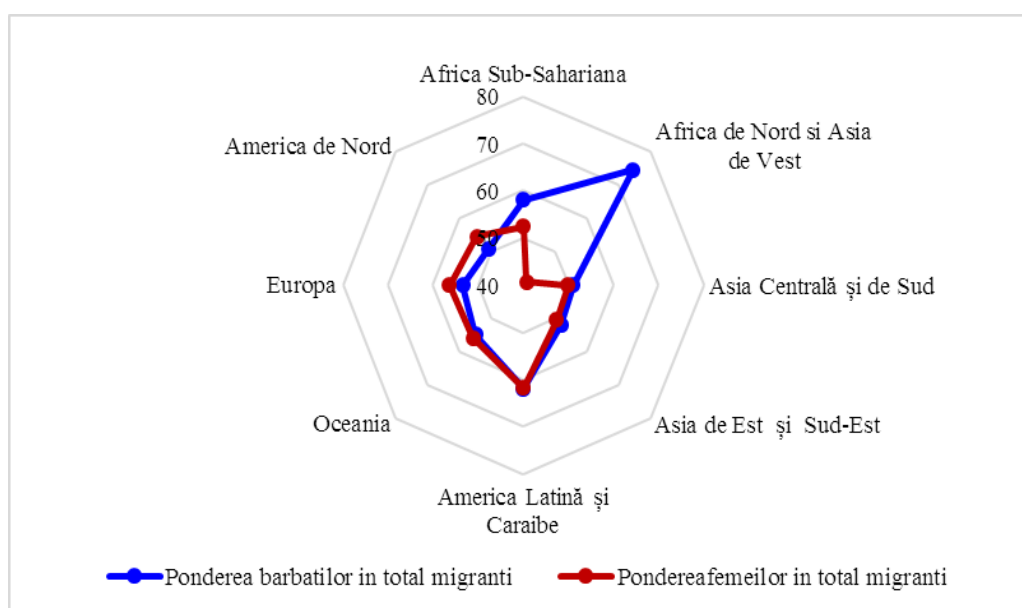
Sursa datelor: Statistici Department of Economic and Social Affairs, Population Division, United Nations

La începutul secolului XXI ponderea migranților internaționali în populația totală a regiunilor de destinație a crescut 4,1 puncte procentuale în Oceania, cu 3,7 pp în Africa de Nord și Asia de Vest și cu aproximativ trei puncte procentuale în Europa și America de Nord. În celelalte regiuni, exceptând Asia Centrală și de Sud, ponderea migranților în populația totală a acestora a crescut cu 0,2 până la 0,5 puncte procentuale. Ponderea migranților internaționali în populația totală a scăzut cu 0,4 puncte procentuale în Asia Centrală și de Sud, ceea ce înseamnă că populația generală a crescut mai rapid decât populația migranților din această regiune.

✚ Niveluri și tendințe ale migrației regionale: dimensiuni de gen și vârstă

Dacă în anul 2019, femeile reprezentau 47,91% din totalul migranților internaționali din întreaga lume, la nivelul marilor regiuni ale lumii acestea au depășit numărul migranților de sex masculin din regiunile mai dezvoltate și au reprezentat mai puțin de jumătate din populația migranților din regiunile mai puțin dezvoltate (Figura 3.10).

Figura 3.10 Ponderea femeilor migrante în total migranților internaționali, pe regiunea de destinație, 2019

Sursa datelor: Statistici Department of Economic and Social Affairs, Population Division, United Nations

În perioada 1990-2019, ponderea femeilor în totalul migranților din regiunile mai dezvoltate a variat nesemnificativ: de la 51,16% în anul 1990 la 51,49% în anul 2019. Variații mai mari ale ponderii femeilor migrante în total migranți s-a înregistrat în regiunile mai puțin dezvoltate, unde acest procent a scăzut de la 46,99% în 1990 la 43,36% în 2019. Acest fenomen s-a datorat creșterii rapide a numărului de bărbați migranți în Africa de Nord și Asia de Vest în perioada 2000 și 2010 ca urmare a cererii mari de lucrători migranți în mai multe țări producătoare de petrol.

Regiunile în care ponderea femeilor în total migranții internaționali a fost mai mare decât a bărbaților în anul 2019 au fost Europa cu 51,4% și America de Nord cu 51,8%.

În același an, femeile și bărbații au furnizat o pondere aproape egală a tuturor migranților internaționali din Oceania (50,4%), America Latină și Caraibe (49,9%), Asia Centrală și de Sud (49,4%) și din Est și Sud-Est Asia (49,3%). În Africa Sub-Sahariană ponderea femeilor migrante a fost de 47,5%, iar Africa de Nord și Asia de Vest doar 35,5%.

În ceea ce privește vârsta medie a migranților la nivel mondial în anul 2019, aceasta a fost de 39,0 ani, cu variații semnificative între regiunile de dezvoltare ale lumii. Astfel, în regiunile

mai dezvoltate, vârsta medie a migranților era de 42,9 ani, iar în regiunile mai puțin dezvoltate era de 34,5 ani. De asemenea, din cei 202 milioane migranți internaționali cu vârsta cuprinsă între 20-64 ani, 57% se aflau în regiunile mai dezvoltate și 43% în regiuni mai puțin dezvoltate. Migranții cu vârsta sub 20 ani reprezentau, în anul 2019, 1/6 din stocul de migranți la nivel mondial și pondera cea mai mare locuiau în regiunile dezvoltate.

CONCLUZII

În următoarele decenii, migrația internațională rămâne ca proces real și poate varia, ținând cont de schimbările politice și economice, modificările inovative tehnologice și sociale, dezechilibrul demografic în creștere, efectele schimbărilor climatice și tendințele globalizării.

Pentru a mări efectele pozitive și a minimiza efectele negative în domeniul migrației forței de muncă pot fi identificate următoarele aspecte: stimularea migrației de reîntoarcere și a migrației circulare de muncă; crearea condițiilor favorabile pentru afacerile migranților reîntorși și dezvoltarea IMM-urilor în regiuni; adaptarea politicilor educaționale naționale la necesitățile pieței de muncă; implicarea mai activă și efectivă a diasporei în politicile de dezvoltare.

România a fost și este țară de origine sau de tranzit în fluxurile de migrație. Intrarea acesteia în grupul țărilor membre UE coroborat cu creșterea veniturilor va duce în mod sigur la o schimbare în aceasta situație. Având drept exemplu țări ca Spania sau Italia iar mai nou Polonia, Ungaria sau Slovacia după ce au aderat în 2004 la UE, România va deveni în același timp atât o țară sursă cât și de destinație pentru ca apoi numărul emigranților să fie depășit de cel al imigranților.

Unul dintre efectele cele mai vizibile, cu impact mare asupra fluxurilor de migrație este evoluția pieței forței de muncă. Atât migrația masivă pentru muncă, cât și procesul de îmbătrânire a populației afectează în prezent oferta de forță de muncă.

Printre aspectele evidențiate în acest capitol au fost și caracteristicile demografice ale migranților internaționali. Sa constatat că, ponderea femeilor în totalul persoanelor ce emigrau se situează peste 52%, iar după anul 2000, constatăm un grad ridicat de feminizare, ponderea femeilor ajungând să depășească 60%.

Ponderea covârșitoare a celor ce migrează se situează în grupa de vârstă a populației active, urmată de populația sub 18 ani. Cu alte cuvinte asistăm la fenomenul de emigrare a întregii familii.

România a devenit după anul 2001 o țară din ce în ce mai atractivă pentru imigrație, în special al imigrației în scop de muncă, cionstatându-se o creștere accentuată a contractelor de muncă a acestei categorii.

La nivel internațional migrația forței de muncă este un fenomen cu mare potențial în primul rând pentru dezvoltarea statelor în curs de dezvoltare reducând sărăcia și determinând creșterea investițiilor în capitalul uman. Ea reprezintă serioase provocări și pentru țările dezvoltate care concurează în atragerea de imigranți pentru a-și acoperi nevoile economice.

În ceea ce privește evoluția variabilei remitențe din punct de vedere statistic adică al creșterii acestora, s-a desprins concluzia că emigrarea unei părți din forța de muncă are atât efecte negative cât și pozitive asupra evoluției social-economice a României. Vorbind de aspecte negative avem în vedere că în marea masă a emigranților se încadrează și un număr mare de specialiști din domeniile IT, al sănătății, medical, al educației și chiar în domeniul inovării precum și altele. Așadar, forța de muncă rămasă în țară este ușor destabilizată, în sensul că în domenii prioritare și pentru economia noastră lipsesc forțele, cadrele care pot fi utilizate la realizarea unor proiecte naționale.

Pe de altă parte emigrarea produce remitențe adică sume de bani care se adaugă, se strâng și se trimit în România, acestea fi ind utilizate pentru consum sau investiții de membrii familiilor respective. Pozitiv este și faptul că deși nu în masă, un număr important de persoane care au ales calea de a lucra în Uniunea Europeană se întorc acasă propunându-și ca din sumele acumulate să își inițieze afaceri, aducătoare de venituri pentru ei și familii, dar contribuind astfel și la un

impuls în direcția creșterii produsului intern brut prin valoarea adăugată realizată. Modele utilizate pentru stabilirea corelației dintre remitențe și dezvoltarea economică pot fi utilizate la alte serii de date mai largi, mai complete având ca efect stabilirea concretă a influenței pe care remitențele le au asupra creșterii economice. Desigur, tema impactului remitențelor asupra dezvoltării economice poate fi lărgită și adâncită utilizând și alte modele statistico-econometrice precum și identificarea, construirea de serii de date mai lungi, complexe care să stea la baza studiilor concrete. În final, putem concluziona că remitențele au un impact pozitiv în ceea ce privește creșterea economică.

Din studiul efectuat rezultă că între valoarea remitențelor și remitențe în sine există o corelație și nu un nivel de unicitate, în sensul că remitența este definită ca suma pe care un migrant o trimite în țara sa natală pentru nevoile familiei, ale gospodăriei, ale unor rude sau pentru inițierea de afaceri. În această situație, valoarea, adică totalul remitențelor suferă schimbări de la o perioadă de timp la alta. În condițiile în care migrantul este încrezător că în țara lui au apărut condiții net superioare de garantare a investițiilor, de taxare a acestora, etc, el va trimite mai mulți bani, deci valoarea va crește. În cazul în care că sumele economisite, depuse într-o bancă din România, să zicem, sunt net inferioare sumelor depuse într-o bancă din alte țări europene sau dintr-o altă parte a globului el va fi reticent în a trimite un volum mare de remitențe acasă limitându-se doar la nevoile stricte pe care le resimte el, familia, gospodăria sa din România.

O altă chestiune este aceea că la nivel național fiecare țară trebuie să aibă în vedere îmbunătățirea condițiilor de primire a remitențelor și a altor posibilități de aducere de valori în țară, printr-o legislație favorabilă în acest domeniu. Putem face o analiză simplă. Un sistem legislativ rigid nu elimină intrarea unor remitențe în țară, ci determină mai degrabă ajustarea și valorificarea de către cei interesați a condițiilor în care să aducă remitențe neînregistrate și care nu permit cunoașterea volumului acestora. În împrejurarea existenței unui sistem legislativ bine fundamentat care facilitează și chiar încurajează aducerea de remitențe, volumul acestora va crește. Iată de ce valoarea remitențelor va crește în funcție de factorii mai sus menționați și de la o perioadă de timp la alta apar modificări în funcție de schimbările care se produc în țara natală a migrantilor.

BIBLIOGRAFIE

1. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.G., Popovici, M. (2016). Resursele umane: rolul și dezvoltarea lor în economia națională / Human resources: their role and development in the national economy, Romanian Statistical Review Supplement, Issue 4/2016, pp. 51-58/59-65
2. Anghelache, C., Manole, A., Anghel, M.G., Ursache, A. (2016). Corelația dintre evoluția populației și piața muncii/ Correlation between the Evolution of the Population and the Labor Market, Romanian Statistical Review Supplement, Issue 3/2016, pp. 91-101/102-111
3. Carlos Vargas-Silva, Shikha Jha, Guntur Sugiyarto, "Remittances in Asia: Implications for the Fight against Poverty and the Pursuit of Economic Growth", Dec 2009
4. Dietmar Meyer, Adela Shera, "The impact of remittances on economic growth: An econometric model", 2016 - Dilip Ratha, "Workers' Remittances: An Important and Stable Source of External Development Finance",
5. Dilip Ratha, Sonia Plaza, and Ervin Dervisevic, "Migration and remittances Factbook 2016", third edition, World Bank,
6. El Mouhoub Mouhoud, Joel Oudinet, Elif Unan, "Macroeconomic determinants of Migrants' Remittances in the Southern and Eastern Mediterranean Countries", February 2008
7. Flavia Piperno, "Migration and Development in the policies of the European Union: trends toward a cosmopolitan approach", November 2014

8. Manuel Orozco, Julia Yansura, “Remittances and Financial Inclusion: Opportunities for Central America”, Feb 2015
9. Paola Giuliano, Marta Ruiz- Arranz (2009), “Remittances, financial development, and growth”, *Journal of Development Economics* 90, 144-152,
10. Ramon A. Castillo Ponce, Victor Torres Preciado, Jose Luis Manzanares Rivera, “Macroeconomic Determinants of remittances: the case of El Salvador”,
11. Robert Obrzut, “Personal remittances statistics” , Jan 2016
12. International Fund for Agricultural Development, “Sending Money Home: European flows and markets”, June 2015
13. The World Bank, “Migration and Remittance Flows: Recent Trends and Outlook, 2013-2016”, October 2013
14. United Nations “Trends in international migration, 2015”, Dec 2015
15. United Nations, “Integrating migration into the 2030 Agenda for Sustainable Development”, Dec 2015
16. United Nations, “International Migration Report 2015”, 2016

ERORI ȘI ABATEI DE LA LEGALITATE ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE

Țaga Adriana

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:
Lect.univ.dr. Matei Ducu

Abstract: Achizițiile publice se constituie ca sistem complex și relevant pentru economie și pentru autoritățile publice în cadrul căruia sunt livrate și achiziționate bunuri, servicii și lucrări.

De asemenea achizițiile publice reprezintă un instrument de tip strategic necesar în asigurarea utilizării cât mai bune a fondurilor publice, instrument care ajută în mod cert, dar și concomitent la îndeplinirea unor obiective politice care sunt importante inclusiv pentru economie. Dintre acestea mai importante sunt crearea de locuri de muncă, introducerea tehnologiilor noi în domenii strategice, promovarea incluziunii sociale și contribuții pentru asigurarea sustenabilității economice dar și de mediu.

Totodată, achizițiile publice au un rol tot mai important în asigurarea calității și eficienței serviciilor publice care sunt prestate de către stat prin autoritățile și instituțiile sale.

La nivelul anului 2020, în România, achizițiile publice s-au situat la circa 9% din produsul intern brut⁶⁵, ceea ce arată posibilitățile majore prin care achizițiile publice pot determina parcursul economiei naționale.

Importanța și rolul achizițiilor publice a făcut ca în România să fie concentrate eforturile în domeniul achizițiilor publice și la nivelul anului 2014 să fie adoptată Strategia Națională în domeniul Achizițiilor Publice pentru perioada 2015 - 2020⁶⁶ (SNAP 2015 - 2020).

Ulterior, în cadrul structurii guvernamentale de specialitate, respectiv Agenția Națională pentru Achiziții Publice (ANAP) s-au identificat unele problemele care afectau buna funcționare a sistemului național de achiziții publice și au fost stabilite o serie de priorități necesare înaintării în procesul de transformare a achizițiilor publice dinspre un rol administrativ spre un rol strategic, pentru a fi atinse obiective atât organizaționale și transversale, cât și de dezvoltarea sustenabilă.

IDENTIFICAREA DE ERORI ȘI ABATERI DE LA LEGALITATE ÎN ACHIZIȚIILE PUBLICE

Entitatea publică supusă auditului de conformitate - Unitatea Administrativ Teritorială Comuna (U.A.T.C.), cu sediul în Comuna, județul Ilfov. Ca structură funcțională a administrației publice locale, U.A.T.C. își desfășoară activitatea în conformitate cu prevederile Legii administrației publice locale nr.215/2001, republicată cu modificările și completările ulterioare, a O.U.G, nr. 57/2019 privind Codul administrativ, care reglementează regimul general al autonomiei locale și organizarea și funcționarea administrației publice locale, stabilind atribuțiile specifice fiecărei autorități administrative, precum și raporturile dintre acestea în realizarea obiectivelor urmărite, a Legii nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, precum și în conformitate cu hotărârile adoptate de Consiliul Local al Comunei din județul Ilfov.

1. Analiza riscurilor și obiectivul general al auditului de conformitate și obiectivele specifice

---

⁶⁵ Potrivit informațiilor furnizate de Agenția Națională pentru Achiziții Publice prin Direcția Monitorizare, Statistică și Politici, cheltuielile cu achizițiile publice au fost de 8,77% din PIB la nivelul anului 2020. Aceste cheltuieli pentru achiziții publice, au fost calculate prin raportarea lor la PIB, și nu cuprind contravaloarea achizițiilor realizate direct și nici contravaloarea contractelor atribuite pe baza de proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

⁶⁶ Hotărârea Guvernului nr. 901/2015 privind aprobarea Strategiei naționale în domeniul achizițiilor publice Astfel, în scopul elaborării acesteia, în luna iulie 2020 a fost constituit un grup de lucru, prin Ordinul Președintelui ANAP nr. 1668/20.07.2020 privind Grupul de lucru de la nivelul ANAP pentru elaborarea proiectului de strategie în domeniul achizițiilor publice, cu modificările și completările ulterioare.

a. *Riscurile de erori și abateri de la legalitate* au fost identificate pe baza unor factori de risc rezultați din analiza specifică asupra unor documente de control și a informațiilor din sistemul electronic de achiziții publice (SEAP).

Analiza efectuată a relevat că raportate la prevederile legale în vigoare, au rezultat următoarele riscuri și indicii privind încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice:

- nerespectarea principiului transparenței prevăzut la art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, prin faptul că autoritatea contractantă nu a publicat în termenul legal prevăzut de legislație, pe platforma electronică S.E.A.P./S.I.C.A.P, un anunț de publicitar și un anunț de atribuire în cazul atribuirii contractului de achiziție de lucrări nr. 13/17.04.2019, în valoare de 1.511.605,09 lei, cu TVA inclus, respectiv un anunț de atribuire în cazul contractului de achiziție nr.12/27.03.2018, în valoare 881.468,47 lei, cu TVA inclus;

- nereguli în legătură cu execuția și plata celor două contracte de achiziție lucrări încheiate de U.A.T.C., întrucât facturile nu sunt însoțite în toate cazurile de situațiile de lucrări plătite.

Prin urmare, concluzia este că în baza analizei de risc se recomandă efectuarea unei misiuni de audit de conformitate la U.A.T.C. în vederea identificării de erori și abateri de la legalitate în achizițiile publice derulate.

b. *Obiectivul general* a fost verificarea aspectelor rezultate din factorii de risc identificați cu privire la încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în cazul contractului de achiziție nr. 12/27.03.2018 având ca obiect lucrări pentru „*Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, Comuna, județul Ilfov*” și a contractului de achiziție nr. 13/17.04.2019 având ca obiect lucrări pentru „*Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr.1 sat I Comuna*”.

c. *Obiectivele specifice*

În vederea îndeplinirii obiectivului general, se vor avea în vedere următoarele obiective specifice:

Etapă de planificare/pregătire:

i. Au fost identificate necesitățile și au fost elaborate referatele de necesitate, inclusiv documentele suport, precum și strategia de contractare pentru procedura de achiziție precum și justificările privind determinarea valorii estimate a lucrărilor ce urmează a fi achiziționate?

ii. Cum a fost aleasă procedura de atribuire a contractului de achiziție publică de lucrări?

iii. A fost întocmit programul anual al achizițiilor publice în structura legal aprobată, cu includerea în acesta doar a acelor lucrări sau obiective de investiții care sunt necesare și care au legătură cu obiectul de activitate al entității?

iv. Au fost obținute aprobările necesare pentru declanșarea procedurii de achiziție publică (existența programului de investiții legal aprobat)?

v. A fost publicat anunțul de intenție?

vi. A fost întocmită documentația de atribuire respectiv instrucțiunile către ofertanți/candidați; caietul de sarcini; formularele necesare prezentării ofertei; formularul de contract ce se încheie?

vii. Cum a fost numită comisia de evaluare a ofertelor?

Etapă de organizare a procedurii și atribuirea contractului:

viii. A fost publicat anunțul de participare, care face cunoscută și procedura de achiziție publică pe care autoritatea contractantă intenționează să o utilizeze?

ix. A fost depusă garanția de participare a ofertanților, în cazul în care aceasta a fost solicitată?

x. Cum au fost evaluate ofertele?

xi. A fost întocmit procesul-verbal al ședinței de deschidere a ofertelor?

xii. Cum a fost stabilit rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică? A fost întocmit raportul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică?

xiii. S-a comunicat rezultatul evaluării ofertelor tuturor ofertanților, în conformitate cu prevederile documentației de atribuire?

xiv. A fost încheiat contractul de achiziție publică, după parcurgerea procedurii aferente contestațiilor, cu includerea clauzelor obligatorii așa cum au fost prevăzute în documentația de atribuire, precum și în concordanță cu propunerea tehnică și financiară a ofertei declarate câștigătoare și cu prevederile caietului de sarcini?

xv. Au fost returnate garanțiile de participare celorlalți ofertanți?

xvi. A fost întocmit și prezentat la viza de control financiar preventiv propriu proiectul de angajament legal?

xvii. A fost publicat anunțul de atribuire a contractului de achiziție publică?

Etapa de postatribuire a contractului respectiv executarea și monitorizarea implementării contractului:

xviii. S-au obținut toate documentele justificative pentru efectuarea plăților?

xix. Au fost constituite și înregistrate garanțiile de bună execuție?

xx. Cum a fost făcută analiza negocierilor în ceea ce privește: extinderea termenului prevăzut în contract; modificarea specificațiilor tehnico-economice după atribuirea contractului; acceptarea creșterilor de preț, dacă a fost cazul?

xxi. Au fost respectate clauzele stabilite prin contractul de achiziție publică referitoare la cantitatea și calitatea lucrărilor prestate sau la termenele stabilite?

xxii. Au fost identificate situații de acceptare la plată a unor lucrări nefinalizate cu excepția avansurilor prevăzute în contractele de achiziție publică și în limita prevederilor legale?

xxiii. Există documente care atestă recepția lucrărilor executate prevăzute în contractul de achiziție publică, iar operațiunile au fost evidențiate în contabilitate?

xxiv. A fost efectuată recepția lucrărilor executate în funcție de stadiul acestora?

xxv. Au fost prezentate la viza de control financiar preventiv propriu plățile, inclusiv documentele justificative?

xxvi. Au fost efectuate plățile în conformitate cu graficul de plăți, iar acest grafic a fost armonizat cu graficul de derulare a contractului?

xxvii. Avansurile acordate au fost justificate, până la sfârșitul anului, prin lucrări executate?

xxviii. Furnizorul și-a îndeplinit obligațiile contractuale în perioada de garanție?

xxix. Cum s-a organizat sistemul de monitorizare a programului de achiziții publice și a programului de lucrări de investiții publice?

xxx. Au fost emise documente constatatoare care conțin informații referitoare la îndeplinirea sau, după caz, neîndeplinirea obligațiilor contractuale de către contractant/contractant asociat?

xxxi. A fost întocmit dosarul achiziției publice?

2. Prevederile legale aplicabile din care au fost extrase criteriile de audit

Aici sunt avute în vedere prevederile din Constituția României, revizuită prin Legea nr. 429/2003 (articolele referitoare la Curtea de Conturi) și din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dar și a altor acte normative care se regăsesc detaliate în *anexa nr. 1*.

3. Sinteza activităților desfășurate în cadrul misiunii de audit și a metodelor utilizate

În vederea îndeplinirii obiectivului general al misiunii de audit, echipa de audit a aplicat proceduri de audit asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a auditului de conformitate, ca răspuns la riscurile identificate, respectiv au fost utilizate tehnici de audit, teste de detaliu și teste de control.

Pe parcursul misiunii, au fost colectate probe de audit, astfel:

- copii ale documentelor justificative, care să susțină descrierea constatărilor și a concluziilor;
- răspunsuri scrise la solicitările de clarificări, suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor;
- informații obținute din Sistemul electronic pentru achiziții publice (SEAP), administrat de Autoritatea pentru Digitalizarea României.

În conformitate cu prevederile punctului 128 din ISSAI 4000, pe tot parcursul misiunii de audit a fost avută în vedere semnificația (materialitatea), astfel:

- în faza de planificare a auditului, semnificația a fost avută în vedere în identificarea întrebărilor de audit (obiectivelor specifice), care sunt importante pentru utilizatorul raportului de audit;
- în faza de execuție a auditului, semnificația a fost avută în vedere în alegerea procedurilor de audit relevante (semnificative), care au fost utilizate, precum și în evaluarea suficienței și adecvării probelor de audit;
- în faza de raportare, semnificația a fost avută în vedere pentru a determina:
  1. dacă a fost atins scopul misiunii de audit;
  2. nivelul de neconformitate cu prevederile legale în totalul operațiunilor economice/activităților verificate, în vederea formulării concluziei generale.

4. Concluzia generală în urma misiunii de audit de conformitate

În urma verificării aspectelor referitoare la modul de respectare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, pe baza procedurilor de audit efectuate asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a auditului de conformitate, a rezultat că aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare identificate sunt semnificative și au caracter generalizat în cazul planificării, organizării și derulării procedurilor de atribuire a contractelor privind realizarea obiectivelor de investiții „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița sat I” și „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr. 1 Sat I Comuna”, precum și în cazul execuției și monitorizării acestor contracte, confirmându-se astfel aspectele din analiza de risc efectuată.

5. Constatări (erori sau abateri de la legalitate) rezultate în urma misiunii de audit de conformitate efectuată

Concluzia generală se bazează pe următoarele constatări:

3.6.1. 1. În cazul obiectivului de investiții „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița sat I”, s-a constatat neelaborarea de către reprezentanții autorității contractante a strategiei de contractare, contrar prevederilor art. 9 alin. (2), alin. (3) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin H.G. nr. 395/2016.

În cazul obiectivului de investiții „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr. 1 I” au fost identificate nereguli privind modul de stabilire a valorii estimate a contractului de proiectare și privind modul de întocmire a strategiei de contractare:

Nu au fost identificate documente justificative pentru stabilirea valorii estimate a contractului de proiectare încheiat în anul 2019, în valoare de 50.000 lei, contrar prevederilor art. 3 alin. (1) și alin. (2) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin H.G. nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare, iar valoarea cheltuielilor de proiectare a fost aprobată de Consiliul local al comunei, după 44 zile de la data încheierii acestui contract, prin hotărâre, prin care a fost actualizată valoarea indicatorilor tehnico-economici pentru obiectivul de investiții.

Strategia de contractare identificată conține următoarele nereguli: nu poartă număr și dată de înregistrare în evidența U.A.T.C., astfel că nu există certitudine privind data întocmirii acesteia; conține mențiuni care corespund doar parțial realității, deoarece autoritatea contractantă nu a avut întocmit un „Plan anual de achiziții”, iar la baza prețurilor unitare/tarifelor menționate în devizul analitic estimativ întocmit nu există nicio garanție că au fost utilizate „Buletinele tehnice de prețuri în construcții; Ofertele de preț ale diverșilor furnizori de materiale, utilaje și dotări”, întrucât contractul de servicii încheiat în acest scop nu prevede asemenea obligații în sarcina prestatorului; nu a fost supusă controlului financiar preventiv propriu, contrar prevederilor art. 6 alin. (1) lit. l) din O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată cu modificările și completările ulterioare; nu a fost respectat obiectul achiziției menționat în aceasta, respectiv achiziția de „lucrări de construcții de clădiri și de servicii de proiectare a clădirilor”, codurile CPV 45262800-9 – Lucrări de extindere a clădirilor, 45262690-4 – Renovare a clădirilor degradate și 71221000-3 – Servicii de arhitectură pentru construcții, deoarece în anul 2019, contractul de servicii de proiectare a fost atribuit separat de contractul de lucrări, fără ca strategia de contractare să fi fost modificată.

Devizele generale prin care a fost actualizată valoarea obiectivelor de investiții privind grădinița și școala nu au fost supuse vizei de control financiar preventiv propriu, contrar prevederilor art. 44 alin. (4) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale, cu modificările și completările ulterioare.

3.6.2. Reprezentanții U.A.T.C. au decis în mod eronat să atribuie în mod direct Contractul de lucrări nr. 13/17.04.2019 având ca obiect „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr.1”, în valoare de 1.270.256,38 lei, fără TVA, (1.511.605,09 lei cu TVA, deși valoarea acestuia depășește pragul valoric de 450.200 lei, fără TVA, menționat la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, până la care autoritatea contractantă U.A.T.C. putea utiliza achiziția directă.

3.6.3. Autoritatea contractantă nu a întocmit programe anuale ale achizițiilor publice pentru perioada 2018-2022, contrar prevederilor art. 12 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin H.G. nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare.

3.6.4. În perioada 2018-2022 nu au fost întocmite programe anuale ale investițiilor publice, ca anexă la secțiunea de dezvoltare din bugetul de venituri și cheltuieli, contrar prevederilor art. 41 din Legea nr. 273/2006, cu modificările și completările ulterioare.

3.6.5. Caietele de sarcini întocmite în scopul achiziționării de lucrări în cadrul obiectivului de investiții „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna” și al obiectivului de investiții „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr.1”, nu au asigurat posibililor candidați o informare completă, corectă și explicită cu privire la principalele cerințe și caracteristici de natură tehnică pe care lucrările ce se vor realiza trebuie să le îndeplinească atât în cazul celor existente cât și pentru construcțiile noi, contrar prevederilor art. 20 alin. (2) și alin. (10) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016.

De asemenea, în cazul obiectivului de investiții privind „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna”, s-au constatat următoarele: introducerea de criterii restrictive privind posibilitatea operatorilor economici de participare la procedura de atribuire, contrar prevederilor art. 53 din Legea privind achizițiile publice nr. 98/2016, cu încălcarea principiului tratamentului egal prevăzut de art. 2 alin. (2) din aceeași lege și cu restricționarea concurenței; necorelări între datele menționate în diferite documente aferente aceleiași proceduri de atribuire derulată de autoritatea contractantă, contrar prevederilor art. 20 alin. (6) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile

publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, precum și nepublicarea în SEAP a caietului de sarcini, documentația de atribuire fiind incompletă, în acest caz fiind încălcate prevederile art. 21 alin. (2) din același act normativ.

3.6.6. Experții cooptați în cadrul procedurilor de atribuire organizate la nivelul autorității contractante nu au depus declarații de confidențialitate și imparțialitate, contrar prevederilor art. 130 alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, iar declarațiile semnate și depuse de membrii comisiei de evaluare numiți de ordonatorul de credite nu au număr de înregistrare în evidențele U.A.T.C., astfel că nu există certitudinea că acestea au fost întocmite înainte de preluarea atribuțiilor specifice, după data și ora-limită pentru depunerea ofertelor, nefiind asigurată respectarea prevederilor art. 130 alin. (2) din același act normativ.

3.6.7. a) În cazul procedurii simplificate organizată pentru atribuirea contractului de achiziție având ca obiect lucrări pentru „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna”, s-au constatat următoarele:

Pe parcursul procedurii simplificate derulată pentru atribuirea contractului de servicii de proiectare și execuție de lucrări pentru realizarea obiectivului de investiții „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna”, comisia de evaluare din cadrul autorității contractante U.A.T.C. nu s-a asigurat de evitarea potențialelor situații de conflict de interese existente și, contrar prevederilor art. 137 alin. (1) și (2) lit. b) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, a acceptat oferta primită de la Asocieria SC D C A SRL și SC A SRL, deși aceasta ar fi trebuit să fie respinsă deoarece era inacceptabilă întrucât ofertantul nu îndeplinea toate cerințele de calificare stabilite prin documentația de atribuire.

Comisia de evaluare din cadrul U.A.T.C. nu a publicat în SEAP datele de identificare ale ofertantului, în termen de maximum 5 zile de la termenul limită de depunere a ofertelor, contrar prevederilor art. 63 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, conform cărora autoritatea contractantă avea această obligație. Astfel, la nivelul entității publice verificate nu a fost asigurată transparența în legătură cu operatorii economici implicați în procedura de atribuire, contrar prevederilor art. 2 alin. (2) lit. d) din Legea nr. 98/2016.

În procesul de evaluare a ofertei (inclusiv a experienței similare), în baza contractului de consultanță în domeniul achizițiilor publice nr. 5280/06.12.2017 încheiat cu autoritatea contractantă, a fost implicat un expert cooptat SC M G SRL, care a participat și la recepția lucrărilor cu care ofertantul Asocieria DCA SRL cu A SRL a garantat experiența similară, aceasta reprezentând o situație potențial generatoare de conflict de interese, în condițiile art. 60 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016, deoarece existau indicii rezonabile/informații concrete că expertul cooptat putea avea, direct ori indirect, un interes personal, financiar, economic sau de altă natură, ori se afla într-o altă situație de natură să îi afecteze independența și imparțialitatea pe parcursul procesului de evaluare.

Cu toate acestea, comisia de evaluare nu numai că nu a constatat situația potențial generatoare de conflict de interese, dar nu a luat măsuri nici când expertul cooptat, desemnat pe lângă comisia de evaluare a ofertelor, nu a depus declarația de confidențialitate și imparțialitate, contrar prevederilor art. 130 alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016. Or, prin nedepunerea declarației de confidențialitate și imparțialitate, expertul cooptat care a avut relații anterioare cu ofertantul Asocieria DCA SRL cu A SRL nu se angaja să păstreze confidențialitatea datelor față de acesta, în cadrul procedurii de atribuire derulată de U.A.T.C., fiind demonstrată situația de conflict de interese.

Deoarece răspunsul transmis de SC DCA SRL nu este concludent în raport cu solicitarea de clarificare formulată de autoritatea contractantă, aceasta este o situație prevăzută de art. 134 alin. (5) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, conform căreia oferta Asocierii SC DCA SRL și SC A SRL era considerată a fi inacceptabilă. Cu toate acestea, comisia de evaluare nu a respins-o, deși avea această obligație în conformitate cu prevederile art. 137 alin. (1) din același act normativ.

Raportul procedurii nr. 1230/21.03.2018 nu a fost aprobat de către ordonatorul principal de credite și nu a fost publicat în SEAP în secțiunile specifice, contrar prevederilor art. 66 alin. (3) și (4) și art. 104 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016.

Contrar prevederilor art. 131 alin. (4) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, potrivit cărora fiecare decizie a comisiei de evaluare „este fundamentată prin identificarea elementelor concrete ale solicitării de participare/ofertelor în raport cu cerințele definite prin documentele achiziției și prevederile legale”, în mod nejustificat membrii comisiei de evaluare au admis oferta Asocierii D C A SRL cu A SRL care nu îndeplinea în totalitate cerințele/ criteriile documentației de atribuire, deși aceasta nu putea fi admisă și trebuia să fie respinsă deoarece era inacceptabilă. Astfel, au fost încălcate prevederile art. 207 alin. (1) din Legea nr. 98/2016, deoarece oferta declarată câștigătoare a fost depusă de un ofertant care nu a făcut dovada că îndeplinește toate criteriile privind capacitatea și că nu se află sub incidența motivelor de excludere.

b) În cazul obiectivului de investiții „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr.1”, s-au constatat următoarele:

În condițiile în care nu a făcut dovada evaluării ofertei operatorului economic SC DCA SRL, autoritatea contractantă a atribuit în mod direct acestui operator economic contractul de lucrări nr. 13/27.04.2019, fără a avea acest drept legal deoarece valoarea contractului depășește pragul valoric de 450.200 lei prevăzut de lege până la care se poate utiliza achiziția directă, atribuirea realizându-se într-un mod netransparent și fără asigurarea cadrului competițional prevăzut de lege, existând indicii de favorizare a operatorului economic.

3.6.8. Nu au fost respectate regulile de comunicare/informare a ofertanților în derularea procedurii simplificată de atribuire a contractului având ca obiect lucrări pentru „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna”.

3.6.9. Contractul de achiziție nr. 12/27.03.2018 având ca obiect lucrări pentru „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna” nu a fost încheiat în conformitate cu cerințele unui caiet de sarcini elaborat și aprobat de autoritatea contractantă și a unor propuneri tehnice și financiare prezentate, evaluate și admise în mod corespunzător în cadrul procedurii de atribuire simplificată, iar acesta nu este anexat contractului, contrar prevederilor art. 147 alin. (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016. Nu au fost anexate acestui contract nici graficul de îndeplinire a contractului și nici graficul de plăți.

În plus, atât contractul de achiziție nr. 12/27.03.2018, cât și contractul de achiziție nr. 13/17.04.2019 cât și actele adiționale la acestea au fost încheiate mai înainte de a fi fost supuse controlului financiar preventiv propriu, contrar prevederilor art. 10 alin. (1) din O.G. nr. 119/1999 privind controlul intern și controlul financiar preventiv, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

3.6.10. Nerespectarea regulilor de publicitate și transparență datorită nepublicării în termenul legal a anunțului de atribuire al contractului de lucrări nr. 12/27.03.2018, contrar prevederilor art. 145 alin. (1) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice.

3.6.11. La nivelul U.A.T.C. s-a constatat efectuarea și decontarea plăților din bugetul local în lipsa unor procese verbale de recepție/recepție provizorie a lucrărilor angajate, a propunerilor de angajament bugetar și a ordonanțurilor la plată a cheltuielilor bugetare, contrar prevederilor art. 3, alin (1), lit a), art. 5, art. 7, alin (1) și art. 8 din H.G. nr. 343/2017 pentru modificarea H.G. nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora, respectiv ale art. 24 alin. (3), art. 54 alin. (5) și alin. (6) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele locale.

3.6.12. Conducerea U.A.T.C. nu s-a asigurat de valabilitatea garanțiilor de bună execuție pe întreaga durată a contractelor de lucrări, contrar prevederilor art. 39 alin (1) din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare.

3.6.13. și 3.6.14. Nejustificarea prin documente a majorării prețului contractului nr. 12/27.03.2018 având ca obiect lucrări pentru „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna” cu suma de 145.214,14 lei fără TVA, contrar prevederilor art. 23 din Legea 273/2006 privind finanțele publice locale, respectiv prelungirea nejustificată a duratei contractelor de lucrări de la 24 de luni la aproximativ 60 de luni calendaristice, în condițiile în care cu ocazia inspecției efectuată pe teren s-a constatat darea în folosință a obiectivelor de investiții, însă fără a fi fost recepționate și fără să se fi certificat faptul ca executanții si-au îndeplinit obligațiile în conformitate cu prevederile contractelor de lucrări, contrar prevederilor art. 5 din H.G. nr. 343/2017 pentru modificarea H.G. nr. 273/1994 privind aprobarea Regulamentului de recepție a lucrărilor de construcții și instalații aferente acestora.

În cadrul verificării lucrărilor decontate în execuția contractului de achiziție nr. 12/27.03.2018 având ca obiect lucrări pentru „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna”, s-a constatat o diferență în sumă de 15.914,46 lei, cu TVA, achitată suplimentar față de documentele justificative anexate la plată, contrar prevederilor art. 54 alin. (5) și alin. (6) din Legea 273/2006 privind finanțele publice locale.

3.6.15. La nivelul U.A.T.C. s-a constatat neevidențierea în contul 231 – active fixe corporale în curs de execuție a valorii totale a lucrărilor decontate pentru cele două obiective de investiții, a căror recepție nu s-a efectuat, contrar prevederilor art. 1.2.2.5 din Normele metodologice privind organizarea și conducerea contabilității instituțiilor publice, Planul de conturi pentru instituțiile publice și instrucțiunile de aplicare a acestuia, aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice 1917/2005, cu modificările ulterioare.

3.6.16. La nivelul U.A.T. nu s-a procedat la întocmirea unor grafice de execuție și plăți actualizate de comun acord cu executantul lucrărilor, care să constituie anexe la contractele de lucrări nr. 12/27.03.2018 și nr. 13/17.04.2019, în condițiile în care entitatea verificată a prelungit termenele de finalizare a lucrărilor prin încheierea de acte adiționale, fiind încălcate prevederile art. 4¹ alin. (2) din Legea 273/2006 privind finanțele publice locale.

3.6.17. La nivelul U.A.T.C. nu a fost asigurată organizarea sistemului de monitorizare a programului de achiziții publice și a programului de investiții publice, contrar prevederilor art. 23 alin. (2) lit. f) din Legea nr. 273/2006 privind finanțele publice locale.

3.6.18. Reprezentanții autorității contractante nu au asigurat întocmirea dosarelor achizițiilor publice supuse auditării întrucât acestea nu cuprind nici documente întocmite (la nivelul autorității contractante) în cadrul etapei de planificare/pregătire a achizițiilor de lucrări și nici întreaga documentație invocată în etapa de organizare a procedurii și de atribuire a contractului de achiziție, contrar prevederilor art. 148 din Normele metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea

nr. 98/2016 privind achizițiile publice, aprobate prin H.G. nr. 395/2016, cu modificările și completările ulterioare.

6. Recomandări privind măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entității verificate

În vederea înlăturării neconformităților sau abaterilor constatate, se recomandă conducerii U.A.T.C. luarea măsurilor legale necesare care să conducă la:

1. Stabilirea valorii estimate în cazul tuturor contractelor de achiziție publică, cu respectarea prevederilor legale; întocmirea strategiei de contractare în cazul achizițiilor publice care se doresc a se realiza, în conformitate cu structura și justificările stabilite prin actele normative în vigoare, înregistrarea acestuia în evidențele autorității contractante și supunerea documentului controlului financiar preventiv propriu, mai înainte de a fi aprobat de către ordonatorul de credite; actualizarea și aprobarea de către ordonatorul de credite a valorii fiecărui obiectiv de investiții nou sau în continuare, indiferent de sursele de finanțare, în funcție de evoluția indicilor de preturi, numai după obținerea vizei de control financiar preventiv propriu,

2. Selectarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică în funcție de valoarea estimată a achiziției, complexitatea contractului/acordului-cadru ce urmează a fi atribuit și de îndeplinirea condițiilor specifice prevăzute de lege de aplicare a anumitor proceduri de atribuire,

3. Elaborarea și actualizarea programului anual al achizițiilor publice, la termenele și în structura legal prevăzute și utilizarea acestuia ca instrument managerial pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție la nivel de autoritate contractantă, pentru planificarea resurselor necesare derulării proceselor și pentru verificarea modului de îndeplinire a obiectivelor din strategia locală de dezvoltare; înscrierea în fișele posturilor salariaților din cadrul Compartimentului Urbanism și Compartimentului Resurse Umane a atribuțiilor specifice funcțiilor publice de consilier de achiziții publice, ce le-au fost delegate prin H.C.L. nr. 29/22.10.2019, precum și instruirea acestor persoane în domeniul achizițiilor publice,

4. Elaborarea programelor anuale de investiții publice și supunerea lor spre aprobare Consiliului Local al Comunei,

5. Întocmirea documentației de atribuire cu includerea tuturor cerințelor, criteriilor, regulilor și informațiilor necesare pentru a asigura ofertantului/candidatului o informare completă, corectă și explicită cu privire la modul de aplicare a procedurii de atribuire,

6. Elaborarea și implementarea unei proceduri operaționale pentru prevenirea, identificarea și remedierea situațiilor de conflict de interese în cazul planificării procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică,

7. Elaborarea unei proceduri operaționale privind obligațiile ce revin comisiilor de evaluare cu privire la modul de organizare a procedurilor de atribuire, modul de detectare și înlăturare a situațiilor de conflict de interese sau de incompatibilitate, modul de evaluare a ofertelor și modul de comunicare și de asigurarea a transparenței în atribuirea contractelor de achiziție publică, în conformitate cu prevederile Legii nr. 98/2016, cu modificările și completările ulterioare și ale actelor normative emise în aplicarea acesteia, precum și la instruirea membrilor comisiilor de evaluare cu privire la aceste obligații, astfel încât acțiunile acestora să asigure respectarea principiilor prevăzute de lege în atribuirea contractelor de achiziție publică,

8. Încheierea contractelor de achiziție publică cu respectarea în integralitate a documentației de atribuire aferentă procedurii de atribuire; anexarea integrală a documentelor prevăzute în clauzele din contract cu asumarea acestora prin semnătură de către părțile semnatare, în vederea asigurării informațiilor necesare pentru urmărirea modului de execuție/implementare a contractului; întocmirea și prezentarea proiectului de angajament legal în vederea obținerii vizei de control financiar preventiv propriu, mai înainte de aprobarea acestuia de ordonatorul de credite,

9. Elaborarea și implementarea procedurilor operaționale astfel încât să se asigure respectarea regulilor de publicitate și transparență în atribuirea contractelor de achiziție publică,

10. Parcurgerea fazelor execuției bugetare cu întocmirea și aprobarea documentelor formalizate în conformitate cu prevederile legale și dispunerea de măsuri pentru nominalizarea unui reprezentant al autorității contractante privind urmărirea în execuție a contractelor de lucrări în conformitate cu clauzele contractuale, graficele de executare a lucrărilor și de efectuare a plăților,

11. Reconstituirea garanțiilor de bună execuție, astfel încât acestea să acopere întreaga durată de execuție a contractelor de lucrări nr. 12/27.03.2018 și nr. 13/17.04.2019, conform actelor adiționale care au prelungit durata de execuție a contractelor până la data de 30.06.2023,

12. Inventarierea stadiului lucrărilor contractate pentru realizarea obiectivelor de investiții „Reabilitare, consolidare, modernizare, extindere și dotare Grădinița din sat I, comuna” și „Modernizare, reabilitare și extindere Școala Gimnazială nr.1”, finalizarea lucrărilor neexecutate, întocmirea proceselor verbale de recepție finală, efectuarea plăților pe bază de documente justificative, dispunerea de măsuri asigurătorii pentru exercitarea vizei de control financiar preventiv propriu în condițiile prevăzute de lege, precum și reîntregirea bugetului local cu sumele achitate în mod nejustificat,

13. Evidențierea în contabilitate și în situațiile financiare a activelor corporale în curs de execuție, conform prevederilor legale, pe baza inventarierii corespunzătoare a investițiilor în curs de execuție,

14. Urmărirea/monitorizarea contractelor de lucrări aflate în execuție și actualizarea graficelor de execuție, respectiv a graficelor de efectuare a plăților în concordanță cu stadiul efectiv al lucrărilor,

15. Implementarea unui sistem de monitorizare a achizițiilor publice respectiv a investițiilor publice,

16. Stabilirea de responsabilități în cadrul personalului angajat cu privire la întocmirea și gestionarea dosarului achiziției publice.

CONCLUZII

În concluzie, putem afirma că domeniul achizițiilor publice în plan internațional, da și la nivel european are la bază o serie de instrumente (politici, standarde, regulamente, directive, reglementări) care se constituie în linii directoare pe baza cărora sunt orientate principiile, se constituie reguli, se adoptă norme, dar și legislație în plan european și național.

Așadar este foarte important ca în procesul de desfășurare a achizițiilor publice să fie respectate principiile, normele, regulile și legislația specifică.

Pentru situațiile în care există indicii cu privire la nerespectarea celor de mai sus trebuie întreprinsă o cercetare și analiză bazată pe risc pentru a fi detectați factorii de risc aferenți.

Pe baza acestora se propune o verificare a factorilor de risc ocazie cu care sunt identificate situațiile de eroare ori abaterile de la legalitate din acest domeniu. Prin urmare se propune o monitorizare a domeniului achizițiilor publice.

După cum s-a putut observa în studiul de caz urmare verificării efectuate au rezultat erori și aspecte de nelegalitate în cadrul procesului de achiziție publică, care după cum s-a putut observa sunt semnificative, iar în această situație au fost formulate recomandări în vedere înlăturării erorilor și abaterilor de la legalitate.

Astfel că propun o monitorizare permanentă a domeniului achizițiilor publice respectiv să se efectueze cercetări și analize de risc de erori și abateri de la legalitate și de fraudă și corupție, iar după caz o verificare atentă al modului de desfășurare a achizițiilor publice având ca scop reducerea riscurilor și eliminarea erorilor și abaterilor de la legalitate din achizițiile publice.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu I. (1994) - Drept civil. Contractul și răspunderea contractuală, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994, p. 22-37
2. Bandeira de Mello C.A, (1994) - Curso de Direito Administrativo, ed. a 5-a, Malheiros Editores, São Paulo, 1994, p. 265
3. Brad I. (2009) - Revocarea actelor administrative, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 29 și 30
4. Beleiu Gh. (2005) - Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 151 și 152
5. Boroș G. (1998) - Drept civil. Partea generală, Ed. All Educațional, București, 1998, p. 166 și 167
6. Costin M.N., (1987) - Drept comercial internațional. Ghid alfabetic, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1987, p. 374-378.
7. Pătulea V., Turianu C., (1994) - Instituții de drept economic și comercial. Practică jurisdicțională, editurile Continent XXI și Universul, București, 1994, p. 260-263
8. Pop L. (1998) - Teoria generală a obligațiilor, Ed. Lumina Lex, 1998, p. 30
9. Ungureanu O. (2005) - Drept civil. Introducere, Ed. Rosetti, București, 2005, p. 107.

Reglementări

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/7 al Comisiei din 5 ianuarie 2016 pentru stabilirea formularului standard referitor la documentul unic european de achiziție,
- Directiva 2014/23/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la atribuirea contractelor de concesiune,
- Directiva 2014/24/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile publice dar și de abrogare a Directivei 2004/18/CE,
- Directiva 2014/25/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile efectuate de către entitățile care derulează activitatea în sectoare precum apa, energia, transporturile dar și serviciile poștale și respectiv de abrogare a Directivei 2004/17/CE,
- Directiva 2007/66/CE din data de 11 decembrie 2007 respectiv de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE referitoare la îmbunătățirea eficacității căilor de atac referitoare la atribuirea de contracte de achiziții publice,
- Directiva 92/13/CEE din data de 25 februarie 1992 referitoare la coordonarea actelor care au putere de lege dar și a actelor administrative care privesc aplicarea normelor comunitare privitoare la procedurile specifice de achiziții publice pentru entități care derulează activități din sectoare precum apa, energia, transporturile și telecomunicațiile,
- Directiva 89/665/CEE din data de 21 decembrie 1989 referitoare la coordonarea actelor care au forță de lege și a unor acte administrative referitoare la modul de aplicare a unor proceduri referitoare la căi de atac în ceea ce privește atribuirea de contracte de achiziții publice pentru produse și de contracte publice de lucrări,
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în MO nr. 390/2016;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO nr. 391/2016;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, publicată în MO, nr. 392/2016;
- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, publicată în MO, nr. 393/2016,
- HG nr. 394/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO, nr. 422 din data de 06.06.2016.

RISURI ȘI NECONFORMITĂȚI ÎN ACHIZIȚII PUBLICE

Țucmeanu Thalida
Facultatea de Științe Economice
Master Contabilitate, Audit și Consultanță

Coordonator științific
Lect.univ.dr. Matei Ducu

Abstract: Achizițiile publice reprezintă un proces complex și important prin care autoritățile publice poziționate la niveluri diferite cumpără bunuri, achiziționează servicii ori contactează lucrări.

Pornind de la această realitate se poate aprecia că utilizarea corectă a standardelor, regulilor, normelor din domeniul achizițiilor publice a reprezentat o provocare permanentă pe întreg teritoriul european mai ales în Uniunea Europeană.

Riscurile financiare generate de relațiile strânse între sectorul public și cel privat indică domeniul achizițiilor publice ca fiind unul foarte important deoarece bunurile, serviciile și lucrările achiziționate sprijină și ajută la atingerea obiectivelor autorităților publice și instituțiilor publice sau celelalte instituții și autorități asimilate acestora.

Dacă avem în vedere volumul important al fondurilor publice derulat pentru a realiza achiziții publice, impactul relevat asupra obiectivelor, dar și cu privire la strategiile și politicile publice în general conștientizăm rolul domeniului achizițiilor publice în economie.

Prin urmare apare nevoia ca procesele care țin de achizițiile publice să fie însoțite de asigurarea transparenței și eficienței în utilizarea fondurilor derulate cu acest scop, dar și eliminarea riscurilor apariției unor nereguli, neconformități, a fraudei, dar și a corupției.

DETECTAREA RISCURILOR ȘI NECONFORMITĂȚILOR ÎN ACHIZIȚII PUBLICE

1. Entitatea publică supusă auditului de conformitate și modul de organizare și finanțare al acesteia

Clubul Sportiv SR, este persoană juridică de drept public, înființată ca instituție publică reprezentativă în domeniul activității sportive de performanță, respectiv ca structură sportivă și club polisportiv de drept public, aflat în subordinea unui minister de specialitate.

Clubul Sportiv SR se organizează și funcționează în baza prevederilor Legii educației fizice și sporturilor nr. 69/2000, cu modificările și completările ulterioare, Hotărârii Guvernului privind organizarea și funcționarea ministerului și Regulamentului de Organizare și Funcționare (ROF).

Clubul Sportiv SR administrează baza materială sportivă ce constituie Complexul Sportiv, compus din Sala Polivalentă, Bazin înot-polo și Stadion, situat în București, aflate în proprietatea privată a Statului Român prin ministerul de specialitate.

Obiectul general de activitate al Clubul Sportiv SR îl constituie organizarea și administrarea activității sportive prin selecția, pregătirea și participarea sportivilor de performanță la competițiile sportive interne și internaționale.

Misiunea de bază a Clubul Sportiv SR o constituie reprezentarea României și a ministerului de specialitate, prin performanțe sportive, în competițiile interne și internaționale, în mod special la Jocurile Olimpice, campionatele mondiale și europene, precum și promovarea imaginii instituției în societatea civilă prin participarea la activități sportive, precum și în cadrul evenimentelor speciale de relații publice.

Structura organizatorică Clubul Sportiv SR se aprobă prin ordin al ministrului de specialitate iar activitatea este organizată și se desfășoară pe compartimente și secții sportive afiliate federațiilor sportive naționale de specialitate.

Conform ROF și a Organigramei, Anexă la Ordinul ministrului de specialitate *privind aprobarea structurii organizatorice a Clubului Sportiv SR, conducerea Clubului este asigurată de către Consiliul de conducere și de director.* Directorul Clubului este asistat de un director

adjunct sportiv și de un director adjunct economic conform schemei redată în *Figura nr.4 Structura de conducere a Clubului Sportiv SR*, de mai jos:

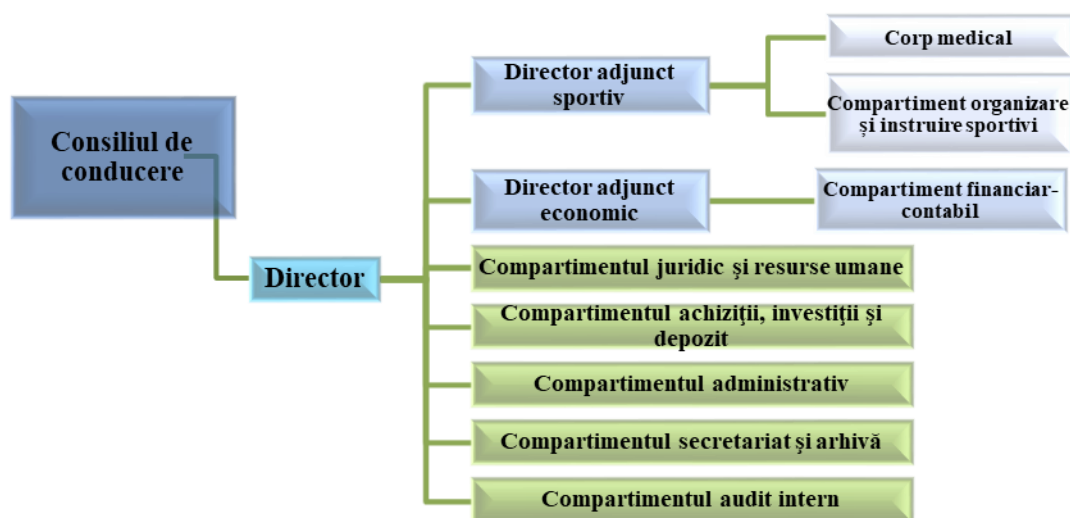

Figura nr. 4 Structura de conducere a Clubului Sportiv SR

Finanțarea Clubului Sportiv SR se asigură, potrivit Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare și ale Legii nr. 69/2000 a educației fizice și sportului, cu modificările și completările ulterioare din venituri proprii și subvenții acordate de la bugetul de stat, iar directorul are calitatea de ordonator terțiar de credite.

Bugetul de venituri și cheltuieli al Clubului Sportiv SR se aprobă potrivit prevederilor Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, ca anexă la bugetul ordonatorului principal de credite, respectiv conducătorul ministerului de specialitate.

2. Analiza riscurilor și obiectivul general al auditului de conformitate și obiectivele specifice

a. *Riscurile de neconformitate* au fost identificate pe baza unor factori de risc rezultați din analiza specifică asupra unor documente de control și a informațiilor din sistemul electronic de achiziții publice (SEAP).

Analiza efectuată a relevat că raportate la prevederile legale în vigoare, au rezultat următoarele riscuri și indicii privind încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice:

- achiziția serviciilor de audit tehnic a instalațiilor electrice s-a realizat prin divizarea contractelor de achiziție publică în mai multe contracte distincte de valoare mai mică în scopul de a evita aplicarea procedurilor de atribuire reglementate de lege, cu încălcarea prevederilor art. 11 alin. (2) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, cu consecințe în nerespectarea principiului transparenței prevăzut la art. 2 alin. (2) lit. d) din aceeași lege. Fapta constituie contravenție potrivit prevederilor art. 224 alin. (1) lit. d) din aceeași lege.

- contractul nr. 18/27.06.2022 având ca obiect lucrări de reparații și modernizare Sala Polivalentă a Clubului Sportiv SR și contractul de furnizare nr. 15/06.06.2022 au fost atribuite în mod direct, deși valorile acestora depășesc pragul prevăzut la art. 7 alin. (5) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare, până la care se putea utiliza achiziția directă, în acest mod fiind încălcate principiile legale care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică, prevăzute la art. 2 alin. (2) din aceeași lege. Faptele constituie contravenție potrivit prevederilor art. 224 alin. (1) lit. b) din aceeași lege.

Prin urmare, concluzia este că în baza analizei de risc se recomandă efectuarea unei misiuni de audit de conformitate la Clubului Sportiv SR în vederea identificării de neconformități în achizițiile publice derulate.

b. *Obiectivul general* a fost verificarea aspectelor rezultate din factorii de risc identificați cu privire la încălcarea prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice în perioada 01.01.2021 – 31.12.2022 în cazul achizițiilor serviciilor de audit tehnic a instalațiilor electrice, contractului nr. 18/27.06.2022 de execuție lucrări reparații și modernizare Sala Polivalentă a Clubului Sportiv SR și contractului nr. 15/06.06.2022 de furnizare „echipamente de iluminat și de panotaj interior/exterior cu servicii conexe”.

c. *Obiectivele specifice*

În vederea îndeplinirii obiectivului general, se vor avea în vedere următoarele obiective specifice:

Etapă de planificare/pregătire:

i. Au fost identificate necesitățile și au fost elaborate referatele de necesitate, inclusiv documentele suport, precum și strategia de contractare pentru procedura de achiziție și justificările privind determinarea valorii estimate a serviciilor, produselor și lucrărilor ce urmează a fi achiziționate? Strategia de contractare a fost vizată de control financiar preventiv propriu?

ii. Cum a fost aleasă procedura de atribuire a contractului de achiziție publică de servicii/produse/lucrări?

iii. A fost întocmit programul anual al achizițiilor publice în structura legal aprobată, cu includerea în acesta doar a acelor servicii/produse/lucrări care sunt necesare și care au legătură cu obiectul de activitate al entității?

iv. A fost publicat anunțul de intenție? A fost întocmită documentația de atribuire respectiv instrucțiunile către ofertanți/candidați; caietul de sarcini; formularele necesare prezentării ofertei; formularul de contract ce se încheie?

Etapă de organizare a procedurii și atribuirea contractului:

v. A fost publicat anunțul de participare, care face cunoscută și procedura de achiziție publică pe care autoritatea contractantă intenționează să o utilizeze?

vi. Cum au fost evaluate ofertele? A fost întocmit procesul-verbal al ședinței de deschidere a ofertelor? Cum a fost stabilit rezultatul aplicării procedurii de achiziție publică? A fost întocmit raportul procedurii de atribuire a contractului de achiziție publică? S-a comunicat rezultatul evaluării ofertelor tuturor ofertanților, în conformitate cu prevederile documentației de atribuire?

vii. A fost încheiat contractul de achiziție publică, după parcurgerea procedurii aferente contestațiilor, cu includerea clauzelor obligatorii așa cum au fost prevăzute în documentația de atribuire, precum și în concordanță cu propunerea tehnică și financiară a ofertei declarate câștigătoare și cu prevederile caietului de sarcini?

viii. A fost întocmit și prezentat la viza de control financiar preventiv propriu proiectul de angajament legal?

ix. A fost publicat anunțul de atribuire a contractului de achiziție publică?

3. Prevederile legale aplicabile din care au fost extrase criteriile de audit

Aici sunt avute în vedere prevederile din Constituția României, revizuită prin Legea nr. 429/2003 (articolele referitoare la Curtea de Conturi) și din Legea nr. 94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dar și a altor acte normative care se regăsesc detaliate în *anexa nr. 1*.

4. Sinteza activităților desfășurate în cadrul misiunii de audit și a metodelor utilizate

În vederea îndeplinirii obiectivului general al misiunii de audit, echipa de audit a aplicat proceduri de audit asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a

auditului de conformitate, ca răspuns la riscurile identificate, respectiv au fost utilizate tehnici de audit, teste de detaliu și teste de control.

Pe parcursul misiunii, au fost colectate probe de audit, astfel:

- copii ale documentelor justificative, care să susțină descrierea constatărilor și a concluziilor;

- răspunsuri scrise la solicitările de clarificări, suficiente și adecvate pentru susținerea constatărilor și concluziilor;

- informații obținute din Sistemul electronic pentru achiziții publice (SEAP), administrat de Autoritatea pentru Digitalizarea României.

În conformitate cu prevederile punctului 128 din ISSAI 4000, pe tot parcursul misiunii de audit a fost avută în vedere semnificația (materialitatea), astfel:

- în faza de planificare a auditului, semnificația a fost avută în vedere în identificarea întrebărilor de audit (obiectivelor specifice), care sunt importante pentru utilizatorul raportului de audit;

- în faza de execuție a auditului, semnificația a fost avută în vedere în alegerea procedurilor de audit relevante (semnificative), care au fost utilizate, precum și în evaluarea suficienței și adecvării probelor de audit;

- în faza de raportare, semnificația a fost avută în vedere pentru a determina:

1. dacă a fost atins scopul misiunii de audit;

2. nivelul de neconformitate cu prevederile legale în totalul operațiunilor economice/activităților verificate, în vederea formulării concluziei generale.

5. Concluzia generală în urma misiunii de audit de conformitate

În urma verificării aspectelor referitoare la modul de respectare a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, pe baza procedurilor de audit efectuate asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a auditului de conformitate, a rezultat că aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare identificate sunt semnificative și au caracter generalizat în cazul planificării, organizării și derulării procedurii de atribuire a acordului – cadru privind obiectivul de investiții proiectarea și execuția de lucrări de „Modernizare și reparare a infrastructurii urbane din Sector”, precum și în cazul execuției și monitorizării acestuia.

În urma verificării aspectelor rezultate din riscurile de neconformitate identificate cu ocazia analizei efectuate în legătură cu încălcarea de către autoritatea contractantă a prevederilor legale în domeniul achizițiilor publice, pe baza procedurilor de audit efectuate asupra documentelor și operațiunilor care intră în sfera de cuprindere a auditului de conformitate, s-a constatat că aspectele de neconformitate cu prevederile legale în vigoare identificate sunt semnificative și au caracter generalizat în cazul planificării și organizării achizițiilor publice de atribuire a contractelor privind realizarea auditurilor tehnice pentru instalațiile electrice, cu trecere la medie tensiune, a contractului de furnizare echipamente de iluminat și de panotaj precum și a contractului de lucrări de reparații la Sala Polivalentă, confirmându-se astfel aspectele din analiza de risc efectuată.

6. Constatări (neconformități sau abateri de la legalitate) rezultate în urma misiunii de audit de conformitate efectuată.

Concluzia generală se bazează pe următoarele constatări:

3.6.1. În anii 2021 și 2022, la nivelul autorității contractante, referatele de necesitate cu privire la serviciile de audit tehnic, respectiv de modernizare a Sălii Polivalente nu au fost întocmite la momentul identificării necesității, iar valoarea estimată nu a fost justificată, autoritatea contractantă încălcând prevederile normelor de aplicare a Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin H.G. nr. 395/2016. De asemenea, strategia de contractare nu poartă viza de control financiar preventiv propriu contrar prevederilor pct. 1 lit. E din Anexa 1.1. la O.M.F.P. nr. 923/2014 pentru aprobarea Normelor metodologice generale referitoare la

exercitarea controlului financiar preventiv și a Codului specific de norme profesionale pentru persoanele care desfășoară activitatea de control financiar preventiv propriu, cu modificările și completările ulterioare. În acest fel nu a fost asigurată buna gestiune financiară în utilizarea fondurilor publice de către persoanele care gestionează fonduri publice și/sau patrimoniu public din cadrul Clubului Sportiv SR.

3.6.2. În anii 2021 și 2022, Clubului Sportiv SR. a evitat aplicarea procedurilor de atribuire concurențiale reglementate de lege atât prin divizarea contractului de achiziție publică având ca obiect realizarea unor audituri tehnice pentru instalațiile electrice cu trecere la medie tensiune, în două contracte distincte de valoare mai mică decât pragul valoric legal stabilit până la care se permite efectuarea de achiziții directe, cât și prin alegerea nejustificată a procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare în vederea atribuirii contractelor pentru „Reabilitarea și renovarea Sălii Polivalente a Clubului Sportiv SR.”, fără a demara anterior o procedură concurențială și fără a exista motive de extremă urgență determinate de evenimente imprevizibile. În aceste condiții, au fost încălcate prevederile art. 11 alin. (2) și ale art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, cu modificările și completările ulterioare și astfel Clubului Sportiv SR. a restrâns în mod artificial concurența și și-a diminuat șansele de a obține o ofertă mai avantajoasă din punct de vedere economic.

3.6.3. În anii 2021 și 2022, la nivelul Clubului Sportiv SR. nu au fost respectate prevederile legale privind elaborarea Programului anual al achizițiilor publice în ultimul semestru al fiecărui an bugetar pentru anul următor, autoritatea contractantă încălcând și prevederile art. 12 alin. (4) din normele de aplicare a Legii nr. 98/2016 privind achizițiile publice aprobate prin H.G. nr. 395/2016 prin neactualizarea acestuia pe parcursul anului în funcție de bugetul de venituri și cheltuieli aprobat și de rectificările aduse acestuia.

Totodată, autoritatea contractantă nu a respectat prevederile art. 12 alin. (6) lit. a) din H.G. nr. 395/2016, referitoare la obligația autorității contractate de a publica semestrial extrase din Programul anual al achizițiilor publice PAAP în SEAP, precum și orice modificări ale acestuia privind contractele/acordurile-cadru de produse/servicii a căror valoare estimată este mai mare decât pragurile valorice legale. Astfel, programul anual al achizițiilor publice nu și-a îndeplinit în mod corespunzător funcția de instrument managerial utilizat pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție, respectiv pentru planificarea resurselor necesare derulării proceselor de achiziție.

3.6.4. În anul 2022, în vederea reabilitării și renovării Sălii Polivalente a Clubului Sportiv SR., la nivelul autorității contractante a fost inițiată o procedură de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, contrar prevederilor art. 94 din HG 395/2016, fără transmiterea unei invitații de participare la negocieri, însoțită de documentația de atribuire, iar documentația de atribuire a fost întocmită formal, fără o descriere corespunzătoare a cerințelor privind necesitățile, rezultatele și obiectivele finale pe care autoritatea contractantă le urmărește prin realizarea investițiilor contrar prevederilor art. 154 din Legea 98/2016

Astfel, autoritatea contractantă a încălcat principiul transparenței prin neasigurarea unei informări complete, corecte și explicite a operatorilor economici.

În cadrul *etapei de organizare a procedurii și atribuirea contractului*:

3.6.5. Încălcarea principiului transparenței ca urmare a nepublicării unui anunț de participare în vederea inițierii unor proceduri simplificate de achiziție publică contrar prevederilor art. 113 alin. (2) din HG nr. 395/2016 cu consecință în restrângerea concurenței

3.6.6. În anul 2021, Clubul Sportiv SR. a atribuit direct, offline, un număr de două contracte de servicii de elaborare a unui audit tehnic pentru instalațiile electrice, cu trecere la medie tensiune, prin simularea consultării unui număr de trei candidați contrar prevederilor art. 43 alin. (3) lit. a) din HG 395/2016, iar în anul 2022 a încredințat direct contractele de lucrări/furnizare pentru reabilitarea și renovarea Sălii Polivalente Rapid, prin simularea unei proceduri de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare, fără a demara

anterior o procedură concurențială și fără a exista motive de extremă urgență determinate de evenimente imprevizibile contrar prevederilor art. 104 alin. (1) lit. c) din Legea 98/2016

Abaterea constatată a condus la restrângerea concurenței, fără a oferi garanția obținerii celui mai bun raport calitate-preț, neasigurându-se astfel buna gestiune financiară în utilizarea eficientă a fondurilor publice.

3.6.7. În anul 2022, Clubul Sportiv SR. a încheiat contractul pentru „Lucrări de reparații la Sala Polivalentă a Clubului Sportiv SR.” fără a respecta prevederile legale privind încheierea contractelor de achiziție publică în concordanță cu propunerea tehnică și financiară a ofertei declarate câștigătoare și cu prevederile caietului de sarcini.

Abaterea constatată a condus la încheierea unui angajament legale cu încălcarea principiilor tratamentului egal, transparenței și a asumării răspunderii care stau la baza atribuirii contractelor de achiziție publică, și a principiului legalității în utilizarea fondurilor publice alocate finanțării acestor contracte.

3.6.8. În anii 2021 și 2022, la nivelul Clubului Sportiv SR., nu au fost respectate prevederile legale privind întocmirea proiectului de angajament legal, și neexercitarea vizei de control financiar preventiv propriu cu consecință în angajarea de cheltuieli peste creditele de angajament aprobate cu aceasta destinație.

3.6.9. În anii 2021 și 2022, la nivelul Clubului Sportiv SR., nu au fost respectate prevederile legale privind publicitatea și transparența ca urmare a nepublicării pe platforma electronică SEAP atât a notificărilor de atribuire privind achizițiile de audit tehnic pentru instalațiile electrice, cu trecere la medie tensiune achiziționate offline în anul 2021, cât și a anunțurilor de atribuire aferente contractelor de achiziție publică nr. 18/27.06.2022 și nr. 15/06.06.2022 încheiate urma finalizării procedurii de negociere fără publicarea prealabilă a unui anunț de participare.

7. Recomandări privind măsurile ce urmează a fi luate de conducerea entității verificate

În vederea înlăturării neconformităților sau abaterilor constatate, se recomandă conducerii Clubului Sportiv SR luarea măsurilor legale necesare care să conducă la:

1. elaborarea referatelor de necesitate la termenele și în conformitate cu prevederile legale din domeniul achizițiilor publice, prezentarea în cadrul acestora a justificărilor cu privire la modul de stabilire a valorii estimate a produselor, lucrărilor și serviciilor care urmează a fi achiziționate și implementarea unui control intern/financiar preventiv eficient care să confere asigurări autorității contractante cu privire la legalitatea, regularitatea, economicitatea, eficiența și eficacitatea utilizării fondurilor publice și/sau patrimoniului public,

2. asigurarea respectării principiilor transparenței și tratamentului legal în realizarea achizițiilor publice,

3. elaborarea și actualizarea programului anual al achizițiilor publice, la termenele și în structura legal prevăzute și utilizarea acestuia ca instrument managerial pentru planificarea și monitorizarea portofoliului de procese de achiziție la nivel de autoritate contractantă, pentru planificarea resurselor necesare derulării proceselor și pentru verificarea modului de îndeplinire a obiectivelor din strategia locală de dezvoltare,

4. întocmirea corespunzătoare a documentației de atribuire, cu includerea tuturor cerințelor, criteriilor, regulilor și informațiilor necesare pentru a asigura ofertantului/candidatului o informare completă, corectă și explicită cu privire la modul de aplicare a procedurii de atribuire și cu elaborarea de documentații tehnico-economice necesare în vederea execuției de lucrări de intervenție la obiectivele/proiectele de investiții incluse în Programul anual al investițiilor publice, cu descrierea necesităților, rezultatelor și obiectivele finale pe care autoritatea contractantă le urmărește prin realizarea investițiilor,

5. alegerea procedurilor în conformitate cu prevederile legale,

6. selectarea procedurilor de atribuire a contractelor de achiziție publică în funcție de valoarea estimată a achiziției, complexitatea contractului/acordului-cadru ce urmează a fi atribuit

și de îndeplinirea condițiilor specifice prevăzute de lege de aplicare a anumitor proceduri de atribuire, precum și luarea măsurilor legale în vederea asigurării respectării principiilor în realizarea achizițiilor publice,

7. încheierea contractelor de achiziție publică cu respectarea în întregime a documentației de atribuire aferentă procedurii de atribuire,

8. anexarea integrală a documentelor prevăzute în clauzele din contract cu asumarea acestora prin semnătură de către părțile semnatare, în vederea asigurării informațiilor necesare pentru urmărirea modului de implementare a contractului încheiat,

9. întocmirea și prezentarea proiectului de angajament legal în vederea obținerii vizei de control financiar preventiv propriu, mai înainte de aprobarea acestuia de către ordonatorul de credite,

10. asigurarea respectării regulilor de publicitate și transparență în atribuirea contractelor de achiziție publică.

CONCLUZII

În concluzie, spune că achizițiile publice în context internațional, respectiv la nivel european se efectuează pe baza unor instrumente (standarde, directive, reglementări) importante care reprezintă linii directoare de care se ține cont, după care sunt ghidate principii, se stabilesc reguli, se elaborează norme, dar și legislație la nivel european și național.

Prin urmare este important ca achizițiile derulate să respecte principiile, regulile, normele și legislația specifică pentru acest domeniu respectiv să fie conforme.

În cazurile în care există suspiciuni cu privire la respectarea celor de mai sus este necesară o documentare și analiză de risc pentru a fi identificați factorii de risc aferenți.

Pe baza acestora se propune după caz verificarea confirmării acestora ocazie cu care sunt identificate situațiile de neconformitate ori abaterile de la instrumentele de reglementare din acest domeniu. Este necesară o monitorizare a domeniului achizițiilor publice.

După cum s-a putut observa în studiul de caz urmare verificării efectuate au rezultat aspecte de neconformitate în două din cele trei etape specifice procesului de achiziție publică, care după cum s-a putut observa sunt semnificative, iar în această situație au fost formulate recomandări în vedere înlăturării neconformităților.

Astfel că propun o monitorizare continuă a domeniului achizițiilor publice respectiv să se efectueze analize de risc de neconformitate și de fraudă și corupție, iar după caz un control atent al modului de desfășurare a achizițiilor publice având ca obiectiv reducerea riscurilor și eliminarea neconformităților din achizițiile publice.

BIBLIOGRAFIE

1. Albu I. (1994) - Drept civil. Contractul și răspunderea contractuală, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1994, p. 22-37
2. Bandeira de Mello C.A, (1994) - Curso de Direito Administrativo, ed. a 5-a, Malheiros Editores, São Paulo, 1994, p. 265
3. Brad I. (2009) - Revocarea actelor administrative, Ed. Universul Juridic, București, 2009, p. 29 și 30
4. Beleiu Gh. (2005) - Drept civil român. Introducere în dreptul civil. Subiectele dreptului civil, Ed. Universul Juridic, București, 2005, p. 151 și 152
5. Boroi G. (1998) - Drept civil. Partea generală, Ed. All Educațional, București, 1998, p. 166 și 167
6. Costin M.N., (1987) - Drept comercial internațional. Ghid alfabetic, Ed. Dacia, Cluj-Napoca, 1987, p. 374-378.

7. Pătulea V., Turianu C., (1994) - Instituții de drept economic și comercial. Practică jurisdicțională, editurile Continent XXI și Universul, București, 1994, p. 260-263
8. Pop L. (1998) - Teoria generală a obligațiilor, Ed. Lumina Lex, 1998, p. 30
9. Ungureanu O. (2005) - Drept civil. Introducere, Ed. Rosetti, București, 2005, p. 107.

Reglementări

- Regulamentul de punere în aplicare (UE) 2016/7 al Comisiei din 5 ianuarie 2016 pentru stabilirea formularului standard referitor la documentul unic european de achiziție,
- Directiva 2014/23/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la atribuirea contractelor de concesiune,
- Directiva 2014/24/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile publice dar și de abrogare a Directivei 2004/18/CE,
- Directiva 2014/25/UE din data de 26 februarie 2014 referitoare la achizițiile efectuate de către entitățile care derulează activitatea în sectoare precum apa, energia, transporturile dar și serviciile poștale și respectiv de abrogare a Directivei 2004/17/CE,
- Directiva 2007/66/CE din data de 11 decembrie 2007 respectiv de modificare a Directivelor 89/665/CEE și 92/13/CEE referitoare la îmbunătățirea eficacității căilor de atac referitoare la atribuirea de contracte de achiziții publice,
- Directiva 92/13/CEE din data de 25 februarie 1992 referitoare la coordonarea actelor care au putere de lege dar și a actelor administrative care privesc aplicarea normelor comunitare privitoare la procedurile specifice de achiziții publice pentru entități care derulează activități din sectoare precum apa, energia, transporturile și telecomunicațiile,
- Directiva 89/665/CEE din data de 21 decembrie 1989 referitoare la coordonarea actelor care au forță de lege și a unor acte administrative referitoare la modul de aplicare a unor proceduri referitoare la căi de atac în ceea ce privește atribuirea de contracte de achiziții publice pentru produse și de contracte publice de lucrări,
- Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în MO nr. 390/2016;
- Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO nr. 391/2016;
- Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, publicată în MO, nr. 392/2016;
- Legea nr. 101/2016 privind remediile și căile de atac în materie de atribuire a contractelor de achiziție publică, a contractelor sectoriale și a contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii, precum și pentru organizarea și funcționarea Consiliului Național de Soluționare a Contestațiilor, publicată în MO, nr. 393/2016,
- HG nr. 394/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului sectorial/acordului-cadru din Legea nr. 99/2016 privind achizițiile sectoriale, publicată în MO, nr. 422 din data de 06.06.2016,
- HG nr. 395/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractului de achiziție publică/acordului-cadru din Legea nr. 98/2016 privind achizițiile publice, publicată în MO, cu nr. 423 din data de 06.06.2016,
- HG nr. 867/2016 pentru aprobarea Normelor metodologice de aplicare a prevederilor referitoare la atribuirea contractelor de concesiune de lucrări și concesiune de servicii din Legea nr. 100/2016 privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, publicată în MO, nr. 985 din data de 07.12.2016.

REGLEMENTĂRI ȘI PRACTICI PRIVIND INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

Frîncu Răzvan Cristian

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Conducător științific:

Lector. univ. dr. Luciana Bezeiță

Abstract: Această lucrare pornește de la modul în care este organizată și modul în care funcționează Uniunea Europeană, prin intermediul instituțiilor sale (Banca Centrală Europeană, Consiliul European, Comisia Europeană, Consiliul Uniunii Europene, Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Curtea Europeană de Conturi, Parlamentul European) precum și modul în care România este implicată și activează în cadrul acestor instituții.

Alegerea acestei teme – Reglementarea și practica instituțiilor Uniunii Europene – vine din dorința de a aprofunda structura Uniunii Europene, precum și evoluția acesteia de-a lungul timpului. Totodată consider că este necesar și util să cunoaștem implicarea și activitatea României în instituțiile Uniunii Europene, în calitate de stat membru.

Uniunea Europeană se definește prin procesul de colaborare între statele membre, prin realizarea colaborării economice. „Principalele valori, idealuri și obiective urmărite de Uniunea Europeană sunt cele de asigurare a demnității umane, a libertății, egalității, a statului de drept, a respectării omului, a liberei circulații, a sistemului pluralist, a unui regim de toleranță și nediscriminare. Uniunea Europeană își propune realizarea unui mediu al progresului economic și social, a unei zone a libertății, securității și justiției. Crearea unui ambient al bunăstării, armoniei și umanismului sunt de fapt idealuri pe care umanitatea le-a vizat din zorile maturității sale”.⁶⁷

IMPLICAREA ȘI ACTIVITATEA ROMÂNIEI ÎN INSTITUȚIILE UNIUNII EUROPENE

Uniunea Europeană este proiectul de integrare europeană creat de mai multe state occidentale, cu scopul de a întări legăturile economice, sociale și politice dintre statele membre în vederea realizării unei legături între popoarele europene. Această uniune are ca fundament principiul libertății, al democrației, al drepturilor omului, al libertăților fundamentale și statului de drept.

Uniunea Europeană funcționează ca o organizație în care s-au cristalizat în timp valori comune, în care s-au asimilat și interiorizat tradiții și obiceiuri diferite, de către state diferite, de către minorități diferite. Valorile principale, cât și idealurile și obiectivele urmărite de Uniunea Europeană, sunt de a asigura demnitatea umană, libertatea, egalitatea, statul de drept, respectarea omului, libera circulație, sistemul pluralist, un regim de toleranță și nediscriminare, propunându-și realizarea progresului economic și social într-o zonă liberă. “Crearea unui spațiu al bunăstării, armoniei și umanismului sunt de fapt idealuri pe care umanitatea le-a vizat din zorile maturității sale.”⁶⁸

Uniunea Europeană contribuie la păstrarea și la dezvoltarea acestor valori comune, respectând diversitatea culturilor și tradițiilor popoarelor Europei, precum și identitatea națională a statelor membre și organizarea autorităților lor publice la nivel național, regional și local. *Uniunea caută să promoveze o dezvoltare echilibrată și durabilă și asigură libera circulație a persoanelor, serviciilor, mărfurilor și capitalurilor, precum și libertatea de stabilire.*⁶⁹ Uniunea Europeană a luat ființă o dată cu semnarea Tratatului de la Paris la 18 aprilie 1951, cunoscut pe atunci sub numele de Comunitatea Europeană a Cărbunelui și Oțelului.

⁶⁷ Gheorghe Calcan, Valentina Munteanu, *Momente din istoria românilor și aspect din didactica istoriei*, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2014, p. 198.

⁶⁸ Gheorghe Calcan, Valentina Munteanu, *op.cit.*, p. 199.

⁶⁹ Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene, <https://www.europarl.europa.eu>, accesat în data de 28 martie 2023.

Primele relații oficiale între România și pe atunci, Comunitatea Economică Europeană, au fost în anul 1967, prin începerea negocierilor pentru încheierea unei serii de acorduri tehnico-sectoriale privind anumite produse agroalimentare, respectiv brânzeturi, ouă, carne de porc. Aceste acorduri au avut ca scop, scutirea de taxe suplimentare a produselor românești, iar pe de altă parte, obligarea părții române să respecte un anumit nivel al prețurilor pentru a nu crea dificultăți pe piața statelor membre. Între Comunitatea Europeană și România a fost încheiat un Acord comercial încă din 1980, ulterior fiind suspendat de către Comunitate din cauza încălcării drepturilor omului în perioada regimului comunist. *Dupa evenimentele din decembrie 1989, guvernele care s-au succedat la conducerea României au inițiat o serie de tratative menite a avea ca obiectiv final aderarea României la Uniunea Europeană.*⁷⁰

1. Procesul de aderare a României la Uniunea Europeană

În urma prăbușirii regimului comunist, *“în martie 1990, România și Comunitatea Europeană stabilesc relații diplomatice oficiale”*.⁷¹ La 21 noiembrie 1991, România a adoptat o noua Constituție. *Aceasta a fost revizuită la 23 octombrie 2003 având ca scop esențial realizarea condițiilor accentuării democratizării și orientării societății românești spre structurile euro-atlantice.*⁷²

*Legea de revizuire a Constituției României*⁷³ a avut ca scop esențial instituirea temeiurilor constituționale pentru integrarea României în Uniunea Europeană, optimizarea corespunzătoare a sistemului decizional în cadrul regimului politic, perfecționarea democrației constituționale prin proclamarea unor noi drepturi fundamentale și prin întărirea mijloacelor constituționale de protecție a drepturilor și libertăților cetățenilor. Aprobarea legii de revizuire de către corpul electoral a însemnat că cetățenii români și-au manifestat acordul și pentru aderarea și integrarea în Uniunea Europeană. *De asemenea, au fost armonizate prevederile constituționale cu reglementări importante ale Uniunii Europene, a fost consacrat dreptul cetățenilor români de a alege și de a fi aleși în Parlamentul European.*⁷⁴ *Constituția României rezervă art.148*⁷⁵ pentru integrarea statului român în Uniunea Europeană, unde este precizat că *“transferarea unor atribute către instituțiile comunitare se face cu votul a cel puțin 2/3 din numărul deputaților și senatorilor reunite în ședința comună. După aderare, prevederile tratatelor Uniunii Europene au prioritate în fața legislației interne. Proiectele actelor cu caracter obligatoriu, în cadrul Uniunii Europene, trebuie să fie supuse aprobării Parlamentului înaintea aprobării acestora de către Uniunea Europeană.”*⁷⁶

La 1 februarie 1993, România și Uniunea Europeană au semnat Acordul European, care perfectă cadrul juridic și instituțional al raporturilor româno-comunitare, devenind stat asociat Uniunii Europene. Acordul avea, în același timp, ca obiectiv principal, pregătirea aderării României la Uniunea Europeană și a intrat în vigoare la 1 februarie 1995. *În luna iunie a aceluiași an, România a depus cererea de aderare la Uniunea Europeană.*⁷⁷

Protocolul Adițional la Acordul European de asociere, semnat la 30 iunie 1995, privind deschiderea programului Uniunii Europene către România, a intrat în vigoare la 1 august 1996. Acordul European a instituit o asociere între România, pe de o parte, și Comunitățile Europene și

⁷⁰ Academia de Studii Economice, finanțe, asigurări, bănci și bursa de valori, *Accizele la nivelul Uniunii Europene - suport de curs*, București, 2008, p. 3, <https://vdocuments.net/accizele-in-ue.html>, accesat la data de 24 aprilie 2023.

⁷¹ Luciana Ghica, Horia C. Matei, Silviu Negruț, *op.cit.*, p. 254.

⁷² Gheorghe Calcan, *Istoria românilor*, Editura Universității din Ploiești, 2005, p. 237.

⁷³ Legea nr.429/2003 de revizuire a Constituției României, care a fost aprobată prin referendumul național din 18-19 octombrie 2003, confirmat prin hotărârea Curții Constituționale nr.3 din 22 octombrie 2003 și publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.669/22.09.2003.

⁷⁴ Luminița Dragne, *Drept constituțional și instituții politice*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Vol.II, Editura Universul Juridic, București, 2012, p. 37.

⁷⁵ Constituția României, republicată, art. 148.

⁷⁶ Gheorghe Calcan, *Istoria românilor...*, p. 242-243.

⁷⁷ Luciana Ghica, Horia C. Matei, Silviu Negruț, *op.cit.*, p. 254.

statele membre ale acestora, pe de altă parte. În același timp, Acordul releva, importanța legăturilor tradiționale existente între România și statele europene membre ale Comunității, precum și setul de valori istorice, culturale și de altă natură pe care România le aducea ca aport la valorile europene.

Asocierea între România și Uniunea Europeană a urmărit să asigure un cadru adecvat pentru dialogul politic între părți, să permită dezvoltarea unor legături politice strânse, să promoveze dezvoltarea comerțului, relații economice avantajoase, să asigure o bază pentru cooperare economică, socială, financiară și culturală, să sprijine eforturile României de dezvoltare a economiei, de desăvârșire a tranziției spre o economie de piață funcțională și de consolidare a democrației și să stabilească un cadru pentru integrarea graduală a României în Comunitate. Acordul cuprindea o largă gamă de prevederi de ordin economic, politic, printre care dispoziții legate de libera circulație a mărfurilor, a produselor industriale, a produselor agricole, piscicole, circulația lucrătorilor, dreptul de stabilire, furnizarea de servicii, plăți, capital, concurență, armonizarea legislației, cooperarea economică s.a.

*La 22 iunie 1995, România a depus, împreună cu cererea oficială de aderare la Uniunea Europeană, și Strategia Națională de Pregătire a Aderării României la Uniunea Europeană.*⁷⁸ La 25 iulie 1996, a fost depus la Bruxelles răspunsul României la chestionarul Comisiei Europene privind pregătirea avizului asupra cererii de aderare la Uniunea Europeană. *În iulie 1997, Comisia Europeană a adoptat Agenda 2000, care includea Opinia asupra cererii de aderare a României la Uniunea Europeană.*⁷⁹ Comisia Europeană a publicat în noiembrie 1998 primul Raport de Țară privind procesul de aderare a României la Uniunea Europeană.

În anul 1999, în luna iunie, România adopta Planul Național de Aderare la Uniunea Europeană. La sfârșitul aceluiași an, mai exact în luna decembrie, Consiliul European decidea, la Helsinki, începerea negocierilor de aderare cu șase țări candidate (România, Slovacia, Letonia, Lituania, Bulgaria și Malta). În cadrul reuniunii Consiliului Uniunii Europene pentru Afaceri Generale, dedicate lansării Conferinței Interguvernamentale, în februarie 2000 au fost lansate oficial negocierile de aderare a României. În perioada 12-13 decembrie 2002, Consiliul European s-a întâlnit la Copenhaga. Cu această ocazie au fost prezentate așa-numitele foi de parcurs, care furnizau României și Bulgariei obiective identificate clar și dădeau fiecărei țări posibilitatea de a stabili ritmul procesului de aderare, iar Parlamentul European a luat în considerare data de 1 ianuarie 2007 ca dată țintă pentru aderarea României la Uniunea Europeană. În martie 2003, în ziua de 26, Comisia Europeană prezenta ediția revizuită a Parteneriatului de Aderare cu România. *La Consiliul European de la Bruxelles, la 17 decembrie 2004, România a primit confirmarea politică a încheierii negocierilor de aderare la Uniunea Europeană.*⁸⁰

*La 25 aprilie 2005, România a semnat Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană,*⁸¹ *Parlamentul European accepta aderarea României și a Bulgariei la Uniunea Europeană, iar președintele României de la acea vreme,*⁸² *semna Tratatul de Aderare la Uniunea Europeană.*

România, în calitate de stat în curs de aderare la Uniunea Europeană, a făcut parte dintre țările ce au contribuit la consolidarea ariei de libertate, securitate și justiție. Progresele realizate și măsurile preconizate au avut în vedere în principal armonizarea legislației, instituțiilor și practicilor din țara noastră cu cele europene în materie de Justiție și Afaceri Interne. Aderarea efectivă în Uniunea Europeană a avut loc la data de 1 ianuarie 2007, România devenind membră a Uniunii Europene. De la 1 ianuarie 2007 dreptul comunitar a devenit parte integrantă a

⁷⁸ Luciana Ghica, Horia C. Matei, Silviu Negruț, *op.cit.*, p. 254.

⁷⁹ <https://ec.europa.eu>, accesat în data de 27 martie 2023.

⁸⁰ Gheorghe Calcan, Valentina Munteanu, *op.cit.*, p. 198.

⁸¹ Gheorghe Calcan, *Istoria românilor...*, p. 242.

⁸² Teodora Stănescu Stanciu, *Istoria României în imagini. De la începuturi la Uniunea Europeană*, Editura Litera, București, 2018, p. 189.

dreptului românesc, având prioritate față de legislația română și fiind de aplicare directă față de persoanele fizice și juridice române.

2. România, stat membru al Uniunii Europene

Uniunea Europeană funcționează printr-un sistem de instituții supranaționale independente și interguvernamentale, care iau decizii prin negociere între statele membre. Calitatea de stat membru al Uniunii Europene nu se poate obține de pe o zi pe alta, ci presupune parcurgerea unei proceduri complexe. O țară candidată, pentru a putea fi admisă în Uniunea Europeană „trebuie să aibă instituții stabile, care să garanteze democrația, primatul dreptului, drepturile omului, respectarea minorităților și protecția lor (criterii politice), existența unei economii de piață viabile, precum și capacitatea de a face față presiunii concurențiale și a forțelor pieței în interiorul Uniunii (criterii economice) și să respecte *acquis-ul comunitar*”⁸³ (totalitatea drepturilor și obligațiilor comune care decurg din statutul de stat membru al Uniunii Europene, incluzând, pe lângă tratate, și actele adoptate de către instituțiile Uniunii Europene).

Odată îndeplinite condițiile de aderare, țările candidate trebuie să aplice legislația europeană în toate domeniile. „Înainte ca statele să devină membre ale Uniunii Europene, trebuie să îndeplinească condițiile economice și politice, cunoscute în general sub numele „Criteriile de la Copenhaga”⁸⁴. Acestea reprezintă un sistem de guvernare democratic, împreună cu libertățile și instituțiile corespunzătoare precum și respectarea principiului statului de drept. În conformitate cu termenii Tratatului Uniunii Europene, extinderea Uniunii necesită de fiecare dată acordul fiecărui stat membru, precum și aprobarea Parlamentului European.⁸⁵ Așadar, Consiliul European a dat un răspuns clar „Aderarea va avea loc atunci când țările asociate vor fi în măsură să îndeplinească obligațiile care le revin, îndeplinind condițiile economice și politice cerute.”⁸⁶

În același timp, statele membre au prezentat criteriile de aderare (criteriile de la Copenhaga). Potrivit acestor criterii, statele candidate trebuie să aibă instituții stabile, care să garanteze democrația, primordialitatea dreptului, drepturile omului, respectarea minorităților și protecția lor, să realizeze o economie de piață viabilă, care să aibă capacitatea de a face față presiunii concurențiale și forțelor pieței din interiorul Uniunii, să aibă capacitatea de a-și asuma obligațiile de aderare, în special subscrierea la obiectivele uniunii politice, economice și monetare.

Statele membre sunt „stăpânii Tratatelor de instituire a Comunităților Europene. Statele membre nu au pierdut însă, prin constituirea Comunităților Europene, competența de a hotărî modificarea sau încetarea acestor tratate de drept internațional public.”⁸⁷ Fiecare țară membră își păstrează autonomia în privința politicilor proiectate de autoritatea publică, pe de altă parte existând și politici comune. Uniunea Europeană funcționează conform și în cadrul competențelor acordate de tratate și pe principiul subsidiarității (care dictează că o acțiune va fi luată doar atunci când un obiectiv nu poate fi atins de statele membre fără intervenție comunitară). Legile elaborate de instituțiile Uniunii Europene sunt trecute în forme variate. În general, ele pot fi clasificate în două grupuri: cele care intră în vigoare fără necesitatea implementării de măsuri naționale și cele care necesită măsuri de implementare naționale.⁸⁸ Statele membre iau toate măsurile de drept intern necesare pentru a pune în aplicare actele obligatorii din punct de vedere

⁸³ Octavian Manolache, *Tratat de drept comunitar...*, p. 14.

⁸⁴ <https://eur-lex.europa.eu>, accesat în data de 03 aprilie 2023.

⁸⁵ Gabriela Pohoată, *Analiza politicilor publice, Ediția a III-a revăzută și adăugită*, Editura Pro Universitaria, București, 2015, p. 141.

⁸⁶ Martin Warner, Cezar Scarlat, Daniel Popescu, *Implicații ale aderării României la UE asupra instituțiilor din sectorul public, Proiect Phare RO 9907.02.01: Studii de impact al pre-aderării*, Septembrie 2002, p. 6.

<https://vdocuments.site/implicatii-ale-aderarii-romaniei-la-ue-asupra-iergovrowp-contentuploadpublicatiipaisIstudiub-5ropdf.html>, accesat în data de 23 aprilie 2023,

⁸⁷ Gilbert Gorning, Ioana Eleonora, *op.cit.*, p. 42.

⁸⁸ Gabriela Pohoată, *op.cit.*, p. 145.

juridic ale Uniunii de unde rezultă și obligația de loialitate comunitară. În privința autonomiei instituționale și procedurale a statelor membre, autoritățile naționale își păstrează o autonomie instituțională și procedurală recunoscută chiar și de Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Fiecare stat membru trebuie să asigure protecția sănătății cetățenilor săi și să decidă ce măsuri aplică în acest sens. Statele membre trebuie să ia toate măsurile generale sau particulare corepunzătoare pentru a asigura executarea obligațiilor decurgând din tratate sau din actele instituționale europene. Aceste măsuri antrenează implicarea autorităților din statele membre pe domenii legislative, executive și judecătorești. Pe plan legislativ, implicarea statelor este diferită în funcție de natura actului european ce urmează a fi aplicat. În măsura în care se aplică un act juridic european adoptat într-un domeniu de competență exclusivă, el beneficiază de aplicabilitate directă în legislația statelor membre. *Pe plan administrativ, măsurile administrative de punere în aplicare a actelor juridice europene sunt adoptate potrivit procedurii proprii din statele membre.*⁸⁹

Uniunea Europeană reprezintă un conglomerat de state, iar coeziunea și unitatea acestei organizații depind de modul în care fiecare stat gestionează relația cu celelalte state partenere. Prin urmare, Uniunea Europeană funcționează pe principiul parteneriatului statal strategic, un mecanism socio-politic și economic ce devine motorul progresului și al prosperității. Interacțiunea dintre state nu se rezumă doar la sfera politicului, ci o putem extinde la nivel cultural, economic și social. *Coeziunea Uniunii Europene nu este un ideal inaccesibil, ci reprezintă o condiție esențială pentru bunul mers al lucrurilor, nu reprezintă un deziderat intangibil, ci elementul cheie necesar asigurării unui climat adecvat la nivel european.*⁹⁰ Deși statele membre sunt parte integrantă al unui întreg, fiecare dintre ele poate avea un aport semnificativ la progresul calitativ al organizației. Dinamica relațiilor dintre state trebuie să stea sub semnul cooperării și al negocierii eficiente, căci statele însele, prin ideologia promovată, pot perpetua valori precum solidaritatea, toleranța, unitatea, egalitatea și libertatea.

În ordinea aderării la Uniunea Europeană, aceste state sunt: în anul 1975 au aderat Franța, Italia, Germania, Belgia, Olanda, Luxemburg, în anul 1973 au aderat Danemarca, Irlanda și Anglia (țară care s-a retras din Uniunea Europeană la 31 ianuarie 2020), în anul 1981 a aderat Grecia, în anul 1985 au aderat Spania și Portugalia, în anul 1994 au aderat Austria, Finlanda și Suedia, în anul 2004 au aderat Cehia, Estonia, Cipru, Letonia, Lituania, Malta, Polonia, Ungaria, Slovenia și Slovacia.

La 1 ianuarie 2007, România a devenit stat membru al Uniunii Europene, după ce Tratatul de aderare, semnat la 25 aprilie 2005, a fost ratificat de către toate statele membre. Prin această calitate, România a dobândit atât drepturi, cât și obligații în cadrul Uniunii Europene, în conformitate cu tratatele semnate de România, dar și de normele juridice adoptate de Uniunea Europeană de la înființare și până în prezent, drepturi și obligații pe care le au toate statele membre ale Uniunii.

*Tratatul de Aderare prevede că, în cazul în care există deficiențe grave în transpunerea și punerea în aplicare a drepturilor și obligațiilor, ce decurg din tratatele și din legislația Uniunii Europene, drepturi și obligații în domeniile economie, piața internă, justiție și afaceri interne, se pot lua măsuri de asigurare a acestor drepturi și obligații pe o perioadă de maxim trei ani de la data aderării.*⁹¹ O dată cu aderarea României la Uniunea Europeană, au fost instituite și măsuri pentru a preveni sau remedia deficiențele privind siguranța alimentelor, fondurilor agricole, reformei sistemului judiciar și luptei împotriva corupției. În cazul reformei sistemului judiciar și al luptei împotriva corupției, a fost stabilit un mecanism de cooperare și verificare cu scopul de a îmbunătăți funcționarea sistemului legislativ, administrativ și judiciar și de remediere a deficiențelor grave în lupta împotriva corupției. *Măsurile luate de România*

⁸⁹ Luminița Dragne, *op.cit.*, p. 65.

⁹⁰ Dacian Cosmin Dragoș, *op.cit.*, p. 22.

⁹¹ Martin Warner, Cezar Scarlat, Daniel Popescu, *op.cit.*, p. 9.

trebuie să îmbine prioritățile legate de problematica internă specifică, de problemele majore, cu prioritățile legate de integrarea sa treptată în noul spațiu european marcat de reguli la care trebuie să ne adaptăm.⁹² Integrarea în Uniunea Europeană a presupus și presupune eforturi, renunțări și aspirații. “Crearea Uniunii este unul din proiectele cele mai îndrăznețe pe care le-a conceput umanitatea de-a lungul întregii sale evoluții.”⁹³

3. Reprezentarea României în instituțiile Uniunii Europene

Uniunea Europeană este un parteneriat economic și politic unic format din 27 de state europene membre. A luat naștere după al Doilea Război Mondial, pentru a încuraja cooperarea economică, principiul pe baza căruia statele, care întrețin relații comerciale unele cu celelalte, devin interdependente din punct de vedere economic și, astfel, mai predispuse să evite conflictele. *Uniunea Europeană este întemeiată pe statul de drept: orice acțiune a sa se întemeiază pe tratate, care sunt convenite de toate statele membre.*⁹⁴

Parlamentul European este o adunare parlamentară multinațională unică, aleasă în mod direct de către cetățeni. Cetățenii europeni pot participa la procesul politic în mai multe moduri. *De pildă, ei pot vota la alegeri, își pot contacta deputatul care îi reprezintă în Parlamentul European, pot adresa petiții Parlamentului European sau pot lansa o inițiativă cetățenească prin care să îi solicite Comisiei Europene să pregătească o propunere legislativă.*⁹⁵ Deputații din Parlamentul European își împart timpul între circumscripțiile lor electorale, Strasbourg (unde au loc 12 perioade de sesiune pe an) și Bruxelles, unde participă la perioade suplimentare de sesiune, precum și la reuniuni ale comisiilor și ale grupurilor politice. Regulile aplicabile deputaților din Parlamentul European sunt prevăzute în Statutul deputaților, adoptat în 2009. Mandatele din Parlament sunt alocate în funcție de populația fiecărui stat membru. Deputații din Parlamentul European sunt grupați în funcție de afinitatea politică, nu după naționalitate.

*Încă de la aderarea sa la Uniunea Europeană, România este reprezentată în cadrul instituțiilor Uniunii (Consiliului European, Comisia Europeană, Parlamentul European etc.) prin membri desemnați sau aleși.*⁹⁶ *Procedura pentru alegerea Parlamentului European este reglementată, atât de legislația europeană, care definește normele comune pentru toate statele membre, cât și de dispoziții naționale, care diferă de la un stat membru la altul.*⁹⁷ Orice cetățean al unui stat membru poate candida pentru alegerile parlamentare din alt stat membru cu condiția să fie rezident. *Calitatea de membru al Parlamentului European este incompatibilă cu mandatul de parlamentar național.*⁹⁸ Deputații în Parlamentul European sunt aleși o dată la cinci ani prin sistem de reprezentare proporțional.

Organizate pentru prima dată în noiembrie 2007, alegerile europene din România ofereau atunci un mandat de un an și jumătate celor 35 de candidați aleși (34 din partea partidelor și un independent). În perioada 2007-2009, dintre cei 785 de deputați europeni, 35 au reprezentat România. Aceștia au fost aleși în mod democratic prin vot universal direct. Sistemul de votare diferă în funcție de țară. *Legea din România privind organizarea alegerilor pentru Parlamentul European a fost adoptată la 16 ianuarie 2007*⁹⁹, iar primele alegeri europene din România au avut loc la 25 noiembrie 2007. Între data aderării și primele alegeri europene, a avut loc o

---

⁹² Gabriela Pohoată, *op.cit.*, p. 148.

⁹³ Gheorghe Calcan, Valentina Munteanu, *op.cit.*, p. 199-200.

⁹⁴ Ion Ignat, *op.cit.*, p. 16..

⁹⁵ Parlamentul European: Vocea cetățenilor în UE, Scurt ghid despre Parlamentul European, 2017, p. 6, www.europarl.europa.eu, accesat la data de 11 aprilie 2023.

⁹⁶ Ministerul Afacerilor Externe, <https://www.mae.ro>, accesat la data de 27 martie 2023.

⁹⁷ Parlamentul European: Procedura electorală, www.europarl.europa.eu, accesat în data de 29 martie 2023.

⁹⁸ Luminița Dragne, *op.cit.*, p. 38

⁹⁹ Legea nr.33/2007 (republicată) privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European, publicată în Monitorul Oficial al României, nr.627 din 31 august 2012, art. 1, alin. (2).

perioadă de tranziție, în decursul căreia Camera Deputaților și Senatul i-au desemnat pe cei 35 de deputați europeni din partea României.

*În iunie 2009, românii au votat prima dată alături de cetățenii din celelalte state membre ale Uniunii Europene pentru un mandat complet de cinci ani. În contextul reformei instituționale a Uniunii Europene, României i-au revenit, potrivit ponderii sale demografice, în marea familie a statelor euro-comunitare, 33 de locuri în Parlamentul European.*¹⁰⁰

La 1 ianuarie 2014, pentru România este finalul perioadei de tranziție privind restricțiile de acces pe piața muncii din Uniunea Europeană pentru toți lucrătorii statului român. *În mai 2014, în România s-au organizat alegeri pentru Parlamentul European, delegația română incluzând 32 de membri, cu unul mai puțin decât în legislatura precedentă.*¹⁰¹ Aceștia au ocupat această poziție până în mai 2019, când au avut loc noi alegeri europene în toate statele membre, prin care s-a desemnat un nou Parlament European.

Alegerile pentru Parlamentul European s-au desfășurat în România pe 26 mai 2019. Până la ieșirea Marii Britanii din Uniunea Europeană, România a avut dreptul la 32 de locuri în Parlamentul European, iar după Brexit la încă unul.

Pe lângă europarlamentarii, ce reprezintă România în Parlamentul European, statul român are reprezentanți și în cadrul altor instituții ale Uniunii Europene. La lucrările Consiliului European participă președintele și primul ministru al României. Consiliul European este denumirea dată reuniunilor oficiale ale șefilor de stat sau de guvern ai statelor membre, la care participă și președintele Comisiei Europene. Aceste reuniuni au loc cel puțin de două ori pe an. Consiliul European stabilește orientările politice generale ale Uniunii Europene. Șeful de stat sau de guvern al statului, care deține președinția Uniunii Europene, este președinte al Consiliului European. De la aderarea din 2007, România a fost reprezentată la Consiliul European de președinții care au succedat la președinția statului român, împreună cu prim-ministrul.

Statele membre se reunesc periodic prin reprezentanții legali (miniștrii din cadrul Consiliului Uniunii Europene) pentru adoptarea de norme europene și pentru a coordona politici. Reprezentanții guvernului român participă de regulă la reuniunile Consiliului Uniunii Europene, în funcție de domeniul politic dezbătut la aceste reuniuni. Președinția Consiliului Uniunii Europene este asigurată prin rotație o dată la 6 luni realizându-se între statele membre ale Uniunii Europene. În această perioadă de 6 luni, reuniunile sunt conduse la toate nivelurile de statul care deține președinția, acest lucru contribuie la continuarea lucrărilor Uniunii Europene, lucrări ce se regăsesc în cadrul Consiliului. Statele membre, care dețin președinția Consiliului Uniunii Europene, colaborează în grupuri de trei. Sistemul acesta de lucru a fost introdus de Tratatul de la Lisabona din anul 2009. Cele trei state membre stabilesc obiective pe termen lung și pregătesc agenda comună, în care sunt incluse subiectele și aspectele importante, care urmează a fi analizate în reuniunile Consiliului Uniunii Europene pe o perioadă de 18 luni. *Conform acestui program, statele membre își pregătesc, fiecare în parte, propriul program pentru cele 6 luni în care asigură președinția Consiliului.*¹⁰²

*Comisia Europeană, executivul Uniunii Europene, este independentă din punct de vedere politic, elaborează propuneri de noi acte legislative și pune în aplicare deciziile Parlamentului European și ale Consiliului Uniunii Europene, Comisia Europeană îndeplinește trei funcții: veghează la respectarea prevederilor tratatelor, asigură implementarea politicilor comunitare și are monopolul inițiativei legislative în domeniul comunitar.*¹⁰³ Este o instituție independentă

¹⁰⁰ Cartea Albă a Alegerilor pentru membrii din România în Parlamentul European din 7 iunie 2009, Site oficial al Autorității Electorale permanente Legislatie Electorală, <https://www.roaep.ro/legislatie/rapoarte/>, accesat în data de 28 martie 2023.

¹⁰¹ <https://ec.europa.eu>, accesat în data de 27 martie 2023.

¹⁰² Consiliul European. Consiliul Uniunii Europene, <https://www.consilium.europa.eu>, accesat în data de 27 martie 2023.

¹⁰³ Comisia Europeană, https://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies/european-commission_ro, accesat în data de 27 martie 2023.

politic de guvernele naționale, reprezentând interesele Uniunii Europene. Noii membri ai Comisiei sunt numiți de către Consiliu, hotărând cu majoritate calificată și de comun acord cu președintele Comisiei, după consultarea Parlamentului European. *Mandatul membrilor numiți astfel încetează la aceeași dată cu cel al membrilor aflați în funcție la data aderării.*¹⁰⁴

În perioada 2007-2009, comisar din partea României a fost desemnat Leonard Orban, care a primit portofoliul pentru Multilingvism, iar în mandatul următor 2009-2014, Dacian Cioloș a fost comisar desemnat pentru Agricultură și dezvoltare rurală. În mandatul 2014-2019, România a fost reprezentată în Comisia Europeană de comisarul european Corina Crețu, căreia i-a fost atribuit portofoliul Politica regională. Acest portofoliu este important prin natura și responsabilitățile pe care le implică, face parte din majoritatea grupurilor de coordonare pe orizontală, numite și echipe de proiect, din cadrul Comisiei Europene, acest concept fiind introdus în structura Comisiei Europene în luna noiembrie a anului 2014. *Politica regională a Uniunii Europene are ca scop principal reducerea decalajelor de dezvoltare între diferitele regiuni europene, cât și asigurarea unei mai mari coeziuni între aceste regiuni, în principal prin investiții care contribuie la consolidarea competitivității și creșterii economice la nivelul Uniunii, îmbunătățirea calității vieții, crearea de noi locuri de muncă și dezvoltarea durabilă.*¹⁰⁵ Din octombrie 2019, reprezentantul actual al României în cadrul Comisiei Europene este Adina-Ioana Vălean, comisar ce are ca portofoliu Transporturile.

Curtea de Justiție a Uniunii Europene interpretează legislația Uniunii pentru a se asigura că aceasta este aplicată similar în toate statele membre ale Uniunii Europene. Fiecare țară membră este reprezentată de către un judecător la Curtea de Justiție și de câte doi judecători pentru Tribunal. *România are un judecător la Curtea de Justiție a Uniunii Europene (Camelia Toader) și doi judecători (Octavia Spineanu Matei și Mirela Stancu) numiți pe o perioadă de șase ani, cu posibilitatea de reînnoire a mandatului.*¹⁰⁶

4. Activitatea României în instituțiile Uniunii Europene

*România a devenit membră a Uniunii Europene pe 1 ianuarie 2007, după ce Tratatul de aderare, semnat pe 25 aprilie 2005, a fost ratificat de către toate statele membre.*¹⁰⁷ România a depus cererea oficială de aderare la Uniunea Europeană în iunie 1995, împreună cu Strategia Națională de Pregătire a Aderării României la Uniunea Europeană, adoptată în aceeași lună la Snagov prin consens politic, iar în 1999, Consiliul European de la Helsinki a hotărât deschiderea negocierilor cu o parte dintre statele care depuseseră cererea de aderare, între care și România. *Negocierile au fost deschise în prima jumătate a anului 2000 și s-au derulat până la sfârșitul anului 2004, când Consiliul European a marcat încheierea negocierilor.*¹⁰⁸ *Astfel Uniunea Europeană, interesată la rândul ei în extinderea procesului de integrare, sprijină România, țară relativ tânără democrată, prin asistență, consultanță și finanțarea unor proiecte care corespund standardelor europene.*¹⁰⁹

În urma semnării Tratatului de aderare din data de 25 aprilie 2005, la Luxembourg, România a devenit stat în curs de aderare, devenind observator activ în cadrul tuturor instituțiilor comunitare, asigurând prezența reprezentanților români la nivelul instituțiilor europene și al grupurilor de lucru ale acestora. *Statutul de observator activ a permis României să își exprime punctul de vedere, fără drept de vot, în procesul de luare a deciziilor la nivel comunitar, putând*

---

¹⁰⁴ Mădălina Anton, *op.cit.*, p. 27.

¹⁰⁵ Ministerul Afacerilor Externe, <https://www.mae.ro>, accesat la data de 27 martie 2023.

¹⁰⁶ Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Curtea de Justiție, <https://curia.europa.eu>, accesat în data de 29 martie 2023.

¹⁰⁷ Emanuel Albu, *Drept administrativ și știința administrației*, Partea I, Editura Fundației România de Măine, București, 2005, p. 52.

¹⁰⁸ <https://eur-lex.europa.eu>, accesat la 13 aprilie 2023.

¹⁰⁹ Gabriela Pohoată, *op.cit.*, p. 149.

*astfel influența aceste decizii și promovându-și interesele naționale.*¹¹⁰ După aderare, România a trecut de la statutul de observator activ la cel de membru cu drepturi depline, devenind a șaptea țară din Uniunea Europeană după numărul de locuitori. Limba română a devenit una dintre limbile oficiale ale Uniunii (a șaptea după numărul de vorbitori, în concurență strânsă cu olandeza, urmând ca oricare cetățean al Uniunii Europene să se poată adresa instituțiilor în această limbă. Denumirea de Uniune Europeană, în limba română, a primit statut oficial. Din acest motiv, România a impus un regim de vize pentru unele state, precum Ucraina, Muntenegru, Turcia.

*Alături de celelalte state membre, România participă la consolidarea pieței interne, la creșterea economiei și a ocupării forței de muncă, inclusiv printr-o politică investițională activă și prin susținerea principiilor care stau la baza pieței interne.*¹¹¹ În contextul dezbatelor privind provocările curente la adresa Uniunii, România va urmări și va contribui activ la identificarea celor mai adecvate răspunsuri comune la subiecte de actualitate, precum consolidarea politicii europene de migrație și azil sau gestionarea provocărilor la adresa securității interne europene.¹¹²

România susține consolidarea relațiilor Uniunii cu partenerii strategici și globali. În calitate de țară coinițatoare a Strategiei Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării,¹¹³ dezideratul României este concretizarea acestei inițiative macro-regionale în proiecte de succes, care să constituie un cadru de articulare între obiectivele naționale și avantajele ce pot decurge din cooperarea în cadrul macro-regiunii.

Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării (SUERD) reprezintă o inițiativă politică comună a României și a Austriei, care a fost transmisă printr-o scrisoare adresată președintelui Comisiei Europene în iunie 2008. Comisia Europeană a elaborat și prezentat la 8 decembrie 2010 Comunicarea privind Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării și Planul de Acțiune, care au fost adoptate de Consiliul Uniunii Europene la 13 aprilie 2011. Consiliul European a aprobat Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării la data de 24 iunie 2011, documentele discutate fiind acceptate la nivel comunitar și formează nucleul cooperării regionale la Dunăre. *Statele riverane au analizat alături de Comisia Europeană nevoile regiunii Dunării și au propus un document acceptat, atât la nivel politic, cât și la nivel tehnic.*¹¹⁴

România s-a remarcat prin proiecte, precum Proiectul DANUBIUS RI, care reprezintă o infrastructură pan-europeană de cercetare în domeniul delte-fluvii-mări. Proiectul cuprinde un centru de colectare de date la Murighiol și supersite-uri de cercetare în alte țări-partenere, cu finanțare paralelă din programul Horizon 2020 și din Programul Operațional Competitivitate, proiecte de dezvoltare portuară multi-modală, la Giurgiu, Galați, cu finanțare din Mecanismul pentru Conectarea Europei. *Un interes major al României în Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării este revigorarea rolului Dunării ca rută de transport, împreună cu activitățile conexe (dezvoltarea porturilor, recreere, turism).*¹¹⁵

Din 2007, momentul aderării României la Uniunea Europeană, reprezentanții României, aleși sau desemnați în cadrul instituțiilor Uniunii, au acționat pentru promovarea intereselor cetățenilor români. Activitatea europarlamentarilor români este reprezentată prin acțiunile pe care aceștia le-au realizat de-a lungul timpului. *Camelia Toader a fost desemnată de Guvernul României pentru funcția de judecător la Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Procedura de numire a judecătorilor la Curtea de Justiție a Uniunii Europene este prevăzută de Tratatul*

---

¹¹⁰ www.europa.eu, accesat la data de 13 aprilie 2023.

¹¹¹ <http://www.europarl.europa.eu>, accesat în data de 11 aprilie 2023.

¹¹² Emanuel Albu, *op.cit.*, p. 54.

¹¹³ Comisia Europeană, <https://ec.europa.eu/Comisia> Europeană, accesat în data de 12 aprilie 2023.

¹¹⁴ Ministerul Afacerilor Externe. Strategia UE pentru Regiunea Dunării, <http://www.mae.ro>, accesat în data 14 aprilie 2023.

¹¹⁵ <https://www.stiri.org/Guvernul> României, accesat în data de 12 aprilie 2023.

privind funcționarea Uniunii Europene și de dispozițiile corespunzătoare din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene.¹¹⁶ Carmen Avram, europarlamentar din mai 2019, a continuat lupta pentru salvarea pădurilor României, chiar și în Parlamentul European, ridicând această problemă.¹¹⁷ Monica Macovei a avut inițiative și realizări în domeniul luptei contra corupției și al respectării drepturilor civile, Parlamentul European adoptând cu majoritate de voturi directiva propusă de aceasta privind confiscarea bunurilor provenite din infracțiuni de corupție.¹¹⁸

Alți europarlamentari s-au axat pe problema drepturilor omului. Europarlamentarul Mircea Diaconu a solicitat Comisiei Europene și Consiliului European să garanteze protecția tuturor minorităților din Europa, a adus în dezbatere, la nivelul Parlamentului European, problema drepturilor comunităților românești din regiunile istorice.¹¹⁹ Mircea Diaconu a propus proiectul "Fonduri europene pentru cultură", prin acest proiect prezentând diverse programe europene de finanțare pentru domeniile cultură-patrimoniu, astfel încât să fie cât mai ușor de accesat de către cei interesați.¹²⁰ Un alt europarlamentar s-a ocupat în mod special de situația femeilor migrante în Uniunea Europeană, care nu au acte de identitate, iar un alt parlamentar și-a propus promovarea priorităților reale ale României în Parlamentul European, privind protejarea drepturilor cetățenilor români și susținerea intereselor acestora. De asemenea, europarlamentarul a susținut îmbunătățirea modului în care este percepută România la nivel european printr-o activitate eficientă derulată în cadrul Legislativului European, preocupându-se de regulile și normele introduse de Comisia Europeană privind reintroducerea controlului la frontiere în spațiul Schengen, în situații excepționale.¹²¹ Europarlamentarii români s-au evidențiat de-a lungul timpului prin activitatea lor la Bruxelles în apărarea intereselor României și merită apreciați ca atare remarcându-se în privința apărării drepturilor omului și respectării tratatelor din care România face parte.

În Comisia Europeană, România a avut reprezentanți, care în calitatea de comisar privind Politica regională au răspuns de identificarea modalităților prin care fondurile structurale și de investiții ale Uniunii Europene ar putea fi orientate mai bine către crearea de locuri de muncă și creșterea economică, protejarea bugetului Uniunii Europene împotriva fraudelor, asigurându-se că fondurile de dezvoltare regională sunt utilizate conform normelor, monitorizarea continuă a eficacității programelor de cheltuieli pentru a genera creștere economică la nivel regional, identificarea modalităților prin care fondurile structurale și de investiții ale Uniunii Europene ar putea contribui la înființarea unei Uniuni Europene a Energiei și la finalizarea pieței unice digitale. A propus, în plenul Parlamentului, eliminarea vizelor pentru Republica Moldova sau instituirea corpului voluntar european de ajutor umanitar.¹²² Din septembrie 2019, România, prin reprezentanta sa, deține funcția de prim procuror-șef european, la Parchetul European, pe o perioadă de 7 ani. Procurorul-șef european va organiza activitatea Parchetului European și îl va reprezenta în relațiile cu instituțiile Uniunii Europene, statele membre și țările terțe. Ea va fi asistată de doi adjuncți și va prezida colegiul procurorilor, care va fi responsabil de definirea

---

¹¹⁶ Curtea de Justiție a Uniunii Europene, <https://curia.europa.eu>, accesat la data de 03 aprilie 2023.

¹¹⁷ Parlamentul European, Carmen Avram, https://www.europarl.europa.eu/meps/CARMEN_AVRAM, accesat la data de 11 aprilie 2023.

¹¹⁸ Deputații Europeni, Parlamentul European, https://www.europarl.europa.eu/meps/MONICA_MACOVEI, accesat în data de 14 aprilie 2023.

¹¹⁹ <https://www.mirceadiaconu.eu>, accesat în 11 aprilie 2023.

¹²⁰ <https://www.mirceadiaconu.ro>, accesat în 11 aprilie 2023.

¹²¹ Deputați europeni. Parlamentul European, https://www.europarl.europa.eu/meps/RENATE_WEBER, accesat în data de 14 aprilie 2023.

¹²² Comisia Europeană, Comisarii, <https://ec.europa.eu>, accesat la data de 12 aprilie 2023.

strategiei și a regulamentului intern și de asigurarea coerenței între diferite cazuri și în cadrul aceluiași caz.¹²³

5. România la Președinția Consiliului Uniunii Europene

Consiliul Uniunii Europene reprezintă o instituție esențială în cadrul Uniunii Europene, făcând parte din triunghiul instituțional al Uniunii Europene, “Parlament-Consiliu-Comisie”. Consiliul Uniunii Europene are sediul la Bruxelles și reprezintă organizația în care miniștrii de resort din statele membre se reunesc pentru a adopta acte legislative și pentru a coordona politicile europene în domeniul economic. Aprobarea bugetului Uniunii Europene reprezintă una dintre numeroasele responsabilități ale Consiliului Uniunii Europene, semnarea acordurilor externe, adoptarea de politici agricole, protecția mediului și multe altele. *Deciziile mari în Uniunea Europeană se iau de către Consiliul Uniunii Europene și Parlamentul European.*¹²⁴

*Președinția Consiliului Uniunii Europene este deținută de statele membre printr-un sistem de rotație, ținând cont de diversitatea lor și de echilibrul geografic din Uniunea Europeană. Acest sistem a fost introdus de Tratatul de la Lisabona în 2009*¹²⁵ și prevede că Președinția să fie deținută de grupuri de trei state membre pe o perioadă de 18 luni. De aceea, în jargonul european se vorbește despre “Președinție rotativă”.¹²⁶

Consiliul Uniunii Europene se reunește în 10 formațiuni în funcție de subiectul dezbătut (mediu, competitivitate, agricultură și pescuit, etc), formațiuni ce adoptă acte legislative. De exemplu, o propunere legislativă legată de calitatea aerului și a apei va fi discutată în formațiunea specializată pe mediu de către toți miniștrii statelor membre, responsabili de aspecte legate de mediu. Consiliul este sprijinit de Comitetul Reprezentanților Permanenți ai guvernelor statelor membre pe lângă Uniunea Europeană și de peste 150 de grupuri de lucru și comitete foarte specializate, cunoscute sub numele de grupuri de pregătire ale Consiliului. În plus, pentru un anumit scop, pot fi create comitete ad-hoc, care încetează să existe atunci când și-au îndeplinit misiunea.

Președinția Consiliului nu este deținută de o persoană individuală, ci este exercitată de guvernul unui stat membru. Din 2009 statele care dețin președinția lucrează în grupuri de trei, care stabilesc obiective pe termen lung și pregătesc o agendă comună pe o perioadă de 18 luni. Pe baza acestui program, fiecare dintre cele 3 țări își pregătește propriul său program, mai detaliat, pentru 6 luni. *În cursul acestei perioade de 6 luni, Președinția conduce reuniunile la toate nivelurile în Consiliu, contribuind la asigurarea continuității lucrărilor Uniunii Europene în cadrul Consiliului.*¹²⁷

Statul care deține președinția Consiliului Uniunii Europene, instituția în care se reunesc reprezentanții guvernelor statelor membre ale Uniunii Europene, are trei misiuni principale. Prima misiune este de planificare și conducere a reuniunilor din cadrul diferitelor formațiuni ale Consiliului (cu excepția Consiliului Afaceri Externe) și ale grupurilor sale de lucru. Președinția înseamnă, în primul rând, datoria de a promova interesul european prin asigurarea unui cadru corect de negociere. Eforturile unei Președinții se vor concentra în principal pe prezentarea de propuneri de compromis, capabile să conducă la adoptarea de poziții comune ale statelor membre. Președinția Consiliului Uniunii Europene trebuie să acționeze ca un facilitator, fiind responsabilă de avansarea lucrărilor Consiliului privind legislația Uniunii Europene, de

¹²³ Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, <https://www.consilium.europa.eu>, accesat la data de 11 aprilie 2023.

¹²⁴ Ghidul președinției române a Consiliului UE din 2019, realizat de Europuls - Centrul de Expertiză Europeană cu sprijinul partenerilor săi, p. 5, www.ccir.ro, accesat la data de 22 aprilie 2023.

¹²⁵ Tratatul de la Lisabona, intrat în vigoare la 1 decembrie 2009, <https://www.europarl.europa.eu>, accesat la data de 10 aprilie 2023.

¹²⁶ Consiliul European, Consiliul Uniunii Europene, <https://www.consilium.europa.eu/ro/european-council>, accesat la data 12 aprilie 2023.

¹²⁷ <https://www.consilium.europa.eu/ro/council-eu/presidency-council-eu>, accesat la data de 14 aprilie 2023.

asigurarea continuității agendei Uniunii Europene, a unor procese legislative bine organizate și a cooperării dintre statele membre. Cea de-a doua misiune vizează reprezentarea Consiliului în relațiile cu celelalte instituții ale Uniunii Europene, în special cu Comisia Europeană și cu Parlamentul European. În activitatea pe care o desfășoară, Președinția cooperează strâns cu Președintele Consiliului European și cu Înalțul Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate. Consiliul Uniunii Europene nu are un președinte permanent, așa cum au Comisia sau Parlamentul. Lucrările Consiliului sunt conduse de către țara care deține în acel moment președinția Consiliului, țară care se schimbă o dată la 6 luni. *În această perioadă (timp de 6 luni), miniștrii țării care deține președinția Consiliului Uniunii Europene, prezidează reuniunile Consiliului și contribuie la realizarea agendei acestora în toate domeniile de politică ce urmează a fi dezbătute în aceste reuniuni.*¹²⁸

În perioada ianuarie – iunie 2019, pentru prima dată, Președinția rotativă a Consiliului Uniunii Europene i-a revenit statului român,¹²⁹ în trio cu Finlanda și Croația, alături de care a îndeplinit un set de obiective comune.¹³⁰ Pregătirea și derularea acestui mandat a reprezentat o prioritate națională.¹³¹ Deținerea Președinției Consiliului Uniunii Europene a fost o premieră pentru țara noastră și o oportunitate de a demonstra capacitatea de a îndeplini o sarcină atât de importantă printr-o bună planificare și coordonare la nivel național, precum și un dialog susținut cu instituțiile Uniunii Europene și statele membre ale Uniunii Europene.

România s-a aflat astfel în centrul procesului decizional european, având un rol important în facilitarea procesului de reflecție asupra modului de dezvoltare și consolidare a proiectului european și pentru consolidarea cooperării între statele membre ale Uniunii. *Asumarea, pentru o perioadă de șase luni, a Președinției Consiliului Uniunii Europene este o obligație ce decurge din calitatea de stat membru al Uniunii Europene și presupune un efort excepțional în direcția consolidării unei viziuni naționale cu privire la viitorul Uniunii Europene și creșterii capacității administrative necesare exercitării acestui mandat.*¹³²

În exercitarea mandatului său, Președinția exercitată de România a acționat ca un intermediar onest și neutru, fiind responsabilă de avansarea negocierilor Consiliului privind legislația Uniunii Europene, de asigurarea continuității agendei Uniunii Europene și de bună cooperare dintre statele membre și instituțiile europene. *În calitatea sa de Președinte al Consiliului Uniunii Europene, România a avut posibilitatea de a-și imprima viziunea națională asupra dezbaterilor strategice privind viitorul proiectului european și a contribuit în mod direct la procesul de consolidare a acestuia.*¹³³

Consiliul Uniunii Europene a adoptat, pe parcursul semestrului în care România a deținut președinția, 90 de acte legislative: 7 dosare finalizate în cadrul politicii agricole și politicii de pescuit; 14 dosare finalizate în contextul Brexit (măsurile de contingență); 14 dosare încheiate în privința Pieței Unice (îndeosebi directiva privind dreptul de autor); 21 dosare încheiate în privința Uniunii economice și monetare; 5 dosare adoptate în domeniul afacerilor sociale și muncii; 2 dosare încheiate în domeniul mediului; 3 dosare finalizate în privința funcționării democratice a instituțiilor Uniunii Europene; 7 dosare adoptate în domeniul justiție și afaceri interne; 7 dosare încheiate în domeniile telecomunicațiilor, energiei și infrastructurii (cu accent special pe directiva privind gazele naturale); 10 dosare finalizate în privința viitorului Cadru Financiar Multianual (îndeosebi Fondul European de Apărare și Mecanismul pentru

---

¹²⁸ Uniunea Europeană, https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_ro, accesat în data de 27 martie 2023.

¹²⁹ https://ec.europa.eu/romania/about-us/eu_romania_ro, accesat în data de 27 martie 2023.

¹³⁰ <http://www.romania2019.eu>, accesat la data de 27 martie 2023.

¹³¹ Ministerul Afacerilor Externe, Ministerul Delegat pentru Afaceri Europene, www.mae.ro, accesat la data de 17 martie 2023.

¹³² Guvernul României, Ministerul Mediului și Schimbărilor Climatice, <http://www.mmediu.ro>, accesat la data de 27 martie 2023.

¹³³ <https://afacerieuropene.mae.ro>, accesat la data de 28 martie 2023.

Interconectarea Europei). Cele mai multe dosare au fost adoptate în sfera economico-financiară, în special în privința Uniunii Bancare. *Cele 14 dosare privind Brexit au necesitat aprobare în condițiile în care sub președinția României la Consiliul Uniunii Europene ar fi trebuit să se producă retragerea Marii Britanii din Uniunea Europeană, preconizată la 29 martie 2019, dar finalizat la 31 ianuarie 2020.*¹³⁴

Un moment definitiv al acestei președinții, salutat de majoritatea liderilor europeni, a fost și Summitul de la Sibiu, primul summit din istoria Uniunii Europene organizat chiar de Ziua Europei, 9 mai 2019, unde președintele României Klaus Iohannis, Angela Merkel, Emmanuel Macron și ceilalți lideri europeni au adoptat cu mare entuziasm Declarația de la Sibiu, documentul solemn care concretizează acest summit, primul care a avut loc de Ziua Europei. *”Vom apăra o singură Europă – de la est la vest și de la nord la sud. În urmă cu treizeci de ani, milioane de oameni s-au luptat pentru unitate și pentru a fi liberi și au doborât Cortina de fier care a împărțit Europa în două timp de mai multe decenii. Nu vom lăsa loc de diviziuni care vin în contra interesului nostru colectiv. Vom rămâne uniți, la bine și la greu. Vom da dovadă de solidaritate în vremuri dificile și vom sta întotdeauna alături unii de ceilalți. Putem să ne exprimăm și ne vom exprima la unison”*¹³⁵ au convenit liderii în cadrul acestui summit. *“Uniunea de astăzi este mai puternică decât cea de ieri și dorim să continuăm să o facem tot mai puternică pentru ziua de mâine. Acesta este angajamentul nostru pentru generațiile viitoare. Acesta este spiritul de la Sibiu și spiritul unei noi Uniuni în 27 pregătită să își îmbrățișeze viitorul ca un corp unitar”*.¹³⁶

De la admiterea sa în Uniune, România a deținut în premieră mandatul de președinte al Consiliului Uniunii Europene, achitându-se bine de această responsabilitate, a încercat să contribuie la identificarea celor mai bune soluții pentru temele majore de pe agenda europeană: definirea bugetului Uniunii Europene post-2020, funcționarea Pieței Unice Europene și competitivitatea industriei, impulsivitatea digitalizării, protejarea drepturilor sociale, securitatea internă, combaterea terorismului, gestionarea provocărilor determinate de migrație, viitorul Uniunii Europene post-Brexit. Vicepreședintele Comisiei Europene Maros Sefcovic a salutat, în plenul Parlamentului European, rezultatele președinției României la Consiliul Uniunii Europene. *”România a dovedit faptul că, în acest an plin de provocări și schimbări instituționale în Europa, Uniunea merge pe două picioare, cel din Vest și cel din Est. Ne gândim cu plăcere la Summitul de la Sibiu din 9 mai. A fost un moment crucial, atât pentru Uniunea Europeană, cât și pentru România. Am văzut cum culorile europene au strălucit cu putere la Sibiu”*,¹³⁷ a spus Sefcovic. La 1 iulie 2019, România a predat Finlandei președinția Consiliului Uniunii Europene pentru următoarele șase luni, aceasta fiind urmată de Croația.

CONCLUZII

În lucrarea de față am încercat să construiesc o imagine de ansamblu asupra Uniunii Europene, asupra instituțiilor din cadrul acesteia, cât și implicarea și activitatea României în aceste instituții. Uniunea Europeană reprezintă un proiect de anvergură internațional, este un fenomen socio-cultural, politic și economic, este o realitate macrosocială, care direcționează statele membre, funcționând întocmai ca un centru de gravitație, care le aduce pe acestea mai aproape,

¹³⁴ <https://www.caleaeuropeana.ro/bilantul-primei-presedintii-romane-facut-de-consiliul-ue-ati-lucrat-din-greu-pentru-a-aproba-90-de-dosare-legislative-felicitari-care-sunt-realizarile-majore-ale-romaniei-in-fru/>, accesat la data de 22 aprilie 2023.

¹³⁵ Consiliul European. Consiliul Uniunii Europene, <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2019/05/09/the-sibiu-declaration>, accesat la data de 14 aprilie 2023.

¹³⁶ *Ibidem.*

¹³⁷ <https://www.caleaeuropeana.ro/maros-sefcovic-vicepresedinte-al-comisiei-europene-presedintia-romana-a-consiliului-a-facut-un-sprint-politic-pe-dosare-a-dovedit-ca-europa-merge-pe-doua-picioare-cel-din-est-si-cel-din-vest/>, accesat in data de 24 aprilie 2023.

sub dezideratul unității și al cooperării. Uniunea Europeană promovează valori, unitatea statelor, precum și unicitatea fiecărui stat membru.

Conceptul de Uniune Europeană a fost definit, atât din perspectivă organizatorică, dar și din punct de vedere al rolurilor multiple pe care aceasta le deține. Uniunea Europeană este cea mai avansată formă de integrare, care s-a constituit prin Tratatul de la Paris, semnat la 18 aprilie 1951 și intrat în vigoare la 26 iulie 1952. Statele semnatare au fost Belgia, Franța, Germania, Italia, Luxemburg și Olanda, de-a lungul anilor urmându-le alte 22 de state, printre care și România în anul 2007 (ulterior Marea Britanie părăsind Uniunea la 31 ianuarie 2020). Uniunea Europeană este o formațiune apărută din necesitatea de a menține solidaritatea, cooperarea și întraajutorarea la nivel internațional, promovând valori autentice, precum unitatea și toleranța între state.

Lucrarea de față analizează importanța Uniunii Europene, a instituțiilor sale, în ce măsură acest organism asigură coeziunea și unitatea statelor membre și modul de implicare și activitatea României în cadrul acestor instituții. Uniunea Europeană funcționează prin instituțiile sale: Parlamentul European, Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Consiliul European, Banca Centrală Europeană, Curtea de Justiție a Uniunii Europene și Curtea Europeană de Conturi.

Unul dintre scopurile acestei lucrări este acela de a sublinia importanța acestor instituții ale Uniunii Europene. Competența de examinare și amendare a legislației este împărțită între Parlamentul European și Consiliul Uniunii Europene, iar atribuțiile executive cad în sarcina Comisiei Europene și cu o capacitate limitată, a Consiliului European (care nu trebuie confundat cu Consiliul Uniunii Europene sau cu Consiliul Europei). Politica monetară a zonei euro este coordonată de Banca Centrală Europeană. Interpretarea și aplicarea legislației europene și a tratatelor este asigurată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene.

După schimbările politice din 1989 în Europa de Est, s-a pus problema integrării țărilor respective în structurile europene. După ce toate țările postcomuniste au fost primite în Consiliul Europei de la Strasbourg au urmat o serie de evenimente importante din perspectiva aderării la Uniunea Europeană. Astfel în 1999 sunt invitate la aderare șase țări printre care și România, alături de Letonia, Lituania, Slovacia, Bulgaria și Malta.

La 1 ianuarie 2007 România a devenit membră a Uniunii Europene, după ce Tratatul de aderare, semnat pe 25 aprilie 2005, a fost ratificat de către toate statele membre. Din acel moment, România își începe drumul spre integrarea în Uniunea Europeană. Alături de celelalte state membre, România participă continuu la consolidarea pieței interne, la creșterea economiei și a ocupării forței de muncă. Reprezentanții României în instituțiile Uniunii Europene au încercat să găsească modalități de dezvoltare a comunității europene, reușind să se afirme în anumite domenii, exemplu fiind deținerea Președinției României a Consiliului Uniunii Europene, în primul semestru al anului 2019, când statul român a arătat că Uniunea Europeană se poate baza pe România ca stat membru.

În încheiere, putem concluziona că Uniunea Europeană este o formațiune politico-economică cu instituții bine organizate, ce reunește state care au un numitor comun, state care au aceleași deziderate și idealuri, state care merg în aceeași direcție, având aceeași orientare socială și culturală, state care acceptă, deopotrivă, faptul că nu poți avea drepturi decât în măsura în care îți asumi conștient anumite responsabilități, din aceste state făcând parte și România, stat membru al Uniunii Europene.

BIBLIOGRAFIE

1. Apostolache Mihaela Adina, *Drepturile cetățeanului european* – Note de curs universitar, Universitatea Petrol-Gaze din Ploiești, Facultatea de Litere și Științe, Specializarea Administrație publică și integrare europeană, 2019.
2. Apostolache Mihaela Adina, *Rolul parlamentelor naționale în elaborarea și aplicarea dreptului european*, Editura Universul Juridic, București, 2013.

3. Barber Nathan, *Istoria Europei – Odiseea a 700 de ani, de la Sfântul Imperiu Roman la Uniunea Europeană*, Traducere din limba engleza de Georgiana Banu, București, 2012.
4. Calcan Gheorghe, Munteanu Valentina, *Momente din istoria românilor și aspecte din didactica istoriei*, Editura Universității Petrol-Gaze din Ploiești, 2014.
5. Cătană Emilia Lucia, *Principiile buneii guvernări. Evoluții europene și studii comparative*, Editura Universul Juridic, București, 2009.
6. Craig Paul, Grainne de Burca, *Dreptul Uniunii Europene – Comentarii, jurisprudența și doctrina*, Ediția a VI-a, Traducere: Georgiana Miha și Laura Corina Iordache, Control științific: Beatrice Andreșan-Grigoriu, Revizie traducere: Laura Corina Iordache și Ruxandra Antal, Editura Hanagiu, București, 2017.
7. Cucerescu Vasile, *Drept instituțional European: note de curs*, Editura Print-Caro, Chișinău, 2013.
8. Diaconu Nicoleta, *Dreptul Uniunii Europene – Tratat*, Ediția a II-a revizuită, Editura Lumina Lax, București, 2011.
9. Dragne Luminița, *Drept constituțional și instituții politice*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Vol.II, Editura Universul Juridic, București, 2012.
10. Fuerea Augustin, *Manualul Uniunii Europene*, Ediția a VI-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2016.
11. Ion Oana-Andreea, *Guvernanța Uniunii Europene. Abordări actuale*, Editura POLIROM, București, 2013.
12. Iov Claudia Anamaria, Luțai Raluca, Ivan Adrian Liviu, *Ghidul Uniunii Europene pentru elevi și profesori - Educație pentru cetățenie, democrație și diversitate într-o Europă a tinerilor*, Editura CA Publishing, Cluj-Napoca, 2018.
13. Matei C. Horia, Negut Silviu, Nicolae Ion, *Statele Uniunii Europene. Mica Enciclopedie*, Editura Meronia, 2009, p. 11.
14. Pohoată Gabriela, *Analiza politicilor publice, Editia a III-a revazuta si adaugita*, Editura ProUniversitaria, Bucuresti, 2015.
15. Popescu Roxana-Mariana, *Drept Comunitar European*, Manual de studiu individual, Editura Pro Universitara, București, 2012.
16. Popescu Roxana-Mariana, Dumitrașcu Augustina, *Dreptul Uniunii Europene*, Ediția a II-a revăzută și adăugită, Editura Universul Juridic, București, 2011.
17. Stănescu Stanciu Teodora, *Istoria României in imagini. De la inceputuri la Uniunea Europeană*, Editura Litera, București, 2018.
18. Șandru Daniel Mihail, *Dreptul Uniunii Europene. Jurisprudență și Legislație*, Editura Universitară, București, 2012.
19. Vătăman Dan, *Instituțiile Uniunii Europene*, Editura Universul Juridic, București, 2011.
20. Luciana Bezeriță, *Consiliul Europei-Consiliul european, Consiliul Uniunii Europene, Distincții conceptuale și instituționale*, Internal auditing & risk management, iunie 2015, București.
21. Vătăman Dan, *Drept instituțional al Uniunii Europene – Curs universitar*, Editura Universul Juridic, București, 2010.
22. Constituția României, republicată.

EVALUAREA FUNCȚIONARILOR PUBLICI

Nicolescu Elena

Facultatea de Administrație Publică
Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:
Lect.univ.dr. Mircea Valentin Cârlan

Abstract: *Resursa umană este una dintre cele mai valoroase resurse de pe globul pământesc. „Viața omului este de neconceput fără muncă”, așa cum preciza dl. prof. Iamandi Luca în cartea sa.¹³⁸ Alfred Marshall spunea în lucrarea sa, Principles of Economics, faptul că “Cel mai de preț din tot capitalul este acela investit în ființa umană”.*

Investiția în cunoaștere are cea mai mare dobândă, cum spune Benjamin Franklin. Prin urmare, investiția în capitalul uman reprezintă orice activitate să asigure o sporire a calității factorului uman, iar câștigul constă în primul rând într-o productivitate a muncii mai mare.¹³⁹

Existența și progresul societății se asigură atunci când evoluția celor doi factori, populația și economia, cât și interacțiunile dintre ei, întrunesc anumite caracteristici calitative și dimensionale. Lipsa acestora sau distorsionarea lor au efecte negative, cum sunt: subdezvoltarea economică, șomajul, scăderea nivelului de trai și a calității vieții etc., considerate adesea ca forme ale dezechilibrelor corelației populație-economie.

Aceasta temă este de actualitate și este necesar să i se atribuie o importanță deosebită, atât în sectorul bugetar cât și în cel privat. Atingerea obiectivelor organizaționale depinde în mare măsură de comportamentul și atitudinea subordonaților lor față de sarcinile ce le revin.

Conștienți că problemele schimbării culturale într-un mediu național și internațional extrem de mobil devin probleme ale supraviețuirii, un obiectiv major al școlii l-a constituit schimbarea culturii organizaționale și transformarea acesteia într-o cultură dinamică, pozitivă, caracterizată prin omogenitatea valorilor și perspective care oferă motivarea pozitivă, în care concepțiile de bază sunt orientate spre consultarea subordonaților, decizia de grup, cooperare iar distribuția sarcinilor se realizează potrivit potențialului intelectual al angajaților. Avantajul unei astfel de culturi puternice, pozitive constă în promovarea modelelor de gândire dinamice și creatoare, modele care încurajează schimbarea și nu o frânează.

Misiunea generală în ceea ce privește resursele umane e reprezentată de implementarea unor măsuri în domeniu ceea ce va rezulta o bună calitate a activităților angajaților și a întreprinderii în general. Măsurile acoperă tot domeniul activităților cu privire la resursele umane, selecționarea și recrutarea de personal, mecanismele de apreciere ale performanței personalului, perseverența, motivarea și promovarea angajaților, perfecționarea profesională permanentă, sistemul IT și organizare.

Acești factori trebuie să acționeze împreună în vederea generării unui grad sporit al calității, cât și o eficacitate venită din partea angajaților și a instituției ca un tot unitar. Astfel este susținută punerea în practică a obiectivelor importante ale Primăriei Mangalia, mai ales cele referitoare la „Creșterea profesionalismului personalului instituției în scopul eficientizării relației cu cetățenii”, rezultând o instituție capabilă și cu credibilitatea necesară sporirii calității actului administrativ și a eficacității acțiunilor structurilor administrative.

1. Evaluarea performanțelor funcționarilor publici într-o instituție publică (Primăria Mangalia)

¹³⁸ Iamandi Luca, „Dreptul Muncii”, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2009, p. 1

¹³⁹ Niță Dobrotă, Mirela Aceleanu, *Ocuparea resurselor de muncă în România*, Ed. Economica, București, 2007, p. 92.

Evaluarea activității funcționarilor publici are scopul de a acorda drepturi salariale în concordanță cu performanțele profesionale individuale și de a acorda calificative anuale, pe baza unei metodologii, stabilită prin Hotărâre de Guvern, la propunerea Agenției Naționale a Funcționarilor Publici.

Pentru a asigura cadrul necesar pentru o evaluare unitară, obiectivă și transparentă a acestora, am ales analiza printr-un chestionar, care ajută și la evaluarea performanțelor funcționarilor publici în cadrul instituției publice.

Indicatorii de performanță și indicatorii de evaluare instituțională care reflectă managementul strategic fac referire la planul managerial al unității.

Prin elaborarea Regulamentului Intern, conducerea a încercat să creeze o nouă viziune a muncii, să întărească disciplina, să conștientizeze personalul angajat vis-a-vis de drepturile și obligațiile pe care le impune statutul de angajat.

Principiul după care dorește să colaboreze cu angajații săi este principiul „respectului reciproc” și a dorinței de perfecționare, prin atragerea de persoane superior calificate.

Compartimentul resurselor umane este o structură din cadrul aparatului de specialitate al Primarului orașului Mangalia, acesta colaborând cu toate compartimentele Primăriei Mangalia. Compartimentul Resurse Umane are rolul de a elabora, promova și de a monitoriza atât politicile, cât și de a forma managementul în domeniul resurselor umane.

• **Evoluția numărului de angajați al Primăriei Mangalia**

Evoluția și dinamica numărului de angajați a Primăriei Mangalia este realizată în perioada anilor 2017 – 2022.

În tabelul nr. 1 se observă evoluția acestora în cei șase ani de referință. Astfel, pe parcursul trecerii timpului Primăria Mangalia a înregistrat o creștere de personal de 90 de oameni, de la 230 de angajați în anul 2017 la 320 de angajați în anul 2022.

Tabelul nr. 3.1 - Evoluția numărului de angajați al Primăriei Mangalia

Anul	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Această evoluție favorabilă pentru companie se datorează sistemului de comunicație mass-media, precum și internetului, care au ajutat la dezvoltarea Primăriei și au evidențiat standard și forme de trai mai atractive pentru diferite categorii de populație din România, care au fost în cele din urmă recrutați la Primăria Mangalia.

• **Evoluția și structura personalului pe categorii de sexe**

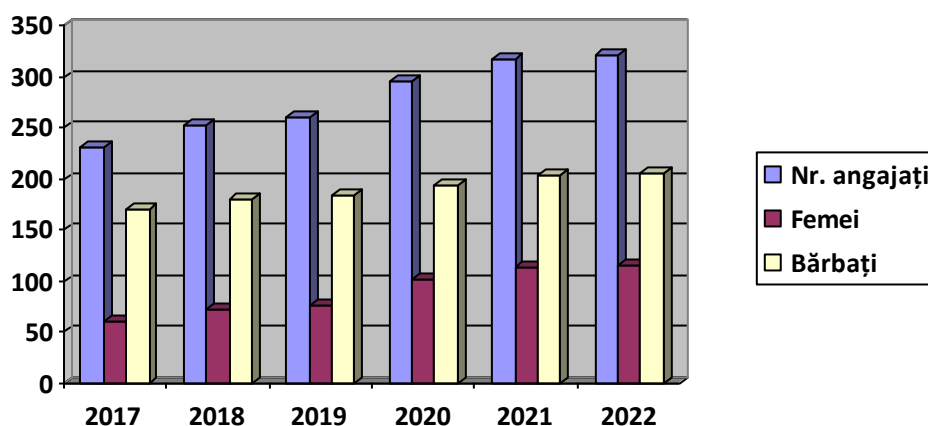
În tabelul nr. 2 și graficul nr. 1 sunt prezentate evoluția personalului la Primăria Mangalia pe categorii de sexe, în aceeași perioadă de referință, 2017 – 2022. Prin urmare, se observă că 64% din totalul personalului sunt bărbați și 36% femei în anul 2022. Pe parcursul celor șase ani analizați putem constata că ponderea cea mai mare a deținut-o bărbații, după cum urmează:

- anul 2017 = 26% femei și 74% bărbați;
- anul 2018 = 28% femei și 72% bărbați;
- anul 2019 = 30% femei și 70% bărbați;
- anul 2020 = 34% femei și 66% bărbați;
- anul 2021 = 35% femei și 65% bărbați.

Tabelul nr. 3.2 - Evoluția personalului pe categorii de sexe

Anul	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Femei	60	72	77	102	113	115
Bărbați	170	180	183	193	203	205

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Graficul nr. 3.1 - Evoluția personalului pe categorii de sexe

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Astfel, se observă că ponderea bărbaților este mai mare decât cea a femeilor, însă evoluția femeilor este una favorabilă, întrucât a crescut continuu pe toată perioada analizată.

• Evoluția și structura personalului pe categorii de vârstă

Majoritatea angajaților de la Primăria Mangalia au vârsta cuprinsă între 31 de ani și 50 de ani. În tabelul nr. 3 este prezentată evoluția resurselor umane pe categoriile de vârstă cel mai des întâlnite.

Tabelul nr. 3.3 - Evoluția personalului pe categorii de vârstă

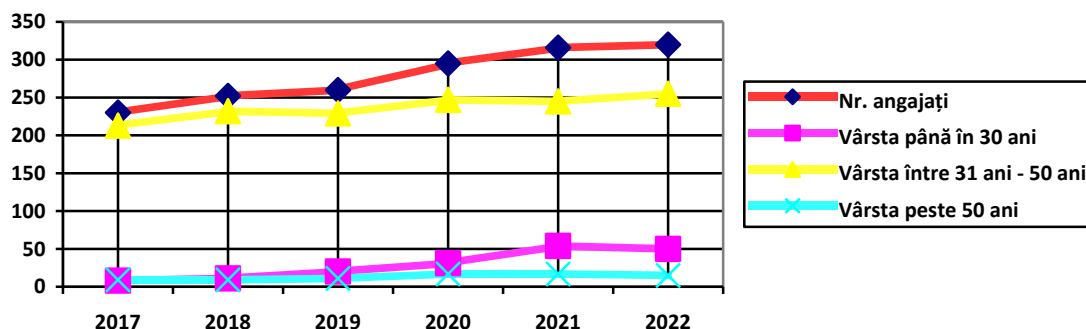
Anul	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Vârsta până în 30 ani	8	11	20	31	54	50
Vârsta între 31 ani - 50 ani	213	232	229	247	245	255
Vârsta peste 50 ani	9	9	11	17	17	15

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Ponderea cea mai mare a celor în vârstă între 31 și 50 de ani a fost în anul 2017, unde deținea 92%.

Graficul nr. 3.2 - Evoluția personalului pe categorii de vârstă

Sursa: <https://mangalia.ro/> /

Din graficul nr. 2 se observă că pe parcursul timpului dinamica ponderii celor bătrâni este devansată de dinamica celor tineri.

• Evoluția și structura personalului în funcție de vechimea în muncă

Vechimea în muncă reprezintă însumarea tuturor perioadelor în care salariatul a desfășurat o muncă sau o altă activitate social-utilă. (M. Zaharov, E. Tucikova)

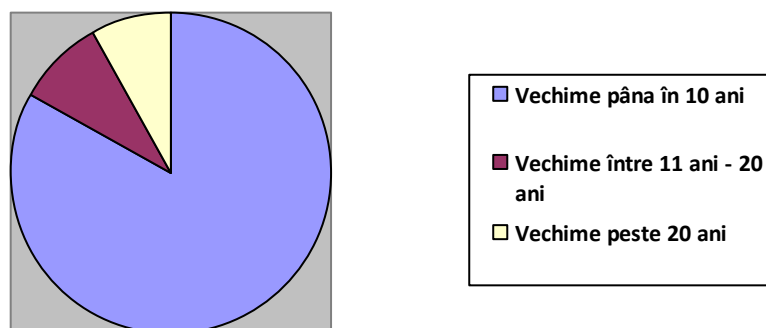
În tabelul nr. 4 este prezentată evoluția personalului din companie în funcție de vechimea sa în muncă.

Tabelul nr. 3.4 - Evoluția și structura personalului în funcție de vechimea în muncă

Anul	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Vechime până în 10 ani	192	202	211	241	265	266
Vechime între 11 ani - 20 ani	20	26	26	27	25	28
Vechime peste 20 ani	18	24	23	27	26	26

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Graficul nr. 3.3 - Structura personalului în funcție de vechimea în muncă în anul 2022

Sursa: <https://mangalia.ro/>

Deoarece fiecare stat are obligația de a dezvolta mediul universitar, prin găsirea unor modalități de încurajare și sporire a nivelului de școlarizare a populației, rata celor care doresc să muncească încă din anii facultății crește.

De asemenea, menținerea absolvenților cu studii superioare în România contribuie, cu siguranță, la creșterea socio-economică și la sporirea prestigiului academic al țării și are un impact major asupra generațiilor viitoare. De aceea ponderea celor cu vechime puțină (până în 10 ani) în muncă a crescut de la un an la altul.

• Evoluția și structura personalului în funcție de nivelul de pregătire

Gradul de specificitate al personalului se referă la caracteristicile cerute ocupantului postului pentru a fi performant pentru postul respectiv.

Nivelul de pregătire al angajaților stă la baza creșterii eficienței la locul de muncă. Acest grad de specificitate are numeroase avantaje, precum:

- îmbogățirea performanței prin repetiție și practică în aceleași activități sau în domenii adiacente,
- creșterea calității produsului final,
- valorificarea eficientă a celor mai bune aptitudini ale angajatului.

Din tabelul nr. 5 se observă că majoritatea personalului firmei au studii superioare.

Pregătirea profesională este un proces de instruire prin care salariații dobândesc cunoștințe teoretice și practice, tehnici noi, pentru ca munca lor să devină eficientă. Dezvoltarea profesională este un proces mai complex, care se concentrează pe creșterea experienței, a cunoștințelor teoretice și practice, necesare cadrelor de conducere. Aceste activități sunt necesare atât progresului individual al fiecărui angajat, cât și progresul întreprinderii. Procesul de pregătire profesională include două componente distincte: formarea profesională și perfecționarea profesională.,¹⁴⁰

O etapă importantă a procesului de evaluare a performanțelor o reprezintă determinarea celor mai potrivite criterii de evaluare, respectiv a elementelor specifice sau a atribuțiilor ce definesc performanța. Totodată se impune stabilirea standardelor de performanță, respectiv a nivelului dorit sau așteptat.

Tabelul nr. 3.5 - Evoluția și structura personalului în funcție de nivelul de pregătire

Anul	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Nr. angajați	230	252	260	295	316	320
Personal cu studii liceale	8	12	9	13	16	11
Personal cu studii medii	24	36	25	42	52	55
Personal cu studii superioare	198	204	226	240	248	254

Sursa: <https://mangalia.ro/>

„Criteriile de evaluare a performanței vizează, fie rezultatele și evenimentele trecute care au fost obținute sau au avut loc într-o perioadă determinată, fie potențialul viitor a resurselor umane. De aceea, stabilirea criteriilor de performanță are în vedere determinarea acelor caracteristici psihosocioprofesionale ale titularului care sunt cele mai importante pentru realizarea rezultatelor viitoare și care asigură posibilitatea exercitării sarcinilor, competențelor și responsabilităților.,”¹⁴¹

Nivelul de pregătire al resurselor umane se referă printre altele și la:

- ✓ educație,
- ✓ experiență,

¹⁴⁰ Ilie Suzana, Georgescu Roxana, „Organizarea resurselor umane,, Editura Oscar Print, București, 2006, p. 151

¹⁴¹ Ilie Suzana, Georgescu Roxana, „Organizarea resurselor umane,, Editura Oscar Print, București, 2006, p. 92

- ✓ perfecționare,
- ✓ putere de decizie,
- ✓ îndemânare,
- ✓ abilități fizice,
- ✓ abilități intelectuale,
- ✓ abilități specifice cerute de postul respectiv.

După cum se cunoaște, orice instituție trebuie să respecte principiul libertății alegerii locului de muncă, a meseriei, a profesiei sau a activității pe care urmează să o presteze salariatul. Relațiile interactive de muncă funcționează pe principiul egalității de tratament față de toți angajații și se bazează și pe buna credință.

Prin urmare, instituția trebuie să asigure evitarea tuturor formelor de discriminare directă sau indirectă dintre angajați, pe orice motiv s-ar afla ele.

În cele ce urmează, vom prezenta un studiu de caz bazat pe chestionar, realizat la Primăria Mangalia.

Cercetarea empirică pe bază de chestionar este o direcție importantă de cercetare și care are ca obiectiv principal demonstrarea necesității managementului resurselor umane, precum și cuantificarea recompenselor angajaților, prin măsurarea gradului de satisfacție a acestora.

Cercetarea s-a desfășurat pe parcursul a două luni, în perioada ianuarie și februarie 2023, pe un eșantion de 240 de angajați care își desfășoară activitatea la Primăria Mangalia.

Chestionarul a fost administrat prin deplasarea la sediul Primăriei Mangalia, asigurând, totodată, confidențialitatea răspunsurilor, dar și respectarea regulilor ca un respondent să poată completa chestionarul doar o singură dată.

Întocmirea chestionarului a vizat identificarea unor măsuri de perfecționare a evaluării funcționarilor publici a Primăriei Mangalia, tocmai pentru ca acesta să fie în funcție de cerințele și necesitățile angajaților.

În acest sens, s-a stabilit ca obiective ale chestionarului următoarele:

- descrierea evaluării funcționarilor publici a Primăriei Mangalia;
- identificarea punctelor forte și slabe în domeniul evaluării funcționarilor publici a Primăriei Mangalia;
- studierea corelației evaluării funcționarilor publici a Primăriei Mangalia și satisfacția în muncă a acestora;
- oferirea posibilităților Primăriei Mangalia de a reflecta la practicile manageriale utilizate și de a le perfecționa.

Unul dintre obiectivele chestionarului a fost acela de a respecta principiul rapidității și ușurinței completării. Marja de eroare a chestionarului este de 0,5 procente, acesta fiind aplicat pe un eșantion de persoane cotate la un nivel de încredere de 95%.

Chestionarul cuprinde un set de 8 întrebări referitoare la evaluarea funcționarilor publici ai Primăriei Mangalia, prezentat în anexa nr. 1.

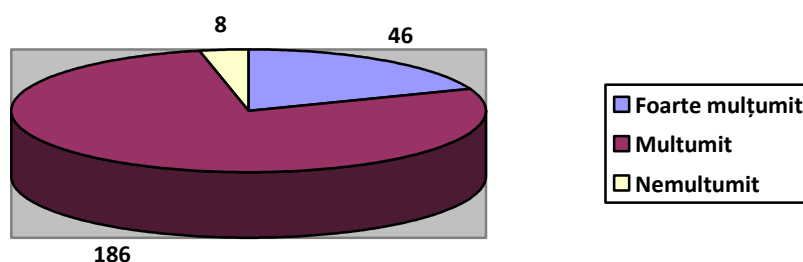
CHESTIONAR

1. Sunteți satisfăcut de postul pe care-l ocupați?

Tabelul nr. 3.6 – Satisfacția față de post la nivelul Primăriei Mangalia

Satisfacție	Foarte mulțumit		Mulțumit		Nemulțumit	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	46	19,16%	186	77,5%	8	3,33%

Graficul nr. 3.4 - Satisfacția față de post la nivelul Primăriei Mangalia

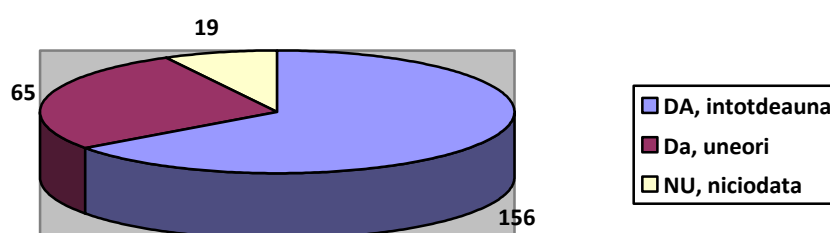
Din tabelul nr. 6 se observă că 77,5% din respondenți sunt mulțumiți de postul ocupat în cadrul Primăriei Mangalia și 46 de persoane, respectiv 19,16% sunt foarte mulțumiți de postul lor. Aceasta reprezintă o situație foarte favorabilă pentru instituție întrucât arată faptul că aproape toți angajații sunt satisfăcători. În același timp, doar 8 dintre cele 240 de persoane intervievate au considerat că sunt nemulțumite și posibil ca aceștia să se și gândească la o posibilă schimbare de job.

2. Recompensele primite sunt conform volumului de muncă depus?

Tabelul nr. 3.7 – Recompensele primite conforme cu volumul de muncă

	DA, întotdeauna		DA, uneori		NU, niciodată	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	156	65%	65	27%	19	8%

Graficul nr. 3.5 - Recompensele primite conforme cu volumul de muncă

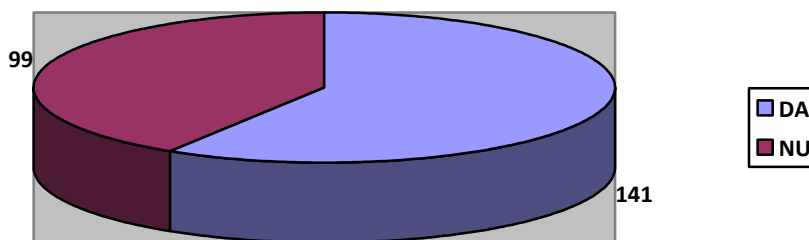
Stimulentele primite de angajatori în cadrul Primăriei Mangalia sunt în proporție de 65% întotdeauna conforme cu volumul de muncă depus de către aceștia. Doar 8% din cei 240 de respondenți consideră că niciodată recompensele primite nu sunt conforme productivității lor. Probabil printre aceștia 19 angajați se numără și cei 8 angajați care nu sunt satisfăcuți de postul pe care îl ocupă.

3. Este ușor să promovezi în cadrul Primăriei Mangalia?

Tabelul nr. 3.8 – Posibilitatea promovării la locul de muncă

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	141	58,75%	99	41,25%

Graficul nr. 3.6 - Posibilitatea promovării la locul de muncă

Conform tabelului nr. 8, mai mulți de jumătate din respondenți au răspuns favorabil, în sensul că pot promova ușor în cadrul Primăriei Mangalia.

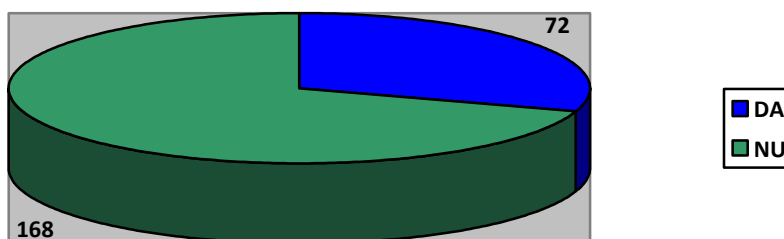
4. Vă simțiți subapreciat din punct de vedere al nivelului de pregătire?

Tabelul nr. 3.9 – Subaprecierea față de nivelul de pregătire

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	72	30%	168	70%

Deoarece majoritatea angajaților Primăriei Mangalia au studii superioare, aceștia nici nu se simt subapreciați față de nivelul de pregătire. Din cei 240 de respondenți, 168 au răspuns că nu se simt subapreciați din acest punct de vedere.

Graficul nr. 3.7 -Subaprecierea față de nivelul de pregătire

În același timp, 30% dintre angajați consideră că ar trebui să fie apreciați mai mult având în vedere pregătirea și abilitățile acestora.

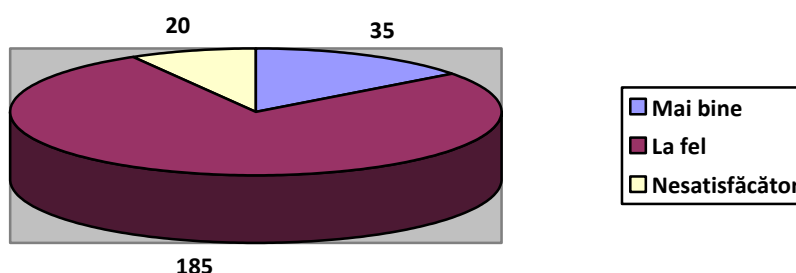
5. Cum a evoluat evaluarea dvs. pe parcursul timpului?

Tabelul nr. 3.10 – Evaluarea funcționarilor publici la nivelul Primăriei Mangalia

Evaluarea	Mai bine		La fel		Nesatisfăcător	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	35	14,77%	185	77%	20	8,33%

Din punct de vedere al evoluției evaluării funcționarilor publici, conform tabelului nr. 10, doar 20 din cei 240 de angajați interogați susțin că acesta a fost nesatisfăcătoare, ei reprezentând 8,33%, în timp ce 14,77% dintre angajații intervievați susțin că evaluarea a fost chiar mai bună.

Graficul nr. 3.8 -Evaluarea funcționarilor publici la nivelul Primăriei Mangalia

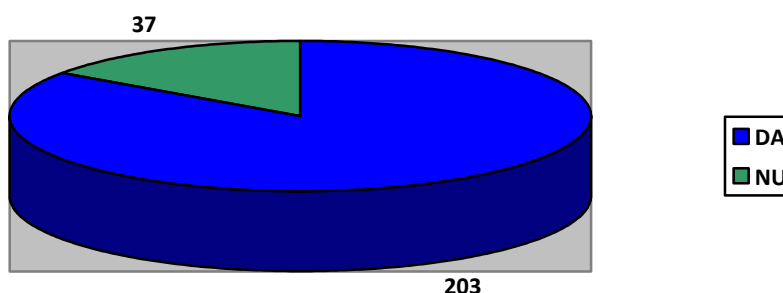
De asemenea, se observă că marea majoritate a angajaților, respectiv 77%, însumând un număr de 185 de persoane, au rămas cu aceeași evaluare.

6. Este o atmosferă plăcută la nivelul Primăriei Mangalia?

Tabelul nr. 3.11 – Atmosfera în cadrul Primăriei Mangalia

	DA		Nu	
	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	203	84,58%	37	15,41%

Graficul nr. 3.9 -Atmosfera în cadrul Primăriei Mangalia

Din răspunsurile primite, conform tabelului nr. 11 și figurii nr. 9, se observă că 84,58% dintre persoanele interievate sunt satisfăcute de atmosfera din cadrul Primăriei Mangalia,

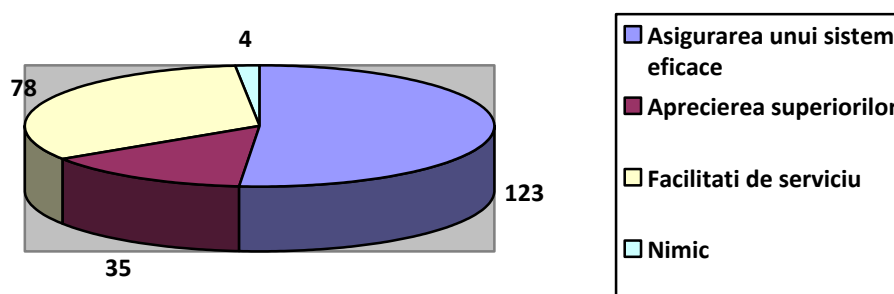
situație pozitivă pentru aceasta. În timp ce restul de 37 de persoane, respectiv 15,41% nu sunt mulțumiți de atmosfera din cadrul Primăriei Mangalia.

7. Ce alte tipuri de recompense vă motivează pentru a vă crește evaluarea?

Tabelul nr. 3.12 – Alte recompense motivatoare pentru creșterea evaluării funcționarilor

Recompense	Asigurarea unui sistem eficace		Aprecieria superiorilor		Facilități de serviciu		Nimic	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	123	51,25%	35	14,58%	78	32,5%	4	1,66%

Graficul nr. 3.10 -Alte recompense motivatoare pentru creșterea evaluării funcționarilor

Din tabelul nr. 12 și figura nr. 10 rezultă că mai mult de jumătate din respondenți, respectiv 51,25% sunt motivați de asigurarea unui sistem eficace. În același timp, 14,58% sunt motivați de aprecierile primite de la superiori, iar 32,5% de facilitățile de serviciu primite. Doar 4 persoane din cele 240 nu sunt motivate de nimic.

Facilitățile de serviciu primite se referă la mașina de serviciu sau telefon, precum și la laptopul de serviciu.

8. Credeți că evaluarea funcționarilor publici ar crește dacă....?

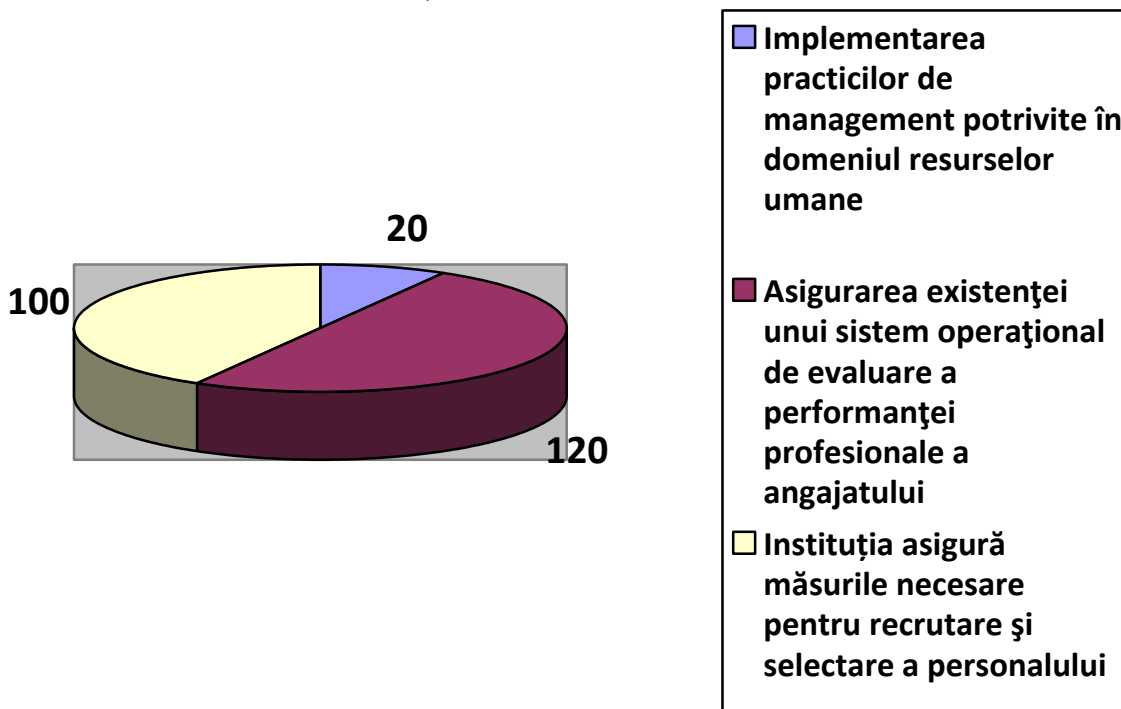
Tabelul nr. 3.13 – Motivația suplimentară la nivelul Primăriei Mangalia

Motivația	Implementarea practicilor de management potrivite în domeniul resurselor umane		Asigurarea existenței unui sistem operațional de evaluare a performanței profesionale a angajatului		Instituția asigură măsurile necesare pentru recrutare și selectare a personalului	
	Nr.	%	Nr.	%	Nr.	%
Respondenți	20	8,33%	120	50%	100	41,66%

Din răspunsurile primite, 120 de persoane consideră că ar fi mai productive dacă ar fi asigurată existența unui sistem operațional de evaluare a performanței profesionale a angajatului și 100 de persoane cred că dacă instituția asigură măsurile necesare pentru recrutare și selectare a personalului, conform tabelului nr. 13 și figurii nr. 11.

În schimb doar 8,33% din respondeți cred că ar fi mai motivați dacă ar fi implementate practici de management potrivite în domeniul resurselor umane.

Graficul nr. 3.11 -Motivația suplimentară la nivelul Primăriei Mangalia

Interpretarea rezultatelor obținute în urma chestionarului

În urma aplicării acestui chestionar și a interpretării răspunsurilor primite se poate concluziona prin aprecierea pozitivă a evaluării funcționarilor publici din cadrul Primăriei Mangalia.

Distribuția chestionarului a fost realizată personal, așadar, au fost furnizate clarificările necesare de fiecare dată când au fost solicitate informații suplimentare. Prin urmare, toate chestionarele au fost completate corect și au fost validate pentru a fi centralizate. Ținând cont că nu a existat nici un criteriu de selectare a angajaților incluși în prezentul studiu, stabilirea eșantionului nu a creat nici un fel de dificultate în realizarea cercetării. Astfel, s-a urmărit includerea în studio a unui număr cât mai mare de angajați în așa fel încât rezultatele obținute să fie concludente, iar situația să poată fi generalizată la toți angajații.

De reținut este faptul că 62% din respondeți au fost bărbați și 38% au fost femei, iar vârsta medie s-a situat între 30 și 45 de ani. Prin urmare, au fost atinse țintele majoritare din cadrul companiei.

Astfel, se poate concluziona că mai mult de jumătate din funcționarii publici ai Primăriei Mangalia sunt motivați și consideră că munca lor este corect evaluată.

Se consideră că nu există o relație univocă între satisfacție și performanță, iar de cele mai multe ori relația este circulară, performanțele superioare determină satisfacție în muncă, care poate duce la creșterea performanțelor, implicit a evaluării, dar există și numeroase excepții:

✓ în cazul lucrului sub amenințare performanțele de obicei sunt mari, însă satisfacția în muncă lipsește;

✓ dacă mediul de muncă este permisiv și lipsit de exigențe, controlul inexistent, iar angajații pot folosi timpul de muncă pentru rezolvarea unor probleme personale pe seama cheltuielilor organizației, satisfacția va fi mare, însă performanțele reduse;

✓ insatisfacția poate duce la creșterea gradului de motivație și la îmbunătățirea performanțelor.

Posibil ca unii dintre funcționarii publici ai Primăriei Mangalia să se numere printre persoanele care trec prin aceste momente.

Însă, în linii mari evaluarea funcționarilor publici ai Primăriei Mangalia este una destul de ridicată, angajații consideră că muncă lor se desfășoară într-o atmosferă plăcută, este bine răsplătită și apreciată.

CONCLUZII

Prezenta lucrare analizează valențele noțiunii de funcționar public, ca principală punte de legătură dintre administrația publică și cetățeni. Administrația publică mediază dialogul cu cetățenii prin intermediul funcționarilor publici.

Pregătirea teoretică și practică a personalului din administrația publică trebuie avută în considerare în procesul de formare a acestora, pornind de la caracterul multilateral și specializat al activității în administrația publică. Pe bazele dobândite în domeniu, competența profesională presupune posibilitatea de a pune cu ușurință în aplicare aptitudinile intelectuale câștigate și abilitățile practice ale funcționarului public.

În cadrul administrației publice locale, funcționarul este cel care îndeplinește sau contribuie constant la îndeplinirea serviciului public, subordonându-se autorității administrației publice din unitatea administrativ-teritorială de care aparține.

Se presupune că funcționarii publici au o răspundere mai mare raportată la munca prestată, în timp ce personalul contractual are o răspundere limitată, aspect ce depinde de pregătirea profesională a fiecărui individ.

Realizarea obiectivelor unei instituții, publice sau private, în condițiile asigurării simultane a satisfacției angajaților săi, face necesară respectarea unor principii referitoare la:

→ asigurarea oportunităților egale pentru toți angajații organizației, fără discriminare de sex, religie, rasă, vârstă, statut marital etc.;

→ respectarea dreptului la informare a fiecărui angajat;

→ asigurarea recompenselor cuvenite;

→ susținerea dezvoltării profesionale pentru fiecare membru al organizației.

Principala virtute pe care funcționarul trebuie să o respecte în exercitarea funcției sale este responsabilitatea. El trebuie ducă la bun sfârșit atribuțiile, motivat fiind de importanța rolului său profesional, și nu de obligație.

Prin politica de personal trebuie asigurată o continuitate, stabilitate și eficacitate a funcționarilor instituției. În vederea păstrării posturilor funcționarilor publici ce dau dovadă de profesionalism, consider absolut necesar faptul ca aceștia să considere motivantă stabilitatea funcției potrivit principiului carierei, precum și respectarea în permanență a răspunderii juridice în cazul încălcării obligațiilor de serviciu.

BIBLIOGRAFIE

1. Anton Trăilescu, *Drept administrativ*, Editura All Beck, București, 2005.
2. Armenia Androniceanu *Noutati in managementul public*, Editura „Universitara”, Bucuresti, 2004.
3. Bălan, E., *Drept administrativ și procedură administrativă*, Ed. Universitară, București, 2002.
4. Cristina Manole, „*Managementul Resurselor Umane în Administrația Publică*”, ed. ASE, București, 2006.
5. Dana Apostol Tofan, *Drept administrativ*, vol.II, Edit.All Beck, București, 2004 .

6. Dana Apostol Tofan, *Modificările esențiale aduse instituției contenciosului administrativ prin noua lege cadru în materie (I)*, Curierul Judiciar nr.3/2005.
7. Dănișor Diana, *Metodologie Juridică Etică și Integritate Academică*, Editura Simbol, Craiova, 2020.
8. Dobrin Cosmin, George Moldoveanu, *Calitatea în Sectorul Public*, Editura ASE București, 2005.
9. E. S. Ticameș, *Drept administrativ și elemente de știința administrației*, Ed. Sedcom Libris, București, 2003
10. Elvira Nică, „*Managementul Resurselor Umane în Administrația Publică*”, ed. ASE, București, 2006.
11. Hans Jonas, *Le Principe de responsabilité*, Flammarion, coll. « Champs », Paris, 2013.
12. Henri Mazeaud, 3e édition par Nathalie Blanc, Denis Mazeaud, *Méthodes générales de travail. Réussir les écrits et les oraux. Droit privé. Licence & Master*, Paris, LGDJ, 2014.
13. Iamandi Luca, „*Dreptul Muncii*”, Editura Fundației Universitare „Dunărea de Jos”, Galați, 2009.
14. Ilie Suzana, Georgescu Roxana, „*Organizarea resurselor umane*”, Editura Oscar Print, București, 2006
15. Iorgovan, A. *Tratat de drept administrativ*, vol.I, Ed. All Beck, București, 2005.
16. Iorgovan, *Considerații teoretice pe marginea unor soluții ale instanțelor de contencios administrativ*. Revista de Drept Public nr. 1/2006. descentralizarea, Revista de Drept Public nr. 1/2005.
17. M. Preda, *Drept administrativ. Partea generală*, ediție revăzută și actualizată, Ed. Lumina Lex, București, 2000.
18. Maican D., *Managementul resurselor umane*, Editura Casa Corpului Didactic, Slatina-Olt, 2001.
19. Manolescu, A., Lefter, V., Deaconu, A., *Politici în gestionarea resurselor umane*, Editura Economică, București, 2012.
20. Marinescu, G., *Management public modern*, Ediția revăzută, Editura Tehnopress, Iași, 2008.
21. Niță Dobrotă, Mirela Aceleanu, *Ocuparea resurselor de muncă în România*, Ed. Economica, București, 2007.
22. Predonu Andreea Monica, *Viitorul pieței muncii europene. Implicații regionale*, Editura ProUniversitaria, 2015
23. Roșca, C., Vărzaru, M., Roșca, I. Gh., *Resurse umane. Management și gestiune*, Editura Economică, București, 2012.
24. Rotaru A., Prodan. A., *Managementul resurselor umane*. Editura Sedcom Libris, Iași, 1998.
25. V. Vedinaș, *Statutul funcționarilor publici*, Ed. Nemira, București, 1998.
26. V. Prisăcaru, *Tratat de drept administrativ român. Partea generală*, ed. a III-a revăzută și adăugită, Ed. Lumina Lex, București, 2002.
27. Legea nr. 188/1999 privind Statutul funcționarilor publici (republicată în M.Of., Partea I, nr. 365 din 29 mai 2007) <https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/50608>
28. Hotărârea Guvernului nr. 624 din 29/05/2003 pentru aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare a Agenției Naționale a Funcționarilor Publici, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 410 din 11/06/2003;
29. Agenția Națională a Funcționarilor Publici, Manual de Resurse Umane, pagina 157, http://rru.anfp.gov.ro/docs/manual_magagement_resurse_umane.pdf
30. <https://mangalia.ro/>.

IMPLICATII CONTABILE SI FISCALE PRIVIND FRAUDA TVA IN CADRUL TRANZACTIILOR INTRACOMUNITARE

Anton Tereza Maria

*Facultatea de Științe Economice
Master Contabilitate, Audit și Consultanță*

Cordonator stiintific,
Lect. Univ. dr. Manea Liliana

Abstract: *Lucrarea prezentata isi propune sa cerceteze modul de identificare si evaluare a evaziunii fiscale in domeniul TVA in contextul Uniunii Europene. Asa cum este definit conceptul de evaziune fiscala, din punct de vedere semantic, reprezinta sustragerea de la plata unor obligatii legale datorate statului de rezidenta al celui care datoreaza obligatia de plata.*

Sustragerea de la plata obligatiilor legale datorate statului de rezidență se referă la acțiunile prin care o persoană sau o entitate încearcă să evite sau să eludeze plata impozitelor, taxelor sau altor obligații financiare către statul în care sunt rezidenți. Identificarea și evaluarea evaziunii fiscale în domeniul TVA în cadrul Uniunii Europene sunt procese complexe și dificile, deoarece evaziunea fiscală este o activitate ilegală și neraportată.

Este important de menționat că, estimările privind evaziunea fiscală în domeniul TVA sunt în general aproximative și pot varia de la o țară la alta. De asemenea, evaziunea fiscală poate fi subraportată, iar anumite forme de evaziune pot fi greu de detectat și cuantificat. Prin urmare, cuantificarea exactă a evaziunii fiscale în domeniul TVA rămâne o provocare și este necesară o abordare multidisciplinară, inclusiv cooperarea între statele membre, schimbul de informații și utilizarea tehnologiilor avansate pentru combaterea evaziunii fiscale.

ASPECTE CONTABILE SI FISCALE PRIVIND TRANZACȚIILE INTRACOMUNITARE DE BUNURI EFECTUATE ÎN ANUL 2021 DE MATER PROD SRL

1. Descrierea societății:

Societatea Mater Prod SRL este o societate cu capital autohton având Cod de Identificare Fiscală RO 418212XX, J40/123/XXX înființată în 2019, cu domiciliul fiscal în București.

Este reprezentată legal de către Dl Popescu I, CNP 1571XXXXXXXXXX, având domiciliul în BUCUREȘTI.

Obiectul principal de activitate al societății este conform Cod CAEN 4631 – “Comerț cu ridicată al fructelor și legumelor”.

În perioada ianuarie-martie 2021 societatea deținea cod de TVA pentru operațiuni intracomunitare (pentru tranzacții în suma mai mare de 10.000 Euro). Acest lucru nu este echivalent cu înregistrarea în scopuri de TVA în România.

Practic, firma va continua să fie neplătitoare de TVA.

Asta înseamnă că nu va emite facturi cu TVA și nu își va deduce TVA din achiziții, dar va plăti TVA aferent mărfurilor achiziționate. Din suma înscrisă pe factură de achiziție intracomunitară va calcula cât din aceasta suma reprezintă TVA (19%). Suma o va declara în decontul de TVA și o va plăti la bugetul de stat.

Codul de TVA intracomunitar va fi folosit doar în relația cu alte firme din spațiul intracomunitar.

Acest cod este utilizat pentru identificarea tranzacțiilor intracomunitare și pentru furnizarea acestuia partenerilor de afaceri.

2. Repere metodologice ale studiului de caz

În acest capitol vom evalua corectudinea **înregistrărilor în evidența contabilă** precum și modul de înregistrare a operațiilor intracomunitare cu partenerul din Austria.

Așa cum am detaliat evaziunea fiscală este o componentă a economiei subterane, sau mai bine zis o operațiune “la interferență inerentă a economiei subterane cu cea oficială”.¹⁴²

În vederea analizei studiului de caz se evaluează anul fiscal 2021.

Societatea înregistrează achiziții intracomunitare-de-la partenerul sau din spațiul intracomunitar în decursul anului fiscal aplicând principiile contabile de evaluare și înregistrare la dată achiziției.

Înainte de efectuarea unei tranzacții intracomunitare, este important să se verifice validitatea codului de TVA intracomunitar al partenerului de afaceri.

Acest lucru poate fi realizat prin intermediul Sistemului de Informare a Pieței Interne (VIES), care este un sistem online gestionat de Comisia Europeană și care furnizează informații despre înregistrarea în scopuri de TVA a întreprinderilor din Uniunea Europeană.

Potrivit vectorului fiscal societatea este neplătitoare de TVA dar efectuează achiziții intracomunitare de bunuri peste plafonul de 34.000 lei/an (10.000 euro la cursul de la dată aderării de 3,4 lei/eur), drept pentru care această are obligația de a solicita codul special înainte de a derula tranzacția.

Conform prevederilor art. 317, alin (1), lit a) din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal societatea

“1) Are obligația să solicite înregistrarea în scopuri de TVA, conform prezentului articol:

a) persoana impozabilă care are sediul activității economice în România și persoana juridică neimpozabilă stabilită în România, neînregistrate și care nu au obligația să se înregistreze conform art. 316 și care nu sunt deja înregistrate conform lit. b) - d) ori alin. (2) sau (2¹), care efectuează o achiziție intracomunitară taxabilă în România, înainte de efectuarea achiziției intracomunitare, dacă valoarea achiziției intracomunitare respective depășește plafonul pentru achiziții intracomunitare în anul calendaristic în care are loc achiziția intracomunitară”.¹⁴³

În conformitate cu prevederile Legii nr.227 /2015 privind Codul fiscal condiția imperativă pentru a opera mecanismul taxării inverse este ca atât furnizorul cât și beneficiarul să fie înregistrați în scopuri de TVA, după cum prevede actul normativ antecitat.

După înscrierea în scopuri de TVA pentru operațiuni intracomunitare și înscrierea în ROI (registru operatorilor intracomunitari) societatea declară achizițiile intracomunitare în Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390), iar TVA-ul calculat va fi declarat în Decontul special de taxa (D 301) și achitat până la data de 25 ale lunii următoare achiziției.

Având în vedere faptul că societatea nu este plătitoare în regim normal de TVA, cumpărătorul din România nu poate beneficia de aplicarea taxării inverse.

Persoanele impozabile care efectuează tranzacții intracomunitare trebuie să completeze și să depună declarații recapitulative periodice (formularul 390). Aceste declarații conțin informații despre valorile tranzacțiilor intracomunitare și alte detalii relevante.

În decursul lunii **ianuarie** 2021 societatea a achiziționat mărfuri de la un partener intracomunitar Fulle Trade din Austria, în valoare de 9.500 Eur reprezentând echivalentul a 45.695 lei.

Această operațiune este evidențiată în contabilitatea societății cu următoarea notă contabilă:

371 mărfuri = 401.12 furnizori 45.695 lei

¹⁴² Dr. Emil Dinga-“Considerații teoretice privind evaziunea fiscală VS fraudă Fiscală

¹⁴³ Legea 227/2015 privind Codul Fiscal

TVA aferentă acestei tranzacții în valoare de 7.295 lei a fost declarată în Decontul special de taxa(D301) aferent lunii ianuarie 2021, pentru care a întocmit următoarele note contabile:

-635(chelt cu alte imp, taxe și vărsăminte)=446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate)
7.295 lei

-446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate)=5121(Conturi la bănci în lei) 7.295 lei

Mărfurile achiziționate de la partenerul intracomunitar din Austria au fost vândute pe piața internă în regim engros în 4 piețe agroalimentare drept pentru care au fost efectuate următoarele înregistrări contabile :

411.12 Clienți = 707 Venituri din vânzarea mărfurilor 52.550 lei

5121(Conturi la bănci în lei)= 411.12 Clienți 52.550 lei

Avand in vedere faptul ca societatea este neplatitoare de TVA si nu deține un cod valid de TVA in regim normal va emite facturi fără TVA și nu pot efectua tranzacții care implică taxă pe valoarea adăugată. Cu toate acestea, aceste societăți pot emite facturi care nu includ TVA și care se numesc "facturi fără TVA".

În conformitate cu prevederile pct 84. (1) din NM date in aplicarea art. 310 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal “Persoanele care aplică regimul special de scutire, conform art. 310 din Codul fiscal, au obligația să țină evidența livrărilor de bunuri și a prestărilor de servicii care ar fi taxabile dacă nu ar fi realizate de o mică întreprindere, cu ajutorul jurnalului pentru vânzări, precum și evidența bunurilor și a serviciilor taxabile achiziționate, cu ajutorul jurnalului pentru cumpărări.”¹⁴⁴

Achizițiile și livrările afente lunii ianuarie 2021 au fost evidențiate în jurnalul de cumpărări , jurnalul de vânzări, balanța de verificare, registrul jurnal ale societății.

Sumele au fost declarate în Decontul TVA (301 Decont special) aferent lunii ianuarie 2021 și respectiv în Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390) aferentă perioadei menționate.

În decursul lunii **februarie** 2021 societatea a achiziționat mărfuri (legume) de la partenerul intracomunitar din Austria în valoare de 8.580 Eur echivalent a 41.368 lei

Această operațiune a fost evidențiată în contabilitatea societății cu următoarele note contabile :

371 mărfuri =401.12 furnizori 41.368 lei

TVA aferentă acestei tranzacții în valoare de 6.605 lei a fost declarată în Decontul special de taxa (D301) aferent lunii februarie 2021, și au fost întocmite următoarele note contabile:

-635(chelt cu alte imp, taxe și vărsăminte)=446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate)
6.605 lei

-446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate)=5121(Conturi la bănci în lei) 6.605 lei

Mărfurile achizionate de la partenerul intracomunitar au fost vândute pe piață internă în regim en gross în diverse piețe agroalimentare,iar respectivele operațiuni au fost înregistrate în evidență contabilă a societății cu următoarele note contabile :

411.12 Clienți = 707 Venituri din vânzarea mărfurilor 62.080 lei

5121(Conturi la bănci în lei)= 411.12 Clienți 62.080 lei

Achizițiile intracomunitare și livrările interne afente lunii februarie 2021 au fost înregistrate în evidență contabilă a societății respectiv în jurnalul de cumpărări , jurnalul de vânzări, balanța de verificare, registrul jurnal .

TVA aferentă a fost declarată în Decontul special de taxa (D 301 Decont special) aferent lunii februarie 2021 și respectiv în Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390) aferentă perioadei menționate.

---

¹⁴⁴ Art. 310 din Legea nr.227/2015 privind Codul fiscal

În decursul lunii **Martie 2021** societatea a achiziționat mărfuri în valoare de 7.856 Eur echivalentul a 38.416 lei.

Această operațiune este evidențiată în contabilitatea societății astfel :

371.1 mărfuri = 401.12 furnizori 38.416 lei

TVA aferentă acestei tranzacții în valoare de 6.134 lei a fost declarată în Decontul special de taxa (D301) aferent lunii martie 2021 și s-au întocmit următoarele note contabile:

635(chelt cu alte imp, taxe și vărsăminte)=446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate) 6.134 lei

446(alte imp, taxe și vărsăminte asimilate)=5121(Conturi la bănci în lei) 6.134 lei

Mărfurile achiziționate de la partenerul intracomunitar din Austria au fost vândute pe piață internă în regim en gross în diverse piețe agroalimentare și au fost înregistrate în evidență contabilă a societății cu următoarele articole contabile :

411.12 Clienți = 707 Venituri din vânzarea mărfurilor 59.928 lei

5121(Conturi la bănci în lei)=411.12 Clienți 59.928 lei

În luna martie societatea Mater Prod SRL nu declara la organul fiscal teritorial Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390) și respectiv decontul special de taxa aferente lunii martie 2021.

Pe cale de consecință nedeclararea și neplata obligațiilor fiscale reprezentând TVA prin nedepunerea decontului special de taxa la organul fiscal teritorial, conduce la diminuarea TVA datorat la bugetul de stat.

Începând cu data de **01.04.2021**, societatea obține dreptul de a efectua operațiuni în sfera TVA în regim normal, prin opțiune.

Pentru acordarea codului valid de TVA, organele fiscale (ANAF) au solicitat societății MATER PROD SRL, depunerea online a următoarelor documente/înscrisuri (valabil la data de 01.04.2021):

- în funcție de tipul firmei, administratorul/administratorii sau asociații vor depune o declarație pe propria răspundere; această trebuie să fie semnată de către toate persoanele care au calitatea de administrator sau asociat.

- documente care să conțină informații despre administrator(i) și asociați;

- Formularul 010 (declarația de mențiuni);

- dovadă transmiterii către ANAF a declarației pe propria răspundere.

Ulterior, reprezentanții ANAF vor verifica dacă actele depuse fizic și online sunt corecte.

Conform art. 273 alin. (1) din Codul fiscal” se consideră achiziție intracomunitară de bunuri obținerea dreptului de a dispune, că și un proprietar, de bunuri mobile corporale expediate sau transportate la destinația indicată de cumpărător, de către furnizor, de către cumpărător sau de către altă persoană, în contul furnizorului sau al cumpărătorului, către un stat membru, altul decât cel de plecare a transportului sau de expediere a bunurilor”.¹⁴⁵

“(1) Persoana care efectuează o achiziție intracomunitară de bunuri care este taxabilă, conform prezentului titlu, este obligată la plata taxei.

(2) Atunci când persoana obligată la plata taxei pentru achiziția intracomunitară, conform alin. (1), este:

a) o persoană impozabilă stabilită în Uniunea Europeană, dar nu în România, respectiva persoană poate, în condițiile stabilite prin normele metodologice, să desemneze un reprezentant fiscal ca persoană obligată la plata taxei;

b) o persoană impozabilă care nu este stabilită în Uniunea Europeană, respectiva persoană este obligată, în condițiile stabilite prin normele metodologice, să desemneze un reprezentant fiscal ca persoană obligată la plata taxei.”¹⁴⁶

¹⁴⁵ art. 273 alin. (1) din Legea 227/2015 privind Codul fiscal

¹⁴⁶ ART. 308 - Persoana obligată la plata taxei pentru achiziții intracomunitare

În decursul lunii **aprilie** 2021 societatea achiziționează mărfuri în valoare de 23.000 Eur echivalentul a 112.470 lei

Această operațiune a fost înregistrată în evidență contabilă a societății cu următoarele articole contabile :

371 mărfuri = 401.12 furnizori 112.470 lei

4426 TVA Deductibilă = 4427 TVA Colectată 21.370 lei

Mărfurile achizionate de la partenerul intracomunitar din Austria au fost vândute pe piață internă și au evidențiate cu următoarele înregistrări contabile :

411 Clienți = % 146.211 lei

707 Venituri din vânzarea mărfurilor 122.866 lei

4427 Tva Colectat 23.345 lei

Societatea nu a depus la organul fiscal teritorial decontul de TVA (D 300) și Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390) aferente lunii aprilie 2021.

Prin urmare nedeclararea și neplata obligațiilor fiscale reprezentând TVA prin nedeținerea decontului de TVA la organul fiscal teritorial, conduce la diminuarea TVA datorat la bugetul de stat.

În luna **mai** 2021 societatea a realizat un import din Turcia. Conform declarației vamale întocmită rezultă că mărfurile achiziționate din import urmează a fi livrate către partenerul intracomunitar compania Fulle Trade GmbH din Austria, ocazie cu care SC Mater Prod și Fulle Trade GmbH a menționat codul valid de TVA al societății precum și pe cel al companiei Fulle Trade GmbH.

În această tranzacție societatea Mater Prod are calitatea de intermediar și conform prevederilor Codului fiscal coroborat cu Regimul vamal 42 a evidențiat în contabilitate o achiziție intracomunitară pentru care a aplicat taxarea inversă și o livrare intracomunitară scutită de TVA.

Pentru aplicarea scutirii de TVA în cazul livrărilor intracomunitare de bunuri așa cum sunt evidențiate la art.294 alin.2 și art.294 alin. 2 indice 1 din Legea 227/2015 -Codul Fiscal trebuie îndeplinite următoarele condiții :

1. “dovada transportului bunurilor din Romania in alt Stat Membru (cu modificările aduse de Regulamentul 2018/1912 de la 1 ianuarie 2020);

2. codul de TVA valid al beneficiarului (cu excepția livrărilor intracomunitare de mijloace de transport noi și de produse accizabile către persoane care nu comunică un cod valid de TVA);

3. declararea (corect, fără erori) livrărilor intracomunitare de bunuri în declarația recapitulativă (D.390), condiție introdusă prin O.U.G. nr.6/2020. ¹⁴⁷

Această tranzacție a fost însoțită de următoarele documente :

-factura de marfă emisă de autoritățile turce în care sunt specificate tipul mărfurilor , cantitatea, prețul unitar TVA , valoarea mărfurilor.

- Document electronic de import;

- Documentul de transport (CMR);

- Certificat fitosanitar ;

- Certificat de proveniență a mărfurilor;

- certificat de conformitate pentru legumele proaspete.

Astfel Mater Prod SRL a achiziționat de la Emir Zaman LTD din Turcia marfuri (legume) în valoare de 45000 Eur echivalent a 219.150 lei .

---

¹⁴⁷ art.294 alin.2 și art.294 alin. 2 indice 1 din Legea 227/2015 -Codul Fiscal

Această tranzacție a fost evidențiată în contabilitatea societății astfel :

371 marfuri = 401.14 furnizori 219.150 Ron
4426 TVA Deductibila = 4427 TVA Colectata 41.638 Ron

Cu aceeași dată a fost întocmită factură de livrare intracomunitară de mărfuri către partenerul Fulle Trade GmbH din Austria care a fost evidențiată în contabilitate astfel :

411 Clienți = % 707 Venituri din vânzarea mărfurilor 276.129 Ron (echivalent a 56.469 eur).

Factura antecitată poartă mențiunea “ livrare intracomunitară scutită conform art.294 Cod Fiscal.”

În decursul lunii **ianuarie** 2021 societatea a achiziționat marfuri în valoare de 26.000 Eur echivalent a 127.374 lei

Această operațiune este evidențiată în contabilitatea societății cu următoarele articole contabile :

371 mărfuri = 401 furnizori 127.374 lei
4426 TVA Deductibilă = 4427 TVA Colectată 21.200 lei

Mărfurile achiziționate partenerului intracomunitar au fost vândute pe piața internă pentru care au fost evidențiate următoarele înregistrări contabile :

411 Clienți = % 191.100 lei
707 Venituri din vânzarea mărfurilor 160.288 lei
4427 Tva Colectat 30.512 lei

Societatea a depus la organul fiscal teritorial decontul de TVA (D 300) și Declarația recapitulativă privind livrările/achizițiile/prestările intracomunitare (D 390) aferente lunii iunie 2021.

Urmare tranzacțiilor derulate în semestrul I al anului 2021, potrivit documentelor de evidență financiar contabile, societatea a înregistrat un sold al sumei negative de TVA la sfârșitul perioadei de raportare, drept pentru care a solicitat rambursarea acestuia.

În vederea soluționării Decontului privind Taxa pe Valoarea Adăugată cu suma negativă de TVA cu opțiune de rambursare aferentă lunii iunie 2021, organele de inspecție fiscală au procedat la efectuarea unei inspecții fiscale în vederea stabilirii corectitudinii evidenței contabile și a cuantumului sumei solicitate.

Verificarea s-a efectuat în conformitate cu prevederile Legii nr. 227/2015 privind Codul Fiscal, cu modificările și completările ulterioare, și a Normelor metodologice aprobate prin Hotărârea de Guvern nr.1/2016, aplicabile începând cu data de 01.01.2016.

Metoda de control utilizată a fost “control prin sondaj” care constă în activitatea de verificare selectivă a perioadelor impozabile, a documentelor și operațiunilor semnificative, în care sunt reflectate modul de calcul, de evidențiere și de plată a obligațiilor fiscale datorate bugetului general consolidat conform art. 116, alin(1), lit a) din Legea nr 207/2015 privind Codul de procedură fiscală cu completările și modificările ulterioare.

Verificarea s-a efectuat pe baza actelor și documentelor puse la dispoziție de către societate, pentru principalele operațiuni comerciale care au avut relevanță fiscală și cu impact fiscal semnificativ asupra taxei pe valoarea adăugată respectiv principalele tranzacții privind activitatea economică, desfășurată în domeniul “4631 - Comerț cu ridicata al fructelor și legumelor”, a SC Mater Prod SRL în perioada verificată.

În urma corectării situațiilor financiare a rezultat ca societatea nu avea dreptul la rambursarea TVA și dimpotrivă ca societatea datora TVA de plată. În consecința organele de inspecție fiscală au întocmit Dispoziție de Măsură privind depunerea declarațiilor lipsă precum și recalcularea bazelor de impozitare aferente lunilor în care acestea nu au fost declarate.

Urmare a inspecției fiscale parțiale efectuate s-a încheiat Raportul de inspecție fiscală și Decizia de Impunere aferente perioadei verificate, potrivit căruia a rezultat faptul că societatea are TVA de plată.

Actul administrativ fiscal antecitat emis și înregistrat la organul fiscal a fost comunicat reprezentantului legal al societății în conformitate cu prevederile art. 47 din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare.

În luna februarie 2023 autoritățile fiscale din Austria trimit o solicitare de schimb de informații Biroului Central de legătură din România privind societatea Mater Prod în legătură cu tranzacțiile efectuate cu compania Fulle Trade GmbH, întrucât aceasta din urmă face obiectul unor investigații în urmă solicitării rambursării de TVA. Autoritățile specifică faptul că există suspiciunea că Fulle Trade compania din Austria să facă parte dintr-un lanț infracțional.

Organele fiscale competente a evaluat solicitarea trimisă de organele fiscale competente din Austria și în baza ordinului de serviciu a solicitat societății Mater Prod SRL evidență contabilă aferentă semestrului I al anului 2021, date documente, înscrisuri.

În urma verificărilor efectuate s-au constatat diferențe majore în ceea ce privește sumele înscrise în Raportul VIES. Astfel s-au constatat neconcordanțe între sumele declarate în primul semestru prin declarația recapitulativă de către SC Mater Prod SRL și cele declarate de compania Fulle Trade GmbH.

Din documentele depuse la organul fiscal de către societatea analizată SC Mater Prod SRL a rezultat că nu au fost evidențiate toate facturile emise de partenerul din Austria, explicația reprezentantului societății fiind că nu toată marfa recepționată a fost însoțită de facturi.

În această situație societatea trebuia să întocmească autofactura conform Art 320 alin. 1 din Codul Fiscal și anume:

„Persoana impozabilă sau persoana juridică neimpozabilă, obligată la plata taxei în condițiile prevăzute la art. 307 alin. (2)-(4) și (6) și ale art. 308, trebuie să autofactureze operațiunile respective până cel mai târziu în a 15-a zi a lunii următoare celei în care ia naștere faptul generator al taxei, în cazul în care persoana respectivă nu se află în posesia facturii emise de furnizor/prestator,„

Nu au fost prezentate documentele privind transportul mărfurilor din Austria către România respectiv CMR, facturi de prestări servicii de transport, avize de însoțire a mărfii, certificate de origine a mărfurilor.

De asemenea nu au fost prezentate toate documentele de plată -extrase bancare – din care să rezulte cum au fost achitate mărfurile achiziționate. Mai mult o parte din ordinele de plată emise către partenerul străin au fost întocmite din contul personal al administratorului. Până la data finalizării verificării nu s-a făcut dovada depunerii declarațiilor rectificative și a deconturilor lipsă.

Pentru motivele enumerate, concluziile verificărilor au fost înaintate organelor de inspecție fiscală.

3. Concluziile studiului de caz

Activitatea de documentare pentru realizarea prezentului studiu efectuată la Mater SRL s-a concretizat în consultarea documentelor primare și a registrelor contabile prin achizițiile intracomunitare de mărfuri dar și cele de livrare de mărfuri și s-a constatat că acestea au fost întocmite corect la timp și în mod cronologic.

În ceea ce privește taxa pe valoarea adăugată am constatat că evidențele contabile nu reflectă cu claritate realitatea contabilă și fiscală.

Înainte de a încheia tranzacții comerciale, Madter Prod ar fi trebuit:

- să verifice statutul fiscal al partenerului de afaceri. Să se asigure că acesta este înregistrat corespunzător în sistemul fiscal și că nu are probleme legate de evaziunea fiscală.

- să efectueze în mod regulat reconcilierii între vânzările și achizițiile înregistrate în evidențele contabile și raportările fiscale. Să monitorizeze diferențele și să investigheze orice abateri sau discrepanțe semnificative.

- să consulte unui specialist fiscal în legătură cu aspectele fiscale și TVA și să depună în termenele legale declarațiile întocmite corect.

Cu toate acestea, considerăm că multitudinea tranzacțiilor privind TVA intracomunitar la nivelul unei societăți cu activitate de comerț, este greu de gestionat, având în vedere legislația fiscală ce se află într-o continuă dinamică.

Evaziunea fiscală este un fenomen care nu poate fi în totalitate eradicat, cu toate acestea se pot minimiza cauzele care duc la acest fenomen. În consecință nu există o singură cale către un sistem de TVA adecvat și este neeficientă ca țările membre UE să transpună în legislația lor națională măsurile implementate de alte țări membre.

Analizând documentația de specialitate putem spune că factorii favorizanți ai neconformării fiscale (potentatori de risc fiscal) pot fi:

- Factori subiectivi (comportamentali privind contribuabilul)
- Factori interni (de natura economică, juridică, organizatorică vizând contribuabilul)
- Factori externi (legați de cadrul normativ și instituțional și legați de mediul economic)
- Factori legați de mecanismul de interacțiune stat contribuabili.

CONCLUZII

Evaziunea fiscală are consecințe semnificative în Uniunea Europeană și afectează atât statele membre, cât și cetățenii și economia în ansamblu. Iată câteva dintre consecințele evaziunii fiscale în Uniunea Europeană:

Pierderi financiare: Evaziunea fiscală duce la pierderea de venituri fiscale pentru statele membre. Aceste pierderi pot afecta bugetele publice și capacitatea statelor de a furniza servicii și infrastructură publică de calitate, cum ar fi sistemul de sănătate, educația sau infrastructura rutieră.

Inechitate fiscală: Evaziunea fiscală creează o inechitate între cetățenii și întreprinderile care respectă legislația fiscală și cei care evită plata impozitelor. Acest lucru poate duce la o lipsă de încredere în sistemul fiscal și poate afecta coeziunea socială.

Distorsionarea concurenței: Întreprinderile care evită plata impozitelor obțin un avantaj competitiv neloyal față de cele care își îndeplinesc obligațiile fiscale. Aceasta poate distorsiona piața și poate afecta negativ mediul de afaceri.

Impact asupra investițiilor: Evaziunea fiscală poate descuraja investițiile străine directe într-o țară, deoarece investitorii pot fi descurajați de corupția și de slăbiciunile sistemului fiscal.

Dezvoltare economică slabă: Pierderea de venituri fiscale din evaziunea fiscală poate afecta capacitatea statelor membre de a investi în dezvoltarea economică și în proiecte de infrastructură, cum ar fi construcția de șosele, căi ferate sau rețele de energie.

Creșterea datoriei publice: Pierderea de venituri fiscale poate duce la creșterea datoriei publice, deoarece statele membre pot fi nevoite să împrumute bani pentru a compensa deficitul bugetar rezultat din evaziunea fiscală.

Combaterea evaziunii fiscale: Lupta împotriva evaziunii fiscale implică costuri administrative și resurse considerabile pentru statele membre. Aceste resurse ar putea fi utilizate mai eficient în alte domenii, dacă evaziunea fiscală ar fi redusă.

Uniunea Europeană și statele membre depun eforturi pentru a combate evaziunea fiscală prin intermediul cooperării internaționale, schimbul de informații fiscale, adoptarea de măsuri

legislative și utilizarea tehnologiilor avansate de monitorizare fiscală. Aceste eforturi au ca scop asigurarea unei concurențe echitabile, colectarea eficientă a impozitelor și susținerea unei dezvoltări economice durabile în Uniunea Europeană.

Evaziunea fiscală se referă la acțiunile ilegale sau incorecte prin care contribuabilii încearcă să evite plata impozitelor și taxelor datorate statului. Aceasta implică încălcarea deliberată a legislației fiscale în scopul reducerii sau eliminării obligațiilor fiscale legale.

Evaziunea fiscală poate lua diverse forme, cum ar fi subdeclararea veniturilor, ascunderea sau falsificarea tranzacțiilor, utilizarea schemelor de facturare fictive, transferul ilegal de active și profituri în alte jurisdicții cu impozite mai reduse sau evitarea taxelor prin intermediul structurilor offshore sau paradisurilor fiscale. În general, evaziunea fiscală se referă la orice acțiune prin care se încalcă intenționat legislația fiscală în scopul reducerii ilegale a obligațiilor fiscale.

Evaziunea fiscală este ilegală și are consecințe grave asupra finanțelor publice, afectând resursele statului destinate furnizării serviciilor publice și dezvoltării economice. Aceasta creează inechități fiscale între contribuabili și subminează încrederea în sistemul fiscal. Guvernele și autoritățile fiscale depun eforturi pentru a combate evaziunea fiscală prin intermediul legislației fiscale, implementarea unor măsuri de control și supraveghere, precum și prin aplicarea sancțiunilor potrivite pentru încălcările legale.

Sustragerea de la plata obligațiilor legale datorate statului de rezidența poate implica diverse activități ilegale sau abuzive, cum ar fi:

- ✓ Efectuarea de tranzacții fictive sau simularea unor pierderi financiare pentru a reduce veniturile impozabile sau a evita plata taxelor.

- ✓ Utilizarea de scheme de evaziune fiscală sau planificare fiscală agresivă pentru a minimiza sau evita plata impozitelor.

- ✓ Ascunderea veniturilor sau transferul acestora către jurisdicții cu impozitare redusă sau inexistentă (paradisuri fiscale) pentru a evita plata impozitelor în țara de rezidență.

- ✓ Neînregistrarea sau subdeclararea veniturilor obținute din activități economice, precum comerțul, prestarea de servicii sau investiții.

- ✓ Utilizarea de documente false sau manipularea informațiilor financiare în scopul reducerii impozitelor sau al obținerii de avantaje financiare nelegale.

Sustragerea de la plata obligațiilor legale datorate statului de rezidență este considerată o încălcare gravă a legislației fiscale și poate atrage sancțiuni civile și penale. Autoritățile fiscale pot desfășura investigații și controale pentru a depista și sancționa persoanele sau entitățile implicate în astfel de practici.

Pentru a combate activitățile ilegale în domeniul TVA, este necesară implementarea unui set de măsuri și politici eficiente. Iată câteva **recomandări**:

- ✓ **Îmbunătățirea legislației:** Este important să existe o legislație clară și coerentă în domeniul TVA, care să ofere cadrul legal necesar pentru combaterea activităților ilegale. Aceasta poate include actualizarea și simplificarea regulilor fiscale, consolidarea sancțiunilor și implementarea unor mecanisme eficiente de control și supraveghere.

- ✓ **Verificări fiscale și audituri:** Autoritățile fiscale trebuie să efectueze verificări și audituri periodice pentru a identifica potențialele cazuri de evaziune fiscală și alte activități ilegale în domeniul TVA. Aceste inspecții ar trebui să fie efectuate atât asupra contribuabililor persoane fizice, cât și asupra întreprinderilor, pentru a asigura conformitatea cu legislația fiscală.

- ✓ **Cooperare internațională:** Schimbul de informații și cooperarea între autoritățile fiscale din diferite țări sunt esențiale în combaterea activităților ilegale în domeniul TVA, în special în cazurile de fraudă transfrontalieră. Colaborarea internațională poate facilita identificarea schemele de evaziune fiscală și urmărirea celor implicați în astfel de activități.

- ✓ **Utilizarea tehnologiei și a datelor:** Tehnologia joacă un rol crucial în detectarea și prevenirea activităților ilegale în domeniul TVA. Utilizarea soluțiilor informatice avansate, cum

ar fi analiza datelor și inteligența artificială, poate contribui la identificarea modelelor de fraudă și la creșterea eficienței verificărilor fiscale.

✓ **Educație și conștientizare:** Informarea și educarea contribuabililor cu privire la obligațiile fiscale și consecințele activităților ilegale pot juca un rol important în combaterea evaziunii fiscale. Campaniile de conștientizare și furnizarea de informații clare și accesibile pot contribui la creșterea conformității fiscale.

✓ **Pedepse și sancțiuni:** Aplicarea unor pedepse și sancțiuni adecvate pentru cei implicați în activități ilegale în domeniul TVA este esențială pentru a descuraja astfel de comportamente. Acestea pot include amenzi, penalități financiare sau chiar pedepse penale în cazurile grave de evaziune fiscală.

În fiecare an, Uniunea Europeană pierde miliarde din veniturile sale din TVA din cauza activităților grupurilor infracționale organizate.

Întrucât livrările intracomunitare de bunuri și servicii dintr-un stat membru al UE în alt stat membru al UE sunt scutite de la plata TVA, infractorii se pot sustrage în mod fraudulos de la plata TVA-ului în statul membru de destinație.

Aceasta conduce la pierderi de venituri atât pentru țările vizate, cât și pentru UE.

Implementarea măsurilor și politici pentru a combate activitățile ilegale în domeniul TVA necesită o abordare integrată și coordonată între autoritățile fiscale, organele de aplicare a legii și alte instituții relevante.

De asemenea, implicarea și cooperarea activă a mediului de afaceri și a societăților care desfășoară activitate în domeniul TVA.

BIBLIOGRAFIE

1. Ainsworth, R.T. , VAT Fraud and Triangulation, Boston School of Law – Faculty Working Paper Series, /2017,
2. Biriș, G., Despre TVA, fraudă, probleme și posibile soluții, în Tax Magazine, nr. 3/2017, p. 117.
3. Felsmann, T. , *The definition of accomplice in VAT fraud, Developed by the judgments of European Court of Justice*, PhD Tanulmanyok, nr. 61/2013, p. 61.
4. Ghinea, N. , Evaziunea fiscală în condițiile tranzacțiilor intracomunitare cu mărfuri, în Studii de securitate publică, /2019,
5. Oprea, A. *Noi obligații privind taxa pe valoare adăugată impuse de legislația fiscal comunitară*, în Curierul Fiscal nr. 7/2018, p. 4.
6. Pătroi, D., Cuciureanu, F., TVA intracomunitar. Frauda carusel. Rambursarea TVA, Ed. C.H. Beck, București, 2021,
7. Pop, L., *Comportamente frauduloase ale societăților în materie TVA. Încercări de combatere a fraudei fiscale la nivel național și european*, în Studia Universitatis, Series Iurisprudentia nr. 2/2019,
8. Sasu, H., Pătroi D., Cuciureanu, F., Practici de la sustragerea de la înregistrarea și plata impozitelor. La limita fraudei și dincolo de ea, Ed. C.H. Beck, București, 2019
9. Tulai, C., Cuceu, I.C. , Frauda intracomunitară de tip carusel în domeniul taxei pe valoare adăugată, în Curierul Fiscal nr. 5/2020
10. Combaterea fraudei intracomunitare în domeniul TVA, emis de Curtea de Conturi Europeană, 2020
12. *Legea nr. 241/2005 pentru prevenirea și combaterea evaziunii fiscale, cu modificările și completările ulterioare*
11. <http://www.static.anaf.ro>

SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE – SURSĂ DE ÎNFORMAȚIE PENTRU ANALIZA ECONOMICO – FINANCIARĂ

Teodor Valentin

*Facultatea de Științe Economice
Specializarea Contabilitate, Audit și Consultanță*

Coordonator științific:
Prof. Lect. Dr. Manea Liliana

Abstract: Dezvoltarea actuală a economiei de piață a condus la sporirea gradului de complexitate a informațiilor economice necesare luării deciziilor. În acest sens, situațiile financiare produse de contabilitate, ne ajută să cunoaștem și să controlăm utilizarea resurselor materiale, financiare și umane pentru luarea unor decizii adecvate.

Analiza economico-financiară pe baza situațiilor financiare anuale (denumite și bilanț) ajută la identificarea poziției financiare a întreprinderii, solvabilitatea și performanța prin profitabilitate.

Analiza economico-financiară presupune activitatea de diagnosticare a echilibrului financiar pe termen lung la nivelul unei entități economice. În economia de piață, datele conținute de situațiile financiare anuale (situația patrimoniului, contul de profit și pierdere, anexele) pot asigura o imagine de ansamblu asupra situației economice și financiare a fiecărei societăți. Astfel de informații sunt necesare, atât pentru societatea însăși, cât și pentru alți utilizatori externi (furnizori, concurenți, bănci, investitori, organele fiscale, etc.).

Considerăm astfel, că aceasta este o temă de actualitate și utilitate pentru toți utilizatorii informației contabile. Plecând de la această idee, am realizat această lucrare, care conține două secțiuni, una teoretică și una practică, legate indisolubil între ele, pentru a evidenția rolul și importanța situațiilor financiare în realizarea unor analize a stării de sănătate pentru orice entitate economică.

STUDIU DE CAZ PE BAZA ÎNFORMATIILOR DIN SITUAȚIILE FINANCIARE ANUALE LA SOCIETATEA ROMEST SRL

Societatea ROMEST SRL este persoana juridică de drept român cu sediul social în Brașov, Strada Calea București, Nr. 281, Județ Brașov.

Societatea comercială se identifică astfel:

Număr de ordine în Registrul Comerțului: J08/3184/2019,

Cod unic de înregistrare: 20210758.

Activitatea principală

Domeniul de activitate principal: conform codificării (Ordin 337/2007) Rev. Caen (2) 4647 — Comerț cu ridicata al mobilei, covoarelor și al articolelor de iluminat

Stare firmă: funcțiune

Societatea își desfășoară activitatea și la următoarele sedii secundare / puncte

de lucru: până la 30 septembrie 2022, a avut deschise un număr de două puncte de lucru situate în: (1) localitatea Brașov, str. Caramidăriei, nr.1, județ Brașov și (2) localitatea Selimbar, Soseaua Sibiului, DN 1, KM 306-t-629-306+990, jud. Sibiu.

Societatea organizează și evenimente pentru promovarea vanzării de tipul expozițiilor cu vânzare sau târguri, deținând în acest sens spații dezvoltate în pavilioanele proprii.

Indicatorii economico-financiarți ai societății au cunoscut o scădere în timp întrucât din cauza acumulării de datorii față de bugetul general consolidat și încasării cu întârziere a facturilor emise către clienți, cu un număr mic de angajați, nu a reușit să obțină rezultate

financiare pozitive permanente, la nivelul anilor 2021 și 2022 fiind posibil să prezinte un risc de insolvență.

Datele financiare principale ale societății din perioada anterioară prezentului studiu de caz 2019-2020, sunt prezentate în continuare:

Tabel nr.2.1. Indicatori economico-financiarți ai societății din perioada 2019-2020

Situații financiare aferente anului 2019	
DENUMIRE INDICATORI	
Indicatori din BILANT	lei
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	21333
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL, din care	5228603
Stocuri (materii prime, materiale, producție în curs de execuție, semifabricate, produse finite, marfuri etc.)	122476
Creante	4326097
Casa și conturi la bănci	780030
CHELTUIELI ÎN AVANS	0
DATORII	14268199
VENITURI ÎN AVANS	0
PROVIZIOANE	0
CAPITALURI - TOTAL, din care:	-9018263
Capital subscris varsat	335200
Patrimoniul regiei	0
Indicatori din CONTUL DE PROFIT ȘI PIERDERE	
Cifra de afaceri netă	48250630
VENITURI TOTALE	48250630
CHELTUIELI TOTALE	47964988
Profitul sau pierderea brut(a)	
-Profit	0
-Pierdere	285742
Profitul sau pierderea net(a) a exercitiului financiar	
-Profit	0
-Pierdere	285742
Indicatori din DATE ÎNFORMATIVE	
Număr mediu de salariați	2
Tipul de activitate, conform clasificării CAEN	Comert cu ridicata al mobilei, covoarelor și a articolelor de iluminat
Situații financiare aferente anului 2020	

NUMIRE INDICATORI	
Indicatori din BILANT	
	lei
ACTIVE IMOBILIZATE - TOTAL	17094
ACTIVE CIRCULANTE - TOTAL, din care	5285025
Stocuri (materii prime, materiale, productie în curs de executie, semifabricate, produse finite, marfuri etc.)	122476
Creante	4382531
Casa si conturi la banci	780018
CHELTUIELI ÎN AVANS	0
DATORII	14258917
VENITURI ÎN AVANS	0
PROVIZIOANE	0
CAPITALURI - TOTAL, din care:	-8956798
Capital subscris varsat	335200
Patrimoniul regiei	0
Indicatori din CONTUL DE PROFIT SI PIERDERE	
Cifra de afaceri neta	44325003
VENITURI TOTALE	44325003
CHELTUIELI TOTALE	44263538
Profitul sau pierderea brut(a)	
-Profit	61465
-Pierdere	0
Profitul sau pierderea net(a) a exercitiului financiar	
-Profit	61465
-Pierdere	0
Indicatori din DATE ÎNFORMATIVE	
Numar mediu de salariati	0
Tipul de activitate, conform clasificarii CAEN	Comert cu ridicata al mobilei, covoarelor si a articolelor de iluminat

Sursa: anaf.ro

Se observa ca, desi anul 2020 a fost un an al pandemiei, societatea si-a revenit fata de pierderea înregistrata în primul an de activitate, aspect care a fost sustinut de o crestere a marjei de profit aferente vanzarilor si castigarea unei pozitii pe piata concurentiala din domeniu.

Societatea ROMEST SRL a promovat vanzarea unor produse de calitate, care desi au preturi mari, au reusit sa atraga atentia cumparatorilor prin unicitate, rezistenta la utilizare si durabilitate garantata.

Analiza financiară pe baza SITUATIILOR FINANCIARE ANUALE, isi propune sa defineasca probleme majore care sa serveasca managementului general si financiar pentru luarea unor decizii menite sa conduca la imbunatatirea activitații societatii, cum ar fi:

- evoluția situației patrimoniale;
- evoluția volumului de activitate (cifra de afaceri, rezultatele economice);
- evoluția rezultatelor financiare (profit brut si net);
- evoluția rentabilitatii societatii;
- evoluția Indicatorilor privind lichiditate si solvabilitatea;
- influențele asupra fluxului de trezorerie (încasarile si platile-cash flow);
- politica de investiții;
- analiza contului de profit si pierderi și repartizarea profitului;
- situația capitalului propriu.

Scopul studiului de caz

Analiza economico - financiară a societății reprezintă un studiu metodologic al situației și evoluției sale, sub aspectul structurii financiare și al solvabilitatii, plecand de la bilanț, contul de rezultate, anexele la acestea, corespunzătoare anilor 2021 si 2022.

La efectuarea analizei s-au avut în vedere exclusiv documentele de evidență contabilă ale societatii ROMEST SRL, corectitudinea și precizia datelor furnizate fiind responsabilitatea reprezentantilor societatii în cauza.

În acest context prezenta analiză își propune să surprindă principalele aspecte ale afacerii din punct de vedere economico-financiar, să interpreteze evoluția acestora și să sesizeze tendințele pe care se poate încadra evoluția viitoare a solvabilitatii.

Un instrument important al analizei financiare îl constituie analiza Indicatorilor care reprezintă raportul dintre două posturi sau grupe fie din bilanț, fie din contul de profit și pierdere, fie unul din bilanț și altul din contul de profit și pierdere, așa cum este explicat în dispozitivul metodologic al studiului care urmeaza.

Obiectiv specific:

Întrucat societatea ROMEST SRL, a acumulat datoriile fata de bugetul statului în ultimii 2 ani, situatie care a condus la aplicarea masurilor de executare silita din partea organelor fiscale, se pune problema îndeplinirii principiului contabil de asigurare a continuitatii activitatii în anul 2023, dar si mai tarziu, datorita indisponibilizarii încasarilor din conturile bancare si a sechestrului asiguratoriu pe stocurile de marfuri, elemente indispensabile desfasurarii în bune conditii a unei afaceri profitabile. În acest context, lucrarea analizeaza posibilitatea de intrare în stare de insolventa sau chiar faliment din perspectiva factorilor care au determinat aceasta stare de fapt pana la sfarsitul exercitiului financiar 2022.

Studiul de caz a avut ca scop desfasurarea următoarelor lucrari specifice analizei economico-financiare:

- culegerea și consemnarea sistematica a informațiilor identificate în documentele de evidenta contabila si în documentele comerciale cu privire la rezultatele contabile si fiscale din perioada vizata analizei

-prelucrarea tabelara si grafica a informatiilor culese din documente în vederea calcului Indicatorilor economico-financiar,

- analiza solvabilitatii si lichiditatii societatii în baza rezultatelor obtinute din caclulele Indicatorilor economico- financiar,

asumate în condiții de respectare a principiului continuității activitatii societatii.

Lucrarea analizează în evolutie temporală, din decembrie 2020 până în decembrie 2022, aspectele tehnice care asigura managementului ROMEST SRL, atîngerea unui grad ridicat de lichiditate si solvabilitate al societatii, necesar, pe de o parte, sa isi acopere, în tot sau în parte,

datoriile totale (curente si pe termen lung) si pe de alta parte, sa junga la ridicarea masurilor asiguratorii aplicate de catre organele fiscale competente, pentru desfasurarea în bune conditiiuni a activitatii societatii în aceasta perioada.

Ratele de analiza a lichiditatii si solvabilitatii, sunt analizate în continuare.

Analiza a fost realizata avand în vedere urmatoarele semnificatii ale termenilor utilizati:

Lichiditatea reprezintă:

a) capacitatea activului de a fi transformat rapid în bani, cu o mînima dimînuare de valoare. Cand se refera la potentialul de a transmora rapid în bani actiunile/partile sociale, acest îndicator poarta denumirea de lichiditate externă;

b) capacitatea de plata la scadenta a datoriilor numai în baza activelor curente, este denumita si lichiditate întemă;

Solvabilitatea exprimă abilitatea de plata a datoriilor totale.

În analiza financiară a societatiî sunt utilizate, urmatoarele rate de lichiditate și solvabilitate operaționala:

a) Rata lichidității curente (generală)

$$RLc = \text{Active curente} / \text{Datorii curente (pe termen scurt)}$$

Premise ale analizei:

- daca nivelul ratei este subunitar, rezulta ca are un capital de lucru negativ, adica activele curente sunt mai mici decat datoriile curente;
- nivelul asigurator al acestei rate este între 1,5 si 2;
- în cazul în care rata este subunitara, entitatea poate fi considerata în încapacitate de a-si plati obligatiile scadente.

b) Rata lichidității intermediare (rapidă, redusă)

$$RLt = (\text{Active curente} - \text{Stocuri}) / \text{Datorii curente}$$

Premise ale analizei:

- rata masoara numarul de unitati monetare din activele curente (cu lichiditate ridicata) care revîn unei unitati monetare de datorii pe termen scurt;
- un nivel considerat corespunzator este situat în întervalul 0,8 si 1, iar un nivel mai mic de 0,5 poate earata dificultati în plata obligatiîlor scadente.

c) Rata lichidității la vedere

$$RLv = (\text{Disponibil} + \hat{\text{Investitii financiare pe termen scurt}}) / \text{Datorii financiare curente}$$

Premise ale analizei:

- Este un îndicator de calitate a activelor curente;
- reprezintă cea mai prudenta evaluare a lichiditatii înterne, deoarece cuprinde la numerator numai activele lichide (bani).

d) Rata solvabilității generale

$$RSg = \text{Activ total} / \text{Datorii totale}$$

Premise ale analizei:

-valoarea mînima a acestei rate se considera a fi 1,4, daca ponderea capitalului propriu în total capital permanent este de 30%;

- daca rata este subunitara, se poate afirma ca entitatea este însolvabila.

e) Rata solvabilității patrimoniale

$$RSp = \text{Capital propriu} / \text{Capital propriu} + C'\text{redite bancare}$$

Premise ale analizei:

- un nivel considerat adecvat al acestei rate este de 0,5;
- cand este între 0,3 si 0,5, situatia entitatii este satisfacatoare;
- cand este mai mic de 0,3, entitatea este considerate riscanta de catre investitori.

Tehnici de lucru

Datele si înformatiile culese din documentele contabile au fost centralizate si prelucrate utilizand metoda tabelara Microsoft Office Excel, rezultatul fiind preluat în cadrul analizei de specialitate, cat si la concluzii si recomandari.

În baza culegerii si prelucrării datelor din situațiile financiare aferente exercitiilor financiare 2021 si 2022 si respectiv a balantelor analitice de verificare a conturilor de la nivelul aceleasi perioade, au fost determinate, atat valoarea activului si pasivului total, cat si a activelor curente (valoarea totala si pe componente) si a datoriilor curente (valoarea totala si pe componente), asa cum este prezentat în continuare.

Analiza situației generale a patrimoniului

Analiza situației generale a patrimoniului pe baza elementelor de activ, prezentate în cele ce urmeaza, se constituie ca bază de analiza a mijloacelor materiale si banesti ale societatii, astfel:

Tabel nr.2.2. Indicatori privind situația generala a patrimoniului -lei-

Nr. crt.	ELEMENTE BILANȚ	2021	2022	%
I	ACTIVE IMOBILIZATE TOTAL, din care:	163.327.280	172.067.832	105,35
	-imobilizari necorporale	158.849	129.637	81,61
	-imobilizari corporale	162.657.243	171.421.850	105,39
	-imobilizari financiare	511.188	516.345	101,01
II.	ACTIVE CIRCULANTE TOTAL, din care:	21.199.163	21.217.566	100,09
	-stocuri	2.518.533	2.331.591	92,58
	-creante	3.071.675	5.044.733	164,23
	-casa si conturi la banci(disponibilitati)	15.608.955	13.841.242	88,68
III.	CHELTUIELI ÎN AVANS	2.875.163	919.030	31,96
IV.	DATORII CE TREBUIE PLATITE ÎNTR-O PERIOADA DE UN AN	10.736.413	16.758.153	156,08
V.-	VENITURI ÎN AVANS	768.591	1.079.555	140,46
VI.	ACTIVE CIRCULANTE, RESPECTIV DATORII CURENTE NETE (II+III -IV-V)	12.569.322	-100.462	-
VII.	TOTAL ACTIVE MÎNUS DATORII CURENTE NETE (I+VI)	175.896.602	171.967.370	97,77
VIII.	DATORII CE TREBUIE PLATITE ÎNTR-O PERIOADA MAI MARE DE 1 AN	8.797.800	8.797.800	100,00
IX	PROVIZIOANE	4.532.485	4.532.485	100,00

Sursa: prelucrare realizata de autor

Se constată modificări ale valorii activului din situațiile financiare 2022 față de cea înregistrată în anul precedent, existând modificări ale structurii acestuia pe elemente componente, după cum urmează.

Activele imobilizate au crescut cu 5,35 % și reprezintă principala cauză a creșterii totalului activului bilanțier, ele având cea mai mare pondere în cadrul acestuia, respectiv 88,27 %.

Creșterea activelor imobilizate a fost datorată reluării lucrărilor de construcții la depozitele Centrului Comercial. În cadrul acestora sunt incluse lucrările deja efectuate în cursul anului 2019, respectiv 5.493.424 lei și avansurile facturate pentru lucrările viitoare, respectiv 8.143.540 lei.

Activele circulante înregistrează un nivel asemănător cu cel din 2021, înregistrând însă diferențe în cadrul elementelor componente.

Astfel în structura activelor circulante stocurile au înregistrat reduceri (7,42 %), creanțele au crescut cu 64,52% datorită în principal facturilor emise și neîncasate, iar disponibilitățile bănești au scăzut cu 11,32 % datorită plăților efectuate pentru construcția pavilioanelor noi.

Cheltuielile în avans înregistrează o reducere față de anul precedent (68,04 %) incluzând în proporție de 78% chiria pentru teren aferentă lunii ianuarie 2021, restul fiind servicii de promovare și alte servicii diverse aferente anului 2021.

Datoriile ce trebuie plătite într-o perioadă de un an au crescut cu 56,08 % față de 2021, respectiv 6.021.740 lei. Această creștere a fost determinată de începerea lucrărilor la pavilioanele depozitului de marfuri, datoria față de managerul investiției la sfârșitul anului a fost de 4.055.060 lei.

Datoriile ce trebuie plătite într-o perioada mai mare de un an au rămas la același nivel datorită modificării înțelegerilor cu furnizorii.

Veniturile în avans reprezintă sumele încasate și facturate în anul 2022 pentru evenimentele ce urmează a fi organizate în anul 2023 și înregistrează o creștere de 40,46 %.

—>Valoarea activului total al societății la data de 31.12.2021 este compusă din:

-stocuri de marfuri: 45% în total activ

-disponibil banesc: 10% în total activ

-creante de încasat de la client și furnizori debitori: 45% din total activ.

—>Valoarea activului total al societății la data de 31.12.2022 este compusă din:

-stocuri de marfuri: 30 % în total activ

-disponibil banesc: 15% în total activ

-creante de încasat de la client și furnizori debitori: 55% din total active.

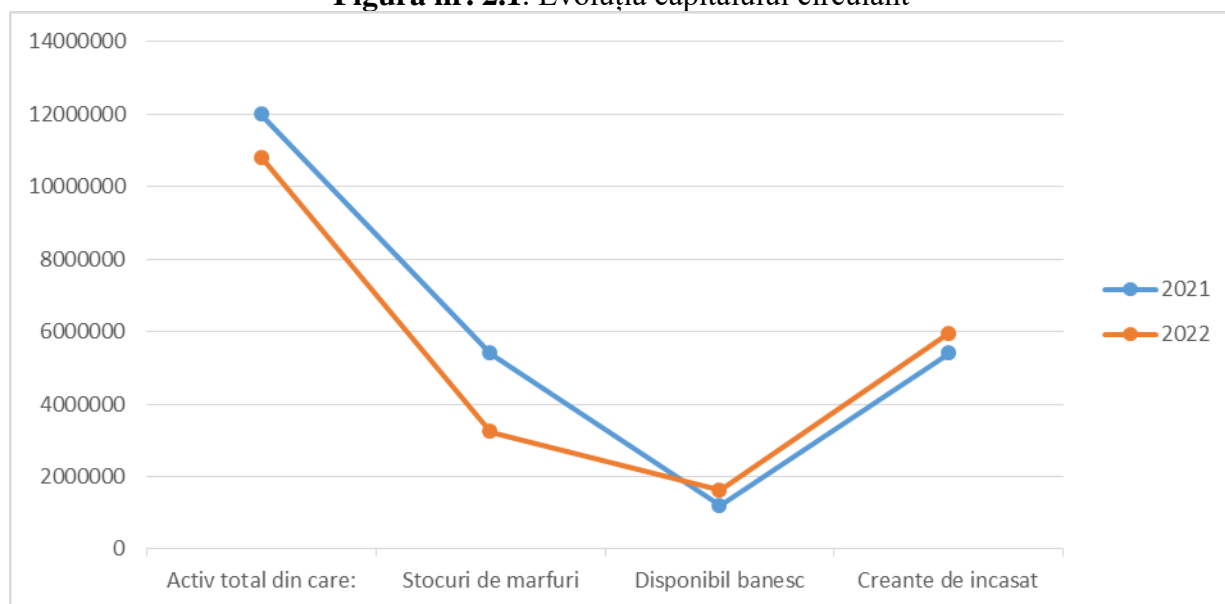
Pentru perioada 2021-2022, se observa o scădere a stocului de marfuri care se reflecta într-o creștere a disponibilului banesc din vânzările de marfuri, dar și o creștere a creanțelor neîncasate de la clienți.

ROMEST SRL are patrimoniul format în special din active circulante, aspect normal ținând cont de sectorul în care activează societatea, cel de comerț cu ridicata al covoarelor.

Ponderea acestora înregistrează un trend descrescător la 31.12.2022 față de 31.12.2021, respectiv 60%, ceea ce arată că nu au crescut aprovizionările pe toc ale societății, fiind promovată o tehnică de vânzare bazată pe precomenzi.

Se poate afirma că evoluția capitalului circulant nu a înregistrat un progres, ceea ce semnifică o și o posibilă discontinuitate în asigurarea stocurilor de marfuri pentru vânzarea imediată, astfel încât obținerea unor rezultate favorabile pe viitor este condiționată de modul de organizare și utilizare a capitalului circulant pentru asigurarea desfășurării curente a activității,

asa cum, sugestiv, este prezentat și în **figura nr.2.1.:**

Figura nr. 2.1. Evoluția capitalului circulant

Sursa: prelucrare realizata de autor

Analiza situației surselor de finanțare a societății pe baza elementelor din pasivul situațiilor financiare anuale

Tabel nr. 2.3. Indicatori privind sursele de finanțare -lei-

Nr. crt.	Pasiv	2021	2020	%
I.	CAPITAL, din care:	30.425.680	29.619.840	97,35
	-capitalul subscris varsat	30.425.680	29.619.840	97,35
II.	REZERVE DIN REEVALUARE	77.328.252	77.328.252	100,00
III.	REZERVE	19.844.469	19.844.469	100,00
IV.	ACTIUNI PROPRII	805.840	-	-
V.	REZULTATUL REPORTAT	35.569.781	35.773.755	100,57
VI.	REZULTATUL EXERCITIULUI	203.975	469.669	230,26
	TOTAL CAPITALURI PROPRII (I+II+III-IV+V+VI)	162.566.317	163.035.985	100,29

Sursa: prelucrare realizata de autor

Sursele proprii de acoperire a elementelor de activ -capitalurile proprii- au crescut față de anul 2021 cu 0,29 %. Creșterea este rezultatul profitului obținut în anul 2022 în valoare de 469.669 lei. Faptul că societatea nu a apelat la împrumuturi bancare, i-a conferit o autonomie financiară satisfăcătoare.

Ratele de structură a bilanțului se obțin în urma analizei pe verticală și se determină prin raportarea posturilor de activ și de capitaluri la totalul acestora.

În cele ce urmează vom prezenta situația financiară a societății folosind principalele **rate de structură** ale activului și pasivului, după cum urmează :

Tabel nr. 2. 4. Rate de structura ale activului si pasivului

Nr. crt.	Indicatori	U/M	Modul de calcul	2021	2022
1.	Rata de structura a activului				
	-rata activelor imobilizate	%	active imobilizate x 100 total active	87,15	88,60

Nr. crt.	Indicatori	U/M	Modul de calcul	2021	2022
	-rata imobilizarilor corporale	%	imobilizari corporale x 100 total active	86,80	88,27
	-rata imobilizarilor financiare	%	imobilizari financiare x 100 total active	0,27	0,27
	-rata activelor circulante	%	active circulante x 100 total active	11,31	10,93
	-rata creantelor comerciale	%	creante x 100 total active	1,63	2,60
	-rata disponibilitatilor	%	disponibilitati x 100 total active	8,33	7,13
2.	Rata de structura a pasivului				
	-rata stabilitatii financiare	%	capital subscris si varsat total capitaluri	18,71	18,17
	-rata de îndatorare globala	%	datorii totale total capitaluri	12,02	15,68

Sursa: prelucrare realizata de autor

Rata activelor imobilizate și rata imobilizărilor corporale au înregistrat creșteri față de nivelul anului precedent datorită creșterii volumului total al activelor rezultat în urmă investițiilor efectuate la pavilioanele noi.

Rata imobilizărilor financiare și rata activelor circulante s-au situat la un nivel asemănător cu cel înregistrat în anul 2021.

Rata creantelor comerciale a crescut datorită creșterii creanțelor, respectiv a taxei pe valoarea adăugată ce urmează a fi recuperată.

Rata disponibilităților bănești a înregistrat o scădere față de nivelul din anul 2021 datorită reducerii nivelului disponibilităților bănești în urmă plăților efectuate pentru investiții.

Rata stabilității financiare s-a menținut la un nivel similar cu cel din 2021, iar **rata de îndatorare globală** a crescut în urmă creșterii datoriilor față de furnizori.

Comparând **rata de îndatorare globală** cu **rata disponibilităților bănești**, se constată că necesarul de finanțare pentru activitatea de exploatare a fost acoperit din disponibilitățile bănești proprii, fără a se apela la credite bancare.

În tabelul următor prezentăm calculul ratelor de sinteză pe baza situațiilor financiare anuale :

Tabel 2.5. Rate de sinteză calculate pe baza situațiilor financiare anuale

Nr. crt.	Indicatori	U/M	Modul de calcul	2021	2022
1.	Rate de sinteză pe baza bilanțului				
	-rata de finanțare stabilă a imobilizarilor	%	Capitaluri permanente x 100 Activ imobilizat net	107,7	102,5
	-rata de finanțare din resurse proprii	%	Capitaluri proprii x 100 Activ imobilizat net	99,53	94,7
	-rata de finanțare din resurse străine	%	Datorii pe termen lung x 100 Activ imobilizat net	5,38	5,11

Sursa: prelucrare realizata de autor

Valorile supraunitare ale ratei de finanțare stabilă a imobilizărilor confirmă stabilitatea resurselor afectate finanțării activelor durabile.

Valorile subunitare ale ratei de finanțare a imobilizărilor din resurse proprii confirmă în existența fondului de rulment propriu pozitiv.

Valorile subunitare și în scădere ale ratei de finanțare a imobilizărilor din resurse străine evidențiază existența unui fond de rulment străin negativ, datoriile pe termen lung fiind insuficiente pentru finanțarea imobilizărilor nete.

Analiza structurii financiare impune calculul mai multor rate care corelează datoriile cu capitalurile proprii, respectiv datoriile pe termen lung, mediu și scurt cu capitalurile permanente, prezentate în tabelul următor.

Tabel 2.6. Rate de finanțare calculate pe baza situațiilor financiare anuale - lei

Nr. crt.	Indicatori	U/M	Modul de calcul	2021	2022
1.	Rate de finanțare				
	-levierul financiar		Datorii totale Capitaluri proprii	0.12	0.15
	-rata autonomiei financiare		Capitaluri proprii Datorii totale	8.32	6.37
	-rata îndatorării la termen		Datorii pe termen lung Capitaluri proprii	0.054	0.053
	-capacitatea de îndatorare		Capitaluri proprii Capital permanent	0.92	0.92

Sursa: prelucrare realizată de autor

Levierul financiar depinde de structura finanțării, influențează rata rentabilității capitalurilor proprii, constituind un indicator de risc financiar. Valoarea subunitară a levierului financiar arată scăderea raportului dintre datorii și capitalurile proprii, indicând gradul de autonomie financiară. În 2022 acest indicator a înregistrat o creștere.

Rata autonomiei financiare exprimă capacitatea de acoperire a datoriilor din capitalurile proprii, fiind supraunitară. Se află în raport invers cu levierul financiar.

Rata îndatorării la termen exprimă reducerea dependenței față de creditori, fiind subunitară și în scădere.

Capacitatea de îndatorare exprimă posibilitățile de îndatorare ale societății, dacă este mai mare de 0.5. Limita de 0.5 a fost depășită datorită creșterii ponderii capitalurilor proprii în capitalul permanent.

Tabel nr. 2.7. Componenta și evoluție datorii curente

Componenta datoriei curente	31.12.2021	31.12.2022
FURNIZORI	8567000	7580000
FURNIZORI DE IMOBILIZARI	850000	840000
FURNIZORI-FACTURI NESOSITE	5600	10200
DATORII COMERCIALE	9422600	8430200
PERSONAL SALARII DATORATE	15000	9000
DATORII FATA DE SALARIATI	15000	9000
OBLIGATII FISCALE AFERENTE SALARIILOR	467000	596000
IMPOZIT PE PROFIT	16500	24500
TAXA PE VALOARE ADAUGATA DE PLATA	1863000	2930000
ALTE IMPOZITE STAXE	11000	14300
DATORII BUGETARE	2,357,500	3,564,800
TOTAL DATORII CURENTE	11,795,100	12,004,000

Sursa: prelucrare realizată de autor

Se observa ca datoriile curente ale societatii nu pot fi acoperite din activele curente deținute, ceea ce semnifica un grad de risc ridicat de însolvabilitate, daca furnizorii sau organelle fiscale pornesc procedure de executare silita concomitenta.

O mai buna organizare a termenelor de plata asociate furnizorilor ar putea însa sa faca posibila evitarea starii de însolvabilitate, în condițiile în care și datoriile bugetare pot face obiectul unor esalonari pe o perioada de pana la 5 ani. Acest fapt este posibil, datorita existentei în component activului și a elementelor de imobilizari corporale (teren și cladiri) care pot fi evaluate la valori mult mai mari decât datoriile fata de bugetul general consolidat.

Astfel, pe termen scurt, capacitatea de finanțare a societatii poate sa înregistreze un trend constant printr-o accelerare a încasarilor și prin transformarea datoriilor în datorii pe termen lung.

Capacitatea de finanțare a societatii depinde integral de relațiile contractuale cu clientii și furnizorii, de ritmicitatea vanzarilor de marfuri, precum și de radul de încasare al creantelor aferente vanzarilor de marfuri (termene de încasare creante versus termene de plata datorii fata de furnizorii acelorasi marfuri).

=> Rezulta ca, orice întrerupere ce poate surveni în acest mecanism de desfasurare a activitatii societatii, de exemplu: întreruperea aprovizionarilor pentru a asigura stocul de marfa necesar clientilor sau redirectionarea încasarilor de la clienti catre alte destinații decât achitarea datoriilor comerciale curente, în acest lant normal de business constituie un risc major pentru întrarea în stare de însolvabilitate a societatii.

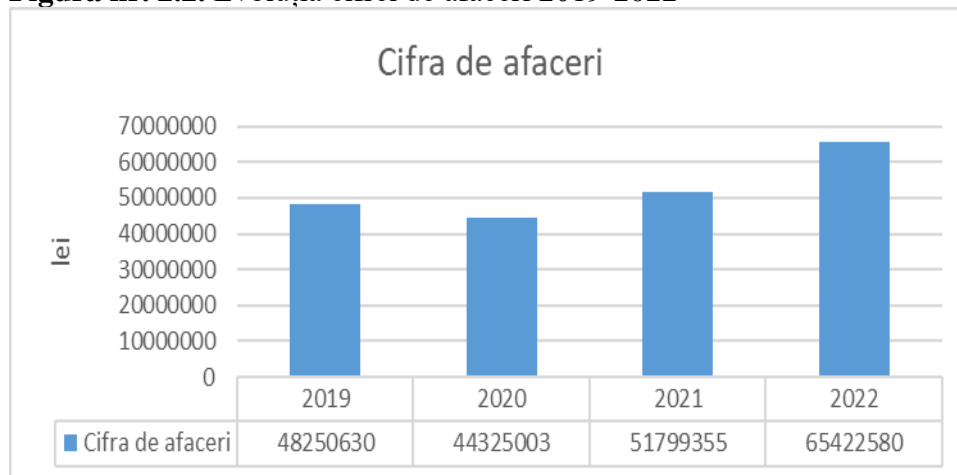
O conditie esentiala pentru a evita însa acest trend, este însa realizarea unei cifre de afaceri constante și a unei marje de profit în termeni de crestere continua.

Cifra de afaceri reprezintă unul dintre obiectivele strategice ale unei societati, deoarece este criteriul major dupa care se judecă performanțele companiei în mediul concurențial în care aceasta activează.

Cifra de afaceri reflecta rezultatul global al unei perioade de gestiune.

În baza informațiilor prezentate în situațiile financiare aferente anilor 2019-2022, rezulta prin prelucrare grafica, urmatoarea evolutie a cifrei de afaceri nete a societatii în perioada 2019-2022:

Figura nr. 2.2. Evoluția cifrei de afaceri 2019-2022

Sursa: prelucrare realizata de autor

Se observa un trend constant în cresterea cifrei de afaceri înregistrate de societate în perioada analizata, exceptand anul pandemiei unde a fost o scadere, semnificativa fiind însa

valoarea înregistrată în anul 2022, care reprezintă o creștere de 135% față de valoarea totală înregistrată la nivelul anului 2019.

Pentru perioada 2021-2022, activitatea societății prezintă un trend pozitiv de dezvoltare.

Corelația dintre creanțele și obligațiile societății este un indicator care influențează capacitatea de plată a acesteia.

Creanțele reprezintă drepturile de încasat pentru serviciile prestate, iar obligațiile, datoriile de plată către terți.

Evoluția acestora, comparativ cu cifra de afaceri, se prezintă astfel:

Tabel nr. 2.8. Indicatori de dinamică privind creanțele și datoriile lei

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022	%
1.	Cifra de afaceri	lei	44.325.003	51.799.355	116,86
2.	Creante	lei	3.071.675	5.044.733	164,23
3.	Obligatii-datorii	lei	19.534.213	25.556.403	130,83
4.	Creante/obligatii	%	15,72	19,74	125,57

Sursa: prelucrare realizată de autor

Creanțele înregistrate la finele anului au înregistrat o creștere de 64,23 % în urma înregistrării taxei pe valoarea adăugată de recuperat aferentă facturilor de investiții.

Obligațiile au crescut față de anul precedent în urma creșterii datoriilor date de furnizori și față de bugetul statului.

Analiza dinamicii cifrei de afaceri

Cifra de afaceri reprezintă veniturile obținute de societate din activitatea de prestări servicii înscrise în activitatea de bază exclusiv cele din producția de imobilizări și alte venituri din exploatare. Dinamica cifrei de afaceri poate fi evidențiată de următorii Indicatori :

Tabel nr. 2.9. Indicatori derivați ai cifrei de afaceri lei

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022
1.	Cifra de afaceri conform bilanț	lei	44.325.003	51.799.355
2.	Îndicele cifrei de afaceri	%	101,17	116,86
3.	Îndicele inflației	%	99,40	98,50
4.	Cifra de afaceri ajustată - retrată	lei	44.592.558	54.389.323
5.	Creșterea (descreșterea) reală a cifrei de afaceri	%	103,54	121,97

Sursa: prelucrare realizată de autor

Cifra de afaceri, conform bilanțului, a crescut cu 16,86 % față de realizările anului precedent. Cifra de afaceri efectivă, comparată cu cifra de afaceri recalculată cu coeficientul de inflație, prezintă o creștere de 21,97 %.

Analiza dinamicii valorii adăugate

Valoarea adăugată este indicatorul care evidențiază surplusul de valoare obținut prin valorificarea resurselor tehnice, umane și financiare.

Folosind **metoda aditivă (de repartiție)**, valoarea adăugată se obține prin însumarea cheltuielilor cu personalul, cheltuielilor cu amortizarea, dobânzile, impozitele, taxele și rezultatul brut al exercițiului.

Pentru analiză, se prezintă următorii Indicatori :

Tabel nr. 2.10. Indicatori privind dinamica valorii adăugate lei

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022	%
1.	Cheltuieli cu personalul, din care	lei	11.214.261	12.380.550	110,40

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022	%
	-salarii	lei	9.148.961	10.039.374	109,73
	-protectie sociala	lei	2.065.300	2.341.176	113,36
2.	Cheltuieli cu amortizarea	lei	7.729.661	7.615.925	98,53
3.	Cheltuieli cu dobanzile	lei	14.939	7.074	47,35
4.	Impozite si taxe	lei	2.042.470	2.344.937	114,81
5.	Rezultatul brut exploatare	lei	477.481	385.639	80,77
6.	Valoarea adaugata	lei	21.478.812	22.734.125	105,84
7.	Rata valorii adaugate VA x 100 Cifra de afaceri.	%	48,46	43,89	90,57

Sursa: prelucrare realizata de autor

Din analiza structurii valorii adăugate se rețin următoarele concluzii:

- cheltuielile cu personalul înregistrează o creștere de 10,40 % datorită sumelor achitate unor foști salariați care au câștigat în instanța drepturi salariale retroactive și reîntegrarea.
- cheltuiela cu amortizarea înregistrează un nivel asemănător cu cel din 2021.
- rezultatul brut (profitul brut) din exploatare a înregistrat o valoare pozitivă de 385.639 lei

În aceste condiții a rezultat o valoare adăugată pozitivă, respectiv 22.734.125 lei.

Analiza cheltuielilor cu personalul

Cheltuielile cu personalul reprezintă salariile și cheltuielile cu asigurările sociale și protecția socială. Pentru analiza acestora, se prezintă următorii Indicatori:

Tabel nr.2.11. Indicatori privind cheltuielile cu personalul lei

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022	%
1.	Numar mediu scriptic de salariați	pers.	225	220	97,78
2.	Cheltuieli cu personalul	lei	11.214.261	12.380.550	110,40
3.	Cheltuieli cu salariile	lei	9.148.961	10.039.374	109,73
4.	Cifra de afaceri	lei	44.325.003	51.799.355	116,86
5.	Productivitatea muncii	lei/sal.	197.000	235.452	119,52
6.	Valoarea adaugata/salariat	lei/sal.	95.461	103.337	108,25
7.	Cheltuieli cu personalul la 1.000 lei cifra de afaceri	lei	253,00	239,00	94,47
8.	Cheltuieli cu personalul la 1.000 lei valoarea adaugata	lei	522,11	544,58	104,33

Sursa: prelucrare realizata de autor

Din datele prezentate mai sus, se observă o creștere a cheltuielilor cu personalul cu 10,40 %, datorată creșterilor salariale, în condițiile în care numărul mediu de salariați a înregistrat o ușoară reducere.

Creșterea productivității muncii cu 19,52 %, s-a realizat în condițiile în care numărul mediu scriptic de salariați a înregistrat o reducere de 2,22 %, iar cifra de afaceri o creștere de 16,86 %. În aceste condiții de creștere mai mare a cifrei de afaceri în condițiile unui număr mai mic de salariați s-a realizat și reducerea cheltuielilor cu personalul la 1.000 lei cifra de afaceri.

Analiza Indicatorilor de rentabilitate, lichiditate și solvabilitate

Analiza rentabilității

Analiza rentabilității se realizează pe baza contului de profit și pierderi și arată care au fost fluxurile de venituri și cheltuieli, structurate pe domenii de activitate (exploatare și financiare) și eficiență activității economice desfășurate.

Rentabilitatea se calculează cu ajutorul a doi Indicatori :

- Profitul, indicator absolut (de mărime) și
- Rata rentabilității (exprimare relativă a rentabilității).

În vederea analizei rentabilității, se prezintă următorii Indicatori:

Tabel nr. 2.12. Indicatori de rentabilitate

Nr. crt.	Indicatori	U/M	2021	2022	%
1.	Cifra de afaceri	lei	44.325.003	51.799.355	116,86
2.	Valoarea adaugata	lei	21.478.812	22.734.125	105,84
3.	Cheltuielile cu personalul	lei	11.214.261	12.380.550	110,40
4.	Amortizare	lei	7.729.661	7.615.925	98,53
5.	Rezultatul exploatarii	lei	477.481	385.639	80,77
6.	Rezultatul brut total	lei	203.975	469.669	230,26
7.	Rezultatul net total	lei	203.975	469.669	230,26
8.	Rata valorii adaugate 2/1	%	48,46	43,89	90,57
9.	Ponderele cheltuielilor cu personalul în valoarea adaugata 3/2	%	52,21	54,46	104,31
10.	Contributia societatii (4+7)/2	%	36,94	35,57	96,29
11.	Rata rentabilitatii activitații de exploatare (la cheltuiala)	%	1,08	0,74	68,52
12.	Rata rentabilitatii rezultatului brut (profitului brut)	%	0,46	0,90	195,93
13.	Rata rentabilitatii capitalurilor permanente : rezultat brut/capitaluri permanente	%	0,12	0,27	225
14.	Rata dobanzii : cheltuieli financiare/datorii	%	3,26	1,08	33,13
15.	Rata rentabilitatii financiare – (rezultat exploatare-cheltuieli financiare)/capitaluri proprii	%	-0,01	0,07	800

Sursa: prelucrare realizata de autor

Din analiza prezentată rezultă o apreciere a Indicatorilor de eficiență economică în valori absolute (cifra de afaceri a crescut cu 16,86 %, respectiv 7.474.352 lei, față de 2021), valoarea adăugată a înregistrat de asemenea o creștere de 5,84 % (1.255313 lei).

Toate ratele de rentabilitate economică și financiară au crescut, ceea ce reflectă creșterea eficienței utilizării capitalurilor investite și a capitalurilor proprii, urmare a unui randament economic superior.

Analiza lichidității și solvabilității

Lichiditatea măsoară capacitatea societatii de a acoperi obligațiile pe termen scurt și reflectă capacitatea de a transforma rapid activele circulante în disponibilități. Se consideră că o întreprindere este « lichidă », atunci când resursele degajate de operațiunile curente ale exercițiului furnizează suficiente disponibilități pentru a face parte scadențelor pe termen scurt.

În situația în care lichiditatea vizează situațiile financiare de la sfârșitul anului, se reflectă dacă activele sub un an sunt superioare datoriilor sub un an.

Ca atare, societatea este solvabilă dacă are disponibilități.

Analiza se poate efectua pe baza următorilor Indicatori:

Tabel nr. 2.13. Indicatori de solvabilitate

Nr. crt.	Indicatori	Elemente de calcul	2021	2022
1.	Rata solvabilitatii patrimoniale	Capital propriu (subscris) Capital propriu(subscris)+Imprumuturi	0,99	0,99
2.	Rata lichiditatii curente	Active circulante Datorii	1,97	0,83
3.	Rata lichiditatii imediate	Active circulante-Stocuri Datorii	1,74	0,74
4.	Rata solvabilitatii generale	Active circulante+Active fixe Datorii	9,45	7,56
5.	Ponderea disponibilitatilor banești în total active circulante	Disponibilitati Active circulante	73,63	65,23
6.	Ponderea disponibilitatilor în total active imobilizate si circulante	Disponibilitati Active imobilizate+Active circulante	0,08	0,07

Sursa: prelucrare realizata de autor

Se constată o scădere a Indicatorilor de lichiditate în urma reluării unor operațiuni de investiții întrerupte în anul precedent.

Rata lichidității imediate supraunitară indică suficiența disponibilităților bănești pentru acoperirea datoriilor curente.

Valorile supraunitare ale ratelor de lichiditate confirmă echilibrul financiar pe termen scurt, indicând o lichiditate satisfăcătoare pentru rambursarea datoriilor.

Analiza fondului de rulment și a trezoreriei nete

Fondul de rulment, necesarul de fond de rulment și trezoreria netă sunt Indicatori care reprezintă excedentul surselor financiare permanente sau durabile, comparativ cu activul imobilizat.

Dinamica acestor Indicatori se prezintă astfel:

Tabel nr. 2.14. Indicatori privind fondul de rulment -lei-

Nr. crt.	Elemente	2021	2022	%
1.	Capitaluri proprii total	162.566.317	163.035.985	100,29
2.	Active imobilizate total	163.327.280	172.067.832	105,35
3.	Fond de rulment (1-2) (FR)	-760.963	-9.031.847	1.186,9
4.	Stocuri	2.518.533	2.331.591	92,58
5.	Creante	3.071.675	5.044.733	164,23
6.	Cheltuieli în avans	2.875.163	919.030	31,96
7.	Datorii-obligatii	19.534.213	25.556.403	130,83
8.	Venituri în avans	768.591	1.079.555	140,46
9.	Necesar de fond de rulment (NFR) (4+5+6-7-8)	-11.837.433	-18.340.604	154,94
10.	Disponibilitati	15.608.955	13.841.242	88,68
11.	Credire bancare pe termen scurt	-	-	-
12.	Provizioane	4.532.485	4.532.485	100,00
13.	Trezoreria neta (10-11) (3-9+12)	15.608.955	13.841.242	88,68

Sursa: prelucrare realizata de autor

Comparativ cu 2021 în perioada curentă s-a realizat o scădere a fondului de rulment, ca urmare a creșterii activelor imobilizate în urmă investițiilor efectuate în anul 2022. Nevoia de fond de rulment a scăzut datorită plăților efectuate pentru activitatea de investiții.

Trezoreria netă constituie activele circulante lichide și reprezintă capacitatea societății de a face față nevoii de lichidități.

Trezoreria netă a scăzut cu 11,32 % față de anul precedent, necesarul fondului de rulment al societății fiind acoperit din disponibilitățile curente și din fondul de rulment.

Pentru finalizarea lucrărilor de investiții la pavilioanele noi este necesar însă apelarea la un credit bancar.

Analiza fluxurilor de trezorerie

Fluxurile de trezorerie sau încasările și plățile ce se realizează în cadrul unei societăți, din activitatea de exploatare și alte activități, duc la o sumă de disponibilități (cash-flow), care pot fi folosite pentru plata obligațiilor către terți, buget sau acționari.

Dinamica fluxurilor de trezorerie se prezintă astfel:

Tabel nr. 2.15. Dinamica fluxurilor de numerar -lei-

Nr. crt.	Fluxuri de numerar	2021	2022
1.	Fluxuri de numerar din activitatea de exploatare: -încasari -plati	3.654.987 53.693.953 50.038.966	13.395.128 56.412.714 43.017.586
2.	Fluxuri de numerar din activitatea de investiții: -încasari -plati	740.558 2.341.173 1.600.615	-14.992.525 10.129 15.002.654
3.	Fluxuri de numerar din activități de finanțare: -încasari -plati	-177.602 177.602	-170.316 170.316
4.	TOTAL FLUXURI DE NUMERAR: -ÎNCASARI -PLATI	56.035.126 51.817.183	56.422.840 58.190.556
5.	TOTAL CASH FLOW (creștere netă a trezoreriei)	4.217.943	-1.7767.716
6.	Trezorerie la începutul exercițiului financiar	11.391.012	15.608.955
7.	Trezorerie la sfârșitul exercițiului financiar (5+6)	15.608.955	13.841.242

Sursa: prelucrare realizată de autor

Trezoreria la sfârșitul exercițiului financiar a scăzut față de 2021, datorită reînțeleperii unor lucrărilor de investiții.

Pentru finanțarea viitoare a activității de investiții și finalizarea acestora, societatea a început demersurile necesare pentru obținerea unui credit bancar.

Analiza contului de profit și pierdere

Contul de profit și pierdere reflectă prin datele ce le conține, fluxurile economice ale societății, respectiv veniturile și cheltuielile acesteia într-un exercițiu financiar.

Contul de profit și pierderi, încheiat la 31.12.2022, se prezintă astfel:

Tabel nr. 2.16. Analiza contului de profit și pierdere -lei-

Nr. crt.	Indicatori	2021	2022	%
1.	Activitatea de exploatare			
	a.Venituri	44.658.416	52.220.630	116,93
	b.Cheltuieli	44.180.935	51.834.991	117,32
	c.Rezultatul din exploatare	477.481	385.639	80,77
2.	Activități financiare			

Nr. crt.	Indicatori	2021	2022	%
	a.Venituri	363.305	360.009	99,09
	b.Cheltuieli	636.811	275.979	43,34
	c.Rezultatul financiar	-273.506	84.030	-
3.	Total activitate			
	a.Venituri	45.021.721	52.580.639	116,79
	b.Cheltuieli	44.817.746	52.110.970	116,27
	c.Rezultatul brut	203.975	469.669	230,26
4.	Impozit profit	-	-	-
5.	Rezultatul net al exercițiului financiar	203.975	469.669	230,26

Sursa: prelucrare realizata de autor

Din situația contului de profit și pierdere se constată creșterea veniturilor din exploatare cu 16,93 %, creșterea cheltuielilor din exploatare cu 17,32 %, ceea ce a condus la înregistrarea unui profit din exploatare în sumă de 385.639 lei.

Pe total activitate, veniturile au înregistrat o creștere de 16,79 %, iar cheltuielile o creștere de 16,27 %; creșterea superioară a veniturilor comparativ cu cea a cheltuielilor a avut ca rezultat înregistrarea unui profit de 469.669 lei superior celui înregistrat în 2021.

Situația capitalurilor proprii

La 31 decembrie 2022 s-a înregistrat un capital propriu subscris și vărsat în sumă de 29.619.840 lei, respectiv 2961984 părți sociale la valoarea nominală de 10,0.

Structura capitalului este următoarea :

-persoane juridice	27.032.600 lei
-persoane fizice	2.587.240 lei

Factori de risc asociați activității

Prin calculul și analiza Indicatorilor de structură și de dinamică, am urmărit să arătăm că, analiza economico-financiară a activității unei societăți, se reflectă situația financiară a societății, sintetizată în situațiile financiare anuale, respectiv elementele componente ale patrimoniului, atât la un moment dat (de ex. : la 31.12.2022 și la 31.12.2021) cât și în evoluție temporală (de ex. : în anul 2022 față de anul 2021). Această analiză economico-financiară are ca scop stabilirea performanței societății în comparație cu perioada anterioară și este, astfel, utilă pentru definirea strategiei de dezvoltare în viitor.

În acest caz, situațiile financiare întocmite la 31.12.2021 și la 31.12.2022, au la bază reglementările legale în domeniu și anume Legea contabilității nr. 82/1991 cu modificările și completările ulterioare, Ordinul Ministerului Finanțelor nr. 1802/2014 cu modificările și completările ulterioare și Legea nr. 31/1990 privind societățile, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Situațiile financiar-contabile au fost auditate de auditori financiari în conformitate cu prevederile Ordonanței de Urgență a Guvernului nr.75/1999 privind activitatea de audit financiar.

Pentru a da o imagine fidelă patrimoniului, a situației financiare și a rezultatelor, s-au respectat principiile de bază ale contabilității și anume cele ale prudenței, a permanenței metodelor, a continuității activității, a independenței exercițiului, a întangibilității bilanțului de deschidere, a necompensării elementelor de activ cu cele de pasiv.

Factori de incertitudine și riscuri asociate activității societății

Situația economică a României și conjuncturile internaționale în domeniul organizațiilor târgurilor, expozițiilor și evenimentelor impun adoptarea unor strategii specifice de

desfășurare a activităților de comercializare și promovare a covoarelor tradiționale pe care le are societatea ROMEST SRL în portofoliu.

Riscul economic este o prezență inerentă a oricărei acțiuni economice, întrucât nu se pot corela și anticipa cu certitudine elementele rezultatului aferent activității de exploatare. O bună gestionare a factorilor interni și îndeosebi o percepție obiectivă a modificărilor survenite în evoluția prețurilor de vânzare, în raportul cost-preț, calitate-preț, în structura cheltielilor poate conduce la creșterea flexibilității unității economice și potențează capacitatea acesteia de a stăpâni variabilitatea mediului în care își desfășoară activitatea.

Riscurile financiare care afectează rezultatele societății în urmă unor schimbări ce apar în condițiile pieței, sunt riscuri în afara sferei de control a societății.

Controlul Intern

Mediul de control a furnizat disciplină și structura necesare îndeplinirii obiectivelor primordiale ale sistemului de control. Mediul de control reprezintă cadrul în care controlul este organizat, dezvoltat, implementat și monitorizat, oferind condițiile necesare unui control eficient. Mediul de control este constituit din politici, proceduri, reglementări, mecanisme și planuri care contribuie la identificarea riscurilor interne și externe la care este expusă Societatea.

Factorii care au participat la asigurarea mediului de control sunt:

- Directorul General - asigura conducerea Societății și este responsabil pentru crearea unui mediu sănătos de afaceri, stabilind responsabilități prin care se asigura că activitatea Societății este condusă și controlată în mod eficient;

- Conducerea operativă a Direcțiilor, Departamentelor și Serviciilor/ Birourilor/Atelierelor Societății, care este responsabilă cu activitatea de control intern în cadrul Direcțiilor/ Departamentelor/ Serviciilor/ Birourilor/Atelierelor;

- Fiecare angajat, care este responsabil pentru controlul intern în îndeplinirea obiectivelor și responsabilităților ce-i revin conform fișei postului, reglementărilor interne precum și sarcinilor stabilite de șeful ierarhic superior/Conducerea Societății;

- Organizare și proceduri de control eficiente, susținute de un sistem managerial și informațional care permite o administrare prudentă și în condiții de siguranță a expunerii Societății la risc;

- Valorile, principiile și standardele etice - produsul standardelor de etică și conduită ale Societății, comunicate și implementate la nivelul tuturor structurilor Societății.

- Nu exista structura de audit intern în cadrul societății.

Activitatea de cercetare și dezvoltare

În anul 2022, Departamentul Marketing a realizat concepte de revigorare a și relansare a 8 manifestări din portofoliul și analiză de piață privind oportunitatea introducerii unei noi produse în calendarul de vanzari 2023. Au fost realizate sondaje pentru identificarea gradului de satisfacție a principalilor clienți.

Totodată, au fost culese informațiile relevante despre competitorii principali, din România și despre firme concurente situate în țări limitrofe României. Inventarierea manifestărilor cu tematică similară pentru identificarea locului și perioadei de desfășurare a acestora, a condițiilor oferite și tarifelor practicate a urmărit evitarea suprapunerilor și derutarea participanților la acestea, precum și adaptarea ofertei societății la condițiile pieței.

Protectia mediului

Obiectivul specific al activității îl constituie implementarea legislației privind protecția mediului în domeniul de activitate al societății în conformitate cu reglementările legale în domeniu, respectiv Ordonanța de urgență nr.195/2005, privind protecția mediului și Legea 211 privind regimul deșeurilor.

În vederea atingerii obiectivului s-au întreprins următoarele acțiuni principale:

a. Întocmirea și depunerea declarațiilor pentru Fondul de Mediu, conform OUG 196/2005;

- b. Completarea fișelor lunare privind gestiunea deșeurilor;
 c. Selecția de oferte și apoi încheierea contractului pentru valorificarea deșeurilor de materiale feroase și neferoase, hârtie și plastic .

Conform obiectivului activității au fost obținute următoarele rezultate raportate la situația din perioada similară a anului anterior :

Cantitățile de deseuri valorificate

Indicatori/an	2021	2022	2022/2021 %
Cantitate deseuri hartie carton (kg)	14160	6720	211
Cantitate deseuri cartuse tonner (kg)	144	115	125
Cantitate deseuri amestecuri metalice cod 17.04.07 (kg)	6120	18484	33
Deseuri lemn	0	14485	0

Sursa: prelucrare realizata de autor

Cantitățile de deseuri eliminate si pentru care trebuie sa se achite operatorilor autorizati costurile cu eliminarea acestora

Indicatori/an	2021	2022	2022/2021 %
Volum deseuri menajere (20.03.01) si municipale fara alta specificatie (20.03.99) (mc)	6020	5838	103
Volum deseuri de la constructii si demolari (mc)	204	0	-

Sursa: prelucrare realizata de autor

Având în vedere cele menționate mai sus se pot emite următoarele constatări:

- Toți Indicatori analizați se încadrează în prevederile legale și în parametrii stabiliți prin Autorizația de Mediu. Nu s-au înregistrat depășiri la noxe, evenimente negative (semnificative) de mediu;
- Au crescut cantitățile de deșuri de hârtie - carton colectate și valorificate urmare a aplicării mai stricte a principiului colectării selective .

Obiectivele societății pentru anul 2023

Conform strategiei societății obiectivul prioritar este axat în continuare pe dezvoltarea societății, creșterea capacității sale concurențiale și menținerea poziției de lider în industria comercializării covoarelor și organizării de manifestări specifice vanzarilor din România.

Specific pentru anul 2023 societatea își propune creșterea profitului, prin :

- ❖ Finalizarea și punerea în funcțiune a noilor investiții
  - ❖ Creșterea numărului de evenimente destinate creșterii vanzarilor (promotii, tombole);
  - ❖ Atragerea de evenimente organizate de terți și creșterea numărului de evenimente organizate; creșterea gradului de ocupare a spațiilor de depozitare și cu marfuri ale terților;
  - ❖ Închirierea spațiilor către diverse activități conexe (birouri, depozitare etc)
- utilizarea eficientă a spațiilor de parcare și platformelor de expunere.

Pentru realizarea dezideratelor mai sus menționate, pentru anul 2023 se prognozează următorii Indicatori economico – financiari:

Tabel nr.2.17. Indicatori de prognoza economico-financiară an 2023 -euro-

Nr. crt.	Indicatori	Realizat 2022	Prevederi 2023	% 2023/2022
0	1	2	3	4
1.	Venituri totale	11.711.813	11.844.555	101,13
2.	Cheltuieli totale	11.607.229	11.623.333	100,14
3.	Profit brut	104.584	222.222	212,48
4.	Impozit profit	-	-	-
5.	Profit net	104.584	222.222	212,48

Sursa: prelucrare realizata de autor

În concluzie, pe baza analizei economico-financiare detaliate utilizand informatiile furnizate de situatiile financiare anuale, societatea ROMEST SRL se poate caracteriza ca o societate în plina expansiune, perioada dificila a anilor 2020-2021, cu influente ale pandemiei COVID, reprezentand o provocare pentru gasirea de noi oportunitati de dezvoltare viitoare.

Societatea nu prezinta risc de însolvabilitate la data de 31.12.2022.

CONCLUZII

În baza analizei si rezultatelor obtinute, astfel cum au fost prezentate în sectiunea anterioara, afirmam ca, scopul urmarit în realizarea acestei lucrari a fost realizat prin evidentierea aspectelor teoretice referitoare la situatiile financiare anuale, pentru a arata posibilitatile de valorificare a informatiei contabile în cunoasterea gradului de sanatate economica si financiară pe care il are o societate la un moment dat, precum si pentru a previziona tendintele de dezvoltare pe termen scurt si mediu, sau chiar pe termen lung.

Sintetic, din analiza realizata, avem urmatoarele **Concluzii și recomandări:**

- Implementarea unui raport de evaluare periodică a activelor imobilizate ;
- Revizuirea tuturor debitelor restante, urmărirea dacă pentru acestea sau inițiat acțiuni în instanță pentru recuperarea debitelor. În cazul debitelor restante pentru care nu există acțiuni în instanță se va proceda la constituirea dosarelor și formularea cererilor de acțiune în instanță ;
- Elaborarea unei proceduri de reconciliere lunare a Registrului Mijloacelor Fixe cu balanță mijloacelor fixe și cu balanță de verificare a societății în ceea ce privește valoarea brută a mijloacelor fixe și amortizarea cumulată pentru a evita neconcordanțe la întocmirea Situațiilor Financiare și cu ocazia inventarierii patrimoniului;
- Actualizarea Procedurii PP- 34 “Casarea Activelor” conform OMFP 1802/2014 și a Legii 227/2015 privind Codul Fiscal;
- Actualizarea procedurii “Efectuarea operațiunilor de casierie” (cod PP-56);
- Pentru operativitate este necesară stabilirea a cel mult două zile pe săptămână pentru aprobarea și efectuarea plăților în funcție de scadență datoriiilor stabilită cu furnizorul/prestatorul, după caz. Astel, Directorul General și Directorul Economic nu vor aloca zilnic timp pentru semnarea documentelor de plată;
- Constituirea de ajustări de valoare pentru deprecierea creanțelor deținute la client, în condițiile în care sunt înregistrate soduri cu vechimi mai mari de 180 de zile, pentru care sunt deschise procedure de recuperare a creanțelor, conform reglementărilor contabile prevăzute în OMFP 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare;
- Elaborarea unei proceduri privind politică de provizioane și ajustări de valoare;
- Includerea în toate contractele încheiate cu clienții, a obligativității plății penalităților de întârziere, pentru neplata la termen;
- Actualizarea și completarea procedurilor interne ale societății, conform OMFP 1802/2014, cu modificările și completările ulterioare.

Recomandam astfel, o monitorizare permanenta, în structura, a stocurilor de marfuri, a portofoliului de clienti neîncasari, dar si o implementare riguroasa a unor termene de plata pentru furnizori, asociate perioadei încasarilor de la clienti. Considerăm deasemenea ca, scopul principal al societatii este sa isi consolideze pozitia pe piata concurentiala, orientand contînuu politicile de vanzare spre maximizarea rezultatelor fînaciare.

Bibliografie

1. Antoniu N., Fînantele întreprinderilor, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1993
2. Bécour, J.C., Bouquîn, H., Audit opérationnel, 2e édition, Economica, Paris, 1996
3. Eglem J.Y., Mikol A., Stolowy H., Les mecanismes financiers de l'entreprise, Editions Montchretien, Paris, 1988
4. Feleagă, N., Sisteme contabile comparate, Editura Economica, București, 1995
5. Feleagă N., Ionașcu I., Contabilitate financiară, vol.3, Editura Economica, București, 1993P.
6. Iacob P., Pântea, A., Contabilitatea financiară a întreprinderii, Editura Dacia, Bucuresti, 2012
7. Stancu I., Gestiunea financiară a agenților economici, Editura Economica, București, 1994
8. Ivan R., "Pretul potrivit, drumul catre un profit sigur" - Business Standard, 2008
9. John H., Lucke T., "Driving growth with new products: common pricing traps to avoid" The Journal of Business Strategy; 2006; 27, 1; ABI/INFORM Global
10. Josette P., Analyse financière, Vuibert gestion, Paris, 1986
11. Lascu Ș., Dicționarul universal al limbii române, ed.a 6-a, Scrisul românesc, Craiova 1945
12. Mărgulescu M., Niculesu M., Robu V., Diagnostic economico-fînaciar, Editura Romcart, București, 1994
13. Meghișan, F., Managementul vânzărilor, Editura Universitaria, Craiova, 2002
14. Michael W., Jacques R., An Optimization Model of the Business Applications Selection Process", The Journal of Business Strategy, 2019, pag. 8
15. Moldoveanu, M., Mersul lumii la cumpăna dintre milenii", Academia Română și Centrul Român de Economie Comparată și Consens, Editura Expert, București, 2003
16. Oprea C., Ristea M., Bazele contabilității – Ed. Didactică și Pedagogică, București 2004
17. Ristea M., Contabilitatea financiară a întreprinderii, Editura Universitară, 2010
18. Paraschivescu M., Păvăloaia W., Modele de contabilitate și analiză financiară, Editura Neuron, Focșani, 1994
19. Roger J., Calantone and Benedetto C, "Clusterîng product launches by price and launch strategy" Journal of Business & Industrial Marketing Volume 22, Number 1, 2007
20. Valkov T., "From theory to practice: Real-world applications of scientific pricing across different industries" Journal of Revenue and Pricing Management; Jul 2006; 5, 2; ABI/INFORM Global
21. Vasile E., Croitoru I., Mitran D., Gestionarea riscurilor în activitatea financiar contabilă, revista Universitatii „Athenaeum” Internal Auditing&Risk Management, 2012
22. Legea contabilității nr. 82/1991
23. Legea nr. 31/1990 privind societățile
24. Normele ale C.E.C.C.A.R. de audit financiar și certificare a bilanțului contabil, 2018
25. Reglementări contabile conforme cu Directiva a IV-a, aprobate prin OMFP 1802/2014
26. Ministerul Finanțelor Publice, Ghid practic de aplicare a standardelor internaționale de contabilitate", Editura Economica, București, 2011, Partea I;
27. Armonizarea contabilității cu Uniunea Europeană. ed. a 2-a, rev. și adăugata, București, Meteor Press, 2019
28. „Săptămâna Financiară”, nr .37 , luni, 14 noiembrie 2022
29. Colectiv Rentrop & Straton, “Cartea verde a contabilității”, 2019

30. Cotidianul „Gazeta de Sud”, nr. 3173, miercuri, 27 iulie 2005; nr. 3226, marți, 27 septembrie 2021 și nr. 3258, joi, 3 noiembrie 2022
31. Cotidianul „Curierul Național”, 10 noiembrie, 2021
32. Cotidianul „Evenimentul Zilei”, 14 octombrie 2022
33. Marketing –Management (studii, cercetări, consulting), Asociația Română de Marketing (AROMAR), anul XV, vol. 1 (85) - articolul „România în circuitul comerțului mondial. O nouă orientare geografică”, autor Camelia Dragomir, 2018
34. <https://www.scribd.com/document/366307041/Analiza-Cifrei-de-Afaceri>
35. <https://www.scribd.com/document/381855010/ASIGURAREA-ECHILIBRULUI-FINANCIAR>
36. <http://www.mfinante.gov.ro/pjuridice.html?pagina=domenii>
37. https://economie.hotnews.ro/stiri-finanțe_banci-18594775-analiza-cum-formeaza-preturile-romania-cate-ori-cresc-cand-anume-mai-ales-cand-scad-ele.htm
38. www.risco.ro
39. www.mfinante.ro
40. www.însse.ro

EFECTELE PROCESULUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ ȘI MĂSURI MENITE SĂ GESTIONEZE ACEST FENOMEN LA NIVELUL INSTITUȚIILOR PUBLICE

Ivanciu Ramona

Facultatea de Administrație Publică

Master Puterea Executivă și Administrația Publică

Coordonator științific:

Conf.univ.dr. RADU Brîndușa Mihaela

Abstract: Această lucrare își propune să evidențieze aspecte privind îmbătrânirea populației din punct de vedere demografic, consecințele sociale, cât și a face o analiză a procesului de îmbătrânire a populației la nivelul Uniunii Europene.

Îmbătrânirea demografică a populației ridică un mare și important semn de incertitudine referitor la eficiența politicilor publice din domeniul social și economic, cât și la rezistența și sustenabilitatea sistemelor de pensii. Aceasta are un impact profund asupra mai multor domenii de activitate economică cât și a tuturor generațiilor pe fondul creșterii alarmante a populației vârstnice, cât și al instabilității celorlalte categorii de populație.

Îmbătrânirea demografică a populației, în ultimul timp, este o problemă foarte sensibilă, a cărei soluționare presupune un efort intens și comun al tuturor factorilor determinanți al fiecărei țări, pentru asigurarea bunăstării și autonomiei vieții persoanelor în vârstă.

Se știe însă că îmbătrânirea populației implică și un șir de dificultăți, legate, în primul rând, de asigurarea stabilității financiare a sistemelor de asigurare cu pensii, de creșterea cheltuielilor pentru asistența medicală, precum și de crearea condițiilor pentru valorificarea potențialului persoanelor vârstnice. În acest context fenomenul îmbătrânirii populației tot mai mult atrage atenția societății și a guvernelor.

STUDIU DE CAZ: ANALIZA PROCESULUI DE ÎMBĂTRÂNIRE DEMOGRAFICĂ LA NIVELUL UNIUNII EUROPENE

Și în Europa, populația Uniunii Europene se află în plin proces de îmbătrânire. Acest tip de evoluție demografică poate fi și consecința iminentă a progreselor, a îmbunătățirii stilului de viață, înregistrate la nivel de societate. Progresul social determină o scădere substanțială a ratelor de mortalitate, rezultând o speranță de viață mai mare dar sunt și alți factori ce conduc la acest proces de îmbătrânire a populației.

3.1. Evoluția demografică pe grupe de vârstă

Populația cuprinsă între 0 – 14 ani din UE-28, în anul 2002, a reprezentat un procent de 16,8%, iar acesta scăzând cu 15,6% din total, după o perioadă de 10 ani – anul 2012 cu menținerea unei ponderi de 15,6% în anul 2019.

În același timp, persoanele considerate a fi de vârstă aptă de muncă (de la 15 la 64 ani) au reprezentat 67,2% din totalul populație în anul 2002 și au scăzut la 66,5% în a diminuării acestui anul 2012, cu o continuare segment de populație, la 66,2% în anul 2019.

Creșterea populației cu vârsta de peste 65 de ani este mai accentuată la nivel de UE28, datorită faptului că, în anul 2002 a avut o pondere de 16%, iar după 10 ani, cu o creștere de 1,9 puncte procentuale, adică 17,9% în anul 2012. După numai un an, în anul 2019, această pondere a ajuns la 18,2%, cu o creștere de 0.3 puncte procentuale.

În totalul populației în anul 2019, ponderea cea mai mare a populației tinere (0-14 ani), din rândul statelor membre UE, se înregistrează în Irlanda, fiind una din cele 2 țări din UE 28, având o pondere de creștere la un procent de 21,9% față de 21,2% în anul 2002.

Spania rămâne sub media UE, chiar dacă ponderea a crescut de la 14.5% în anul 2002, până la 15,2% în anul 2019 (Tabelul nr. 3.1).

Tabelul 3.1 *Evoluția populației în structură pe grupe mari de vârstă*
- % în total populație -

	0-14 ani			15-64 ani			65 ani și peste		
	2002	2012	2019	2002	2012	2019	2002	2012	2019
EU-28	16,8	15,6	15,6	67,2	66,5	66,2	16,0	17,9	18,2
Belgia	17,5	17,0	17,0	65,6	65,7	65,4	16,9	17,3	17,6
Bulgaria	15,0	13,4	13,6	68,1	67,8	67,3	16,9	18,8	19,2
Cehia	15,9	14,7	14,8	70,3	69,1	68,4	13,9	16,2	16,8
Danemarca	18,7	17,7	17,4	66,5	65,0	64,7	14,8	17,3	17,8
Germania	15,3	13,2	13,1	67,6	66,1	66,2	17,1	20,6	20,7
Estonia	16,9	15,5	15,7	67,6	66,8	66,3	15,4	17,7	18,0
Irlanda	21,2	21,6	21,9	67,6	66,5	65,9	11,1	11,9	12,2
Grecia	15,2	14,7	14,7	67,4	65,6	65,2	17,4	19,7	20,1
Spania	14,5	15,1	15,2	68,5	67,5	67,1	17,0	17,4	17,7
Franța	19,0	18,6	18,6	65,0	64,3	63,9	16,0	17,1	17,6
Croația	16,6	15,1	14,9	66,9	67,0	66,9	16,5	17,9	18,1
Italia	14,2	14,0	14,0	67,1	65,2	64,8	18,7	20,8	21,2
Cipru	21,5	16,5	16,4	66,8	70,7	70,4	11,7	12,8	13,2
Letonia	16,7	14,3	14,4	67,9	67,2	66,8	15,4	18,6	18,8
Lituania	19,0	14,8	14,7	66,5	67,1	67,1	14,5	18,1	18,2
Luxembourg	18,9	17,1	17,0	67,1	68,9	69,0	13,9	14,0	14,0
Ungaria	16,3	14,5	14,4	68,4	68,6	68,4	15,3	16,9	17,2
Malta	19,2	14,8	14,6	68,2	68,8	68,3	12,6	16,4	17,2
Olanda	18,6	17,3	17,2	67,7	66,5	66,0	13,7	16,2	16,8
Austria	16,7	14,6	14,4	67,8	67,6	67,5	15,5	17,8	18,1
Polonia	18,4	15,1	15,0	69,0	71,1	70,7	12,6	13,8	14,2
Portugalia	16,2	14,9	14,8	67,3	66,0	65,8	16,6	19,0	19,4
România	17,7	15,2	15,7	68,4	68,5	68,0	13,9	16,3	16,3
Slovenia	15,4	14,3	14,5	70,1	68,9	68,4	14,5	16,8	17,1
Slovacia	18,7	15,4	15,4	69,9	71,8	71,5	11,4	12,8	13,1
Finlanda	17,9	16,5	16,4	66,9	65,4	64,8	15,2	18,1	18,8
Suedia	18,2	16,7	16,9	64,6	64,5	64,0	17,2	18,8	19,1
Marea Britanie	18,7	17,6	17,6	65,4	65,6	65,2	15,9	16,8	17,2

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

Urmărind evoluția grupei de vârstă 0-14 ani, pe parcursul intervalului din 2002 până în anul 2019, putem observa că la toate țările UE, ponderea acestora în total populație a fiecărei țări este în scădere, mai puțin două, deci fertilitatea, rata nașcuților vii este în scădere.

Putem observa că Cipru a avut cea mai mare pondere în total populație a acestui grup de vârstă (0-14 ani) în anul 2002 cu 21,5%. În același interval de zece ani putem observa că a urmat cea mai accentuată scădere, cu 5 puncte procentuale în această perioadă până la 16,5% în 2012, și urmată de 16,4% în anul 2019, rămânând totuși, peste media UE 28 de 15,6% (Tabelul nr.1.3). La Malta, care era pe a treia poziție în anul 2002 cu 19,2%, se poate observa micșorarea a acestei ponderi față de anul 2002, cu 4,4 puncte procentuale în 2012 și cu 4,6 puncte procentuale în 2019, ceea ce continuă trendul acesta până la 14,6%, sub media UE 28 de 15,6%. Și în cazul Lituaniei este situație similară cu Malta, ajungându-se la o pondere de 14,7% în anul 2019 (Tabelul nr.3.1).

În anul 2019, cea mai mică pondere a fost înregistrată în Germania cu 13,1%, cu 2,5% sub media UE 28, venind de la o pondere de 15,3 % în anul 2012. În anul 2002, cea mai mică pondere la acest segment este la Italia, cu o pondere de 14,2% care scade până la 14% în 2019.

Dacă studiem în ansamblu ponderea grupului de vârstă de 0-14 ani, se reliefează micșorările de aproximativ 2 puncte procentuale la țările din Sud Estul Europei în această perioadă (Tabelul nr.3.1).

Grupa de vârstă 15-64 de ani reprezintă populația aptă de muncă, conform legislației în vigoare. Media UE 28 a ponderii acestei grupe a scăzut în intervalul studiat, de la 67,2% până la 66,2% (Tabelul nr.3.1)

În anul 2019 se pot observa 5 state dintre membrele UE 28 care au ponderea acestui segment în creștere, și peste media europeană, acestea fiind Slovacia, Polonia, Cipru, Luxemburg și Lituania. Celelalte state au ponderea acestei grupe de vârstă în scădere față de anul 2002.

Ponderea cea mai mare a grupei de vârstă 15-64 de ani, în total populație în anul 2019, este în Slovacia cu 71,5%, în creștere de la 69,9% în anul 2002, cu 1,6 puncte procentuale.

La Polonia, care este pe a doua poziție în anul 2019 cu o pondere de 70,7%, se poate observa creșterea acestei ponderi față de anul 2002, cu 1,7 puncte procentuale, dar în scădere față de anul 2012 cu 0,4 puncte procentuale, fiind oricum, peste media UE 28. La Cipru se compensează scăderea ponderii grupei anterioare în total populație și crește de la 66,8% în anul 2002 , până la 70,4% în anul 2019 (Figura 3.1).

Luxemburgul care este pe poziția patru ca mărime a ponderii grupei de vârstă 15-64 de ani în UE 28 în anul 2019, este și unul din statele la care crește ponderea de la 67,1% în anul 2002, până la 69,0% în anul 2019 (Figura 3.1).

În anul 2019, cea mai mică pondere este înregistrată în Franța cu 63,9%, cu 2,3% sub media UE 28, venind de la o pondere de 65,0 % în anul 2002. În apropierea ponderii Franței se situează Suedia cu 64% în anul 2019, în scădere a acesteia de la 64,6% în 2002, când înregistra ponderea cea mai mică din UE.

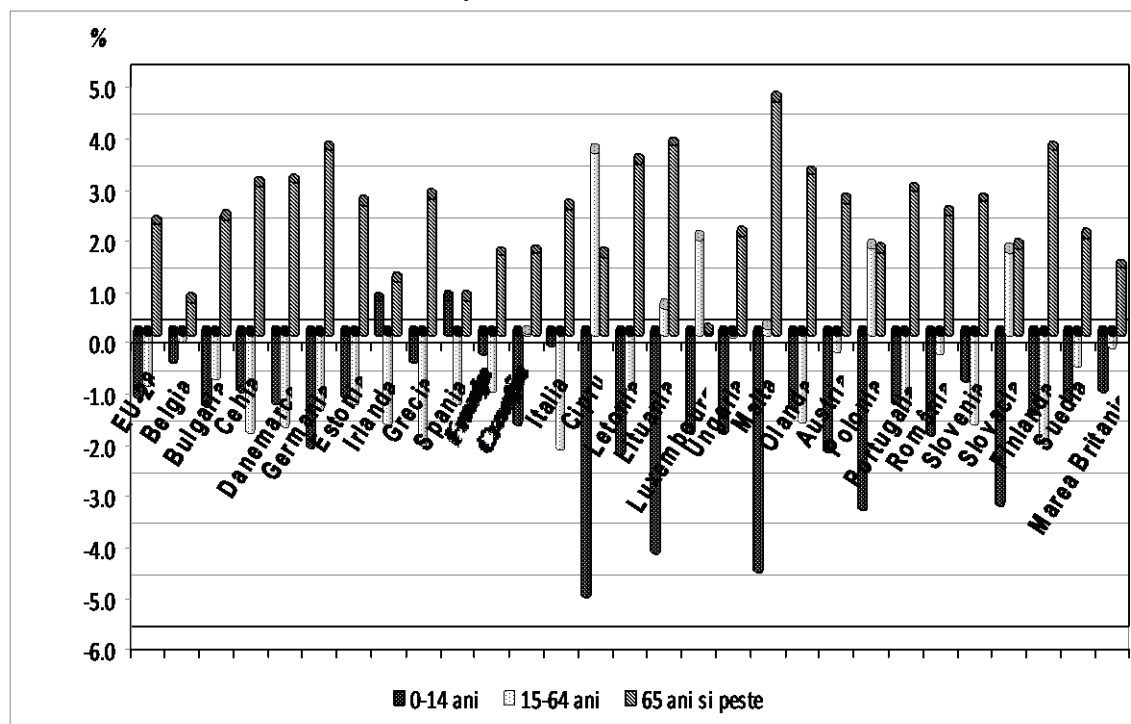
Cehia are cea mai mare pondere în anul 2002, cu 70,3%, urmată de Slovenia cu 70,1% , dar care au o pondere micșorată până la 68,4% în anul 2019 (Tabelul nr.3.1).

Dacă studiem în ansamblu ponderea grupei de vârstă de 15-64 ani, se poate concluziona că și pe acest segment se evidențiază micșorări ale ponderii în total populație la majoritatea țărilor din UE 28 în această perioadă.

Grupa de vârstă 65 de ani și peste reprezintă, în general, populația ieșită de pe piața muncii, conform legislației în vigoare. Media UE 28 a ponderii acestei grupe a crescut cu 2 puncte procentuale în intervalul studiat, de la 16% (2002) până la 18,2% (2019) (Figura 3.1).

În anul 2019 se poate observa că, față de anul 2002, ponderea acestei grupe de vârstă este în creștere în toate statele UE 28 (Figura 3.1). Micșorările ponderilor de la celelalte două grupe se regăsesc în creșterile de la această grupă. Din figura 3.1.se poate observa că, cea mai mare creștere a ponderii acestei grupe în anul 2019 este în Malta, cu 4,6%, urmată de Lituania cu 3,7 % și de Germania și Finlanda cu 3,6%, dar și cea mai mică dintre creșteri este la Luxemburg, cu 0,1%.

Figura 3.1 *Dinamica ponderilor înregistrate pe grupe de vârstă în anul 2019 față de anul 2002*

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

În anul 2019 se poate observa că, față de anul 2002, ponderea acestei grupe de vârstă este în creștere în toate statele UE 28 (Figura 3.1). Micșorările ponderilor de la celelalte două grupe se regăsesc în creșterile de la această grupă. Din figura 3.1 se poate observa că, cea mai mare creștere a ponderii acestei grupe în anul 2019 este în Malta, cu 4,6%, urmată de Lituania cu 3,7 % și de Germania și Finlanda cu 3,6%, dar și cea mai mică dintre creșteri este la Luxemburg, cu 0,1%.

Cea mai mare pondere a grupeii de vârstă 65 de ani și peste, în totalul populației din țara respectivă în anul 2019, este în Italia cu 21,2%, în creștere de la 18,8% în anul 2002, cu 2,4 puncte procentuale, când este tot cu cea mai mare pondere. Italia este urmată de Germania cu 20,7% și de Grecia cu 20,1%. (Tabelul nr.3.2)

În anul 2019, cea mai mică pondere a grupeii de vârstă 65 de ani și peste este înregistrată în Irlanda cu 12,2%, dar cu o creștere a ponderii de 1,1% față de anul 2002. În apropierea ponderii Irlandei se situează Slovacia cu o pondere de 13,1% în anul 2019, în creștere a acesteia cu 1,7% față de 2002, când înregistra ponderea cea mai mică din UE. Italia rămâne pe parcursul intervalului cu cea mai mare pondere încă din anul 2002, cu 18,7%, când este urmată de Grecia cu 17,4 % și Suedia 17,2%, dar care au o creștere mai mică a ponderii față de anul 2019, până la 20,1% , respectiv până la 19,1% (Tabelul nr. 3.2).

Dacă studiem în ansamblu ponderea grupeii de vârstă 65 de ani și peste, se poate concluziona că pe acest segment se evidențiază creșteri ale ponderii în total populație la majoritatea țărilor din UE 28 în această perioadă.

Dacă reluăm clasificarea inițială a ONU, când populația era relativ tânără pentru cele mai dezvoltate state din punct de vedere economic, și o readaptăm la noile condiții, putem spune că la o populație ce are o pondere a persoanelor în vârstă de 80 de ani și peste, la nivelul de 4-7% se consideră în pragul îmbătrânirii bătrânilor.

Tabelul nr. 3.2. Evidențierea evoluției persoanelor de 65 de ani și peste în 2 grupe de vârstă

-% în total populație -

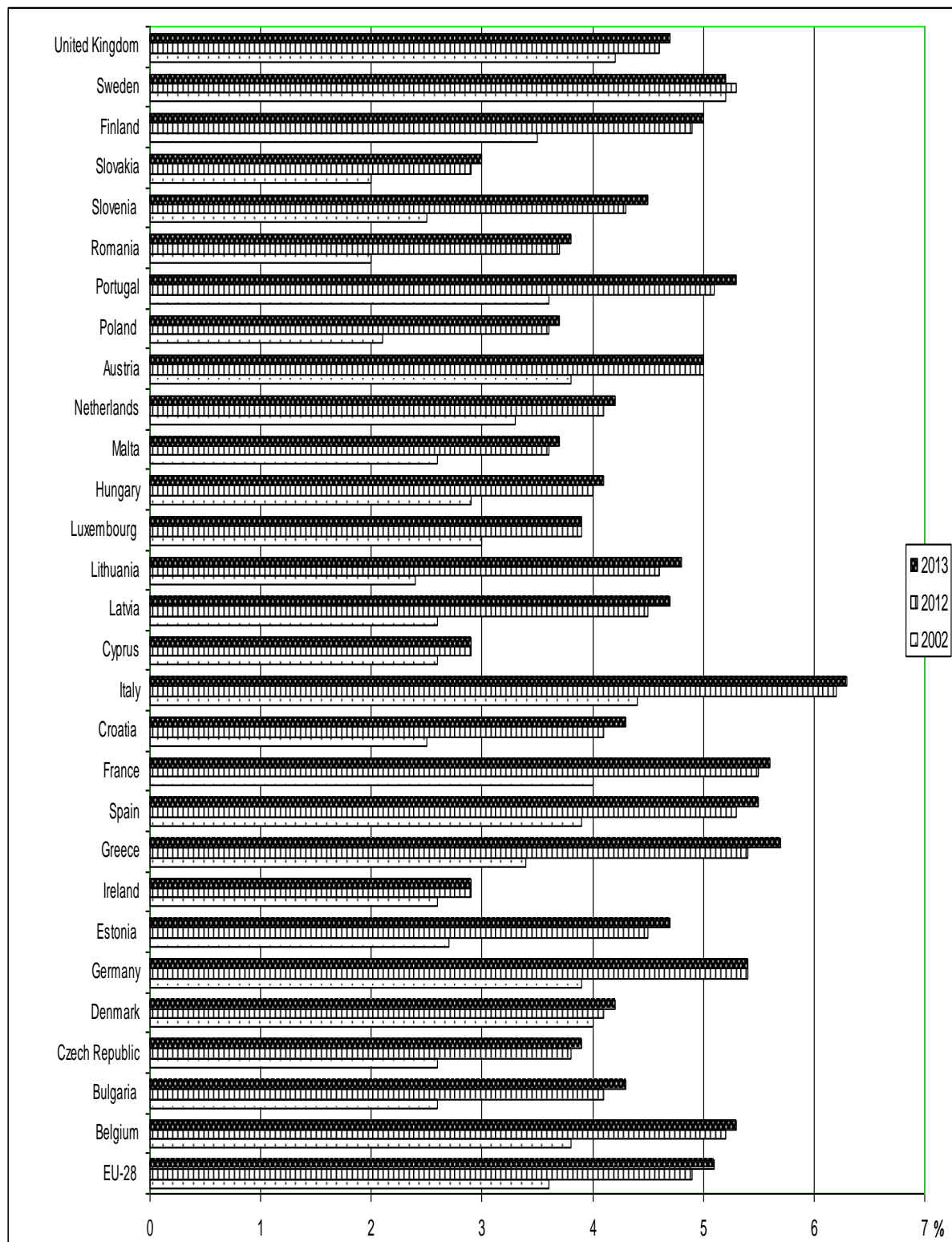
	65 ani și peste			64-79 ani			80 ani și peste		
	2002	2012	2019	2002	2012	2019	2002	2012	2019
EU-28	16,0	17,9	18,2	12,4	12,9	13,1	3,6	4,9	5,1
Belgia	16,9	17,3	17,6	13,1	12,2	12,3	3,8	5,2	5,3
Bulgaria	16,9	18,8	19,2	14,3	14,7	14,9	2,6	4,1	4,3
Cehia	13,9	16,2	16,8	11,3	12,4	12,9	2,6	3,8	3,9
Danemarca	14,8	17,3	17,8	10,8	13,2	13,7	4	4,1	4,2
Germania	17,1	20,6	20,7	13,1	15,2	15,3	3,9	5,4	5,4
Estonia	15,4	17,7	18,0	12,7	13,2	13,3	2,7	4,5	4,7
Irlanda	11,1	11,9	12,2	8,6	9	9,3	2,6	2,9	2,9
Grecia	17,4	19,7	20,1	14	14,3	14,4	3,4	5,4	5,7
Spania	17,0	17,4	17,7	13,1	12,1	12,2	3,9	5,3	5,5
Franța	16,0	17,1	17,6	12,1	11,6	11,9	4	5,5	5,6
Croația	16,5	17,9	18,1	14	13,8	13,9	2,5	4,1	4,3
Italia	18,7	20,8	21,2	14,3	14,7	14,9	4,4	6,2	6,3
Cipru	11,7	12,8	13,2	9	9,9	10,3	2,6	2,9	2,9
Letonia	15,4	18,6	18,8	12,8	14,1	14,1	2,6	4,5	4,7
Lituania	14,5	18,1	18,2	12,1	13,5	13,4	2,4	4,6	4,8
Luxembourg	13,9	14,0	14,0	10,9	10,1	10,1	3	3,9	3,9
Ungaria	15,3	16,9	17,2	12,3	12,9	13,1	2,9	4	4,1
Malta	12,6	16,4	17,2	10	12,8	13,4	2,6	3,6	3,7
Olanda	13,7	16,2	16,8	10,4	12,1	12,6	3,3	4,1	4,2
Austria	15,5	17,8	18,1	11,7	12,8	13,1	3,8	5	5
Polonia	12,6	13,8	14,2	10,5	10,2	10,5	2,1	3,6	3,7
Portugalia	16,6	19,0	19,4	13	13,9	14,1	3,6	5,1	5,3
România	13,9	16,3	16,3	12	12,6	12,5	2	3,7	3,8
Slovenia	14,5	16,8	17,1	12	12,5	12,6	2,5	4,3	4,5
Slovacia	11,4	12,8	13,1	9,4	9,9	10,1	2	2,9	3
Finlanda	15,2	18,1	18,8	11,6	13,3	13,8	3,5	4,9	5
Suedia	17,2	18,8	19,1	12	13,6	13,9	5,2	5,3	5,2
Marea Britanie	15,9	16,8	17,2	11,7	12,1	12,5	4,2	4,6	4,7

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

Structura populației din țările AELS și țările candidate a fost asemănătoare cu cea din statele UE, excepție făcând Islanda și Turcia, unde proporția cea mai tânără grupă de vârstă a fost mai mare (20,7% și, respectiv, 25,3%) și persoanele în vârstă de 65 de ani și peste a prezentat o pondere relativ scăzută din totalul populației (12,6% și 7,3%).

Dacă studiem evoluția populației în vârstă de 80 de ani și peste, cea mai mare pondere, în totalul populației din țara respectivă în anul 2019, este în Italia cu 6,3%, în creștere cu 1,9 puncte procentuale față de anul 2002, când Suedia are cea mai mare pondere a acestei vârste, cu 5,2%. Italia este urmată de Germania cu o pondere de 5,4% și de Belgia cu 5,3%. (Figura 3.2.).

Figura 3.2. *Evoluția populației în vârstă de 80 de ani și peste în anii 2002,2012,2019*

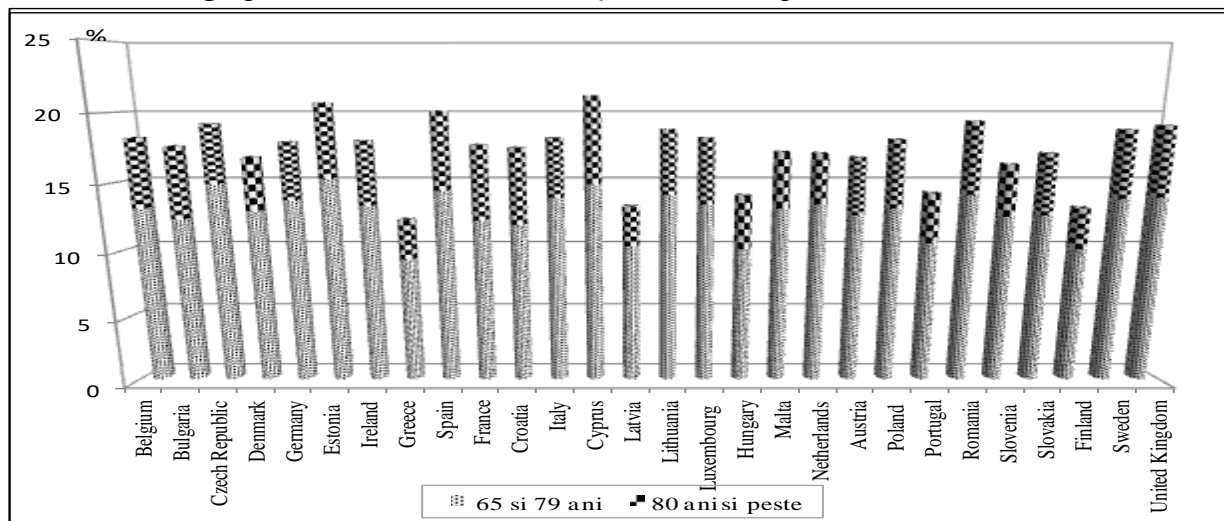

Sursa: prelucrari dupa statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

La nivelul UE 28, în anul 2002, populația de 80 de ani și peste, a reprezentat 22,5% din populația de 65+, crescând până la 27,4 % în anul 2012, cu 5,1 puncte procentuale în 10 ani (Figura 3.3). În anul 2019, această pondere a ajuns la 28%, cu 0,6 puncte procentuale în plus față de anul anterior.

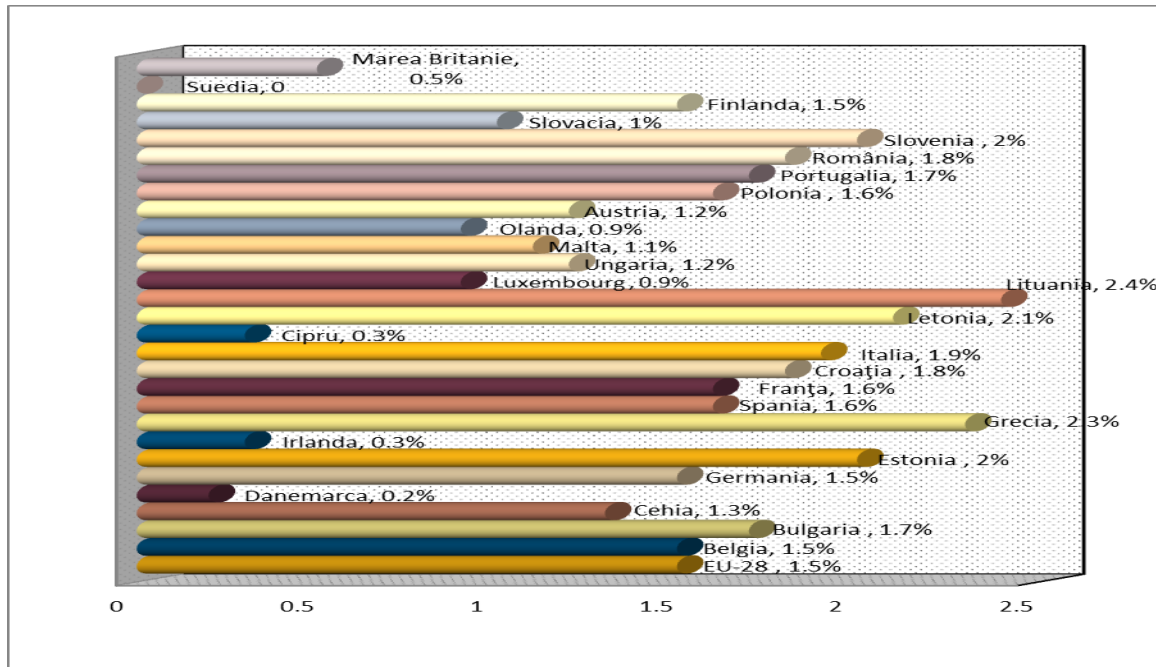
Figura 3.3 Ponderea în total populație a grupului de vârstă 65de ani și peste, defalcat în grupurile de vârstă 65-79 ani și 80 de ani si peste în anul 2019

Sursa: prelucrari dupa statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

Se poate observa în figura 3.4 că cea mai mare creștere a ponderii grupei vârstii de 80+ o are Lituania, cu 2,4 puncte procentuale, urmată de Grecia, cu 2,3 puncte procentuale și de Letonia cu 2,1 puncte procentuale. Singura țară la care diferența este 0 s-a înregistrat la Suedia. Cu valori mici de creștere a ponderii acestei grupe este Danemarca cu 0,2 puncte procentuale și Irlanda și Cipru cu 0,3 puncte procentuale.(Figura 3.4).

Figura 3.4 Diferența dintre ponderea anilor 2019 față de 2002 pentru grupa de 80 ani+, în UE 28

Sursa: prelucrari dupa statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind, tps00028)

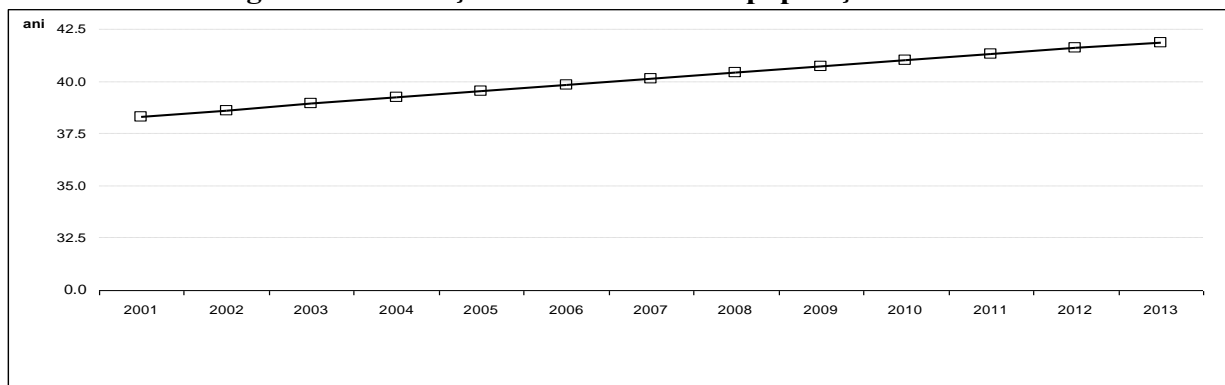
3.2 Vârsta mediană

Vârsta medie în UE-28 a crescut, cu 0,3 ani în fiecare an din ultimii 12 ani, fiind în creștere de la 38,3 ani în 2001 până la 41,9 ani în 2019. În această perioadă, vârsta mediană a crescut în toate statele membre ale UE, dar cu cea mai mare creștere de șase ani în România și de

5,1 ani în Germania și cu mai mult de patru ani în Lituania, Portugalia, Austria și Olanda, Grecia.

Vârsta medie¹⁴⁸ a populației UE-28 a fost de 41,9 ani la 1 ianuarie 2019. Acest lucru semnifică că jumătate din populația UE-28 are o vârstă mai mare decât 41,9 ani, în timp ce jumătate are vârsta mai mică (Figura 3.5). Această vârstă mediană a populației pe teritoriul statelor membre ale UE este între 35,5 ani în Irlanda și 45,3 ani în Germania, confirmând vechile structuri ale populației înregistrate în fiecare dintre aceste două țări.

Figura 3.5. Evoluția vârstei mediane a populației din UE 28

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind)

3.3 Accentuarea îmbătrânirii în regiunea de Sud-Est a Europei

Din prognoza pe termen lung a UE¹¹, rezultă că Suedia rămâne țara cu cea mai mare vârstă mediană, pentru cea mai mare parte a secolului 20, în acea perioadă fiind de 36 de ani. Pe la mijlocul anilor nouăzeci, Italia a preluat conducerea până la începutul noului secol când are 40,4 ani, fiind urmată de Germania cu 40,2 ani, și poate fi așa pentru următorii treizeci de ani¹⁴⁹.

După 2040, Letonia și apoi România sunt proiectate pentru a avea cele mai mari vârstele medii, care confirmă trecerea spre est a procesului de îmbătrânire. Dar, la acea dată (după 2040), Suedia este de așteptat să aibă una dintre cele mai tinere populații din Europa, împreună cu cele mai multe din țările nordice și din Europa de Vest, în timp ce în majoritatea țărilor din centrul și sudul Europei să fie mai mare decât media UE. *Până în 2060, cele mai multe dintre țări sunt susceptibile de a avea o pondere a populației în vârstă de 80 și peste de mai mult de 10%, față de 1-2%. De asemenea, rata de dependență pentru limita de vârstă poate ajunge la nivelul de mai mult de o persoană în vârstă pentru fiecare două persoane în vârstă de muncă.*

3.4 Rata de dependență

Rata de dependență demografică este un instrument ce este evidențiat de structura pe vârste a populației. Acesta se referă la numărul de persoane care sunt susceptibile de a fi "dependente" de sprijinul altora pentru traiul de zi cu zi - tineri și vârstnici - la numărul de persoane care sunt capabile de a furniza acest sprijin. Aceste rate de dependență pot fi folosite pentru a studia nivelul de sprijin acordat, persoanelor tinere sau persoanelor în vârstă, de către populația în vârstă de muncă.

Rata de **dependență a persoanelor tinere** (0-14 ani) este folosită ca un indicator de măsură, în care populația mai în vârstă (de 65 ani și peste), trebuie să fie susținută de populația în vârstă de muncă (de 15 - 64 de ani)¹⁵⁰ (Tabelul nr.3.3).

¹⁴⁸ Vârsta medie a populației - vârsta care împarte o populație în două grupuri egale numeric; jumătate din oamenii care au mai puțin de această vârstă și jumătate sunt mai în vârstă.

¹⁴⁹ The 2012 Ageing Report: Underlying Assumptions and Projection Methodologies

¹⁵⁰ Rata de dependență a persoanelor în vârstă, reprezintă raportul dintre persoanele Raportul dintre Pers. 0-14ani / Pers.15-64 ani în vârstă de 65 ani și peste, atunci când acestea sunt în mod convențional considerate inactive

Rata de dependență a persoanelor în vârstă este folosită ca un indicator de măsură, în care populația mai în vârstă (de 65 ani și peste), trebuie să fie susținută de populația în vârstă de muncă (de 15 - 64 de ani) ¹⁵¹ (Tabelul nr.3.3)

Tabelul nr.3.3. Rata de dependență a persoanelor din UE28 la 1 ianuarie 2019
- % în total populație -

	Rata de dependență a persoanelor tinere ¹⁵²	Rata de dependență a persoanelor vârstnice ¹⁵³	Rata de dependență totală ¹⁵⁴
EU-28	23,6	27,5	51,1
Belgia	26,0	26,8	52,8
Bulgaria	20,2	28,5	48,7
Cehia	21,7	24,6	46,3
Danemarca	27,0	27,6	54,5
Germania	19,8	31,3	51,1
Estonia	23,6	27,2	50,8
Irlanda	33,2	18,6	51,8
Grecia	22,5	30,9	53,3
Spania	22,6	26,3	48,9
Franța	29,1	27,5	56,6
Croația	22,3	27,1	49,4
Italia	21,6	32,7	54,2
Cipru	23,3	18,8	42,0
Letonia	21,6	28,1	49,7
Lituania	21,9	27,2	49,1
Luxemburg	24,6	20,2	44,9
Ungaria	21,1	25,1	46,2
Malta	21,3	25,1	46,4
Olanda	26,0	25,5	51,5
Austria	21,4	26,8	48,1
Polonia	21,3	20,1	41,4
Portugalia	22,5	29,4	51,9
România	23,0	23,9	47,0
Slovenia	21,2	25,0	46,2
Slovacia	21,5	18,4	39,8
Finlanda	25,3	28,9	54,3
Suedia	26,4	29,9	56,3
Marea Britanie	27,0	26,4	53,4

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind)

economic, și numărul de persoane considerate în mod convențional în vârstă de muncă, respectiv vârsta de 15 - 64 ani.

¹⁵¹ Rata de dependență a persoanelor în vârstă, reprezintă raportul dintre persoanele în vârstă de 65 ani și peste, atunci când acestea sunt în mod convențional considerate inactice economic, și numărul de persoane considerate în mod convențional în vârstă de muncă, respectiv vârsta de 15 -64 ani.

¹⁵² Raportul dintre Pers. 0-14ani / Pers.15-64 ani

¹⁵³ Raportul dintre Pers. 65 +/- Pers. 15-64ani

¹⁵⁴ Rata de dependență totală de vârstă este suma ratelor de dependenta a tinerilor și rata de dependență a vârstnicilor. Aceste rate de dependenta pot fi folosite pentru a studia nivelul de sprijin acordat, persoanelor tinere sau persoanelor in varsta, de catre populația în vârstă de muncă.

Acest indicator, Rata de dependență a persoanelor în vârstă pentru UE-28 a fost de 27,5% la 1 ianuarie 2019; cu alte cuvinte sunt patru persoane de vârstă activă care susțin o persoană în vârstă de 65 de ani și peste. Rata de dependență de vârstă cuprinsă între statele membre ale UE, de la un minim de 18,4% în Slovacia (cu Irlanda și Cipru, de asemenea, cu valori sub 20%), la un nivel record de 32,7% în Italia (cu Germania și Grecia, de asemenea, cu valori înregistrate mai mari de 30 %).

În 2030¹⁵⁵, ponderea populației proiectate în vârstă de 65 de ani și peste și scăderea vârstei ca apt de muncă, pentru majoritatea regiunilor pot împinge rata de dependență a vârstnicilor la mai mult decât 27,5 % cât este în 2019. Pentru UE-27 a rata de dependență a vârstnicilor în 2030 este de așteptat să crească la 38,0%. Acest lucru înseamnă că în cazul în care, în 2019, 100 de persoane în vârstă de muncă a sprijinit 27 de persoane în vârstă de 65 de ani sau peste, în 2030 ele sunt proiectate pentru a sprijini 38 de persoane.

Se remarcă faptul că în mai mult de jumătate din regiunile UE, rata de dependență a vârstnicilor este proiectată să crească cu mai mult de 13 puncte procentuale peste perioada 2010-2030. Principala provocare a viitorului o vor constitui cheltuielile publice în domeniul pensiilor și sănătății ca urmare a procesului de îmbătrânire a populației

Combinarea de raporturi de tineri și de vârstă de dependență oferă raportul totală dependență de vârstă (calculată ca raport de persoane dependente, tineri și bătrâni, în comparație cu populația cu vârsta cuprinsă între 15 și 64 de ani), care în 2019 a fost de 51,1% în UE -28, indicând faptul că au existat aproximativ două persoane în vârstă de muncă pentru fiecare persoană dependentă. În 2019, cel mai mic raport totală dependență de vârstă între statele membre ale UE a fost observată în Slovacia (39,8%), iar cele mai ridicate în Franța (56,6%).

Raportul total de vârstă-depenență este raportul dintre suma numărului de tineri și a numărului de persoane în vârstă, la o vârstă la care ambele grupuri sunt în general inactive economic, (adică sub 15 de ani și peste 65 de ani), comparativ la numărul de persoane de vârstă (în vârstă de 15-64 de ani de exemplu) de lucru. Aceasta este suma de cele două rate, raportul tineri de varsta-depenență și raportul pentru limită de vârstă, depenență Aceste rate de dependenta pot fi folosite pentru a studia nivelul de sprijin acordat, persoanelor tinere sau persoanelor în vârstă, de către populația în vârstă de muncă (Tabelul nr. 3.4).

Tabelul nr. 3.4 Evoluția indicelui de îmbătrânire și a indicelui de senioritate
- % în total populație-

	Indicele de îmbătrânire al populației ¹⁵⁶			Indicele de senioritate ¹⁵⁷		
	2002	2012	2019	2002	2012	2019
EU-28	95,3	114,4	116,7	22,5	27,4	28,0
Belgia	96,7	102,1	103,5	22,4	30,0	30,1
Bulgaria	113,0	140,9	141,2	15,4	21,8	22,4
Czech Republic	87,3	110,4	113,5	18,8	23,5	23,2
Danemarca	79,0	98,1	102,3	27,0	23,6	23,6
Germania	111,5	155,8	158,0	22,9	26,2	26,1
Estonia	91,3	114,1	114,6	17,5	25,4	26,1
Irlanda	52,5	55,0	55,7	23,3	24,4	23,8
Grecia	114,3	134,5	136,7	19,5	27,4	28,4
Spania	117,3	114,9	116,4	22,9	30,5	31,1
Franța	84,5	92,4	94,6	24,9	32,1	31,8
Croația	99,1	118,6	121,5	15,2	22,9	23,8

¹⁵⁵ The 2012 Ageing Report: Underlying Assumptions and Projection Methodologies

¹⁵⁶ Raportul dintre Pers.de 65ani si peste/Pers. de 0-14ani

¹⁵⁷ Pers. 80de ani si peste/Pers. 65 și peste

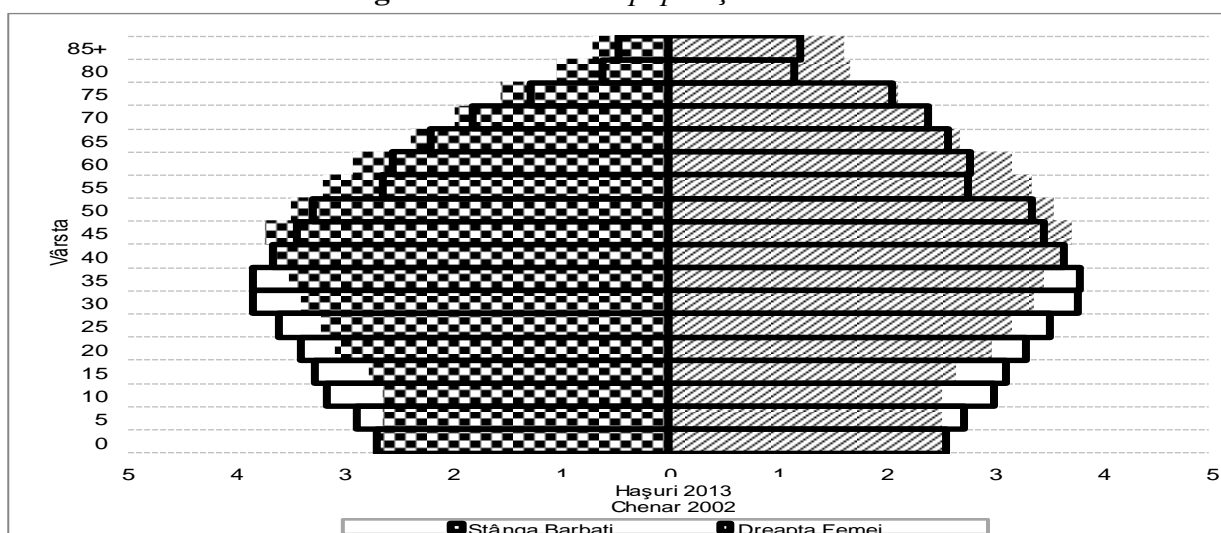
	Indicele de îmbătrânire al populației ¹⁵⁶			Indicele de senioritate ¹⁵⁷		
Italia	131,7	148,6	151,4	23,5	29,8	29,7
Cipru	54,2	77,6	80,5	22,3	22,6	22,0
Letonia	92,3	129,9	130,6	16,9	24,2	25,0
Lituania	76,3	122,4	123,8	16,6	25,4	26,4
Luxemburg	73,8	81,4	82,4	21,5	27,9	27,9
Ungaria	93,5	116,4	119,4	19,0	23,7	23,8
Malta	65,5	111,3	117,8	20,6	21,9	21,5
Olanda	73,3	93,8	97,7	24,2	25,3	25,0
Austria	92,8	122,2	125,7	24,5	28,1	27,6
Polonia	68,3	91,5	94,7	16,7	26,1	26,1
Portugalia	102,6	127,6	131,1	21,7	26,8	27,3
România	78,9	106,9	103,8	14,3	22,7	23,3
Slovenia	94,1	117,3	117,9	17,3	25,6	26,3
Slovacia	60,8	83,0	85,1	17,6	22,7	22,9
Finlanda	84,5	110,2	114,6	23,1	27,0	26,6
Suedia	94,6	112,6	113,0	30,2	28,2	27,2
Marea Britanie	84,9	95,4	97,7	26,5	27,4	27,3

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data code: demo_pjanind)

În timpul perioadei 2019-2080 este de așteptat, ca ponderea populației în vârstă de muncă să scadă constant, în timp ce persoanele mai în vârstă să reprezinte, pentru o cotă tot mai mare din totalul populației - persoanele în vârstă de 65 ani și peste vor reprezenta 28,7% din media UE -28, populația din anul 2080, comparativ cu 18,2% în anul 2019. Rezultatul mișcării populației între grupele de vârstă, rata de dependență a persoanelor vârstnice UE-28 se estimează că aproape se dublează de la 27,5% în 2019 la 51,0% în anul 2080, raportul totală de dependență de vârstă este proiectat să crească de la 51,1% în anul 2019 la 77,9% în anul 2080

Piramidele următoare ale populației din UE 28 (Figurile 3.6 și 3.7) arată distribuția populației pe sexe și pe grupe de vârstă de cinci ani. Fiecare bară corespunde ponderii dat sex și vârstă grupului în total (bărbați și femei, împreună) populației.

Figura 3.6 Piramida populației la nivel de UE 28

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data codes: demo_pjangroup and proj_13npms)

Piramida populației pentru UE-28 la 1 ianuarie 2019 este îngust în partea de jos și are o formă mai mult ca un romb, datorită generației baby-boom-ul din anii 1960. Baby-boom-ul a fost un fenomen caracterizat prin rate mari de fertilitate în mai multe țări europene, în mijlocul anilor 1960. Baby-boomers reprezintă în prezent o parte importantă a populației în vârstă de muncă și primul dintre aceste cohorte mari, născut într-o perioadă de 20-30 de ani, care acum se apropie de pensionare; acest lucru poate fi observat prin compararea piramidei populației 2019, cu cea pentru anul 2001 (primul an, atunci când sunt disponibile date pentru toate statele UE-28 de state membre) (Figura 3.6).

3.5 Tendințe în îmbătrânirea populației la nivel regional

Îmbătrânirea populației este un proces pe termen lung care a început cu mult timp în urmă, în Europa. Acest proces este vizibil în dezvoltarea structurii pe vârste a populației și se observă într-o pondere tot mai crescută de persoane în vârstă și un procent în scădere de tineri și de persoane în vârstă de muncă în total populație. Ponderea populației cu vârsta de 65 ani și peste crește în fiecare stat membru al UE. Creșterea în ultimul deceniu variază de la 3,8 puncte procentuale în Malta și 3,6 puncte procentuale din Lituania și Germania, la mai puțin de 0,5 puncte procentuale în Luxemburg, Spania și Belgia. În ultimul deceniu, sa observat o creștere totală de 1,9 puncte procentuale pentru UE-28 în ansamblu (vezi Figura 3.7). Pe de altă parte, ponderea populației în vârstă de mai puțin de 15 ani în UE-28 populației a scăzut cu 1,2 puncte procentuale. Ca rezultat, partea de sus a UE-28 piramidei de vârstă a fost mai mare în 2019 decât în 2001.

Creșterea ponderii relative a persoanelor în vârstă poate fi explicată prin creșterea longevității - un model care a fost evident pentru mai multe decenii ca speranța de viață a crescut (a se vedea statisticile de mortalitate și speranța de viață) - această evoluție este adesea menționată ca "îmbătrânire la top" în piramida populației.

Pe de altă parte, nivelurile scăzute de fertilitate au fost menținute în cea mai mare parte a UE (a se vedea statisticile de fertilitate), în ultimii ani; acest lucru a dus la un procent scăzut de tineri din populația totală. Acest proces, cunoscut sub numele de "îmbătrânire în partea de jos", este vizibil în piramide populației printr-o reducere de la baza piramidelor de vârstă, după cum se vede între 2001 și 2019.

Ultimul set de proiecții demografice Eurostat (EUROPOP2019) s-au făcut pe perioada de la 2019 la 2080 în EUROPOP2019; populația UE-28 se estimează că va crește la un vârf de 525,5 mil. persoane în jurul anului 2050 și, ulterior, scădea treptat la 520 milioane până în anul 2080.

Comparația de vârstă pentru anii 2019 și 2080 (Figura 3.7) arată că populația UE-28 este în continuu proces de îmbătrânire. În următorii ani, numărul mare de baby-boomers va face să crească și mai mult numărul de persoane în vârstă. Prin 2080, piramida va fi mai mult de forma unui bloc, îngustată ușor în mijlocul piramidei (în jurul vârstei de 45-54 ani) și considerabil mai mică în apropierea bazei.

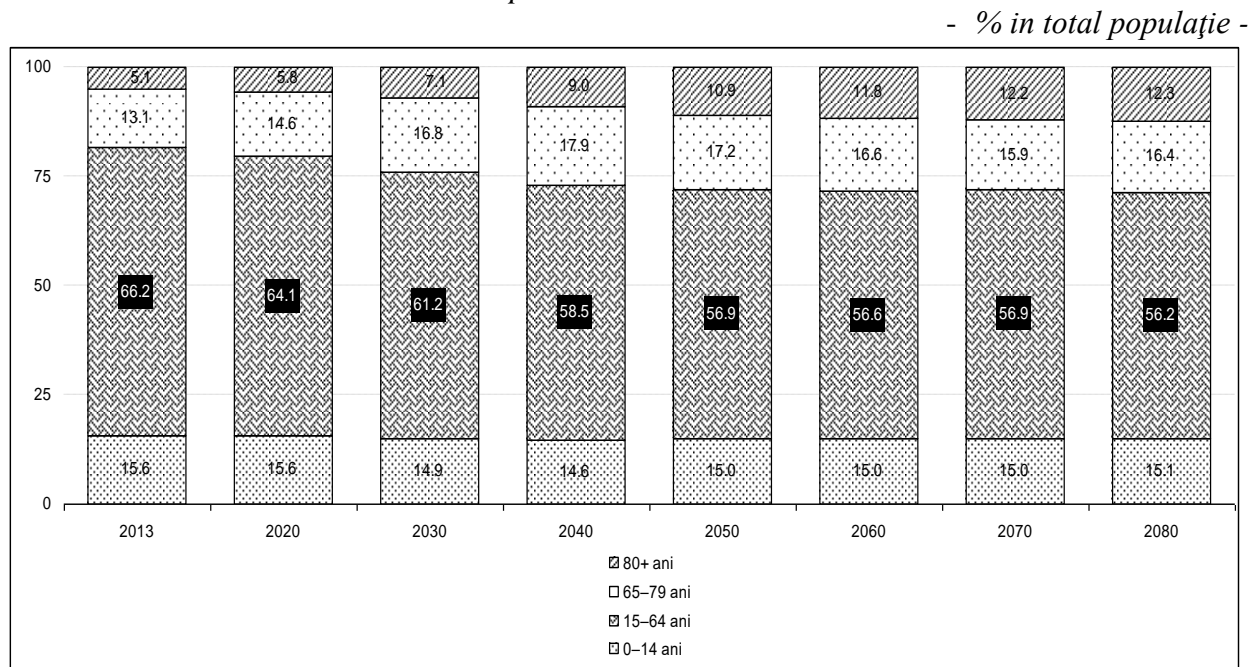
Figura 3.7 Piramida demografică la nivel UE 28 pentru anul 2019 și prognoza pentru anul 2080

Sursa: prelucrări după statistici Eurostat (online data codes: demo_pjangroup and proj_13npms)

Un alt aspect al îmbătrânirii populației este îmbătrânirea progresivă a populației în vârstă în sine, ca importanța relativă a celor foarte în vârstă este în creștere într-un ritm mai rapid decât orice alt segment de vârstă din populația UE. Ponderea celor cu vârsta de 80 ani și peste în populația UE-28 este proiectată pentru mai mult decât dublu între 2019 și 2080 (Figura 3.8).

Figura 3.8 Structura populației pe grupe mari de vârstă în EU-28, în perioada 2019-2080

Sursa: Eurostat (online data codes: demo_pjangroup and proj_13npms)

În anul 2050, se prognozează că piramida vârstelor să aibă baza mult redusă, datorită scăderii numărului de copii. Principala provocare a viitorului o vor constitui cheltuielile legate de pensii și sănătate, urmare a intensificării procesului de îmbătrânire a populației. Îmbătrânirea

activă se referă la contribuția adusă de persoanele mai în vârstă societății, atât prin participarea pe piața muncii, cât și prin intermediul activităților de voluntariat și al implicării în viața propriei familii și comunități.

3.6 Instituții publice angrenate în gestionarea problematicii îmbătrânirii populației

Membrii familiilor vor trăi, în general, la distanță, iar pe de altă parte, vor fi din ce în ce mai puțini copii care să se ocupe de un număr din ce în ce mai mare de persoane foarte vârstnice, suferind de afecțiuni cronice, legate de vârsta lor. Ca urmare a evoluțiilor demografice privind vârsta de 80+, două tendințe vor fi predominante: mărirea cererii de servicii de îngrijire și creșterea cererii de prestație de îngrijire, către instituții sau societatea civilă (așa cum se observă și în Tabelul 3.5 începând cu anul 2006 oferta de asemenea servicii a crescut cu peste 100% pentru a putea face față cererii din ce în ce mai crescute și, chiar și în aceste condiții este departe de a face față nevoilor existente).

Tabelul 3.5 *Situația căminelor pentru persoane vârstnice, coordonate de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice din România*

	2003	2004	2005	2006	2019
Nr. cămine	19	19	19	50	108
Nr. locuri	2187	2163	2001	4623	7854
Numărul mediu lunar de beneficiari	2041	2022	1880	4261	6485
Total cheltuieli realizate de la bugetul de stat – RON-	8.515.110	10.004.940	11.149.979	34.221.947	125.785.673

Sursa: Buletinele Statistice editate de Ministerul Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, 2004 - 2013

Schimbările demografice pun în discuție instituțiile și strategiile politice care au fost puse în funcțiune într-o perioadă când perspectivele demografice erau sensibil diferite. Ele au influențe și asupra vieții cotidiene a cetățenilor, a raportului între generații, a modului de viață. Conferința *Vers une société pour tous les âges* a evidențiat, încă din 1999, că evoluțiile demografice vor face ca toate statele membre să fie confruntate cu un număr important de probleme: costul pensiilor, strategiile în domeniul educației și formării, locuire, transport, îngrijiri medicale, infrastructuri publice specifice, reforme fiscale, reforme structurale, cheltuieli publice. Evoluția demografică rapidă, tendințele principale și efectele lor riscă să pună în discuție viabilitatea a ceea ce se numește „modelul social european”.

Pe lângă declinul demografic, schimbările vizează structura pe grupuri de vârstă a populației. Este vorba, în primul rând, de creșterea populației în vârstă de 65 ani și peste. Acesta este un fenomen prezent în toate principalele regiuni europene, atât în cifre absolute cât și ca procentaj din populația totală. În ultimii 50 de ani, populația vârstnică (65+) s-a dublat, ajungând de la 46 la 112 milioane, iar ponderea sa în populația totală a ajuns de la 8%, în 1950 la 14%, în 2000. Europa are populația cea mai în vârstă din lume.

Persistă diferențe între diversele țări europene, în special între Europa occidentală și Europa orientală, unde speranța de viață a stagnat sau chiar a regresat. În 2001, Italia era țara cu cel mai mare procentaj al persoanelor vârstnice (18%) iar procentajul cel mai scăzut se afla în Irlanda (11%). O longevitate accentuată și, îndeosebi, o rată a fertilității foarte slabă, în cursul ultimelor două, trei decenii, în Italia, Grecia, Spania, au condus la o creștere rapidă a numărului și proporției persoanelor vârstnice.

În cea mai mare parte a cazurilor, procesul de îmbătrânire se va accelera începând din 2010, și în special, în perioada 2010–2015. Valul de îmbătrânire considerabilă se va produce după 2010, pentru că atunci marile cohorte ale *baby-boom*-urilor de după război (1950 și 1960) și cohortele mai puțin numeroase care le succed vor atinge vârsta de pensionare și vârsta vieții active.

Ne putem aștepta – se apreciază în documentul citat – ca problemele puse de îmbătrânirea populației să se accentueze considerabil, prin combinarea a doi factori de îmbătrânire: prelungirea duratei de viață și diminuarea numărului de tineri, ca urmare a unei rate de fertilitate inferioare celei de înlocuire.

Creșterea tranșei de vârstă de 80 ani și peste este considerată o tendință frapantă, în cadrul îmbătrânirii populației. Europa are, în prezent, 21 de milioane de persoane de peste 80 ani și se prevede ca această cifră să ajungă la 60 milioane, în 2050. Sunt țări în care acest segment de populație reprezintă 20% din populația de 60 ani și peste (Elveția, Danemarca), sau peste 22% (Norvegia și Suedia).

Dintre toate evoluțiile demografice, creșterea segmentului de vârstă de 80 + este și cea mai intensă și cea mai rapidă. Și în privința acestei tendințe, se poate spune că diferitele regiuni ale Europei nu sunt afectate, în aceeași măsură. Impactul demografic asimetric reprezintă, el însuși, o provocare, căci presupune nevoia de adaptare a politicii la realitățile regionale.

Întrucât în anii '20, '50 și prima jumătate a anilor '60 rata fertilității a fost cea mai ridicată, în prezent și în deceniile următoare populația de 80 ani și peste va fi în creștere rapidă. Este o schimbare de care va trebui să se țină cont, atât pe planul politicii demografice cât și pe cel al politicii sociale. În unele țări, cum este, de exemplu, Italia, suprareprezentarea persoanelor foarte vârstnice este rezultatul cumulării efectelor ratei de fertilitate ridicate între cele două războaie și scăderea masivă a natalității în anii '80. Dată fiind și creșterea speranței de viață, vom asista, în cea mai mare parte a țărilor, la o puternică creștere a grupului de vârstă de 80+ după 2025, atunci când *baby-boom*-urile vor face parte din această categorie.

Se așteaptă ca persoanele foarte în vârstă (80+) să fie grupul care va cunoaște creșterea cea mai rapidă. În prima jumătate a secolului XXI, numărul lor, practic, se va tripla, ajungând, de la 22 milioane în prezent, la 65 milioane. Conform variantei medii a proiecției ONU, în 2050 persoanele foarte vârstnice vor fi 7% în Europa de Est, 10% în Europa de Nord și 12% în Europa de Sud și de Vest, dar se pare că aceste cifre sunt subestimate.

Capacitatea încă redusă a economiei și a societății de a genera locuri de muncă și o remunerare corespunzătoare încurajează exodul de forță de muncă, în special a celei calificate și înalt calificate. Statisticile arată că în prezent există 2 milioane de români la muncă peste hotare, însă fenomenul emigrației nu este exact cuantificat. Pe măsură ce economia se va dezvolta și va fi nevoie de mai multă forță de muncă – și în condițiile în care cei plecați azi nu vor începe să se întoarcă în țară – România se va transforma treptat și într-o țară de imigrație. Din țară-sursă sau de tranzit, România va deveni destinație pentru cetățenii țărilor din est, inclusiv din Asia Centrală, care vor căuta condiții de muncă și salarii mai bune decât în țara de origine.

Primii pași către înțelegerea acestei tendințe sunt îmbunătățirea sistemului de evidență a migrației externe și evaluarea reală a populației migrante; restructurarea forței de muncă; investiția în forța de muncă; analiza volumului și structurii ocupării, atât la nivel național, cât și în profil regional; elaborarea de politici țintite pe vârste și categorii profesionale.

CONCLUZII ȘI PROPUNERI

De-a lungul ultimelor decenii, progresele înregistrate în domeniul științei și tehnologiei alături de alte îmbunătățiri sociale și economice au adus o creștere fără precedent a speranței de viață pentru populațiile din toată lumea. Fenomenul de îmbătrânire nu s-a limitat doar la statele dezvoltate, cu venituri mari la nivel național, ci și la cele cu venituri medii, ambele confruntându-se cu creșteri similare ale speranței de viață. În medie, speranța de viață existentă în perioada 1950 - 55 și 2005 - 10 a crescut cu 26 de ani în țările dezvoltate și cu 19 ani în țările mai puțin dezvoltate. În timp ce această schimbare demografică este văzută ca un factor care va

îngreuna povara economică în fiecare stat unde societatea este în curs de îmbătrânire, se așteaptă ca acest efect să fie mult mai puternic în statele mai puțin dezvoltate, care de multe ori nu beneficiază de resursele economice necesare abordării acestor provocări.

În sinteză, se poate spune că, în zilele noastre preocuparea asupra evoluției demografice se datorează riscurilor pe care le poate genera, la nivel local, regional, continental sau planetar și care ar putea genera influențe negative în ordinea socială, sau ar putea conduce la declanșarea unor tulburări a echilibrelor etnice sau religioase.

În contextul actual al fenomenului îmbătrânirii demografice și al crizei economice prelungite, cu rezonanță asupra sustenabilității sistemelor de pensii, a nivelului pensiilor publice pentru multe generații, impactul asupra bunăstării individuale se multiplică la nivel de grup vulnerabil.

Cauzele care au dus la apariția acestor fenomene sunt în principal: nivelul scăzut al fertilității care face ca generația de părinți să fie înlocuită doar parțial și migrația externă care a înregistrat creșteri spectaculoase în majoritatea țărilor.

Analizele și prognozele demografice pe termen scurt, mediu și lung generează opinii și pot conduce la fundamentarea planurilor și strategiilor de dezvoltare socio-economică. Schimbările înregistrate în structura populației, apărute în ultimele decenii reprezintă o preocupare intensă la nivel național, european și mondial. Factorii de decizie din toate țările au devenit conștienți de amplitudinea acestor fenomene și de importanța cunoașterii lor pentru a putea rezolva problemele viitoare ale societăților.

Sfidările pe care le implică îmbătrânirea populației decurg, în primul rând, din principalele tendințe demografice, legate de structura pe vârste a populației. Creșterea segmentului de vârstă de 65 ani și peste reclamă reforma politicilor sociale. Accelerarea procesului îmbătrânirii, începând cu 2010, este de importanță majoră pentru politicile sociale și modernizarea protecției sociale. Obiectivul protecției sociale constă în garantarea prosperității, într-o societate a cărei populație îmbătrânește. Menținerea unui grad ridicat de protecție socială, în aceste condiții, este o importantă provocare pentru autorități. Necesitatea de adaptare la o populație în vârstă implică revederea și reamenajarea politicilor și strategiilor. „Societatea nu poate reveni la condițiile de viață anterioare erei industriale sau la familia lărgită, care asigura mijloacele de existență și prelua îngrijirea persoanelor vârstnice”¹². În același timp, reformele vor trebui să aibă în vedere ca transferul resurselor către un număr crescut de persoane vârstnice să nu creeze tensiuni economice sau sociale majore. Pe de altă parte, populația vârstnică nu trebuie lăsată să cadă în sărăcie. Sub o formă sau alta, transferurile au existat și vor exista totdeauna. Două concepte subiacente vor trebui avute în vedere: solidaritatea între generații, care vizează finanțarea sistemului pe termen lung și echitatea între generații, care câștigă teren în dezbaterile actuale.

Politicile care au drept scop principal îmbunătățirea perspectivelor de creștere economică ale statelor, conform acestui raport, trebuie să identifice natura complexă a acestui fenomen de îmbătrânire a populației. Creșterile participării la forța de muncă ar trebui să fie asociate cu îmbunătățirea nivelului educațional. Vârsta de pensionare din această regiune ar trebui de asemenea să fie mai ridicată. În cele din urmă, pentru a putea crea politici pe termen lung care să compenseze efectele negative ale îmbătrânirii populației asupra creșterii economice din regiune ar trebui introduse stimulente materiale de natură să încurajeze îmbunătățirea creșterii dimensiunii relative a forței de muncă cu un înalt nivel de calificare.

În timp ce progresele din societate continuă să aibă ca rezultat creșterea duratei de viață, atât guvernele din Europa cât și cele din alte părți trebuie să dezvolte multiple modalități de abordare ale problemelor create de populațiile aflate în curs de îmbătrânire. Prin prioritizarea în mod eficient a politicilor sociale și economice care pot atenua problemele create de schimbările demografice, factorii de decizie politici pot crea în cele din urmă un mediu economic puternic în care oamenii pot să prospere pe măsură ce îmbătrânesc.

BIBLIOGRAFIE

1. Ana Bălașa – Îmbătrânirea populației: provocări și răspunsuri ale Europei, Revista "Calitatea vieții", XVI, nr. 3 – 4;
2. Balaci M. - Demografia vârstei a treia. – București, 2018;
3. Bernaz E., Richards B., G. Mihalaș G. Indicatorii statistici, generalități. Tratat de obstetrică, sub redacția I. Munteanu. – București, 2016;
4. Bourgeois-Pichat J., Future outlook for mortality decline in the world. Population Bulletin of the United Nations, 2014;
5. Cucu V. - Geografia populației și așezările umane – Ed. Didactică și Pedagogică, 1981
6. Cătălin Zamfir, Simona Stănescu, Cosmin Briciu, "Politici de incluziune socială în perioada de criză economică", Edtura Expert 2015;
7. Cosmina-Elena Pop, "Starea de sănătate a populației din România, în contextul European, o abordare din perspectiva calității vieții" Revista Calitatea Vieții nr.3-4/2014, Academia Română, Institutul de Cercetare a Calității Vieții;
8. Gerard Francois Dumont – Viellissement et territoires a l'horizon 2030 – Universite de Paris, 2015;
9. Gender, Retirement and Active Ageing: Implications for Social Security in Long-Life Societies. Executive summary of ISSA research project - <http://www.transactionpub.com/>;
10. Ghețău V. – Declinul demografic și viitorul populației României, Editura ALPHA MDN 2017;
11. Ghețău V. Anul 2050. Va ajunge populația României la mai puțin de 16 milioane de locuitori? O viziune prospectivă asupra populației României în secolul XXI. – București, 2014, 44 p;
12. Ghețău V. Declinul demografic și viitorul României. – București, 2017, 73 p;
13. Ghețău Vasile. Evoluția fertilității în România. De la transversal la longitudinal. Biblioteca Demografică, nr.5, Centrul de Cercetări Demografice Vladimir Trebici al Academiei Române ; Revista de Cercetări Sociale, nr.1, 2019 (IMAS);
14. Ghețău Vasile. Perspective demografice. – București, Editura științifică și enciclopedică, 2012;
15. Haupt A., Kane T.T. Populația: definiții și 23. indicatori. Traducere și adaptare după „Population Handbook”- Population reference Bureau, Washington. – București 2016. www.unfpa.ro;
16. Ioan Mărginean, "Calitatea Vieții în România, 2010", Institutul Național de Cercetări Economice, Institutul de Cercetare a Calității Vieții, Institutul Costin Kirițescu, 2011;
17. Lutz W., Skirbekk V. Policies Addressing the Tempo Effect in Low-Fertility Countries. // Population and development review, 2015, p. 699-720;
18. Popescu C. Considerații privind impactul mortalității asupra speranței de viață a populației României //Romanian Journal of Gerontology and Geriatrics, 2011;
19. Sanderson, W. and S. Scherbov //41. Average remaining lifetimes can increase as human populations age // Nature, 2015, 435 (7043): 811-813;
20. Sora V., Hristache I., Mihăescu C. Demografic și statistică socială. – București, Editura economică, 2009;
21. The World Health Report 2015. Make every mother and child count. – Geneva, World Health Organization, 2015;
22. World Population Ageing 2017. <http://www.un.org/esa/population/publications/>;
23. "Cartea Verde – Către sisteme europene de pensii adecvate, viabile și sigure", Comisia Europeană, Bruxelles, 7.7.2010COM(2010)365final;
24. "Dimensiuni ale incluziunii sociale în România", Institutul Național de Statistică, 2017 ;
25. "EPC-SPC Joint Report on Pensions - Country profiles", Council of the European Union, Brussels, 11 November 2016;

26. "Expectations of European citizens regarding the social reality in 20 years' time", Analytical Report, Mai, 2018, Flash Eurobarometer 227 – The Gallup Organization;
27. "Health at a Glance - Europe 2010", Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD);
28. "Maintaining prosperity in an ageing society", Policy Brief, Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD);
29. "Mortalitatea 2019", Institutul Național de Statistică, 2020;
30. "Populația României la 1 iulie 2020", Institutul Național de Statistică, 2020;
31. Bazele de date EUROSTAT-pentru cuantumul pensiilor și cuantumul veniturilor persoanelor vârstnice, speranța de viață la naștere și la vârsta de 65 ani, starea de sănătate autopercepută, procentul persoanelor vârstnice care suferă de afecțiuni cronice, numărul și structura populației, procentul cheltuielilor cu sănătatea și cu pensiile în PIB;
32. Europe in figures. Eurostat yearbook. 2019. European Commission Eurostat, 2020, 310 p.

POLITICI PUBLICE PRIVIND INSERȚIA ABSOLVENȚILOR DE ÎNVĂȚĂMÂNT SUPERIOR PE PIAȚA MUNCII

Drd. Oana Ștefania Coșa
Universitatea Valahia din Târgoviște

Abstract: *Piata muncii in Romania este influentata de sistemul economico-social, de cel politic dar si de mediul ambiant, de aceea cererea si oferta pe piata muncii au adesea tendinte diferite. Forta de munca dorita trebuie sa fie inalt satisfacatoare si calificata, sa fie flexibila si eficienta, sa fie stabila si loiala. Oferta este influentata de factori precum sistemul educational, formarea profesionala, mediul social si chiar mediul familial. Insa, adevarata problema o constituie proaspetii absolventi care isi cauta un loc de munca, problematica pe care o vom analiza in acest studiu.*

Scopul acestui studiu il constituie analiza ampla a oportunitatilor existente pe piata muncii dupa absolvirea facultatii de catre studenti.

Obiectivul general este de a stabili daca absolventii sunt constienti de piata muncii din Romania. Principalele obiective specifice sunt :

- corelatia dintre experienta de munca si sesiunile de consiliere si orientare profesionala;*
- corelatia dintre parerea despre piata muncii si experienta de munca.*

Problema privind insertia proaspetilor absolventi pe piata muncii nu este prezenta numai in Romania, inasa rata somajului in Europa este mult mai mare ca rata somajului in SUA. Statisticile privind somajul au demonstrat, in anul 2013, ca numarul de someri continua sa creasca in Europa, aceasta fiind cu mult mai mare decat rata somajului in Statele Unite, imaginea fiind sumbra mai ales pentru tinerii sub 25 ani.

Preocupările majore ale tuturor țărilor din Uniunea Europeană, regăsite atât în Strategia de la Lisabona, cât și în Strategia de Dezvoltare a Europei până în anul 2020, sunt dezvoltarea economică durabilă, cercetarea, inovarea și educația, creșterea ponderii persoanelor angajate și dezvoltarea unei piețe a muncii inclusive, creatoare de locuri de muncă pentru persoanele inactive, greu angajabile sau aflate în situații de risc social.

Deoarece toate țările europene se confruntă cu scăderea natalității, îmbătrânirea populației, cu creșterea dezechilibrelor între populația ocupată și cea care beneficiază de suportul sistemelor sociale, acestea își pun problema integrării pe piața muncii a unui procent cât mai mare a populației capabile de a-și asigura un venit prin prestarea unei munci utile societății, prin crearea tuturor condițiilor pentru atingerea acestui deziderat.

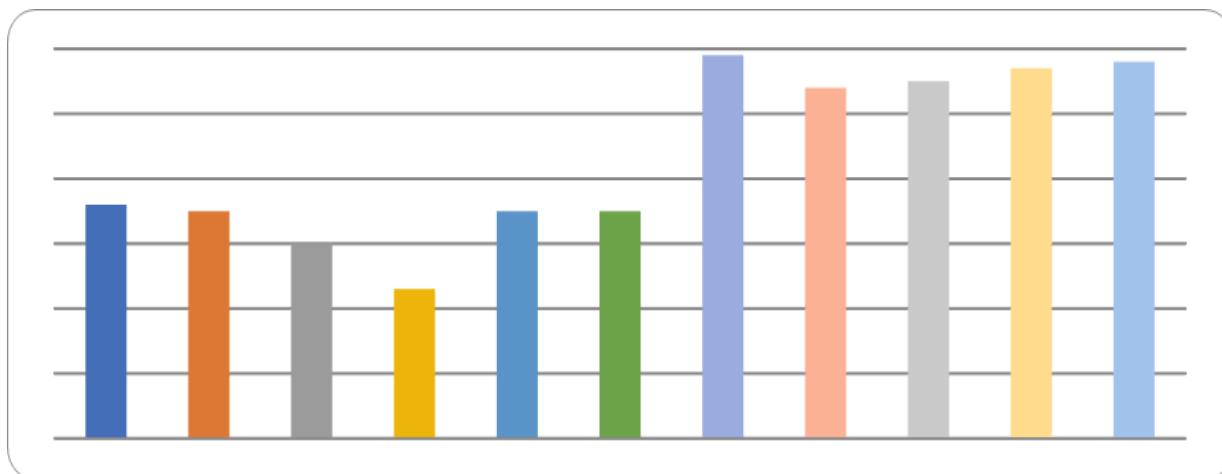
Pentru înțelegerea mecanismelor pieței muncii, în continuare, sunt analizați o serie de indicatori statistici obținuți fie direct prin măsurare precum: resursele de muncă, populația activă, populația ocupată, efectivul de salariați numărul șomerilor, fie prin calcularea unor indicatori derivați precum: rata de activitate, rata de ocupare, rata șomajului, rata NEET, rata de dependență economică etc.

1. Caracteristile pieței muncii din România

Populația activă civilă, cea care caracterizează oferta potențială de forță de muncă și gradul de ocupare a populației cuprinzând populația ocupată civilă și șomerii înregistrați s-a redus în România în anul 2018 cu 454 mii persoane față de anul 2008. Repartizarea pe sexe a populației active la nivel național relevă că, în perioada 2008-2018, populația ocupată de sex masculin a înregistrat o reducere de 1,4 ori mai mică decât cea de sex feminin, din cele 454 mii persoane 189,6 mii fiind bărbați și 246,4 mii fiind femei).

În ceea ce privește **rata brută de activitate** (reprezintă raportul, exprimat procentual, dintre populația activă civilă și total populație a țării), aceasta a crescut, în perioada 2008-2016, cu 2,2 puncte procentuale (de la 42,6% în 2008 la 44,8% în 2016). Dar în anul 2018 aceasta s-a redus cu 0,1 pp față de cea înregistrată în anul 2014 (Figura 3.1).

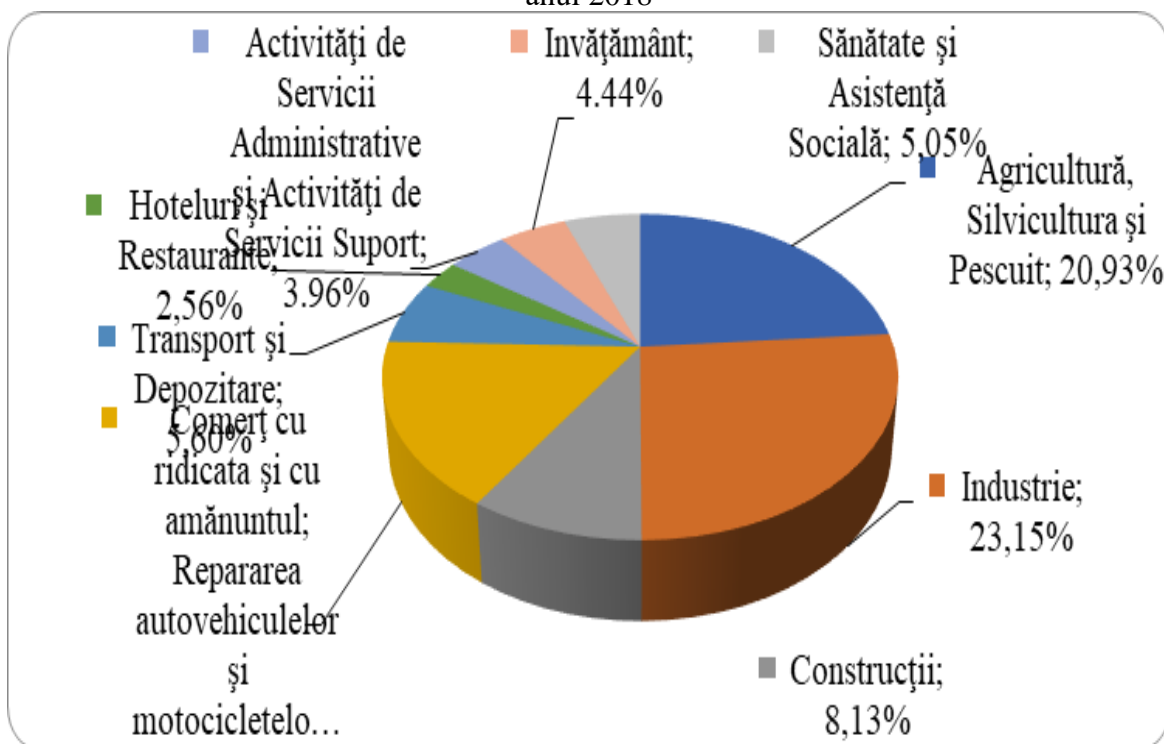
Figura 3.1: Evoluția ratei brute de activitate în România, în perioada 2008-2018, (%)

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, inse.ro

În ceea ce privește **populația ocupată civilă pe categorii de activități ale economiei naționale** (Figura 3.2) analiza datelor statistice pe perioada considerată evidențiază faptul că, sectorul Agricultură, Silvicultură și Pescuit înregistrează tendința de scădere începând cu anul 2012 (de 3,88 pp în anul 2018 față de anul 2012). În perioada 2007-2011 populația ocupată a scăzut în toate sectoarele economiei naționale, excepție făcând sectoarele: “Activități de Servicii Administrative și Activități de Servicii Suport” care a avut un trend ascendent pe întreaga perioadă analizată, “Informații și Comunicații”, “Hoteluri și Restaurante”, “Transport și Depozitare” și “Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor”. Anul 2016 este primul al perioadei considerate în care ponderea populației ocupate în industrie, depășește pe cea a populației ocupate în agricultură.

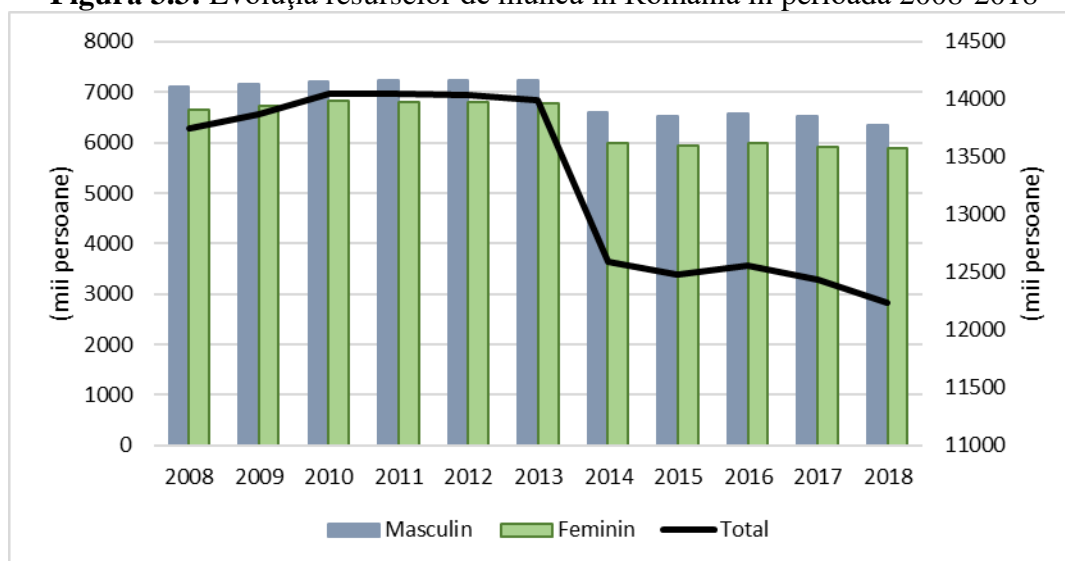
Figura 3.2: Populația ocupată civilă pe unele categorii de activități ale economiei naționale, în anul 2018

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, inse.ro

Resursele de muncă, care includ populația în vârstă de muncă, aptă de a lucra, precum și persoanele sub și peste vârsta de muncă aflate în activitate, a înregistrat, în anul 2018 o reducere de 1,58 pp. față de anul 2017.

Figura 3.3: Evoluția resurselor de muncă în România în perioada 2008-2018

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, insee.ro

Până în anul 2010, la nivel național, resursele de muncă s-au redus cu 978 mii persoane față de anul 1990. Începând cu anul 2010, numărul resurselor de muncă s-a diminuat an de an, până în anul 2016, când a înregistrat o ușoară creștere (Figura 3.3), după care a urmat un trend descrescător.

De-a lungul perioadei 2008-2018, rata de ocupare a avut o evoluție oscilantă, dar începând cu anul 2014 a început să crească ușor, ajungând în anul 2018 la 64,8%.

Ca și în anii anteriori, rata de ocupare a fost în anul 2018 mai mare la bărbați (73,52, față de 56,2% la femei). Pe medii de rezidență, rata de ocupare a fost mai mare în mediul urban (65,8%, față de 63,5% în mediul rural).

În ceea ce privește rata de ocupare pe grupe de vârstă, aceasta a fost de 24,7% pentru tinerii cu vârsta cuprinsă între 15-24 ani și de 46,3% pentru persoanele vârstnice (55-64 ani).

Nivelul cel mai ridicat al **ratei de ocupare** pentru persoanele în vârstă de muncă s-a înregistrat în rândul absolvenților învățământului superior (87,2%). Erau ocupate 66,2% dintre persoanele cu nivel mediu de educație și numai 42,0% dintre cele cu nivel scăzut de educație.

Salariații, în creștere în anul 2018 față de anul precedent (+112,35 mii persoane), au deținut în continuare cea mai mare pondere (74,8%) în totalul populației ocupate. În anul 2018 lucrătorii pe cont propriu și lucrătorii familiali neremunerați reprezentau 24,16% din populația ocupată.

Lucrătorii calificați în Agricultură, Silvicultură și Pescuit reprezentau 18,22% din totalul populației ocupate. Ponderi însemnate în totalul populației ocupate dețineau și muncitorii calificați (16,75%), specialiștii în diverse domenii de activitate (15,37%) și lucrătorii în domeniul serviciilor (15,09%).

Din totalul persoanelor ocupate, 20,9% lucrau în sectorul agricol, 31,25% în industrie. În activitățile neagricole erau ocupate 6497 mii persoane, ponderi semnificative în rândul acestora fiind deținute de cei care își desfășurau activitatea în Industria prelucrătoare (20,3%), Comerț (14,5%) și Construcții (8,12%).

Comparativ cu anul 2017, în anul 2018, a scăzut numărul persoanelor care și-au desfășurat activitatea în Industria extractivă (-18,8 mii persoane), Construcții (-7,6 mii persoane), Comerț cu ridicata și cu amănuntul; Repararea autovehiculelor și motocicletelor (-7,1 mii

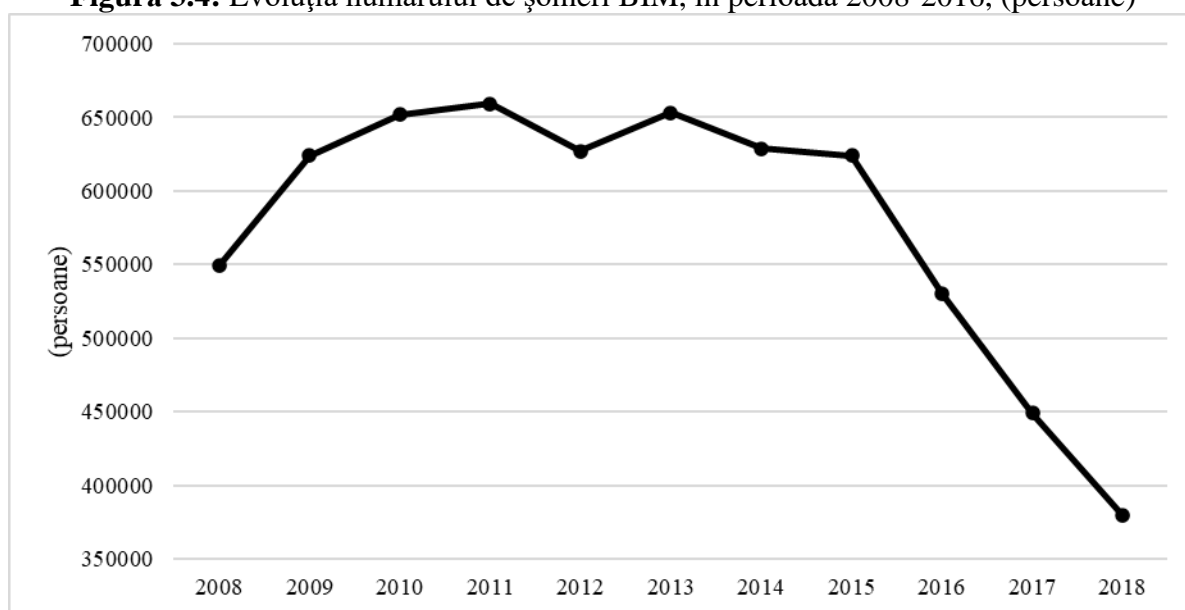
persoane). Cele mai semnificative creșteri față de anul precedent s-au înregistrat în Agricultură, Silvicultura și Pescuit (+17,8 mii persoane), Activități profesionale, științifice și tehnice (+13,2 mii persoane), Hoteluri și restaurante (+11,3 mii persoane), Informații și Comunicații (+4 mii persoane) și Administrație publică și apărare (+2,5 mii persoane).

Din totalul persoanelor ocupate în anul 2016, au lucrat cu program parțial 655,81 mii persoane (7,54%). Marea majoritate a persoanelor ocupate cu program parțial lucrau în sectorul agricol (85,4%).

În anul 2018, durata medie efectivă a săptămânii de lucru pentru activitatea principală a fost de 38,7 ore pe săptămână; 131 mii persoane au desfășurat și activități secundare, lucrând în medie 12,8 ore pe săptămână.

Conform datelor furnizate de Institutul Național de Statistică, **numărul șomerilor** din România (Figura 3.4) a scăzut cu 69653 persoane în anul 2018 față de anul 2017, iar rata șomajului cu 0,8 puncte procentuale .

Figura 3.4: Evoluția numărului de șomeri BIM, în perioada 2008-2016, (persoane)

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, "Institutul Național de Statistică, insse.ro

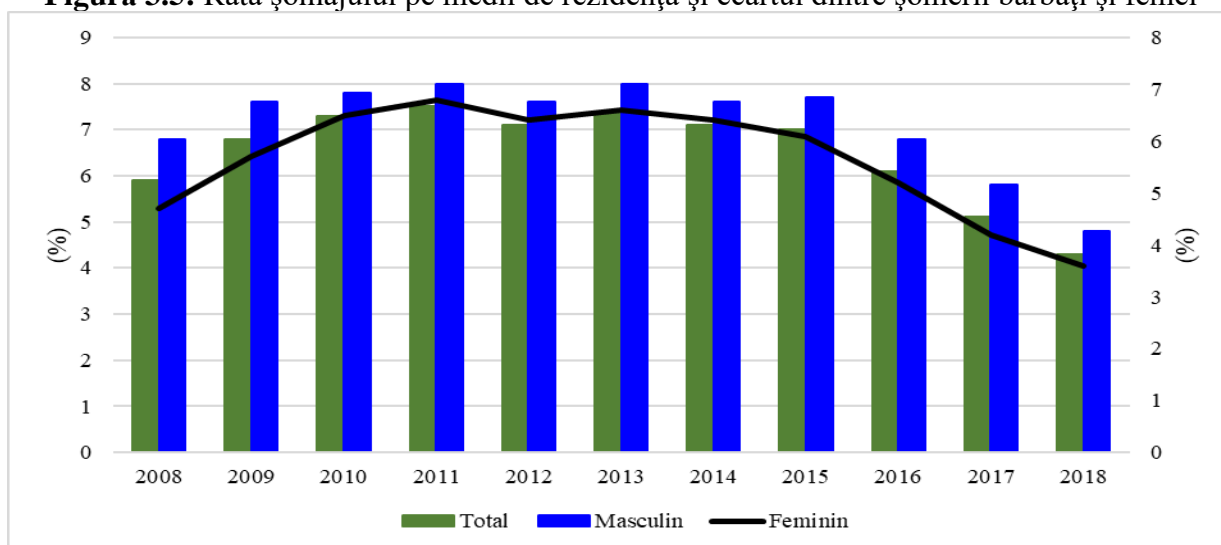
În anul 2011 s-a înregistrat cel mai mare număr de șomeri, 659426 persoane, urmat de anul 2013, când numărul șomerilor a fost de 652984 persoane (Figura 3.4). Începând cu anul 2013, numărul șomerilor în România a scăzut an de an, astfel încât în anul 2018, erau înregistrați 379678 șomeri.

Cu o rată a șomajului de 4,3% în anul 2018 (în scădere față de anul precedent: 5,1% în anul 2017), România ocupă o poziție favorabilă în rândul statelor din Uniunea Europeană, aflându-se pe locul șase în topul statelor cu cele mai mici rate ale șomajului, o poziție mai bună la capitolul șomaj decât state precum Franța, Polonia sau chiar Olanda.

Pe sexe, ecartul dintre cele două rate ale șomajului a fost de 1,2 puncte procentuale (4,86% la bărbați față de 3,6% la femei), iar pe medii de rezidență de 1,2 puncte procentuale (5,0% în rural față de 3,8% în urban) (Figura 3.5).

Figura 3.5: Rata șomajului pe medii de rezidență și ecartul dintre șomerii bărbați și femei

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, insee.ro

Rata șomajului a avut și în anul 2018 nivelul cel mai ridicat (16,2%) în rândul tinerilor (15-24 ani).

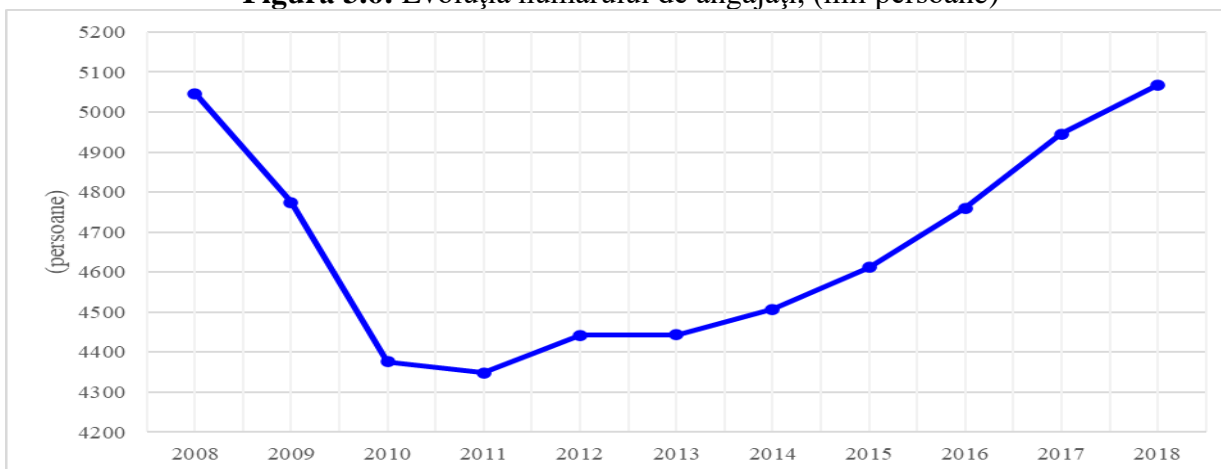
Șomajul a afectat în măsură mai mare absolvenții de învățământ scăzut și mediu, pentru care rata șomajului a fost de 5,8%, respectiv 4,3%. Rata șomajului a fost de doar 2,1% în cazul persoanelor cu studii superioare.

Rata șomajului de lungă durată (în șomaj de un an și peste) a fost de 1,8%, iar incidența șomajului de lungă durată (ponderea persoanelor aflate în șomaj de un an și peste în total șomeri) a fost de 44,1%.

Pentru tineri (15-24 ani), rata șomajului de lungă durată (în șomaj de șase luni și peste) a fost de 9,3%, iar incidența șomajului de lungă durată în rândul tineretului de 57,2%.

Avansul economic din anul 2018 a fost însoțit și de creșterea numărului de angajați: la sfârșitul anului au fost înregistrați 5,7 milioane de salariați, cu 2,47% mai mulți față de 2017. După 10 ani de la criza economică, piața muncii din România abia a reușit să recupereze locurile de muncă pierdute, începând cu anul 2018, numărul de salariați fiind ușor mai mare decât cel din anul 2008 (Figura 3.6).

Figura 3.6: Evoluția numărului de angajați, (mii persoane)

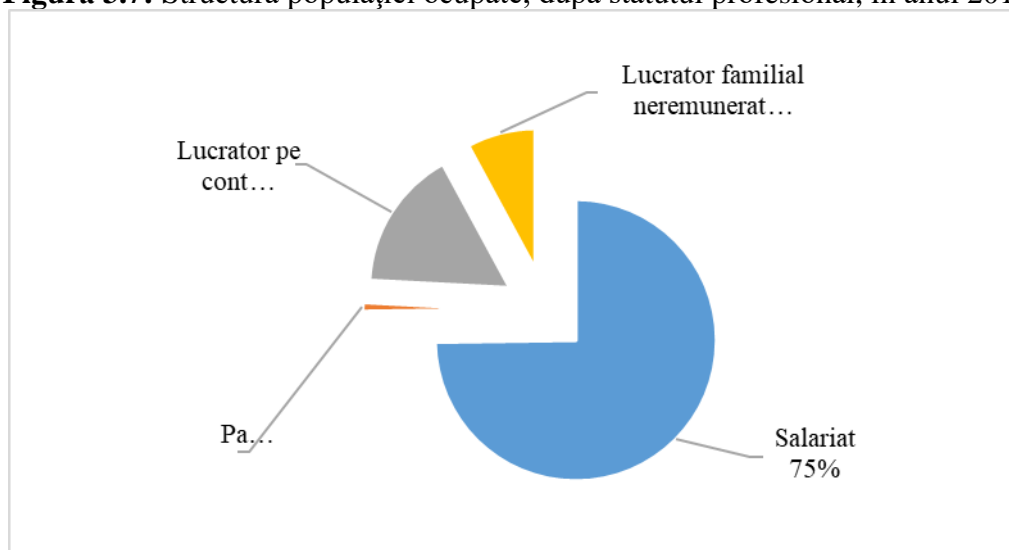

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, insee.ro

Conform studiului *Perspectivile angajării de forță de muncă*¹⁵⁸, există două industrii care ar putea face cele mai multe angajări, și anume: sectorul *Comerțului* și cel al *Industriei prelucrătoare*. Dezvoltarea sectorului comerțului este puternic influențată de creșterea consumului la nivel național. Faptul că o evoluție similară este așteptată și în industria prelucrătoare este un semn bun, însă trebuie observat și profilul companiilor care vor face astfel de angajări. Astfel, dacă se ia în considerare faptul că, de exemplu sectorul auto și acele întreprinderi care fac asamblare, execută operații care în lanțul de producție sunt considerate ca fiind de bază și implicit au o valoare adăugată scăzută, ceea ce limitează impactul pozitiv în economie. Chiar dacă din punct de vedere social creșterea numărului de salariați este benefică, aceste două sectoare angajează forță de muncă adesea necalificată, iar salariile sunt la salariului minim pe economie.

În ce privește locurile de muncă nou-create, conform estimărilor¹⁵⁹ în anul 2018 peste 25% din contractele individuale de muncă încheiate au fost cu normă parțială, o pondere echivalentă având și contractele cu durată determinată. Un studiu publicat recent¹⁶⁰ subliniază incidența relativ ridicată a contractelor de muncă pe durată determinate în sectoare precum construcțiile sau industria auto. Pe lângă munca atipică cu contract de muncă, și munca pe cont propriu dependentă¹⁶¹ continuă să cântărească greu pe piața muncii din România. Astfel, conform datelor statistice ale Institutului Național de Statistică, în anul 2018, salariații reprezentau doar 74,7% din populația ocupată, 16,25% din persoanele ocupate având statutul de lucrători pe cont propriu (Figura 3.7).

Figura 3.7: Structura populației ocupate, după statutul profesional, în anul 2018

Sursa datelor: Baza de date TEMPO-online, Institutul Național de Statistică, insse.ro

¹⁵⁸ *Perspectivile Angajării de Forță de Muncă pentru trim I/2016*, Manpower Employment Outlook Survey, www., <http://www.manpowergroup.com>

¹⁵⁹ Realizate de Syndex România

¹⁶⁰ Trif A., Koukiadaki A. and Kahancová M., (2016), „*The rise of the dual labour market: fighting precarious employment in the new member states through industrial relations. Country Report: Romania*”, Technical Report, Comisia Europeană, <http://doras.dcu.ie>

¹⁶¹ Lucrătorii pe cont propriu dependenți prestează muncă sub diverse forme juridice care presupun egalitatea (sau independența) dintre prestator și beneficiar, printre cele mai răspândite numărându-se contractul de prestări în calitate de persoană fizică autorizată sau de persoană fizică, contractul de cedare a drepturilor de autor și așa-zisele convenții civile. Sintagma aparent contradictorie „lucrător pe cont propriu dependent” sugerează discrepanța dintre statutul juridic al acestor lucrători – „pe cont propriu” – și realitatea relațiilor de muncă în care sunt situați – „dependența” față de beneficiar

Important este faptul că această structură a ocupării nu se datorează în totalitate incidenței ridicate a lucrului pe cont propriu în agricultură, ea întâlnindu-se și în sectoarele neagricole. Este firesc să se considere că o bună parte a acestor lucrători pe cont propriu sunt de fapt lucrători pe cont propriu dependenți, nu atât strict din punct de vedere fiscal, așa cum o face în prezent legislația românească, ci, mai general, din punct de vedere economic. Lucrătorii pe cont propriu dependenți, sunt mai prost plătiți și mult mai vulnerabili în ce privește siguranța locului de muncă și mai slab protejați împotriva abuzurilor decât salariații, având totodată mult mai puține mijloace de a-și apăra interesele¹⁶² (Guga 2016). Aceste vulnerabilități sunt importante și pentru salariați, din moment ce, la fel ca în cazul celor care lucrează cu contracte de muncă cu durată determinată sau normă parțială, precaritatea lucrului pe cont propriu dependent reprezintă o sursă indirectă de vulnerabilitate pentru toți participanții la piața muncii, inclusiv prin presiunea pe care o exercită asupra salariilor și condițiilor de muncă a salariaților angajați pe durată nedeterminată.

2. Ponderea absolvenților de studii superioare pe piața muncii din România

România se situează pe ultimul loc în UE la ponderea absolvenților de studii superioare pentru segmentul de vârstă 30-34 ani, în 2018: 24,6%, față de o medie europeană de 40,7% (peste ținta de 40% pentru anul 2020).

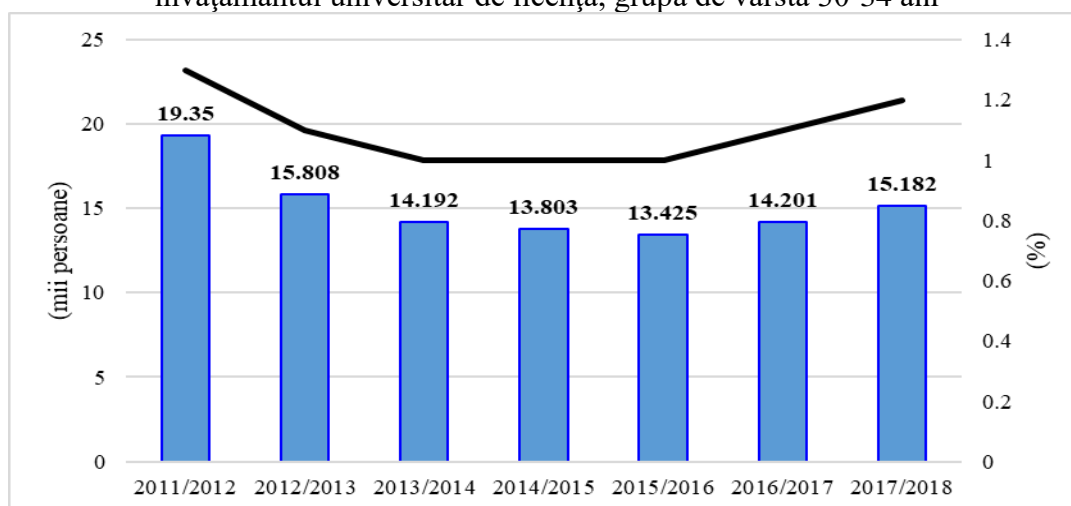
Participarea la învățământul superior este în general scăzută. În anul 2018, ponderea absolvenților de studii superioare pentru grupa de vârstă 30-34 de ani a scăzut la 24,6% față de 26,3% în anul 2017. Aceasta este semnificativ sub media UE de 40,7% și sub ținta națională a României pentru 2020 de 26,7%.

Aproximativ 40% din locuitorii Uniunii Europene cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani aveau în 2017 un nivel terțiar de educație, (conform Eurostat), iar România era pe ultimul loc la procentul de persoane cu studii superioare (26%).

Cel mai ridicat procent al persoanelor cu vârsta cuprinsă între 30 și 34 de ani care au dobândit în 2017 educație terțiară s-a înregistrat în Lituania (58%), Cipru (56%) și Irlanda (55%), iar cel mai scăzut în România (26%), Italia (27%) și Croația (29%).

După o perioadă de reduceri a efectivelor de studenți la grupa de vârstă 30-34 ani (Figura 3.8), începând cu anul universitar 2016/2017 s-au înregistrat ușoare creșteri.

Figura 3.8 Evoluția numărului de studenți și a ratei ratelor specifice de cuprindere în învățământul universitar de licență, grupa de vârstă 30-34 ani

Sursa datelor: *Raport privind starea învățământului superior din România, 2017/2018*, Ministerul Educației Naționale, <https://www.edu.ro>, prelucrări ale autorului

¹⁶² Guga Șt., (2016), *Munca atipică în România de la izbucnirea crizei. O perspectivă de ansamblu*. Next Publishing, București, 2016

Acestea au avut loc în condițiile în care anul universitar 2017-2018 a prezentat câteva particularități, și anume:

- ♦ în învățământul superior din România funcționau 95 instituții care cuprindeau 554 facultăți (în sectorul public funcționau 56 instituții de învățământ superior cu 406 facultăți, iar în sectorul privat 39 instituții de învățământ superior cu 148 de facultăți);

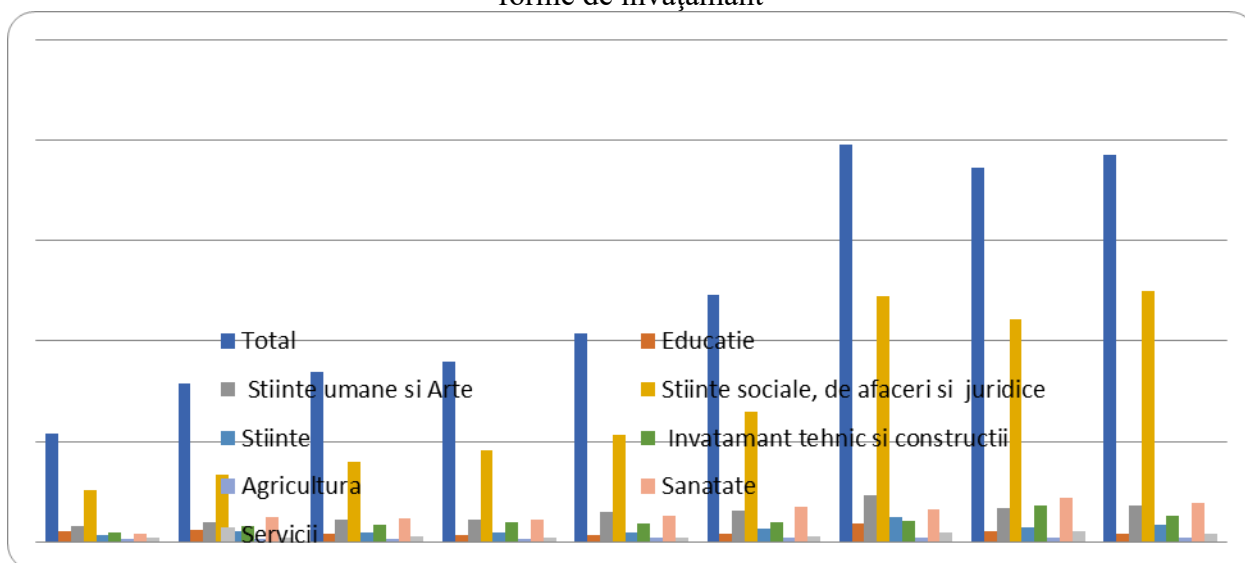
- ♦ ponderea studenților/cursanților din învățământul superior pentru toate cele trei niveluri (ISCED 6, 7 și 8) în totalul populației școlare cuprinse în sistemul național de educație în anul universitar 2017-2018 a fost de 15,1%;

- ♦ 70,1 mii de studenți au absolvit cu diplomă cursurile învățământului universitar de licență din sectorul public și 12,7 mii în învățământul universitar de licență din sectorul privat;

Numărul studenților care intră în învățământul superior este limitat de factori precum demografia, rata ridicată a părăsirii timpurie a școlii, creșterea numărului de tineri români care studiază peste hotare (România se află pe locul 5 în topul european al țărilor cu cei mai mulți studenți care învață în străinătate), o rată scăzută (deși îmbunătățită) a examenului de bacalaureat și o rată scăzută de înscriere pentru persoanele cu vârsta cuprinsă între 19 și 23 de ani, care reprezintă gupa de vârstă cu cea mai mare probabilitate de a urma studii universitare.

Analizând evoluția numărului de absolvenți din învățământul superior (feminin) se pot evidenția mai multe aspecte.

Figura 3.9 Evoluția numărului de absolvenți din învățământul superior (feminin) pe forme de învățământ

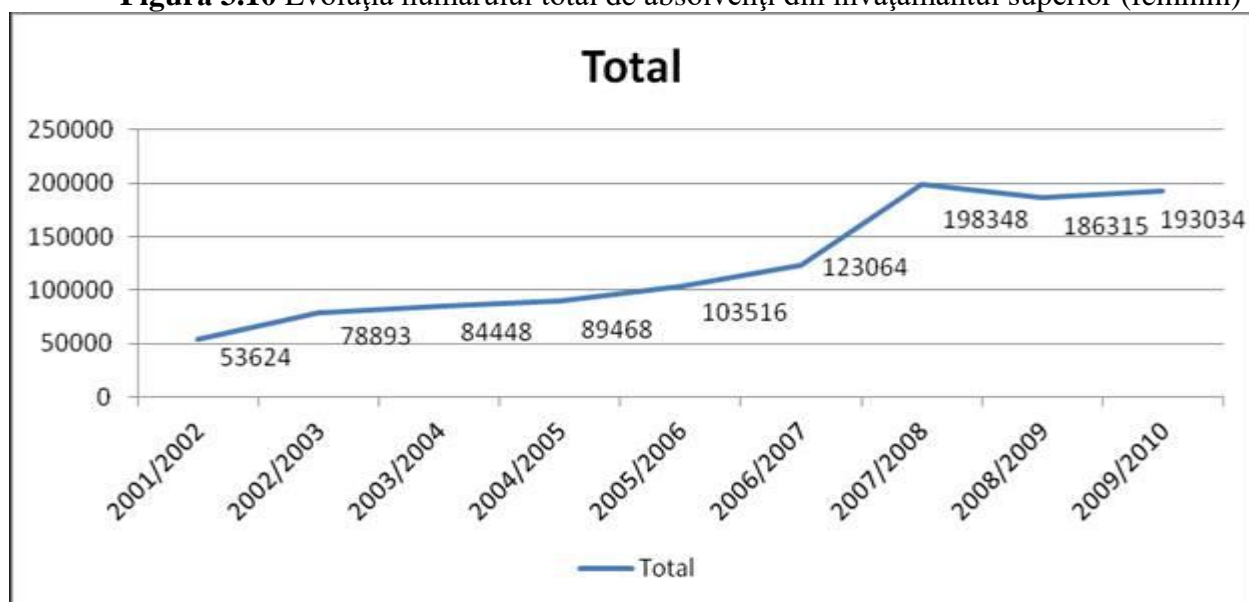

Sursa : *Raport privind starea învățământului superior din România*

Analizând figura 3.9 putem concluziona că numărul total al absolvenților de sex feminin în perioada amintită a evoluat în ritm alert crescător până în anul 2008, urmând o scădere a numărului acestora (cu 12033 absolvenți) pentru anul 2009, și iarăși o creștere (cu 6719 absolvenți) în anul 2010, fără însă a se atinge vârful de absolvenți înregistrat în anul 2008 (care a fost de 198348 absolvenți).

Analizând distribuția numărului de absolvenți de sex feminin pe forme de învățământ se poate constata că în toți anii analizați ponderea cea mai mare s-a înregistrat pe forma Științe sociale, de afaceri și juridice, urmată la mare distanță de Sănătate și cam la aceeași dimensiune cu mici variații de la an la an, Științe umane și artă.

Figura 3.10 Evoluția numărului total de absolvenți din învățământul superior (feminin)

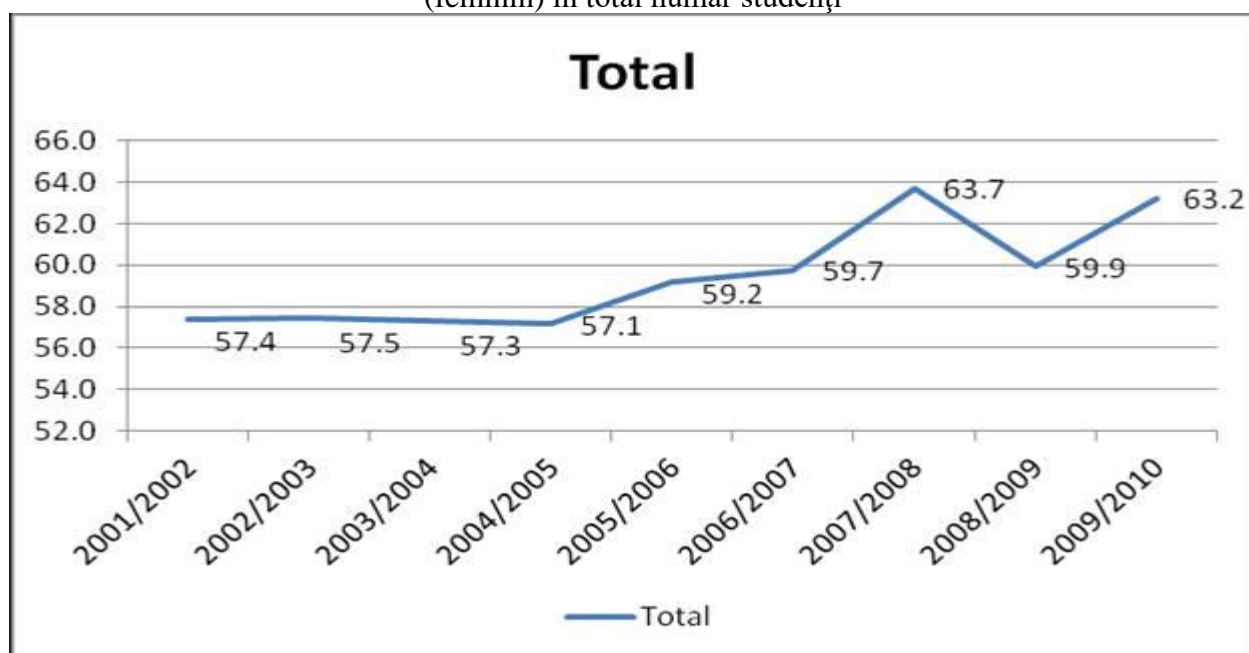

Sursa: Raport privind starea învățământului superior din România

Trendul general al distribuției numărului de absolvenți de sex feminin pe forme de învățământ, pe perioada analizată, a urmat aceeași evoluție ca numărul total al absolvenților de sex feminin : creștere până în anul 2008, scădere pentru anul 2009 și iarăși creștere pentru anul 2010, maximul înregistrându-se tot în anul 2008.

În ceea ce privește ponderea absolvenților de sex feminin în total număr de absolvenți constatăm că femeile reprezintă majoritatea în ceea ce privește această pondere, chiar dacă pe toată perioada analizată a avut o evoluție oscilantă (57.4% în 2002, 57.5% în 2003, 57.3% în 2004, 57.1% în 2005, 59.2% în 2006, 59.7% în 2007, atingând maximul de 63.7% în 2008, după care a avut 59.9% în 2009 și 63.2% în 2010).

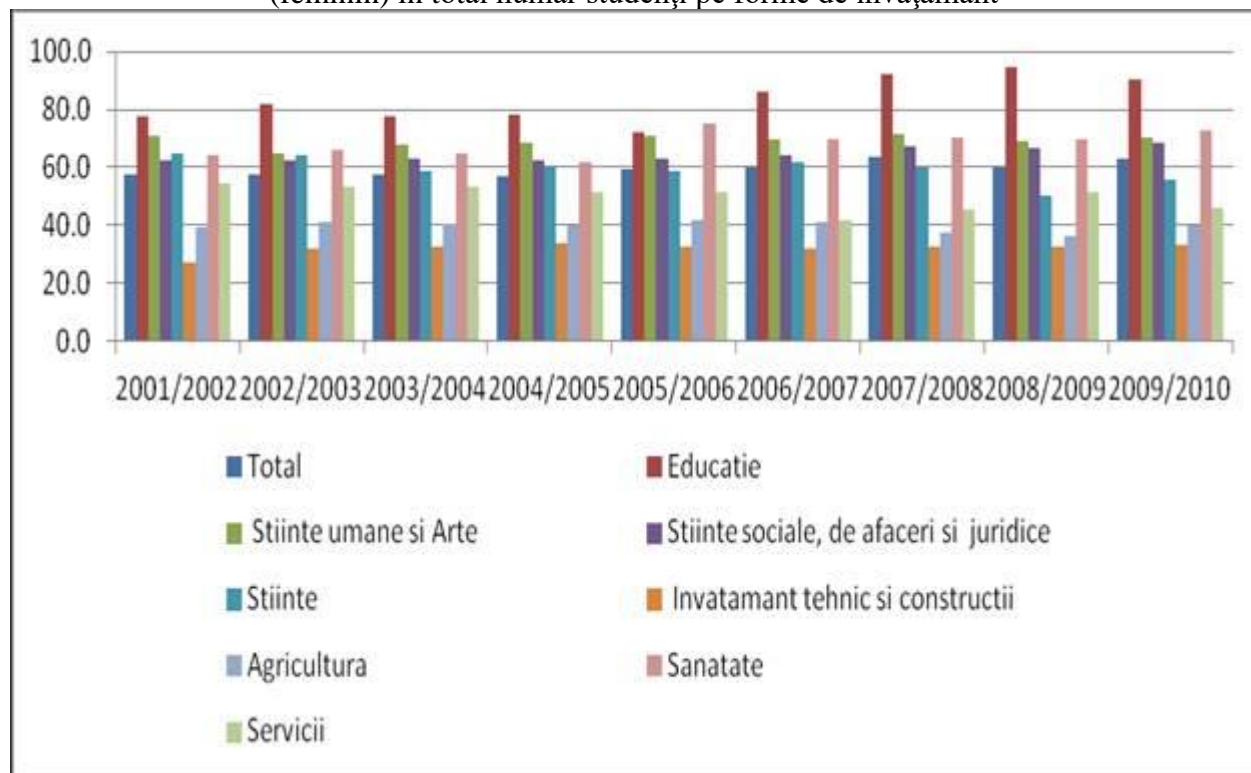
Figura 3.11 Evoluția ponderii numărului de absolvenți din învățământul superior (feminin) în total număr studenți

Sursa: Raport privind starea învățământului superior din România

În ceea ce privește ponderea numărului de absolvenți de sex feminin în total număr de absolvenți pe forme de învățământ se constată că cea mai mare pondere o înregistrează forma de învățământ Educație unde numărul absolvenților de sex feminin a evoluat cu ponderi cuprinse între minim 77.6% înregistrat în anul 2001 și maxim 94.5% înregistrat în anul 2009 ; urmat îndeaproape de Științe umaniste și Artă cu ponderi cuprinse între 64.7% în anul 2002 și 71.5% în anul 2008 ; Științe sociale, de afaceri și juridice cu ponderi cuprinse între 62.3% în anul 2003 și 68.3 în 2010. Cele mai mici ponderi se înregistrează pe formele Invățământ tehnic și construcții (cu ponderi cuprinse între 27.4% în anul 2001 și 34.1% în 2005) și Agricol (cu ponderi cuprinse între 37.4% și 41.6% în anul 2006).

Figura 3.12 Evoluția ponderii numărului de absolvenți din învățământul superior de lungă durată (feminin) în total număr studenți pe forme de învățământ

Sursa: Raport privind starea învățământului superior din România

Ponderea formei de învățământ de lungă durată, universitar de licență, master, studii aprofundate în total număr absolvenți de sex feminin a avut o evoluție de creștere continuă de la 82.3% în anul 2001 la peste 98% în anul 2010, în replică învățământul de scurta durată (colegii) au înregistrat o scădere a ponderii de la 14.9% înregistrat în anul 2002 la 0.04% în anul 2010. Un alt segment de învățământ, învățământul postuniversitar s-a situat în limitele a 2% din numărul total de absolvenți de sex feminin.

3. Rata de angajare a noilor absolvenți

Rata de ocupare a forței de muncă reprezentate de absolvenții recenti de studii superioare a continuat să crească și în anul 2018, fiind sprijinită de o creștere economică puternică.

România este peste media Uniunii Europene la rata de angajare a absolvenților de studii superioare, cu un nivel de 88,9%, fiind imediat înaintea Marii Britanii, unde acest indicator este de 88,4%, potrivit datelor aferente anului 2018.

Rata de angajare a tinerilor cu vârste de 20-34 de ani din Uniunea Europeană care au urmat un nivel de educație terțiar în ultimii trei ani a fost de 85,5% în anul 2018, cu 0,6 puncte procentuale peste nivelul din 2017, dar cu 1,4% sub nivelul maxim de 86,9% atins în 2008.

Statele Membre cu cele mai ridicate niveluri ale ratei de angajare a absolvenților care au finalizat sistemul de învățământ cu 1-3 ani înainte de anul de referință sunt: Malta (96,7%), Olanda (94,8%), Germania și Luxemburg (94%). În schimb, în patru State Membre aceste rate au fost, în anul 2018 sub nivelul de 80%: Spania (77,9%), Croația (75,2%), Italia (62,8%) și Grecia (59%).

În ceea ce privește rata de angajare a noilor absolvenți cu nivel de învățământ 3-4, aceasta a ajuns, în anul 2018, la 67,7% în România (sub valoarea înregistrată în anul 2009: 69,1%) și la 76,8% în UE.

Caracteristic pentru tinerii cu un nivel terțiar al educației este faptul că aceștia au înregistrat cele mai ridicate rate de angajare și au fost mai bine protejați de riscul de șomaj decât tinerii care au intrat pe piața muncii cu niveluri mai scăzute de educație.

4. Discrepanțe între competențele oferite de sistemul de învățământ superior și nevoile pieței forței de muncă

Problema neconcordanței dintre competențele oferite de sistemul educațional și nevoile pieței muncii nu a fost una căreia la nivel regional, național, european și chiar mondial să i se acorde atenția cuvenită de către comunitatea academică sau de organisme din domeniu. Unul din factorii importanți care a evidențiat acest fenomen este și criza economică globală de la sfârșitul primului deceniu al secolului XXI. Astfel, sub presiunea crizei economice, această discrepanță a devenit obiectul analizei de către instituțiile statului, oameni de știință și întreprinderi.

Nepotrivirea abilităților nu se referă numai la deficiențele sau lacunele de competențe, dar și la calificările, cunoștințele și abilitățile care depășesc cerințele postului. Acest fenomen este larg răspândit în Uniunea Europa, cu un nivel de stabilitate sau creștere în timp care diferă de o țară la alta.

Dezechilibre între cererea și oferta de forță de muncă, pot avea diverse manifestări: situația în care o persoană este mai puțin educată decât sunt cerințele postului; nepotrivirea legată de nivelul de educație și tipul de calificare necesar pentru un anumit post; angajați cu abilități învechite care și-au pierdut importanța (ceea ce evidențiază importanța procesului de învățare (continuă) pe tot parcursul vieții); dobândirea unei diplome, care nu este susținută cu, cunoștințele adecvate, etc.

Nepotrivirea abilităților este mai relevantă pentru anumite grupuri, cum ar fi tinerii care intră pe piața muncii, lucrătorii mai în vârstă, femeile, minoritățile etnice și persoanele cu dizabilități.

Rezolvarea nepotrivirilor abilităților cu cerințele pieței muncii necesită însă timp și presupune costuri reale, atât pentru indivizi, cât și pentru întreprinderi și societăți.

Pe termen scurt, costurile de căutare a unui loc de muncă atât pentru individ cât și pentru angajator (în situația în care există o poziție vacantă în companie) rezultă din „potrivirea ofertei la cerere”. Odată cu trecerea timpului, cel care caută un loc de muncă ajunge să accepte un job mai puțin plătit care, prin toate calitățile sale, nu corespunde competențelor și calificărilor sale. Pe de altă parte, posibilele pierderi de productivitate îl forțează pe angajator să angajeze o persoană care nu este o soluția cea mai bună. Prin urmare, adoptarea unor astfel de decizii duc la neconcordanța între caracteristicile ofertei și cererii de forță de muncă și, în final, la un lucrător nemotivat și o întreprindere mai puțin eficientă.

La nivel individual, pe termen lung, nepotrivirea abilităților cu cerințele pieței muncii face ca investiția în procesul său de învățământ să fie pierdută (cu excepția cazului în care persoana are succes în găsirea unui loc de muncă care corespunde calificărilor și educației sale). Pentru angajatori, forța de muncă inadecvată va împiedica extinderea și creșterea competitivității firmei.

Pentru analiza și diminuarea acestui fenomen este necesar să se efectueze o evaluare imparțială a tendințelor pieței muncii, unde instituțiile statului joacă un rol crucial, atât în

armonizarea pieței forței de muncă pe termen scurt și reducerea costurilor (atât pentru angajați, cât și pentru angajatori), cât și în re poziționarea pe termen lung a sistemului de învățământ, astfel încât acesta să răspundă modificărilor anticipate.

Pentru o analiză mai cuprinzătoare a acestui fenomen este necesar să se ia în considerare dinamica proceselor care caracterizează creșterea economică, structura populației și situația pieței muncii, dar și dezvoltarea sistemului de învățământ din România.

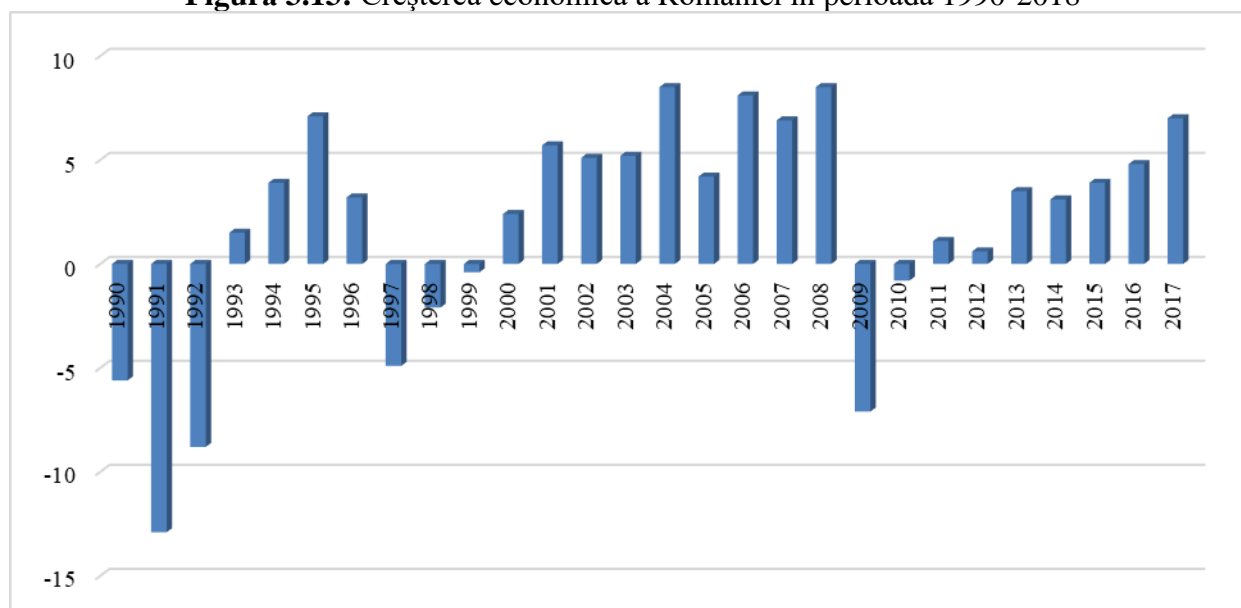
Pe parcursul a aproape trei decenii, de la schimbarea de regim din 1989, România a parcurs transformări economice, sociale și politice majore. Această perioadă a fost martorul unor momente remarcabile care au influențat mediul economic.

Privită în termeni reali, scăderea economică de la începutul anilor 90 apare mult atenuată. Reculul maxim, înregistrat în anul 1992, a fost de 25%. Problema este că România a pierdut aproape un deceniu de dezvoltare, așa încât revenirea la performanța din anul 1991 s-a produs abia în anul 2000. Mutarea accentului pe sectorul privat și reformarea sistemului de impozitare al firmelor a determinat realmente creșterea economică (Figura 3.13).

Astfel, după aproape trei decenii de la schimbarea de regim din anul 1989, România se află pe punctul de a relua creșterea economică de acolo unde ajunsese în anul 2008, odată cu recuperarea aproape integrală a declinului din anii 2009 – 2010.

Astfel, în anul 2017, economia României a crescut cu 7%, marcând cel mai ridicat nivel de creștere economică post-criză. Nivelul PIB a atins 856 miliarde lei (187,5 miliarde euro), ceea ce o face a 16-a economie a Uniunii Europene, cu perspective de a depăși Cehia și Portugalia în anii următori, urmând a deveni a 14-a economie a UE-28. Cu toate acestea, PIB/locuitor rămâne al doilea cel mai scăzut din UE, doar Bulgaria înregistrând un nivel mai scăzut.

Figura 3.13: Creșterea economică a României în perioada 1990-2018

Sursa datelor: baza de date TEMPO, Institutul National de Statistică, www.insse.ro

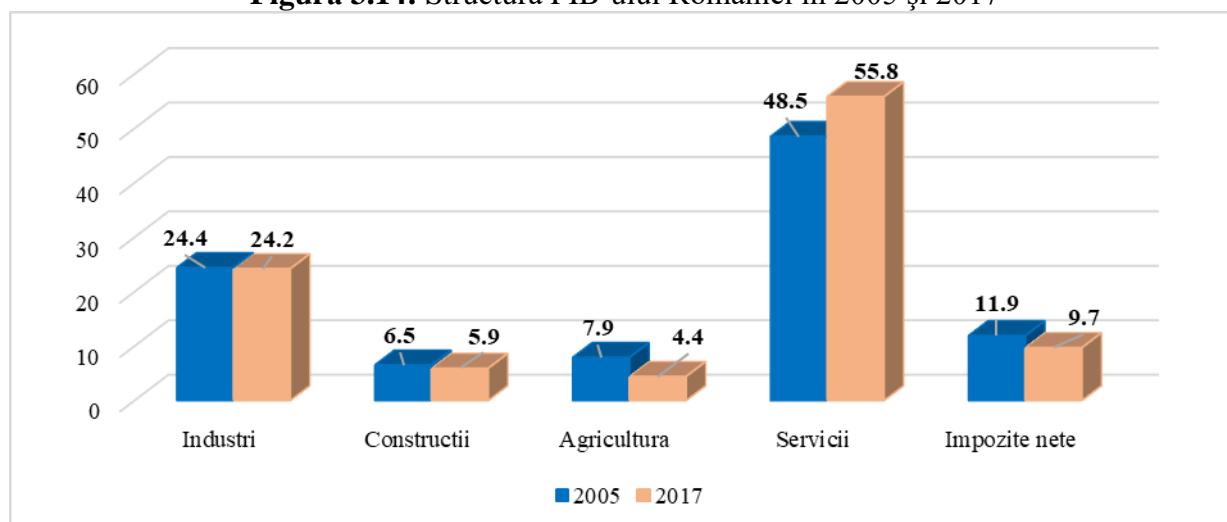
La nivel european, România continuă să recupereze decalajele înregistrate în raport cu celelalte state europene și cu media UE, atingând, la finalul anului 2016, circa 60% din media UE (față de aproximativ 40% în 2007). La nivel regional, doar regiunea București-Ilfov depășește media UE (circa 140% din medie). Toate celelalte regiuni au un PIB/locuitor de sub 60% din media UE, ceea ce indică o creștere a disparităților de dezvoltare dintre regiunea Capitalei și restul țării.

Reducerea puternică a cotei industriei în PIB (de la 40,5% în anul 1990 la 27,8 % în anul 1999, 24,4% în anul 2005 și la 24,2% în anul 2017) a provocat inevitabil modificări economice structurale substanțiale. Astfel, în anul 2017, ponderea industriei a scăzut aproape la nivelul comerțului cu ridicata și cu amănuntul; repararea autovehiculelor și motocicletelor; transport și depozitare; hoteluri și restaurante (24,2%, respectiv 18,4%), ponderea agriculturii a fost sub ponderea informațiilor și comunicațiilor (4,4%, respectiv 5,2%), în timp ce construcțiile au o pondere în PIB aproape constantă (5,4% în anul 1990; 5,9% în anul 2017) (Figura 3.9). Serviciile continuă să aibă un trend ascendent, înregistrând și în anul 2017 cea mai semnificativă parte din PIB (55,8%).

În ceea ce privește structura serviciilor, în anul 2017, cea mai mare contribuție o are comerțul (18,7% din PIB), urmat de serviciile asigurate de administrația publică (11,4% din PIB). Industria IT&C a reprezentat, în 2017, 5,2% din Produsul Intern Brut.

Figura 3.14: Structura PIB-ului României în 2005 și 2017

Sursa datelor: baza de date TEMPO, Institutul Național de Statistică, www.insse.ro

Caracteristic pentru ultimii ani este faptul ca creșterea economică se datorează în mare parte consumului individual (care reprezintă 6,4% din creșterea de 7% din anul 2017). Această dependență expune performanța economiei la vulnerabilități cauzate de veniturile reduse ale populației în raport cu PIB-ul (masa salarială în România fiind de doar 36% din PIB, față de 47% media UE).

5. Analiza Sistemul Educațional

În procesul de tranziție, sistemul de învățământ din România a suferit numeroase reforme în toate segmentele.

În anul 2017, populația de vârstă școlară a fost de 4951,3 mii persoane reprezentând 25,3% din totalul populației rezidente a țării. Din totalul populației de vârstă școlară, 51,3% erau de sex masculin și 50,6% locuiau în mediul rural.

Câteva particularități ale anului școlar 2017-2018, sunt:

- ♦ populația școlară a fost de 3578,6 mii copii, elevi și studenți (ceea ce reprezintă 72,3% din populația de vârstă școlară), în scădere cu 18,7 mii comparativ cu anul precedent;
- ♦ s-au înregistrat diminuări la nivelul populației școlare față de anul școlar precedent: în învățământul primar și gimnazial (-1,0%), în învățământul liceal (-2,0%), în învățământul postliceal și de maiștri (-1,9%) și creșteri în învățământul superior (1,4%), învățământul profesional (6,9%) și în învățământul antepreșcolar (3,3%);
- ♦ pe medii de rezidență, 71,4% din totalul populației școlare, au studiat în mediul urban (50,1% erau de sex masculine);

- ♦ rata netă de cuprindere a fost de 62,0%, înregistrând valori mai ridicate în învățământul primar 85,6% și în rândul populației de sex feminin 63,9%;
- ♦ sistemul educațional național cuprindea un număr de 7047 unități școlare independente, din care 55,4% se aflau în mediul urban;
- ♦ în liceele din filiera teoretică au studiat 49,9% din numărul total al elevilor cuprinși în învățământul liceal, iar 42,1% studiind în liceele din cadrul filierei tehnologice (din care, 43,8% dintre elevi au fost cuprinși în liceele cu profil tehnic și 39,6% în liceele cu profil servicii);
- ♦ ponderea elevilor care au optat pentru profilurile din *filiera vocațională* a fost de 8,0%;
- ♦ 2,5% din totalul populației școlare erau cuprinși în învățământul profesional;
- ♦ în învățământul superior din România funcționau 95 instituții care cuprindeau 554 facultăți (în sectorul public funcționau 56 instituții de învățământ superior cu 406 facultăți, iar în sectorul privat 39 instituții de învățământ superior cu 148 de facultăți);
- ♦ ponderea studenților/cursanților din învățământul superior pentru toate cele trei niveluri (ISCED 6, 7 și 8) în totalul populației școlare cuprinse în sistemul național de educație în anul universitar 2017-2018 a fost de 15,1%;
- ♦ 70,1 mii de studenți au absolvit cu diplomă cursurile învățământului universitar de licență din sectorul public și 12,7 mii în învățământul universitar de licență din sectorul;
- ♦ specializările cele mai căutate în învățământul universitar de master, studii și cursuri postuniversitare (ISCED 7) au fost din grupa Afaceri, Administrație și Drept (28,4%).

Un rol important în reducerea decalajelor dintre competențele oferite de sistemul de învățământ și cerințele pieței muncii îl are și *formarea profesională continuă* (FPC). Aceasta asigură creșterea și diversificarea competențelor profesionale, prin inițierea, calificarea, recalificarea, perfecționarea și specializarea persoanelor în căutarea unui loc de muncă, în vederea realizării mobilității și (re)integrării acestora pe piața forței de muncă.

În România, programele de formare profesională a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă, potrivit legii, sunt coordonate la nivel național de Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă care organizează și programe de formare profesională pentru aceste categorii de adulți prin centre proprii, prin centre private sau prin furnizori de formare profesională autorizați. De asemenea, și întreprinderile pot elabora programe pentru formarea profesională continuă a angajaților.

Date statistice disponibile pentru anul 2015, indică faptul că, furnizarea de programe de formare profesională angajaților în scopul corelării nivelului de educație și calificare cu cerințele pieței muncii a constituit un obiectiv prioritar pentru 13586 de întreprinderi (ceea ce reprezintă 26,7% din totalul întreprinderilor din România).

Pe *activități economice*, ponderi mai ridicate ale întreprinderilor care au oferit FPC (în total întreprinderi din fiecare activitate economică) au fost înregistrate în activitățile de: producție și furnizare de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (51,4%), tranzacții imobiliare (48,6%), intermediari financiare și asigurări (44,8%), alte activități de servicii (41,6%) și informații și comunicații (41,2%). Cea mai scăzută pondere s-a regăsit în hoteluri și restaurant (12,9%)

În ceea ce privește investiția în formare profesională, aceasta s-a manifestat mai pregnant la nivelul întreprinderilor mari (67,4%), ponderea întreprinderilor de mărime mijlocie care au oferit FPC angajaților în anul 2015 fiind de 38,0%, iar a celor mici de 21,7%.

Pe *activități economice*, 25,1% din totalul întreprinderilor care au asigurat instruirea angajaților prin intermediul cursurilor (interne și/sau externe) au aparținut industriei prelucrătoare (23,0%), celor de comerț (23,0%) și celor din construcții (12,8%).

Pe *clase de mărime*, ponderea întreprinderilor mici în totalul întreprinderilor care au oferit FPC a fost de 55,8%, în timp ce întreprinderile mari au reprezentat doar 11,0%.

Analiza distribuției întreprinderilor după tipul aptitudinilor și competențelor spre care s-au orientat cursurile de FPC, în anul 2015, evidențiază faptul că, indiferent de clasa de mărime a

acestora, cele mai multe s-au orientat cu precădere spre dezvoltarea *aptitudinilor și competențelor tehnice și practice sau specifice locului de muncă*. De asemenea, un număr mare de firme s-au orientat spre cursurile de FPC pentru dezvoltarea aptitudinilor de lucru în echipă (51,2% din numărul întreprinderilor) și cele pentru soluționarea problemelor (47,0% din numărul întreprinderilor), aceasta fiind o caracteristică în rândul tuturor claselor de mărime.

Rata globală de participare la cursurile de FPC, în anul 2015, a crescut cu 3,5 pp față de anul 2010 și cu 3,9 pp față de anul 2005, ajungând astfel la 21,3%. În ceea ce privește rata globală de participare a femeilor la cursurile de FPC, aceasta a fost ușor mai ridicată comparativ cu cea a bărbaților (21,5% pentru femei față de 21,1% pentru bărbați).

Pe *clase de mărime*, nivelul cel mai ridicat al ratei globale de participare la cursurile de FPC (32,6%) s-a observat în rândul întreprinderilor mari. Firmele mici au înregistrat o rată globală de participare de 8,8%.

Pe *activități economice*, cele mai ridicate valori ale ratei globale de participare s-au înregistrat în intermediari financiare și asigurări (52,9%); producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (45,8%); industria extractivă (37,3%); respectiv informații și comunicații (32,2%). Cele mai scăzute rate globale de participare s-au regăsit în alte activități de servicii (6,9%), respectiv hoteluri și restaurante (8,7%).

Și rata de participare la cursurile de FPC a înregistrat în anul 2015 valori ușor mai mari decât în anul 2010 (42,3% în anul 2015 față de 41,2% în anul 2010) Rata de participare a femeilor la cursurile de FPC a fost superioară celei a bărbaților, atât la nivelul tuturor întreprinderilor, cât și pe clase de mărime ale acestora.

Nivelul cel mai ridicat al ratei de participare la cursurile de FPC (51,7%) s-a observat în rândul întreprinderilor mici, întreprinderilor mijlocii înregistrând cel mai scăzut nivel al ratei de participare (36,5%).

Analiza evoluției ratei de participare la cursurile de FPC pe grupe de vârstă evidențiază faptul că în cadrul segmentului de vârstă 25-54 ani s-a înregistrat valoarea cea mai mare, indiferent de mărimea întreprinderii, urmată îndeaproape de cea a tinerilor sub 25 de ani.

Valorile cele mai ridicate ale ratei de participare s-au înregistrat în activitățile de intermediari financiare și asigurări (67,0%); producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat (49,3%); informații și comunicații (49,2%); comerț (47,3%); respectiv industria extractivă (46,5%). Cele mai scăzute rate de participare s-au regăsit în construcții (27,4%), respectiv alte activități de servicii (29,7%).

În anul 2015, doar 4,0% din întreprinderi au oferit cursuri de FPI pe activități economice, opțiunea acestora cu privire la oferta de FPI a variat în funcție de specificul fiecăreia, dar și de resursele financiare și materiale disponibile. Cele mai multe întreprinderi care au furnizat FPI, au fost cele din industria prelucrătoare și cele din comerț.

CONCLUZII ȘI RECOMANDĂRI

Pregătirea studenților pentru piața muncii prin intermediul programelor de consiliere și orientare profesională existente în universități constituie o prioritate pentru învățământul superior, întrucât le oferă acestora avantajul cunoașterii oportunităților existente pe piața muncii.

Tinerii absolvenți care au dobândit experiență de muncă încă din timpul facultății sau chiar imediat după finalizarea acesteia au implicat și opinii realiste despre piața forței de muncă, prin confruntarea directă cu cerințele acesteia. La polul opus, absolvenții care nu au experiența de muncă și nu au beneficiat de programele de consiliere și orientare profesională consideră piața muncii plină de oportunități de angajare afișând o imagine optimistă, dar nu realistă.

Programele educaționale existente în învățământul superior românesc nu sunt în relație strânsă cu cerințele de pe piața muncii. În concluzie, absolvenții, deși beneficiază de o bună pregătire teoretică, nu sunt pregătiți în direcția dezvoltării competențelor și a calificărilor cerute

pe piața forței de muncă, deoarece nu și-au dezvoltat pe parcursul facultății, abilitățile de a aplica practic ceea ce și-au însușit la nivel teoretic.

Rigiditatea sistemului de învățământ fără deschideri spre partea practic-aplicativă a cunoștințelor asimilate îngreunează procesul de integrare a tinerilor absolvenți pe piața forței de muncă. În acest sens este necesară acțiunea de îmbunătățire a sistemului de învățământ superior în vederea orientării acestuia și spre partea practic-aplicativă, încă din timpul facultății.

De asemenea, cerința de specializare se numără printre măsurile de îmbunătățire ale sistemului academic, măsuri solicitate și de către angajatori, ale căror eforturi merg în direcția susținerii unui sistem educațional de calitate eficient și calificat. Aceasta are o deschidere mai mare pe piața muncii și oferă o pregătire pluridisciplinară; crește foarte mult șansele de atingere a unui grad înalt de mobilitate și flexibilitate a absolvenților, de optimizare a activităților practice, de existența unei admiteri mai serioase la nivelul sistemului de învățământ superior.

În acest sens, investiția în educația de calitate devine cerința fundamentală pentru dezvoltarea economică, socială și nu în ultimul rând, pentru dezvoltarea învățământului în vederea stimulării progresului societății și ridicarea standardului de viață al populației. O investiție eficientă în educația de calitate se orientează în primul rând spre acțiunea de stimulare și pregătire a capitalului uman și apoi în investiția în programe de cercetare și în tehnologie. Iar toate aceste investiții necesită fonduri financiare considerabile. În ciuda rigidității sistemului de învățământ, a programelor educaționale neadaptate la cerințele actuale și a lipsei de dotări materiale, absolvenții sistemului de învățământ superior românesc sunt tineri competitivi, capabili de performanță nu numai în țară, ci și în afara ei.

O altă prioritate a sistemului de învățământ este calitatea relației de continuitate existentă între ciclurile de învățământ, în vederea asigurării unui traseu educațional eficient și benefic pentru fiecare participant în parte, fie el elev, student sau absolvent, printr-o planificare pe termen lung realizată în urma unei analize amănunțite și clare a situației economice, sociale existente și în urma comparării și armonizării propriului sistem de învățământ la tendințele celorlalte sisteme de învățământ din spațiul european.

Echilibrarea fluxului de absolvenți cu integrarea lor pe piața muncii nu este doar responsabilitatea universităților, ci și a altor factori de decizie (guvernamentali, agenți economici) ale căror eforturi pot merge în direcția reducerii discrepanțelor care pot apărea la un moment dat. Mediului academic îi revine responsabilitatea de a deveni cât mai flexibil prin adaptarea la schimbările vieții economice și sociale, oferindu-le în același timp studenților o pregătire cât mai apropiată de cerințele naționale și internaționale, prin cunoștințele și capacitățile pe care urmărește să le promoveze.

Studenții au responsabilitatea de a-și însuși cunoștințele oferite de cadrele didactice, prin parcurgerea programelor educaționale și de a-și cultiva deprinderi, precum spontaneitatea, creativitatea, adaptabilitatea, responsabilitatea, cooperarea și lucrul în echipă, spiritul critic și cel managerial. Necesitatea formării acestor competențe este observată direct în cerințele angajatorilor pe piața muncii. Aceștia au nevoie de absolvenți eficienți, calificați, stabili, loiali și productivi. Un rol deosebit de important în valorificarea competențelor și în gestionarea eficientă a carierei profesionale îi revine consilierii și orientării profesionale, prin acțiunile concrete de informare și de sprijin oferite tinerilor studenți.

Preocuparea facultăților pentru pregătirea absolvenților ar trebui să urmărească dezvoltarea capacității de analiză și sinteză a studenților, precum și capacitatea acestora de a gestiona corect crizele și conflictele și de a exploata la maxim tendințele sociale, politice și economice existente la un moment dat, devenind în cele din urmă buni negociatori și cunoscători ai mediului social din care fac parte.

Legătura între ceea ce formează mediul academic și ceea ce solicită mediul socio-economic este întărită prin evaluările constante ale activității realizate de către universități, în vederea constatării măsurii în care acestea au reușit să formeze competențele propuse. Un exemplu de îmbunătățire a activității din mediul academic, precum și a rezultatelor acesteia îl

constituie și luarea în considerare și analizarea corectă a propunerilor studenților și absolvenților. Aceștia dau prestigiul universității, oferindu-i acesteia cadrul propice pentru dezvoltarea ulterioară.

În concluzie, în același timp cu dezvoltarea progresivă a sistemului de învățământ superior se dezvoltă și standardele impuse de societate, progresul societății și redresarea economică fiind direct proporționale cu nivelul performanțelor atins de absolvenți, prin participarea lor activă la o educație superioară de calitate. Pentru atingerea acestui deziderat este necesară, pe lângă conectarea instituțiilor de învățământ superior la mediul social, și implicarea activă în educație a instituțiilor aferente mediului universitar, respectiv comunități și organizații care au așteptări clare în ceea ce privește gradul de pregătire și de specializare al tinerilor în domeniile solicitate. Societatea românească are responsabilitatea de a promova și de a susține tendința de modernizare a învățământului superior în vederea răspunderii cerințelor unei societăți inteligente, bazată pe cunoaștere, pe fondul existenței unei piețe europene competitive din punct de vedere economic.

În acest sens, pentru a răspunde cerințelor de calitate a învățământului superior, a calității culturii și a calității vieții, într-o societate a cunoașterii, factorii de decizie educaționali, alături de tinerii înzestrați cu spirit inovativ și creativ trebuie să inițieze noi strategii de dezvoltare care să corespundă standardelor europene și internaționale în vederea armonizării propriilor absolvenți cu cei instruiți în contextul învățământului superior european. Accesul cât mai mare al tinerilor la învățământul superior de masă nu trebuie privit doar ca un obstacol în scăderea calității învățământului superior, ci și ca un factor al creșterii calității vieții.

BIBLIOGRAFIE

- Bivand, P. (2012) 'Generation lost: Youth unemployment and the youth labour market', London:TUC Touchstone;
- Ungureanu, E., Burcea, F., (2010). Investment in Education, the Way for Romania to Succeed ,în Buletin Științific, Seria Științe Economice, nr. 9 (15), Pitești;
- Vlăsceanu, L., (1997) Politici educaționale, în Politici Sociale. România în context European,București:Editura Alternative;
- Voicu, B., (2001). Dezvoltare socială, în Pop, L., (coord.), Dicționar de politici sociale,București: Editura Expert;
- Voiculescu, V., (2008). Educația în economia de piață, Iași: Editura Institutul European;
- Young Y.-J., (2000). Education and Development, Encyclopedia of Sociology, Borgatta E.,Montgomery, R. (coord.), 2nd Edition, vol. 2, New York: Macmillan Reference, pp. 741-755;
- Stewart, Th., (1998). Intellectual Capital: The New Wealth of Organizations, London: Nicholas Brealey Publishing Limited;
- Strange, S., (1997). State și piețe, Iași: Editura Institutul European;
- Suciu, M. C., (2005). Investiția în educație, București: Editura Economică;
- Suciu, M.-Chr., (2000). Actiunile intangibile și capitalul intelectual – factori cheie aiconvergenței, București: Academia Română Institutul Național de Cercetări Economice;

<http://www.moyak.com/papers/convergence-economy-knowledgecompetitive.pdf>;

<http://business.time.com/2012/11/05/why-the-u-s-has-a-worse-youth-employment-problem-than-europe/>;

<http://www.dol.gov/odep/categories/youth/youthemployment.htm>;

<http://www.usa.gov/Topics/Parents-Employment.shtml>;

<http://www.governing.com/gov-data/economy-finance/youth-employment-unemployment-rate-data-by-state.html>.